

Soňa Košičiarová a kolektív

SPRÁVNE PRÁVO HMOTNÉ

Všeobecná časť
Prípadové štúdie

Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave
2020

TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Recenzenti:

prof. JUDr. Ing. Bernard Pekár, PhD.
doc. JUDr. Alena Krunková, PhD.

Soňa Košičiarová a kolektív

SPRÁVNE PRÁVO HMOTNÉ

Všeobecná časť
Prípadové štúdie

TYPI UNIVERSITATIS TYRNAVENSIS
2020

Vzor citácie: Košičiarová, Soňa a kolektív: Správne právo hmotné. Všeobecná časť. Prípadové štúdie. Trnava: TYPI UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS, 2020. 587 s. ISBN 978-80-568-0283-0 (on-line).

Autori:

JUDr. Michal Aláč, PhD. – kap. 3 (prípady č. 4 až 8), kap. 6 (prípady č. 1 až 5)

Mgr. Martin Cíferický – kap. 20 (prípady č. 3 až 4)

JUDr. Dušan Hrnčiar, PhD. – kap. 24 (prípady č. 1 až 2)

prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. – kap. 1 (prípady č. 1 až 10), kap. 2 (prípady č. 1 až 8), kap. 3 (prípady č. 1 až 3), kap. 4 (prípady č. 5 až 6, 9 až 10), kap. 5 (prípady č. 1 až 4, 7 až 9), kap. 6 (prípady č. 6 až 7), kap. 7 (prípady č. 3 až 9), kap. 8 (prípady č. 5 až 10), kap. 9 (prípady č. 2), kap. 10 (prípady č. 1 až 5), kap. 11 (prípady č. 2 až 9), kap. 12 (prípady č. 5 až 10), kap. 13 (prípady č. 2 až 10), kap. 14 (prípady č. 1 a ž 10), kap. 15 (prípady č. 1 a ž 10), kap. 16 (prípady č. 2 až 10), kap. 17 (prípady č. 1 až 7), kap. 18 (prípady č. 1 až 7), kap. 19 (prípady č. 3 až 10), kap. 20 (prípady č. 2, 5 až 10), kap. 21 (prípady č. 1 až 5), kap. 23 (prípady č. 2 až 7), kap. 24 (prípady č. 3 až 9)

doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD. – kap. 8 (prípady č. 1 až 4), kap. 12 (prípady č. 1 až 4)

prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. – kap. 4 (prípady č. 1 až 4, 7 až 8), kap. 5 (prípady č. 5 až 6), kap. 7 (prípady č. 1 až 2), kap. 13 (prípady č. 1), kap. 16 (prípady č. 1), kap. 19 (prípady č. 1 až 2), kap. 20 (prípady č. 1), kap. 22 (prípady č. 1 až 3), kap. 23 (prípady č. 1)

doc. JUDr. Jozef Sobihard, CSc. – kap. 9 (prípady č. 1), kap. 11 (prípady č. 1)

OBSAH

ÚVOD	24
1. kapitola SPRÁVNE PRÁVO	
Prípád č. 1 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Charakter zakázanej činnosti podľa zákona o ochrane prírody a krajiny	25
Prípád č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha statusu zamestnanca ministerstva	28
Prípád č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha nakladania s majetkom obce	30
Prípád č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právomoc správneho orgánu rozhodovať o súkromnoprávnom nároku poškodeného v konaní o priestupku	32
Prípád č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha žiadosti o vrátenie poskytnutého príspevku v rámci výkonu tzv. nevrchnostenskej verejnej správy	35
Prípád č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha úloh Slovenského rybárskeho zväzu v rámci výkonu rybárskeho práva	39
Prípád č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Vnútoraná autonómia cirkvi	41
Prípád č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha výkonu správy domu	43
Prípád č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha obchodnej komory	46
Prípád č. 10 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy	48

2. kapitola

PRINCÍPY ČINNOSTI VEREJNEJ SPRÁVY

Prípad č. 1 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Princíp viazanosti právom a kompetencia orgánu štátnej správy 50

Prípad č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Zákaz retroaktivity ako súčasť princípu právnej istoty 54

Prípad č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Princíp nestrannosti a objektivity 56

Prípad č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Zákaz zneužitia práva 59

Prípad č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Princíp rešpektovania práv a slobôd zaručených Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami 61

Prípad č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Princíp proporcionality a zásah orgánu verejnej správy do práva chráneného Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd 64

Prípad č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Princíp legitímneho očakávania 66

Prípad č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Princíp obmedzenej voľnosti diskrečnej právomoci orgánu verejnej správy 68

3. kapitola

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY A ORGÁNY ŠTÁTNEJ SPRÁVY

Prípad č. 1 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Subjekt oprávnený riadiť prenesený výkon štátnej správy na obec a vyšší územný celok 71

Prípad č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Delegovanie právomoci ministra 74

Prípado č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Príprava návrhu zákona ako predmet činnosti orgánu verejnej správy	76
Prípado č. 4 – JUDr. Michal Aláč, PhD. Riadiaca úloha vlády Slovenskej republiky	82
Prípado č. 5 – JUDr. Michal Aláč, PhD. Menovacia pôsobnosť vlády Slovenskej republiky a činnosť ostatných ústredných orgánov štátnej správy	83
Prípado č. 6 – JUDr. Michal Aláč, PhD. Normotvorná právomoc vlády Slovenskej republiky	85
Prípado č. 7 – JUDr. Michal Aláč, PhD. Právomoc ministerstva vydávať všeobecne záväzné právne predpisy	88
Prípado č. 8 – JUDr. Michal Aláč, PhD. Právomoc ministerstva zriaďovať príspevkové organizácie	90
 4. kapitola	
ÚZEMNÁ SAMOSPRAVA	
Prípado č. 1 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Rozdelenie obce	92
Prípado č. 2 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Všeobecne záväzné nariadenie obce a základné práva a slobody	94
Prípado č. 3 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Sloboda prejavu a právo vystúpiť na zasadnutí mestského zastupiteľstva	96
Prípado č. 4 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Výkon funkcie starostu obce zástupcom starostu obce	98
Prípado č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha platieb za parkovanie	100
Prípado č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha právomoci obce pri postihu za správny delikt	102

Prípad č. 7 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Funkcia hlavného kontrolóra obce	106
Prípad č. 8 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Náhradník poslanca obecného zastupiteľstva	108
Prípad č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právo kandidovať a byť volený na funkciu starostu obce (primátora mesta)	110
Prípad č. 10 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Zánik mandátu poslanca obecného zastupiteľstva	113

5. kapitola

ZÁUJMOVÁ A AKADEMICKÁ SAMOSPRÁVA

Prípad č. 1 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Vyčiarknutie zo zoznamu spoločností poskytujúcich právne služby	116
Prípad č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha sporu o určenie neplatnosti rozhodnutia orgánu Slovenského rybárskeho zväzu	120
Prípad č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Oprávnenie na výkon daňového poradcu	122
Prípad č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Kritériá Európskeho súdu pre ľudské práva pre identifikáciu záujmovej verejnoprávnej korporácie	125
Prípad č. 5 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Právna povaha disciplinárnej komisie ako orgánu Slovenskej komory exekútorov	127
Prípad č. 6 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Právomoc akademického senátu verejnej vysokej školy	131
Prípad č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Oprávnenie univerzity upraviť vnútorným predpisom povinnosti študentov	135

Prípád č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Právomoc rektora verejnej vysokej školy odvolať dekana fakulty 138

Prípád č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Právomoc vedeckej rady fakulty verejnej vysokej školy 142

6. kapitola

ŠTÁTNA SLUŽBA

Prípád č. 1 – JUDr. Michal Aláč, PhD.
Druhy štátnej služby príslušníka Policajného zboru 148

Prípád č. 2 – JUDr. Michal Aláč, PhD.
Vznik služobného pomeru policajta 150

Prípád č. 3 – JUDr. Michal Aláč, PhD.
Uvoľnenie zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru 153

Prípád č. 4 – JUDr. Michal Aláč, PhD.
Zmena zdravotnej spôsobilosti policajta na výkon štátnej služby 156

Prípád č. 5 – JUDr. Michal Aláč, PhD.
Porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom 159

Prípád č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Hmotnoprávne podmienky prístupu k štátnej službe ustanovené zákonom 163

Prípád č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Závažné porušenie služobnej disciplíny podľa zákona o štátnej službe 166

7. kapitola

NORMATÍVNE A INDIVIDUÁLNE SPRÁVNE AKTY

Prípád č. 1 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.
Právna povaha rokovacieho poriadku mestského zastupiteľstva 171

Prípad č. 2 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Právna povaha personálneho rozkazu ministra vnútra Slovenskej republiky	173
Prípad č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Účinnosť uvoľnenia zo služobného pomeru	176
Prípad č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky ako normatívny interný správny akt	178
Prípad č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Stanovisko Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny ako interný normatívny správny akt	181
Prípad č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Záväznosť vnútorného predpisu Slovenskej komory exekútorov	184
Prípad č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha rozhodnutia o organizačnej zmene	187
Prípad č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Hmotnoprávna povaha registračného úkonu podľa zákona o združovaní občanov	190
Prípad č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Hmotnoprávna povaha nezaevidovania zmluvy o užívaní poľovného revíru podľa zákona o poľovníctve	192
 8. kapitola SPRÁVNE DOHODY	
Prípad č. 1 – doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD. Právomoc orgánu štátnej správy uzatvoriť správnu dohodu podľa medzinárodnej zmluvy	195
Prípad č. 2 – doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD. Zmluva o zriadení spoločného obecného úradu	198

Prípád č. 3 – doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD. Subordinačná dohoda	201
Prípád č. 4 – doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD. Dohoda o majetkovoprávnom vyrovnaní obcí	206
Prípád č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha dohody o poskytnutí príspevku podľa zákona č. 5/2004 Z. z.	208
Prípád č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Dohoda o medzinárodnej spolupráci	211
Prípád č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Zmluva o spolupráci	214
Prípád č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Zmluva o pôsobnosti mestskej polície	218
Prípád č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Zmluva o založení združenia obcí	220
Prípád č. 10 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Zmluva o spolupráci obce uzatvorená podľa § 51 Občianskeho zákonníka	228
9. kapitola	
DONUCOVACIE ÚKONY	
Prípád č. 1 – doc. JUDr. Jozef Sobihard, CSc. Postup príslušníka Policajného zboru v rámci bezprostredného zákroku	231
Prípád č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Pozitívny záväzok štátu a právna úprava výkonu právomoci policajta	237

10. kapitola

TECHNICKÉ ÚKONY ORGÁNOV VEREJNEJ SPRÁVY

Prípad č. 1 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Oprávnenie obce upraviť svoju právomoc vo veciach územnej samosprávy vydávať záväzné stanoviská k podnikateľskej činnosti všeobecne záväzným nariadením 239

Prípad č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu 242

Prípad č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Územné konanie a záujmy ochrany prírody a krajiny 245

Prípad č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Hmotnoprávna povaha lekárskeho posudku 248

Prípad č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Zmena hmotnoprávných podmienok pre vydanie záväzného stanoviska 251

11. kapitola

VONKAJŠIA KONTROLA A SPRÁVNY DOZOR

Prípad č. 1 – doc. JUDr. Jozef Sobihard, CSc.

Stiahnutie výrobkov z trhu a nariadenie ich zničenia 254

Prípad č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Povinnosti orgánu kontroly a pracovníkov kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. 257

Prípad č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Bránenie výkonu štátneho stavebného dohľadu 261

Prípad č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Hmotnoprávne podmienky výkonu kontroly v rámci stavebného dohľadu a právo na rešpektovanie obydľia podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd 263

Prípad č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha daňovej kontroly podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd	265
Prípad č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Povinnosť mlčanlivosti pri výkone kontroly a právo na informácie	268
Prípad č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právomoc inšpekcie uložiť sankcie za správne delikty zistené v rámci jednej kontroly	272
Prípad č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Protokol o inšpekcii ako opatrenie orgánu verejnej správy podľa Správneho súdneho poriadku	275
Prípad č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Miera spoluzavinenia ako kritérium pre určenie výšky pokuty za neumožnenie výkonu štátneho požiarneho dozoru	278
12. kapitola	
PREDPOKLADY VZNIKU ADMINISTRATÍVNOPRÁVNEJ ZODPOVEDNOSTI	
Prípad č. 1 – doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD. Protiprávne správanie osoby	281
Prípad č. 2 – doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD. Protiprávny následok	283
Prípad č. 3 – doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD. Zavinenie a jeho forma	285
Prípad č. 4 – doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD. Príčinná súvislosť	288
Prípad č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Okolnosť vylučujúca protiprávnosť konania právnickej osoby za správny delikt	290

Prípad č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Nevedomá nedbanlivosť ako hmotnoprávny predpoklad vzniku zodpovednosti za priestupok	293
Prípad č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a protiprávnym následkom	296
Prípad č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Skutková podstata priestupku fyzickej osoby	298
Prípad č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Krajná núdza ako okolnosť vylučujúca protiprávnosť konania podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb.	301
Prípad č. 10 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Nutná obrana ako okolnosť vylučujúca protiprávnosť konania podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb.	303
13. kapitola	
PRINCÍPY SPRÁVNEHO TRESTANIA	
Prípad č. 1 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Sankcia uložená individuálnym správnym aktom v kontexte zmeny právnej úpravy	305
Prípad č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Nullum crimen sine lege scripta	308
Prípad č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Zodpovednosť páchatel'a súvisiaceho deliktu	311
Prípad č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Hmotnoprávny aspekt princípu zákazu retroaktivity prísnejšieho zákona	313
Prípad č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Absorpčná zásada ako prejav princípu subsidiarity trestného postihu (ultima ratio) pri súbehu správnych deliktov	315

Prípád č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Autonómne posúdenie závažnosti druhu sankcie a princíp ne bis in idem	317
Prípád č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Nullum crimen sine lege a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd	319
Prípád č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Princíp proporcionality a minimálna výška pokuty ustanovená zákonom	321
Prípád č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha prepustenia policajta zo služobného pomeru	323
Prípád č. 10 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Zásada zákazu dvojitého pričítania ako zásada ukladania trestov podľa Trestného zákona	327
14. kapitola	
PRIESTUPKY	
Prípád č. 1 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Moment spáchania priestupku	330
Prípád č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Lehota pre zánik zodpovednosti za priestupok	333
Prípád č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Objekt priestupku	334
Prípád č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Špeciálny subjekt priestupku	338
Prípád č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Hmotnoprávny dôsledok zadržania vodičského preukazu	340
Prípád č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Hrubé správanie ako súčasť objektívnej stránky skutkovej podstaty priestupku proti občianskemu spolunažívaniu	343

Prípad č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Krajná núdza a priestupok proti majetku podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb.	345
Prípad č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Viazanosť všeobecného súdu výsledkom konania o priestupku	347
Prípad č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právomoc obce upraviť zodpovednosť za priestupky	349
Prípad č. 10 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právomoc správneho súdu preskúmať právoplatné rozhodnutie o priestupku na úseku práva na prístup k informáciám	353
15. kapitola	
SPRÁVNE DELIKTY PRÁVNICKÝCH OSÔB A PODNIKAJÚCICH FYZICKÝCH OSÔB	
Prípad č. 1 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Predpoklady vzniku zodpovednosti právnickej osoby za správny delikt	356
Prípad č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Hmotnoprávny dôsledok uplynutia lehoty pre uloženie pokuty za správny delikt	359
Prípad č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Porušenie povinnosti v súvislosti s podnikateľskou činnosťou	361
Prípad č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Začiatok plynutia subjektívnej lehoty na uloženie pokuty	363
Prípad č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Hmotnoprávny účinok prerušenia plynutia lehôt na uloženie pokuty	365
Prípad č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Predávajúci ako subjekt správneho deliktu	367

Prípád č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Konanie zamestnanca ako predpoklad vzniku zodpovednosti právnickej osoby za správny delikt	370
Prípád č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Zodpovednosť za správny delikt ako absolútna objektívna zodpovednosť	373
Prípád č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Pokračovací správny delikt	376
Prípád č. 10 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Správny delikt právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby ako samostatná kategória správneho deliktu vo vzťahu k priestupku	378
16. kapitola	
SPRÁVNE DISCIPLINÁRNE DELIKTY FYZICKÝCH OSÔB	
Prípád č. 1 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Disciplinárny priestupok študenta	381
Prípád č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Disciplinárne previnenie člena Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky	384
Prípád č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha disciplinárneho opatrenia uložená športovcovi	386
Prípád č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Aktívna procesná legitímácia ministra spravodlivosti na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu	389
Prípád č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právomoc súdu preskúmať zákonnosť rozhodnutia o disciplinárnom priestupku vojaka z povolania	392
Prípád č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Disciplinárne previnenie súdneho exekútora	396

Prípad č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
 Skončenie štátnozamestnaneckého pomeru služobným úradom
 podľa zákona č. 312/2001 Z. z. 399

Prípad č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
 Disciplinárne previnenie súkromného veterinárneho lekára 403

Prípad č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
 Disciplinárne previnenie profesionálneho vojaka 408

Prípad č. 10 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
 Preskúmateľnosť disciplinárneho trestu uloženého odsúdenej osobe 413

17. kapitola

SPRÁVNE PORIADKOVÉ DELIKTY

Prípad č. 1 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
 Sťažovanie výkonu štátnej kontroly vnútorného trhu vo veciach
 ochrany spotrebiteľa 418

Prípad č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
 Vynucovanie splnenia povinnosti podľa živnostenského zákona
 uložením poriadkovej pokuty 420

Prípad č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
 Subjekt poriadkovej pokuty 423

Prípad č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
 Preskúmateľnosť rozhodnutia o poriadkovej pokute v správnom
 súdnictve 426

Prípad č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
 Poriadková pokuta ako poriadkové opatrenie správneho orgánu 428

Prípad č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
 Poriadková pokuta uložená obvinenému z priestupku 430

Prípad č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
 Poriadková pokuta uložená podľa zákona č. 128/2002 Z. z. 432

18. kapitola

**VEREJNÉ UŽÍVANIE, NÚTENÉ OBMEDZENIE
VLASTNÍCKEHO PRÁVA, VYVLASTNENIE**

Prípad č. 1 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Kritérium pre určenie výšky náhrady za vyvlastnenie 434

Prípad č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Verejnoprávne obmedzenie práva na pokojné užívanie majetku 436

Prípad č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Účel vyvlastnenia majetku 437

Prípad č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Osobitné užívanie miestnej komunikácie 438

Prípad č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Predkupné právo štátu ako hmotnoprávna podmienka povolenia
vkladu vlastníckeho práva z kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností . 440

Prípad č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Nepovolená stavba a ochrana vlastníckeho práva 443

Prípad č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Zákon týkajúci sa jedinečného prípadu 446

19. kapitola

VONKAJŠIA KONTROLA VEREJNEJ SPRÁVY

Prípad č. 1 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.
Právomoc súdu preskúmať rozhodnutie vydané v disciplinárnom
konaní 449

Prípad č. 2 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.
Právomoc súdu preskúmať rozhodnutie o odňatí zbrojného preukazu .. 451

Prípad č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Nedostatok právomoci súdu preskúmať zadržanie vodičského
preukazu 454

Prípad č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právomoc súdu preskúmať rozhodnutie o priestupku	456
Prípad č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právomoc súdu v správnom súdnictve preskúmať predbežné rozhodnutie obce vo veci zrejmeho zásahu do pokojného stavu	458
Prípad č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Preskúmanie služobného hodnotenia policajta v správnom súdnictve ...	460
Prípad č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Odvolanie hlavného kontrolóra obce	463
Prípad č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Závazné stanovisko dotknutého orgánu ako predmet prieskumu v správnom súdnictve	466
Prípad č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Fiktívne rozhodnutie podľa zákona o slobode informácií	471
Prípad č. 10 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Sankčná moderácia ako prejav plnej jurisdikcie správneho súdu	474

20. kapitola

PRÁVO NA INFORMÁCIE – PRÁVNA ZÁRUKA OCHRANY PRÁV VO VEREJNEJ SPRÁVE

Prípad č. 1 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Povinná osoba podľa zákona č. 211/2000 Z. z.	477
Prípad č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Základné právo na informácie o životnom prostredí	479
Prípad č. 3 – Mgr. Martin Cíferický Obmedzenie prístupu k informáciám z dôvodu ochrany utajovaných skutočností	482
Prípad č. 4 – Mgr. Martin Cíferický Obmedzenie práva na informácie z dôvodu ochrany duševného vlastníctva	484

Prípád č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Obmedzenie prístupu k informáciám z dôvodu ochrany obchodného tajomstva	487
Prípád č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Obmedzenie prístupu k informáciám z dôvodu ochrany osobných údajov	492
Prípád č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Informačný filibustering ako prejav zneužitia práva na informácie	496
Prípád č. 8 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Informácia povinnej osoby k dispozícii	499
Prípád č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Podmienky vzniku fiktívneho negatívneho rozhodnutia podľa zákona o slobode informácií	504
Prípád č. 10 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Povinnosť orgánu verejnej správy sprístupniť informácie na základe žiadosti a ochrana osobných údajov	508
21. kapitola	
PETIČNÉ PRÁVO A PRÁVO PODAŤ SŤAŽNOSŤ – PRÁVNA ZÁRUKA OCHRANY PRÁV VO VEREJNEJ SPRÁVE	
Prípád č. 1 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Hmotnoprávne podmienky realizácie petičného práva	510
Prípád č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Petícia ako podmienka zákazu hazardu	512
Prípád č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Petícia podaná mestskému zastupiteľstvu	515
Prípád č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Právna povaha vybavenia sťažnosti podľa zákona č. 308/2000 Z. z.	519
Prípád č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Vybavovanie sťažnosti podľa Exekučného poriadku	522

22. kapitola

**ÚSTAVNÁ SŤAŽNOSŤ – PRÁVNA ZÁRUKA OCHRANY PRÁV
VO VEREJNEJ SPRÁVE**

Prípad č. 1 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky	525
Prípad č. 2 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky podľa čl. 127a Ústavy Slovenskej republiky	527
Prípad č. 3 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Vyčerpanie účinného právneho prostriedku na nápravu	529

23. kapitola

**PRÁVNE PROSTRIEDKY NA OCHRANU
PRED NEČINNOSŤOU VEREJNEJ SPRÁVY**

Prípad č. 1 – prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD. Žaloba podľa Správneho súdneho poriadku	532
Prípad č. 2 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Fikcia pozitívneho rozhodnutia	535
Prípad č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Nedbanlivosť orgánov verejnej správy	537
Prípad č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Povinnosť verejnej vysokej školy rozhodnúť o výške školného	540
Prípad č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Nečinnosť orgánu ochrany prírody	544
Prípad č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Súdny prieskum fiktívneho rozhodnutia odvolacieho orgánu podľa zákona o slobode informácií	546
Prípad č. 7 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. Nečinnosť orgánu verejnej správy príslušného na vybavenie žiadosti podľa zákona o slobode informácií	548

24. kapitola

**ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ PRI VÝKONE
VEREJNEJ SPRÁVY****Prípád č. 1** – JUDr. Dušan Hrnčiar, PhD.

Predpoklady vzniku práva na náhradu škody 552

Prípád č. 2 – JUDr. Dušan Hrnčiar, PhD.

Uplatnenie nároku na náhradu škody 555

Prípád č. 3 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Osobitná zodpovednosť policajta za škodu 559

Prípád č. 4 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Príčinná súvislosť 562

Prípád č. 5 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Vecná pôsobnosť zákona č. 514/2003 Z. z. 564

Prípád č. 6 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.Vrátenie daňového preplatku a zodpovednosť za škodu spôsobenú
rozhodnutím orgánu štátu 568**Prípád č. 7** – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.Právna povaha rozhodovania o nároku policajta na náhradu
výdavkov pri preložení na inú funkciu 571**Prípád č. 8** – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Nárok na náhradu povodňovej škody na majetku 575

Prípád č. 9 – prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.

Hmotnoprávne predpoklady pre vznik práva na náhradu škody 579

ZOZNAM LITERATÚRY 581

ÚVOD

Vážení študenti práva,

vysokoškolská učebnica, ktorú Vám predkladá autorský kolektív, podporuje nový spôsob výučby správneho práva na právnických fakultách.

Kľúčovým zámerom vysokoškolských pedagógov je naučiť AKO PRÁVNE (A SPRÁVNE) MYSLIEŤ.

Postupnosť a formulácia otázok vystihuje myslenie právnika, ktorý v praxi rieši nastolený problém na základe platnej právnej úpravy.

Názov prípadu pri jeho číselnom označení pomenúva tému prípadovej štúdie. Otázka v rámci úlohy definuje cieľ, ktorý sa má dosiahnuť.

Na základe skutkových okolností a cez sériu na seba logicky nadväzujúcich otázok sa autori snažia študenta priviesť k samostatnému vyriešeniu prípadových štúdií.

K čiastkovým otázkam sú pripojené výňatky z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sú potrebné pre vyriešenie prípadových štúdií. Ak bol predpis novelizovaný, uvádza sa len označenie jeho poslednej novelizácie.

Autori kladú dôraz na európsku dimenziu výučby správneho práva. Využívajú dostupnú judikatúru správnych súdov a Ústavného súdu Slovenskej republiky, judikatúru Súdneho dvora Európskej únie a Európskeho súdu pre ľudské práva.

Do učebnice boli zaradené aj súdne rozhodnutia vychádzajúce z právnej úpravy, ktorej účinnosť už zanikla, avšak autori sa tak rozhodli s prihliadnutím na ich nadčasovú aktuálnosť a vysokú odbornú hodnotu.

za autorský kolektív
prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.
Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave

V Trnave 30. októbra 2020

1. kapitola
SPRÁVNE PRÁVO

Prípád č. 1:

**Charakter zakázanej činnosti podľa zákona
o ochrane prírody a krajiny**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

J. M. je majiteľom pozemku, do ktorého zasahuje ochranné pásmo chráneného stromu vyhláseného vyhláškou Okresného úradu B. B.

J. M. v dňoch 25., 26. a 27. októbra 2019 v ochrannom pásme chráneného stromu zapálil oheň, ktorým spaľoval opadané lístie z vetiev stromov na jeho pozemku. Orgán ochrany prírody začal proti J. M. konanie o priestupku podľa § 92 ods. 1 písm. d) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny z dôvodu, že vykonával činnosť zakázanú podľa § 49 ods. 7.

J. M. ako obvinený z priestupku namietal, že jeho konanie nemožno považovať za protiprávne, lebo ako fyzická osoba – vlastník pozemku len realizoval svoje majetkové práva v zmysle Občianskeho zákonníka. Situácia, keď Občiansky zákonník takúto činnosť dovoľuje a zákon č. 543/2002 Z. z. ju súčasne zakazuje, pričom ide o dva právne predpisy rovnakej právnej sily, je v rozpore s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého Slovenská republika je právny štát.

Úloha: Mohol sa v danej situácii J. M. úspešne dovolať svojej ochrany ako vlastníka pozemku podľa Občianskeho zákonníka?

1. Čo je predmetom úpravy Občianskeho zákonníka?

§ 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. –

(1) Úprava občianskoprávnych vzťahov prispieva k napĺňaniu občianskych práv a slobôd, najmä ochrany osobnosti a nedotknuteľnosti vlastníctva.

(2) Občiansky zákonník upravuje majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z týchto vzťahov.

vajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony.¹⁾

(3) Občiansky zákonník upravuje aj právne vzťahy z duševného vlastníctva, ak tieto vzťahy neupravujú iné zákony.

1) Napr. § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka.

2. Aké obmedzenia vyplývajú pre J. M. ako vlastníka nehnuteľnosti z Občianskeho zákonníka?

§ 123 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. – Vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

§ 127 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. – Vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vnikáť na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

3. Vylučuje zákon č. 543/2002 Z. z. ochranu chráneného stromu zo svojej pôsobnosti?

§ 1 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – Tento zákon sa nevzťahuje na ochranu a) poľnohospodárskych plodín a kultúr,⁶⁾ b) hospodársky významných druhov a rodov rastlín a zvierat,⁷⁾ c) rastlinných a živočíšnych škodcov vonkajšej a vnútornej karantény,⁸⁾ d) rastlinných a živočíšnych pôvodcov nákaz a ochorení ľudí a zvierat.⁹⁾

4. Vykonával J. M. činnosť, ktorá je v ochrannom pásme chráneného stromu podľa zákona č. 543/2002 Z. z. zakázaná?

§ 49 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – V ochrannom pásme chráneného stromu je zakázané

- a) jazdiť alebo stáť s motorovým vozidlom alebo záprahovým vozidlom mimo miestnej komunikácie, účelovej komunikácie alebo inej spevnenej cesty,
- b) zriaďovať prístupové komunikácie pre motorové vozidlá alebo záprahové vozidlá,
- c) vykonávať technické geologické práce,
- d) aplikovať chemické látky alebo hnojivá,
- e) vykonávať terénne úpravy,
- f) budovať oplotenie pozemku,
- g) umiestniť košiar alebo iné zariadenie na ochranu hospodárskych zvierat,
- h) ukladať odpad alebo skladovať stavebný materiál, drevo alebo iný materiál, ktorý môže spôsobiť zhutnenie pôdy nad koreňovým systémom chráneného stromu,
- i) umiestniť informačné, reklamné alebo propagačné zariadenie,
- j) umiestniť stavbu,
- k) zakladať alebo udržiavať otvorený oheň, fajčiť alebo odhadzovať horiace alebo tlejúce predmety, manipulovať s horľavými materiálmi alebo vypaľovať vegetačný kryt,
- l) vykonávať činnosť narúšajúcu vodný režim chráneného stromu,
- m) vysádzať nepôvodné druhy drevín,
- n) ťažiť drevnú hmotu holorubným hospodárskym spôsobom,
- o) pásť, napájať, preháňať alebo nocovať hospodárske zvieratá.

5. Vzťahoval sa zákonný zákaz na J. M. ako vlastníka pozemku?

§ 49 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. –

Prípad č. 2:

Právna povaha statusu zamestnanca ministerstva

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Francúzske ministerstvo pre spoluprácu a rozvoj zamestnalo na základe zmluvy z 13. marca 1989 pána P. ako technického poradcu Ministerstva hospodárstva, plánovania a obchodu Rovníkovej Guiney. Ako vedúci projektu mal za úlohu pripraviť rozpočet štátnych investícií na rok 1990 a spolupracovať na príprave trojročného plánu a programu verejných investícií s guinejskými štátnymi zamestnancami a medzinárodnými organizáciami.

Ministerstvo malo v úmysle vyslať pána P. do Gabunu. Predtým musel splniť dve podmienky – jednou bola zdravotná spôsobilosť na prácu. Dňa 22. februára 1990 lekár – špecialista na tropickú medicínu – vyšetril pána P. a vyslovil, že nie je spôsobilý pracovať v zámorí.

Dňa 23. marca 1990 ministerstvo oznámilo sťažovateľovi, že bol s účinnosťou od 15. marca 1990 vyškrtnutý zo zoznamu zmluvných zamestnancov ministerstva.

Pán P. podal 16. mája 1990 na parížsky správny súd návrh, ktorým žiadal zrušiť rozhodnutie ministerstva z 23. marca 1990 pre nezákonnosť. Okrem toho sa obrátil so sťažnosťou na Európsky súd pre ľudské práva. Uviedol, že na jeho prípad nemožno aplikovať judikatúru Súdu týkajúcu sa štátnych zamestnancov, pretože jeho status ako zmluvného zamestnanca má bližšie k statusu zamestnanca podľa súkromného práva než k statusu štátneho zamestnanca podľa verejného práva. Zo samej skutočnosti, že daný okruh právnych vzťahov patrí podľa vnútroštátneho práva do právomoci správnych súdov, rovnako ako spory týkajúce sa štátnych zamestnancov, nemožno ešte vyvodiť podobnosť jeho statusu so statusom štátneho zamestnanca. V jeho prípade je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, lebo predmet sporu je najmä majetkovej povahy. Napadnuté rozhodnutie ministerstva ho pripravilo o existenčné prostriedky a v prípade konštatovania nezákonnosti tohto rozhodnutia súdom mu vznikne nárok na odškodnenie.

Vláda uviedla, že sťažovateľ ako zamestnanec ministerstva plnením svojich úloh vykonával verejnú službu pre francúzsky štát, a tým sa zúčastňoval na výkone štátnej moci. Článok 6 ods. 1 Dohovoru z tohto dôvodu nie je na jeho prípad aplikovateľný.

Úloha: Prichádzala v prípade pána P. ako zamestnanca štátu do úvahy aplikácia čl. 6 ods. 1 Dohovoru?

1. Akým spôsobom vymedzuje Dohovor právo na spravodlivé súdne konanie?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru – Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

2. Boli povinnosti vykonávané pánom P. ako zamestnancom ministerstva špecifickými činnosťami verejnej správy, v ktorej konal ako držiteľ verejnej moci poverený ochranou všeobecných záujmov štátu alebo iných verejných spoločenských (príkladom takýchto činností môžu byť ozbrojené sily alebo polícia)?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru –

3. Mal spor pána P. – vzhľadom na pracovnú náplň pána P. – charakter sporu o občianskom práve alebo záväzku?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru –

Prípad č. 3:

Právna povaha nakladania s majetkom obce

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

A. K. sa ako predávajúca správnu žalobou domáhala na správnom súde zrušenia uznesenia obecného zastupiteľstva obce B., ktorým ako príslušný orgán obce podľa § 4 písm. a) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení neschválilo kúpnu zmluvu uzatvorenú podľa § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka ohľadne prevodu pozemku par. reg. KNC č. 372/3 (Ostatná plocha) o výmere 2 058 m², k. ú. B. medzi ňou ako predávajúcou predmetnú nehnuteľnosť a obcou B. ako kupujúcou predmetnú nehnuteľnosť.

A. K. sa domnieva, že sa môže domáhať svojej ochrany na príslušnom správnom súde v situácii, keď nezákonným obsahom rozhodnutia obecného zastupiteľstva obce B. ako orgánu verejnej správy bol porušený zákon a jej právo na prevod nehnuteľnosti, ktorej je výlučnou vlastníčkou.

Úloha: *Je daná vecná príslušnosť správneho súdnictva v predmetnej veci podľa Správneho súdneho poriadku?*

1. Majú správne súdy podľa Správneho súdneho poriadku právomoc preskúmať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy?

§ 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

2. Čo sa na účely Správneho súdneho poriadku rozumie rozhodnutím orgánu verejnej správy?

§ 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie b) rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní,

ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka,

3. Možno rozhodnutím orgánu verejnej správy podľa Správneho súdneho poriadku rozumieť aj uznesenie obecného zastupiteľstva?

§ 3 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak sa v tomto zákone uvádzajú slová „rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy“, rozumie sa tým primerane aj uznesenie obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja (ďalej len „uznesenie zastupiteľstva“).

4. Bolo uznesenie obecného zastupiteľstva obce B., ktorým ako príslušný orgán obce neschválilo kúpnu zmluvu vydané v administratívnom konaní?

§ 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie a) administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov,

5. Vylučuje Správny súdny poriadok prieskumnú právomoc správnych súdov v súkromnoprávných veciach?

§ 7 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy nepreskúmajú d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

Prípad č. 4:

Právomoc správneho orgánu rozhodovať o súkromnoprávnom nároku poškodeného v konaní o priestupku

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dňa 8. februára 2004 došlo k dopravnej nehode, ktorej účastníkmi boli Ing. C. V. a J. K.

Správny orgán viedol voči obvinenému z priestupku, Ing. C. V., konanie vo veci spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. k) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Podľa neho priestupku sa dopustí ten, kto „iným konaním, než ako je uvedené v písmenách a) až h), poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky“. V konaní mal J. K. procesnoprávnu pozíciu poškodeného podľa § 72 písm. b), keďže pri dopravnej nehode mu bola spôsobená majetková škoda a svoje právo na náhradu škodu si riadne a včas uplatnil pri objasňovaní priestupku.

Správny orgán konanie vo veci priestupku Ing. C. V. zastavil rozhodnutím zo dňa 20. októbra 2004 na základe § 76 ods. 1 písm. c) zákona SNR č. 372/1990 Zb. Dôvodom bolo, že spáchanie skutku, o ktorom sa konalo, nebolo obvinenému Ing. C. V. preukázané.

J. K., ktorý mal záujem na tom, aby správny orgán rozhodol o jeho súkromnoprávnom nároku na náhradu škody spôsobenej dopravnou nehodou, podal odvolanie proti rozhodnutiu správneho orgánu o zastavení konania na základe § 76 ods. 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. Namietal nezákonnosť rozhodnutia z dôvodu, že Ing. C. V. mal byť uznaný za vinného z priestupku, nakoľko porušil zákon o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Úloha: *Bol J. K., ktorému bola konaním Ing. C. V. spôsobená škoda, oprávnený domáhať sa ako poškodený vyslovenia viny Ing. C. V. vo veci spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. k) zákona SNR č. 372/1990 Zb.?*

1. Akým spôsobom vymedzoval zákon SNR č. 372/1990 Zb. procesnoprávne postavenie J. K. v konaní o priestupku Ing. C. V.?

§ 72 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 515/2003 Z. z. –

Účastníci konania

V konaní o priestupku sú účastníkmi konania

- a) obvinený z priestupku,
- b) poškodený, ak ide o prejednávane náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom,
- c) vlastník veci, ktorá môže byť zhabaná alebo bola zhabaná, a to v časti konania týkajúcej sa zhabania veci,
- d) navrhovateľ, na návrh ktorého bolo začaté konanie o priestupku podľa § 68 ods. 1.

2. Mal J. K. procesnoprávne postavenie účastníka konania len v časti konania o priestupku?

§ 72 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 515/2003 Z. z. –

3. V akom rozsahu mal podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. J. K. právo odvolať sa?

§ 81 ods. 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 515/2003 Z. z. – Poškodený sa môže odvolať len vo veci náhrady škody.

4. Mal správny orgán podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. právomoc rozhodnúť o náhrade škody J. K. v situácii, keď sa konanie neukončilo rozhodnutím, ktorým by bol obvinený z priestupku uznaný vinným z priestupku?

§ 76 ods. 1 písm. c) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 515/2003 Z. z. –

5. Bolo právo J. K. na náhradu škody zapríčinennej Ing. C. V. podľa Občianskeho zákonníka právom, ktoré si mohol úspešne uplatňovať voči Ing. C. V. v civilnom konaní na súde?

zákon č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 404/2004 Z. z. –

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU

Prvý oddiel

Všeobecná zodpovednosť

§ 420

- (1) Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.
- (2) Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.
- (3) Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

§ 420a

- (1) Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobí inému prevádzkovou činnosťou.
- (2) Škoda je spôsobená prevádzkovou činnosťou, ak je spôsobená
 - a) činnosťou, ktorá má prevádzkovú povahu, alebo vecou použitou pri činnosti,
 - b) fyzikálnymi, chemickými, prípadne biologickými vplyvmi prevádzky na okolie,
 - c) oprávneným vykonávaním alebo zabezpečením prác, ktorými sa spôsobí inému škoda na nehnuteľnosti alebo sa mu podstatne sťaží alebo znemožní užívanie nehnuteľnosti.
- (3) Zodpovednosti za škodu sa ten, kto ju spôsobil, zbaví, len ak preukáže, že škoda bola spôsobená neodvratiteľnou udalosťou nemajúcou pôvod v prevádzke alebo vlastným konaním poškodeného.

Prípád č. 5:

**Právna povaha žiadosti o vrátenie poskytnutého príspevku
v rámci výkonu tzv. nevrchnostenskej verejnej správy**

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Prostredníctvom úradného listu z 21. septembra 2020 s priloženou Žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov z 24. septembra 2020 a Správou o zistenej nezrovnalosti z 21. septembra 2020 Odbor riadenia implementácie projektov Sekcie environmentálnych programov a projektov Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky ako riadiaci orgán podľa zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov oznámil J., spol. s r. o., ktorá bola ich prijímateľom v programovom období 2014 – 2020, že je povinná uhradiť finančné prostriedky (istinu) poskytnuté z prostriedkov Európskej únie ako aj z verejných zdrojov Slovenskej republiky.

Poučil ju, že ak uvedené finančné prostriedky neobdrží, bude následne postupovať podľa § 41a ods. 2 zákona č. 292/2014 Z. z. Taktiež ju upozornil, že v zmysle § 7 ods. 6 zákona č. 292/2014 Z. z. pozastavuje platby na projekt až do vyriešenia predmetnej nezrovnalosti.

Proti tomuto úradnému listu podala J., spol. s r. o. prostredníctvom právneho zástupcu správnu žalobu na Krajský súd v B.

Úloha: Mohla byť žiadosť riadiaceho orgánu o vrátenie finančných prostriedkov predmetom prieskumu v správnom súdnictve podľa Správneho súdneho poriadku?

1. Čo sa podľa zákona č. 292/2014 Z. z. rozumie príspevkom?

§ 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 292/2014 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie a) príspevkom finančné prostriedky poskytované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a finančné prostriedky poskytované zo štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie; príspevok je poskytovaný vo forme nenávratného finančného príspevku alebo podmiennečne vratného finančného príspevku na realizáciu projektu na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku alebo podmiennečne vratného finančné-

ho príspevku podľa § 25 (ďalej len „zmluva“) alebo rozhodnutia podľa § 16 ods. 2,

2. Aký právny úkon zakladá právo prijímateľa na poskytnutie príspevku podľa zákona č. 292/2014 Z. z.?

§ 25 ods. 1 písm. a) zákona č. 292/2014 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Príspevok sa poskytuje prijímateľovi na základe a v súlade so zmluvou uzavretou podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka

3. Bol riadiaci orgán povinný pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania povinný podľa zákona č. 292/2014 Z. z. vyzvať J., spol. s r. o. ako prijímateľa na vrátenie poskytnutého príspevku?

§ 3 ods. 2 písm. f) zákona č. 292/2014 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Na účely tohto zákona sa ďalej rozumie f) poskytovateľom riadiaci orgán alebo Pôdohospodárska platobná agentúra (ďalej len „agentúra“) pre poskytovanie príspevku z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka;¹⁷⁾ poskytovateľom môže byť sprostredkovateľský orgán, ak ho tým riadiaci orgán poverí,

§ 7 zákona č. 543/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

§ 41a ods. 1 zákona č. 292/2014 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ak poskytovateľ na základe vlastného podnetu alebo podnetu iného orgánu zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania,^{102b)} ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, prostredníctvom žiadosti o vrátenie vyzve prijímateľa vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť vzťahujúci sa na predmet zákazky.

^{102b)} § 117 zákona č. 343/2015 Z. z.

4. Mal riadiaci orgán podľa zákona č. 292/2014 Z. z. právomoc rozhodnúť o vrátení sumy uvedenej v žiadosti, pokiaľ by prijímateľ dobrovoľne nevyhovel jeho výzve?

§ 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 292/2014 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. –

§ 41a zákona č. 292/2014 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. –

(2) Ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe žia-

dosti o vrátenie podľa odseku 1, poskytovateľ podá podnet správne mu orgánu na konanie podľa odseku 3.

(3) Správny orgán na základe podnetu podľa odseku 2 rozhodne o vrátení sumy uvedenej v žiadosti o vrátenie podľa odseku 1.

(4) Na konanie podľa odseku 3 sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.⁶²⁾ Ak je viac správnych orgánov oprávnených rozhodnúť v konaní podľa odseku 3, rozhodne vo veci orgán, ktorý začal konať ako prvý. Správnym orgánom v konaní podľa odseku 3 je

- a) riadiaci orgán,
- b) agentúra alebo
- c) sprostredkovateľský orgán podľa § 8 ods. 6.

(7) Povinnosť poskytovateľa vyzvať prijímateľa na vrátenie príspevku alebo jeho časti podľa odseku 1 môže byť nahradená návrhnutím vykonania vzájomného započítania podľa § 42 ods. 4 alebo § 43 ods. 4; ustanovenie odseku 1 týkajúce sa žiadosti o vrátenie sa uplatní v návrhu na vykonanie vzájomného započítania primerane.

5. Bolo možné podľa Správneho súdneho poriadku považovať žiadosť riadiaceho orgánu o dobrovoľné vrátenie finančných prostriedkov za právne záväzný správny akt orgánu verejnej správy vynutiteľný voči J., spol. s r. o.?

§ 3 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov,
- b) rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zkladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka,
- c) opatrením orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté,

§ 4 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú

- a) orgány štátnej správy,
- b) orgány územnej samosprávy, ktorými sú obce, mestá, a v hlavnom meste

Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje,

c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,

d) právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,

e) štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

5. Bola žiadosť riadiaceho orgánu o dobrovoľné vrátenie finančných prostriedkov podľa Správneho súdneho poriadku správnym aktom orgánu verejnej správy, ktorý by bol vylúčený z prieskumu v správnom súdnictve?

§ 7 písm. e) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy nepreskúmajú e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,

Prípád č. 6:

**Právna povaha úloh Slovenského rybárskeho zväzu
v rámci výkonu rybárskeho práva**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Zákon č. 216/2018 Z. z. o rybárstve a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vymedzuje rybárske právo ako „oprávnenie chrániť, chovať a loviť ryby vo vodách určených ako rybárske revíry a ulovené ryby si privlastňovať, ako aj oprávnenie užívať na to v nevyhnutnej miere príbrežné pozemky“.

Rybárske právo patrí štátu. Jeho výkon vo vodných tokoch prideluje podľa zákona č. 216/2018 Z. z. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky aj Slovenskému rybárskemu zväzu, ktoré je občianskym združením podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

Podľa Stanov Slovenského rybárskeho zväzu z 18. novembra 2018 zväz hospodári (samostatne alebo prostredníctvom svojich organizačných zložiek) v pridelených rybárskych revíroch.

Ministerstvo taktiež podľa zákona poveruje Slovenský rybársky zväz ako užívateľa pridelených rybárskych revírov úlohami súvisiacimi s riešením problematiky rybárskych revírov, schvaľovania zarybňovacích plánov predkladaných jeho organizačnými zložkami, výkonu rybárskej stráže, vykonávania ichtyologických prieskumov v rybárskych revíroch, štatistického vyhodnotenia záznamov držiteľov osobitného povolenia na rybolov. Podrobnosti o rozsahu prenesených úloh na organizačnú zložku užívateľa ustanovuje vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 381/2018 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 216/2018 Z. z. o rybárstve a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Úloha: Má výkon poverených úloh Slovenského rybárskeho zväzu ako užívateľa pridelených rybárskych revírov podľa platnej právnej úpravy právnu povahu tzv. vrchnostenskej verejnej správy?

1. Aké hmotnoprávne postavenie má podľa zákona č. 216/2018 Z. z. Slovenský rybársky zväz, ktorému sa prideluje výkon rybárskeho práva v rybárskych revíroch?

§ 2 písm. b) zákona č. 216/2018 Z. z. v znení zákona č. 305/2018 Z. z. – Na účely tohto zákona b) užívateľ rybárskeho revíru je právnická osoba s prideleným výkonom rybárskeho práva v rybárskom revíri,

2. Je Slovenský rybársky zväz podľa zákona č. 216/2018 Z. z. orgánom štátnej správy na úseku rybárstva ?

§ 35 zákona č. 216/2018 Z. z. v znení zákona č. 305/2018 Z. z. – Orgány štátnej správy na úseku rybárstva sú

- a) ministerstvo životného prostredia,
- b) okresný úrad,
- c) obec.

3. Možno občianskemu združeniu podľa Ústavy Slovenskej republiky a podľa zákona č. 83/1990 Zb. zveriť zákonom plnenie úloh verejnej moci?

čl. 29 ods. 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Politické strany a politické hnutia, ako aj spolky, spoločnosti alebo iné združenia sú oddelené od štátu.

§ 5 zákona č. 83/1990 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Združenia nesmú vykonávať funkciu štátnych orgánov, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Nesmú riadiť štátne orgány a ukladať povinnosti občanom, ktorí nie sú ich členmi.

Prípád č. 7:

Vnútorhá autonómia cirkvi

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Žalobcovia sa žalobou zo dňa 28. marca 1994 podanou na súde dňa 7. apríla 1994 domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia Generálneho presbyterstva Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku, ktorým obaja boli vylúčení z Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku.

Príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyvodili z § 246 ods. 2 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku, ktorý v tom čase ustanovoval: „Najvyšší súd Slovenskej republiky je vecne príslušný na preskúmavanie rozhodnutí orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ktorým zákon zveruje rozhodovanie v oblasti verejnej správy, ak príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ustanoví osobitný zákon.“

Žalovaný vo svojom stanovisku k podanej žalobe uviedol, že podľa Ústavy Slovenskej republiky preskúmanie uznesenia Generálneho presbyterstva Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku, ktorým boli žalobcovia vylúčení z Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku nepatrí do pôsobnosti súdu. Nejde o rozhodnutie orgánu verejnej správy. Rozhodovanie o prijatí občana do cirkvi i o jeho vylúčení z cirkvi patrí výlučne do pôsobnosti príslušných orgánov cirkvi.

Úloha: Bolo rozhodnutie orgánu cirkvi – Generálneho biskupského úradu v Bratislave evanjelickej cirkvi a. v., ktorým boli žalobcovia vylúčení z cirkvi rozhodnutím orgánu verejnej správy?

1. Akým spôsobom vymedzoval zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností hmotnoprávne postavenie cirkvi a náboženskej spoločnosti?

§ 4 ods. 1 zákona č. 308/1991 Zb. – Cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou sa podľa tohto zákona rozumie dobrovoľné združenie osôb rovnakej náboženskej viery v organizácii s vlastnou štruktúrou, orgánmi, vnútornými predpismi a obradmi.

2. Zaručovala Ústava Slovenskej republiky cirkvám a náboženským spoločnostiam autonómiu vo veciach správy ich vnútorných vecí na základe ich vnútorných predpisov?

čl. 24 ods. 3 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 140/2004 Z. z. – Cirkvi a náboženské spoločnosti spravujú svoje záležitosti samy, najmä zriaďujú svoje orgány, ustanovujú svojich duchovných, zabezpečujú vyučovanie náboženstva a zakladajú rehoľné a iné cirkevné inštitúcie nezávisle od štátnych orgánov.

čl. 24 ods. 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Podmienky výkonu práv podľa odsekov 1 až 3 možno obmedziť iba zákonom, ak ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti alebo práv a slobôd iných.

3. Mali súdy v Slovenskej republike právomoc rozhodovať ohľadne vnútorných vecí cirkví a náboženských spoločnosti ?

čl. 24 ods. 3 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 140/2004 Z. z. –

čl. 142 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Súdny rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; sudy preskúmajajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Prípád č. 8:

Právna povaha výkonu správy domu

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Veda správneho práva definuje verejnú správu ako správu, ktorej predmetom je zabezpečovanie verejných vecí vo verejnom záujme subjektmi verejnej správy.

Zákon NR SR č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov upravuje spôsob a podmienky nadobudnutia vlastníctva bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, práva a povinnosti vlastníkov týchto bytových domov, práva a povinnosti vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ich vzájomné vzťahy a práva k pozemku (§ 1 ods. 1).

Vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome sú podľa § 6 ods. 1 povinní zabezpečiť správu domu.

Správu domu môže vykonávať buď spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba, s ktorou vlastníci bytov a nebytových priestorov uzatvoria zmluvu o výkone správy.

Vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome na N. ulici v B. sa rozhodli, že správu svojho domu zveria spoločnosti XY, ktorá spĺňa požiadavky podľa zákona č. 246/2015 Z. z. o správcoch bytových domov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov.

Za týmto účelom uzatvorili so spoločnosťou XY písomnú zmluvu o výkone správy. Zmluva o výkone správy je záväzná pre všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome nemôže podľa § 8a zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. zmluvu o výkone správy vypovedať.

Úloha: *Je správa domu vlastníckmi bytov a nebytových priestorov v dome podľa zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. výkonom verejnej správy?*

1. Vykonáva sa správa domu na základe zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. vo verejnom záujme?

§ 6 ods. 2 zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. v znení zákona č. 476/2019 Z. z.

- Správa domu je obstarávanie služieb a tovaru, ktorými správca alebo spoločenstvo zabezpečuje pre vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome
- prevádzku, údržbu, opravy, rekonštrukciu a modernizáciu spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, príslušného pozemku a príslušenstva,
 - služby spojené s užívaním bytu alebo nebytového priestoru,
 - vedenie účtu domu v banke,
 - vymáhanie škody, nedoplatkov vo fonde prevádzky, údržby a opráv a iných pohľadávok a nárokov,
 - iné činnosti, ktoré bezprostredne súvisia s užívaním domu ako celku jednotlivými vlastníckmi bytov a nebytových priestorov v dome.

2. Má správca domu podľa zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. právne postavenie verejnoprávneho subjektu?

§ 8 ods. 1 prvá veta zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. v znení zákona č. 476/2019 Z. z. – Správcom môže byť právnická osoba alebo fyzická osoba podnikateľ, ktorá má v predmete podnikania alebo v predmete činnosti správu a údržbu bytového fondu; správca, ktorý spravuje bytové domy, musí spĺňať aj podmienky podľa osobitného predpisu.^{12ca)}

12ca) Zákon č. 246/2015 Z. z. o správcoch bytových domov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov.

3. Má výkon správy domu podľa zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. tzv. vrchnostenskú povahu?

§ 6 ods. 3 druhá veta zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. v znení zákona č. 476/2019 Z. z. – Na správu v jednom dome môže byť uzavretá zmluva len s jedným správcom alebo len jedna zmluva o spoločenstve.

§ 7a ods. 3 druhá veta zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. v znení zákona č. 476/2019 Z. z. – Zmluva o spoločenstve musí obsahovať

- názov a sídlo spoločenstva,
- orgány spoločenstva a ich právomoc,
- spôsob správy spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, spoločných nebytových priestorov, príslušenstva a pozemku,
- úpravu práv a povinností vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome,

- e) úpravu majetkových pomerov spoločenstva,
- f) spôsob a oprávnenie hospodárenia s prostriedkami fondu prevádzky, údržby a opráv.

§ 8a ods. 1 štvrtá veta zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. v znení zákona č. 476/2019 Z. z. – Zmluva o výkone správy obsahuje najmä

- a) vzájomné práva a povinnosti správcu a vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pri zabezpečovaní prevádzky, údržby a opráv domu,
- b) spôsob výkonu správy spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, spoločných nebytových priestorov, príslušenstva a pozemku,
- c) zásady hospodárenia s prostriedkami fondu prevádzky, údržby a opráv vrátane rozsahu oprávnenia disponovať s nimi,
- d) zásady platenia úhrad za plnenia a hospodárenie s nimi,
- e) zásady určenia výšky platieb za správu,
- f) rozsah a obsah správy o činnosti správcu podľa odseku 2.

4. Je zmluva o výkone správy uzavretá podľa zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. medzi správcom domu a vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v dome zmluvou v zmysle Občianskeho zákonníka?

§ 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. – Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Prípad č. 9:

Právna povaha obchodnej komory

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

F. J. W. bola udelená licencia na prevádzku reštaurácie v Krumpendorfe. V zmysle rakúskeho zákona o obchodnej komore sa stal automaticky a obligatórne členom Korutánskej obchodnej komory a bol vyzvaný na zaplatenie zápisného.

F. J. W. namietal pred Európskou komisiou pre ľudské práva, že je mu bránené vstúpiť slobodne do združenia patriaceho pod pôsobnosť čl. 11 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Jeho sťažnosť teda smerovala proti inštitútu povinného členstva v Korutánskej obchodnej komore, ktorú považoval za združenie osôb. Na základe toho namietal porušenie svojho práva zaručeného v čl. 11 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Základom pre rozhodnutie vo veci jeho sťažnosti sa preto stalo posúdenie právnej povahy obchodných komôr podľa rakúskej právnej úpravy.

Úloha: *Boli obchodné komory podľa vnútroštátnej právnej úpravy verejnoprávnymi subjektmi?*

1. Mohol by sa F. J. W. účinne dovolávať ochrany svojho práva zaručeného v čl. 11 Dohovoru, ak by mu vnútroštátna úprava ukladala povinnosť stať sa členom verejnoprávnej inštitúcie?

čl. 11 Dohovoru –

Sloboda zhromažďovania a združovania

1. Každý má právo na slobodu pokojného zhromažďovania a na slobodu združovať sa s inými, vrátane práva zakladať na obranu svojich záujmov odbory, alebo vstupovať do nich.

2. Výkon týchto práv môže podliehať len takým obmedzeniam, ktoré stanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky alebo ochranu práv a slobôd iných. Tento článok nebráni zavedeniu zákonných obmedzení na výkon týchto práv príslušníkmi ozbrojených síl, polície a úradníkmi štátnej správy.

2. Bolo možné považovať rakúsku obchodnú komoru za verejnoprávnu inštitúciu, ak bola zriadená zákonom o obchodných komorách a nie založená súkromnými osobami?

čl. 11 ods. 1 Dohovoru –

3. Bolo možné považovať rakúsku obchodnú komoru za verejnoprávnu inštitúciu, ak na základe zákona plnila funkcie v oblasti prevencie pred nekalou súťažou a inými neserióznymi obchodnými praktikami vo verejnom záujme?

čl. 11 ods. 1 Dohovoru –

4. Bolo možné považovať rakúsku obchodnú komoru za verejnoprávnu inštitúciu, ak na základe zákona vykonávala dohľad na činnosťou svojich členov?

čl. 11 ods. 1 Dohovoru –

Prípad č. 10:

Žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde P. domáhal voči Sociálnej poisťovni, Ústrediu výmazu zo zoznamu fyzických osôb a právnických osôb, ktorý vedie a zverejňuje Sociálna poisťovňa podľa § 171 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a taktiež odškodnenia za zverejnenie v tomto zozname od ukončenia konkurzu až po výmaz za každý jeden deň v sume 100 eur.

Okresný súd P. uznesením z 30. mája 2018 č. k. 11C/1/2018-23 postúpil vec Krajskému súdu v T. ako vecne príslušnému správne súdu. Krajský súd v T. nesúhlasil s postúpením veci z Okresného súdu P. a predložil vec na rozhodnutie kompetentnému senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 18 ods. 4 Správneho súdneho poriadku. Svoj postup odôvodnil tým, že „z petitu žaloby nevyplýva, že by sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného orgánom verejnej správy alebo ochrany pred nečinnosťou orgánu verejnej správy. Zrejme sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy a teda nejde o správnu žalobu.“

Úloha: Bola v predmetnej veci daná vecná príslušnosť Krajského súdu v T. podľa Správneho súdneho poriadku?

1. Akým spôsobom vymedzuje Správny súdny poriadok právomoc správnych súdov?

§ 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

2. Možno podľa Občianskeho zákonníka považovať náhradu nemajetkovej ujmy za právny inštitút súkromnoprávnej povahy?

§ 13 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. –

(1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

(2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

(3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

3. Vylučuje Správny súdny poriadok prieskumnú právomoc správnych súdov v súkromnoprávných veciach?

§ 7 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy nepreskúmajú d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

2. KAPITOLA

PRINCÍPY ČINNOSTI VEREJNEJ SPRÁVY

Prípad č. 1:

Princíp viazanosti právom a kompetencia orgánu štátnej správy

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

M. K. požiadal 15. marca 2004 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Odbor ochrany prírody a krajiny o opätovné vydanie rozhodnutia, ktorým sa mu povolí vchádzať a stáť s motorovým vozidlom zn. DA-EWO NEXIA ŠPZ: BA444 RY na územie národnej prírodnej rezervácie Šúr. Svoju žiadosť zdôvodnil tým, že výnimka z tohto zákazu udelená mu ministerstvom podľa zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny zanikla po nadobudnutí účinnosti nového zákona, t. j. zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Súčasťou žiadosti M. K. boli prílohy – fotokópia rozhodnutia ministerstva vydaného podľa zákona NR SR č. 287/1994 Z. z., potvrdenie o hlásení pobytu, výpis listu vlastníctva č. XXXX a zmluva o nájme pozemku par. č. xxxx/ZZ ako záhrady na rekreačný účel uzavretá medzi prenajímateľom (mesto S. J.) a nájomcom (M. K.).

Ministerstvo si vyžiadalo stanovisko Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky a Správy CHKO Malé Karpaty. Na základe neho povolilo M. K. podľa § 65 ods. 1 písm. h) zákona č. 543/2002 Z. z. výnimku zo zakázanej činnosti. V rozhodnutí určilo čas vjazdu a státia motorového vozidla zn. DA-EWO NEXIA ŠPZ: BA444 RY na obdobie od januára do marca, keď touto činnosťou nemožno ohroziť chránené živočíchy (skokany) migrujúce cez prístupovú cestu.

M. K. v podanom rozklade proti neprávoplatnému rozhodnutiu ministerstva namietal, že rozsah povolenej výnimky zo zákonného zákazu je nedostatočný, pretože ako vlastníkov a nájomcov nehnuteľností nachádzajúcich sa na území národnej prírodnej rezervácie Šúr mu takmer znemožňuje celoročný prístup do chatovej osady.

Úloha: Bolo rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky vydané v súlade so zákonom č. 543/2002 Z. z.?

1. Zanikla podľa nového zákona č. 543/2002 Z. z. platnosť rozhodnutia o povolení výnimky zo zákazu vchádzať a stáť s motorovým vozidlom na územie národnej prírodnej rezervácie Šúr vydaného M. K. podľa zákona NR SR č. 287/1994 Z. z.?

§ 104 ods. 1 druhá veta zákona č. 543/2002 Z. z. – Rozhodnutia vydané podľa doterajších predpisov bez obmedzenia ich časovej platnosti strácajú platnosť po uplynutí jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona.

2. Ktoré činnosti sú podľa zákona č. 543/2002 Z. z. zakázané v chránenom území, na ktorom platí piaty stupeň ochrany?

§ 16 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. – Na území, na ktorom platí piaty stupeň ochrany, je zakázané a) vykonávať činnosti uvedené v § 15 ods. 1, b) zasiahnuť do lesného porastu a poškodiť vegetačný a pôdny kryt, c) stavať lesnú cestu alebo zväžnicu, d) zriadiť poľovnícke zariadenie alebo rybochovné zariadenie, e) osvetľovať bežeckú trať, lyžiarsku trať alebo športový areál, f) rušiť pokoj a ticho, g) chytať, usmrtiť alebo loviť živočícha, h) meniť stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravou, zasypávaním, odvodňovaním, ťažbou trstia, rašeliny, bahna a riečneho materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom v súlade s osobitným predpisom,⁴⁰⁾ i) umiestniť stavbu.

§ 15 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. – Na území, na ktorom platí štvrtý stupeň ochrany, je zakázané a) vykonávať činnosti uvedené v § 14 ods. 1; § 13 ods. 3 a § 14 ods. 3 a 4 platia rovnako, b) ťažiť drevnú hmotu holorubným hospodárskym spôsobom,⁵⁸⁾ c) umiestniť informačné, reklamné alebo propagačné zariadenie, ako aj akýkoľvek iný reklamný alebo propagačný pútač, alebo tabuľu, d) aplikovať chemické látky a hnojivá, e) rozorávať existujúce trvalé trávne porasty a rúbať dreviny, f) zbierať nerasty alebo skameneliny, g) oplocovať pozemok okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, h) umiestniť košiar, stavbu alebo iné zariadenie na ochranu hospodárskych zvierat, i) vykonávať geologické práce, j) umiestniť zariadenie na vodnom toku alebo inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela, k) voľne pustiť psa okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitných predpisov⁵⁹⁾ (služobný pes) a poľovného psa.

§ 14 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. – Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, je zakázané a) vykonávať činnosti uvedené v § 13 ods. 1 písm. a); § 13 ods. 3 platí rovnako, b) vchádzať alebo stáť s bicyklom na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy; § 13 ods. 3 platí rovnako, c) pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce, d) táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký alebo skalolezecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce, e) organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie, f) použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovanosť hudbu mimo uzavretých stavieb, g) rozširovať nepôvodné druhy rastlín a živočíchov, h) zbierať rastliny vrátane ich plodov, i) organizovať spoločné poľovačky, j) vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom.

§ 13 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. – Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, je zakázaný a) vjazd a státie s motorovým vozidlom⁴⁴⁾ alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru, b) vjazd a státie s bicyklom na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie, účelovej komunikácie⁴⁵⁾ a vyznačenej cyklotrasy.

3. Ustanovil zákon č. 543/2002 Z. z. zákonnú výnimku zo zákazu vchádzať a stáť s motorovým vozidlom?

§ 13 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. – Zákaz podľa odseku 1 sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla⁵⁵⁾ a) slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, b) na miesta, ktoré orgán ochrany prírody vyhradí najmä všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým vyhlasuje chránené územie a jeho ochranné pásmo (§ 17), návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma (§ 20) alebo zoznamom týchto miest uverejneným na úradnej tabuli tohto orgánu a úradnej tabuli dotknutej obce, c) ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu.⁵⁶⁾

4. Malo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky právomoc v prípade M. K. aplikovať § 65 ods. 1 písm. h) zákona č. 543/2002 Z. z.?

§ 65 ods. 1 písm. h/ zákona č. 543/2002 Z. z. – Ministerstvo h) môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku zo zakázaných činností, ak ide o územie patriace do súvislej európskej sústavy chránených území (§ 28), národný park, národné prírodné rezervácie a národné prírodné pamiatky s výnimkou prírodnej pamiatky a národnej prírodnej pamiatky a ich ochranného pásma podľa § 24 a ak ide o druhy podľa § 40,

nadpis § 40 zákona č. 543/2002 Z. z. – Výnimky z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov

5. Bola vydaným rozhodnutím Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky porušená Ústava Slovenskej republiky?

čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. – Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Prípad č. 2:

Zákaz retroaktivity ako súčasť princípu právnej istoty

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Štatút T. univerzity v T., ktorý je podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov vnútorným predpisom verejnej vysokej školy, ustanovoval, že funkčné obdobie člena Akademického senátu T. univerzity v T. je trojročné. Funkčné obdobie členov akademického senátu zvolených akademickou obcou univerzity sa malo skončiť 30. novembra 2008.

Dňa 15. októbra 2008 nadobudol účinnosť nový Štatút T. univerzity v T., podľa ktorého „funkčné obdobie členov akademického senátu univerzity je štvorročné“. Prechodné ustanovenia nového vnútorného predpisu neobsahovali zmienku ohľadne dĺžky funkčného obdobia členov Akademického senátu T. univerzity v T. zvolených v roku 2005. Niektorí z členov Akademického senátu T. univerzity v T. zvolených v roku 2005 sa domnievali, že predĺženie ich funkčného obdobia z troch na štyri roky sa na nich vzťahuje.

Úloha: Došlo novým Štatútom T. univerzity v T. k predĺženiu funkčného obdobia členov Akademického senátu T. univerzity v T. zvolených v roku 2005 z troch rokov na štyri roky?

1. Bola právna úprava v Štatúte T. univerzity v T. v súlade so zákonom č. 131/2002 Z. z.?

§ 8 ods. 4 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 363/2007 Z. z. – Funkčné obdobie členov akademického senátu verejnej vysokej školy je najviac štvorročné.

2. Bolo novou úpravou v Štatúte T. univerzity v T. dotknuté ústavné právo člena Akademického senátu T. univerzity v T. zvoleného v roku 2005?

čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 210/2006 Z. z. – Občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov.

čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 210/2006 Z. z. – Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

3. Bolo by predĺženie funkčného obdobia členov Akademického senátu T. univerzity v T. zvolených v roku 2005 v súlade s Ústavou Slovenskej republiky?

čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 210/2006 Z. z. – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Prípad č. 3:

Princíp nestrannosti a objektivity

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

R., maďarský štátny príslušník, policajt a generálny tajomník nezávislých policajných odborov podal v mene policajných odborov v roku 1994 ústavnú sťažnosť na Ústavný súd Maďarskej republiky proti novelizovanému zneniu maďarskej Ústavy, ktorá zakázala policajtom byť členom politickej strany a venovať sa politickej činnosti.

Na základe novely Ústavy policajný prezident vydal obežník, v ktorom vyzval policajtov, aby sa v súvislosti s blížiacimi sa voľbami zdržali akejkolvek politickej činnosti a že policajti, ktorí budú v politickej činnosti pokračovať, budú musieť z polície odísť. V ďalšom obežníku informoval, že zo zákazu vysloveného v novele Ústavy nebudú udelené žiadne výnimky. V ústavnej sťažnosti policajné odbory tvrdili, že predmetný článok Ústavy je nezlučiteľný so všeobecne uznávanými princípmi medzinárodného práva a že bol prijatý v rozpore s ústavou. Maďarský ústavný súd sťažnosť odmietol.

R. sa obrátil na Európsky súd pre ľudské práva so sťažnosťou vo veci porušenia čl. 10 a 11 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tvrdil, že skutočnosť, že je príslušníkom policajného zboru, nemôže zakladať právo štátu na tak široký zásah do jeho práva na slobodu prejavu a znemožniť mu podieľať sa na akejkolvek politickej diskusii, resp. členstve v politickej strane. Zákaz vstúpiť do politickej strany v novele ústavy porušil jeho právo na slobodu zhromažďovania podľa čl. 11 Dohovoru. Zákaz vyvíjať politické aktivity a vstupovať do politických strán je – podľa jeho názoru diskriminačný.

Maďarská vláda v konaní o sťažnosti pred Európskym súdom pre ľudské práva uviedla, že zásah sledoval hlavne odpolitizovanie polície v dobe, keď Maďarsko prechádzalo od totalitného režimu k pluralitnej demokracii a bolo nevyhnutné v záujme národnej a verejnej bezpečnosti, ako aj v záujme ochrany verejného poriadku, aby sa obnovila dôvera občanov v nezávislú a nespolitizovanú políciu.

Úloha: *Došlo novelizáciou maďarskej ústavy k obmedzeniu práv R. zaručených Dohovorom?*

1. Akým spôsobom vymedzuje Dohovor právo na slobodu prejavu?

čl. 10 ods. 1 Dohovoru – Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

2. Podlieha výkon práva na slobodu prejavu podľa Dohovoru obmedzeniam sledujúcim legitímny cieľ?

čl. 10 ods. 2 Dohovoru – Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

3. Možno z obsahu Dohovoru vyvodiť, že právo štátnych zamestnancov na slobodu prejavu, ich povinnosti a zodpovednosť nadobúdajú zvláštny význam, ktorý ospravedlňuje ponechanie určitého priestoru štátu na posúdenie, či inkriminovaný zásah je primeraný?

čl. 10 ods. 2 Dohovoru –

4. Mohli sa opatrenia prijaté Maďarskom na ochranu policajných síl pred priamym vplyvom politických strán považovať za opatrenia zodpovedajúce naliehavej spoločenskej potrebe v demokratickej spoločnosti, tak ako ju má na mysli Dohovor?

čl. 10 ods. 2 Dohovoru –

5. Akým spôsobom vymedzuje Dohovor slobodu zhromažďovania a združovania?

čl. 11 ods. 1 Dohovoru – Každý má právo na slobodu pokojného zhromažďo-

vania a na slobodu združovať sa s inými, včítane práva zakladať na obranu svojich záujmov odbory alebo vstupovať do nich.

6. Podlieha výkon tohto práva podľa Dohovoru obmedzeniam sledujúcim legitímny cieľ?

čl. 11 ods. 2 prvá veta Dohovoru – Na výkon týchto práv sa nemôžu uvaliť žiadne obmedzenia okrem tých, ktoré ustanovuje zákon a sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných. Tento článok nebráni uvaleniu zákonných obmedzení na výkon týchto práv príslušníkmi ozbrojených síl, polície a štátnej správy.

7. Umožňuje Dohovor členskému štátu obmedziť zákonom policajtom právo slobodne sa zhromažďovať a združovať?

čl. 11 ods. 2 druhá veta Dohovoru – Tento článok nebráni uvaleniu zákonných obmedzení na výkon týchto práv príslušníkmi ozbrojených síl, polície a štátnej správy.

8. Malo by porušenie práva podľa čl. 11 Dohovoru spojitosť s porušením čl. 10 Dohovoru v situácii, keď ochrana osobných názorov predstavuje jeden z cieľov slobody zhromažďovania a združovania?

čl. 10 a čl. 11 Dohovoru –

Prípad č. 4:

Zákaz zneužitia verejného subjektívneho práva

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

T. R. bol konateľom vo viacerých obchodných spoločnostiach. Tieto spoločnosti v rovnakom čase doručili mestu P. ako povinnej osobe v tej istej veci štyri identické žiadosti o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií), ktorými požadovali sprístupniť rovnaké informácie.

Mesto P. ako povinná osoba na základe zistenia, že ten istý žiadateľ, T. R., mal vedomosť o informáciách, ktoré mesto P. sprístupnilo na základe prvej podanej žiadosti, považovalo ďalšie už podané žiadosti o informácie za samoučelné. Motívom konania žiadateľa totiž nemohol byť reálny záujem o informácie, ale úmysel zámerne vyvolať štyri samostatné konania o sprístupnenie tých istých informácií. Napriek tomu, že z formálneho hľadiska žiadosti podali rôzne právnické osoby, povinná osoba kvalifikovala postup T. R. ako zneužitie jeho verejného subjektívneho práva v oblasti práva na informácie.

Úloha: Bolo možné považovať konanie T. R. vo vzťahu k mestu P. za šikanóznny výkon jeho práva na informácie, ktorý právny poriadok Slovenskej republiky zakazuje?

1. Akým spôsobom vymedzuje zákon č. 211/2000 Z. z. právo na prístup k informáciám?

§ 3 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

(1 Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

(2) Povinná osoba podľa § 2 ods. 3 sprístupní iba informácie o hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladaní s majetkom štátu majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom obce, o životnom prostredí,^{3a}) o úlohách alebo odborných službách týkajúcich sa životného prostredia a o obsahu, plnení a činnostiach vykonávaných na základe uzatvorenej zmluvy.

(3) Informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.

3a) Zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí.

2. Malo mesto P. hmotnoprávne postavenie povinnej osoby podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 2 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

3. Bolo mesto P. povinné uplatniť výklad zákona č. 211/2000 Z. z. v súlade s Ústavou Slovenskej republiky?

čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

4. Možno z Ústavy Slovenskej republiky interpretáciou vyvodiť zákaz zneužitia verejných subjektívnych práv v oblasti verejnej správy súkromnými osobami?

čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

5. Možno považovať zneužitie práva na informácie zo strany žiadateľa za výkon práva na informácie, ktoré požíva právnu ochranu?

čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. –

Prípád č. 5:

**Princíp rešpektovania práv a slobôd zaručených
Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

A. al R. dňa 14. januára 2020 podal žiadosť o udelenie pobytu na území Slovenskej republiky za účelom zlúčenia rodiny podľa zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže dňa 6. apríla 2019 uzavrel manželstvo so štátnou príslušníčkou Slovenskej republiky v S., T. R.

Dňa 15. januára 2020 bol s A. al R. vykonaný osobný pohovor na zastupiteľskom úrade v Káhire. Výsledkom bolo odporúčanie na vykonanie pohovoru s manželkou sťažovateľa s cieľom vylúčiť riziko účelového manželstva.

Po výsluchu manželky A. al R. (zápisnica o výsluchu svedka zo dňa 14. apríla 2020) dospel príslušný policajný útvar pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie trvalého pobytu ako správny orgán k záveru o účelovom charaktere manželstva A. al R. so štátnou príslušníčkou Slovenskej republiky.

V odôvodnení rozhodnutia, ktorým žiadosť A. al R. zamietol, uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zo strany žiadateľa nebaďať záujem o budovanie vzájomného vzťahu s manželkou, manželia nikdy nezdieľali spoločnú domácnosť, nemali spoločné financie, disponujú o sebe len povrchnými informáciami, pričom žiadateľ má záujem pracovať na výletných lodiach v rámci Európskej únie.

Proti rozhodnutiu, ktorým policajný útvar zamietol žiadosť o udelenie trvalého pobytu, sa A. al R. odvolal. Tvrdil, že je nezákonné, lebo správny orgán svoje právne závery o účelovosti jeho manželstva založil len na rozporných tvrdeniach manželov, resp. na nevedomosti o podstatných skutočnostiach o tom druhom.

Poukázal na to, že manželstvo cudzinca so štátnym občanom Slovenskej republiky spadá do sféry ochrany poskytovanej prostredníctvom čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Správny orgán nepostupoval v súlade s kritériami vyplývajúcimi z čl. 8 ods. 2 Dohovoru. Taktiež nepostupoval v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS.

Z tohto dôvodu A. al R. považoval rozhodnutie útvaru policajného zboru za protiprávny zásah do jeho práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života.

Úloha: Bolo rozhodnutím, ktorým policajný útvar zamietol žiadosť o udeľenie trvalého pobytu porušené právo A. al R. na rešpektovanie súkromného a rodinného života?

1. Vzťahujú sa garancie ochrany podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru výlučne na rešpektovanie skutočného a reálneho (efektívneho) rodinného života, založeného na platnom a skutočnom (pravom) manželstve zahŕňajúcom blízky vzťah a spoločný život (kohabitáciu) manželov v čase namietaného zásahu alebo krátko pred ním?

čl. 8 ods. 1 Dohovoru –

2. Pripúšťa Dohovor a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES možnosť zásahu do práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života?

čl. 8 ods. 2 Dohovoru – Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

čl. 35 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES –

Zneužívanie práv

Členské štáty môžu prijať potrebné opatrenia na odmietnutie, ukončenie alebo zrušenie akéhokoľvek práva priznaného podľa tejto smernice v prípade zneužívania práv alebo podvodu, ako napríklad manželstvá z rozumu. Všetky takéto opatrenia musia byť primerané a podliehať procedurálnym ochránam stanoveným v článkoch 30 a 31.

3. Bolo rozhodnutie štátneho orgánu vydané v rámci jeho zákonom ustanovenej právomoci?

§ 2 ods. 1 písm. r) zákona č. 404/2011 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie r) účelovým manželstvom manželstvo uzavreté výlučne s cieľom štátneho príslušníka tretej krajiny získať pobyt alebo manželstvo uzavreté výlučne s cieľom uplatnenia si práva na pobyt rodinného príslušníka občana Únie,

§ 48 ods. 2 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie trvalého pobytu, ak d) štátny príslušník tretej krajiny uzavrel účelové manželstvo,

4. Bolo rozhodnutie policajného útvaru odôvodnené legitímnym záujmom ospravedňujúcim zásah štátneho orgánu?

čl. 35 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES –

§ 48 ods. 2 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

5. Bolo možné rozhodnutie o zamietnutí žiadosti A. al R. o udelenie trvalého pobytu považovať za primeraný zásah v situácii, keď sa v konaní zistilo, že jeho manželstvo je účelovým zväzkom?

čl. 8 ods. 2 Dohovoru –

čl. 35 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES –

Prípad č. 6:

Princíp proporcionality a zásah orgánu verejnej správy do práva chráneného Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Okres Val d'Oise (Francúzsko), ktorý bol domovom francúzskych občanov – kočovníkov veľa rokov, mal k dispozícii dva nástroje: program ich ubytovania pre oblasť (podľa zákonov z rokov 1990 a 2000 známych ako „Lois Besson“) a celookresný akčný plán dostupného bývania.

V obci H. žilo viac ako 2 000 kočovníkov (približne 10 % jej obyvateľov), ktorí obývali približne 400 až 500 karavanov. Približne 4/5 karavanov bola v rozpore s územným plánom.

V roku 2000 verejná správa začala realizovať opatrenia s cieľom poskytnúť kočovníkom, ktorí sa v obci H. usadili náhradné ubytovanie. Na základe zákona „Lois Besson“ z 5. júla 2000 vydal starosta obce H. dve rozhodnutia (z júla 2003 a januára 2005), ktoré zakazovali kočovníkom zaparkovať v obci ich mobilné domy.

Dňa 30. apríla a 11. mája 2004 sa obec H. domáhala žalobou proti 40 osobám vydania súdneho príkazu v zrýchlenom konaní, aby dotknuté osoby, ktoré pozemky obývali nezákonne odstránili z nich svoje dopravné prostriedky, karavány a taktiež budovy. Súd však žalobu zamietol. Považoval za dostatočne preukázané, že žalovaní boli na pozemku usadení mnoho rokov, dlho pred zverejnením územného plánu, a že dlhodobá tolerancia situácie zo strany obecných orgánov, aj keď nepredstavovala právo, vylučovala konštatovanie naliehavosti alebo zjavne nezákonného obťažovania. Súd uviedol, že orgány obce H. boli podľa zákona „Lois Besson“ z 5. júla 2000 povinné poskytnúť kočovníkom stanovište.

Odvolyacie orgány mali na vec odlišný pohľad. Argumentovali, že žalovaní tým, že postavili svoje karavány a stavby na pozemkoch bez povolenia, porušili územný plán. Konanie obecných orgánov malo právny základ v požiadavke zosúladenia s predpismi prijatými vo verejnom záujme a uplatňovanými rovnako na každého bez diskriminácie. Dlhá doba bývania nezaložila právo žalovaných, rovnako tak ani dlhodobá tolerancia situácie obecnými orgánmi.

Medzi marcom a júlom 2008 bolo štyrom rodinám (ktoré podali sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva) v súlade s ich požiadavkami poskytnuté sociálne bývanie a dve rodiny sa odsťahovali do iných častí krajiny. Zvyšní sťažovatelia, z ktorých len menšina ostala na pôvodnom mieste, žili v neistých podmienkach na nevhodnom území, z ktorého mohli byť kedykoľvek vysťahovaní.

Úloha: Došlo postupom orgánov obce H. k zásahu do práva sťažovateľov na rešpektovanie ich súkromného a rodinného života podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd?

1. Vzťahovali sa garancie ochrany práva podľa čl. 8 Dohovoru na sťažovateľov v situácii, keď život v karavanoch tvoril integrálnu súčasť ich identity ako kočovníkov a prípad sa týkal vysťahovania komunity takmer 100 osôb s nevyhnutným dôsledkom pre ich spôsob života a ich sociálne a rodinné väzby?

čl. 8 ods. 1 Dohovoru – Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

2. Bol zásah zo strany orgánov obce H. vykonaný v súlade s požiadavkou Dohovoru na legálnosť a legitímnosť zásahu?

čl. 8 ods. 2 Dohovoru – Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

3. Bol zásah zo strany orgánov obce H. nevyhnutný v demokratickej spoločnosti, t. j. zodpovedal naliehavej spoločenskej potrebe (dôvody zásahu boli relevantné a dostatočné) a bol súčasne primeraný sledovanému legitímnemu cieľu v situácii, keď strata domova je jednou z najextrémnejších foriem zásahu do práva na rešpektovanie obydlia, vysťahovanie sťažovateľov sa môže uskutočniť len v prípade naliehavej sociálnej potreby a orgány neposkytli žiadne vysvetlenie alebo tvrdenie, pokiaľ išlo o nutnosť vysťahovania – dotknutý pozemok bol už v predošlých územných plánoch označený ako chránená prírodná oblasť, nešlo o verejné priestranstvá, na ktorých bol naplánovaný rozvoj a nebolo dotknuté žiadne právo tretej osoby?

čl. 8 ods. 2 Dohovoru –

Prípad č. 7:

Princíp legitímneho očakávania

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Inšpektori Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy B. vykonali dňa 21. marca 2020 v prevádzkarni: K. Slovenská republika v. o. s. kontrolu potravín so zameraním na prešetrovanie podania spotrebiteľa zaslaného elektronickou poštou dňa 20. marca 2020. Kontrola zistila predaj jedného druhu tovaru po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti v celkovom množstve 2,4 kg a v celkovej predajnej cene 19,00 eur.

Na základe týchto zistení Regionálna veterinárna a potravinová správa B. začala ako správny orgán správne konanie a dňa 28. augusta 2020 vydala rozhodnutie č. k.: 2020/00025-6, ktorým K. Slovenská republika v. o. s. uložila pokutu vo výške 15 000 eur za spáchanie správneho deliktu podľa § 28 ods. 4 písm. i) zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách.

K. Slovenská republika v. o. s. v odvolaní proti rozhodnutiu namietala, že správny orgán nezohľadnil ustanovenie zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), ktorý upravuje princíp legitímneho očakávania. Tvrdila, že Regionálna veterinárna a potravinová správa B. porušila predmetné základné pravidlo konania, keďže priemerná výška pokút ukladaných týmto orgánom za rovnaké delikty v prípade iných subjektov bola nižšia.

Úloha: Mohla predchádzajúca rozhodovacia činnosť Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy B. vo vzťahu k iným subjektom oprávnene vzbudiť u K. Slovenská republika v. o. s. legitímne očakávania v situácii, keď nebola daná totožnosť prípadov porušenia potravinového práva s jej protiprávnym konaním?

1. Mala Regionálna veterinárna a potravinová správa B. právomoc podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. uložiť K. Slovenská republika v. o. s. pokutu vo výške 15 000 eur?

§ 28 ods. 4 písm. i) zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi pokutu od 1 000 eur do 500 000 eur, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi^{1e)} umiestňuje na trh potraviny po

uplynutí dátumu spotreby alebo po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti okrem bezodplatného prevodu podľa § 6 ods. 7.

2. Bola Regionálna veterinárna a potravinová správa B. pri prejednávaní správneho deliktu podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. povinná aplikovať správny poriadok?

§ 28 ods. 12 zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje správny poriadok.

3. Akým spôsobom vymedzuje správny poriadok princíp legitímneho očakávania?

§ 3 ods. 5 druhá veta zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. – Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

4. Je účelom princípu legitímneho očakávania garancia čitateľnosti budúceho správania orgánov verejnej moci a garancia ochrany súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie?

§ 3 ods. 5 druhá veta zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. –

5. Mohla by sa K. Slovenská republika v. o. s. účinne dovolávať nemennosti rozhodovacej činnosti verejnej správy alebo ju očakávať tam, kde na takúto zmenu neexistuje legitímny dôvod?

§ 3 ods. 5 druhá veta zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. –

6. Mohlo by byť takýmto legitímnym dôvodom v prípade správneho trestania dodržanie požiadavky individualizácie sankcie s ohľadom na konkrétne okolnosti, za ktorých došlo k spáchaniu správneho deliktu?

§ 3 ods. 5 druhá veta zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. –

Prípad č. 8:

**Princíp obmedzenej voľnosti
diskrečnej právomoci orgánu verejnej správy**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Inšpektorát práce Ž. uložil pokutu W. S., s. r. o. ako zamestnávateľovi za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania vo výške 12 000 eur podľa § 19 ods. 2 písm. a) bodu 1. zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V danom prípade išlo o nelegálne zamestnávanie šiestich zamestnancov na základe dohôd o pracovnej činnosti, ktoré neboli v súlade so zákonom prihlásené do príslušného registra Sociálnej poisťovne.

W. S., s. r. o. v odvolaní namietala nezákonnosť rozhodnutia o uložení pokuty z dôvodu jej likvidačného charakteru. Národný inšpektorát práce ako odvolací správny orgán však nepovažoval rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu za nezákonné.

W. S., s. r. o. zvažuje podanie správnej žaloby proti právoplatnému rozhodnutiu o uložení pokuty na správny súd.

Úloha: Bol Národný inšpektorát práce povinný v odvolacom konaní preskúmať, či Inšpektorát práce Ž. pri uložení pokuty W. S., s. r. o. nevybočil z mezdí a hľadísk rámca správnej úvahy ustanovených zákonom č. 125/2006 Z. z.?

1. Mal Inšpektorát práce Ž. právomoc podľa zákona č. 125/2006 Z. z. uložiť W. S., s. r. o. pokutu vo výške 12 000 eur?

§ 19 ods. 2 písm. a) bodu 1. zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Inšpektorát práce uloží pokutu a) zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za 1. porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 eur,

2. Ustanovoval zákon č. 125/2006 Z. z. záväzné kritériá, ktoré bol Inšpektorát práce Ž. povinný aplikovať pri určení výšky pokuty v rámci zákonného rámca správnej úvahy?

§ 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Inšpektorát práce pri ukladaní pokuty podľa odsekov 1 a 2 zohľadňuje jej preventívne pôsobenie a pri určovaní výšky pokuty prihliada najmä na

- a) závažnosť zisteného porušenia povinností a závažnosť ich následkov,
- b) počet zamestnancov zamestnávateľa a riziká, ktoré sa vyskytujú v činnosti zamestnávateľa,
- c) počet nelegálne zamestnaných fyzických osôb, ak ide o uloženie pokuty podľa odseku 2 písm. a) prvého bodu,
- d) skutočnosť, či zistené porušenie povinností je dôsledkom neúčinného systému riadenia ochrany práce u zamestnávateľa alebo či ide o ojedinelý výskyt nedostatku,
- e) opakované zistenie toho istého nedostatku.

3. Bol Inšpektorát práce Ž. povinný v rámci zákonného rámca správnej úvahy aplikovať pri určení výšky pokuty aj ďalšie kritériá?

§ 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. –

4. Bol Inšpektorát práce Ž. povinný prihliadnúť pri určení výšky pokuty na jej likvidačný charakter pre páchatel'a správneho deliktu?

čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

5. Má správny súd podľa Správneho súdneho poriadku právomoc preskúmať rozhodnutie Inšpektorátu práce Ž. z hľadiska, či nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom č. 125/2006 Z. z.?

§ 27 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Pri rozhodnutí, opatrení alebo inom zásahu, ktoré orgán verejnej správy vydal alebo vykonal na základe zákonom povolenej správnej úvahy, správny súd preskúmava iba, či také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom; tým nie sú dotknuté ustanovenia § 192, 198 a § 230 ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a).

6. Má správny súd podľa Správneho súdneho poriadku právomoc zmeniť výšku sankcie uloženej Inšpektorátom práce Ž.?

§ 198 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z.
– Správny súd môže na základe výsledkov ním vykonaného dokazovania na návrh žalobcu rozsudkom a) zmeniť druh alebo výšku sankcie, aj keď orgán verejnej správy pri jej uložení nevybočil zo zákonného rámca správnej úvahy, ak táto sankcia je neprimeraná povahe skutku alebo by mala pre žalobcu likvidačný charakter,

3. kapitola

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY A ORGÁNY ŠTÁTNEJ SPRÁVY

Prípád č. 1:

Subjekt oprávnený riadiť prenesený výkon štátnej správy na obec a vyšší územný celok

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Ústavnému súdu Slovenskej republiky bol 22. novembra 2004 doručený návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpenej poslankyňou Národnej rady Slovenskej republiky prof. JUDr. K. T., DrSc., na začatie konania o súlade časti § 6 ods. 1 zákona č. 515/2003 Z. z. o krajských úradoch a obvodných úradoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov s druhou vetou č. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Smernice a iné organizačné akty (ďalej len smernica), ktorými ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy riadia výkon štátnej správy uskutočňovaný miestnymi orgánmi štátnej správy, obcami a vyššími územnými celkami, sa vyhlasujú uverejnením vo Vestníku vlády Slovenskej republiky.“

Navrhovateľ namietal protiústavnosť slov „obcami a vyššími územnými celkami“. Svoj názor podoprel argumentom, že vzhľadom na znenie druhej vety čl. 71 ods. 2 nemôžu ústredné orgány štátnej správy riadiť prenesený výkon štátnej správy na obce a vyššie územné celky a za týmto účelom vydávať smernice. Smernice ústredných orgánov štátnej správy môžu iba bližšie upraviť podrobnosti ustanovené v zákone č. 515/2003 Z. z. alebo v riadiacom akte vlády Slovenskej republiky adresovanom obciam a vyšším územným celkom pri prenesenom výkone štátnej správy.

Vedľajší účastník – vláda Slovenskej republiky v zastúpení ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky – uviedol, že posudzovanú zákonnú úpravu nepovažuje za takú, ktorú by vláda vnímala ako zverenie právomoci riadiť prenesený výkon miestnej štátnej správy. Článok 71 Ústavy Slovenskej republiky umožňuje zákonodarcovi preniesť výkon úloh miestnej štátnej správy na územnú samosprávu a zároveň zákonom ustanoviť podrobnosti spôsobu, akým vláda bude realizovať svoju právomoc. Právomoc ústredných orgánov štátnej správy riadiť takýmto spôsobom prenesený výkon miestnej

štátnej správy vyplýva aj z § 35 ods. 2 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy. Podľa tohto ustanovenia „ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sa podieľajú na tvorbe jednotnej štátnej politiky v jednotlivých oblastiach, uskutočňujú túto politiku, vykonávajú v rozsahu svojej pôsobnosti štátnu správu a plnia ďalšie úlohy ustanovené v ústavných zákonoch, zákonoch a iných všeobecne záväzných právnych predpisoch“.

Úloha: Bolo ustanovenie § 6 ods. 1 zákona č. 515/2003 Z. z. v súlade s čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky?

1. Kto bol podľa Ústavy Slovenskej republiky oprávnený riadiť a kontrolovať výkon štátnej správy prenesený na obec alebo na vyšší územný celok zákonom?

čl. 71 ods. 2 druhá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 140/2004 Z. z. – Výkon štátnej správy prenesený na obec alebo na vyšší územný celok zákonom riadi a kontroluje vláda.

2. Aké právne postavenie mala podľa Ústavy Slovenskej republiky vláda Slovenskej republiky?

čl. 108 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 140/2004 Z. z. – Vláda Slovenskej republiky je vrcholným orgánom výkonnej moci.

čl. 109 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 140/2004 Z. z. – Vláda sa skladá z predsedu, podpredsedov a ministrov.

čl. 118 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 140/2004 Z. z. – Vláda je schopná uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jej členov.

čl. 118 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 140/2004 Z. z. – Na prijatie uznesenia vlády je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov vlády.

3. Akú právomoc mala vláda Slovenskej republiky vo vzťahu k ústredným orgánom štátnej správy podľa zákona č. 575/2001 Z. z.?

§ 39 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 215/2004 Z. z. – Činnosť ministerstiev prostredníctvom ministrov a činnosť ostatných ústredných orgánov štátnej správy prostredníctvom ich štatutárnych orgánov riadi, koordinuje a kontroluje vláda.

4. Bolo možné považovať ustanovenie § 39 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. za vykonanie tretej vety čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky?

čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 140/2004 Z. z. – Pri výkone štátnej správy môže obec a vyšší územný celok vydávať v rámci svojej územnej pôsobnosti na základe splnomocnenia v záklone a v jeho medziach všeobecne záväzné nariadenia. Výkon štátnej správy prenesený na obec alebo na vyšší územný celok zákonom riadi a kontroluje vláda. Podrobnosti ustanoví zákon.

Prípad č. 2:

Delegovanie právomoci ministra

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

J. K. podal správnu žalobu proti právoplatnému rozhodnutiu Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Nezákonnosť rozhodnutia spočívala podľa jeho názoru v tom, že o jeho riadnom opravnom prostriedku – rozklade – podanom proti rozhodnutiu Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, Odboru X ako prvostupňovému správnenému orgánu nerozhodol minister hospodárstva Slovenskej republiky, ale riaditeľ kancelárie ministra.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky uviedlo, že riaditeľ kancelárie ministra postupoval v súlade s Organizačným poriadkom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, ktorý vydal minister hospodárstva Slovenskej republiky. Minister je podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy oprávnený delegovať svoju právomoc v čase svojej neprítomnosti. Z platného organizačného poriadku, ktorý je vnútroorganizačným právnym predpisom ministerstva, vyplýva, že riaditeľ kancelárie ministra hospodárstva Slovenskej republiky je oprávnený v čase neprítomnosti ministra rozhodovať o podaných rozkladoch.

Úloha: Bol podľa platnej právnej úpravy riaditeľ kancelárie ministra hospodárstva Slovenskej republiky oprávnený rozhodnúť o rozklade podanom J. K.?

1. Kto podľa zákona č. 575/2001 Z. z. riadi ministerstvo?

§ 4 ods. 1 prvá veta zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministerstvo riadi a za jeho činnosť zodpovedá minister.

2. Kto podľa zákona č. 575/2001 Z. z. zastupuje ministra v čase jeho neprítomnosti?

§ 4 ods. 2 prvá veta zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministra v čase jeho neprítomnosti zastupuje v rozsahu jeho práv a povinností štátny tajomník.

3. Koho môže minister podľa zákona č. 575/2001 Z. z. poveriť zastupovaním aj v iných prípadoch?

§ 4 ods. 2 druhá veta zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Minister môže poveriť aj v iných prípadoch štátneho tajomníka, aby ho zastupoval v rozsahu jeho práv a povinností.

Prípad č. 3:

**Príprava návrhu zákona ako predmet činnosti orgánu
verejnej správy**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Traja občania Slovenskej republiky podali spoločnú žalobu v správnom súdnictve podľa Správneho súdneho poriadku, lebo sa cítili ukrátení postupom vlády Slovenskej republiky a Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky na ich práve na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 Ústavy Slovenskej republiky ako aj ich právach vyplývajúcich z čl. 8 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor).

Porušenie svojich práv videli v tom, že pripomienky, ktoré uplatnili k návrhu novely zákona o ochrane prírody a krajiny zverejnenej podľa § 10 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov zverejnenej na pripomienkové konanie na portáli, ktorý je súčasťou informačného systému verejnej správy Slov-Lex, predkladateľ nezohľadnil. Išlo o pripomienky splňajúce požiadavky podľa § 10 ods. 3 zákona č. 400/2015 Z. z. Podľa názoru žalobcov predkladateľ bol povinný na ne prihliadať. Keďže tak neurobil, považovali postup Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a následne aj vlády Slovenskej republiky, ktorá text novely zákona schválila uznesením a na základe čl. 87 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky návrh novely zákona podala Národnej rade Slovenskej republiky ako zákonodarnému orgánu Slovenskej republiky, za nezákonný.

Nezákonnosť podľa žalobcov spočívala v porušení § 10 ods. 2 zákona č. 400/2015 Z. z. Ten ustanovuje, že „pripomienkové konanie k návrhu právneho predpisu sa vykonáva na portáli tak, aby bola zabezpečená aj možnosť uplatnenia pripomienok verejnosťou“. Postup ministerstva a vlády Slovenskej republiky žalobcovia považovali za zásah do ich verejných subjektívnych práv. Žiadali, aby správny súd uložil vláde Slovenskej republiky vziať do troch dní späť návrh novely zákona o ochrane prírody a krajiny podľa § 95 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky a Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky povinnosť zapracovať ich pripomienky do návrhu zákona.

Úloha: Bola podľa Správneho súdneho poriadku daná právomoc správneho súdu v správnom súdnictve nariadiť, aby vláda Slovenskej republiky vzala späť návrh zákona predložený na rokovanie Národnej rade Slovenskej republiky a nariadiť Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky, aby do návrhu zákona zapracovalo pripomienky žalobcov?

1. Akým spôsobom vymedzuje Správny súdny poriadok úlohu správneho súdu v správnom súdnictve?

§ 2 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

2. Ako vymedzuje Ústava Slovenskej republiky hmotnoprávne postavenie vlády Slovenskej republiky?

čl. 108 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Vláda Slovenskej republiky je vrcholným orgánom výkonnej moci.

3. Ako vymedzuje hmotnoprávne postavenie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy?

§ 16 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre tvorbu a ochranu životného prostredia vrátane

- a) ochrany prírody a krajiny,
- b) vodného hospodárstva, ochrany pred povodňami, ochrany akosti a množstva vôd a ich racionálneho využívania a rybárstva okrem akvakultúry a morského rybolovu,
- c) ochrany ovzdušia, ozónovej vrstvy a klimatického systému Zeme,
- d) ekologických aspektov územného plánovania,
- e) odpadového hospodárstva,
- f) posudzovania vplyvov na životné prostredie,
- g) zabezpečovania jednotného informačného systému o životnom prostredí a plošného monitoringu,
- h) geologického výskumu a prieskumu,

- i) ochrany a regulácie obchodu s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín,
- j) geneticky modifikovaných organizmov.

4. Možno na účely Správneho súdneho poriadku považovať z hmotnoprávneho hľadiska vládu Slovenskej republiky a Ministerstvo životného prostredia za orgány verejnej správy?

§ 4 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú

- a) orgány štátnej správy,
- b) orgány územnej samosprávy, ktorými sú obce, mestá, a v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje,
- c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- d) právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- e) štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

5. Malo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky povinnosť pripraviť návrh novely zákona o ochrane prírody a krajiny?

§ 16 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. –

§ 37 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sa starajú o náležitú právnu úpravu vecí patriacich do ich pôsobnosti. Pripravujú návrhy zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zverejňujú ich a po prerokovaní v pripomienkovom konaní predkladajú vláde; dbajú aj o dodržiavanie zákonosti v oblasti svojej pôsobnosti.

5. Možno na účely Správneho súdneho poriadku považovať postup orgánu verejnej správy pri príprave návrhu novely zákona za administratívne konanie?

§ 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie a) administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov,

6. Možno na účely Správneho súdneho poriadku považovať postup orgánu verejnej správy pri príprave návrhu novely zákona za výkon verejnej správy v situácii, keď príprava návrhu zákonov je súčasťou zákonodarnej iniciatívy ako ústavnoprávneho vzťahu vlády Slovenskej republiky k Národnej rade Slovenskej republiky?

čl. 87 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 92/2006 Z. z. – Návrh zákona môžu podať výbory Národnej rady Slovenskej republiky, poslanci a vláda Slovenskej republiky.

čl. 119 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 92/2006 Z. z. – Vláda rozhoduje v zbere a) o návrhoch zákonov,

7. Bolo by možné na účely Správneho súdneho poriadku považovať nezákonný postup Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky v rámci pripomienkového konania podľa zákona č. 400/2015 Z. z. za iný zásah orgánu verejnej správy?

§ 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie e) iným zásahom orgánu verejnej správy faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté; iným zásahom je aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, ak ním sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

8. Mohlo byť postupom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky v pripomienkovom konaní o novele zákona o ochrane prírody a krajiny priamo dotknuté právo žalobcov podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky?

čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Každý má právo na priaznivé životné prostredie.

9. Mohli sa žalobcovia ako súčasť verejnosti za platného právneho stavu účinne dovolať ochrany svojho práva na účasť pri príprave novely zákona o ochrane prírody a krajiny na základe Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor)?

čl. 3 Aarhuského dohovoru – Pre účely tohto Dohovoru, 2. „Orgán verejnej moci“ znamená: a) orgán verejnej správy na štátnej, regionálnej a inej úrovni,

čl. 8 Aarhuského dohovoru –

Účasť verejnosti na príprave vykonávacích predpisov a/alebo všeobecne použiteľných právne záväzných normatívnych nástrojov

Každá Strana sa usiluje podporovať, pokým sú ešte možnosti otvorené, účinnú účasť verejnosti na príslušnej úrovni počas prípravy vykonávacích predpisov a iných všeobecne použiteľných právne záväzných pravidiel orgánmi verejnej moci, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie. Za týmto úpelom by mali byť vykonané nasledovné kroky: a) mali by byť ustanovené dostatočné časové rámce pre účinnú účasť; b) mali by byť zverejnené návrhy predpisov alebo by mali byť inak verejne prístupné; a c) verejnosti by mala byť daná možnosť pripomienkovania, a to priamo alebo prostredníctvom zastupiteľských poradných orgánov. Výsledky účasti verejnosti sa zohľadnia v najvyššej možnej miere.

Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 43/2006 Z. z. – Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 25. júna 1998 bol v Aarhuse prijatý Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

Národná rada Slovenskej republiky s dohovorom vyslovila súhlas svojím uznesením č. 1840 z 23. septembra 2005 a rozhodla, že dohovor je medzinárodná zmluva podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi. Prezident Slovenskej republiky podpísal listinu o prístupe 31. októbra 2005. Listina o prístupe bola uložená 5. decembra 2005 u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, depozitára dohovoru.

Vo vzťahu k Slovenskej republike dohovor nadobudne platnosť 5. marca 2006 podľa článku 20 ods. 3.

čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Prípad č. 4:

Riadiaca úloha vlády Slovenskej republiky

(JUDr. Michal Aláč, PhD.)

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 275/2020 uložila riaditeľovi Národného bezpečnostného úradu a ministrom obrany Slovenskej republiky vypracovať koncepciu kybernetickej bezpečnosti Slovenskej republiky a predložiť ju vláde Slovenskej republiky na schválenie do konca júna 2020.

Úloha: Môže vláda Slovenskej republiky ukladať úlohy ministrom a štatutárnym orgánom ústredných orgánov štátnej správy?

1. Kto tvorí vládu Slovenskej republiky?

čl. 109 ods. 1 zákona č. 460/1992 Z. z. Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Vláda sa skladá z predsedu, podpredsedov a ministrov.

2. Ako vymedzuje postavenie vlády Ústava Slovenskej republiky?

čl. 108 Ústavy Slovenskej republiky v znení v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Vláda Slovenskej republiky je vrcholným orgánom výkonnej moci.

3. Aké je postavenie vlády Slovenskej republiky vo vzťahu k ministerstvám a ostatným ústredným orgánom štátnej správy?

§ 6 ods. 2 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Činnosť ministerstiev prostredníctvom ministrov a činnosť ostatných ústredných orgánov štátnej správy prostredníctvom ich štatutárných orgánov riadi, koordinuje a kontroluje vláda.

Prípád č. 5:

**Menovacia pôsobnosť vlády Slovenskej republiky
a činnosť ostatných ústredných orgánov štátnej správy**

(JUDr. Michal Aláč, PhD.)

Vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 17. júna 2020 uznesením č. 390/2020 schválila návrh na odvolanie a na vymenovanie predsedu Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky. Dňom 17. júna 2020 bol odvolaný z funkcie predsedu Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky doterajší predseda Ing. Z. A. a dňom 18. júna 2020 bol do funkcie vymenovaný JUDr. P. K.

Úloha: Aká je pôsobnosť vlády Slovenskej republiky podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy vo vzťahu k vymenovávaníu štatutárnych orgánov ostatných ústredných orgánov štátnej správy?

1. Aké právne postavenie má Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky?

§ 21 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – V Slovenskej republike pôsobia aj tieto ústredné orgány štátnej správy:

- a) Úrad vlády Slovenskej republiky,
- b) Protimonopolný úrad Slovenskej republiky,
- c) Štatistický úrad Slovenskej republiky,
- d) Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky,
- e) Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky,
- f) Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky,
- g) Úrad pre verejné obstarávanie,
- h) Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky,
- i) Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky,
- j) Národný bezpečnostný úrad.

§ 32 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť priemyselného vlastníctva.

2. Kto je na čele Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky?

§ 22 ods. 5 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Na čele ostatných ústredných orgánov štátnej správy uvedených v § 21 písm. d) až f), h) a i) je predseda, ktorého vymenúva a odvoláva vláda. Predseda je za výkon svojej funkcie zodpovedný vláde.

3. Kto a v akom rozsahu zastupuje predsedu Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky?

§ 22 ods. 6 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Predsedu v čase jeho neprítomnosti zastupuje v rozsahu jeho práv a povinností podpredseda. Predseda môže poveriť aj v iných prípadoch podpredsedu, aby ho zastupoval v rozsahu jeho práv a povinností.

4. Akým spôsobom je vymenovaný a odvolávaný podpredseda Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky?

§ 22 ods. 6 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Podpredsedu vymenúva a odvoláva vláda na návrh príslušného predsedu, ak osobitný predpis neustanovuje inak. 1cb) Podpredsedu Protimonopolného úradu Slovenskej republiky vymenúva a odvoláva predseda Protimonopolného úradu Slovenskej republiky.

5. Kto určuje rozsah oprávnení zástupcu predsedu Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky?

§ 22 ods. 6 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení v znení zákona č. 134/2020 Z. z. –

Prípád č. 6:

Normotvorná právomoc vlády Slovenskej republiky

(JUDr. Michal Aláč, PhD.)

Vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 24. júna 2020 uznesením č. 398/2020 schválila návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a uložila predsedovi vlády Slovenskej republiky zabezpečiť uverejnenie uvedeného nariadenia vlády Slovenskej republiky v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Predmetným nariadením vlády Slovenskej republiky sa do právneho poriadku Slovenskej republiky preberajú dve smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), a to smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/130 zo 16. januára 2019, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/983 z 5. júna 2019, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci.

Nová úprava sprísňuje maximálne hodnoty vystavenia vybraným karcinogénnym faktorom pri práci a rozširuje zoznam látok, zmesí a pracovných procesov s rizikom chemickej karcinogenity. Zároveň obsahuje úpravu posudkovej činnosti orgánov verejného zdravotníctva pri schvaľovaní prevádzkových poriadkov pri činnostiach spojených s používaním karcinogénnych a mutagénnych faktorov. Cieľom úpravy je zosúladiť znenie návrhu nariadenia vlády so zmenami vyplývajúcimi zo zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Úloha: Aká je pôsobnosť vlády Slovenskej republiky v rámci normotvorby?

1. Kto má povinnosť podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy pripravovať a predkladať vláde Slovenskej republiky návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov?

§ 37 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sa starajú o náležitú právnu úpravu vecí patriacich do ich pôsobnosti. Pripravujú návrhy zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zverejňujú ich a po prerokovaní v pripomienkovom konaní predkladajú vláde; dbajú aj o dodržiavanie zákonosti v oblasti svojej pôsobnosti.

2. Ktorý normatívny riadiaci akt upravuje pravidlá postupu pri príprave, predkladaní a prerokovaní vládnych návrhov zákonov a návrhov nariadení vlády Slovenskej republiky?

§ 2 ods. 3 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Podrobnosti o procese tvorby právnych predpisov, o predbežnej informácii a legislatívno-technické pokyny zabezpečujúce systematickú a formálno-právnu jednotnosť právnych predpisov do ich podania Národnej rade Slovenskej republiky ustanoví vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) svojim uznesením. Toto uznesenie je pre predkladateľa právneho predpisu (ďalej len „predkladateľ“) záväzné.

čl. I ods. 1 Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky – Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky (ďalej len „legislatívne pravidlá“) upravujú pravidlá tvorby všeobecne záväzných právnych predpisov (ďalej len „právny predpis“) a postup ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy, iných orgánov štátnej správy a Národnej banky Slovenska (ďalej len „predkladateľ“) pri príprave, predkladaní a prerokovaní

- a) návrhu zákona, podávaného vládou Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) Národnej rade Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“), a to až do ich podania národnej rade,
- b) návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky (ďalej len „nariadenie vlády“), návrhu vyhlášky a návrhu opatrenia až po ich vyhlásenie.

3. Ktorý ústredný orgán štátnej správy bol zodpovedný za vypracovanie návrhu predmetného nariadenia v oblasti ochrany zdravia a jeho predloženie vláde Slovenskej republiky na schválenie?

§ 21 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre

- a) zdravotnú starostlivosť,

- b) ochranu zdravia,
- c) verejné zdravotné poistenie,
- d) ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov,
- e) prírodné liečebné kúpele, prírodné liečivé zdroje, prírodné minerálne vody,
- f) cenovú politiku v oblasti cien výrobkov, služieb a výkonov v zdravotníctve a v oblasti cien nájmu nebytových priestorov v zdravotníckych zariadeniach,
- g) kontrolu zákazu biologických zbraní.

Prípad č. 7:

**Právomoc ministerstva vydávať všeobecne záväzné
právne predpisy**

(JUDr. Michal Aláč, PhD.)

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky vydalo vyhlášku, ktorou ustanovilo zoznam výrobkov obranného priemyslu podľa § 3 ods. 1 zákona č. 392/2011 Z. z. o obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Úloha: Môže ministerstvo vydať všeobecne záväzný právny predpis, ktorým sa budú vykonávať niektoré ustanovenia zákona?

1. Čo môže byť predmetom právnej úpravy vykonávacieho všeobecne záväzného právneho predpisu v uvedenom prípade?

§ 43 zákona č. 392/2011 Z. z. o obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 221/2019 Z. z. – Ministerstvo hospodárstva ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom:

- a) zoznam výrobkov obranného priemyslu podľa § 3 ods. 1,
- b) vzor žiadosti o udelenie licencie podľa § 16 ods. 3,
- c) vzor vyhlásenia o konečnom užívateľovi podľa § 19 ods. 1,
- d) vzor medzinárodného dovozného certifikátu podľa § 19 ods. 2,
- e) typ transferovej licencie podľa § 23 ods. 1 pre jednotlivé druhy výrobkov obranného priemyslu,
- f) vzor žiadosti o vydanie všeobecnej transferovej licencie podľa § 24 ods. 3,
- g) vzor žiadosti o vydanie globálnej transferovej licencie podľa § 25 ods. 3,
- h) vzor žiadosti o vydanie individuálnej transferovej licencie podľa § 26 ods. 3,
- i) vzor žiadosti o vydanie certifikátu podľa § 30 ods. 2,
- j) vzor certifikátu podľa § 31 ods. 4,
- k) vzor tlačiva pre informácie zberateľa znehodnotených výrobkov obranného priemyslu podľa § 35 ods. 5 písm. a) a b),
- l) zoznam znehodnotených výrobkov obranného priemyslu, ktoré môžu byť predmetom zberateľskej činnosti podľa § 35 ods. 1,

- m) vzor povolenia na nákup alebo predaj znehodnotených výrobkov obranného priemyslu podľa § 35 ods. 3,
- n) vzor žiadosti o vydanie povolenia na nákup alebo predaj znehodnotených výrobkov obranného priemyslu podľa § 35 ods. 4,
- o) vzor žiadosti o zápis do registra zberateľov znehodnotených výrobkov obranného priemyslu podľa § 36 ods. 3,
- p) vzor žiadosti o zápis do registra zberateľov znehodnotených výrobkov obranného priemyslu podľa § 36 ods. 5 a
- q) vzor osvedčenia o zápise do registra zberateľov znehodnotených výrobkov obranného priemyslu podľa § 36 ods. 8.

2. V akom rozsahu môže ministerstvo upraviť vykonávacím predpisom uvedené oblasti právnej regulácie?

§ 4 ods. 3 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Vykonávacím právnym predpisom nemožno ukladať povinnosti, meniť alebo dopĺňať právnu úpravu nad rámec zákona alebo upravovať spoločenské vzťahy v zákone neupravené; to neplatí, ak ide o nariadenie vlády podľa čl. 120 ods. 2 ústavy.

čl. 120 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Ak tak ustanoví zákon, vláda je oprávnená vydávať nariadenia aj na vykonanie Európskej dohody o pridružení uzatvorenej medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Slovenskou republikou na strane druhej a na vykonanie medzinárodných zmlúv podľa čl. 7 ods. 2.

3. Môže ministerstvo vykonávacím predpisom v danom prípade upraviť niektoré ďalšie oblasti právnej regulácie, napr. dĺžku lehôt?

čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

§ 43 zákona č. 392/2011 Z. z. v znení zákona č. 221/2019 Z. z. –

§ 4 ods. 3 zákona č. 400/2015 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. –

Prípad č. 8:

Právomoc ministerstva zriaďovať príspevkové organizácie

(*JUDr. Michal Aláč, PhD.*)

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky zriadilo vo svojej pôsobnosti novú príspevkovú organizáciu – záchranú zdravotnú službu.

Sídlom záchrannej zdravotnej služby bude B. B. Úlohou tejto príspevkovej organizácie bude poskytovať neodkladnú zdravotnú starostlivosť v rozsahu udelenej licencie.

Úloha: Môže ministerstvo zriaďiť príspevkovú organizáciu?

1. Čo je podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov príspevková organizácia?

§ 21 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z. v znení zákona č. 124/2020 Z. z. – Príspevková organizácia je právnická osoba štátu, obce alebo vyššieho územného celku, ktorá je na štátny rozpočet, rozpočet obce alebo na rozpočet vyššieho územného celku zapojená príspevkom a ktorej spravidla menej ako 50 % výrobných nákladov je pokrytých tržbami. Platia pre ňu finančné vzťahy určené zriaďovateľom v rámci jeho rozpočtu.

§ 21 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. v znení zákona č. 124/2020 Z. z. – Rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie môžu vo vlastnom mene nadobúdať práva a zaväzovať sa odo dňa svojho zriadenia.

2. Na aký účel a za akých podmienok možno zriaďiť príspevkovú organizáciu?

§ 21 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z. z. v znení zákona č. 124/2020 Z. z. – Rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie možno zriaďiť na plnenie úloh štátu, obce alebo vyššieho územného celku vyplývajúcich z osobitných predpisov.²⁶⁾ Rozpočtové organizácie alebo príspevkové organizácie nemožno zriaďiť na výkon rozhodovacích právomocí, ktoré pre zriaďovateľa vyplývajú z osobitných predpisov.

26) Napríklad zákon č. 575/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon

č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

§ 21 ods. 8 zákona č. 523/2004 Z. z. v znení zákona č. 124/2020 Z. z. – Zriaďovateľ môže zriadiť na plnenie svojich úloh v rozsahu svojej pôsobnosti rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu len s predchádzajúcim písomným súhlasom ministerstva financií od prvého dňa nasledujúceho rozpočtového roka. V odôvodnených prípadoch môže minister financií povoliť iný termín. K žiadosti o písomný súhlas je zriaďovateľ povinný doložiť najmä návrh zriaďovacej listiny a návrh rozpočtu organizácie navrhovanej na zriadenie, ako aj uviesť a zdôvodniť predpokladané finančné dôsledky na štátny rozpočet, a to nielen na bežný rok, ale aj na nasledujúce tri rozpočtové roky. Predchádzajúci písomný súhlas ministerstva financií, ako aj povolenie iného termínu ministrom financií podľa druhej vety sa nevyžaduje, ak je zriaďovateľom obec alebo vyšší územný celok, alebo ak sa zriaďuje osobitným zákonom.

3. Akým aktom sa podľa zákona č. 523/2004 Z. z. zriaďuje príspevková organizácia?

§ 21 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z. z. v znení zákona č. 124/2020 Z. z. – Rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu možno zriadiť

- a) zákonom,
- b) rozhodnutím zriaďovateľa, ktorým je ústredný orgán štátnej správy, ak osobitný predpis neustanovuje inak, obec alebo vyšší územný celok.

4. Má Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy hmotnoprávne postavenie ústredného orgánu štátnej správy?

§ 19 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre

- a) zdravotnú starostlivosť,
- b) ochranu zdravia,
- c) verejné zdravotné poistenie,
- d) ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov,
- e) prírodné liečebné kúpele, prírodné liečivé zdroje, prírodné minerálne vody,
- f) cenovú politiku v oblasti cien výrobkov, služieb a výkonov v zdravotníctve a v oblasti cien nájmu nebytových priestorov v zdravotníckych zariadeniach,
- g) kontrolu zákazu biologických zbraní.

4. kapitola

ÚZEMNÁ SAMOSPRÁVA

Prípád č. 1:

Rozdelenie obce

(*prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.*)

Obyvatelia T. zostavili petíciu, v ktorej požadovali odčleniť T. od mesta M. Petícia bola na Mestskom úrade v M. riadne zaevidovaná.

Obyvateľ obce, V. K., ktorý je predsedom petičného výboru, sa domnieva, že postupom mestského zastupiteľstva v M. boli porušené jeho zákonné práva, keď zastupiteľstvo prijalo uznesenie, ktorým nebolo schválené vypísanie referenda o osamostatnení T. (z dôvodu urbanistického splynutia T. s mestom M.). Mestské zastupiteľstvo v M. – podľa jeho názoru – rozhodlo o odbornej otázke urbanistického splynutia T. s mestom M. na základe podkladov, ktoré na ňu nedávali jednoznačnú a laikovi zrozumiteľnú odpoveď. Podklady boli vypracované odbornou inštitúciou závislou od orgánov mesta.

Úloha: *Bolo mestské zastupiteľstvo v M. oprávnené podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení prijať uznesenie o tom, že nebude vypísané referendum o odčlenení T. od mesta M.?*

1. V ktorých prípadoch sa v obci obligatórne vyhlasuje miestne referendum?

§ 11a ods. 1 a ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

- (1) Obecne zastupiteľstvo vyhlási miestne referendum, ak ide o
- a) zlúčenie obcí, rozdelenie alebo zrušenie obce, ako aj zmenu názvu obce,
 - b) odvolanie starostu (§ 13a ods. 3),
 - c) petíciu skupiny obyvateľov obce aspoň 30 % oprávnených voličov,¹²⁾
 - d) zmenu označenia obce, alebo
 - e) ak tak ustanovuje osobitný zákon.
- (2) Obecne zastupiteľstvo vyhlási miestne referendum o rozdelení obce podľa odseku 1 písm. a), ak sú splnené podmienky rozdelenia uvedené v tomto zákone.

2. Je mestské zastupiteľstvo oprávnené rozhodnúť/posúdiť, či sú splnené zákonné predpoklady, za ktorých je povinné vyhlásiť miestne referendum o rozdelení obce?

§ 11a ods. 3 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Petíciu podľa odseku 1 písm. c) overujú aspoň traja poslanci určení obecným zastupiteľstvom, ktorí nemôžu byť členmi petičného výboru, a starosta; starosta neoveruje petíciu podanú podľa § 13a ods. 3 písm. a). Ak petícia spĺňa náležitosti ustanovené osobitným zákonom^{2a)} a ak ide o rozdelenie obce, aj náležitosti podľa odseku 2, obecné zastupiteľstvo vyhlási miestne referendum tak, aby sa uskutočnilo do 90 dní od doručenia petície obci; to platí aj v prípade petície podľa § 13a ods. 3 písm. a).

3. Ktoré práva obyvateľa obce V. K. podľa Ústavy Slovenskej republiky a zákona SNR č. 369/1990 Zb. (by) mohli byť porušené postupom mestského zastupiteľstva v M.?

čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Petičné právo sa zaručuje. Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami.

čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov. Cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky majú právo voliť a byť volení do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávy vyšších územných celkov.

§ 3 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Obyvatel obce sa zúčastňuje na samospráve obce. Má právo najmä

- a) voliť orgány samosprávy obce a byť zvolený do orgánu samosprávy obce,
- b) hlasovať o dôležitých otázkach života a rozvoja obce (miestne referendum),
- c) zúčastňovať sa na zhromaždeniach obyvateľov obce a vyjadrovať na nich svoj názor a zúčastňovať sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva
- d) obracať sa so svojimi podnetmi a sťažnosťami na orgány obce,
- e) používať obvyklým spôsobom obecné zariadenia a ostatný majetok obce slúžiaci pre verejné účely,
- f) požadovať súčinnosť pri ochrane svojej osoby a rodiny a svojho majetku nachádzajúceho sa v obci,
- g) požadovať pomoc v čase náhlej núdze.

Prípad č. 2:

Všeobecne záväzné nariadenie obce a základné práva a slobody

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti B. – J. schválilo všeobecné záväzné nariadenie o vydávaní záväzného stanoviska k začatiu, rozšíreniu a zmene podnikateľskej činnosti právnických a fyzických osôb podnikajúcich na území mestskej časti B. – J.

Podľa tohto všeobecne záväzného nariadenia vydaného v rámci samosprávnej pôsobnosti obce bolo na začatie, rozšírenie, resp. na zmenu podnikateľskej činnosti vykonávanej na území mestskej časti B. – J. potrebné záväzné stanovisko starostu tejto mestskej časti. Ak by stanovisko starostu bolo záporné, podnikateľ bol povinný v 30-dňovej lehote podnikanie na území mestskej časti B. – J. ukončiť. Povinnosť ukončiť podnikanie v 30-dňovej lehote z dôvodu uvedeného v nariadení nevyplývala zo zákona.

Úloha: Bol obsah všeobecne záväzného nariadenia miestneho zastupiteľstva mestskej časti B. – J. v súlade s Ústavou Slovenskej republiky?

1. Akým spôsobom vymedzovala tzv. originálnu normotvornú pôsobnosť obce Ústava Slovenskej republiky a zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení?

čl. 68 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecne záväzné nariadenia.

§ 6 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

2. Zasiahlo miestne zastupiteľstvo týmto všeobecne záväzným nariadením do výkonu ústavného práva jednotlivca zakotveného v Ústave Slovenskej republiky?

čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikáť a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

3. Bolo možné podľa Ústavy Slovenskej republiky uložiť fyzickým osobám – podnikateľom povinnosť ukončiť podnikanie v 30-dňovej lehote z dôvodu uvedeného vo všeobecne záväznom nariadení?

čl. 35 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolaní alebo činností.

Prípad č. 3:

**Sloboda prejavu a právo vystúpiť na zasadnutí
mestského zastupiteľstva**

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

Obyvateľ mesta D. D., ktorý je členom občianskeho združenia na ochranu životného prostredia B., sa dňa 16. júla 2019 osobne zúčastnil riadneho zasadnutia mestského zastupiteľstva mesta D. D. Zasadnutie bolo verejné a týkalo sa nakladania s komunálnym odpadom na území mesta.

Pri prerokúvaní bodu programu týkajúceho sa poplatku za odvoz odpadu pre domácnosti sa D. D. prihlásil do diskusie, pretože chcel poslancov mestského zastupiteľstva informovať o niektorých podstatných skutočnostiach a ponúknuť pomoc občianskeho združenia B.

Primátor mesta dal v zmysle platného rokovacieho poriadku mestského zastupiteľstva hlasovať o tom, či bude obyvateľovi mesta D. D. udelené slovo, t. j. či bude môcť v diskusii aktívne vystúpiť. Poslanci hlasovaním rozhodli, že mu slovo udelené nebude.

D. D. sa domnieva, že sa tak stalo z dôvodu, že v minulosti prácu niektorých poslancov mestského zastupiteľstva kritizoval, čo poslanci niesli s veľkou nevôľou. Pritom v tej istej veci dňa 16. júla 2019 sa poslanci na zasadnutí mestského zastupiteľstva rozhodli na základe hlasovania udeliť slovo inému obyvateľovi mesta (Ing. P. N.). Podľa názoru D. D. tým, že mu nebolo umožnené vystúpiť na zasadnutí mestského zastupiteľstva, boli porušené jeho ústavné práva.

Úloha: Bolo postupom mestského zastupiteľstva porušené základné právo D. D. na slobodu prejavu a právo na šírenie informácií podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky?

1. Má obyvateľ mesta právo podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení zúčastniť sa zasadnutia mestského zastupiteľstva?

§ 3 ods. 2 písm. c) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Obyvateľ obce sa zúčastňuje na samospráve obce. Má právo najmä c) zúčastňovať sa na verejných zhromaždeniach obyvateľov obce a vyjadrovať na nich svoj názor a zúčastňovať sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva,

2. Má obyvateľ mesta právo podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. vystúpiť na zasadnutí mestského zastupiteľstva?

§ 3 ods. 2 písm. c) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

§ 12 ods. 9 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak na rokovaní požiada o slovo poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, poslanec Európskeho parlamentu, zástupca vlády alebo iného štátneho orgánu, slovo sa mu udelí. Môže sa udeliť aj ktorémukoľvek obyvateľovi obce.

3. Je starosta povinný podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. udeliť obyvateľovi mesta slovo na rokovaní mestského zastupiteľstva, ak o to požiada?

§ 12 ods. 9 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

Prípad č. 4:

Výkon funkcie starostu obce zástupcom starostu obce

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

V obci Z. K. sa konali voľby starostu obce. Volieb sa zúčastnilo 127 voličov (zo 135 oprávnených voličov zapísaných vo voličských zoznamoch). Zvolený starosta I. Č. získal 63 hlasov, jeho protikandidátka Ing. M. J. 58 hlasov.

Zanedlho po zvolení starostu obce sa však obecné zastupiteľstvo uznieslo na tom, že budú vypísané nové voľby, a to na základe petície skupiny obyvateľov obce Z. K., ktorá predstavovala 34 % oprávnených voličov v obci. Obecné zastupiteľstvo obce Z. K. sa súčasne uznieslo na tom, že funkciu starostu obce bude do zvolenia nového starostu vykonávať zástupkyňa starostu obce, Ing. M. J.

V nových voľbách bol za starostu obce zvolený I. Č., avšak jeho protikandidátka, Ing. M. J., vykonávajúca funkciu zástupkyne starostu, bola poverená dočasným výkonom funkcie starostu obce. V dôsledku toho, aj keď Ing. M. J. dvakrát za sebou vo voľbách nezískala dostatočný počet hlasov a nebola zvolená za starostku obce, fakticky túto funkciu vykonáva niekoľko rokov.

Piati obyvatelia obce Z. K. sa domnievajú, že „prijatím uznesenia o vypísaní nových volieb starostu obce hneď po zložení sľubu nového starostu a o poverení výkonom funkcie starostu jeho zástupkyňou až do zvolenia nového starostu, je znemožnený výkon funkcie zvoleným starostom, a tým aj ich ústavné právo zaručené čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, keďže sa nemôžu zúčastňovať na správe verejných vecí prostredníctvom svojich slobodne zvolených zástupcov, teda starostu obce I. Č.“

Úloha: *Došlo k porušeniu ústavného práva obyvateľov obce Z. K. zúčastňovať sa na správe verejných vecí slobodnou voľbou ich zástupcov, ak funkciu starostu obce nevykonáva zvolená osoba, ale zástupca starostu?*

1. Akým spôsobom vymedzuje zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení volebné právo obyvateľa obce?

§ 3 ods. 2 písm. a) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Obyvatel' obce sa zúčastňuje na samospráve obce. Má právo najmä a) voliť orgány samosprávy obce a byť zvolený do orgánu samosprávy obce,

2. Je v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb., ak zástupca starostu vykonáva funkciu starostu do zvolenia nového starostu obce?

§ 13b ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Starostu zastupuje zástupca starostu, ktorého spravidla na celé funkčné obdobie poverí zastupovaním starosta do 60 dní od zloženia sľubu starostu; ak tak neurobí, zástupcu starostu zvolí obecné zastupiteľstvo. Zástupca starostu môže byť len poslanec. Ak obec má viac ako 20 000 obyvateľov, starosta môže poveriť zastupovaním dvoch zástupcov starostu, pričom určí ich poradie. Starosta môže zástupcu starostu kedykoľvek odvolať. Ak starosta odvolá zástupcu starostu, poverí zastupovaním ďalšieho poslanca do 60 dní od odvolania zástupcu starostu.

3. Je možné výkladom zákona SNR č. 369/1990 Zb. dospieť k názoru, že obyvateľ obce realizuje svoje právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí slobodnou voľbou svojich zástupcov i v situácii, keď zástupca starostu zastupuje starosta?

§ 13b ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

Prípad č. 5:

Právna povaha platieb za parkovanie

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Generálny prokurátor podal na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade všeobecne záväzného nariadenia mesta T. č. 104/1997 o podmienkach státia v zóne s dopravným obmedzením na území centrálnej mestskej zóny (ďalej len „nariadenie“).

Tvrdil, že nariadenie je v rozpore s čl. 2 ods. 3, čl. 13 a s čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, lebo bez opory v zákone ukladá vodičom motorových vozidiel povinnosť platiť za parkovanie vo vymedzenej časti obce. Zavedením poplatku za parkovanie na území centrálnej mestskej zóny sa nariadenie dostalo do rozporu aj § 1 ods. 1, § 2 ods. 1, 3, 4 zákona SNR č. 544/1990 Zb. o miestnych poplatkoch, keďže sa ním zaviedol nový poplatok, ktorý zákon SNR č. 544/1990 Zb. neupravuje.

Mesto T. uviedlo, že „podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení je v rámci výkonu svojich samosprávnych funkcií povinné zveľaďovať a zhodnocovať vlastný majetok. Majetok obce možno použiť najmä na verejné účely, na podnikateľskú činnosť a na výkon samosprávy obce. Mesto T. vykonáva správu a údržbu svojich miestnych komunikácií. Môže rozhodnúť o využití tohto svojho majetku a taktiež rozhodnúť, že časť miestnej komunikácie je určená na parkovanie a časť na prejazd vozidiel. Rovnako má právo určiť parkovacie miesta za presne určených podmienok.

Mesto T. má okrem toho na činnosť „Prevádzkovanie parkovísk – parkovací systém mesta“ živnostenský list vydaný Okresným úradom Z., Odborom živnostenským a ochrany spotrebiteľa z 1. decembra 1997. Parkovacia služba patrí pod priamu riadiacu pôsobnosť primátora mesta. Poplatky, ktoré mesto T. v súvislosti s touto činnosťou vyberá, nie sú preto miestnymi poplatkami. Ide o cenu za poskytované služby, za ktorú mesto ako podnikateľský subjekt predáva svoje služby.“

Úloha: Bol postup mesta T. v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Patrí správa miestnych komunikácií podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. medzi záležitosti územnej samosprávy?

§ 4 ods. 3 písm. e) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 229/1997 Z. z. – Obec spravuje svoje vnútorné veci, najmä e) vykonáva výstavbu, údržbu a správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, miestnych historických pamiatok a stavieb,

2. Bola obec podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. oprávnená vo veciach územnej samosprávy vydať nariadenie?

§ 6 ods. 1 prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 229/1997 Z. z. – Na plnenie úloh samosprávy obce, alebo ak to ustanovuje zákon, obec vydáva pre územie obce všeobecne záväzné nariadenia (ďalej len „nariadenie“).

3. Na základe akého všeobecne záväzného právneho predpisu možno podľa Ústavy Slovenskej republiky ukladať dane a poplatky?

čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky – Dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

4. Umožňoval zákon SNR č. 544/1990 Zb. obci vyberať poplatok za parkovanie?

§ 1 zákona SNR č. 544/1990 Zb. v znení zákona č. 122/1996 Z. z. – Obec môže vyberať tieto miestne poplatky (ďalej len „poplatky“): a) poplatok za užívanie verejného priestranstva, b) poplatok za užívanie bytu alebo časti bytu na iné účely ako na bývanie, c) poplatok za ubytovaciu kapacitu, d) poplatok za kúpeľný a rekreačný pobyt, e) lokalizačný poplatok, f) poplatok za psa, g) poplatok zo vstupného, h) poplatok z predaja alkoholických nápojov a tabakových výrobkov, ch) poplatok za vjazd motorovým vozidlom do historických častí miest.

Prípad č. 6:

Právna povaha právomoci obce pri postihu za správny delikt

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Mesto T. uložilo S., spol. s r. o. pokutu vo výške 300 eur podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení z dôvodu, že v jar-nom a letnom období roku 2020 ponechala trávnikové plochy na pozemkoch C KN par. X a X v kat. území T. neudržiavané a zarastené burinou.

Úloha: Bolo rozhodnutie mesta T., ktorým uložilo pokutu S., spol. s r. o. za správny delikt prejavom výkonu verejnej správy v rámci jeho samosprávnej pôsobnosti?

1. Zaraďuje zákon SNR č. 369/1990 Zb. medzi úlohy obce pri výkone sa-mosprávy právomoc obce ukladať pokuty za správne delikty právnických osôb?

§ 4 ods. 3 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Obec pri výkone samosprávy najmä

- a) vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania,
- b) zostavuje a schvaľuje rozpočet obce a záverečný účet obce; vyhlasuje dobrovoľnú zbierku,
- c) rozhoduje vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov^{5a)} a vykonáva ich správu,
- d) usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis,^{5b)} vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce, vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v obci,
- e) utvára účinný systém kontroly a vytvára vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon,
- f) zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce,

- g) zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom,^{5c)} udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump a miestnu verejnú dopravu,
- h) utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport,
- i) plní úlohy na úseku ochrany spotrebiteľa^{5d)} a utvára podmienky na zásobovanie obce; spravuje trhoviská,
- j) obstaráva a schvaľuje územnoplánovacia dokumentáciu obcí a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce, obstaráva a schvaľuje programy rozvoja bývania a spolupôsobí pri utváraní vhodných podmienok na bývanie v obci,
- k) vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce,
- l) zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia,
- m) organizuje miestne referendum o dôležitých otázkach života a rozvoja obce,
- n) zabezpečuje verejný poriadok v obci,
- o) zabezpečuje ochranu kultúrnych pamiatok v rozsahu podľa osobitných predpisov⁶⁾ a dbá o zachovanie prírodných hodnôt,
- p) plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu,^{6a)}
- q) vykonáva osvedčovanie listín a podpisov na listinách,
- r) vedie obecnú kroniku v štátnom jazyku, prípadne aj v jazyku národnostnej menšiny.^{6b)}

§ 27b zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

Správne delikty

- (1) Správneho deliktu sa dopustí právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ak
 - a) poruší nariadenie,
 - b) neudržiava čistotu a poriadok na užívanom pozemku alebo na inej nehnuteľnosti, a tým naruší vzhľad alebo prostredie obce, alebo ak znečistí verejné priestranstvo alebo odkladá veci mimo vyhradených miest,
 - c) poruší povinnosť podľa § 2b ods. 6,

- d) poruší povinnosť podľa § 2c ods. 3,
 - e) poruší povinnosť podľa § 2c ods. 4, alebo
 - f) poruší povinnosť podľa § 30e.
- (2) Obec uloží pokutu za správne delikty podľa odseku 1 do 6 638 eur.
- (3) Obec pri ukladaní pokuty prihliada na závažnosť, spôsob, trvanie a následky protiprávneho konania, na porušenie viacerých povinností a na opakované porušenie povinností.
- (4) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa obec dozvedela o porušení povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa porušenia povinnosti.
- (5) Výnosy pokút sú príjmom rozpočtu obce.

2. Ustanovuje zákon SNR č. 369/1990 Zb. pri úprave pôsobnosti obce v § 27b, že ukládanie pokút za správne delikty je výkonom prenesenej pôsobnosti štátnej správy?

§ 4 ods. 4 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak zákon pri úprave pôsobnosti obce neustanovuje, že ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce.

§ 27b zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

3. Ktorý orgán má postavenie odvolacieho orgánu, ak obec rozhoduje v správnom konaní o uložení pokuty za správny delikt právnickej osoby?

§ 27 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak obec rozhoduje v správnom konaní v prvom stupni, odvolací orgán ustanovuje osobitný predpis.^{18ba)}

18ba) § 4 ods. 2 písm. d) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

§ 4 ods. 2 písm. d) zákona č. 180/2013 Z. z. v znení zákona č. 55/2017 Z. z. – Okresný úrad v sídle kraja okrem pôsobnosti podľa odsekov 1, 5 a 6 písm. d) je odvolacím orgánom vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje obec, ktorá sa nachádza v jeho územnom obvode, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

4. Ustanovuje zákon č. 180/2013 Z. z. právomoc okresného úradu v sídle kraja ako odvolacieho orgánu bez ohľadu na to, či obec rozhodla v rámci výkonu prenesenej pôsobnosti štátnej správy v pôsobnosti obce alebo v rámci výkonu samosprávnej pôsobnosti obce?

§ 4 ods. 2 písm. d) zákona č. 180/2013 Z. z. v znení zákona č. 55/2017 Z. z. –

5. Ustanovuje zákon č. 180/2013 Z. z. rozsah právomoci okresného úradu v sídle kraja ako odvolacieho orgánu rozdielne v prípade, keď obec rozhodla v rámci výkonu prenesenej pôsobnosti štátnej správy v pôsobnosti obce a keď rozhodla v rámci výkonu samosprávnej pôsobnosti obce?

§ 4 ods. 3 písm. a) zákona č. 180/2013 Z. z. v znení zákona č. 55/2017 Z. z. – Okresný úrad v sídle kraja nemôže a) zmeniť v odvolacom konaní rozhodnutie vyššieho územného celku alebo rozhodnutie obce, ak bolo vydané vo veciach územnej samosprávy,

6. Bolo by porušením rovnosti fyzických osôb, ak by právny režim preskúmania rozhodnutí obce okresným úradom v sídle kraja bol rozdielny pri stíhaní priestupkov podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, ktorý je výkonom štátnej správy, a pri stíhaní iných správnych deliktov podľa § 27b zákona SNR č. 369/1990 Zb.?

čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. –

(1) Povinnosti možno ukladať

a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,

b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo

c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

(2) Medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom.

(3) Zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky.

(4) Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

Prípad č. 7:

Funkcia hlavného kontrolóra obce

(*prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.*)

Ing. I. G. bol uznesením mestského zastupiteľstva mesta P. č. 86/2019 podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení zvolený do funkcie hlavného kontrolóra. Uznesením mestského zastupiteľstva bol z tejto funkcie odvolaný z dôvodu, že hrubo zanedbáva svoje povinnosti.

Ing. I. G. sa nestotožňuje s dôvodom, pre ktorý bol odvolaný nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov mestského zastupiteľstva. Domnieva sa, že ak by hrubo zanedbával svoje pracovné povinnosti, musel by byť na túto skutočnosť upozornený mestským zastupiteľstvom. Ing. I. G. sa preto rozhodol obrátiť so svojou sťažnosťou na Ústavný súd Slovenskej republiky.

Úloha: *Môže si Ing. I. G. úspešne uplatniť svoje právo na súdnu ochranu?*

1. Je mestské zastupiteľstvo oprávnené odvolať hlavného kontrolóra?

§ 18 ods. 1 prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Hlavného kontrolóra volí a odvoláva obecné zastupiteľstvo.

2. Boli splnené podmienky podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. na odvolanie hlavného kontrolóra?

§ 18a ods. 9 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Obecné zastupiteľstvo môže odvolať hlavného kontrolóra z funkcie, ak

a) opakovane alebo zvlášť hrubým spôsobom poruší povinnosti zamestnanca alebo vedúceho zamestnanca,¹⁶⁾

b) hrubo alebo opakovane zanedbáva povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie a bol na to aspoň raz písomne upozornený obecným zastupiteľstvom,

c) uvedie nepravdivý údaj v čestnom vyhlásení podávanom podľa § 18 ods. 1 alebo v údajoch o svojich majetkových pomeroch.

3. V akom právnom vzťahu k mestu bol Ing. I. G. podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb., keď bol vo funkcii hlavného kontrolóra?

§ 18 ods. 1 druhá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Hlavný kontrolór je zamestnancom obce a ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na neho všetky práva a povinnosti ostatného vedúceho zamestnanca podľa osobitného predpisu.¹⁶⁾

§ 18a zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

(6) Hlavnému kontrolórovi vzniká po zvolení nárok na uzavretie pracovnej zmluvy s obcou. Pracovný pomer možno dohodnúť aj na kratší pracovný čas,^{16b)} ktorého dĺžku určí obecné zastupiteľstvo pred vyhlásením voľby kontrolóra.

(7) Starosta je povinný s právoplatne zvoleným hlavným kontrolórom uzavrieť pracovnú zmluvu najneskôr v deň nasledujúci po dni skončenia funkčného obdobia predchádzajúceho hlavného kontrolóra. Deň nástupu do práce sa určí na deň nasledujúci po dni skončenia funkčného obdobia predchádzajúceho hlavného kontrolóra.

4. Ako vymedzuje Ústava Slovenskej republiky právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb?

čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ako vymedzuje Ústava Slovenskej republiky právomoc všeobecných súdov?

čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Súdny rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Prípad č. 8:

Náhradník poslanca obecného zastupiteľstva

(*prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.*)

V obci B. sa konali voľby do obecného zastupiteľstva. Do obecného zastupiteľstva bolo riadne zvolených deväť poslancov s najvyšším počtom hlasov, za ktorými nasledovali ďalší kandidáti: J. Č. (129 hlasov), J. J. (126 hlasov), Z. B. (122 hlasov), J. B. (121 hlasov), J. K. (110 hlasov) atď.

Počas funkčného obdobia tohto obecného zastupiteľstva sa postupne v dôsledku rôznych príčin uvoľnili tri poslancecké miesta z radov riadne zvolených poslancov. Na prvé dve uvoľnené miesta nastúpili J. Č. a J. J. (na základe dosiahnutého počtu hlasov). Na tretie uvoľnené miesto mala nastúpiť kandidátka Z. B. Tá však odmietla nastúpiť za poslankyňu rovnako ako ďalšia kandidátka v poradí, J. B., ktorá tak urobila doručením písomného prejavu svojej vôle.

Následne sa na zasadnutie obecného zastupiteľstva obce B. dostavil J. K., ktorý mal záujem nastúpiť na uvoľnené miesto poslanca. Poslanci ho však ako náhradníka odmietli uznesením s odôvodnením, že „poslanec má vykonávať všetko pre zveľaďovanie obce, on však robí pravý opak“.

Úloha: *Bol postup obecného zastupiteľstva obce B. v súlade s platnou právnou úpravou?*

1. Ktoré ústavné právo J. K. mohlo byť prípadným nezákonným postupom obecného zastupiteľstva obce B. porušené?

čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

2. Bol J. K. podľa zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov oprávnený nastúpiť za poslanca obecného zastupiteľstva?

§ 192 ods. 1 zákona č. 180/2014 Z. z. v znení zákona č. 73/2017 Z. z. – Ak zanikol mandát poslanca obecného zastupiteľstva, nastupuje ako náhradník kandidát, ktorý získal najväčší počet platných hlasov vo volebnom obvode, v ktorom zanikol mandát. V prípade rovnosti hlasov sa postupuje primerane podľa § 189 ods. 2 a 3.

3. Bolo obecné zastupiteľstvo obce B. oprávnené rozhodovať o tom, či je J. K. oprávnený nastúpiť za poslanca obecného zastupiteľstva?

§ 192 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. v znení zákona č. 73/2017 Z. z. – Nastúpenie náhradníka oznámi starosta obce do 15 dní po tom, čo zanikol mandát, na úradnej tabuli obce a odovzdá mu osvedčenie o tom, že sa stal poslancom obecného zastupiteľstva. Osvedčenie podpisuje starosta obce.

Prípad č. 9:

**Právo kandidovať a byť volený na funkciu starostu obce
(primátora mesta)**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Skupina poslancov namietala na Ústavnom súde Slovenskej republiky nesúlady ustanovení zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení s ústavou.

Dôvodom bola úprava tzv. vzdelanostného cenzu v súvislosti s realizáciou práva zúčastňovať sa na správe verejných vecí, volebného práva, práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok a ústavného princípu ochrany slobodnej súťaže politických síl. Osoby s dosiahnutým nižším vzdelaním než stredné vzdelanie podľa § 16 ods. 4 školského zákona zákonodarca nepovažoval za dostatočne spôsobilé na riadny výkon funkcie starostu.

Podľa napadnutého ustanovenia § 165 zákona č. 180/2014 Z. z. „za starostu obce môže byť zvolený obyvateľ obce, ktorý má trvalý pobyt v obci a najneskôr v deň konania volieb dovŕši 25 rokov veku a spĺňa predpoklady na výkon funkcie starostu podľa osobitného predpisu“.

Podľa napadnutého ustanovenia § 13 ods. 1 tretia veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení: „Predpokladom na výkon funkcie starostu je získanie aspoň stredného vzdelania.^{12aa)}“.

Cieľom zákonodarcu podľa dôvodovej správy k novelám zákonov bolo zaručiť lepší výkon funkcie starostu a dodržiavanie právneho poriadku. Podľa názoru skupiny poslancov nepoužil však prostriedky, ktoré by priamo viedli k dosiahnutiu tohto cieľa, ale plošne obmedzil volebné právo pri voľbe starostu všetkým osobám, ktoré nedosahujú predpísané vzdelanie. Pri rovnakých voľbách (všeobecných, priamych, rovných s tajným hlasovaním) do iných verejných volených funkcií toto právo takto obmedzené nie je.

Ústavný súd Slovenskej republiky v rámci posúdenia súladu napadnutej úpravy s označenými ustanoveniami ústavy pristúpil k preskúmaniu ústavnej konformnosti obmedzenia základných práv a slobôd zavedením tzv. vzdelanostného cenzu pre kandidatúru a výkon práva byť volený na funkciu starostu obce (primátora mesta) ustanovenej zákonom.

Úloha: *Boli napadnuté ustanovenia zákonov v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 30 ods. 1, 3 a 4 ústavy?*

1. Boli napadnuté ustanovenia zákonov v súlade s čl. 12 ods. 1 a čl. 30 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky v situácii, keď zákonodarca zbavil osoby, ktoré nezískali minimálne stredné vzdelanie podľa školského zákona práva byť volení na funkciu starostu obce (primátora mesta)?

čl. 12 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 232/2012 Z. z. – Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

čl. 30 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 232/2012 Z. z. –

(1) Občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov. Cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky majú právo voliť a byť volení do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávy vyšších územných celkov.

(2) Voľby sa musia konať v lehotách nepresahujúcich pravidelné volebné obdobie ustanovené zákonom.

(3) Volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

(4) Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

2. Predstavovala úprava obmedzenie práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy a v spojitosti s tým aj do práva na rovnaké zaobchádzanie podľa čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 13 ods. 4?

čl. 12 ods. 2 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 232/2012 Z. z. – Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

čl. 13 ods. 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 232/2012 Z. z. – Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

čl. 30 ods. 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 232/2012 Z. z. –

3. Bol zákonnou úpravou porušený princíp proporcionality v situácii, keď voliči mali možnosť disponovať informáciami o schopnosti a predpokladoch kandidátov vo voľbách na riadnu správu vecí verejných a v prípade pochybností neodovzdať im svoj hlas a keď samotná skutočnosť, že kandidát na volenú funkciu nezískal požadované minimálne vzdelanie, nemusela v prípade jeho zvolenia viesť k nezabezpečeniu dobrej správy verejných vecí?

čl. 1 ods. 1 prvá veta ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 232/2012 Z. z. – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Prípád č. 10:

Zánik mandátu poslanca obecného zastupiteľstva

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

B. C. podal Krajskému súdu v B. B. podľa § 315 ods. 1 Správneho súdneho poriadku žalobu, ktorou sa domáhal určenia, že jeho mandát poslanca obecného zastupiteľstva obce M. D. L., ktorý mal zaniknúť podľa § 25 ods. 2 písm. h) v spojení s § 11 ods. 2 písm. b) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení naďalej trvá.

Okolnosťou, ktorá mala spôsobiť zánik jeho mandátu, bolo uzatvorenie dohody o pracovnej činnosti zo dňa 30. mája 2016 medzi obcou M. D. L. a žalobcom. Ak by na základe nej pracovnoprávny vzťah k obci vznikol a žalobca by sa vo vzťahu k obci stal zamestnancom, taká právna skutočnosť by mala ex lege za následok zánik mandátu poslanca obecného zastupiteľstva.

Z tohto dôvodu sa v prejednávanej veci stala podstatnou právnou otázkou platnosť dohody o pracovnej činnosti.

Dňa 30. mája 2016 starosta obce M. D. L. navrhol B. C., aby uzatvoril s obcou dohodu o pracovnej činnosti „Odpratávanie snehu podľa potreby“ a časom trvania dohody od 31. mája 2016 do 31. decembra 2016. Mal tak byť daný právny podklad pre vyplatenie prác vykonaných už v januári 2016 synom žalobcu. Po podpise zmluvy starosta oznámil, že B. C. zo zákona zanikol mandát poslanca obecného zastupiteľstva z dôvodu, že s obcou uzatvoril podpísaním predmetnej dohody pracovný pomer.

Krajský súd v B. B. uznesením 24S/93/2016-69 zo dňa 9. februára 2017 postupom podľa § 323 ods. 1 Správneho súdneho poriadku určil, že mandát B. C. ako poslanca obecného zastupiteľstva obce M. D. L. trvá. Súčasne rozhodol, že právoplatnosťou tohto rozhodnutia zanikajú právne účinky osvedčenia zo dňa 14. júna 2016 o tom, že sa B. M. stala poslankyňou obecného zastupiteľstva obce M. D. L. namiesto B. C.

Proti uzneseniu Krajského súdu v B. B. podala obec M. D. L. kasačnú sťažnosť. Namietala nedostatok právomoci správneho súdu na rozhodovanie o podanej žalobe B. C. Uviedla, že podaná žaloba spĺňala náležitosti podania v zmysle ustanovení § 123 až § 137 Civilného sporového poriadku. Správne-
mu súdu neprináležalo rozhodnúť o platnosti dohody o pracovnej činnosti, lebo vec patrila do právomoci civilného súdu.

Obec M. D. L. v kasačnej sťažnosti uviedla, že podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. došlo k zániku mandátu B. C. Z tohto dôvodu nepochybila, keď mu neumožnila mandát ďalej vykonávať. B. C. nebol poslancom obecného zastupiteľ-

stva prvé volebné obdobie, musel preto vedieť o právnom dôsledku uzatvorenia dohody a nemohol byť preto uvedený do omylu.

Úloha: *Bolo uznesenie Krajského súdu v B. B. vydané v súlade so Správnym súdnym poriadkom?*

1. Bolo možné predmet žaloby B. C. považovať za súkromnoprávny spor, v ktorom je daná právomoc súdu v civilnom procese, ak Správny súdny poriadok ustanovoval právomoc správneho súdu preskúmať zákonnosť zániku mandátu poslanca obecného zastupiteľstva?

§ 313 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. – Žalobca sa môže žalobou domáhať určenia, že jeho mandát poslanca obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja (ďalej len „zastupiteľstvo“) naďalej trvá.

2. Došlo k prekročeniu právomoci správneho súdu, keď určenie platnosti, resp. neplatnosti dohody o vykonaní pracovnej činnosti bolo v konaní o preskúmaní zániku mandátu poslanca obecného zastupiteľstva len predbežnou otázkou, z ktorej musel správny súd vychádzať?

§ 313 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. –

3. Mohol nastať následok predpokladaný zákonom SNR č. 369/1990 Zb., keď by dohoda o pracovnej činnosti zo dňa 30. mája 2016 bola absolútne neplatná?

§ 11 ods. 2 písm. b) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 125/2015 Z. z. – Funkcia poslanca je nezlučiteľná s funkciou b) zamestnanca obce, v ktorej bol zvolený,

§ 25 ods. 2 písm. h) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 125/2015 Z. z. – Mandát poslanca zaniká h) v prípadoch podľa § 11 ods. 2,

4. Bol účel dohody o pracovnej činnosti zo dňa 30. mája 2016 v rozpore s účelom ustanoveným Zákonníkom práce?

§ 223 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. v znení zákona č. 378/2015 Z. z. – Zamestnávateľ môže na plnenie svojich úloh alebo na zabezpečenie svojich potrieb výnimočne uzatvárať s fyzickými osobami dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohodu o vykonaní práce, dohodu o pracovnej činnosti a dohodu o brigádnickej práci študentov), ak ide o prácu, ktorá je vymedzená výsledkom (dohoda o vykonaní práce) alebo ak ide o príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce (dohoda o pracovnej činnosti, dohoda o brigádnickej práci študentov).

5. Bola dohoda o pracovnej činnosti zo dňa 30. mája 2016 neplatná podľa Občianskeho zákonníka ?

§ 1 ods. 4 zákona č. 311/2001 Z. z. v znení zákona č. 378/2015 Z. z. – Ak tento zákon v prvej časti neustanovuje inak, vzťahujú sa na právne vzťahy všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka.

§ 39 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 39/2015 Z. z. – Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

5. KAPITOLA

ZÁUJMOVÁ A AKADEMICKÁ SAMOSPRÁVA

Prípád č. 1:

Vyčiarknutie zo zoznamu spoločností poskytujúcich právne služby

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Listom doručeným Slovenskej advokátskej komore požiadal JUDr. D. L. o pozastavenie výkonu advokácie a tiež o zapísanie pozastavenia výkonu advokácie do zoznamu advokátov podľa § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Dôvodom bolo, že JUDr. D. L. ako jediný spoločník a konateľ spoločnosti „Advokátska kancelária JUDr. D. L., s. r. o.“ odo dňa 1. apríla 2020 vstúpil do štátnozamestnaneckého pomeru. Zároveň týmto dňom prestal poskytovať právne služby vo vlastnom mene a na vlastný účet.

Slovenská advokátska komora oznámila JUDr. D. L., že mu dňom 24. apríla 2020 pozastavila výkon advokácie. Počnúc týmto dňom nebol oprávnený na účet a v mene spoločnosti „Advokátska kancelária JUDr. D. L., s. r. o.“ vykonávať advokáciu.

Súčasne sa informovala, či žiada o výmaz spoločnosti „Advokátska kancelária JUDr. D. L., s. r. o.“ zo zoznamu spoločností poskytujúcich právne služby vedeného komorou. JUDr. D. L. jej oznámil, že nechce byť vymazaný zo zoznamu, pretože po odpadnutí dôvodu pozastavenia činnosti bude pokračovať vo výkone advokácie.

Na základe uvedenej informácie komora ho upozornila na povinnosť uzatvoriť poistenie zodpovednosti za škodu. JUDr. D. L. reagoval oznámením, že túto povinnosť nemá počas pozastavenia výkonu činnosti a poistenie nezaplatil.

Listom z 27. mája 2020 bol pozvaný na zasadnutie predsedníctva Slovenskej advokátskej komory za účelom prerokovania návrhu na jeho vyčiarknutie zo zoznamu spoločností poskytujúcich právne služby z dôvodu nezaplatenia poistného pre prípad zodpovednosti za škodu vzniknutej pri poskytovaní právnych služieb.

Dňa 6. júna 2013 Slovenská advokátska komora rozhodla o vyčiarknutí spoločnosti „Advokátska kancelária JUDr. D. L., s. r. o.“ zo zoznamu spoločností poskytujúcich právne služby.

Úloha: Mal podľa zákona č. 586/2003 Z. z. JUDr. D. L. s pozastaveným výkonom advokácie, ktorý bol jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti „Advokátska kancelária JUDr. D. L., s. r. o.“ povinnosť byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu?

1. Bol JUDr. D. L. podľa zákona č. 586/2003 Z. z. oprávnený vykonávať advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným?

§ 12 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 36/2019 Z. z. – Advokát môže vykonávať advokáciu

- a) samostatne,
- b) v združení spolu s inými advokátmi,
- c) ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti,
- d) ako komplementár komanditnej spoločnosti alebo
- e) ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným.

2. Vylučoval zákon č. 586/2003 Z. z. možnosť, aby právne služby poskytovala spoločnosť s ručením obmedzeným s jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti ?

§ 15 zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 36/2019 Z. z. –

Spoločnosť s ručením obmedzeným

(1) Advokáti môžu na účel výkonu advokácie založiť spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej predmetom podnikania je poskytovanie právnych služieb (ďalej len „spoločnosť s ručením obmedzeným“). Táto spoločnosť s ručením obmedzeným nesmie mať iný predmet podnikania, jej konateľmi môžu byť len advokáti a musí byť poistená pre prípad zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť pri poskytovaní právnych služieb, minimálne s limitom poistného plnenia 1 500 000 EUR za každého spoločníka. Na spoločnosť s ručením obmedzeným sa vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu,¹²⁾ ak tento zákon neustanovuje inak. Spoločníkom spoločnosti s ručením obmedzeným môže byť iba advokát.

(2) Advokáti ako konatelia spoločnosti s ručením obmedzeným vykonávajú advokáciu v mene a na účet spoločnosti. Ak výkon advokácie v mene spoločnosti nepripúšťajú v jednotlivých prípadoch osobitné predpisy,¹³⁾ advokáciu vykonávajú vo vlastnom mene a na účet spoločnosti.

(3) Konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným je každý zo spoločníkov. Konatelia spoločnosti sú oprávnení konať v mene spoločnosti samostatne a bez obmedzenia.

(4) Ak je advokát vyčiarknutý zo zoznamu advokátov, jeho účasť v spoločnosti s ručením obmedzeným zaniká a vzniká mu voči spoločnosti právo na vyplatenie vyrovnacieho podielu podľa osobitného predpisu.¹²⁾

(5) Dedičom obchodného podielu spoločnosti s ručením obmedzeným môže byť len advokát. Ak dedič nie je advokátom, vzniká mu voči spoločnosti právo na vyplatenie vyrovnacieho podielu podľa osobitného predpisu.¹²⁾

(6) Advokát, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, nemôže súčasne vykonávať advokáciu samostatne, v združení, ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti alebo komanditnej spoločnosti, alebo ako konateľ inej spoločnosti s ručením obmedzeným.

(7) Advokáti sú povinní bezodkladne písomne oznámiť komore adresu sídla spoločnosti s ručením obmedzeným.

12) Obchodný zákonník.

3. Bol JUDr. D. L. povinný ako advokát mať podľa zákona č. 586/2003 Z. z. počas výkonu advokácie poistenie zodpovednosti za škodu?

§ 27 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 36/2019 Z. z. – Advokát je povinný pri zápise do zoznamu advokátov a kedykoľvek na písomnú výzvu komory do 30 dní preukázať komore samostatnú poistnú zmluvu o poistení svojej zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom advokácie. Limit poistného plnenia v samostatnej poistnej zmluve nesmie byť nižší ako 100 000 eur. Poistenie musí trvať počas celého času výkonu advokácie. Ak advokát vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti podľa tohto zákona, povinnosť podľa tohto ustanovenia sa vzťahuje iba na túto spoločnosť.

4. Aký právny dôsledok malo pre JUDr. D. L. pozastavenie výkonu advokácie podľa zákona č. 586/2003 Z. z.?

§ 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 36/2019 Z. z. – Počas pozastavenia výkonu advokácie d) zaniká povinnosť advokáta podľa § 27 ods. 1.

§ 27 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 36/2019 Z. z. –

5. Zanikla JUDr. D. L. pozastavením výkonu advokácie jeho účasť v spoločnosti s ručením obmedzeným?

§ 9 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 36/2019 Z. z. – Pozastavením výkonu advokácie

a) nezaniká účasť advokáta v združení podľa § 13, vo verejnej obchodnej spoločnosti alebo komanditnej spoločnosti podľa § 14 alebo v spoločnosti s ručením obmedzeným podľa § 15,

b) nezaniká povinnosť advokáta vykonávať platby podľa § 29 ods. 1,

c) nie je dotknutá zodpovednosť advokáta za škodu (§ 26) vrátane zodpovednosti za disciplinárne previnenie, ku ktorému došlo v čase pozastavenia výkonu advokácie.

6. Bola Slovenská advokátska komora povinná podľa zákona č. 586/2003 Z. z. viesť zoznam spoločností s ručením obmedzeným?

§ 12 ods. 2 prvá veta zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 36/2019 Z. z. – Komora vedie zoznam združení podľa § 13, zoznam verejných obchodných spoločností a komanditných spoločností podľa § 14 a zoznam spoločností s ručením obmedzeným podľa § 15; ustanovenia osobitného predpisu¹⁰⁾ tým nie sú dotknuté.

§ 15 zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 36/2019 Z. z. –

7. Mohla spoločnosť „Advokátska kancelária JUDr. D. L., s. r. o.“ ako jednoosobová spoločnosť odo dňa pozastavenia výkonu advokácie JUDr. D. L. vykonávať advokáciu?

§ 12 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 36/2019 Z. z. –

8. Bola by v danej situácii aplikácia § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 586/2003 Z. z. výlučne len na advokáta vykonávajúceho advokáciu samostatne ako fyzická osoba podľa § 12 ods. 1 písm. a) diskriminačná vo vzťahu k advokátovi, ktorý sa rozhodol vykonávať advokáciu nie ako fyzická osoba, ale v mene a na účet spoločnosti s ručením obmedzeným?

§ 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 36/2019 Z. z. –

§ 12 ods. 1 písm. a) zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 36/2019 Z. z. –

Prípad č. 2:

Právna povaha sporu o určenie neplatnosti rozhodnutia orgánu Slovenského rybárskeho zväzu

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Žalobcovia, členovia Slovenského rybárskeho zväzu združení v jeho organizačnej zložke, ktorou je Mestská organizácia Slovenského rybárskeho zväzu, podali na Krajskom súde v K. správnu žalobu o určenie neplatnosti rozhodnutia orgánu Slovenského rybárskeho zväzu ako orgánu záujmovej samosprávy.

V žalobe uviedli, že dňa 30. marca 2020 sa uskutočnila Mestská konferencia Slovenského rybárskeho zväzu – Mestskej organizácie K., ktorej konanie aj prijaté rozhodnutia nie sú podľa ich názoru v súlade so stanovami Slovenského rybárskeho zväzu. Žalovaný na svojom mimoriadnom zasadnutí uznesením z 13. apríla 2020 pozastavil platnosť všetkých uznesení prijatých na uvedenej mestskej konferencii a ďalším uznesením z toho istého dňa odporučil Mestskej organizácii Slovenského rybárskeho zväzu K. opakovane vykonať členské schôdze obvodných organizácií č. 2 a č. 4 a do 30. júna 2020 aj mestskú konferenciu Mestskej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu K. Keďže proti rozhodnutiam Slovenského rybárskeho zväzu stanovy nepripúšťajú opravný prostriedok, žalobcovia žiadali, aby správny súd vyhlásil uznesenia Slovenského rybárskeho zväzu z 13. apríla 2020 za neplatné.

Úloha: Mal Krajský súd v K. právomoc preskúmať platnosť rozhodnutia orgánu Slovenského rybárskeho zväzu?

1. Akým spôsobom vymedzuje Správny súdny poriadok vecnú pôsobnosť správneho súdu?

§ 2 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

2. Možno Slovenský rybársky zväz, ktorý je občianskym združením podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov považovať na účely Správneho súdneho poriadku za orgán záujmovej samosprávy?

§ 2 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Občania môžu zakladať spolky, spoločnosti, zväzy, hnutia, kluby a iné občianske združenia, ako aj odborové organizácie (ďalej len „združenia“) a združovať sa v nich.

§ 1 bod 1 Stanov Slovenského rybárskeho zväzu z 18. novembra 2018 – Slovenský rybársky zväz je občianske združenie založené v súlade so zákonom č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. Zväz združuje občanov, ktorí sú organizovaní v miestnych organizáciách alebo v mestských organizáciách. Členov Slovenského rybárskeho zväzu spája spoločný záujem v rozvoji a uplatňovaní rybárstva, využívaní rybárskeho práva v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, v oblasti ochrany prírody a životného prostredia, v oblasti starostlivosti o ekológiu vôd a okolitej prírody, zachovanie genofondu rýb, ako i výživy obyvateľstva.

§ 4 písm. c) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,

3. Bolo možné kvalifikovať vec týkajúcu sa vnútornej autonómie Slovenského rybárskeho zväzu, ktorý je občianskym združením, za súčasť výkonu verejnej správy?

§ 7 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy nepreskúmajú d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

Prípad č. 3:

Oprávnenie na výkon daňového poradcu

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Talianska spoločnosť ADC S. sa zameriavala na pomoc a poradenstvo vo veciach účtovníctva a administratívy.

Dňa 25. februára 2003 mimoriadne valné zhromaždenie tejto spoločnosti rozhodlo o schválení zmeny jej stanov tak, aby zohľadňovali skutočnosť, že spoločnosť tiež poskytuje podnikom, zamestnancom a pracovníkom s rovnakým postavením ako zamestnanci, ako aj dôchodcom pomoc v daňových veciach.

Notár poverený spísaním zápisnice odmietol urobiť úkony na zápis tohto rozhodnutia do obchodného registra v M. z dôvodu, že zmena stanov, ktorá umožňovala spoločnosti ADC S. vykonávať uvedenú činnosť pomoci v daňových veciach bola podľa jeho názoru v rozpore s platnou vnútroštátnou úpravou, konkrétne s čl. 34 talianskeho legislatívneho dekrétu č. 241/97 z 9. júla 1997. Ten upravoval výhradné právo centier daňovej pomoci (*centri di assistenza fiscale*) na výkon určitých činností v rámci poradenstva a pomoci v daňových veciach vrátane činnosti týkajúcej sa ročných daňových priznaní zamestnancov a pracovníkov s rovnakým postavením ako zamestnanci.

Spoločnosť ADC S. podala na súd v M. návrh, aby nariadil zápis rozhodnutia do obchodného registra v M. Súd uznesením z 15. mája 2003 návrh na zápis zamietol.

Spoločnosť ADC S. sa proti súdному rozhodnutiu odvolala na súd vyššieho stupňa. Ako dôvod uviedla, že ustanovenia legislatívneho dekrétu č. 241/97 sú v rozpore so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva, pretože priznávajú výhradné právo vykonávať poradenstvo a poskytovať pomoc v daňových veciach len centráм daňovej pomoci.

Úloha: Bránili články 43 a 49 Zmluvy aplikácii takej vnútroštátnej úpravy členského štátu Európskej únie, ktorá priznávala výlučné právo vykonávať poradenské činnosti v daňovej oblasti centráм daňovej pomoci?

1. Ukladali články 43 a 49 Zmluvy povinnosť odstrániť obmedzenia slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb?

Článok 43 [III-137] Zmluvy – V rámci nasledujúcich ustanovení sa zakazujú obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu na území iného členského štátu. Zakazujú sa aj obmedzenia, ktoré sa týkajú zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu.

Sloboda usadiť sa zahŕňa aj právo začať vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, založiť a viesť podniky, najmä spoločnosti v zmysle článku 48 odseku 2, za podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa, pokiaľ ustanovenia kapitoly o pohybe kapitálu nestanovujú inak.

Čl. 49 [III-144] Zmluvy – V rámci nasledujúcich ustanovení sú zakázané obmedzenia slobody poskytovať služby v spoločenstve vo vzťahu k štátnym príslušníkom členských štátov, ktorí sa usadili v niektorom inom štáte spoločenstva ako príjemca služieb.

Na návrh Komisie môže Rada kvalifikovanou väčšinou rozšíriť platnosť týchto ustanovení aj pre štátnych príslušníkov tretích štátov, ktorí poskytujú služby a sú usadení v rámci spoločenstva.

2. Možno za takéto obmedzenia považovať vnútroštátne legislatívne opatrenia, ktoré výkon týchto slobôd zakazujú, prekážajú mu alebo ho robia menej príťažlivým?

Článok 43 [III-137] Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva –

Čl. 49 [III-144] Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva –

3. Bolo možné považovať čl. 34 talianskeho legislatívneho dekrétu č. 241/97 za diskriminačný, ak nebol prijatý z dôvodu uvedeného v čl. 46 Zmluvy?

Článok 46 [III-140] ods. 1 Zmluvy – Ustanovenia tejto kapitoly a opatrenia z nich vyplývajúce rešpektujú ustanovenia stanovené zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym aktom osobitne upravujúce postavenie cudzích štátnych príslušníkov z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia.

4. Vzťahovala sa na činnosť centier daňovej pomoci odchýlka ustanovená v čl. 45 Zmluvy, ak ich činnosť nepredstavovala priamu a špecifickú účasť na výkone verejnej moci, ale činnosť, ktorej poslaním bola príprava alebo uľahčenie plnenia úloh správcu dane?

Článok 45 [III-139] Zmluvy – Ustanovenia tejto kapitoly sa v členskom štáte nevzťahujú na činnosti, ktoré v tomto štáte súvisia, hoci len príležitostne, s výkonom verejnej moci.

Prípád č. 4:

**Kritériá Európskeho súdu pre ľudské práva
pre identifikáciu záujmovej verejnoprávnej korporácie**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Sťažovatelia (povoláním praktickí lekári) namietali pred Európskym súdom pre ľudské práva porušenie ich práva zaručeného v čl. 11 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Podľa ich názoru povinnosť uložená vnútroštátnou belgickou úpravou stať sa členmi Komory lekárov (Ordre des médecins) obmedzovala ich slobodu združovania a prekročila hranice obmedzení povolených podľa čl. 11. Taktiež tvrdili, že samotná existencia Komory lekárov mala za následok odstránenie slobody združovania.

Európsky súd pre ľudské práva zisťoval právnu povahu belgickej Komory lekárov. Pokiaľ by mala charakter verejnoprávneho subjektu (tzv. samosprávnej profesijnej komory), nemohla by byť právnou úpravou dotknutá sloboda sťažovateľov podľa čl. 11 Dohovoru obzvlášť v situácii, keď vnútroštátna úprava nevylučovala možnosť ich združovania sa v občianskych združeniach alebo odboroch.

Súd zistil nasledujúce skutočnosti: „Komoru lekárov nezaložili jednotlivci, ale zákonodarca; bola súčasťou štruktúr štátu. Sledovala cieľ, ktorý bol vo všeobecnom záujme (ochranu zdravia) tým, že podľa príslušných právnych predpisov vykonávala verejnú kontrolu nad lekárskou praxou. V súvislosti s touto funkciou právny predpis vyžadoval, aby viedla register praktických lekárov. Na účely plnenia úloh, ktoré jej boli zverené belgickým štátom, v rámci tejto právomoci využívala postupy orgánu verejnej moci.“

Úloha: *Bolo belgickou úpravou porušené právo sťažovateľov podľa čl. 11 Dohovoru?*

1. Vzťahuje sa čl. 11 Dohovoru na právo súkromných osôb zakladať a združovať sa s inými súkromnými osobami v súkromnoprávných združeniach a odboroch?

čl. 11 Dohovoru –

Sloboda zhromažďovania a združovania

1. Každý má právo na slobodu pokojného zhromažďovania a na slobodu združovať sa s inými, vrátane práva zakladať na obranu svojich záujmov odbory, alebo vstupovať do nich.

2. Výkon týchto práv môže podliehať len takým obmedzeniam, ktoré stanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky alebo ochranu práv a slobôd iných. Tento článok nebráni zavedeniu zákonných obmedzení na výkon týchto práv príslušníkmi ozbrojených síl, polície a úradníkmi štátnej správy.

2. Bolo možné považovať belgickú Komoru lekárov za záujmovú verejnoprávnu inštitúciu, ak bola zriadená zákonom?

čl. 11 ods. 1 Dohovoru –

3. Bolo možné považovať belgickú Komoru lekárov za záujmovú verejnoprávnu inštitúciu, ak bola integrovaná v štruktúre štátu?

čl. 11 ods. 1 Dohovoru –

4. Bolo možné považovať belgickú Komoru lekárov za záujmovú verejnoprávnu inštitúciu, ak jej bola vnútroštátnou právnou úpravou zverená administratívna, normotvorná a disciplinárna právomoc?

čl. 11 ods. 1 Dohovoru –

5. Bolo možné považovať belgickú Komoru lekárov za záujmovú verejnoprávnu inštitúciu, ak jej činnosť sledovala cieľ, ktorý bolo potrebné považovať za verejný záujem?

čl. 11 ods. 1 Dohovoru –

Prípád č. 5:

**Právna povaha disciplinárnej komisie ako orgánu
Slovenskej komory exekútorov**

(*prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.*)

JUDr. J. B. je exekútorom zapísaným v Slovenskej komore exekútorov.

Slovenská komora exekútorov začala proti JUDr. J. B. disciplinárne konanie, a to na základe podnetu predsedu Okresného súdu M. Predseda disciplinárneho senátu vymenovaný predsedom disciplinárnej komisie Slovenskej komory exekútorov zaslal JUDr. J. B. návrh na začatie disciplinárneho konania a zoznam členov senátu. K návrhu sa JUDr. J. B. vyjadril a svoje stanovisko zaslal disciplinárnemu senátu.

Následne sa konalo pojednávanie, na ktorom disciplinárny senát rozhodol, že JUDr. J. B. je zodpovedný za závažné disciplinárne previnenie podľa § 220 ods. 2 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a uložil mu pokutu.

Proti rozhodnutiu JUDr. J. B. ihneď podal odvolanie do zápisnice, ktoré riadne odôvodnil. Odvolacie disciplinárne konanie sa riadne uskutočnilo, pojednávanie však bolo z dôvodu objasnenia ďalších skutočností odročené na neurčito. Disciplinárne konanie nebolo skončené v priebehu štyri a pol roka.

JUDr. J. B. sa domnieval, že tým, že disciplinárna komisia Slovenskej komory exekútorov *de facto* i *de iure* vykonáva súdne funkcie, je orgánom, na konanie ktorého je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rovnako ako čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Vo svojej ústavnej sťažnosti doručenej Ústavnému súdu Slovenskej republiky uviedol: „Okrem môjho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov Slovenská komora exekútorov porušuje i moje právo na súkromný život i výkon povolania. Pomalý postup komory, v dôsledku ktorého som bol na jej internetovej stránke vedený ako exekútor s pozastavenou činnosťou a v súčasnosti som v zozname exekútorov, ktorým bola činnosť pozastavená a znovu obnovená, došlo k závažnému zásahu do mojich základných ľudských práv s veľmi citelným morálnym, spoločenským a aj materiálnym vplyvom.“

Úloha: Je Ústavný súd Slovenskej republiky príslušný na prejednanie sťažnosti JUDr. J. B.?

1. Aké právne postavenie má Slovenská komora exekútorov?

§ 7 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 46/2020 Z. z. – Orgánom samosprávy exekútorov je Slovenská komora exekútorov (ďalej len „komora“) (§ 212 až 218).

§ 212 ods. 2 prvá veta zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 46/2020 Z. z. – Komora je samosprávnou stavovskou organizáciou, ktorá združuje všetkých exekútorov a vedie ich zoznam.

2. Patrí disciplinárna komisia Slovenskej komory exekútorov medzi jej orgány?

§ 212 ods. 5 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 46/2020 Z. z. – Orgánmi komory sú a) konferencia exekútorov, b) prezídium komory, c) revízná komisia, d) vzdelávacia komisia, e) disciplinárna komisia.

3. Je disciplinárna komisia Slovenskej komory exekútorov podľa zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. orgánom vykonávajúcim súdne funkcie?

§ 8 ods. 2 NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 46/2020 Z. z. – Ministerstvo vykonáva štátny dohľad nad činnosťou komory a činnosťou exekútorov

- a) sledovaním dodržiavania zákonnosti postupov exekútorov v konkrétnych veciach,
- b) pravidelnými a účelovými previerkami exekútorských úradov a exekučných spisov,
- c) hodnotením správ komory o činnosti komory a činnosti exekútorov.

§ 212 ods. 3 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 46/2020 Z. z. – Poslaním komory a jej orgánov je chrániť záujmy exekútorského stavu, dohliadať na činnosť exekútorov a obstarávať ďalšie záležitosti, ktoré sú jej zvereným týmto zákonom.

4. Je na ochranu práv JUDr. J. B. pred postupom Slovenskej komory exekútorov príslušný všeobecný súd?

čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Súdly rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

5. Ako vymedzuje Ústava Slovenskej republiky právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky?

čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

6. Má Ústavný súd Slovenskej republiky podľa zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov právomoc zisťovať, či existuje dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti alebo mal bez ďalšieho vo veci meritórne rozhodnúť?

§ 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

Prípád č. 6:

Právomoc akademického senátu verejnej vysokej školy

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

Docentka Ž. B. sa uchádzala o funkciu rektora na verejnej vysokej škole, na ktorej pôsobila.

Voľby sa konali za účasti dvoch kandidátov. V prvom kole sa kandidáta zvoliť nepodarilo. V druhom kole docentka Ž. B. získala potrebnú nadpolovičnú väčšinu hlasov členov akademického senátu vysokej školy.

Po vyhlásení výsledkov volieb člen akademickkej obce, Mgr. P. G., poukázal na skutočnosť, že v priebehu volieb traja členovia akademického senátu opustili miestnosť a vrátili sa až s upravenými hlasovacími lístkami. Predsedníčka volebnej komisie k námietke Mgr. P. G. zaujala stanovisko, že žiadny vnútorný predpis verejnej vysokej školy túto problematiku nerieši.

Podľa čl. 2 ods. 4 platného volebného poriadku „o priebehu a výsledku volieb vyhotoví volebná komisia zápisnicu, ktorú podpíše predseda a členovia volebnej komisie. Výsledky voľby kandidáta na rektora oznámi predseda volebnej komisie po vyhotovení zápisnice.“ Pred vyhlásením výsledkov volieb však volebná komisia zápisnicu nevyhotovila. Zápisnica bola vyhotovená niekoľko dní po voľbách na podnet akademickkej obce a bola v nej obsiahnutá námietka týkajúca sa opustenia volebnej miestnosti v priebehu volebného aktu. Vzhľadom na túto skutočnosť predsedníčka volebnej komisie a jeden člen volebnej komisie odmietli zápisnicu popísať. Predsedníčka volebnej komisie zápisnicu odovzdala predsedovi akademického senátu vysokej školy. Akademický senát verejnej vysokej školy na základe týchto udalostí nepredložil ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky návrh na vymenovanie rektora.

Úloha: Bol postup akademického senátu verejnej vysokej školy v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Bol podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov akademický senát vysokej školy akademickým orgánom oprávneným zvoliť kandidáta na rektora?

§ 7 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Orgány akademickej samosprávy verejnej vysokej školy sú: a) akademický senát verejnej vysokej školy, b) rektor, c) vedecká rada verejnej vysokej školy, umelecká rada verejnej vysokej školy alebo vedecká a umelecká rada verejnej vysokej školy (ďalej len „vedecká rada verejnej vysokej školy“), d) disciplinárna komisia verejnej vysokej školy pre študentov (ďalej len „disciplinárna komisia verejnej vysokej školy“).

§ 9 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. –

Pôsobnosť akademického senátu verejnej vysokej školy

(1) Akademický senát verejnej vysokej školy

a) schvaľuje návrh rektora na zriadenie, zlúčenie, splynutie, rozdelenie, zrušenie, zmenu názvu alebo zmenu sídla verejnej vysokej školy a fakulty verejnej vysokej školy,

b) schvaľuje na návrh rektora vnútorné predpisy verejnej vysokej školy podľa § 15 ods. 1 písm. a), c) až f) a j) až l) a ak tak ustanovuje štatút verejnej vysokej školy vnútorné predpisy podľa § 15 ods. 1 písm. m), na návrh predsedu akademického senátu verejnej vysokej školy vnútorné predpisy verejnej vysokej školy podľa § 15 ods. 1 písm. g) a h) a na návrh dekana vnútorné predpisy fakulty podľa § 33 ods. 2 písm. a), § 33 ods. 3 písm. a) a § 34 ods. 1,

c) volí kandidáta na rektora a navrhuje odvolanie rektora z funkcie,

d) schvaľuje návrh rektora na vymenovanie a odvolanie prorektorov,

e) schvaľuje návrh rektora na vymenovanie a odvolanie členov vedeckej rady verejnej vysokej školy,

f) schvaľuje návrh rozpočtu verejnej vysokej školy, ktorý predložil rektor, a kontroluje hospodárenie s finančnými prostriedkami verejnej vysokej školy, tým nie je dotknuté právo odborovej organizácie kolektívne vyjednávať,

g) vyslovuje súhlas s návrhom štatútu správnej rady predloženým rektorom; po súhlase akademického senátu verejnej vysokej školy rektor predloží návrh štatútu správnej rady na schválenie ministrovi školstva,

h) schvaľuje návrh rektora na členov správnej rady a navrhuje ministrovi školstva dvoch členov správnej rady podľa § 40 ods. 2,

i) schvaľuje návrhy rektora na úkony podľa § 41 ods. 1 pred ich predložením na schválenie správnej rade verejnej vysokej školy; ak sa návrhy rektora týkajú majetku, ktorý slúži na plnenie úloh fakulty, a vyjadrenie akademického senátu fakulty k týmto návrhom podľa § 27 ods. 1 písm. m) je záporné, na ich schválenie akademickým senátom verejnej vysokej školy je potrebná dvojtretinová väčšina všetkých členov akademického senátu verejnej vysokej školy,

j) schvaľuje dlhodobý zámer verejnej vysokej školy (§ 2 ods. 10) predložený

rektorom po prerokovaní vo vedeckej rade verejnej vysokej školy a jeho aktualizáciu,

k) schvaľuje výročnú správu o činnosti a výročnú správu o hospodárení verejnej vysokej školy predloženú rektorom,

l) vyjadruje sa na návrh rektora k vnútornému predpisu podľa § 15 ods. 1 písm. b) pred jeho predložením vedeckej rade verejnej vysokej školy,

m) schvaľuje podmienky prijatia na štúdium predložené rektorom, ak ich schválenie nepatrí do pôsobnosti akademického senátu fakulty,

n) vyjadruje sa o návrhu rektora na zriadenie, zmenu názvu, zlúčenie, splynutie, rozdelenie alebo zrušenie súčastí verejnej vysokej školy, ktoré nie sú fakultami,

o) vyjadruje sa o podnetoch a stanoviskách správnej rady verejnej vysokej školy podľa § 41 ods. 7,

p) volí zástupcu verejnej vysokej školy do Rady vysokých škôl (§ 107 ods. 3),

q) jeho študentská časť volí zástupcu verejnej vysokej školy do Študentskej rady vysokých škôl (§ 107 ods. 4),

r) raz za rok podáva akademickej obci verejnej vysokej školy správu o svojej činnosti, ktorú zverejní na webovom sídle verejnej vysokej školy najmenej na štyri roky,

s) vykonáva počas nevyhnutnej doby pôsobnosť akademického senátu fakulty za podmienok a v rozsahu ustanovenom štatútom verejnej vysokej školy,

t) plní iné úlohy podľa tohto zákona a vnútorných predpisov verejnej vysokej školy.

§ 10 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Rektora vymenúva a odvoláva na návrh akademického senátu verejnej vysokej školy prezident Slovenskej republiky⁴⁾ (ďalej len „prezident republiky“). Návrh akademického senátu verejnej vysokej školy predkladá prezidentovi republiky minister školstva [§ 102 ods. 3 písm. a)], ktorému ho predkladá akademický senát verejnej vysokej školy do 15 dní od prijatia rozhodnutia. Akademický senát vysokej školy podá návrh na odvolanie rektora vždy, ak bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, ak mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody alebo ak rektor požiada o uvoľnenie z funkcie.

2. Bolo povinnosťou akademického senátu verejnej vysokej školy predložiť ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky návrh na vymenovanie rektora?

§ 9 ods 1 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. –

§ 10 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. –

3. Bolo postupom akademického senátu verejnej vysokej školy porušené niektoré zo základných práv docentky Ž. B. podľa Ústavy Slovenskej republiky?

čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Prípád č. 7:

Právna povaha rozhodnutia o organizačnej zmene

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky ako služobný úrad podľa § 15 ods. 1 písm. a) zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov skončilo štátnozamestnanecký pomer s Ing. J. M. výpoveďou podľa § 75 ods. 1 písm. b) tohto zákona. Ing. J. M. nevyužila svoje právo podľa § 8 ods. 2 zákona č. 55/2017 Z. z. a nepožiadala písomnou žiadosťou, aby ju služobný úrad zaradil do registra nadbytočných štátnych zamestnancov, čo by jej umožnilo prihlásiť do vnútorného výberového konania.

Ing. J. M. sa domnievala, že rozhodnutie ministra kultúry Slovenskej republiky zo dňa 22. septembra 2020, ktorým rozhodol o organizačných zmenách na ministerstve s účinnosťou k 1. septembru 2020, nie je v súlade so zákonom č. 55/2017 Z. z.

Vzhľadom k tomu, že minister riadi a zodpovedá za činnosť ministerstva, ktoré je podľa § 18 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy ústredným orgánom štátnej správy, rozhodla sa podať žalobu na správny súd proti rozhodnutiu o organizačných zmenách z dôvodu jeho nezákonnosti.

Úloha: Bolo podľa Správneho súdneho poriadku rozhodnutie ministra kultúry Slovenskej republiky o organizačných zmenách na Ministerstve kultúry Slovenskej republiky preskúmateľné na základe žaloby v správnom súdnictve?

1. Čo sa považuje za organizačnú zmenu na účely zákona č. 55/2017 Z. z.?

§ 24 zákona č. 55/2017 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. –

Organizačná zmena

Za organizačnú zmenu sa na účely tohto zákona považuje

- a) zrušenie štátnozamestnaneckého miesta bez vytvorenia nového štátnozamestnaneckého miesta,
- b) zrušenie štátnozamestnaneckého miesta a vytvorenie nového štátnozamestnaneckého miesta

mestnaneckého miesta s inou najnáročnejšou činnosťou, bližšie určenou najnáročnejšou činnosťou, ďalšou činnosťou alebo bližšie určenou ďalšou činnosťou,

c) zrušenie štátnozamestnaneckého miesta a vytvorenie nového štátnozamestnaneckého miesta s iným pravidelným miestom výkonu štátnej služby alebo

d) zrušenie štátnozamestnaneckého miesta a vytvorenie nového štátnozamestnaneckého miesta v inom služobnom úrade na základe zániku služobného úradu alebo na základe prevodu časti služobného úradu.

2. Predstavuje zrušenie štátnozamestnaneckého miesta v dôsledku organizačnej zmeny podľa zákona č. 55/2017 Z. z. výpovedný dôvod pre služobný úrad?

§ 75 ods. 1 písm. b) zákona č. 55/2017 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Služobný úrad môže dať štátnemu zamestnancovi výpoveď, ak b) sa má zrušiť alebo sa zrušilo štátnozamestnanecké miesto v dôsledku organizačnej zmeny podľa § 24 a služobný úrad nemá pre štátneho zamestnanca vhodné štátnozamestnanecké miesto alebo štátny zamestnanec nesúhlasí s trvalým preložením na vhodné štátnozamestnanecké miesto a nedohodne sa so služobným úradom inak,

3. Mal minister kultúry Slovenskej republiky podľa platnej právnej úpravy právomoc rozhodnúť o organizačnej zmene na ministerstve?

§ 4 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Minister riadi a zodpovedá za činnosť ministerstva.

§ 5 ods. 5 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Organizačnú štruktúru ministerstva určuje organizačný poriadok ministerstva, ktorý vydáva minister.

čl. 17 ods. 2 písm. d) bod 15. Organizačného poriadku Ministerstva kultúry Slovenskej republiky Č.: MK –3460/2019-450/8553 zo dňa 27. júna 2019 – Minister d) rozhoduje o 15. organizačných zmenách na ministerstve,

4. Akú právnu povahu má rozhodnutie ministra o organizačnej zmene na ministerstve?

čl. 15 ods. 3 Organizačného poriadku Ministerstva kultúry Slovenskej republiky Č.: MK-3460/2019-450/8553 zo dňa 27. júna 2019 – Vnútorne riadiace akty ministerstva sú a) poriadky, b) služobné predpisy, c) smernice, d) rozhodnutia ministra, e) rozhodnutia generálneho tajomníka služobného úradu, f) príkazy ministra, g) príkazy generálneho tajomníka služobného úradu, h) pokyny ministra, i) pokyny generálneho tajomníka služobného úradu, j) metodické usmernenia, k) intimáty, l) štatúty.

5. Sú vnútorné riadiace akty ministerstva podľa Správneho súdneho poriadku preskúmateľné v správnom súdnictve?

§ 7 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy nepreskúmajú b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,

§ 3 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak sa v tomto zákone uvádzajú slová „rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy“, rozumie sa tým primerane aj uznesenie obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja (ďalej len „uznesenie zastupiteľstva“).

§ 4 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú

- a) orgány štátnej správy,
- b) orgány územnej samosprávy, ktorými sú obce, mestá, a v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje,
- c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- d) právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- e) štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

Prípad č. 8:

**Právomoc rektora verejnej vysokej školy
odvolať dekana fakulty**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Doc. Ing. J. V., PhD. bol rozhodnutím rektora Vysokej školy banskej – Technickej univerzity v O. odvolaný z funkcie dekana Banícko-geologickej fakulty, ktorá je jej súčasťou.

Proti právoplatnému rozhodnutiu rektora sa bránil žalobou na správnom súde. V žalobe tvrdil, že rektor nemal vyhovieť návrhu akademického senátu fakulty, lebo na jeho odvolanie z funkcie neboli žiadne dôvody. Ako dekan fakulty dlhodobo čelil obštrukciám záujmových skupín na fakulte, ktoré si presadzovali svoj vplyv prostredníctvom zvolených členov akademického senátu fakulty. Funkciu dekana vykonával v súlade so zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Akademický senát sa uzniesol na jeho odvolaní len deväť dní po tom, ako bol do svojej funkcie dekana ustanovený. Logicky sa ponúka otázka, ako za taký krátky čas mohli členovia akademického senátu fakulty dospieť k záveru, že boli dané dôvody na odvolanie dekana. Dôvody boli vykonštruované.

Doc. Ing. J. V., PhD. v žalobe taktiež zdôraznil, že má právo na nerušený výkon funkcie, ako aj právo na ochranu pred nezákonným pozbavením funkcie. Vysoká škola banská – Technická univerzita v O. je vykonávateľom verejnej správy, lebo ako štátom autorizovaný privilegovaný subjekt zabezpečuje určité záležitosti vo verejnom záujme, najmä poskytuje vysokoškolské vzdelávanie. Tieto záležitosti sa realizujú nielen úkonmi tzv. vrchnostenskej verejnej správy, ale i prostredníctvom úkonov tzv. vrchnostenskej verejnej správy. Rozhodovanie sa uskutočňuje v rámci postupov upravených v zákone č. 131/2002 Z. z. a tiež vo vnútorných predpisoch tejto verejnej vysokej školy a jej fakulty.

Úloha: Bolo postupom Akademického senátu Banícko-geologickej fakulty a rektora Vysokej školy banskej – Technickej univerzity v O. porušené právo doc. Ing. J. V., PhD. na prístup k verejnej funkcii?

1. Aké má právne postavenie dekan v štruktúre orgánov akademickej samosprávy fakulty?

§ 24 písm. b) zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Orgány akademickej samosprávy fakulty sú: b) dekan,

§ 28 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Dekan je predstaviteľom fakulty, riadi ju, zastupuje a koná vo veciach fakulty. Dekan je v pracovnom pomere s vysokou školou, v ktorom je zaradený na fakulte, ktorú riadi; skončenie pracovného pomeru vzťahujúceho sa na výkon funkcie dekana je podmienené predchádzajúcim skončením výkonu funkcie dekana. Vo veciach podľa § 23 ods. 1 koná v mene verejnej vysokej školy. Dekan zodpovedá za svoju činnosť akademickému senátu fakulty. Dekan zodpovedá rektorovi za svoju činnosť vo veciach, v ktorých koná v mene vysokej školy (§ 23 ods. 1), za hospodárenie fakulty a za svoju ďalšiu činnosť v rozsahu určenom vnútornými predpismi verejnej vysokej školy.

2. Je osoba vo funkcii dekana v súkromnoprávnom vzťahu s vysokou školou?

§ 28 ods. 1 druhá veta zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. –

3. Je funkcia dekana verejnoprávnou funkciou?

§ 28 ods. 1 štvrtá veta zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. –

4. Mal akademický senát fakulty právomoc navrhnúť rektorovi odvolanie dekana fakulty?

§ 28 ods. 2 prvá veta zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Dekana vymenúva a odvoláva na návrh akademického senátu fakulty rektor.

5. Mohol akademický senát fakulty odvolať dekana aj z iného dôvodu než výslovne uvádza zákon č. 131/2002 Z. z.?

§ 28 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Dekana vymenúva a odvoláva na návrh akademického senátu fakulty rektor. Rektor vymenuje za dekana kandidáta navrhovaného akademickým senátom fakul-

ty, ak to nie je v rozpore s týmto zákonom. Akademický senát fakulty podá návrh na odvolanie dekana vždy, ak bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, ak mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody alebo ak dekan požiada o uvoľnenie z funkcie.

6. Bol rektor viazaný návrhom akademického senátu fakulty na odvolanie dekana?

§ 28 ods. 2 prvá veta zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. –

7. Je odvolanie dekana rektorom z právneho hľadiska individuálnym správnym aktom orgánu akademickej samosprávy verejnej vysokej školy?

§ 7 písm. b) zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Orgány akademickej samosprávy verejnej vysokej školy sú: b) rektor,

§ 108 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Na rozhodovanie podľa tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní⁵⁰⁾ okrem

- a) rozhodovania o uložení pokuty podľa § 2a,
- b) rozhodovania o udelení oprávnenia podľa § 49a,
- c) rozhodovania o priznaní sociálneho štipendia podľa § 96.

50) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

8. Je odvolanie dekana rektorom podľa Správneho súdneho poriadku preskúmateľné v správnom súdnictve?

§ 2 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

§ 2 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

§ 4 písm. c) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,

9. Bolo by dotknuté základné právo doc. Ing. J. V., PhD., ak by návrh akademického senátu fakulty na odvolanie dekana bol v rozpore so zákonom č. 131/2002 Z. z. alebo s vnútorným predpisom alebo ak by bol v rozpore so zákazom svojvôle, šikanózneho konania alebo so zákazom diskriminácie?

čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

10. Bolo by odvolaním doc. Ing. J. V., PhD. z funkcie dekana dotknuté základné právo doc. Ing. J. V., PhD. na zotrvanie vo funkcii dekana, ak by sa preukázalo, že jeho odvolanie bolo v rozpore so zákonom?

§ 28 ods. 1 a 2 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. –

§ 108 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. –

Prípad č. 9:

Právomoc vedeckej rady fakulty verejnej vysokej školy

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Habilitačné konanie uchádzačky Ing. P. P., PhD., ktorá bola zamestnankyňou pôsobiacou na Fakulte financií a účtovníctva Vysokej školy ekonomickej v P. vo funkcii odbornej asistentky, o udelenie vedecko-pedagogického titulu „docent“ sa začalo jej písomným podaním predsedovi Vedeckej rady Fakulty financií a účtovníctva Vysokej školy ekonomickej v P. v súlade s vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor.

Dňa 22. októbra 2020 Vedecká rada Fakulty financií a účtovníctva Vysokej školy ekonomickej v P. na svojom zasadnutí, na ktorom bolo z 37 členov prítomných 30, v tajnom hlasovaní rozhodovala o návrhu na udelenie titulu docent Ing. P. P., PhD. Bolo rozdaných 30 hlasovacích lístkov, odovzdaných 30 hlasovacích lístkov pričom 15 hlasov sa vyslovilo za návrh a 15 hlasov bolo proti udeleniu titulu.

Ing. P. P., PhD. v správnej žalobe proti Vysokej škole ekonomickej v P. podanej na základe Správneho súdneho poriadku namietala nezákonnosť rozhodnutia Vedeckej rady Fakulty financií a účtovníctva, ktorým rozhodla o neudelení titulu docent. Výsledok tajného hlasovania považovala za rozhodnutie orgánu verejnej správy o jej verejnom subjektívnom práve na vzdelanie, keďže „docentúru možno považovať za vzdelanie umožňujúce jednotlivcovi významne rozšíriť profesijné i vedecké možnosti“.

V žalobe taktiež uviedla, že vedeckej rade fakulty možno priznať určitú mieru správneho uváženia, ako orgán verejnej správy však nemôže rozhodovať svojvoľne (na základe neobmedzeného okruhu kritérií). Jej rozhodnutie musí byť odôvodnené. Taktiež sa naň vzťahuje zásada legitímneho očakávania (t. j. príkaz rozhodovať obdobne v obdobných prípadoch). Vedecká rada nepostupovala v súlade s princípom rovnosti, keďže v prípade iných uchádzačov, ktorých publikačná činnosť bola výrazne menej rozsiahla, predmetný orgán akademickej samosprávy rozhodol kladne. Na základe toho legitímne očakávala, že vedecká rada návrh na jej vymenovanie za docentku schváli. Posudky oponentov jej habilitačnej práce i návrh habilitačnej komisie bol s odporúčaním udeliť jej titul docent v odbore habilitačného konania. Rozhodnutie vedeckej rady považuje preto za „prekvapivé“. Už len z dôvodu porušenia týchto základných pravidiel správneho konania podľa zákona

č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) by mal správny súd rozhodnutie vedeckej rady fakulty zrušiť ako nezákonné.

Úloha: Mal správny súd podľa Správneho súdneho poriadku právomoc preskúmať zákonnosť rozhodnutia Vedeckej rady Fakulty financií a účtovníctva Vysokiej školy ekonomickej v P. vo veci udelenia titulu „docent“ Ing. P. P., PhD.?

1. Aké právne postavenie má podľa zákona č. 131/2002 Z. z. vedecká rada fakulty?

§ 24 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Orgány akademickej samosprávy fakulty sú: c) vedecká rada fakulty, umelecká rada fakulty alebo vedecká a umelecká rada fakulty (ďalej len „vedecká rada fakulty“),

2. Akú má vedecká rada fakulty pôsobnosť v habilitačnom konaní?

§ 30 ods. 1 písm. f) zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Vedecká rada fakulty f) prerokúva návrhy na udelenie titulu „docent“ a rozhoduje o ich výsledku,

3. Bolo rozhodnutie Vedeckej rady Fakulty financií a účtovníctva schválené potrebným počtom hlasov ustanoveným vo vyhláske Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor?

§ 2 ods. 3 vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 Z. z. – Vedecká rada rozhoduje o udelení alebo o neudelení titulu docent tajným hlasovaním; na rozhodnutie sa pri hlasovaní vyžaduje súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov vedeckej rady.

4. Je vedecká rada fakulty povinná pri rozhodovaní o udelení titulu „docent“ zohľadniť podmienky na získanie tohto titulu ustanovené v zákone č. 131/2002 Z. z.?

§ 76 ods. 3 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Podmienkou na získanie vedecko-pedagogického titulu alebo umelecko-pedagogického titulu „docent“ je

- a) vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa (§ 54 ods. 1),
- b) vypracovanie habilitačnej práce a úspešné absolvovanie habilitačného konania; podmienkou úspešného absolvovania habilitačného konania je, okrem prípadov podľa § 63 ods. 11, aj súhlas^{35aa}) uchádzača so zverejnením a sprístupnením habilitačnej práce verejnosti podľa § 63 ods. 9 po dobu jej uchovávaní podľa § 63 ods. 7 bez nároku na odmenu.

§ 76 ods. 4 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Podmienkou na získanie umelecko-pedagogického titulu „docent“ je vypracovanie habilitačnej práce a úspešné absolvovanie habilitačného konania. Podmienkou úspešného absolvovania habilitačného konania je, okrem prípadov podľa § 63 ods. 11, aj súhlas^{35aa}) uchádzača so zverejnením a sprístupnením habilitačnej práce verejnosti podľa § 63 ods. 9 po dobu jej uchovávaní podľa § 63 ods. 7 bez nároku na odmenu.

§ 76 ods. 6 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Vedecko-pedagogický titul alebo umelecko-pedagogický titul „docent“ v odbore habilitačného konania a inauguračného konania udelí vysoká škola uchádzačovi, ktorý spĺňa okrem podmienok uvedených v odsekoch 3 a 4 aj tieto podmienky:

- a) vedecky a pedagogicky alebo umelecky a pedagogicky pôsobí v príslušnom odbore habilitačného konania a inauguračného konania na vysokej škole,
- b) svojimi vedeckými prácami vytvoril v príslušnom odbore habilitačného konania a inauguračného konania ucelené vedecké dielo alebo svojimi umeleckými dielami a umeleckými výkonmi vytvoril v príslušnom odbore habilitačného konania a inauguračného konania ucelené umelecké dielo,
- c) je v príslušnom odbore habilitačného konania a inauguračného konania uznávanou vedeckou osobnosťou v odborných kruhoch alebo uznávanou umeleckou osobnosťou v umeleckých kruhoch.

§ 76 ods. 8 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Splnenie podmienok podľa odsekov 6 a 7 posudzuje vedecká rada verejnej vysokej školy alebo vedecká rada fakulty na základe kritérií na získanie titulu docent a kritérií na získanie titulu profesor schválených podľa § 12 ods. 1 písm. e).

5. Je vedecká rada fakulty viazaná návrhom habilitačnej komisie?

§ 1 ods. 15 vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 Z. z. – Habilitačná komisia vyhodnotí plnenie podmienok podľa § 76 ods. 1, 3, 4 a 6 zákona, podľa kritérií na získanie titulu docent a na základe predložených dokladov, oponentských posudkov, odborného posúdenia úrovne prednesenej habilitačnej prednášky a výsledku obhajoby habilitačnej práce celkove zhodnotí pedagogickú, vedeckú alebo umeleckú činnosť uchádzača a najneskôr do jedného mesiaca po konaní habilitačnej prednášky a obhajoby habilitačnej práce predloží predsedovi vedeckej rady návrh s odporúčaním udeliť uchádzačovi titul docent v odbore habilitačného konania a inauguračného konania alebo návrh s odporúčaním neudeliť uchádzačovi titul docent v odbore habilitačného konania a inauguračného konania.

§ 2 ods. 1 vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 Z. z. – Vedecká rada prerokuje návrh habilitačnej komisie podľa § 1 ods. 15 najneskôr do šiestich mesiacov od jeho predloženia za prítomnosti predsedu habilitačnej komisie alebo ním povereného člena habilitačnej komisie. Posúdi, či uchádzač spĺňa podmienky na získanie titulu docent, a rozhodne o jeho udelení alebo neudelení uchádzačovi.

6. Môže sa vzhľadom na právnu povahu tajného hlasovania námietka uchádzača týkať len riadneho postupu pri habilitačnom konaní a nie samotného výsledku hlasovania vedeckej rady fakulty?

§ 76 ods. 11 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Podrobnosti o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov „docent“ a „profesor“, štruktúre a obsahu profesijného životopisu, o ďalších údajoch zverejňovaných o priebehu habilitačných konaní alebo inauguračného konania, o spôsobe a forme ich zverejňovania a lehoty ich zverejňovania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo školstva.

7. Vzťahuje sa na rozhodovanie vedeckej rady fakulty podľa zákona č. 131/2002 Z. z. všeobecný predpis o správnom konaní?

§ 108 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Na roz-

hodovanie podľa tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní⁵⁰⁾ okrem

- a) rozhodovania o uložení pokuty podľa § 2a,
 - b) rozhodovania o udelení oprávnenia podľa § 49a,
 - c) rozhodovania o priznaní sociálneho štipendia podľa § 96.
- 50) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

8. Mohlo by byť nezákonným postupom vedeckej rady fakulty dotknuté základné právo Ing. P. P., PhD. na vzdelanie?

čl. 42 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Každý má právo na vzdelanie. Školská dochádzka je povinná. Jej dĺžku po vekovú hranicu ustanoví zákon.

čl. 42 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Občania majú právo na bezplatné vzdelanie v základných školách a stredných školách, podľa schopností občana a možnosti spoločnosti aj na vysokých školách.

9. Mohlo by byť nezákonným postupom vedeckej rady fakulty dotknuté právo Ing. P. P., PhD. na slobodnú voľbu povolania?

čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikáť a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

čl. 35 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolanií alebo činností.

§ 74 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Na vysokých školách ako zamestnanci pôsobia vysokoškolskí učitelia, výskumní pracovníci, umeleckí pracovníci a ostatní zamestnanci.

§ 75 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Vysokoškolskí učitelia pôsobia vo funkciách profesor, hosťujúci profesor, docent, odborný asistent, asistent a lektor.

§ 75 ods. 4 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Kvalifikačným predpokladom na obsadenie funkcie profesora je splnenie kritérií vyplývajúcich z požadovanej úrovne kritérií na získanie titulu profesor príslušnej vysokej školy v štandardoch pre habilitačné konanie a inauguračné konanie podľa osobitného predpisu.⁴¹⁾ Kvalifikačným predpokladom na obsadenie funkcie docenta je splnenie kritérií vyplývajúcich z požadovanej úrovne kritérií na získanie titulu docent v štandardoch pre habilitačné konanie a inauguračné konanie podľa osobitného predpisu.⁴¹⁾

41) § 23 ods. 7 zákona č. 269/2018 Z. z.

10. Preskúmavajú správne sudy podľa Správneho súdneho poriadku vecí súkromnoprávnej povahy?

§ 7 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne sudy nepreskúmavajú d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

6. kapitola

ŠTÁTNA SLUŽBA

Prípád č. 1:

Druhy štátnej služby príslušníka Policajného zboru

(JUDr. Michal Aláč, PhD.)

Personálnym rozkazom riaditeľa Národného bezpečnostného úradu č. 283 z 1. augusta 2018 bola JUDr. Z. B. prijatá do služobného pomeru príslušníka Národného bezpečnostného úradu podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície.

JUDr. Z. B. bola prijatá do dočasnej štátnej služby. Služobne bola zaradená vo funkcii riaditeľka odboru vonkajších vzťahov. Svoje povinnosti si plnila svedomite a bola jej dvakrát udelená disciplinárna odmena podľa § 51 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z.

S účinnosťou 1. apríla 2020 bola prevedená na funkciu riaditeľka právneho odboru. Dňa 31. júla 2020 uplynie doba zaradenia JUDr. Z. B. do prípravnej štátnej služby. S účinnosťou od 1. augusta 2020 bude zaradená do stálej štátnej služby.

Úloha: *Splnila JUDr. Z. B. hmotnoprávne podmienky na to, aby bola zaradená do stálej štátnej služby podľa zákona č. 73/1998 Z. z.?*

1. Ak sú druhy štátnej služby podľa zákona č. 73/1998 Z. z.?

§ 6 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/1920 Z. z. – Druhy štátnej služby sú:

- a) štátna služba kadeta,
- b) prípravná štátna služba,
- c) stála štátna služba,
- d) dočasná štátna služba.

2. Aký je účel dočasnej štátnej služby?

§ 10 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Dočasná štátna služba je určená na to, aby ju na prechodnú dobu, najdlhšie však päť rokov, vykonávali odborníci potrební na plnenie úloh štátnej služby; dočasnú štátnu službu možno vykonať aj opätovne.

3. Je súčasťou dočasnej štátnej služby skúšobná doba?

§ 8 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Pri prijatí do služobného pomeru v prípravnej štátnej službe, v dočasnej štátnej službe alebo pri zaradení kadeta do prípravnej štátnej služby sa určí skúšobná doba, najkratšie na tri mesiace a najdlhšie na 18 mesiacov. Skúšobná doba je súčasťou prípravnej štátnej služby a dočasnej štátnej služby a nesmie sa dodatočne predlžovať ani skracovať. Do skúšobnej doby sa započítavajú doby uvedené v § 7 ods. 4.

§ 7 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Do doby prípravnej štátnej služby sa započítava

- a) doba skutočného výkonu štátnej služby,
- b) doba štúdia na splnenie policajného vzdelania, okrem doby štúdia, ktorým sa získal kvalifikačný predpoklad na funkciu počas výkonu štátnej služby kadeta,
- c) dovolenka,
- d) doba, keď policajt nemôže vykonávať štátnu službu pre prekážky z dôvodu všeobecného záujmu alebo pre dôležité osobné prekážky, pri ktorých sa policajtovi poskytuje služobné voľno s nárokom na služobný plat.

4. Môže byť príslušník zaradený do dočasnej štátnej služby po uplynutí času zaradený do stálej štátnej služby?

§ 10 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt, ktorý vykonal dočasnú štátnu službu v trvaní aspoň dvoch rokov a spĺňa kvalifikačnú požiadavku policajného vzdelania, môže byť na základe jeho písomnej žiadosti a záverov služobného hodnotenia zaradený do stálej štátnej služby; v takom prípade sa do doby trvania dočasnej štátnej služby započítavajú doby uvedené v § 7 ods. 4.

Prípad č. 2:

Vznik služobného pomeru policajta

(JUDr. Michal Aláč, PhD.)

V. B. hneď po ukončení vysokoškolského štúdia prvého stupňa požiadal o prijatie do služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, pretože sa domnieval, že spĺňa všetky predpoklady na prijatie podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície.

Pri vzniku služobného pomeru policajta odmietol zložiť služobnú prísahu v časti, ktorá sa týkala jeho budúcej povinnosti vynaložiť jeho schopnosti na ochranu práv občanov, ich bezpečnosti a verejného poriadku s nasadením vlastného života.

Úloha: *Vznikol V. B. podľa zákona č. 73/1998 Z. z. služobný vzťah policajta?*

1. Kto má právne postavenie policajta podľa zákona č. 73/1998 Z. z.?

§ 1 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajtom sa na účely tohto zákona rozumie príslušník Policajného zboru, príslušník informačnej služby, príslušník bezpečnostného úradu a príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže.

2. Aké hmotnoprávne podmienky pre prijatie do štátnej služby policajta musí spĺňať uchádzač?

§ 14 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajtom môže byť štátny občan Slovenskej republiky starší ako 21 rokov, a ak ide o štátnu službu kadeta, starší ako 18 rokov, ktorý o prijatie písomne požiada, a

- a) je bezúhonný,
- b) je spoľahlivý,
- c) spĺňa stupeň vzdelania určený na výkon funkcie, do ktorej má byť ustanovený alebo vymenovaný, a ak ide o štátnu službu kadeta, spĺňa niektorý zo stupňov vzdelania kvalifikačného predpokladu vzdelania,

- d) je zdravotne, telesne a duševne spôsobilý na výkon služby,
- e) ovláda štátny jazyk,
- f) má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- g) ku dňu prijatia do štátnej služby nie je členom politickej strany alebo politického hnutia,
- h) je spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu,
- i) ku dňu prijatia do štátnej služby skončí činnosti, ktorých vykonávanie je zakázané podľa § 48 ods. 6 a 7.

§ 48 ods. 6 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt nesmie popri výkone funkcie policajta vykonávať žiadnu inú platenú funkciu, vykonávať podnikateľskú činnosť alebo inú zárobkovú činnosť a byť členom správnych alebo kontrolných orgánov právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť; to neplatí, ak policajt pri plnení služobných úloh vystupuje pod dočasnou alebo trvalou legendou alebo ak členstvo policajta v orgáne právnickej osoby vyplýva zo zákona.^{13aa)} Policajt nesmie pri plnení služobných úloh pod dočasnou alebo trvalou legendou vstúpiť do služobného pomeru podľa tohto zákona k inému služobnému úradu alebo sa stať príslušníkom Vojenského spravodajstva podľa osobitného predpisu.^{13a)}

§ 48 ods. 7 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Zákaz inej zárobkovej činnosti podľa odseku 6 sa nevzťahuje na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckych zariadeniach, na výkon osobnej asistencie podľa osobitného zákona,^{13aba)} na vedeckú činnosť, pedagogickú činnosť, lektorskú činnosť, prednášateľskú činnosť, pastoračnú činnosť, publicistickú činnosť, literárnu činnosť, športovú činnosť alebo umeleckú činnosť, znaleckú činnosť, tlmočnickú činnosť, prekladateľskú činnosť, činnosť vedúcich táborov pre deti a mládež, ich zástupcov pre hospodárske a zdravotné veci, oddielových vedúcich, vychovávateľov, inštruktorov, prípadne stredných zdravotníckych zamestnancov v táboroch pre deti a mládež, činnosti sprostredkovateľov a rozhodcu pri kolektívnom vyjednávaní, na správu vlastného majetku, na správu majetku svojich maloletých detí, na správu majetku osoby, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, alebo na správu majetku osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, na činnosť policajta v poradnom orgáne vlády a vykonávanie funkcie člena volebnej komisie alebo funkcie člena referendumnej komisie alebo člena komisie pre ľudové hlasovanie o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky, na činnosť člena v rozkladovej komisii, činnosť osôb prizvaných na výkon dohľadu alebo kontroly podľa osobitného zákona,^{13ab)} vykonávanie funkcie člena orgánu Protimonopolného úradu Slovenskej republiky,^{13ac)} Fondu ochrany vkladov^{13ac)} alebo Garančného fondu investícií^{13ac)} a na činnosť člena komisie pre

vyšetovanie leteckých nehôd alebo pri posudzovaní zdravotnej spôsobilosti civilného leteckého personálu.

3. Ktorým dňom vzniká služobný pomer?

§ 16 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Služobný pomer vzniká dňom určeným v rozhodnutí nadriadeného o prijatí občana do služobného pomeru, ak nastúpi štátnu službu v tento deň a zloží služobnú prísahu. Na vznik služobného pomeru kadeta sa nevyžaduje zloženie služobnej prísahy.

§ 16 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Ak občan nemôže nastúpiť štátnu službu, pretože deň vzniku služobného pomeru pripadol na deň nepretržitého odpočinku v týždni alebo na sviatok, podmienka vzniku služobného pomeru v určený deň sa považuje za splnenú, ak občan nastúpi štátnu službu v najbližší deň výkonu štátnej služby.

4. Bol V. B. povinný pri vzniku služobného pomeru policajta skladať služobnú prísahu?

§ 17 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

Služobná prísaha

(1) Občan pri vzniku služobného pomeru policajta skladá služobnú prísahu, ktorá znie: „Sľubujem vernosť Slovenskej republike. Budem čestný, statočný a disciplinovaný. Svoje sily a schopnosti vynaložím na to, aby som chránil práva občanov, ich bezpečnosť a verejný poriadok, a to aj s nasadením vlastného života. Budem sa riadiť ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi. Tak prisahám!“.

5. Aký hmotnoprávny dôsledok mala skutočnosť, že V. B. zložil služobnú prísahu s výhradou?

§ 16 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Služobný pomer nevznikne, ak občan odmietol zložiť služobnú prísahu alebo ju zložil s výhradou.

Prípád č. 3:

**Uvoľnenie zo služobného pomeru
príslušníka Policajného zboru**

(JUDr. Michal Aláč, PhD.)

V. B. bol prijatý do služobného pomeru príslušníka Policajného zboru personálnym rozkazom č. 387 zo dňa 1. júla 1999 ako starší referent špecialista. V súčasnosti zastáva funkciu vedúceho oddelenia hraničnej kontroly.

Dňa 23. februára 2020 požiadal písomnou žiadosťou o uvoľnenie zo služobného pomeru príslušníka podľa § 191 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície. V žiadosti navrhol skončenie služobného pomeru k 31. marcu 2020.

Nadriadený nesúhlasil so skončením služobného pomeru k uvedenému dátumu, pretože V. B. sa zaviazal, že zotrvá v služobnom pomere dvojnásobok dĺžky štúdia. Predmetný záväzok mu zaniká 30. júna 2020.

Úloha: Ktorým dňom zanikne V. B. jeho služobný pomer príslušníka Policajného zboru?

1. Ak sú právne dôvody skončenia služobného pomeru podľa zákona č. 73/1998 Z. z. ?

§ 189 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Služobný pomer sa končí

- a) zrušením v skúšobnej dobe,
- b) uvoľnením,
- c) prepustením,
- d) stratou hodnosti,
- e) uplynutím dočasnej štátnej služby,
- f) úmrtím policajta,
- g) zákazom činnosti výkonu funkcie policajta,
- h) nadobudnutím právoplatnosti služobného hodnotenia so záverom, že policajt je nespôsobilý na zaradenie do stálej štátnej služby,
- i) ak policajt v prípravnej štátnej službe svojím zavinením nezískal policajné vzdelanie.

2. Mohol by V. B. vziať žiadosť o uvoľnenie späť?

§ 191 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Ak policajt písomne oznámi, že žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru berie späť, skôr ako je o nej rozhodnuté, a príslušný nadriadený so späťvzatím tejto žiadosti súhlasí, konanie o uvoľnení sa tým bez ďalšieho opatrenia končí.

§ 191 ods. 5 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Súhlas so späťvzatím žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru potvrdí nadriadený svojím podpisom na tejto žiadosti.

§ 191 ods. 6 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Ak príslušný nadriadený so späťvzatím žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru nesúhlasí, bezodkladne to oznámi policajtovi.

3. Aká je zákonná lehota na skončenie služobného pomeru? Mohli by V. B. a nadriadený dohodnúť inú (dlhšiu/kratšiu) lehotu?

§ 191 ods. 7 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Služobný pomer podľa odseku 1 sa skončí uplynutím dvoch kalendárnych mesiacov, ak sa policajt a nadriadený nedohodnú inak. Lehota pre skončenie služobného pomeru začína plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru nadriadenému.

4. Môže nadriadený odmietnuť uvoľniť V. B. zo služobného pomeru?

§ 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt musí byť uvoľnený zo služobného pomeru, ak o to požiada. Žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru musí byť písomná a doručená nadriadenému, inak je neplatná.

5. Mohol by služobný pomer V. B. skončiť aj skôr než uplynie čas určený na jeho zotrvanie v služobnom pomere?

§ 142b ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt, ktorému služobný úrad umožnil získať kvalifikáciu alebo zvýšiť si kvalifikáciu, je povinný po skončení štúdia zotrvať po určený čas v služobnom pomere v tej zložke podľa § 1 ods. 1, ktorá mu umožnila získať kvalifikáciu alebo zvýšiť

šiť si kvalifikáciu, alebo uhradiť náklady spojené so zabezpečením získavania alebo zvyšovania kvalifikácie (ďalej len „náklady na vzdelávanie“) alebo ich pomernú časť. Policajt je povinný zotrvať po určený čas v služobnom pomere alebo uhradiť náklady na vzdelávanie alebo ich pomernú časť aj vtedy, ak štúdium neskončil a nezískal alebo si nezvýšil kvalifikáciu.

§ 143 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt, ktorý nezotrval v služobnom pomere po čas ustanovený v § 142b ods. 4, je povinný uhradiť náklady na vzdelávanie alebo ich pomernú časť.

Prípad č. 4:

**Zmena zdravotnej spôsobilosti policajta
na výkon štátnej služby**

(JUDr. Michal Aláč, PhD.)

Mgr. B. O. je príslušníkom Pohotovostnej motorizovanej jednotky v Žiline.

V auguste 2019 absolvoval periodickú preventívnu lekársku prehliadku, počas ktorej ošetrojúci lekár nezistil zhoršenie zdravotného stavu. Od decembra 2019 však začal pociťovať silné bolesti v krížovej oblasti, ktoré sa postupne stupňovali, až spôsobili práceneschopnosť v trvaní troch mesiacov.

Na základe záverov ošetrojúceho lekára posudková komisia vykonala posúdenie jeho zdravotnej spôsobilosti policajta na ďalší výkon štátnej služby. Určila zdravotnú klasifikáciu C, keďže podľa jej záverov Mgr. B. O. dlhodobo stratil zdravotnú spôsobilosť na výkon doterajšej funkcie. Zároveň určila, že Mgr. B. O. nesmie pracovať z ťažkými bremenami, nesmie vykonávať prácu vyžadujúcu prudkú zmenu pohybu vo vertikálnom ani horizontálnom smere, nesmie pracovať vo výškach.

Úloha: *Bude mať zmena zdravotnej spôsobilosti vplyv na služobný pomer Mgr. B. O.?*

1. Je policajt povinný podrobiť sa periodickej preventívnej lekárskej prehliadke?

§ 145a ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Periodická preventívna lekárska prehliadka sa vykonáva raz za rok, ak nejde o činnosť vyžadujúcu vykonávanie periodických preventívnych lekárskech prehliadok v kratších časových intervaloch. Periodická preventívna lekárska prehliadka je súčasťou zdravotného dohľadu na zdravie policajtov v súvislosti s výkonom služby

2. Keby sa posudzuje zdravotná spôsobilosť vo vzťahu k štátnej službe policajta?

§ 222 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Lekárska posudková činnosť zahŕňa posudzovanie

- a) zdravotnej spôsobilosti občana podľa § 14a,
- b) zdravotnej spôsobilosti policajta na ďalší výkon štátnej služby,
- c) lekárskeho návrhu na preventívnu rehabilitáciu formou liečebno-preventívnej starostlivosti.

3. Aká môže byť zdravotná klasifikácia policajta?

§ 222 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Zdravotná spôsobilosť sa na základe posúdenia zdravotného stavu určuje zdravotnou klasifikáciou takto:

- a) zdravotná klasifikácia A – spôsobilý na výkon štátnej služby policajta,
- b) zdravotná klasifikácia C – spôsobilý na výkon štátnej služby policajta s obmedzením,
- c) zdravotná klasifikácia D – nespôsobilý na výkon štátnej služby policajta.

4. Kto vykonáva lekársku posudkovú činnosť?

§ 222 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Lekársku posudkovú činnosť vykonáva služobný posudkový lekár, služobný hlavný posudkový lekár a orgány lekárskej posudkovej činnosti.

§ 222 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Orgánmi lekárskej posudkovej činnosti sú lekárska komisia a ústredná lekárska komisia. Orgány lekárskej posudkovej činnosti zriaďuje ministerstvo.

5. Kto posudzuje zdravotný stav alebo zmeny zdravotného stavu policajta a jeho spôsobilosť na ďalší výkon štátnej služby?

§ 223 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Prieskumné konanie zamerané na posúdenie zdravotného stavu alebo zmeny zdravotného stavu policajta, pri ktorom sa určuje zdravotná spôsobilosť na ďalší výkon štátnej služby ustanovením zdravotnej klasifikácie a súvislosti choroby alebo úrazu s výkonom štátnej služby, vykonávajú príslušné lekárske komisie.

6. Je bezprostredne nadriadený (nadriadený s personálnou právomocou) povinný rešpektovať závery lekárskej komisie konštatované v rozhodnutí o posúdení zdravotného stavu?

§ 159 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Služobný úrad je povinný zabezpečiť policajtom také podmienky, aby mohli riadne vykonávať štátnu službu bez ohrozenia zdravia a majetku; ak policajt oznámi zistené nedostatky, je služobný úrad povinný urobiť opatrenia na ich odstránenie.

7. Možno z dôvodu zmeny zdravotnej kvalifikácie policajta previesť na inú funkciu alebo preložiť na inú funkciu?

§ 35 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt v služobnom pomere sa prevedie na inú funkciu v tom istom mieste výkonu štátnej služby, a ak to nie je možné, preloží sa na inú funkciu do iného miesta výkonu štátnej služby alebo do iného služobného úradu, ak nemôže naďalej vykonávať doterajšiu funkciu, pretože podľa rozhodnutia lekárskej komisie dlhodobo stratil zdravotnú spôsobilosť na výkon doterajšej funkcie.

8. Možno z dôvodu zmeny zdravotnej spôsobilosti zaradiť policajta do zálohy pre dočasne nezaradených?

§ 43 ods. 1 písm. c) zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Do zálohy pre prechodne nezaradených policajtov sa zaradiť policajt v stálej štátnej službe, ak podľa rozhodnutia lekárskej komisie dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu funkciu zo zdravotných dôvodov a po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia nemožno ho previesť alebo preložiť na inú funkciu v štátnej službe; zaradenie policajta do tejto zálohy môže trvať najdlhšie dva roky.

9. Možno z dôvodu zmeny zdravotnej spôsobilosti prepustiť policajta zo služobného pomeru?

§ 192 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt sa prepustí zo služobného pomeru, ak podľa rozhodnutia lekárskej komisie stratil dlhodobo zo zdravotných dôvodov spôsobilosť vykonávať akúkoľvek funkciu v Policajtnom zbore alebo spôsobilosť vykonávať doterajšiu funkciu a nemožno ho previesť ani preložiť na inú funkciu v štátnej službe, ktorej výkon by nebol na ujmu jeho zdravia.

Prípád č. 5:

**Porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti
zvlášť hrubým spôsobom**

(JUDr. Michal Aláč, PhD.)

Príslušník Policajného zboru, pplk. JUDr. D. N. dňa 11. februára 2020 počas výkonu služby mal služobný úraz, keď sa pri vystupovaní zo služobného motorového vozidla pošmykol a utrpel zlomeninu záprstných kostí na ľavej ruke a tržnú ranu na ľavom obočí.

Ošetrojúci lekár ho ponechal v domácej liečbe a určil liečebný režim tak, že mal povolené vychádzky každý deň v čase od 9.00 do 11.00 hod. Zdržiavať sa mal v mieste trvalého bydliska, t. j. v byte č. 47, na B. ulici č. 1905/27 v B.

Dňa 14. februára 2020 bola v čase 13.30 až 13.45 hod. vykonaná kontrola dodržiavania liečebného režimu. V ten istý deň bola vykonaná kontrola opätovne v čase 15.15 až 15.30 hod. Počas predmetných kontrol sa pplk. JUDr. D. N. nenachádzal na mieste, ktoré uviedol v potvrdení o pracovnej neschopnosti. Kontrola dodržiavania liečebného režimu bola vykonaná taktiež dňa 15. februára 2020 v čase 11.45 až 12.00 hod. a v čase 13.20 až 13.35 hod. s rovnakým výsledkom.

Dňa 25. februára 2020 bola podľa § 60 ods. 3 písm. c) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch nadriadenému s personálnou právomocou odovzdaná vec na prejednanie z dôvodu, že pplk. JUDr. D. N. sa dopustil konania, ktoré má znaky priestupku. Konania sa pplk. JUDr. D. N. dopustil tým, že dňa 12. februára 2020 o 18.30 hod. v Pivárni u Sovy po hádke s ďalším návštevníkom pivárne E. D. pplk. JUDr. D. N. opakovane udrel E. D. pästou do oblasti krku a tváre. Keď E. D. spadol na zem, pplk. JUDr. D. N. ho trikrát kopol do oblasti tváre. Uvedeným konaním mu spôsobil zranenia s dobou liečenia 5 dni. Zároveň mu poškodil zimnú bundu, čím mu spôsobil škodu vo výške 60 eur.

Bezprostredne nadriadený dospel k záveru, že pplk. JUDr. D. N. svojím konaním (opakované porušenie liečebného režimu, fyzický útok) porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Vypracoval návrh na prepustenie pplk. JUDr. D. N. zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície.

Pplk. JUDr. D. N. sa k návrhu na prepustenie vyjadril, že ho nepovažuje za dôvodné. Za porušenie liečebného režimu už bol potrestaný tým, že mu boli

krátené dávky nemocenského zabezpečenia podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Uviedol, že k fyzickému útoku došlo mimo času výkonu štátnej služby a preto také konanie by mal byť prejednané podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. ako priestupok. Zároveň poukázal na skutočnosť, že majetkovú ujmu nahradil v plnom rozsahu.

Personálnym rozkazom č. 128 zo dňa 10. marca 2020 bol pplk. JUDr. D. N. prepustený zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z., pretože porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Úloha: Bolo možné prepustiť pplk. JUDr. D. N. zo služobného pomeru za konanie, ktorého sa dopustil mimo výkonu štátnej služby?

1. Akú povinnosť podľa zákona č. 73/1998 Z. z. pplk. JUDr. D. N. porušil?

§ 48 ods. 3 písm. g) zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt je povinný g) v štátnej službe i mimo štátnej služby zdržať sa konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť Policajného zboru alebo ohroziť dôveru v tento zbor.

§ 48 ods. 3 písm. v) zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt je povinný v) dodržiavať liečebný režim určený ošetrovujúcim lekárom počas dočasnej neschopnosti na výkon štátnej služby pre chorobu alebo úraz.

§ 48 ods. 3 písm. w) zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt je povinný w) zdržiavať sa na adrese v Slovenskej republike uvedenej na tlačive, ktorým sa potvrdzuje dočasná neschopnosť na výkon štátnej služby pre chorobu alebo úraz a bezodkladne oznámiť nadriadenému zmenu tejto adresy.

2. Mohol byť pplk. JUDr. D. N. prepustený zo služobného pomeru počas doby, keď bol uznaný za dočasne neschopného vykonávať štátnu službu pre úraz?

§ 195 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

Zákaz prepustenia

(1) Policajt nesmie byť prepustený zo služobného pomeru v ochrannej dobe, a to v dobe,

a) keď bol uznaný za dočasne neschopného vykonávať štátnu službu pre chorobu alebo pre úraz, ak si túto neschopnosť nevyvolal úmyselne alebo nespôsobil v dôsledku požitia alkoholu alebo zneužitia iných návykových látok, a to najdlhšie do skončenia podpornej doby,^{40c)}

b) od podania návrhu na ústavné ošetrovanie alebo od povolenia kúpeľnej starostlivosti poskytnutej v dobe dočasnej neschopnosti na výkon štátnej služby pre chorobu alebo pre úraz až do jej skončenia; pri dlhodobej ťažkej chorobe alebo pri chorobe z povolania sa táto doba predlžuje o šesť mesiacov po prepustení z ústavného ošetrovania, najdlhšie však do skončenia podpornej doby,

c) keď je policajtkou tehotná alebo keď sa policajtkou alebo policajtom trvale stará aspoň o jedno dieťa mladšie ako tri roky alebo sa stará o dlhodobu ťažko zdravotne postihnuté dieťa vyžadujúce mimoriadnu starostlivosť alebo o dlhodobu ťažko zdravotne postihnuté dieťa vyžadujúce mimoriadnu starostlivosť osobitne náročnú do siedmich rokov veku dieťaťa.

(2) Zákaz prepustenia zo služobného pomeru sa nevzťahuje na prepustenie

a) z dôvodov uvedených v § 192 ods. 1 písm. c) až g) a ods. 2 a 3,

b) z dôvodu, ak podľa rozhodnutia lekárskej komisie stratil dlhodobu zo zdravotných dôvodov spôsobilosť vykonávať akúkoľvek funkciu v Policajnom zbore,

c) z dôvodu, ak policajt v prípravnej štátnej službe alebo dočasnej štátnej službe stratil zo zdravotných dôvodov spôsobilosť vykonávať doterajšiu funkciu a nemožno ho previesť ani preložiť na inú funkciu v štátnej službe, ktorej výkon by nebol na ujmu jeho zdravia.

§ 192 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

(1) Policajt sa prepustí zo služobného pomeru, ak

a) pre neho v dôsledku zníženia početných stavov Policajného zboru schválených vládou nie je iné služobné zaradenie,

b) podľa rozhodnutia lekárskej komisie stratil dlhodobu zo zdravotných dôvodov spôsobilosť vykonávať akúkoľvek funkciu v Policajnom zbore alebo spôsobilosť vykonávať doterajšiu funkciu a nemožno ho previesť ani preložiť na inú funkciu v štátnej službe, ktorej výkon by nebol na ujmu jeho zdravia,

c) podľa posudku služobného klinického psychológa nie je duševne spôsobilý na výkon štátnej služby,

d) bol pri služobnom hodnotení hodnotený ako nespôsobilý vykonávať akúkoľvek funkciu v štátnej službe,

e) porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby,

f) bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin alebo pre trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody,

g) stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky alebo nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

(2) Policajt môže byť prepustený zo služobného pomeru, ak spĺňa podmienky nároku na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu^{40a)} a dovŕšil vek 62 rokov alebo spĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu.^{40b)}

(3) Policajt zaradený v prípravnej štátnej službe alebo v dočasnej štátnej službe sa prepustí zo služobného pomeru, ak sa v dôsledku organizačných zmien zrušila jeho doterajšia funkcia a nie je pre neho v štátnej službe voľná iná funkcia.

Prípád č. 6:

**Hmotnoprávne podmienky prístupu k štátnej službe
ustanovené zákonom**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podal dňa 30. septembra 2003 Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na vyslovenie nesúlady § 154 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov s čl. 13 ods. 3 až 4 a s čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Nesúlad § 154 zákona o štátnej službe s predmetnými ustanoveniami ústavy podľa neho spočíval v tom, že „zatiaľ čo osobitné predpisy (zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície) umožňujú konkrétnym okruhom osôb, ktoré po dobu najmenej dvoch rokov vykonávajú určité povolanie, v zásade automatický prechod do štátno-zamestnaneckého právneho vzťahu, ustanovenie § 154 zákona o štátnej službe osobám podliehajúcim rovnakej časovej charakteristike, umožňuje len prechod do dočasnej služby, pričom prechod do stálej štátnej služby podmieňuje absolvovaním vzdelávacích aktivít zakončených úspešnou skúškou pred komisiou.“

Úloha: Bola úprava v § 154 zákona č. 312/2001 Z. z. v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky?

1. Akým spôsobom upravoval zákon č. 312/2001 Z. z. prechod dovtedajších zamestnancov služobných úradov, ktorí mali pracovný pomer k služobnému úradu založený na základe pracovnej zmluvy do štátnozamestnaneckého pomeru v rámci štátnej služby?

§ 154 zákon č. 312/2001 Z. z. v znení zákona č. 267/2003 Z. z. –

(1) Zamestnanec, ktorý je k 1. aprílu 2002 v pracovnom pomere k služobnému úradu, plní úlohy uvedené v § 2 ods. 2 alebo odseku 4, spĺňa predpoklady ustanovené v § 14 ods. 1 písm. a) až h) a odpracoval aspoň dva bezprostredne predchádzajúce roky v služobných úradoch uvedených v § 7 alebo u ich právnych predchodcov alebo ak odpracoval v uvedených úradoch aspoň dva roky v posledných piatich rokoch, ak písomne požiada v lehote dvoch mesiacov

odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona o prijatie do štátnej služby, stáva sa na základe vymenovania a po zložení sľubu štátnym zamestnancom v dočasnej štátnej službe.

(2) Dočasná štátna služba na účely odseku 1 trvá najviac dva roky. V dočasnej štátnej službe štátny zamestnanec absolvuje odborné vzdelávanie, ktorého účelom bude doplnenie požadovaných vedomostí a schopností v príslušnom odbore štátnej služby. Podmienkou na vymenovanie štátneho zamestnanca do stálej štátnej služby je absolvovanie tohto odborného vzdelávania skončeného skúškou pred komisiou. Odborné vzdelávanie štátnych zamestnancov v dočasnej štátnej službe zabezpečuje úrad pre štátnu službu; v služobných úradoch uvedených v § 7 ods. 1 písm. b) v prvom bode až vo štvrtom bode a v siedmom bode odborné vzdelávanie zabezpečujú tieto služobné úrady.

(3) Na vykonanie skúšky sa primerane použijú ustanovenia § 20 a na zloženie komisie sa primerane použijú ustanovenia § 22 s tým, že komisia, ktorú zriaďuje vedúci úradu, má päť členov. Traja členovia sú štátnymi zamestnancami v stálej štátnej službe a dvaja členovia sú odborníkmi, ktorí svojimi vedomosťami, skúsenosťami a autoritou zaručujú objektivnosť vykonania skúšky.

(4) Zamestnanec, ktorý bol podľa doterajších predpisov^{32aa} špičkovým odborníkom a ktorý zložil sľub a splnil podmienky podľa odseku 1, sa vymenuje do stálej štátnej služby najneskoršie do 1. septembra 2002.

(5) Štátny zamestnanec v prípravnej štátnej službe a štátny zamestnanec v dočasnej štátnej službe sa do 31. marca 2004 môže stať členom komisie podľa tohto zákona ako stály štátny zamestnanec po úspešnom absolvovaní pohovoru pred trojčlennou komisiou zloženou z vedúcich úradov. Obsahom pohovoru sú otázky z príslušného odboru štátnej služby, v ktorom má ako člen komisie štátny zamestnanec pôsobiť.

(6) Obsah a rozsah odborného vzdelávania a obsah a rozsah skúšky ustanoví nariadenie vlády; v služobných úradoch uvedených v § 7 ods. 1 písm. b) v prvom bode až vo štvrtom bode a v siedmom bode určia služobné predpisy, ktoré vydajú tieto služobné úrady.

(7) Zmena štátnozamestnaneckého pomeru štátneho zamestnanca v prípravnej štátnej službe a štátneho zamestnanca v dočasnej štátnej službe sa môže vykonať do 31. marca 2004 podľa § 27, 28 a 29 tohto zákona.

(8) Zamestnanec vymenovaný do stálej štátnej služby podľa odseku 4 absolvuje do 31. marca 2004 kvalifikačnú skúšku pred komisiou po absolvovaní odborného vzdelávania podľa odseku 2. Na odborné vzdelávanie sa vzťahuje § 154 odsek 2, tretia veta. Na vykonanie kvalifikačnej skúšky sa vzťahuje odsek 3. Na obsah a rozsah vzdelávania a obsah a rozsah kvalifikačnej skúšky sa vzťahuje odsek 6.

(9) Štátnozamestnanecký pomer zamestnanca podľa odseku 4 sa skončí, ak

nevykonával úspešne kvalifikačnú skúšku podľa odseku 8, dňom vykonania kvalifikačnej skúšky.

(10) Služobný úrad môže do 31. marca 2004 určiť školiteľa podľa § 19 ods. 5 aj zo štátnych zamestnancov v dočasnej štátnej službe.

2. Bola založená zákonnou úpravou nerovnosť, ak dva samostatné zákony upravovali rôzne hmotnoprávne podmienky prístupu k rôznym typom štátnej služby?

čl. 13 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. – Zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré splňajú ustanovené podmienky.

čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. – Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

3. Bolo možné považovať štátnu službu podľa zákona č. č. 312/2001 Z. z. z hmotnoprávneho hľadiska za povolanie, úpravou ktorého by mohol byť dotknutý čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky?

čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. – Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

4. Umožňovala Ústava Slovenskej republiky zákonom ustanoviť špeciálne hmotnoprávne požiadavky pre výkon určitých povolání alebo činností?

čl. 35 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. – Zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolání alebo činností.

Prípad č. 7:

**Závažné porušenie služobnej disciplíny podľa zákona
o štátnej službe**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Ing. V. K. bol dňa 30. apríla 2008 vymenovaný do prípravnej štátnej služby vo funkcii generálneho štátneho radcu a s účinnosťou od 14. augusta 2008 do stálej štátnej služby.

Služobný úrad X mu dňa 19. decembra 2011 doručil na pracovisku okamžité skončenie štátnozamestnaneckého pomeru podľa § 51 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a zmene a doplnení niektorých zákonov z dôvodu závažného porušenia služobnej disciplíny.

Závažného porušenia služobnej disciplíny sa Ing. V. K. dopustil tým, že pri elektronickej komunikácii pomocou výpočtovej techniky, ktorú mal pridelenú na plnenie služobných úloh, zneužíval svoje služobné zaradenie a symboly spojené s vykonávaním štátnej služby na vlastný prospech konaním, ktoré nebolo v súlade s opisom činností jeho štátnozamestnaneckého miesta a bolo nedôstojné z hľadiska vykonávania štátnej služby. Ing. V. K. v rámci tejto komunikácie požadoval výhody, vedome šíriac nepravdivé, pravdu skresľujúce a zavádzajúce informácie poškodzujúce povesť služobného úradu.

Ing. V. K. podal Okresnému súdu B. I občianskoprávnou žalobu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia štátnozamestnaneckého pomeru.

V žalobe namietal, že konaním služobného úradu X došlo k zásahu do jeho práva zaručeného v čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Uviedol, že služobný úrad kvalifikoval jeho konanie ako závažné porušenie služobnej disciplíny, avšak v čase skončenia jeho štátnozamestnaneckého pomeru nebol vydaný služobný poriadok, v ktorom by bolo upravené, ktoré porušenie povinností štátneho zamestnanca sa považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny.

Služobný úrad X ako žalovaný sa v súdnom konaní k dôvodom žaloby vyjadril nasledovne:

„A) Právo žalobcu podľa čl. 8 Dohovoru nebolo služobným úradom X porušené.

Pokyn generálneho riaditeľa Sekcie informatiky, telekomunikácií a bezpečnosti zo dňa 18. mája 2011 umožňoval štátnym zamestnancom používať službu elektronickej pošty iba na služobné účely a zakazoval im posielanie správ nesúvisiacich so služobnou činnosťou; upravoval tiež následky týchto porušení.

Pokiaľ zamestnávateľ vo vnútroorganizačnom predpise zakáže zamestnancom využívať pridelenú výpočtovú techniku na súkromné účely, musí mať primeraný prostriedok na kontrolu toho, či sa tento zákaz rešpektuje (a keď nerešpektuje, tak v akej miere); rovnako musí mať možnosť získať dôkaz o tom, že zamestnanec zákaz nedodržel. Keď zamestnávateľ v niektorom prípade pristúpi k vykonaniu takto zameranej kontroly, dôvodne vychádza z predpokladu, že elektronická pošta zamestnanca, s ktorou príde pri kontrole do styku, je pošta pracovnej povahy.

B) Je irelevantné, že služobný úrad X nevydal služobný poriadok pre zamestnancov v štátnozamestnaneckom pomere, ktorým by ustanovil, ktoré konanie štátneho zamestnanca považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny; právne významné je len to, či porušenie povinnosti podľa § 60 alebo obmedzenia štátneho zamestnanca podľa § 61 zákona č. 400/2009 Z. z. svojou intenzitou takúto závažnosť dosahuje. Zo zákona č. 400/2009 Z. z. nevyplýva, že ak služobný úrad neupravil, ktoré porušenie povinností štátneho zamestnanca sa považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny, že by nemohol okamžite skončiť so štátnym zamestnancom štátnozamestnanecký pomer z dôvodu závažného porušenia služobnej disciplíny.“

Úloha: Boli splnené hmotnoprávne podmienky pre okamžité skončenie štátnozamestnaneckého pomeru podľa zákona č. 400/2009 Z. z. s Ing. V. K.?

1. Možno považovať monitoring komunikácie konkrétneho zamestnanca počas pracovnej doby na počítači, ktorý používa na plnenie pracovných povinností za zásah do jeho práva podľa čl. 8 Dohovoru?

Čl. 8 Dohovoru –

Právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života

1. Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.
2. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

2. Bolo možné podľa zákona č. 400/2009 Z. z. skončiť štátnozamestnanecký pomer jeho okamžitým skončením?

§ 46 ods. 1 zákona č. 400/2009 Z. z. – Štátnozamestnanecký pomer možno skončiť a) dohodou o skončení štátnozamestnaneckého pomeru, b) výpoveďou, c) okamžitým skončením, d) skončením v skúšobnej dobe.

3. Z akého dôvodu mohol podľa zákona č. 400/2009 Z. z. služobný úrad X okamžite skončiť štátnozamestnanecký pomer s Ing. V. K.?

§ 51 ods. 1 zákona č. 400/2009 Z. z. – Služobný úrad môže okamžite skončiť štátnozamestnanecký pomer štátneho zamestnanca, ak štátny zamestnanec porušil závažne služobnú disciplínu.

4. Ustanovoval zákon č. 400/2009 Z. z., porušenie ktorej povinností štátneho zamestnanca podľa § 60 a § 61 sa považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny?

§ 60 ods. 1 zákona č. 400/2009 Z. z. – Štátny zamestnanec je povinný

- a) dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony, iné všeobecne záväzné právne predpisy a právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie a služobné predpisy pri vykonávaní štátnej služby a uplatňovať ich podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rešpektovať a chrániť ľudskú dôstojnosť a ľudské práva,
- b) vykonávať štátnu službu politicky neutrálne a nestranne a zdržať sa pri vykonávaní štátnej služby všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nestrannosť a objektivnosť konania a rozhodovania,
- c) zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s vykonávaním štátnej služby a ktoré v záujme služobného úradu nemožno oznamovať iným osobám,
- d) zdržať sa konania, ktoré by mohlo viesť ku konfliktu záujmu služobného úradu s osobnými záujmami, najmä nezneužívať informácie získané v súvislosti s vykonávaním štátnej služby na vlastný prospech alebo na prospech iného,
- e) plniť služobné úlohy osobne, riadne a včas,
- f) zastupovať vedúceho zamestnanca v rozsahu určenom služobným úradom,
- g) zastupovať nadriadeného vedúceho zamestnanca na základe jeho poverenia podľa § 62 ods. 1 písm. f),
- h) vykonávať služobné úlohy, ktoré sú v súlade s opisom činností jeho štátnozamestnaneckého miesta,

- i) riadiť sa pri vykonávaní štátnej služby pokynmi vedúceho zamestnanca, ak sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a služobnými predpismi,
- j) dodržiavať určený týždenný služobný čas alebo kratší týždenný služobný čas,
- k) prehlbovať si kvalifikáciu,
- l) poskytnúť služobnému úradu osobné údaje, ktoré sú nevyhnutné na realizáciu práv a povinností vyplývajúcich zo štátnozamestnaneckého pomeru,
- m) ochraňovať majetok štátu, ktorý mu bol zverený, pred poškodením, stratou, zničením a zneužitím, nakladať s ním účelne a hospodárne a využívať ho iba na oprávnené účely,
- n) plniť ďalšie povinnosti podľa tohto zákona.

§ 61 ods. 1 zákona č. 400/2009 Z. z. – Štátny zamestnanec nesmie

- a) vykonávať činnosť, ktorá je nedôstojná z hľadiska vykonávania štátnej služby,
- b) prijímať dary alebo iné výhody od fyzickej osoby alebo právnickej osoby v súvislosti s vykonávaním štátnej služby okrem darov alebo iných výhod poskytovaných služobným úradom a darov poskytovaných pri oficiálnych rokovaníach alebo stretnutiach,
- c) požadovať dary alebo iné výhody, alebo navádzať iného na poskytovanie darov alebo iných výhod v súvislosti s vykonávaním štátnej služby,
- d) sprostredkovať pre seba, inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu obchodný kontakt
 1. so štátom,
 2. s obcou,
 3. s vyšším územným celkom,
 4. so štátnym podnikom, štátnym fondom, Fondom národného majetku Slovenskej republiky a s inou právnickou osobou zriadenou štátom,
 5. s rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou, inou právnickou osobou alebo zariadením obce,
 6. s rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou, inou právnickou osobou vyššieho územného celku alebo
 7. s inou právnickou osobou s majetkovou účasťou štátu, Fondu národného majetku Slovenskej republiky, obce alebo vyššieho územného celku,
- e) nadobúdať majetok od štátu, obce, vyššieho územného celku alebo Fondu národného majetku Slovenskej republiky inak ako vo verejnej súťaži alebo vo verejnej dražbe, ak osobitný predpis⁴²⁾ neustanovuje inak, s výnimkou, ak obec alebo vyšší územný celok zverejní podmienky nadobudnutia majetku,
- f) používať symboly spojené s vykonávaním štátnej služby na osobný prospech,

- g) zvyhodňovať blízke osoby pri vykonávaní štátnej služby,
- h) vyhotovovať falzifikáty a nepravdivé dokumenty súvisiace s vykonávaním štátnej služby,
- i) vedome šíriť a sprostredkovať nepravdivé, pravdu skresľujúce alebo zavádzajúce informácie, ktoré by mohli poškodiť povesť služobného úradu alebo ostatných štátnych zamestnancov.

5. Mal služobný úrad X podľa zákona č. 400/2009 Z. z. povinnosť v služobnom poriadku upraviť, ktoré porušenie povinností štátneho zamestnanca sa považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny?

§ 75 zákona č. 400/2009 Z. z. – Služobný úrad vydá služobný poriadok po predchádzajúcom súhlase zástupcov zamestnancov, inak je neplatný. V služobnom poriadku služobný úrad najmä špecifikuje služobné podmienky upravené týmto zákonom a upraví, ktoré porušenie povinností štátneho zamestnanca sa považuje za závažné porušenie služobnej disciplíny.

7. kapitola

**NORMATÍVNE A INDIVIDUÁLNE
SPRÁVNE AKTY**

Prípád č. 1:

**Právna povaha rokovacieho poriadku
mestského zastupiteľstva**

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

M. V. s trvalým pobytom v P. a Mgr. T. K. s trvalým pobytom v B. sa chceli zúčastniť zasadnutia mestského zastupiteľstva v meste V. K.

Primátor mesta, ktorý zasadnutie mestského zastupiteľstva viedol, nariadil, aby osoby, ktoré nie sú obyvateľmi mesta V. K. rokovaciu miestnosť opustili. Súčasne rozhodol o tom, že počas zasadnutia mestského zastupiteľstva sa nebudú môcť vyhotovovať audiovizuálne záznamy. Primátor mesta tak konal na základe § 7 ods. 9a až 9c platného Rokovacieho poriadku mestského zastupiteľstva mesta V. K.

M. V. a Mgr. T. K. podali ústavnú sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. Namietali v nej porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavnú sťažnosť podali proti uzneseniu mestského zastupiteľstva vo V. K, ktorým sa novelizoval § 7 ods. 9a až 9c platného Rokovacieho poriadku mestského zastupiteľstva vo V. K.

Úloha: Bol Rokovací poriadok mestského zastupiteľstva vo V. K. v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Je mestské zastupiteľstvo podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení oprávnené schvaľovať rokovací poriadok mestského zastupiteľstva?

§ 11 ods. 4 písm. k) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené k) schvaľovať štatút obce, rokovací poriadok obecného zastupiteľstva a zásady odmeňovania poslancov,

2. Ktoré ústavné práva sťažovateľov – M. V. a Mgr. T. K. – mohli byť uznesením, ktorým sa novelizoval rokovací poriadok mestského zastupiteľstva, dotknuté?

čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

3. Bolo uznesenie mestského zastupiteľstva v rozpore s čl. 13 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky?

čl. 13 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom.

Prípád č. 2:

Právna povaha personálneho rozkazu ministra vnútra Slovenskej republiky

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

Žalobca sa žalobou domáhal na Najvyššom súde Slovenskej republiky zrušenia personálneho rozkazu ministra vnútra Slovenskej republiky, ktorým vydal tabuľky zloženia a počtov – sekcie a útvary Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru.

Žalobca v žalobe namietal, že jeho zaradenie v zmysle tohto personálneho rozkazu nezodpovedalo skutočnosti. Žiadal, aby došlo k zrušeniu tohto rozkazu a k vydaniu nového, ktorým by bol zaradený do ôsmej platovej triedy, a to so spätnou účinnosťou – do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Taktiež žiadal, aby mu bol doplatený rozdiel medzi platovými triedami.

Podanou žalobou nežiadal o preskúmanie zákonnosti personálneho rozkazu nadriadeného, ktorým bol zaradený do platovej triedy.

Úloha: Ako mal v danej situácii postupovať Najvyšší súd Slovenskej republiky?

1. Bol minister vnútra Slovenskej republiky oprávnený vydať podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície personálnym rozkazom tabuľky zloženia a počtov sekcií a útvarov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru?

§ 85 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Zaradenie jednotlivých funkcií do platových tried v súlade s charakteristikami platových tried uvedených v prílohách č. 1 a 1a určí minister po prerokovaní s príslušným odborovým zväzom v tabuľkách zloženia a počtov služobného úradu.

2. Bol personálny rozkaz ministra vnútra Slovenskej republiky vydaný na základe zákona predpokladom pre to, aby nadriadený mohol zaradiť žalobcu podľa tohto zákona do príslušnej platovej triedy?

§ 85 ods. 5 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Nadriadený zaradí policajta do platovej triedy určenej pre funkciu, ak spĺňa požadované kvalifikačné predpoklady na túto funkciu, ak tento zákon neustanovuje inak; súčasne mu písomne určí popis jeho služobnej činnosti. Kvalifikačný predpoklad vzdelania nemožno odpustiť.

3. Bol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa Správneho súdneho poriadku oprávnený preskúmať personálny rozkaz ministra vnútra Slovenskej republiky na základe podanej žaloby?

§ 2 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

§ 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom

§ 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie b) rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka.

§ 7 písm. b) a písm. h) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

Správne súdy nepreskúmajú

b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak

h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne

rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

§ 11 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

Najvyšší súd rozhoduje

- a) o správnej žalobe proti rozhodnutiu výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu,
- b) v konaní o registráciu kandidátnych listín pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky a pre voľby do Európskeho parlamentu,
- c) v konaní o prijatí návrhu za kandidáta na funkciu prezidenta Slovenskej republiky,
- d) v konaní o žalobe o odmietnutí registrácie politickej strany alebo politického hnutia (ďalej len „politická strana“),
- e) v konaní o žalobe generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na rozpustenie politickej strany,
- f) v konaní o kompetenčných žalobách,
- g) o kasačných sťažnostiach.

Prípad č. 3:

Účinnosť uvoľnenia zo služobného pomeru

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

R. B. vykonával štátnu službu príslušníka Policajného zboru. Personálnym rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky č. 270, ktorý nadobudol právoplatnosť 27. júna 2020, bol podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície prepustený zo služobného pomeru na tom skutkovom základe, že v záujme zabezpečenia prípravy uchádzača T. S. o prijatie do služobného pomeru colníka, v apríli 2020 ponúkol a odovzdal pracovníčke psychologického strediska, v ktorom sa malo vyšetrenie realizovať, úplatok vo výške 500 eur. Od žiadateľa si R. B. vyžiadal 1 000 eur. Keďže výsledok psychologického vyšetrenia uchádzača T. S. bol nevyhovujúci, R. B. si vyžiadal poskytnutý úplatok od pracovníčky psychologického strediska späť.

Okrem toho, že R. B. – podľa názoru správneho orgánu – porušil služobnú prisahu zvlášť hrubým spôsobom, porušil aj § 48 ods. 3 písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z., lebo sa mimo služby nezdržal konania, ktoré mohlo viesť ku konfliktu dôležitého záujmu štátnej služby s osobnými záujmami.

V žalobe podanej na súd proti právoplatnému rozhodnutiu ministra vnútra Slovenskej republiky o prepustení zo služobného pomeru namietal jeho nezákonnosť z dôvodu, že nemalo vôbec byť vydané. V čase nadobudnutia jeho právoplatnosti už totiž nebol príslušníkom Policajného zboru. Na základe vlastnej písomnej žiadosti doručenej jeho nadriadenému 11. apríla 2020, bol rozhodnutím riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v K. z 13. apríla 2020 uvoľnený zo služobného pomeru uplynutím dvoch kalendárnych mesiacov. Keďže sa jeho služobný pomer skončil uvoľnením, nemohol sa skončiť neskôr prepustením.

Úloha: *Bol R. B. v čase nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ministra vnútra Slovenskej republiky o jeho prepustení príslušníkom Policajného zboru?*

1. Kedy musí byť policajt uvoľnený zo služobného pomeru?

§ 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt

musí byť uvoľnený zo služobného pomeru, ak o to požiada. Žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru musí byť písomná a doručená nadriadenému, inak je neplatná.

§ 191 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru podáva policajt spravidla prostredníctvom bezprostredne nadriadeného tomu nadriadenému, ktorý je oprávnený rozhodnúť o uvoľnení policajta zo služobného pomeru. Ak sa žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru nepodáva na predpísanom tlačíve, je policajt povinný na vyzvanie toto tlačivo vyplniť; žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru sa pripojí k vyplnenému predpísanému tlačívu.

2. Aký právny dôsledok má oznámenie rozhodnutia o skončení služobného pomeru uvoľnením?

§ 191 ods. 8 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Rozhodnutie o skončení služobného pomeru uvoľnením oznámi nadriadený policajtovi najneskôr do jedného mesiaca odo dňa doručenia jeho žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru.

3. Kedy sa skončil služobný pomer R. B., ak doručil žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru dňa 11. apríla 2020?

§ 191 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Deň, v ktorom sa žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru doručí nadriadenému, sa považuje za deň doručenia žiadosti.

§ 191 ods. 7 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Služobný pomer podľa odseku 1 sa skončí uplynutím dvoch kalendárnych mesiacov, ak sa policajt a nadriadený nedohodnú inak. Lehota pre skončenie služobného pomeru začína plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru nadriadenému.

Prípad č. 3:

**Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky
ako normatívny interný správny akt**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Ústavnému súdu Slovenskej republiky bola dňa 2. augusta 2012 doručená sťažnosť Mgr. O. D., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 27 ods. 1 a čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením vlády Slovenskej republiky č. XXX/2012 zo 6. júla 2012. Vláda Slovenskej republiky týmto uznesením schválila návrh zákona, ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menili a dopĺňali niektoré zákony, s pripomienkami prijatými na rokovaní vlády.

K porušeniu sťažovateľových základných práv došlo podľa názoru sťažovateľa tým, že vláda uznesenie schválila bez možnosti, aby ministerstvo dalo sťažovateľovi (a verejnosti) príležitosť vyjadriť sa k návrhu novely v pripomienkovom konaní.

Pripomienkové konanie sa uskutočnilo v čase od 22. júna 2012 do 26. júna 2012. Konalo sa v skrátenej lehote. Návrh novely nebol zverejnený na Portáli právnych predpisov. Súčasťou základných práv podľa čl. 27 ods. 1 a čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je podľa sťažovateľa i právo predkladať pripomienky k návrhom zákonov v rámci pripomienkového konania. Tieto základné práva nepatria podľa čl. 51 Ústavy Slovenskej republiky medzi práva, ktorých sa možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré ustanovenia ústavy vykonávajú.

Mgr. O. D. argumentoval, že predpisom, ktorý upravoval postup predkladateľa v pripomienkovom konaní, sú Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky schválené uznesením vlády z 25. mája 2010. Závazne určoval „pravidlá tvorby všeobecne záväzných právnych predpisov a upravoval postup ministerstiev a ostatných orgánov verejnej moci a) pri príprave, predkladaní a prerokúvaní zákonov, ktorých návrhy podáva vláda Slovenskej republiky Národnej rade Slovenskej republiky, a to až do ich podania národnej rade, b) pri príprave, predkladaní a prerokúvaní nariadení vlády a ostatných vykonávacích predpisov až po ich vyhlásenie“.

Legislatívne pravidlá podľa sťažovateľa Mgr. O. D. neumožňovali skrátiť túto lehotu na 3 dni a ani neverejniť návrh zákona na portáli vôbec (v tomto prípade bol návrh zákona zaslaný na pripomienkovanie iba vybraným subjektom). K porušeniu označených základných práv sťažovateľa došlo tým, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky legislatívne

pravidlá nedodržalo a vláda Slovenskej republiky napriek tomu návrh zákona schválila. Postup ministerstva v legislatívnom procese znemožnil sťažovateľovi i celej verejnosti vyjadriť sa k návrhu zákona dotýkajúceho sa dôležitých aspektov odvodového, daňového a dôchodkového systému s vplyvom na veľký okruh subjektov.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na otázku sťažovateľa odpovedalo, že "v tomto prípade sa legislatívne pravidlá nepoužili". Ministerstvo však podľa názoru sťažovateľa nebolo oprávnené rozhodnúť o tom, že legislatívne pravidlá nebudú použité, pretože takéto oprávnenie mu nevyplývalo zo žiadneho ustanovenia právneho predpisu.

Podľa Mgr. O. D. Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky, hoci boli prijaté uznesením vlády, sú všeobecne záväzným právnym predpisom a ministerstvo a aj vláda Slovenskej republiky sú povinné ich rešpektovať.

Úloha: Bolo nedodrzaním Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky porušené základné právo Mgr. O. D. podľa čl. 27 ods. 1 a čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky?

1. Mohlo byť postupom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky porušené základné právo Mgr. O. D. podľa čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ak vláde alebo ministerstvu neadresoval k novele zákona žiadnu pripomienku, t. j. svoje petičné právo si neuplatnil?

čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 356/2011 Z. z. – Petičné právo sa zaručuje. Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami.

2. Mohlo byť postupom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky porušené základné právo Mgr. O. D. podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ak z Ústavy Slovenskej republiky nevyplýva povinnosť vlády Slovenskej republiky (a tým menej ministerstva) uskutočniť verejné pripomienkovanie návrhu zákona a za tým účelom verejnosti umožniť k nemu vznášať pripomienky?

čl. 119 písm. j) Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 356/2011 Z. z. – Vláda rozhoduje v zbere j) o podaní návrhu zákona alebo iného záväžného opatrenia na verejnú diskusiu,

3. Bolo možné zo zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy vyvodiť subjektívne právo občana zúčastňovať sa na pripomienkovaní návrhov zákonov?

§ 37 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 392/2011 Z. z. – Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sa starajú o náležitú právnu úpravu vecí patriacich do ich pôsobnosti. Pripravujú návrhy zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zverejňujú ich a po prerokovaní v pripomienkovom konaní predkladajú vláde; dbajú aj o dodržiavanie zákonosti v oblasti svojej pôsobnosti. .

4. Mali podľa zákona NR SR č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky schválené uznesením vlády z 25. mája 2010, ktoré neboli vyhlásené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky právnu povahu všeobecne záväzného právneho predpisu, z ktorého by vyplývali práva alebo povinnosti osôb stojacich mimo štruktúry štátnej správy, resp. výkonnej moci?

§ 1 ods. 1 zákona NR SR č. 1/1993 Z. z. v znení zákona č. 392/2009 Z. z. – Ústava Slovenskej republiky, ústavné a ostatné zákony Národnej rady Slovenskej republiky, nariadenia vlády Slovenskej republiky a vyhlášky, výnosy a opatrenia ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky, iných orgánov štátnej správy, ak tak ustanovuje osobitný zákon, Národnej banky Slovenska, rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o nesúlade medzi právnymi predpismi¹⁾, návrhy prijaté v referende podľa čl. 98 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a medzinárodné zmluvy (§ 6) sa vyhlasujú uverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka zákonov“).

1) Čl. 125 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky.

§ 3 ods. 1 zákona NR SR č. 1/1993 Z. z. v znení zákona č. 392/2009 Z. z. – Všeobecne záväzný právny predpis a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky uvedené v § 1 ods. 1 nadobúdajú platnosť dňom ich vyhlásenia v Zbierke zákonov.

Prípád č. 5:

**Stanovisko Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny
ako interný normatívny správny akt**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Z. O. ako občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanému na osobnú asistenciu bol podľa § 58 ods. 1 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci poskytovaný peňažný príspevok na osobnú asistenciu.

Výplata peňažného príspevku mu bola zastavená rozhodnutím orgánu na tom skutkovom základe, že napriek výzve obsahujúcej poučenie o povinnosti žalobcu oznamovať údaje potrebné pre posúdenie trvania nároku na dávku a jej výšku, ako aj nároku na jej výplatu, Z. O. odmietol vyplňovať vo výkaze o poskytnutých sociálnych službách konkrétne údaje o jednotlivých úkonoch sociálnej asistencie. Vo výkazoch uvádzal len hodiny odpracované osobným asistentom. Podľa názoru orgánu bez poznania uvedených údajov nebolo možné zistiť, či osobná asistencia bola skutočne poskytnutá, hoci táto okolnosť má vplyv na výšku poskytnutého príspevku.

Vydaniu rozhodnutia predchádzala písomná výzva orgánu formou úradného listu. List doručený Z. O. obsahoval stanovisko Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny B. z 27. júla 2007 č. AA/12826-OPPK o vyplňaní výkazov s tým, že orgán bude postupovať v zmysle uvedeného stanoviska.

Na základe stanoviska Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny B. orgán vyzval Z. O. uvádzať v mesačných výkazoch informácie o odpracovaných hodinách osobného asistenta, aké činnosti osobnej asistencie vykonal osobný asistent, počet odpracovaných hodín osobnej asistencie za obdobie kalendárneho mesiaca, v akom konkrétnom čase počas dňa osobný asistent vykonával osobnú asistenciu s upozornením, že ak pri predkladaní podkladov na vyúčtovanie podľa § 58 ods. 15 zákona č. 195/1998 Z. z. Z. O. výzve orgánu nevyhoví, bude mu podľa § 103 ods. 2 výplata peňažného príspevku zastavená.

Úloha: Bol postup orgánu voči Z. O. v súlade s právnym poriadkom?

1. Mal príslušný orgán podľa zákona č. 195/1998 Z. z. právomoc výplatu peňažného príspevku zastaviť, ak Z. O. porušil povinnosť na jeho výzvu osvedčiť skutočnosti rozhodujúce na poskytovanie peňažného príspevku a orgán ho na následok jeho protiprávneho konania vopred upozornil?

§ 103 ods. 2 zákona č. 195/1998 Z. z. v znení zákona č. 674/2006 Z. z. – Občan je povinný na výzvu príslušného orgánu, obce, samosprávneho kraja alebo zariadenia sociálnych služieb osvedčiť skutočnosti rozhodujúce na poskytovanie sociálnej služby, peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie, ich výšku alebo výplatu, a to v lehote do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak príslušný orgán neurčil dlhšiu lehotu. Ak občan nevyhoví výzve v určenej lehote, možno poskytovanie sociálnej služby, výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu alebo peňažného príspevku za opatrovanie zastaviť, ak bol vo výzve na tento následok upozornený.

2. Podľa akého hmotnoprávneho kritéria vyplývajúceho zo zákona č. 195/1998 Z. z. sa mal vyplácať peňažný príspevok na osobnú asistenciu mesačne?

§ 58 ods. 15 zákona č. 195/1998 Z. z. v znení zákona č. 674/2006 Z. z. – Peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa vypláca mesačne podľa počtu hodín osobnej asistencie, ktoré osobný asistent odpracoval v predchádzajúcom mesiaci pre občana s ťažkým zdravotným postihnutím. Občan s ťažkým zdravotným postihnutím je povinný predložiť podklady za každý mesiac príslušnému orgánu na vyúčtovanie, najneskôr do piateho dňa nasledujúceho mesiaca. Príslušný orgán vyplatí peňažný príspevok na osobnú asistenciu najneskôr do 15 dní od predloženia vyúčtovania.

3. Mal orgán právomoc (za účelom splnenia zákonnej povinnosti Z. O. osvedčiť skutočnosti rozhodujúce na poskytovanie peňažného príspevku) vyžadovať od neho poskytnutie aj iných údajov okrem počtu hodín osobnej asistencie, ktoré osobný asistent odpracoval v predchádzajúcom mesiaci pre Z. O. ako občana s ťažkým zdravotným postihnutím?

čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 92/2006 Z. z. – Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 92/2006 Z. z. – Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 92/2006 Z. z. – Povinnosti možno ukladať

- a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,
- b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo
- c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

4. Bolo možné podľa zákona NR SR č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky považovať stanovisko Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny B. z 27. júla 2007 č. AA/12826-OPPK o vyplňaní výkazov za všeobecne záväzný právny predpis vyhlasovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky?

§ 3 ods. 1 zákona NR SR č. 1/1993 Z. z. v znení zákona č. 100/2003 Z. z. – Ústava Slovenskej republiky, ústavné a ostatné zákony Národnej rady Slovenskej republiky, nariadenia vlády Slovenskej republiky a vyhlášky, výnosy a opatrenia ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky, iných orgánov štátnej správy, ak tak ustanovuje osobitný zákon, Národnej banky Slovenska, rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o nesúlade medzi právnymi predpismi¹⁾, návrhy prijaté v referende podľa čl. 98 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a medzinárodné zmluvy (§ 6) sa vyhlasujú uverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka zákonov“).

§ 3 ods. 1 zákona NR SR č. 1/1993 Z. z. v znení zákona č. 100/2003 Z. z. – Všeobecne záväzné právne predpisy a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky uvedené v § 1 ods. 1 nadobúdajú platnosť dňom ich vyhlásenia v Zbierke zákonov.

Prípad č. 6:

**Závaznosť vnútorného predpisu
Slovenskej komory exekútorov**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Predmetom sporu sa stala otázka, či bola dodržaná zákonná lehota na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu Slovenskej komory exekútorov.

Účastníčka disciplinárneho konania, Mgr. M. Z., ktorá bola v konaní vedenom podľa zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov disciplinárne stíhaná a bola v konaní zastúpená advokátom s plnomocenstvom na celé konanie, argumentovala, že zákonná lehota na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu začala plynúť až po tom, keď jej bolo rozhodnutie, proti ktorému nie je podľa zákona prípustný opravný prostriedok, doručené do vlastných rúk. To Slovenská komora exekútorov opomenula. Rozhodnutie disciplinárneho senátu, ktorým jej bolo uložené disciplinárne opatrenie, jej doručila až 4. februára 2020 na jej vlastný podnet. Jej právnomu zástupcovi bolo rozhodnutie doručené dva týždne predtým.

Podľa Mgr. M. Z. Komora súdnych exekútorov pri doručovaní neodôvodnene aplikovala zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), a to konkrétne jeho § 25 ods. 5, podľa ktorého "ak má účastník konania zástupcu s plnomocenstvom na celé konanie, písomnosť určená do vlastných rúk sa doručuje iba tomu zástupcovi." Aplikáciu predmetného ustanovenia však vylučuje na základe zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. jestvujúca úprava v platnom Disciplinárnom poriadku Slovenskej komory exekútorov, aj keď ide len o vnútorný predpis komory.

Pokiaľ by názor Mgr. M. Z. bol súladný s platnou právnou úpravou, jej správna žaloba by bola podaná správnomu súdu v rámci zákonnej lehoty podľa Správneho súdneho poriadku a mohla by sa domáhať ochrany v správnom súdnictve.

Úloha: *Bola Komora súdnych exekútorov pri doručovaní rozhodnutia disciplinárneho senátu povinná aplikovať pravidlá ustanovené v ňou vydanom disciplinárnom poriadku?*

1. Splnomocnil zákon NR SR č. 233/1995 Z. z. Komoru súdnych exekútorov vydať disciplinárny poriadok, ktorým by upravila podrobnosti o disciplinárnom konaní?

§ 217 ods. 3 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 240/1998 Z. z. – Podrobnosti o vytváraní disciplinárnych senátov, nahrádzaní členov disciplinárnych senátov, pridelovaní vecí a o disciplinárnom konaní, ak toto nie je upravené zákonom, upraví disciplinárny poriadok, ktorý vydá komora po schválení ministerstvom.

§ 1 bod 2. Disciplinárneho poriadku Slovenskej komory exekútorov – Tento disciplinárny poriadok upravuje postup disciplinárnych orgánov, účastníkov disciplinárneho konania a iných osôb tak, aby sa spoľahlivo zistil skutkový stav uvedený v návrhu na začatie disciplinárneho konania, a aby sa správne rozhodlo o disciplinárnom previnení súdneho exekútora a o disciplinárnom opatrení.

2. Bolo doručovanie rozhodnutí disciplinárneho senátu Komory slovenských exekútorov upravené v zákone NR SR č. 233/1995 Z. z.?

§ 228d zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 240/1998 Z. z. –

Rozhodnutie

(1) Pre rozhodnutie disciplinárneho senátu je rozhodujúci skutkový a právny stav v čase, keď k disciplinárnemu previneniu došlo; neskoršia právna úprava sa použije, len ak je to pre disciplinárne obvineného priaznivejšie. Disciplinárne konanie nemožno skončiť zmierom.

(2) Rozhodnutie disciplinárneho senátu musí byť písomné a musí vždy obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie.

(3) Ak disciplinárny senát zistí, že exekútor sa dopustil disciplinárneho previnenia, rozhodne, že je vinný a uloží mu disciplinárne opatrenie podľa § 221; ak sa v rozhodnutí ukladá peňažná pokuta, určí disciplinárny senát v rozhodnutí aj lehotu päť dní na dobrovoľné splnenie.

(4) Ak disciplinárny senát zistí, že exekútor sa disciplinárneho previnenia nedopustil alebo mu nemožno disciplinárne previnenie preukázať, rozhodne, že nie je vinný a disciplinárne opatrenie mu neuloží.

(5) Disciplinárny senát rozhodne o disciplinárnej zodpovednosti exekútora najneskôr do šiestich mesiacov a vo zvlášť zložitých prípadoch najneskôr do 12 mesiacov odo dňa začatia disciplinárneho konania. Lehoty podľa prvej

vety plynú odo dňa, keď bol návrh na začatie disciplinárneho konania doručený predsedovi disciplinárneho senátu.

(6) Ak existujú dôvody zastavenia konania podľa § 228a, disciplinárny senát disciplinárne konanie zastaví a rozhodne o trovách konania; to neplatí, ak bolo konanie zastavené z dôvodu podľa § 223 ods. 5 prvej vety.

(7) Rozhodnutie disciplinárneho senátu, ktorým sa disciplinárne konanie končí, disciplinárny senát vyhotoví a odošle do 30 dní odo dňa jeho vydania. Rozhodnutie podľa predchádzajúcej vety sa doručí účastníkom disciplinárneho konania a vždy aj ministrom, ak nie je navrhovateľom.

(8) Proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu nie je možné podať opravný prostriedok. Proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu, ktorým sa disciplinárne konanie končí, okrem rozhodnutia o zastavení disciplinárneho konania podľa § 228a písm. b), e) a f), môže v lehote podľa Správneho súdneho poriadku^{19a)} podať správnu žalobu účastník disciplinárneho konania. Správnu žalobu podľa predchádzajúcej vety môže vo verejnom záujme podať minister aj vtedy, ak nie je navrhovateľom. Na konanie o správnej žalobe je kauzálne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici; jeho obvodom je celé územie Slovenskej republiky.

3. Bolo možné na doručovanie rozhodnutia disciplinárneho senátu aplikovať zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), ak Komora súdnych exekútorov na základe splnomocnenia zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. ustanovila pravidlo pre doručovanie v jej disciplinárnom poriadku?

§ 217 ods. 3 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 240/1998 Z. z. –

4. Bola Komora súdnych exekútorov povinná podľa disciplinárneho poriadku doručiť do vlastných rúk odpis rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní aj Mgr. M. Z.?

§ 19 bod 5. Disciplinárneho poriadku Slovenskej komory exekútorov – Odpis rozhodnutia sa doručí do vlastných rúk účastníkom disciplinárneho konania a ich právnym zástupcom.

Prípád č. 7:

Právna povaha rozhodnutia o organizačnej zmene

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky ako služobný úrad podľa § 15 ods. 1 písm. a) zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov skončilo štátnozamestnanecký pomer s Ing. J. M. výpoveďou podľa § 75 ods. 1 písm. b) tohto zákona. Ing. J. M. nevyužila svoje právo podľa § 8 ods. 2 zákona č. 55/2017 Z. z. a nepožiadala písomnou žiadosťou, aby ju služobný úrad zaradil do registra nadbytočných štátnych zamestnancov, čo by jej umožnilo prihlásiť do vnútorného výberového konania.

Ing. J. M. sa domnievala, že rozhodnutie ministra kultúry Slovenskej republiky zo dňa 22. septembra 2020, ktorým rozhodol o organizačných zmenách na ministerstve s účinnosťou k 1. septembru 2020, nie je v súlade so zákonom č. 55/2017 Z. z.

Vzhľadom k tomu, že minister riadi a zodpovedá za činnosť ministerstva, ktoré je podľa § 18 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy ústredným orgánom štátnej správy, rozhodla sa podať žalobu na správny súd proti rozhodnutiu o organizačných zmenách z dôvodu jeho nezákonnosti.

Úloha: Bolo podľa Správneho súdneho poriadku rozhodnutie ministra kultúry Slovenskej republiky o organizačných zmenách na Ministerstve kultúry Slovenskej republiky preskúmateľné na základe žaloby v správnom súdnictve?

1. Čo sa považuje za organizačnú zmenu na účely zákona č. 55/2017 Z. z.?

§ 24 zákona č. 55/2017 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. –

Organizačná zmena

Za organizačnú zmenu sa na účely tohto zákona považuje

- a) zrušenie štátnozamestnaneckého miesta bez vytvorenia nového štátnozamestnaneckého miesta,
- b) zrušenie štátnozamestnaneckého miesta a vytvorenie nového štátnozamestnaneckého miesta

metnaneckého miesta s inou najnáročnejšou činnosťou, bližšie určenou najnáročnejšou činnosťou, ďalšou činnosťou alebo bližšie určenou ďalšou činnosťou,

c) zrušenie štátnozamestnaneckého miesta a vytvorenie nového štátnozamestnaneckého miesta s iným pravidelným miestom výkonu štátnej služby alebo

d) zrušenie štátnozamestnaneckého miesta a vytvorenie nového štátnozamestnaneckého miesta v inom služobnom úrade na základe zániku služobného úradu alebo na základe prevodu časti služobného úradu.

2. Predstavuje zrušenie štátnozamestnaneckého miesta v dôsledku organizačnej zmeny podľa zákona č. 55/2017 Z. z. výpovedný dôvod služobného úradu?

§ 75 ods. 1 písm. b) zákona č. 55/2017 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Služobný úrad môže dať štátnemu zamestnancovi výpoveď, ak b) sa má zrušiť alebo sa zrušilo štátnozamestnanecké miesto v dôsledku organizačnej zmeny podľa § 24 a služobný úrad nemá pre štátneho zamestnanca vhodné štátnozamestnanecké miesto alebo štátny zamestnanec nesúhlasí s trvalým preložením na vhodné štátnozamestnanecké miesto a nedohodne sa so služobným úradom inak,

3. Mal minister kultúry Slovenskej republiky podľa platnej právnej úpravy právomoc rozhodnúť o organizačnej zmene na ministerstve?

§ 4 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Minister riadi a zodpovedá za činnosť ministerstva.

§ 5 ods. 5 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Organizačnú štruktúru ministerstva určuje organizačný poriadok ministerstva, ktorý vydáva minister.

čl. 17 ods. 2 písm. d) bod 15. Organizačného poriadku Ministerstva kultúry Slovenskej republiky Č.: MK –3460/2019-450/8553 zo dňa 27. júna 2019 – Minister d) rozhoduje o 15. organizačných zmenách na ministerstve,

4. Akú právnu povahu má rozhodnutie ministra o organizačnej zmene na ministerstve?

čl. 15 ods. 3 Organizačného poriadku Ministerstva kultúry Slovenskej republiky Č.: MK-3460/2019-450/8553 zo dňa 27. júna 2019 – Vnútorne riadiace akty ministerstva sú a) poriadky, b) služobné predpisy, c) smernice, d) rozhodnutia ministra, e) rozhodnutia generálneho tajomníka služobného úradu, f) príkazy ministra, g) príkazy generálneho tajomníka služobného úradu, h) pokyny ministra, i) pokyny generálneho tajomníka služobného úradu, j) metodické usmernenia, k) intimáty, l) štatúty.

5. Sú vnútorné riadiace akty ministerstva podľa Správneho súdneho poriadku preskúmateľné v správnom súdnictve?

§ 7 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne sudy nepreskúmavajú b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,

§ 3 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak sa v tomto zákone uvádzajú slová „rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy“, rozumie sa tým primerane aj uznesenie obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja (ďalej len „uznesenie zastupiteľstva“).

§ 4 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú

- a) orgány štátnej správy,
- b) orgány územnej samosprávy, ktorými sú obce, mestá, a v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje,
- c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- d) právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- e) štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

Prípad č. 8:

**Hmotnoprávna povaha registračného úkonu podľa zákona
o združovaní občanov**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Združenia občanov (spolky, spoločnosti, zväzy, hnutia, kluby a iné občianske združenia), ktorých existencia je výrazom slobody združovať sa garantovanej Ústavou Slovenskej republiky v čl. 29 ods. 1, sú právnickými osobami.

V Slovenskej republike sa uplatňuje princíp slobodnej tvorby občianskych združení. Predmetný princíp je výslovne vyjadrený v § 1 ods. 2 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

Hmotnoprávnym predpokladom pre vznik občianskeho združenia je v prvom kroku jeho zriadenie na základe zmluvy podľa Občianskeho zákonníka, v druhom kroku jeho registrácia Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. občianske združenie vzniká registráciou.

Úloha: Možno na účely Správneho súdneho poriadku považovať registráciu Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky na základe návrhu prípravného výboru občianskeho združenia podľa zákona č. 83/1990 Zb. za individuálny správny akt orgánu verejnej správy a konanie o registrácii občianskeho združenia podľa zákona č. 83/1990 Zb. ukončené jeho registráciou za administratívne konanie?

1. Je konanie o registrácii občianskeho združenia ukončené jeho registráciou správnym konaním podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)?

§ 1 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. –

Rozsah pôsobnosti

(1) Tento zákon sa vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Správnym orgánom je štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

§ 1 zákona č. 83/1990 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. –

(1) Občania majú právo slobodne sa združovať.

(2) Na výkon tohto práva nie je potrebné povolenie štátneho orgánu.

2. Pokiaľ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky nezistí dôvod na odmietnutie registrácie, má právomoc vydať rozhodnutie podľa zákona č. 71/1967 Zb.?

§ 9 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Pokiaľ ministerstvo nezistí dôvod na odmietnutie registrácie, vykoná do 15 dní od začatia konania registráciu a v tejto lehote zašle splnomocnencovi prípravného výboru jedno vyhotovenie stanov, na ktorom vyznačí deň registrácie, ktorým je deň odoslania. O registrácii sa nevydáva rozhodnutie v správnom konaní.

3. Akým spôsobom je na účely Správneho súdneho poriadku vymedzené rozhodnutie orgánu verejnej správy?

§ 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie b) rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka,

4. Akým spôsobom je na účely Správneho súdneho poriadku vymedzené administratívne konanie?

§ 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie a) administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov,

Prípad č. 9:

Hmotnoprávna povaha nezaevidovania zmluvy o užívaní poľovného revíru podľa zákona o poľovníctve

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Okresnému úradu P., Pozemkovému a lesnému odboru boli doručené dve žiadosti o evidenciu zmluvy o užívaní poľovného revíru D. Ako prvá bola úradu doručená žiadosť Poľovníckeho združenia D. Ako druhá v poradí bola doručená žiadosť Poľovníckeho združenia M.

Okresný úrad P., Pozemkový a lesný odbor dňa 5. decembra 2020 zaevidoval zmluvu o užívaní poľovného revíru D. pre Poľovnícke združenie D. Následne úradným listom informoval žiadateľa, Poľovnícke združenie M., že z tohto dôvodu podľa § 16 ods. 2 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov nezaeviduje jeho zmluvu o užívaní dotknutého poľovného revíru uzavrenú s vlastníkami poľovných pozemkov začlenených do poľovného revíru D.

Poľovnícke združenie M. zvažuje podanie správnej žaloby na správny súd podľa Správneho súdneho poriadku. Úradný list, v ktorom mu Okresný úrad P., Pozemkový a lesný odbor oznámil, že jeho zmluvu nezaeviduje považuje za rozhodnutie orgánu verejnej správy (t. j. individuálny správny akt) vydaný v konaní o evidencii zmluvy, ktorý považuje za administratívne konanie v zmysle Správneho súdneho poriadku.

Úloha: Je možné úradný list Okresného úradu P., Pozemkového a lesného odboru o nezaevidovaní zmluvy o užívaní poľovného revíru preskúmať z hľadiska jeho zákonnosti v správnom súdnictve?

1. Postupoval Okresný úrad P., Pozemkový a lesný odbor v súlade so zákonom č. 274/2009 Z. z., keď nezaevidoval zmluvu Poľovníckeho združenia M. o užívaní poľovného revíru D. uzavretú s vlastníkami poľovných pozemkov začlenených do poľovného revíru D.?

§ 16 zákona č. 274/2009 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. –

Evidencia zmluvy

- (1) Evidenciu zmluvy vykoná príslušný okresný úrad. Zmluvu zaeviduje, ak ju uzatvorila fyzická osoba alebo právnická osoba podľa § 13 ods. 1 a ak ju podpísali vlastníci spoločného poľovného revíru vlastníci najmenej nadpolovičnú väčšinu poľovných pozemkov z výmery poľovného revíru. Súčasťou žiadosti o evidenciu zmluvy je notárska zápisnica osvedčujúca priebeh zhromaždenia.⁷⁾
- (2) Okresný úrad nezaeviduje zmluvu, ak na užívanie poľovného revíru je už zaevidovaná iná zmluva, ak zmluva nespĺňa náležitosti podľa § 14 ods. 3 alebo ak zmluva nie je uzatvorená so subjektom podľa § 13 ods. 1.
- (3) Užívateľ poľovného revíru je povinný nahlásiť písomne zmenu alebo doplnok zmluvy okresnému úradu do piatich pracovných dní odo dňa podpisu zmeny alebo doplnku zmluvy.

2. Bolo oznámenie o nezaevidovaní zmluvy o užívaní poľovného revíru možné považovať za individuálny správny akt, t. j. za rozhodnutie správneho orgánu vydané podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)?

§ 79 ods. 2 písm. c) zákona č. 274/2009 Z. z. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. – Všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje na evidenciu zmluvy vlastníkov podľa § 12 alebo zmluvy podľa § 13.

§ 1 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. –

Rozsah pôsobnosti

- (1) Tento zákon sa vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak.
- (2) Správnym orgánom je štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

3. Je možné na účely Správneho súdneho poriadku považovať odmietnutie evidencie uzavretej zmluvy, ktorej zmluvnou stranou bolo Poľovníc-

ke združenie M. za rozhodnutie orgánu verejnej správy preskúmateľné v správnom súdnictve?

§ 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie a) administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov,

§ 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie b) rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka,

4. Je možné na účely Správneho súdneho poriadku považovať odmietnutie evidencie uzavretej zmluvy, ktorej zmluvnou stranou bolo Poľovnícke združenie M. za opatrenie orgánu verejnej správy preskúmateľné v správnom súdnictve?

§ 3 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie c) opatrením orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté,

8. kapitola

SPRÁVNE DOHODY

Prípád č. 1:

Právomoc orgánu štátnej správy uzatvoriť správnu dohodu podľa medzinárodnej zmluvy

(doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.)

Dňa 29. októbra 1992 bola v rámci Českej a Slovenskej Federatívnej republiky podpísaná zmluva medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení. Táto zmluva, ktorá bola publikovaná v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 318/1994 Z. z., nadobudla platnosť 3. mája 1993. So zmluvou vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a prezident Slovenskej republiky ju ratifikoval.

Medzinárodná zmluva sa vzťahuje na poskytovanie dôchodkového zabezpečenia, nemocenského poistenia štátnych sociálnych dávok a dávok a služieb sociálnej starostlivosti občanom a ich rodinným príslušníkom oboch zmluvných štátov. Podľa jej čl. 19 „občanovi Českej republiky alebo Slovenskej republiky, ktorý nemá trvalý pobyt na území druhého zmluvného štátu, sa poskytnú dávky a služby sociálnej starostlivosti len v naliehavých prípadoch ohrozenia života alebo zdravia vyžadujúcich okamžité riešenie; ich úhradu a spôsob finančného zúčtovania určí správna dohoda.“ Podľa čl. 21 ods. 1 „príslušné úrady upravia v správnej dohode nevyhnutné opatrenia na vykonávanie tejto zmluvy.“

Na účely vykonania zmluvy o sociálnom zabezpečení bola medzi Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Ministerstvom práce a sociálnych vecí Českej republiky podpísaná dohoda, ktorou sa podrobne upravujú niektoré podmienky realizácie zmluvy, niektoré práva a povinnosti príslušných úradov, ako aj nositeľov zabezpečenia.

Úloha: *Je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa platnej právnej úpravy oprávnené byť subjektom takejto správnej dohody?*

1. Vzťahuje sa na činnosť ministerstva čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky?

čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

2. Ako vymedzuje zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy pôsobnosť ministerstiev na úseku medzinárodných zmlúv?

§ 35 ods. 4 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy v rozsahu vymedzenej pôsobnosti zabezpečujú aj úlohy súvisiace s dojednávaním a vykonávaním medzinárodných zmlúv, s rozvojom medzištátnych vzťahov a medzinárodnej spolupráce vrátane úloh, ktoré pre Slovenskú republiku vyplývajú z medzinárodných zmlúv, ako aj z jej členstva v medzinárodných organizáciách.

3. Je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa zmluvy o sociálnom zabezpečení príslušným úradom na uzavretie správnej dohody?

čl. 1 písm. c) oznámenia MZV SR – Na účely tejto zmluvy sa pojmom c) príslušný úrad rozumie ministerstvo, do ktorého kompetencie patria otázky upravované touto zmluvou,

čl. 21 ods. 1 oznámenia MZV SR – Príslušné úrady upravia v správnej dohode nevyhnutné opatrenia na vykonávanie tejto zmluvy.

4. Patria podľa zákona č. 575/2001 Z. z. Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky do kompetencie otázky upravované zmluvou o sociálnom zabezpečení?

§ 15 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre

a) pracovnoprávne vzťahy a právne vzťahy volených funkcionárov orgánov územnej samosprávy,

- b) bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci,
- c) inšpekciu práce,
- d) stratégiu zamestnanosti, koordináciu jej tvorby a politiku trhu práce,
- e) sociálne poistenie, starobné dôchodkové sporenie a doplnkové dôchodkové sporenie,
- f) štátne sociálne dávky, sociálne služby, podporu sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti a pomoc v hmotnej núdzi,
- g) sociálnoprávnu ochranu detí, sociálnu kuratelu a koordináciu štátnej rodinnej politiky,
- h) rodovú rovnosť a rovnosť príležitostí a koordináciu štátnej politiky v danej oblasti,
- i) sociálnu ekonomiku.

Prípad č. 2:

Zmluva o zriadení spoločného obecného úradu

(doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.)

Mesto P. B. a obec K. zriadili k 1. aprílu 2003 spoločný obecný úrad, a to na základe zmluvy. S písomným vyhotovením zmluvy o zriadení spoločného obecného úradu na neurčitý čas vyslovila súhlas nadpolovičná väčšina všetkých poslancov mestského zastupiteľstva v P. B. i obecného zastupiteľstva v K. Od 1. januára 2010 sa k zmluve pripojila aj obec S.

Mesto a obce deklarovali ako účel zriadenia spoločného obecného úradu „kvalitnejšie, racionálnejšie a efektívnejšie zabezpečenie plnenia prenesených úloh štátnej správy v zmysle zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky.“

Spoločný obecný úrad má sídlo v meste P. B., pričom mestský úrad v P. B. plní funkciu spoločnej podateľne i výpravne spisov pre účastníkov zmluvy.

Spoločný obecný úrad zabezpečuje výkon zverených úloh v súlade s jeho aktuálnou organizačnou štruktúrou:

Prednosta

1. Odbor Sociálnych vecí, školstva a kultúry
 - 1.1 Oddelenie sociálnej pomoci a sociálnych služieb
 - 1.1.1. Referát sociálnych služieb
2. Odbor Rozvoja mesta a služieb
 - 2.1. Oddelenie stavebného poriadku
 - a) stavebný úrad
 - b) špeciálny stavebný úrad
3. Odbor ekonomický
 - 3.1. Oddelenie účtovníctva, financovania a rozpočtu
4. Oddelenie ľudských zdrojov.
 - 4.1. Referát riadenia ľudských zdrojov a mzdová učtáreň.

Podiel účastníkov zmluvy na financovaní nákladov potrebných na činnosť úradu je podľa čl. 4 určený podľa počtu obyvateľov obcí, ktoré sú stranami zmluvy, pričom každý účastník zmluvy má rovnoprávne postavenie bez ohľadu na veľkosť územia či počet obyvateľov.

Úloha: Bol postup mesta P. B. a obce K. pri uzatváraní zmluvy v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení?

1. Sú obce oprávnené v rámci vzájomnej vnútroštátnej spolupráce uzatvárať zmluvy?

§ 20 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

(1) Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí, zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.

(2) Majetok, ktorý obce získajú na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, alebo z činnosti právnickej osoby, ktorú založili podľa osobitného zákona, stáva sa spoluvlastníctvom všetkých obcí, ktoré sú účastníkmi zmluvy. Podiel na majetku získanom spoločnou činnosťou zodpovedá sume vložených prostriedkov, ak sa obce nedohodnú inak.

(3) Spolupráca obcí sa riadi zásadami zákonnosti, vzájomnej výhodnosti a súladu s potrebami obyvateľov obcí. Obce majú pri vzájomnej spolupráci rovnaké postavenie.

2. Vymedzuje zákon účel, na ktorý možno zmluvy uzavrieť?

§ 20 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z.

3. Sú obce oprávnené uzatvoriť zmluvu aj o vytvorení spoločného obecného úradu?

§ 20a ods. 3 uvádzacia veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Ak je predmetom zmluvy zriadenie spoločného obecného úradu, zmluva musí obsahovať

4. Možno zmluvu uzavrieť na neurčitý čas?

§ 20a ods. 1 prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Zmluva uzavretá na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti sa uzatvára na určitý čas alebo na neurčitý čas.

5. Ustanovuje zákon špeciálnym spôsobom povinné obsahové náležitosti zmluvy o zriadení spoločného obecného úradu?

§ 20a ods. 3 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Ak je predmetom zmluvy zriadenie spoločného obecného úradu, zmluva musí obsahovať

- a) určenie sídla spoločného obecného úradu; ak spoločný obecný úrad zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy pre obec, ktorá ho uskutočňuje podľa osobitného predpisu aj pre iné obce, je jeho sídlom táto obec,
- b) spôsob financovania jeho nákladov a jeho organizáciu,
- c) určenie starostu, ktorý bude štatutárnym orgánom v majetkovoprávných veciach týkajúcich sa spoločného obecného úradu a v pracovnoprávných veciach týkajúcich sa zamestnancov v spoločnom obecnom úrade.

6. Upravuje zákon špeciálnym spôsobom podmienky platnosti zmluvy o zriadení spoločného obecného úradu?

§ 20a ods. 1 tretia veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

§ 20a ods. 4 prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Na platnosť zmluvy je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov obecného zastupiteľstva každej obce, ktorá je účastníkom zmluvy.

Prípád č. 3:

Subordinačná dohoda
(*doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.*)

Mesto Š. má záujem zabezpečiť pre svojich obyvateľov pravidelnú verejnú dopravu realizovanú súkromným dopravcom A. N. Z., akciová spoločnosť. Za týmto účelom zamýšľa uzatvoriť s dopravcom zmluvu o službách vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej mestskej autobusovej doprave v meste v súlade s § 21 a § 22 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov. Mesto ako objednávateľ služby vo verejnom záujme sa zároveň zmluvou zaviazuje poskytnúť dopravcovi úhradu za záväzok vo verejnom záujme, a to formou mesačného príspevku z rozpočtu mesta.

Úloha: *Ktoré ustanovenia zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení by malo mesto Š. pri uzatváraní zmluvy o spolupráci rešpektovať?*

1. Možno pri uzatváraní zmluvy medzi mestom a obchodnou spoločnosťou A. N. Z., akciová spoločnosť, aplikovať ustanovenia o zmluvách zákona SNR č. 369/1990 Zb.?

§ 20 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

(1) Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí, zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.

(2) Majetok, ktorý obce získajú na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, alebo z činnosti právnickej osoby, ktorú založili podľa osobitného zákona, stáva sa spoluvlastníctvom všetkých obcí, ktoré sú účastníkmi zmluvy. Podiel na majetku získanom spoločnou činnosťou zodpovedá sume vložených prostriedkov, ak sa obce nedohodnú inak.

(3) Spolupráca obcí sa riadi zásadami zákonnosti, vzájomnej výhodnosti a súladu s potrebami obyvateľov obcí. Obce majú pri vzájomnej spolupráci rovnaké postavenie.

§ 20a zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

(1) Zmluva uzavretá na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti sa

uzatvára na určitý čas alebo na neurčitý čas. Jej predmetom nemôže byť vznik právnickej osoby. Zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

(2) Zmluva musí obsahovať

- a) označenie účastníkov zmluvy,
- b) vymedzenie predmetu zmluvy,
- c) vymedzenie času, na ktorý sa uzatvára,
- d) práva a povinnosti účastníkov zmluvy,
- e) podiel každej obce na majetku získanom spoločnou činnosťou,
- f) spôsob využitia stavby, ak je predmetom zmluvy,
- g) spôsob odstúpenia od zmluvy a vyporiadania majetkových a finančných záväzkov.

(3) Ak je predmetom zmluvy zriadenie spoločného obecného úradu, zmluva musí obsahovať

- a) určenie sídla spoločného obecného úradu; ak spoločný obecný úrad zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy pre obec, ktorá ho uskutočňuje podľa osobitného predpisu aj pre iné obce, je jeho sídlom táto obec,
- b) určenie počtu zamestnancov, spôsobu financovania jeho nákladov a jeho organizáciu,
- c) určenie starostu, ktorý bude štatutárnym orgánom v majetkovoprávných veciach týkajúcich sa spoločného obecného úradu a v pracovnoprávných veciach týkajúcich sa zamestnancov v spoločnom obecnom úrade.

(4) Na platnosť zmluvy je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov obecného zastupiteľstva každej obce, ktorá je účastníkom zmluvy. Za záväzky vzniknuté voči tretím osobám zo zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti účastníci zmluvy zodpovedajú spoločne a nerozdielne, ak zmluva neustanovuje inak.

(5) Obec, ktorá je sídlom spoločného obecného úradu, predkladá správu o činnosti a hospodárení spoločného obecného úradu ministerstvu do 31. marca za dva predchádzajúce kalendárne roky; obsah správy určí ministerstvo v súčinnosti s Ministerstvom financií Slovenskej republiky a zverejní na svojom webovom sídle.

2. Išlo by o zmluvu uzatvorenú pri výkone samosprávy?

§ 4 ods. 3 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Obec pri výkone samosprávy najmä

- a) vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania,
- b) zostavuje a schvaľuje rozpočet obce a záverečný účet obce,

- c) rozhoduje vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov a vykonáva ich správu,
- d) usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis, vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce, vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v obci,
- e) utvára účinný systém kontroly a vytvára vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon,
- f) zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce,
- g) zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump a miestnu verejnú dopravu,
- h) utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport,
- i) plní úlohy na úseku ochrany spotrebiteľa a utvára podmienky na zásobovanie obce; určuje nariadením pravidlá času predaja v obchode, času prevádzky služieb a spravuje trhoviská,
- j) obstaráva a schvaľuje územnoplánovaciú dokumentáciu sídelných útvarov a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce, obstaráva a schvaľuje programy rozvoja bývania a spolupôsobí pri utváraní vhodných podmienok na bývanie v obci,
- k) vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce,
- l) zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia,
- m) organizuje miestne referendum o dôležitých otázkach života a rozvoja obce,
- n) zabezpečuje verejný poriadok v obci;
- o) zabezpečuje ochranu kultúrnych pamiatok v rozsahu podľa osobitných predpisov a dbá o zachovanie prírodných hodnôt,
- p) plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu,
- r) vykonáva osvedčovanie listín a podpisov na listinách,

s) vedie obecnú kroniku v štátnom jazyku, prípadne aj v jazyku národnostnej menšiny.

§ 4 ods. 4 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Ak zákon pri úprave pôsobnosti obce neustanovuje, že ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce.

3. Bol by k takejto zmluve potrebný súhlas mestského zastupiteľstva v Š. ako orgánu mesta?

§ 11 ods. 4 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené

- a) určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu, ktorý užíva, schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku a kontrolovať hospodárenie s ním,
- b) schvaľovať rozpočet obce a jeho zmeny, kontrolovať jeho čerpanie a schvaľovať záverečný účet obce, schvaľovať emisiu komunálnych dlhopisov, schvaľovať zmluvu uzavretú podľa § 20 ods. 1, rozhodovať o prijatí úveru alebo pôžičky, o prevzatí záruky za poskytnutie návratnej finančnej výpomoci zo štátneho rozpočtu; v rozsahu určenom zastupiteľstvom môže zmeny rozpočtu vykonávať starosta,
- c) schvaľovať územný plán obce alebo jej časti a koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce,
- d) rozhodovať o zavedení a zrušení miestnej dane a ukladať miestny poplatok,
- e) určovať náležitosti miestnej dane alebo miestneho poplatku a verejnej dávky a rozhodovať o prijatí úveru alebo pôžičky,
- f) vyhlasovať miestne referendum o najdôležitejších otázkach života a rozvoja obce a zvolávať zhromaždenie obyvateľov obce,
- g) uznávať sa na nariadeniach,
- h) schvaľovať dohody o medzinárodnej spolupráci a členstvo obce v medzinárodnom združení podľa § 21 ods. 1,
- i) určiť plat starostu podľa osobitného zákona a určiť najneskôr 90 dní pred voľbami na celé funkčné obdobie rozsah výkonu funkcie starostu; zmeniť počas funkčného obdobia na návrh starostu rozsah výkonu jeho funkcie,
- j) voliť a odvolávať hlavného kontrolóra obce (ďalej len „hlavný kontrolór“), určiť rozsah výkonu funkcie hlavného kontrolóra a jeho plat, schvaľovať odmenu hlavnému kontrolórovi,

- k) schvaľovať štatút obce, rokovací poriadok obecného zastupiteľstva a zásady odmeňovania poslancov,
- l) zriaďovať, zrušovať a kontrolovať rozpočtové a príspevkové organizácie obce a na návrh starostu vymenúvať a odvolávať ich vedúcich (riaditeľov), zakladať a zrušovať obchodné spoločnosti a iné právnické osoby a schvaľovať zástupcov obce do ich štatutárnych a kontrolných orgánov, ako aj schvaľovať majetkovú účasť obce v právnickej osobe,
- m) schvaľovať združovanie obecných prostriedkov a činností a účasť v združeniach, ako aj zriadenie spoločného regionálneho alebo záujmového fondu,
- n) zriaďovať a zrušovať orgány potrebné na samosprávu obce a určovať náplň ich práce,
- o) udeľovať čestné občianstvo obce, obecné vyznamenania a ceny,
- p) ustanoviť erb obce, vlajku obce, pečať obce, prípadne znelku obce.

§ 13 ods. 4 písm. e) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Starosta e) rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu.

4. Pôjde o povinne zverejňovanú zmluvu podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov?

§ 5a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Povinne zverejňovaná zmluva je písomná zmluva, ktorú uzaviera povinná osoba a ktorá obsahuje informáciu, ktorá sa získala za finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy vrátane neštátnych účelových fondov, alebo sa týka používania týchto finančných prostriedkov, nakladania s majetkom štátu, majetkom obce, majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom právnických osôb zriadených zákonom alebo na základe zákona alebo nakladania s finančnými prostriedkami Európskej únie.

Prípad č. 4:

Dohoda o majetkovoprávnom vyrovnaní obcí

(doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.)

Na základe petície obyvateľov mesta K. bolo vyhlásené hlasovanie obyvateľov mesta, v ktorom sa potrebná väčšina obyvateľov vyslovila za odčlenenie časti obce H. V. Mesto K. bolo nariadením vlády Slovenskej republiky rozdelené na mesto K. a obec H. V.

Obec H. V. sa žalobou podanou na Okresnom súde Ž. n. H. domáhala, aby súd mestu K. uložil povinnosť uzavrieť s ňou dohodu o majetkovoprávnom vyrovnaní o pozemkoch areálu Technických služieb, ktoré sa po rozdelení mesta K. nachádzajú v jej katastrálnom území. Uviedla, že mesto K. sa naďalej považuje za vlastníka nehnuteľností a odmieta s ňou uzavrieť dohodu napriek tomu, že takýto právny úkon je podľa zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí považovaný za jednu z podmienok pre odčlenenie obce.

Súd rozsudkom žalobu obce H. V. zamietol ako nedôvodnú preto, lebo zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť žalovaného po odčlenení obce H. V. uzavrieť so žalobkyňou dohodu o majetkovoprávnom vyrovnaní.

Úloha: *Bolo rozhodnutie Okresného súdu Ž. n. H. v súlade s platnou právnou úpravou?*

1. Ako vymedzuje zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení obec?

§ 1 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.

2. Je s rozdelením obce spojená podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. územná zmena?

§ 2 ods. 3 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Obec zriaďuje, zrušuje, rozdeľuje alebo obce zlučuje vláda nariadením. Rozhodnúť o tom možno iba so súhlasom obce a na základe stanoviska okresného úradu v sídle kraja, v ktorého územnom obvode sa obec nachádza.

§ 2 ods. 4 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Inou zmenou územia obce ako v odseku 3 je

- a) zmena hraníc územia obce v súvislosti so zmenou priebehu štátnej hranice,
- b) iná zmena hraníc územia obce ako v písmene a),
- c) zriadenie, zrušenie, rozdelenie alebo zlúčenie častí obce.

§ 2 ods. 5 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Ak osobitný predpis neustanovuje inak, o inej zmene územia obce podľa odseku 4 písm. b) a c) rozhoduje so súhlasom obce okresný úrad v sídle kraja.

3. Sú obce podľa zákona SNR č. 138/1991 Zb. pri územných zmenách povinné usporiadať svoje majetkovoprávne vzťahy?

§ 11 ods. 1 zákona SNR č. 138/1991 Zb. v znení zákona č. 241/2019 Z. z. – Obce musia pri územných zmenách usporiadať svoje majetkovoprávne vzťahy.

4. Mala sa podľa zákona SNR č. 138/1991 Zb. dohoda o majetkovoprávnom vyrovnaní pri rozdelení mesta K. týkať aj pozemkov areálu Technických služieb?

§ 11 ods. 2 zákona SNR č. 138/1991 Zb. v znení zákona č. 241/2019 Z. z. – Dohoda o majetkovoprávnom vyrovnaní obcí musí obsahovať rozdelenie organizácií, vecí, finančných prostriedkov, práv a záväzkov obcí.

5. Ku ktorému momentu by bolo potrebné podľa zákona SNR č. 138/1991 Zb. vykonať majetkovoprávne zmeny?

§ 11 ods. 2 zákona SNR č. 138/1991 Zb. v znení zákona č. 241/2019 Z. z. – Majetkovoprávne vyrovnanie obcí sa vykoná ku dňu účinnosti týchto zmien, najneskôr k prvému dňu nasledujúceho kalendárneho roka.

6. Ktorým momentom je podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. účinné rozdelenie obce?

§ 2a ods. 1 tretia veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Zlúčiť obce alebo rozdeliť obec možno len s účinnosťou ku dňu konania všeobecných volieb do orgánov samosprávy obcí.

Prípad č. 5:

**Právna povaha dohody o poskytnutí príspevku
podľa zákona č. 5/2004 Z. z.**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

A. T., s. r. o. sa žalobou podanou na Okresnom súde T. domáhala zaplatenia 5 548,82 eura s príslušenstvom.

Ako rozhodujúce skutočnosti uviedla, že medzi Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T. a ňou bol založený právny vzťah na základe Dohody č. 12/§56/2020ŠR z 15. augusta 2020 o poskytnutí príspevku na zriadenie chránenej dielne podľa § 56 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tvrdila, že eviduje ako nevyplatené plnenie sumu 4 876,22 eura a sumu 672,60 eura žiada vrátiť späť, pretože ide o plnenie bez právneho dôvodu.

Okresný súd T. listom z 2. septembra 2020 spor postúpil Krajskému súdu v T. ako správne mu súdu príslušnému na konanie vo veci. Domnieval sa totiž, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným nie je vzťahom súkromnoprávnym, ale verejnoprávnym, keďže ide o konanie orgánu štátnej správy o práve právnickej osoby v oblasti verejnej správy, o ktorom nemôže rozhodovať v civilnom súdnom konaní.

Z článku I. Dohody č. 12/§56/2020ŠR vyplývalo, že jej účelom je úprava práv a povinností zmluvných strán pri poskytnutí príspevku, úprava podmienok a spôsobu vrátenia príspevku alebo jeho časti v prípade nesplnenia dohodnutých podmienok, úprava osobitných podmienok skončenia dohody. Podľa čl. VII. bod 5. právne vzťahy výslovne neupravené touto dohodou sa riadia ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

Úloha: Bol Krajský súd v T. ako správny súd vecne príslušný rozhodovať o žalobe A. T., s. r. o.?

1. Bol Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny T. podľa zákona č. 5/2004 Z. z. povinný poskytnúť A. T., s. r. o. ako zamestnávateľovi príspevok na zriadenie chránenej dielne?

§ 56 ods. 1 zákona 5/2004 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Úrad môže poskytnúť príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného praco-

viska (ďalej len „príspevok“) zamestnávateľovi, ktorý na zriadené pracovné miesto v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku prijme do pracovného pomeru uchádzača o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, vedeného v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej jeden mesiac, ak zamestnávateľ o príspevok písomne požiada.

2. Mala A. T., s. r. o. ako zamestnávateľ podľa zákona č. 5/2004 Z. z. právny nárok na poskytnutie príspevku?

§ 70 ods. 6 zákona 5/2004 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Na príspevky poskytované podľa § 46 ods. 4 a 7, § 47, § 49, § 50, § 50j, § 50k, § 51, § 51a, § 52a, § 53b, § 53d, § 54 ods. 1 písm. a) až d) a písm. f) a g) a ods. 2, § 56, § 56a a 57 nie je právny nárok.

3. Mal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny T. podľa zákona č. 5/2004 Z. z. právomoc rozhodnúť o poskytnutí príspevku na zriadenie chránenej dielne rozhodnutím ako jednostranným právnym úkonom?

§ 56 ods. 4 zákona 5/2004 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Príspevok sa poskytuje na základe písomnej dohody o poskytnutí príspevku uzatvorenej medzi úradom a zamestnávateľom. Príspevok poskytuje zamestnávateľovi úrad, v ktorého územnom obvode sa zriadi chránená dielňa alebo chránené pracovisko. Súčasťou žiadosti o poskytnutie príspevku je podnikateľský zámer a kalkulácia predpokladaných nákladov na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska. Príspevok sa poskytuje do 30 kalendárnych dní odo dňa predloženia dokladov preukazujúcich vynaložené náklady podľa odseku 2; tieto doklady je zamestnávateľ povinný predložiť najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa uzatvorenia dohody o poskytnutí príspevku. Náležitosti podnikateľského zámeru určí ústredie vnútorným predpisom.

§ 56 ods. 4 zákona 5/2004 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Dohoda o poskytnutí príspevku podľa odseku 4 obsahuje

- a) osobné údaje a identifikačné údaje účastníkov dohody,
- b) charakteristiku pracovného miesta alebo pracovných miest v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku,
- c) počet, profesijnú a kvalifikačnú štruktúru zamestnancov so zdravotným postihnutím prijatých na zriadené pracovné miesta v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku,
- d) dátum zriadenia pracovného miesta a obdobie, počas ktorého bude zria-

dené pracovné miesto v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku prevádzkované a počet mesiacov zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím na tomto mieste,

e) maximálnu výšku celkovej ceny práce na každého prijatého občana so zdravotným postihnutím,

f) podmienky a spôsob poskytnutia príspevku,

g) spôsob kontroly plnenia dohodnutých podmienok,

h) podmienky a termín zúčtovania poskytnutého príspevku,

i) podmienky a spôsob vrátenia príspevku alebo jeho časti v prípade nesplnenia dohodnutých podmienok,

j) záväzok zamestnávateľa, že do určeného termínu predloží pracovné zmluvy zamestnancov a najneskôr do 30 kalendárnych dní oznámi úradu každé skončenie pracovného pomeru,

k) záväzok úradu, že poskytne zamestnávateľovi príspevok najneskôr do 30 kalendárnych dní odo dňa predloženia dokladov,

l) záväzok zamestnávateľa, že oznámi úradu každú zmenu dohodnutých podmienok najneskôr do 30 kalendárnych dní,

m) ďalšie dohodnuté náležitosti.

4. Mala dohoda o poskytnutí príspevku na zriadenie chránenej dielne súkromnoprávnu povahu, ak odkazovala na ustanovenia Občianskeho zákonníka?

§ 2 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. –

(1) Občianskoprávne vzťahy vznikajú z právnych úkonov alebo z iných skutočností, s ktorými zákon vznik týchto vzťahov spája.

(2) V občianskoprávnych vzťahoch majú účastníci rovnaké postavenie.

(3) Účastníci občianskoprávnych vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylnou od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť.

5. Majú správne súdy právomoc podľa Súdneho správneho poriadku preskúmať zákonnosť dvoj- a viacstranných úkonov, v ktorých orgán verejnej správy nevystupuje ako subjekt tzv. vrchnostenskej verejnej správy?

§ 7 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy nepreskúmajú d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

Prípád č. 6:

Dohoda o medzinárodnej spolupráci

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Žilinský samosprávy kraj, Slovenská republika, 011 09 Žilina, ul. Komen-
ského 48 uzavrel s obcou Šlemieň, Poľska republika, ul. Krakowska 124, 34-
323 Šlemieň (ďalej len ako "zmluvné strany") dohodu o partnerskej spoluprá-
ci nasledujúceho obsahu:

§ 1

V nadväznosti na projekt realizovaný poľskou a slovenskou stranou s ná-
zvom „Šlemieň a Strečno na spoločnej ceste cez minulosť k budúcnosti v rámci
Cezhraničnej spolupráce Poľská republika – Slovenská republika 2007 – 2013“
a so spájajúcou nás predstavou o harmonickej spolupráci v rámci Európskej
únie, podpisom tejto zmluvy potvrdzujeme vytvorenie partnerskej spoluprá-
ce po ukončení vyššie uvedenej realizácie projektu.

§ 2

Spolupráca ma slúžiť rozvoju rôznorodých a vzájomneprospešných vzťa-
hov v oblasti vzdelávania, kultúry, cestovného ruchu a tiež vytváraniu me-
dziľudských vzťahov medzi občanmi samospráv.

§ 3

Zmluvné strany budú vytvárať nové podmienky a podporovať aktivity
prospešné pre vzájomné spoznávanie kultúr, dejín a tradícií obidvoch ko-
munít, obzvlášť medzi mladými ľuďmi.

§ 4

Zmluvné strany budú podporovať iniciatívy zamerané na nadviazanie
kontaktov a spolupráce medzi kultúrnymi inštitúciami a umeleckým pro-
stredím obidvoch samosprávnych subjektov. Podstatou týchto snáh bude
vytváranie priaznivých podmienok pre organizovanie výstav, workshopov,
plenérových alebo kultúrnych a umeleckých aktivít vrátane existujúcich kul-
túrnych podujatí. Minimálne v dvoch podujatiach ročne – jednom na poľskej
strane, druhom na slovenskej strane.

§ 5

Spolupráca, ktorá je predmetom tejto dohody, začala dňom začiatku projektu, tzn. 1. novembra 2013 a končí 31. októbra 2018.

§ 6

Dohoda o partnerstve je vyhotovená v štyroch exemplároch, ktoré obsahujú preklad do poľského a slovenského jazyka.

Každá zo zmluvných strán obdrží dve vyhotovenia dohody v poľskom a v slovenskom jazyku.

Úloha: Bola predmetná dohoda o partnerskej spolupráci ako správna dohoda v súlade so zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch)?

1. Bola dohoda uzavretá medzi oprávnenými subjektmi?

§ 5 ods. 1 prvá veta zákona č. 302/2001 Z. z. v znení zákona č. 361/2012 Z. z. – Samosprávny kraj môže v rozsahu svojej pôsobnosti spolupracovať s územnými a správnymi celkami alebo s úradmi iných štátov vykonávajúcimi regionálne funkcie.

2. Uzavrel Žilinský samosprávny kraj dohodu v rozsahu svojej pôsobnosti?

§ 4 ods. 1 zákona č. 302/2001 Z. z. v znení zákona č. 361/2012 Z. z. – Samosprávny kraj pri výkone samosprávy sa stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Pritom najmä

- a) zabezpečuje tvorbu a plnenie programu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja územia samosprávneho kraja,
- b) vykonáva plánovacie činnosti týkajúce sa územia samosprávneho kraja,
- c) obstaráva, prerokúva a schvaľuje územnoplánovacie podklady samosprávneho kraja a územné plány regiónov,
- d) účelne využíva miestne ľudské, prírodné a iné zdroje,
- e) vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov samosprávneho kraja a rozvoja samosprávneho kraja,

- f) zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje svoje rozpočtové a príspevkové organizácie a iné právnické osoby podľa osobitných predpisov,
- g) podieľa sa na tvorbe a ochrane životného prostredia,
- h) utvára predpoklady na optimálne usporiadanie vzájomných vzťahov sídelných útvarov a ostatných prvkov svojho územia,
- i) obstaráva a schvaľuje program rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb a spolupracuje s obcami a inými právnickými osobami a fyzickými osobami pri výstavbe zariadení a bytov určených na poskytovanie sociálnych služieb,
- j) utvára podmienky na rozvoj zdravotníctva,
- k) utvára podmienky na rozvoj výchovy a vzdelávania, najmä v stredných školách, a na rozvoj ďalšieho vzdelávania,
- l) utvára podmienky na tvorbu, prezentáciu a rozvoj kultúrnych hodnôt a kultúrnych aktivít a stará sa o ochranu pamiatkového fondu,
- m) utvára podmienky na rozvoj cestovného ruchu a koordinuje tento rozvoj,
- n) koordinuje rozvoj telesnej kultúry a športu a starostlivosť o deti a mládež,
- o) spolupracuje s obcami pri tvorbe programov sociálneho a ekonomického rozvoja obcí,
- p) podieľa sa na riešení problémov, ktoré sa týkajú viacerých obcí na území samosprávneho kraja,
- q) rozvíja spoluprácu s územnými celkami a s orgánmi iných štátov,
- r) vykonáva ďalšie pôsobnosti ustanovené osobitnými zákonmi.

3. Obsahovala dohoda povinné obsahové náležitosti?

§ 5 ods. 2 zákona č. 302/2001 Z. z. v znení zákona č. 361/2012 Z. z. – Spolupráca sa uskutočňuje len na základe dohody o spolupráci, ktorá musí obsahovať

- a) názvy a sídla účastníkov dohody,
- b) predmet dohody (spolupráca),
- c) určenie času, na ktorý sa uzatvára.

4. Spĺňala dohoda ďalšie hmotnoprávne požiadavky ustanovené zákonom č. 302/2001 Z. z.?

§ 5 ods. 5 zákona č. 302/2001 Z. z. v znení zákona č. 361/2012 Z. z. – Dohoda o spolupráci alebo členstvo v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, s ústavnými zákonmi, so zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, a nesmie byť v rozpore s verejným záujmom.

Prípad č. 7:

Zmluva o spolupráci

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Obec S. a obec G. uzavreli dňa 27. septembra 2018 podľa § 20a zákona SNR č. 372/1990 Zb. zmluvu o spolupráci.

Na účely prípadovej štúdie uvádzame výňatok zo zmluvy:

Článok II.

Predmet zmluvy

Predmetom zmluvy je dohoda účastníkov zmluvy o spolupráci na zabezpečenie podmienok pre umiestnenie drobného stavebného odpadu od fyzických osôb, obyvateľov obce G. s trvalým pobytom na území G. (ďalej len „obyvateľ obce G.“) na zbernom dvore podľa čl. I. ods. 1 tejto zmluvy vo vlastníctve obce S. na území obce S. za podmienok dojednaných v tejto zmluve.

Článok III.

Trvanie zmluvy a jej ukončenie

1. Zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú.
2. Zmluva môže byť ukončená dohodou účastníkov zmluvy, odstúpením od zmluvy zo zákonných dôvodov alebo z dôvodov uvedených v tejto zmluve alebo výpoveďou z dôvodov uvedených v tejto zmluve a aj bez uvedenia dôvodu.
3. Každý účastník môže zmluvu vypovedať bez uvedenia dôvodu s dvanásťmesačnou výpovednou dobou. Obec S. môže zmluvu vypovedať aj zdôvodu nedostatočnej kapacity zberného dvora so šesťmesačnou výpovednou dobou.
4. Výpovedná doba začína plynúť prvým dňom nasledujúceho kalendárneho mesiaca po doručení výpovede druhému účastníkovi zmluvy.
5. Ak niektorý z účastníkov zmluvy poruší ustanovenia tejto zmluvy a nevykoná nápravu ani po písomnom upozornení v primeranej lehote, je druhý účastník zmluvy oprávnený od tejto zmluvy odstúpiť. Odstúpenie musí mať písomnú formu a je účinné dňom jeho doručenia druhému účastníkovi zmluvy

Článok IV.

Práva a povinnosti účastníkov zmluvy

1. Každý účastník zmluvy je povinný zabezpečiť činnosti v rozsahu a spôsobom určeným touto zmluvou a zdržať sa akejkoľvek činnosti, ktorá by mohla znemožniť alebo sťažiť realizáciu predmetu zmluvy.

2. Účastníci zmluvy sa dohodli, že zabezpečenie podmienok pre umiestnenie drobného stavebného odpadu od obyvateľov obce G. s trvalým pobytom na území G. na zbernom dvore podľa čl. II. tejto zmluvy vo vlastníctve obce S. na území obce S. sa uskutoční za nasledovných podmienok:

2.1 Obec S. prostredníctvom organizácie S. umožní uloženie drobného stavebného odpadu obyvateľa obce G. v množstve uvedenom na potvrdení obce G.

2.2 Obec S. umožní uloženie drobného stavebného odpadu obyvateľa obce G. za úhradu, ktorú uhradí obec G. vo výške výške poplatku za drobný stavebný odpad určený obcou S. pre obyvateľa obce S. všeobecne záväzným nariadením obce S. alebo platného cenníka podľa osobitného predpisu.

2.3 Obec G. vydá pre obyvateľa obce G. potvrdenie o množstve drobného stavebného odpadu, určeného na uloženie na zbernom dvore vo S.

2.4 Obec S. vyúčtuje pre obec G. celkovú výšku úhrady podľa bodu 2.3 tejto zmluvy raz za kalendárny mesiac, do 10 dní po uplynutí kalendárneho mesiaca, na základe potvrdení podľa bodu 2.1 tejto zmluvy so splatnosťou najmenej 15 dní.

Článok V.

Záverečné ustanovenia

1. Právne vzťahy výslovne neupravené touto zmluvou sa spravujú ustanoveniami zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

2. Túto zmluvu je možné meniť iba formou písomných dodatkov podpísaných oboma účastníkmi zmluvy.

3. Účastníci zmluvy vyhlasujú, že pred podpisom zmluvy sa dôkladne oboznámili s celým jej obsahom, zmluve porozumeli, nepovažujú ju za jednostranne zjavne nevýhodnú a uzatvárajú ju slobodne a na základe vážne prejavenej vôle.

4. Uzatvorenie tejto zmluvy bolo schválené uznesením nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov obecného zastupiteľstva obecného zastupiteľstva vo S. č. 535/06082018 zo dňa 6. augusta 2018 a uznesením nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov obecného zastupiteľstva v G. č. 213/2018 zo dňa 26. septembra 2018.

5. Zmluva nadobúda platnosť dňom jej podpisania oboma účastníkmi zmluvy

a účinnosť dňom nasledujúcim po dni zverejnenia oboma účastníkmi zmluvy v súlade s čl. V. ods. 6 zmluvy.

6. Účastníci zmluvy berú na vedomie, že ide o povinne zverejňovanú zmluvu podľa § 47a Občianskeho zákonníka v spojení so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

7. Zmluva je vyhotovená v štyroch exemplároch, po dvoch vyhotoveniach pre oboch účastníkov zmluvy.

Úloha: Bola zmluva o spolupráci ako správna dohoda uzavretá v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb.?

1. Bola zmluva uzavretá medzi oprávnenými subjektmi?

§ 20 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 70/2018 Z. z. – Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí, zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.^{16g)}

16g) Napríklad Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, zákon č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

2. Bol predmet písomnej zmluvy v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb.?

§ 20a ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 70/2018 Z. z. – Zmluva uzavretá na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti sa uzatvára na určitý čas alebo na neurčitý čas. Jej predmetom nemôže byť vznik právnickej osoby. Zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

3. Vzťahovala sa zmluva o spolupráci obcí na výkon ich úloh v rámci tzv. nevrchnostenskej verejnej správy ?

§ 4 ods. 3 písm. g) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 70/2018 Z. z. – Obec pri výkone samosprávy najmä g) zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom,^{5c)} udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump a miestnu verejnú dopravu,

5c) Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4. Obsahovala zmluva povinné obsahové náležitosti?

§ 20a ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 70/2018 Z. z. – Zmluva musí obsahovať

- a) označenie účastníkov zmluvy,
- b) vymedzenie predmetu zmluvy,
- c) vymedzenie času, na ktorý sa uzatvára,
- d) práva a povinnosti účastníkov zmluvy,
- e) podiel každej obce na majetku získanom spoločnou činnosťou,
- f) spôsob využitia stavby, ak je predmetom zmluvy,
- g) spôsob odstúpenia od zmluvy a vyporiadania majetkových a finančných záväzkov.

5. Šlo podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o platnú zmluvu?

§ 20a ods. 4 prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 70/2018 Z. z. – Na platnosť zmluvy je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov každej obce, ktorá je účastníkom zmluvy.

Prípad č. 8:

Zmluva o pôsobnosti mestskej polície

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Mesto L. H. a obec L. P. ako zmluvné strany zastúpené ich štatutárnymi orgánmi uzatvorili na základe § 2a zákona SNR č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii dňa 25. apríla 2020 zmluvu o pôsobnosti a plnení úloh mestskej polície L. H. v obci L. P. nasledujúceho znenia:

Čl. I.

Predmet a účel zmluvy

Predmetom tejto zmluvy je určenie pôsobnosti a vymedzenie rozsahu plnenia úloh Mestskej polície v L. H. zriadenej mestom L. H., ktoré bude plniť na území obce L. P.

Čl. II.

Dohodnutý rozsah úloh

1. Zmluvné strany sa dohodli na tomto rozsahu úloh:

- zabezpečenie hliadkovej a obchádzkovej služby na území obce L. P. v nepravidelných intervaloch ako v dennej, tak aj nočnej dobe s dôrazom na koniec týždňa a víkend minimálne raz cez deň a raz v noci,
- zabezpečenie preverenia oznámení od občanov obce volajúcich na tiesňovú linku č. t. XXXX.

2. V rámci vykonávania hliadkovej a obchádzkovej služby prípadne na základe prijatého oznámenia je mestská polícia v L. H. oprávnená k:

- zabezpečeniu verejného poriadku v obci, spolupôsobeniu pri ochrane obyvateľov a iných osôb v obci pred ohrozením ich života a zdravia a prijatím účinných opatrení,
- zabezpečeniu ochrany majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou i s využitím ústredne zabezpečujúcej signalizácie a iných zabezpečovacích systémov,
- zabezpečeniu kontroly ochrany životného prostredia v obci,
- zabezpečeniu vykonávania kontrol v rámci dodržiavania poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach,

- zabezpečeniu výkonu všeobecne záväzných nariadení obce, uznesení obecného zastupiteľstva a rozhodnutí starostu obce L. P.,
- objasňovaniu priestupkov, ak tak ustanovuje osobitný zákon,
- prejednávaníu priestupkov v blokovom konaní, ak tak ustanovuje osobitný zákon,
- oznámeníu príslušným orgánom o porušení právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých prejednanie nepatrí do pôsobnosti obce,
- plneníu úloh na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom, v prípade zistenia nedostatkov navrhovať a prijímať účinné preventívne opatrenia, ktoré zabezpečia ich odstránenie.

3. Po prijatí oznámenia hliadka mestskej polície, ak je to možné, vykoná výjazd okamžite, inak do 15 minút. V prípade, že sa hliadka z objektívnych príčin nemôže v tejto lehote dostať na miesto, zabezpečí vyrozumenie príslušníkov Obvodného oddelenia Policajného zboru L. H. a požiada o súčinnosť.

Čl. III.

Doba uzatvorenia zmluvy

Zmluva sa uzatvára na dobu od 1. mája 2020 do 31. decembra 2021.

Čl. IV.

Výška a spôsob úhrady nákladov spojených s výkonom úloh

1. Zmluvné strany sa dohodli na odplate za vykonané úlohy podľa čl. I. a II. tejto zmluvy vo výške 500 eur (slovom "päťsto eur") mesačne. Uvedená suma zahŕňa všetky náklady mestskej polície L. H. súvisiace so zabezpečením požadovaných úloh na území obce L. P. v dohodnutom rozsahu za jeden kalendárny mesiac. Dohodnutá suma samôže upraviť, a to na základe vzájomnej dohody zmluvných strán formou písomného dodatku k zmluve.
2. Dohodnutú odplatu obec L. P. uhradí bezhotovostne na základe faktúry vystavenej mestom L. H. do 14 dní od jej vyhotovenia. Faktúra sa vystaví mesačne, vždy do desiatich dní po skončení mesiaca. Faktúra bude obsahovať:
 - označenie zmluvných strán názvom, sídlom, IČO a DIČ,
 - bankové spojenie zmluvných strán,
 - predmet fakturácie,
 - splatnosť podľa zmluvy,
 - odtlačok pečiatky a podpis zmluvnej strany.
3. Príjmy z pokút uložené v blokovom konaní na území obce L. P. sú jej príjmami. Pokutové bloky a s tým súvisiace tlačivá obec L. P. zabezpečí prostred-

níctvom príslušného oddelenia Finančnej správy Slovenskej republiky. Tak tiež zabezpečí ich evidenciu a odovzdá ich oproti podpisu náčelníkovi meskej polície. Odvod príjmov z blokových pokút vykoná mesto L. H. raz mesačne, najneskôr do piatich dní nasledujúceho mesiaca, odvod z príjmov z pokút vybraných za december vykoná mesto L. H. najneskôr v posledný pracovný deň príslušného roka. Zúčtovanie blokových pokút vykoná mesto L. H. obci L. P. k termínu 31. december príslušného kalendárneho roka.

Čl. V.

Skončenie zmluvy a výpovedná doba

1. Zmluvu možno ukončiť a) uplynutím dohodnutej doby, b) dohodou zmluvných strán, c) výpoveďou niektorej zmluvnej strany
2. Zmluvné strany môžu túto zmluvu jednostranne vypovedať. Výpovedná doba je trojmesačná a začína plynúť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po doručení písomnej výpovede druhej zmluvnej strane.

Čl. VI.

Vzájomné práva a povinnosti účastníkov zmluvy

1. Každá zmluvná strana má právo byť informovaná o všetkých záležitostiach, ktoré sa dotýkajú plnenia úloh dohodnutých v tejto zmluve.
2. Každá zmluvná strana má povinnosť zdržať sa akýchkoľvek činností, ktoré by mohli znemožniť alebo sťažiť plnenia úloh dohodnutých v tejto zmluve.

Čl. VII.

Záverečné ustanovenia

1. K uzavretiu zmluvy je potrebný predchádzajúci súhlas obecných zástupiteľstiev oboch zmluvných strán.
2. Zmluvu je možné zmeniť prípadne doplniť len po vzájomnej dohode oboch zmluvných strán a po predchádzajúcom súhlase zástupiteľstiev oboch zmluvných strán, a to výlučne formou písomných dodatkov.
3. Zmluva je vyhotovená v štyroch rovnopisoch, pre každú zmluvnú stranu po dvoch.
4. Zmluvné strany sú povinné túto zmluvu zverejniť v súlade s § 5a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).
5. Zmluva nadobúda platnosť dňom jej podpísania štatutárnymi zástupcami oboch zmluvných strán a účinnosť dňom nasledujúcim po jej zverejnení oboch zmluvnými stranami v súlade s § 47a Občianskeho zákonníka.

6. Zmluvné strany si zmluvu prečítali, porozumeli jej obsahu a vyhlasujú, že nebola uzatvorená v tiesni, ani za nevýhodných podmienok a na znak súhlasu ju podpisujú.

Zmluva o pôsobnosti a plnení úloh mestskej polície L. H. v obci L. P. bola zverejnená v súlade s osobitnými predpismi dňa 30. apríla 2020.

Úloha: Bola zmluva o pôsobnosti mestskej polície ako správna dohoda uzavretá v súlade so zákonom SNR č. 564/1991 Zb.?

1. Bola obec L. P. oprávnená uzavrieť predmetnú zmluvu s mestom L. H.?

§ 2a ods. 1 zákona SNR č. 654/1991 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Obec, ktorá nezriadila obecnú políciu, môže uzavrieť zmluvu s inou obcou, ktorá zriadila obecnú políciu, podľa ktorej obecná polícia tejto obce bude vykonávať úlohy ustanovené zákonom aj na území obce, ktorá nezriadila obecnú políciu.

2. Bol predmet a rozsah výkonu úloh mestskej polície v L. H. na území obce L. P. vymedzený v súlade so zákonom SNR č. 564/1991 Zb.?

§ 3 zákona SNR č. 654/1991 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

(1) Obecná polícia

- a) zabezpečuje verejný poriadok v obci, spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb v obci pred ohrozením ich života a zdravia,
- b) spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím i s využitím ústrední zabezpečujúcich signalizáciu a iných zabezpečovacích systémov (pulty centrálnej ochrany),
- c) dbá o ochranu životného prostredia v obci,
- d) dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach,
- e) vykonáva všeobecne záväzné nariadenia obce, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia starostu,
- f) objasňuje priestupky, ak tak ustanovuje osobitný predpis, prejednáva v blokovom konaní priestupky ustanovené osobitným predpisom⁴⁾ a priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky⁵⁾ spáchané porušením príka-

zu, zákazu alebo obmedzenia vjazdu, jazdy, odbočenia, otáčania, cúvania, zastavenia alebo státia vyplývajúceho zo všeobecnej úpravy cestnej premávky⁶) alebo z dopravnej značky alebo dopravného zariadenia,

g) oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zisťujú pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti obce,

h) oznamuje obci porušenie zákazu požitia alkoholických nápojov a iných návykových látok osobou maloletou do 15 rokov alebo mladistvou do 18 rokov,

i) plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej týmto zákonom,

j) doručuje písomnosti, ak tak určí súd.

(2) Obec môže vymedziť obecnej polícii aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobitné zákony.

(3) Obecná polícia je oprávnená využívať zvukové, obrazové alebo iné záznamy spracúvané v súlade s osobitným predpisom^{6a}) na plnenie jej úloh a na zaznamenávanie priebehu jej činnosti alebo zákroku.

3. Je možné považovať písomnú zmluvu o pôsobnosti mestskej polície uzavretú medzi mestom L. H. a obcou L. P. za platnú?

(1) Zmluva podľa odseku 1 vyžaduje ku svojej platnosti predchádzajúci súhlas obecných zastupiteľstiev zmluvných strán a musí obsahovať najmä

a) označenie zmluvných strán,

b) určenie rozsahu úloh, ktoré bude obecná polícia vykonávať na území obce, ktorá nezriadila obecnú políciu,

c) spôsob úhrady preukázateľných nákladov spojených s výkonom úloh podľa písmena b),

d) spôsob odstúpenia od zmluvy a dôvody odstúpenia,

e) vymedzenie času, na ktorý sa uzatvára,

f) určenie nadobudnutia platnosti.

4. Je možné považovať písomnú zmluvu o pôsobnosti mestskej polície uzavretú medzi mestom L. H. a obcou L. P. za účinnú podľa osobitných predpisov?

§ 5a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Povinne zverejňovaná zmluva je písomná zmluva, ktorú uzaviera povinná osoba a ktorá obsahuje informáciu, ktorá sa získala za finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy^{7aa}) vrátane nešťátnych účelových fondov, alebo sa týka používania týchto finančných prostriedkov, nakladania

s majetkom štátu, majetkom obce, majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom právnických osôb zriadených zákonom alebo na základe zákona alebo nakladania s finančnými prostriedkami Európskej únie.

7aa) § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. v znení zákona č. 199/2007 Z. z.

§ 47a zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. –

Účinnosť povinne zverejňovaných zmlúv

(1) Ak zákon ustanovuje povinné zverejnenie zmluvy, zmluva je účinná dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia.

(2) Účastníci si môžu dohodnúť, že zmluva nadobúda účinnosť neskôr po jej zverejnení.

(3) Zmluva uzavretá na účely odstránenia následkov mimoriadnej udalosti bezprostredne ohrozujúcej život, zdravie, majetok alebo životné prostredie, je účinná bez zverejnenia. Rovnako je bez zverejnenia účinné aj ustanovenie zmluvy, ktoré obsahuje informáciu, ktorá sa podľa osobitného zákona nespripustňuje.

Ak sa do troch mesiacov od uzavretia zmluvy alebo od udelenia súhlasu, ak sa na jej platnosť vyžaduje súhlas príslušného orgánu, zmluva nezverejnila, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo.

Prípad č. 9:

Zmluva o zriadení združenia obcí

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Mesto D. S. v zastúpení primátorom XY, obec S. a obec G. zastúpené ich starostami uzavreli podľa § 20 ods. 1 a § 20b zákona SNR č. 372/1990 Zb. o obecnom zriadení zmluvu o zriadení združenia obcí s názvom "Združenie miest a obcí Lingua Civis" so sídlom v D. S., H. ul. XX/XX.

Na účely prípadovej štúdie uvádzame výňatok zo zmluvy:

Článok I.

Predmet činnosti združenia

Predmetom činnosti združenia je napomáhať vytvárať podmienky na plnenie úloh miest a obcí týkajúce sa používania maďarského jazyka v úradnom styku, ako jazyka národnostnej menšiny na základe zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín, vrátane zabezpečenia jednotnej úradnej terminológie a vyhotovenie prekladov a textov v maďarskom jazyku pre potreby úradnej agendy obcí.

Článok II.

Členstvo združenia

1. Členstvo v združení je dobrovoľné. Združenie obcí je otvorené aj pre ďalšie obce a mestá, v ktorých sa v úradnom styku používa maďarský jazyk.
2. Pristúpenie ďalšej obce alebo mesta do združenia, zánik združenia, ako aj práva a povinnosti členov združenia upravujú stanovy združenia, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy.

Článok III.

Stanovy združenia

Orgány združenia, spôsob ich ustanovenia, ich pôsobnosť, orgány oprávnené konať v mene združenia, zásady hospodárenia, spôsob spôsob zrušenia združenia, naloženia s majetkom a vyporiadania všetkých záväzkov združenia upravujú stanovy združenia, ktoré sú súčasťou tejto zmluvy.

Článok IV.
Záverečné ustanovenia

1. Zmluva o zriadení združenia sa uzatvára na neurčitý čas.
2. Združenie nadobúda právnu subjektivitu dňom registrácie na Okresnom úrade T.
3. Zmluvné strany splnomocňujú XY (adresa trvalého pobytu), primátora mesta D. S., podať návrh na registráciu združenia do 15 dní po nadobudnutí platnosti a účinnosti tejto zmluvy a k vykonaniu všetkých úkonov s tým spojených.
4. Zriadenie združenia schválilo mestské zastupiteľstvo mesta D. S., a obecné zastupiteľstvo obce S. a obce G. nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov. Výpisy z predmetných uznesení tvoria prílohu a neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy.

Zmluva o zriadení združenia s názvom "Združenie miest a obcí Lingua Civis" je podpísaná štatutárnymi orgánmi všetkých zmluvných strán, ktoré sa stávajú členmi združenia s uvedením ich mena, priezviska, rodného čísla, adresy trvalého pobytu, funkcie a názvu obce.

Úloha: Bola zmluva o zriadení združenia obcí s názvom "Združenie miest a obcí Lingua Civis" uzavretá v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb.?

1. Možno predmetnú zmluvu zaradiť medzi tzv. koordinačné správne dohody, na ktoré sa aplikujú ustanovenia zákona SNR č. 369/1990 Zb.?

§ 20 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí, zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.^{16g)}
16g) Napríklad Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, zákon č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

2. Bol predmet činnosti združenia ustanovený v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb.?

§ 20b ods. 4 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Predmetom činnosti združenia obcí je najmä oblasť sociálnych vecí, starostli-

vosti o životné prostredie (predovšetkým zhromažďovanie, odvoz a spracúvanie komunálneho odpadu, odvádzanie a čistenie odpadových vôd), miestna doprava, oblasť školstva, kultúry a miestny cestovný ruch; svojou činnosťou združenie obcí napomáha vytvárať podmienky na plnenie úloh obcí, ako aj úloh vyššieho územného celku.

3. Vzťahoval sa predmet činnosti združenia na výkon úloh tzv. nevrchnostenskej verejnej správy?

§ 20b ods. 4 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

4. Bolo potrebné okrem zmluvy o zriadení združenia obcí vyhotoviť aj stanoviny združenia?

§ 20b ods. 5 druhá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Súčasťou zmluvy o zriadení združenia obcí sú jeho stanoviny.

5. Bola podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. splnená osobitná hmotnoprávna podmienka pre nadobudnutie platnosti zmluvy o zriadení združenia?

§ 20b ods. 5 prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na platnosť zmluvy o zriadení združenia obcí je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov každej obce, ktorá je účastníkom zmluvy.

6. Vzniklo združenie miest a obcí Lingua Civis dňom uzavretia zmluvy o jeho zriadení?

§ 20b ods. 3 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Združenie obcí vzniká dňom registrácie v registri združení obcí okresným úradom v sídle kraja.

§ 20d ods. 3 prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak správny súd zruší rozhodnutie o odmietnutí registrácie združenia obcí, deň právoplatnosti rozhodnutia správneho súdu je dňom registrácie združenia obcí.

§ 20d ods. 4 prvá veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak splnomocnencovi združenia obcí nebolo do 60 dní od začatia konania doručené rozhodnutie okresného úradu v sídle kraja o odmietnutí registrácie, združenie obcí nadobúda právnu subjektivitu dňom nasledujúcim po uplynutí tejto lehoty; tento deň je dňom registrácie.

7. Má združenie miest a obcí Lingua Civis súkromnoprávnu povahu podľa Občianskeho zákonníka?

§ 20b ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Združenie obcí je právnická osoba.

§ 18 ods. 2 písm. a) zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. – Právnickými osobami sú: a) združenia fyzických alebo právnických osôb,

§ 19 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. –

(1) Na zriadenie právnickej osoby je potrebná písomná zmluva alebo zakladacia listina, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak.

Prípad č. 10:

**Zmluva o spolupráci obce uzatvorená
podľa § 51 Občianskeho zákonníka**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Obec D. H. (ako obstarávateľ) v zastúpení starostom XY uzavrela podľa § 51 Občianskeho zákonníka zmluvu o spolupráci s T., a. s. (so záujemcom).

Obec D. H. sa zmluvou zaviazala za odmenu obstarateľ pre T., a. s. reklamu formou uvádzania jej obchodného mena pri spoločenských podujatiach organizovaných obcou D. H. a na tlačných propagačných materiáloch vydávaných obcou D. H.

Úloha: *Má zmluva o spolupráci uzavretá medzi obcou D. H. s T., a. s. verejnoprávnou povahu?*

1. Ide o správnu dohodu, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia zákona SNR č. 369/1990 Zb.?

TRETIA ČASŤ
SPOLUPRÁCA OBCÍ
Vnútroštátna spolupráca

§ 20 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí, zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.^{16g)}
16g) Napríklad Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, zákon č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

2. Zabezpečuje sa činnosťou, ktorá je predmetom zmluvy výkon úloh obce D. H. v rámci tzv. nevrchnostenskej verejnej správy?

§ 3 ods. 4 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Obec pri výkone samosprávy najmä

a) vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehu-

- teľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania,
- b) zostavuje a schvaľuje rozpočet obce a záverečný účet obce; vyhlasuje dobrovoľnú zbierku,
- c) rozhoduje vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov^{5a)} a vykonáva ich správu,
- d) usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis,^{5b)} vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce, vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v obci,
- e) utvára účinný systém kontroly a vytvára vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon,
- f) zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce,
- g) zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom,^{5c)} udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump a miestnu verejnú dopravu,
- h) utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport,
- i) plní úlohy na úseku ochrany spotrebiteľa^{5d)} a utvára podmienky na zásobovanie obce; spravuje trhoviská,
- j) obstaráva a schvaľuje územnoplánovaciú dokumentáciu obcí a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce, obstaráva a schvaľuje programy rozvoja bývania a spolupôsobí pri utváraní vhodných podmienok na bývanie v obci,
- k) vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce,
- l) zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia,
- m) organizuje miestne referendum o dôležitých otázkach života a rozvoja obce,
- n) zabezpečuje verejný poriadok v obci,
- o) zabezpečuje ochranu kultúrnych pamiatok v rozsahu podľa osobitných predpisov⁶⁾ a dbá o zachovanie prírodných hodnôt,

- p) plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu,^{6a)}
- q) vykonáva osvedčovanie listín a podpisov na listinách,
- r) vedie obecnú kroniku v štátnom jazyku, prípadne aj v jazyku národnostnej menšiny.^{6b)}

3. Ide o zmluvu (dohodu), na ktorú sa vzťahuje právomoc správneho súdnictva podľa Správneho súdneho poriadku?

§ 368 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

(1) Žalobca sa môže žalobou domáhať uloženia povinnosti obci, mestu, mestskej časti, samosprávnemu kraju vypovedať dohodu o spolupráci uzavretú s inou obcou, mestom, mestskou časťou alebo s iným samosprávnym krajom alebo uzavretú s územným a správnym celkom iného štátu alebo s orgánom alebo s úradom iného štátu vykonávajúcimi regionálne funkcie.

(2) Žalobca sa môže žalobou domáhať uloženia povinnosti vypovedať členstvo obce alebo mesta v združení obcí alebo miest alebo členstvo samosprávneho kraja v združení samosprávnych krajov alebo v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov.

§ 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

4. Ide podľa Občianskeho zákonníka o zmluvu súkromnoprávnej povahy, v ktorej je daná právomoc súdu v civilnom procese?

§ 51 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. – Účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená; zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

9. kapitola

DONUCOVACIE ÚKONY

Prípád č. 1:

Postup príslušníka Policajného zboru v rámci bezprostredného zákroku

(doc. JUDr. Jozef Sobihard, CSc.)

Dopravná hliadka pri vykonávaní dozoru nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky zistila, že vodič S. H. javí známky opitosti. Napriek výzve príslušníka Policajného zboru sa zdráhal opustiť motorové vozidlo a podrobiť sa skúške na požitie alkoholu. Voči policajtom sa správal vulgárne a agresívne. Dopravná hliadka bola nútená prekonať jeho odpor použitím hmatu sebaobrany, aby mohla vodiča ako dôvodne podozrivého z požitia alkoholického nápoja predviesť.

Úloha: *Postupovala dopravná hliadka voči S. H. v súlade s platnou zákonnou úpravou?*

1. Môže vodič podľa zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov požiť pred jazdou alkoholický nápoj?

§ 4 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Vodič nesmie

- a) viesť motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia, v čase jeho odobratia alebo počas zadržania vodičského preukazu; to neplatí, ak vedie motorové vozidlo autoškoly v kurze podľa osobitného predpisu,^{8a)} vedie motorové vozidlo v kurze základnej kvalifikácie,^{8b)} podrobuje sa skúške z vedenia motorového vozidla, preskúšaniu odbornej spôsobilosti z vedenia motorového vozidla alebo má povolenú jazdu podľa § 70 ods. 4 a § 71 ods. 2,
- b) viesť motorové vozidlo akejkoľvek skupiny počas trvania trestu zákazu činnosti spočívajúceho v zákaze vedenia motorových vozidiel alebo počas trvania sankcie zákazu činnosti spočívajúcej v zákaze vedenia motorových vozidiel,

- c) požiť počas vedenia vozidla alkohol alebo inú návykovú látku,⁹⁾
- d) viesť vozidlo v takom čase po požití alkoholu alebo inej návykovej látky, keď sa alkohol alebo iná návyková látka ešte môžu nachádzať v jeho organizme; toto neplatí pre cyklistu, vodiča kolobežky s pomocným motorčekom a vodiča samovyvažovacieho vozidla jazdiaceho v obci a pre cyklistu, vodiča kolobežky s pomocným motorčekom a vodiča samovyvažovacieho vozidla jazdiaceho po cestičke pre cyklistov, ak množstvo alkoholu v jeho organizme nepresiahne hodnotu 0,24 miligramu etanolu na liter vydýchnutého vzduchu pri vyšetrení dychovou skúškou prístrojom alebo 0,5 gramu etanolu na kilogram hmotnosti vyšetrovanej osoby pri lekárskom vyšetrení zo vzorky krvi plynovou chromatografiou,
- e) viesť vozidlo po požití lieku v čase, keď liek môže znížiť jeho schopnosť viesť vozidlo,
- f) viesť vozidlo, ak jeho schopnosť viesť vozidlo je znížená najmä úrazom, chorobou, nevoľnosťou alebo únavou,
- g) odovzdať vedenie vozidla osobe, ktorá nespĺňa podmienky na vedenie vozidla ustanovené týmto zákonom, osobe, ktorá je pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky, alebo osobe, ktorej schopnosť viesť vozidlo je inak znížená,
- h) ohroziť chodcov na chodníku, pri odbočovaní, pri vchádzaní na cestu a pri otáčaní alebo pri cúvaní,
- i) ohroziť cyklistov prechádzajúcich cez priechod pre cyklistov,
- j) poškodzovať životné prostredie, najmä jazdou po verejnej zeleni alebo cestnej zeleni,
- k) prekážať v jazde rýchlejšie idúcim vozidlám a obmedzovať plynulosť cestnej premávky,
- l) znížiť náhle rýchlosť jazdy alebo náhle zastaviť, ak to nevyžaduje bezpečnosť cestnej premávky,
- m) počas vedenia vozidla držať v ruke alebo iným spôsobom obsluhovať telefónny prístroj alebo iné telekomunikačné, audiovizuálne alebo obdobné zariadenie okrem použitia systému „voľné ruky“ alebo vykonávať inú obdobnú činnosť, ktorá nesúvisí s vedením vozidla; to neplatí pre vodiča vozidla ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „ozbrojené sily“), ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov, Vojenskej polície, obecnej polície, Hasičského a záchranného zboru, ostatných hasičských jednotiek, Horskej záchrannej služby, záchrannej zdravotnej služby, banskej záchrannej služby, Vojenského spravodajstva a Slovenskej informačnej služby pri plnení svojich úloh,
- n) používať hanlivé gestá voči ostatným účastníkom cestnej premávky, vyhadzovať z vozidla predmety a obťažovať ostatných účastníkov cestnej premávky ani iné osoby najmä nadmerným hlukom, prachom, znečisťovaním

ovzdušia, rozstrekovanie kaluží, blata alebo zbytočným ponechaním motora stojaceho vozidla v chode,

o) použiť na jazdu vozidlo, ktoré svojím farebným vyhotovením a označením sa dá zameniť s vozidlom Policajného zboru, Vojenskej polície, Zboru väzenskej a justičnej stráže, obecnej polície, Hasičského a záchranného zboru alebo ostatných hasičských jednotiek,

p) zastaviť vozidlo na priechode pre chodcov alebo na priechode pre cyklistov, ak to nevyžaduje bezpečnosť cestnej premávky.

2. Je policajt podľa zákona č. 8/2009 Z. z. oprávnený vyzvať vodiča, aby sa podrobil vyšetreniu, či nie je ovplyvnený alkoholom?

§ 69 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt je oprávnený

a) zakázať vodičovi jazdu na nevyhnutne potrebný čas alebo mu prikázať smer jazdy, ak to vyžaduje bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky,

b) zakázať vodičovi jazdu po diaľnici a vyzvať ho, aby opustil diaľnicu na najbližšom výjazde alebo vozidlo odstavil na parkovisku, ak vozidlo nedosahuje rýchlosť podľa § 35; o zákaze vydá policajt potvrdenie,

c) požadovať od vodiča predloženie dokladov ustanovených na vedenie a premávku vozidla a na dopravu osôb a nákladu; ak nebudú predložené, požadovať od vodiča oznámenie údajov o vozidle a jeho držiteľovi podľa § 111 ods. 2 písm. a), b), e) a f),

d) vyzvať vodiča, aby sa podrobil vyšetreniu, či nie je ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou, alebo liekmi, ktoré môžu znížiť jeho schopnosť bezpečne viesť vozidlo,

e) kontrolovať technickú spôsobilosť vozidla a úplnosť jeho výstroja a výbavy alebo vyzvať vodiča, aby sa podrobil takejto kontrole, ako aj porovnať údaje uvádzané v osvedčení o evidencii časti I alebo časti II, evidenčnom doklade vydanom v cudzine alebo technickom osvedčení vozidla s údajmi na vozidle,

g) merať^{236a}) rozmery a hmotnosti vozidla,

g) kontrolovať dodržiavanie povinností účastníka cestnej premávky alebo iných osôb podľa tohto zákona,

h) použiť technické prostriedky na zabránenie odjazdu vozidla do času preukázateľného uhradenia pokuty podľa § 72a ods. 1 alebo peňažnej záruky podľa § 72a ods. 2.

3. Má vodič podľa zákona č. 8/2009 Z. z. povinnosť jeho výzvu poslúchnuť?

§ 3 ods. 2 písm. zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Účastník cestnej premávky je ďalej povinný

- a) správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, pritom je povinný prispôbiť svoje správanie najmä stavebnému, dopravno-technickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam,
- b) poslúchnuť pokyn vyplývajúci z dopravnej značky alebo dopravného zariadenia,
- c) poslúchnuť pokyn, výzvu alebo príkaz policajta súvisiaci s výkonom jeho oprávnení pri dohľade nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, strpieť výkon jeho oprávnení, ako aj pokyny iných osôb, ktoré na to oprávňuje tento zákon alebo osobitný predpis.⁵⁾

4. Aké oprávnenia vyplývajú policajtovi v takejto situácii zo zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore voči S. H.?

§ 17 ods. 1 zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. v znení zákona č. 6/2019 Z. z. – Policajt je oprávnený požadovať potrebné vysvetlenie od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých pre odhalenie priestupku alebo správneho deliktu a na zistenie jeho páchatela, ako aj na vypátranie hľadaných alebo nezvestných osôb a vecí. V prípade potreby je policajt oprávnený vyzvať osobu, aby sa ihneď alebo v určenom čase dostavila na útvar Policajného zboru na spísanie zápisnice o podaní vysvetlenia alebo, ak ide o objasňovanie priestupku, na spísanie záznamu alebo zápisnice do správy o výsledku objasňovania priestupku.

§ 17 ods. 2 zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. v znení zákona č. 6/2019 Z. z. – Ak osoba bez dostatočného ospravedlnenia alebo bez závažných dôvodov výzve podľa odseku 1 nevyhoví, môže ju policajt predviesť na útvar Policajného zboru za účelom podania vysvetlenia. O predvedení spíše policajt úradný záznam.

§ 19 ods. 1 zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. v znení zákona č. 6/2019 Z. z. – Policajt je oprávnený zaistiť osobu,

- a) ktorá svojím konaním bezprostredne ohrozuje svoj život alebo svoje zdravie alebo život a zdravie iných osôb alebo majetok,
- b) pristihnutú pri páchaní priestupku, ak je dôvodná obava, že v ňom bude pokračovať, alebo ak je to nevyhnutne potrebné na riadne zistenie alebo objasnenie veci,

- c) ktorá sa pokúsila o útek pri predvedení podľa § 17 alebo § 18, a dôvodná obava z jej úteku trvá,
- d) ktorá na útvere Policajného zboru uráža policajta alebo inú osobu alebo sa správa inak agresívne,
- e) na ktorú bolo vyhlásené medzinárodné policajné pátranie,
- f) ktorá sa nachádza na mieste trestného činu bezprostredne po jeho spáchaní a je potrebné zistiť jej súvislosť s trestným činom,
- g) pred zistením jej totožnosti podľa § 18, ak sa nachádza na mieste, na ktorom hrozí teroristický útok, alebo na mieste, kde došlo k teroristickému útoku,
- h) pred zistením jej totožnosti podľa § 18, ak sa nachádza v priestore, v ktorom sa zakročuje pod jednotným velením za podmienok podľa § 66 proti nebezpečnému páchatelovi a použitie výzvy na preukázanie totožnosti podľa § 18 môže ohroziť život alebo zdravie zakračujúceho policajta alebo osôb nachádzajúcich sa v tomto priestore,
- i) ktorá svojím konaním bezprostredne ohrozuje bezpečnosť a plynulosť železničnej dopravy.

5. Patrí použitie hmatov sebaobrany k donucovacím prostriedkom policajta podľa zákona NR SR č. 171/1993 Z. z.?

§ 50 ods. 1 zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. v znení zákona č. 6/2019 Z. z. – Donucovacími prostriedkami sú a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany, b) prostriedky na prekonanie odporu a odvrátenie útoku, c) putá, d) spútaovací opasok, e) spútavacie popruhy, f) služobný pes, g) vytláčanie motorovými vozidlami a vytláčanie koňmi, h) technické prostriedky na zabránenie odjazdu dopravného prostriedku, i) zastavovací pás a iné prostriedky na násilné zastavenie dopravného prostriedku, j) špeciálna vodná striekačka, k) zásahová výbuška, l) úder strelnou zbraňou, m) hrozba zbraňou, n) varovný výstrel do vzduchu, o) použitie špeciálneho streľiva, p) použitie lietadla, r) zbraň.

6. Bola dopravná hliadka za daných podmienok oprávnená použiť voči S. H. hmat sebaobrany?

§ 51 zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. v znení zákona č. 6/2019 Z. z. –

(1) Policajt je oprávnený použiť hmaty, chvaty, údery, kopy sebaobrany a prostriedky na prekonanie odporu a odvrátenie útoku, aby

- a) zaistil bezpečnosť inej alebo vlastnej osoby pred útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známkov bude pokračovať,

- b) zabránil výtržnosti, ruvačke, úmyselnému poškodzovaniu majetku alebo inému hrubému správaniu, ktorým je porušovaný verejný poriadok,
 - c) predviedol, zaistil, zatkol, zadržal alebo dodal do väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody osobu, ktorá kladie aktívny odpor,
 - d) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do strážených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,
 - e) prekonal aktívny odpor vykázaný osoby podľa § 27a,
 - f) zabránil nebezpečnému konaniu, ktorým sa bezprostredne ohrozuje alebo narušuje bezpečnosť alebo plynulosť železničnej dopravy.
- (2) Hmaty a chvaty je policajt oprávnený použiť, aby
- a) predviedol, zaistil, zatkol alebo zadržal osobu, ktorá kladie pasívny odpor alebo ktorá kladie odpor pri snímaní identifikačných znakov podľa § 20a,
 - b) prekonal pasívny odpor vykázaný osoby podľa § 27a.

7. Bolo použitie hmatu sebaobrany policajtom voči S. H. primerané?

§ 50 ods. 3 zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. v znení zákona č. 6/2019 Z. z.
– Pred použitím donucovacích prostriedkov je policajt povinný osobu, proti ktorej zakročuje, vyzvať, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže upustiť iba v prípade, keď je sám napadnutý alebo je ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad, alebo tomu bránia iné okolnosti.

§ 50 ods. 4 zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. v znení zákona č. 6/2019 Z. z. – O tom, ktorý z donucovacích prostriedkov policajt použije, rozhoduje podľa konkrétnej situácie tak, aby dosiahol účel sledovaný služobným zákrokom a použitý donucovací prostriedok a intenzita jeho použitia neboli zjavne neprimerané nebezpečnosti útoku.

Prípád č. 2:

**Pozitívny záväzok štátu a právna úprava
výkonu právomoci policajta**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dňa 13. septembra 1995 sa polícia pokúsila zastaviť M., ktorý viedol motorové vozidlo cez križovatku v centre Atén a nerešpektoval svetelnú signalizáciu. Namiesto toho, aby svoje vozidlo zastavil, ušiel. Polícia ho prenasledovala v autách a na motocykloch, pričom počas tohto prenasledovania mal M. kolíziu s niekoľkými ďalšími autami. Dvaja vodiči utrpeli zranenia. Po tom, čo sťažovateľ prerazil cez päť policajných zátarás, polícia začala po ňom strieľať. M. bol hospitalizovaný na deväť dní a jeho mentálne zdravie, ktoré v minulosti nebolo najlepšie, sa od incidentu vážne zhoršilo.

M. podal sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva vo veci porušenia čl. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľ tvrdil, že vážne poranenia, ktoré utrpel, boli dôsledkom nie nevyhnutného a neprimeraného použitia sily zo strany polície. Pri prenasledovaní bol ohrozený jeho život.

Sťažovateľ taktiež tvrdil, že čl. 2 ods. 1 Dohovoru ukladá štátom pozitívny záväzok chrániť ľudský život. Vnútroštátne právo musí najmä striktné kontrolovať a obmedzovať okolnosti, za ktorých štát môže osobu pozbaviť života. Štát musí tiež primerane vzdelávať a usmerňovať štátnych zamestnancov, ktorí smú držať zbrane a používať silu. Grécko neprijalo všetky preventívne opatrenia aj preto, lebo platný zákon upravujúci použitie zbrane policajtmi bol ešte z roku 1943, t. j. z času, keď bolo Grécko okupované vojenskou silou, a obsahoval široký rozsah situácií, za ktorých policajt môže použiť zbraň bez toho, aby bol zodpovedný za následky. V roku 1991 nariadenie prezidenta povolilo použitie zbraní za okolností uvedených v zákone č. 29/1943, len ak „je to absolútne nevyhnutné a ak boli vyčerpané všetky menej extrémne metódy“.

Úloha: *Došlo k porušeniu čl. 2 Dohovoru?*

1. Ktoré právo osoby chráni čl. 2 Dohovoru?

čl. 2 ods. 1 prvá veta Dohovoru – Právo každého na život je chránené zákonom.

2. Za akých podmienok sa nepovažuje zbavenie života za rozporné s čl. 2 Dohovoru?

čl. 2 ods. 2 Dohovoru – Zbavenie života sa nebude považovať za spôsobené v rozpore s týmto článkom, ak bude vyplývať z použitia sily, ktoré nie je viac než úplne nevyhnutné, pri:

- a) obrane každej osoby proti nezákonnému násiliu;
- b) vykonávaní zákonného zatknutia alebo zabránení úteku osoby zákonne zadržanej;
- c) zákonne uskutočnenej akcii za účelom potlačenia nepokojov alebo vzbury.

3. Bolo možné preskúmať sťažnosť žiadateľa podľa čl. 2 Dohovoru v situácii, keď sila, použitá proti sťažovateľovi nebola smrtiaca, ale mohla mať neplánovane za následok pozbavenie jeho života?

čl. 2 ods. 2 Dohovoru

4. Splnili grécke štátne orgány v rámci svojho pozitívneho záväzku podľa prvej vety čl. 2 ods. 1 Dohovoru povinnosť prijať primeraný legislatívny a administratívny rámec úpravy výkonu právomoci policajta?

čl. 2 ods. 1 prvá veta Dohovoru

TECHNICKÉ ÚKONY ORGÁNOV VEREJNEJ SPRÁVY

Prípad. č. 1:

Oprávnenie obce upraviť svoju právomoc vo veciach územnej samosprávy vydávať záväzné stanoviská k podnikateľskej činnosti všeobecne záväzným nariadením

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Mestské zastupiteľstvo mesta T. schválilo 4. mája 1995 všeobecne záväzné nariadenie č. 5/1995 o usmerňovaní zámerov podnikateľských činností v prevádzkárňach a o usmerňovaní začatia podnikateľských činností právnických a fyzických osôb v prevádzkárňach v T. (ďalej len „nariadenie“).

Nariadenie vydalo na základe v tom čase účinného znenia § 4 ods. 3 písm. d) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Nariadenie nadobudlo účinnosť 23. mája 1995.

Článok 2 ods. 1 nariadenia znel: „Mesto Topoľčany vydáva záväzné stanoviská k zámerom a k začatiu podnikateľských činností v prevádzkárňach na území mesta Topoľčany. Vydanie záväzného stanoviska žiada písomnou formou fyzická alebo právnická osoba (žiadateľ), ktorá plánuje otvoriť na území mesta prevádzkarne na vykonávanie podnikateľských činností. Bez kladného stanoviska mesta nemožno začať s prípravou a otvorením konkrétnych prevádzok.“

Nariadenie taktiež ustanovilo obsahové náležitosti žiadosti o vydanie záväzného stanoviska, ktoré žiadosť musela obsahovať, ako aj doklady, ktoré bol žiadateľ povinný k žiadosti doložiť.

V čl. 2 ods. 4 nariadenie vypočítavalo podnikateľské činnosti, ku ktorým mesto T. – Mestský úrad, Oddelenie starostlivosti o občanov, Referát regionálnej politiky, obchodu, služieb a podnikateľskej činnosti vydávalo záväzné stanoviská.

Generálny prokurátor podal na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania o vyslovenie nesúladu nariadenia s čl. 2 ods. 3, s čl. 13 ods. 1 a 2, s čl. 35 ods. 1 a 2 a s čl. 68 Ústavy Slovenskej republiky. V odôvodnení svojho návrhu okrem iného uviedol:

– podmienky živnostenského podnikania a kontrolu nad ich dodržiavaním upravuje zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), ten však a ani iný právny predpis nespĺnomočňuje obec ustanoviť nariadením povinnosť fyzickej a právnickej osobe, ktorá má záujem vykonávať podnikateľskú činnosť na území obce, žiadať o stanovisko k zámeru a k začatiu podnikateľskej činnosti,

– obec je síce oprávnená záväzné stanoviská vydávať podľa § 4 ods. 3 písm. d) zákona SNR č. 369/1990 Zb., ale nie je oprávnená ukladať osobám povinnosť tieto stanoviská si vyžiadať, resp. povinnosti na to nadväzujúce.

Právna zástupkyňa mesta T. v rámci konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky uviedla:

– mesto T. pri tvorbe nariadenia vychádzalo z toho, že v rámci originálnej právomoci nie je potrebné, aby bola územná samospráva výslovne splnomocnená zákonom na vydanie nariadenia,

– vydávanie stanovísk mestom nie je podmienkou na vydanie živnostenského oprávnenia, ale slúži aj na to, aby mesto malo prehľad o tom, aké prevádzkarne má na svojom území, pretože inak by bol problém presne zostaviť štatistické výkazy.

Úloha: *Upravilo mesto T. svoju samosprávnú pôsobnosť nariadením v súlade s platnou právnou úpravou?*

1. Ustanovoval zákon č. 455/1991 Zb. právomoc obce vydávať záväzné stanovisko k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb?

§ 53 ods. 2 zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 123/1996 Z. z. – Ak nie je splnená niektorá z podmienok podľa odseku 1 alebo ak nesúhlasí s udelením koncesie orgán štátnej správy príslušný podľa osobitných predpisov, živnostenský úrad žiadosť zamietne.

2. Ustanovoval § 4 ods. 3 zákona SNR č. 369/1990 Zb. právomoc obce vydávať záväzné stanoviská k začatiu podnikateľskej činnosti?

§ 4 ods. 3 písm. d) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 252/1994 Z. z. – Obec pri výkone svojich samosprávnych funkcií najmä d) usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, najmä vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v obci, k využitiu miestnych zdrojov, k začatiu podnikateľskej čin-

nosti právnických a fyzických osôb a zaujíma stanoviská k zámerom ich činnosti, ak sa týkajú záujmov obyvateľov a obce.

3. Bolo mesto oprávnené podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. upraviť svoju právomoc vydávať záväzné stanoviská všeobecne záväzným nariadením aj bez výslovného zákonného splnomocnenia?

§ 6 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 252/1994 Z. z. – Na plnenie úloh samosprávy obce, alebo ak to ustanovuje zákon, obec vydáva pre územie obce všeobecne záväzné nariadenia (ďalej len „nariadenie“). Nariadenie obce nesmie odporovať ústave ani zákonu. Vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy (§ 5), môže vydať nariadenie len na základe splnomocnenia zákona a v jeho medziach; takéto nariadenie nesmie odporovať ani inému všeobecne záväznému právnemu predpisu.

4. Bol obsah nariadenia v súlade s čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky?

čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky – Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Prípad č. 2:

Závazné stanovisko krajského pamiatkového úradu

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Pamiatkový úrad B. v rámci výkonu štátneho dohľadu zistil, že J. M. ako vlastník stavby v pamiatkovej zóne mesta B. vykonal bez rozhodnutia mesta B. ako príslušného stavebného úradu, ktorého podkladom malo byť podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu **záväzné stanovisko Krajského pamiatkového úradu B.,** udržiavacie práce na tejto stavbe.

Udržiavacie práce spočívali vo výmene pôvodných drevených okien s ozdobným profilovaním za plastové okná. V prípade, ak by J. M. postupoval v súlade s platnou právnou úpravou, Krajský pamiatkový úrad B. by vo svojom **záväznom stanovisku** s touto výmenou nesúhlasil, lebo profily rámov plastových okien sú podstatne mohutnejšie, čo má vplyv na úbytok svetla v miestnostiach a žiadna firma vyrábajúca plastové okná nie je schopná vytvoriť totožný architektonický detail presne podľa pôvodného radu – príbuzné napodobeniny sú z hľadiska záujmov pamiatkovej starostlivosti neprijateľné.

Pamiatkový úrad B. začal proti J. M. konanie o priestupku podľa § 42 ods. 1 písm. h) zákona č. 49/2002 Z. z. Podľa tohto ustanovenia „priestupku na úseku ochrany pamiatkového fondu sa dopustí ten, kto uskutočňuje udržiavacie práce na nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ak sa nachádza v pamiatkovom území alebo ochrannom pásme, bez právoplatného rozhodnutia alebo bez **záväzného stanoviska krajského pamiatkového úradu**“.

Obvinený J. M. sa v priestupkovom konaní bránil tým, že dôsledne postupoval podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), keďže šlo o udržiavacie práce na stavbe, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou. Z textu tohto zákona usúdil, že na výkon udržiavacích prác nebude potrebovať ani rozhodnutie stavebného úradu, ani stanovisko orgánu pamiatkovej starostlivosti, pretože stavba nie je kultúrnou pamiatkou. Zákon č. 50/1976 Zb. neobsahuje odkaz na osobitný zákon, na základe ktorého by užívateľ zákona mohol zistiť, že kompetencia stavebného úradu v predmetnej veci je upravená v zákone č. 49/2002 Z. z. Právna úprava v zákone č. 49/2002 Z. z., na ktorú sa Pamiatkový úrad B. odvoláva, tak predstavuje nepriamu novelizáciu zákona č. 50/1976 Zb., ktorá je podľa § 6 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov neprípustná.

Úloha: Potreboval J. M. podľa platnej právnej úpravy na vykonanie udržiavacích prác záväzné stanovisko Krajského pamiatkového úradu B.?

1. Bol J. M. podľa zákona č. 50/1976 Zb. povinný ohlásiť stavebnému úradu udržiavacie práce na stavbe?

§ 57 ods. 1 prvá veta zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Stavebník je povinný uskutočnenie stavieb, stavebných úprav a udržiavacích prác uvedených v § 55 ods. 2 vopred písomne ohlásiť stavebnému úradu.

§ 57 ods. 2 písm. d) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Ohlásenie stavebnému úradu postačí d) pri udržiavacích prácach, ktoré by mohli ovplyvniť stabilitu stavby, požiaru bezpečnosť stavby, jej vzhľad alebo životné prostredie a pri všetkých udržiavacích prácach na stavbe, ktorá je kultúrnou pamiatkou,

2. Bol J. M. podľa zákona č. 50/1976 Zb. povinný priložiť k ohláseniu udržiavacích prác na stavbe, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, stanovisko orgánu pamiatkovej starostlivosti?

§ 57 ods. 4 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Ak sa majú stavebné úpravy alebo udržiavacie práce uskutočniť na stavbe, ktorá je kultúrnou pamiatkou, priloží stavebník k ich ohláseniu stavebnému úradu stanovisko orgánu pamiatkovej starostlivosti.

§ 57 ods. 5 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Oznámenie stavebného úradu nenahrádza rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia, súhlasy alebo iné opatrenia dotknutých orgánov požadované podľa osobitných predpisov.¹ⁿ⁾ Stavebný úrad na to v oznámení upozorní stavebníka vrátane povinnosti dodržať pri uskutočňovaní a užívaní stavby príslušné slovenské technické normy.

3. Vyplýva zo zákona č. 49/2002 Z. z. ako osobitného predpisu právomoc stavebného úradu rozhodovať o vykonaní udržiavacích prác na základe záväzného stanoviska krajského pamiatkového úradu?

§ 32 ods. 12 zákona č. 49/2002 Z. z. v znení zákona č. 34/2019 Z. z. – V územnom konaní, v stavebnom konaní, v konaní o povolení zmeny stavby, v ko-

naní o dodatočnom povolení stavby, v konaní o ohlásení udržiavacích prác, v kolaudačnom konaní, v konaní o zmene v užívaní stavby, v konaní o povolení terénnych úprav, prác a zariadení, v konaní o nariadení neodkladných zabezpečovacích prác,^{31aa)} v konaní o nariadení nevyhnutných úprav^{31ab)} alebo v konaní o odstránení nehnuteľnej kultúrnej pamiatky alebo stavby v pamiatkovom území a v ochrannom pásme rozhoduje stavebný úrad^{31a)} na základe záväzného stanoviska^{31b)} krajského pamiatkového úradu. Stavebný úrad postupuje tak aj vtedy, ak práce možno vykonať na základe ohlásenia.

4. Vyplyva zo zákona č. 49/2002 Z. z. právomoc stavebného úradu rozhodovať o vykonaní udržiavacích prác na základe záväzného stanoviska krajského pamiatkového úradu aj v prípade, ak ide o stavbu v pamiatkovom území?

§ 32 ods. 12 zákona č. 49/2002 Z. z. v znení zákona č. 34/2019 Z. z. –

5. Je podľa zákona č. 49/2002 Z. z. pamiatková zóna súčasťou pamiatkového územia?

§ 2 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. v znení zákona č. 34/2019 Z. z. – Pamiatkové územie je sídelný územný celok alebo krajinný územný celok sústredených pamiatkových hodnôt alebo archeologických nálezov a archeologických nálezísk, ktorý je z dôvodu ich ochrany podľa tohto zákona vyhlásený za pamiatkovú rezerváciu alebo pamiatkovú zónu.

Prípád č. 3:

Územné konanie a záujmy ochrany prírody a krajiny

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Občianska iniciatíva za zachovanie životného prostredia v S. m. podala odvolanie proti rozhodnutiu o umiestnení stavby X (polyfunkčného objektu A. P.) vydanému v územnom konaní Mestskou časťou B. – S. m.

Nezákonnosť rozhodnutia spočívala v tom, že rozhodnutie, ktoré je podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) územným rozhodnutím, nemôže byť podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny vydané bez existencie právoplatného súhlasu na výrub drevín. Rozhodnutie, v ktorom sa ustanovuje, že určitá plocha bude zastavaná stavbou X, v dôsledku čoho budú musieť byť vyrúbané na nej rastúce stromy a kry, je rozhodnutím, ktorým môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny.

Odvolaací správny orgán zamietol odvolanie občianskej iniciatívy. Zo zákona č. 543/2002 Z. z. nevyplýva, že územné rozhodnutie je podmienené vydaním súhlasu na výrub drevín. Keďže územné rozhodnutie ešte nezakladá právo na uskutočnenie stavby, postačí, ak sa súhlas na výrub drevín predložil v stavebnom konaní, ktoré nadväzuje na územné konanie a v ktorom sa rozhodne o povolení stavby X.

Občianska iniciatíva sa napriek tomu domnieva, že pri rozhodovaní o umiestnení stavby na mieste, kde sa nachádzajú dreviny, musí najprv o ich výrube rozhodnúť vecne príslušný orgán ochrany prírody. V opačnom prípade by nezávislosť jeho rozhodovania podľa zákona č. 543/2002 Z. z. bola obmedzená už jestvujúcim rozhodnutím stavebného úradu o umiestnení stavby X.

Úloha: *Bol rozhodnutie stavebného úradu vydané v súlade s platnou právnou úpravou?*

1. Má podľa zákona č. 50/1976 Zb. stavebný úrad postavenie vykonávateľa štátnej správy?

§ 117 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Stavebným úradom je obec. Pôsobnosť stavebného úradu je preneseným výkonom štátnej správy.

2. Možno podľa zákona č. 50/1976 Zb. územné konanie považovať za konanie, ktorým môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny?

§ 37 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Stavebný úrad v územnom konaní posúdi návrh predovšetkým z hľadiska starostlivosti o životné prostredie a potrieb požadovaného opatrenia v území a jeho dôsledkov; preskúma návrh a jeho súlad s podkladmi podľa odseku 1 a predchádzajúcimi rozhodnutiami o území, posúdi, či vyhovuje všeobecným technickým požiadavkám na výstavbu a všeobecne technickým požiadavkám na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu, prípadne predpisom, ktoré ustanovujú hygienické, protipožiarne podmienky, podmienky bezpečnosti práce a technických zariadení, dopravné podmienky, podmienky ochrany prírody, starostlivosti o kultúrne pamiatky, ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu, lesného pôdneho fondu a pod., pokiaľ posúdenie nepatrí iným orgánom.

3. Možno podľa zákona č. 50/1976 Zb. rozhodnutie o umiestnení stavby považovať za rozhodnutie, ktorým môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny?

§ 39a ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – V podmienkach na umiestnenie stavby sa určia požiadavky

- a) na ochranu prírody a krajiny a na zabezpečenie starostlivosti o životné prostredie,
- b) na zabezpečenie súladu urbanistického riešenia a architektonického riešenia stavby s okolitým životným prostredím, najmä na výškové a polohové umiestnenie stavby vrátane odstupov od hraníc pozemku a od susedných stavieb, na výšku stavby, prístup a užívanie stavieb osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, na napojenie na sieť technického vybavenia, napojenie na pozemné komunikácie, na podiel zastavanej plochy a nezastavanej plochy zo stavebného pozemku vrátane požiadaviek na úpravu jeho nezastavaných plôch,
- c) vyplývajúce z chránených častí krajiny alebo z ich blízkosti,
- d) vyplývajúce zo stanovísk dotknutých orgánov.

4. Je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. potrebný súhlas orgánu ochrany prírody na výrub dreviny?

§ 47 ods. 3 prvá veta zákona č. 543/2002 Zb. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – Na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. stavebný úrad povinný v územnom konaní rozhodnúť o umiestnení stavby až po tom, ako orgán ochrany prírody a krajiny rozhodne o súhlase na výrub dreviny?

§ 103 ods. 5 zákona č. 543/2002 Zb. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – Orgán verejnej správy, ktorý vedie konanie o veci, ktorou môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny, môže o veci rozhodnúť najskôr po tom, ako mu bolo doručené rozhodnutie orgánu ochrany prírody o vydaní alebo nevydaní súhlasu alebo povolení alebo nepovolení výnimky zo zákazu, odborné stanovisko alebo záväzné stanovisko, ak sa podľa tohto zákona vyžadujú.

Prípad č. 4:

Hmotnoprávna povaha lekárskeho posudku

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

J. K. sa správnou žalobou domáhala preskúmania lekárskeho posudku posudkovej komisie o jej zdravotnom stave, ktorý bol jedným z podkladov pre rozhodnutie Sociálnej poisťovne vo veci invalidného dôchodku J. K. podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. V posudku posudkový lekár hodnotil pokles schopnosti J. K. vykonávať zárobkovú činnosť.

Úloha: Je lekársky posudok z právneho hľadiska spôsobilý byť samostatným predmetom prieskumu v správnom súdnictve?

1. Kto podľa č. 461/2003 Z. z. vykonáva lekársku posudkovú činnosť?

§ 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Ak § 155 ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec alebo poškodený požiada.

2. Čo je predmetom lekárskej posudkovej činnosti podľa č. 461/2003 Z. z.?

§ 153 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Posudkový lekár posudzuje na účely sociálneho poistenia pri kontrolných lekárskech prehliadkach zdravotný stav, schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť a pracovnú schopnosť poistenca a poškodeného

a) v lehote určenej pri predchádzajúcom posudzovaní alebo aj skôr, ak zistí posudkovo významné skutočnosti, ktoré odôvodňujú vykonanie kontrolnej lekárskej prehliadky,

b) na podnet inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

3. Kedy sa poistenec podľa č. 461/2003 Z. z. považuje z hmotnoprávneho hľadiska za invalidného?

§ 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

4. Na základe čoho sa podľa č. 461/2003 Z. z. posudzuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť?

§ 71 ods. 4 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a

5. Akú funkciu podľa č. 461/2003 Z. z. plní lekársky posudok z procesnoprávneho hľadiska v konaní vo veciach invalidného dôchodku?

§ 196 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

6. Má lekársky posudok podľa Správneho súdneho poriadku hmotnoprávnu povahu rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, ktorých zákonnosť sa preskúmava v správnom súdnictve?

§ 3 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

(1) Na účely tohto zákona sa rozumie

a) administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov,

- b) rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka,
- c) opatrením orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté,

Prípád č. 5:

**Zmena hmotnoprávnych podmienok pre vydanie
záväzného stanoviska**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

V konaní o odstránení stavby X krajský pamiatkový úrad ako dotknutý orgán podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) vydal súhlasné záväzné stanovisko.

Právoplatné rozhodnutie o odstránení stavby bolo zrušené v rámci prieskumu v správnom súdnictve. Správny súd súčasne podľa § 191 ods. 4 Správneho súdneho poriadku vrátil vec na ďalšie konanie. Zrušil pritom nielen rozhodnutie druhostupňového orgánu verejnej správy (žalovaného), ale aj rozhodnutie orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, ktoré mu predchádzalo. V dôsledku toho sa vo veci konalo a rozhodovalo opäť na prvom stupni.

V priebehu tohto nového konania vo vzťahu k stavbe X, ktorá sa mala odstrániť, začalo konanie o jej vyhlásenie za kultúrnu pamiatku podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

Úloha: *Bol krajský pamiatkový úrad ako dotknutý orgán v konaní o odstránení stavby X podľa zákona č. 50/1976 Zb. viazaný obsahom svojho predchádzajúceho záväzného stanoviska, ktoré vo veci vydal?*

1. Čo je úlohou dotknutého orgánu v konaní podľa zákona č. 50/1976 Zb.?

§ 140b ods. 2 prvá veta zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Dotknutý orgán je oprávnený uplatňovať požiadavky v rozsahu svojej pôsobnosti ustanovenej osobitným predpisom.

2. Čo je úlohou krajského pamiatkového úradu ako dotknutého orgánu podľa zákona č. 49/2002 Z. z.?

§ 30 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. v znení zákona č. 34/2019 Z. z. – Záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu sa vyžaduje ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené týmto zákonom. Orgán štátnej správy

vy a orgán územnej samosprávy, ktorý vedie konanie, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany pamiatkového fondu, môže vo veci samej rozhodnúť až po doručení právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska orgánu štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu.

3. Aký verejný záujem chráni krajský pamiatkový úrad v konaní o odstránení stavby podľa zákona č. 50/1976 Zb.?

§ 126 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Ak sa konanie podľa tohto zákona dotýka záujmov chránených predpismi o ochrane zdravia ľudu, o utváraní a ochrane zdravých životných podmienok, vodách, o ochrane prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov, o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, o lesoch a lesnom hospodárstve, o opatreniach na ochranu ovzdušia, o ochrane a využití nerastného bohatstva, o kultúrnych pamiatkach, o štátnej ochrane prírody, o požiarnej ochrane, o zákaze biologických zbraní, na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, o odpadoch, o veterinárnej starostlivosti, o vplyvoch na životné prostredie, o jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení, o prevencii závažných priemyselných havárií, o správe štátnych hraníc, o pozemných komunikáciách, o dráhach a o doprave na dráhach, o civilnom letectve, o vnútrozemskej plavbe, o energetike, o tepelnej energetike, o elektronických komunikáciách, o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, o civilnej ochrane, o inšpekcii práce a o štátnej geologickej správe, rozhodne stavebný úrad na základe záväzného stanoviska dotknutého orgánu podľa § 140a, ktorý uplatňuje požiadavky podľa osobitných predpisov.

4. Možno začatie konania o vyhlásení stavby X za kultúrnu pamiatku považovať za podstatnú zmenu skutkových okolností, z ktorých dotknutý orgán v predchádzajúcom konaní o odstránení stavby X vychádzal?

§ 2 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. v znení zákona č. 34/2019 Z. z. – Pamiatkový fond je súbor hnutelných vecí a nehnuteľných vecí vyhlásených podľa tohto zákona za národné kultúrne pamiatky (ďalej len „kultúrna pamiatka“), pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny. Za pamiatkový fond sa považujú aj veci, o ktorých sa začalo konanie o vyhlásenie za kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny.

5. Vydá krajský pamiatkový úrad nové záväzné stanovisko v konaní o odstránení stavby X?

§ 140b zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Dotknutý orgán je viazaný obsahom svojho predchádzajúceho záväzného stanoviska, ktoré vo veci vydal; to neplatí, ak došlo k zmene ustanovení právneho predpisu, podľa ktorých dotknutý orgán záväzné stanovisko vydal, alebo k podstatnej zmene skutkových okolností, z ktorých dotknutý orgán vychádzal. Ak dotknutý orgán vydá neskoršie záväzné stanovisko, uvedie v ňom, či jeho predchádzajúce záväzné stanovisko sa neskorším záväzným stanoviskom potvrdzuje, dopĺňa, mení alebo nahrádza s uvedením dôvodov podľa zákona.

VONKAJŠIA KONTROLA A SPRÁVNÝ DOZOR

Prípád č. 1:

Stiahnutie výrobkov z trhu a nariadenie ich zničenia

(doc. JUDr. Jozef Sobihard, CSc.)

V. van T. 30. augusta 2019 predával vo svojom stánku na trhovisku v B. B. textilné výrobky a obuv, ktorých predajom porušil predpisy o ochranných známkach. Taktiež predával detské hračky, ktoré nevyhovovali požiadavkám na bezpečnosť výrobkov, keďže mohli poškodiť zdravie detí. Za porušenie povinností podľa všeobecne záväzných právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa mu bola orgánom dozoru uložená pokuta 1 500 eur a nariadená povinnosť výrobky stiahnuť z predaja. Proti opatreniu orgánu dozoru predávajúci neuplatnil písomné námietky.

Pri ďalšej kontrole 3. júna 2020 orgán dozoru nad dodržiavaním povinností podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch zistil, že V. van T. opätovne predáva takéto výrobky. Z tohto dôvodu uložil predávajúcemu pokutu 3 000 eur a taktiež rozhodol o okamžitom stiahnutí výrobkov a ich zničení.

Úloha: Bol postup orgánu dozoru voči predávajúcemu v rámci opakovanej kontroly v súlade so zákonom?

1. Akú povinnosť podľa zákona č. 250/2007 Z. z. porušil V. van T. ako predávajúci?

§ 6 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení zákona č. 170/2018 Z. z. – Na trh možno uviesť, ponúkať alebo predávať len bezpečné výrobky; to neplatí pre použité výrobky dodané ako starožitnosti alebo pre výrobky, ktoré sa majú pred použitím opraviť alebo obnoviť, ak o tom dodávateľ preukázateľne informoval osobu, ktorej výrobok dodáva.

2. Akú právomoc môže orgán dozoru uplatniť voči predávajúcemu, ktorý uvedie na trh nebezpečný výrobok?

§ 20 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení zákona č. 170/2018 Z. z. – Orgán dozoru je povinný vykonávať kontrolu bezpečnosti výrobku alebo služby a na tento účel je oprávnený

a) vyžiadať potrebné informácie od výrobcu, predávajúceho, dovozcu alebo dodávateľa,

b) odobrať výrobok alebo vzorku zo série výrobkov a preveriť ich bezpečnosť,

c) posúdiť, či výrobok alebo služba uvedená na trh obsahuje upozornenia na riziká, ktoré môže použitie výrobku alebo poskytnutie služby vyvolať,

d) informovať včas a vhodným spôsobom osoby, ktoré môžu byť vystavené riziku vyvolanému výrobkom alebo poskytnutou službou,

e) dočasne zakázať uvedenie výrobku, série výrobkov alebo služby na trh, ich prezentáciu, ponuku alebo predaj, ak je dôvodné podozrenie, že výrobok alebo služba nie sú bezpečné, po dobu potrebnú na vykonanie skúšok alebo preverenie podozrenia,

f) zakázať uvedenie výrobku, série výrobkov alebo služby na trh, ich prezentáciu, ponuku alebo predaj, ak bolo preukázané, že nie sú bezpečné, a zaviesť sprievodné opatrenia zabezpečujúce dodržiavanie tohto zákazu,

g) nariadiť alebo organizovať okamžité stiahnutie výrobku, série výrobku alebo služby z trhu^{25a)} alebo stiahnutie z predaja,^{25b)} ak je preukázané, že nie sú bezpečné a sú uvedené na trh; ak je to potrebné, nariadiť aj ich zničenie,

h) vydať záväzné pokyny na odstránenie zistených nedostatkov a vykonanie nevyhnutných opatrení a určiť lehotu na podanie správy o ich splnení,

i) vydať na požiadanie colného orgánu záväzné stanovisko^{25c)} o tom, či dovážaný výrobok

1. pri jeho správnej inštalácii, údržbe a používaní vážne a bezprostredne ohrozuje zdravie a bezpečnosť vo všeobecnosti, zdravie a bezpečnosť pri práci, ochranu spotrebiteľa, životné prostredie a verejnosť,

2. má pripojenú sprievodnú dokumentáciu podľa osobitného predpisu, ktorý harmonizuje podmienky uvádzania výrobkov na trh^{25d)} a je označený v súlade s týmto osobitným predpisom, alebo

3. má správne umiestnené označenie CE.^{25e)}

§ 20 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení zákona č. 170/2018 Z. z. – Orgán dozoru môže postup podľa odseku 3 uplatniť proti výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi alebo dodávateľovi a proti osobám, ktoré výrobok alebo službu nadobudnú ako súčasť veci, a proti každej inej osobe, ak je to potrebné na zabezpečenie spolupráce pri opatreniach na zabránenie ohrozeniu pochádzajúcemu z výrobku.

3. Bol orgán dozoru oprávnený uložiť predávajúcemu V. van T. pokutu za opakované porušenie povinnosti?

§ 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení zákona č. 170/2018 Z. z. – Za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom alebo právne záväznými aktmi Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa²⁸⁾ uloží orgán dozoru výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi, dodávateľovi alebo osobe podľa § 9a alebo § 26 pokutu do 66 400 eur; za opakované porušenie povinnosti počas 12 mesiacov uloží pokutu do 166 000 eur.

4. Bol orgán dozoru oprávnený uložiť predávajúcemu V. van T. pokutu za opakované porušenie povinnosti vo výške 3 000 eur?

§ 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení zákona č. 170/2018 Z. z. –

Prípád č. 2:

**Povinnosti orgánu kontroly a pracovníkov kontroly
podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Sekcia kontrolná vykonalo 2. novembra 2020 v S., a. s. podľa zákona NR SR č. 18/1996 Z. z. o cenách cenovú kontrolu zameranú na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov.

Na základe zistení kontroly uložilo S., a. s. pokutu za porušenie cenovej disciplíny vo výške 45 000 eur.

S., a. s. podala proti neprávoplatnému rozhodnutiu opravný prostriedok. Okrem toho, že namietala nezákonnosť rozhodnutia Ministerstva financií Slovenskej republiky ako prvostupňového správneho orgánu pokiaľ ide o odôvodnenosť rozsahu a výšky uloženej pokuty, uviedla, že v rámci postupu došlo k nasledujúcim porušeniam zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe:

1) kontrolný orgán nepreukázal kontrolovanej osobe odbornú spôsobilosť členov kontrolnej skupiny predložením písomného osvedčenia o ich odbornej spôsobilosti,

2) kontrolný orgán neodôvodnil prizvanie prizvaných osôb,

3) po podaní námietok S., a. s. k Protokolu o cenovej kontrole nebol vypracovaný dodatok k Protokolu orgánom kontroly tak, ako to vyžaduje zákon; kontrolný orgán iba písomne zdôvodnil neopodstatnenosť námietok S., a. s. vedúcemu kontrolovaného subjektu.

Podľa názoru S., a. s. tieto porušenia postupu pri výkone kontroly majú za následok, že rozhodnutie o pokute, ktoré vychádzalo z jej výsledkov, je nezákonné, keďže podkladom na jeho vydanie bol dôkaz, ktorý bol získaný v rozpore so zákonom.

Úloha: Bola kontrola vykonaná v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Malo Ministerstvo financií Slovenskej republiky právomoc vykonať cenovú kontrolu podľa zákona NR SR č. 18/1996 Z. z.?

§ 16 od. 2 zákona NR SR č. 18/1996 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Ce-

novú kontrolu podľa tohto zákona sú oprávnené vykonávať cenové kontrolné orgány, ktorými sú cenové orgány uvedené v § 20 ods. 1.

§ 12 od. 2 zákona NR SR č. 18/1996 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Ministerstvo

- a) vypracováva koncepciu cenovej politiky,
- b) ustanovuje podmienky pre dohodovanie a reguláciu cien podľa tohto zákona,
- c) rozhoduje vo veciach regulácie cien,
- d) určuje rozsah cenovej evidencie,
- e) určuje zásady cenovej kontroly,
- f) vykonáva cenovú kontrolu a uskutočňuje konanie vo veciach porušenia cenovej disciplíny,
- g) zabezpečuje informačný systém pre potreby vyhodnocovania vývoja cien, regulácie cien, cenovej kontroly a konania vo veciach porušenia cenovej disciplíny,
- h) informuje verejnosť o výsledkoch konaní vo veciach porušenia cenovej disciplíny,
- i) overuje vyššie územné celky rozhodovaním vo veciach regulácie cien a výkonom cenovej kontroly,
- j) poveruje správy finančnej kontroly výkonom cenovej kontroly,
- k) usmerňuje činnosť vyšších územných celkov v oblasti cien,
- l) odborne riadi, metodicky usmerňuje a koordinuje cenovú kontrolu vykonávanú správami finančnej kontroly, Slovenskou obchodnou inšpekciou, vyššími územnými celkami.

2. Bolo Ministerstvo financií Slovenskej republiky povinné postupovať pri cenovej kontrole na základe zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.?

§ 16 od. 3 zákona NR SR č. 18/1996 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Na výkon cenovej kontroly sa primerane použije osobitný predpis.¹³⁾

13) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

§ 1 zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 373/2019 Z. z. – Kontrolu plnenia úloh štátnej správy a úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy vykonávajú

- a) Úrad vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“),
- b) iné orgány štátnej správy podľa § 6.

(2) Orgány uvedené v odseku 1 sú orgány kontroly podľa tohto zákona. Or-

gány kontroly vykonávajú vonkajšiu kontrolu v rozsahu svojej pôsobnosti vymedzenej osobitnými predpismi¹⁾ a vnútornú kontrolu ako súčasť plnenia svojich úloh v príslušnom odvetví štátnej správy.

§ 6 zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 373/2019 Z. z. –

(1) Iné orgány štátnej správy podľa tohto zákona sú

- a) ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy,
- b) orgány miestnej štátnej správy,
- c) ďalšie orgány štátnej správy, ak to ustanovuje osobitný predpis.⁹⁾

(2) Iné orgány štátnej správy vykonávajú kontrolu v rozsahu svojej pôsobnosti v kontrolovaných subjektoch podľa osobitných predpisov.⁹⁾

(3) Pôsobnosť orgánov kontroly upravená osobitnými predpismi¹⁰⁾ nie je týmto zákonom dotknutá.

3. Boli podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. pracovníci kontroly povinní preukázať kontrolovanej osobe svoju odbornú spôsobilosť?

§ 11 ods. 2 písm. a) zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 373/2019 Z. z. – Pracovníci kontroly sú v súvislosti s výkonom kontroly povinní a) vopred oznámiť kontrolovanému subjektu predmet, účel, dátum začatia kontroly a predpokladanú dobu trvania kontroly a preukázať sa písomným poverením na vykonanie kontroly spolu s dokladom totožnosti alebo služobným preukazom zamestnanca, ak osobitný predpis neustanovuje inak;⁹⁾ ak by oznámenie pred začatím kontroly mohlo viesť k zmareniu účelu kontroly, treba tak urobiť najneskôr pri začatí kontroly,

4. Je podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. orgán kontroly povinný odôvodniť prizvanie prizvaných osôb?

§ 15 zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 373/2019 Z. z. – Ak je to odôvodnené osobitnou povahou kontroly, na jej vykonanie môže orgán kontroly prizvať zamestnancov iného orgánu štátnej správy, orgánu samosprávy a právnickej osoby alebo fyzické osoby s ich súhlasom (ďalej len „prizvané osoby“). Účasť týchto zamestnancov na kontrole je iným úkonom vo všeobecnom záujme.¹⁹⁾

5. V ktorom prípade je podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. pracovník kontroly povinný vypracovať dodatok k protokolu?

§ 13 ods. 4 prvá veta zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 373/2019 Z. z. – Ak sú proti kontrolným zisteniam podané opodstatnené námietky podľa § 11 ods. 2 písm. e), pracovníci kontroly vypracujú dodatok k protokolu, ktorý je jeho súčasťou.

§ 11 ods. 2 písm. e) zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 373/2019 Z. z. – Pracovníci kontroly sú v súvislosti s výkonom kontroly povinní e) preveriť opodstatnenosť námietok ku kontrolným zisteniam, opodstatnené námietky zohľadniť v dodatku k protokolu a oboznámiť s ním vedúceho kontrolovaného subjektu,

6. Bol pracovník kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. povinný vypracovať a doručiť stanovisko k námietkam vedúcemu kontrolovaného subjektu?

§ 11 ods. 2 písm. f) zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 373/2019 Z. z. – Pracovníci kontroly sú v súvislosti s výkonom kontroly povinní f) neopodstatnenosť námietok písomne zdôvodniť vedúcemu kontrolovaného subjektu najneskôr do termínu prerokovania protokolu,

Prípád č. 3:

Bránenie výkonu štátneho stavebného dohľadu

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Mesto L. M. ako stavebný úraduložilo KTI – realizácia stavieb, s. r. o. pokutu vo výške 3 100 eur podľa § 106 ods. 1 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) za to, že bránila vo výkone štátneho stavebného dohľadu.

Skutkovú podstatu správneho deliktu mala naplniť tým, že ako stavebník dňa 20. februára 2020 neumožnila povereným zamestnancom vstup do stavby X za účelom zistenia, či sa pri jej uskutočňovaní dodržiavajú podmienky stavebného povolenia.

Stavebný úrad pri ukladaní pokuty zohľadnil, že KTI – realizácia stavieb, s. r. o. bola vopred písomne vyzvaná k jej účasti na prehliadke. Výzva obsahovala poučenie o možnosti uloženia pokuty, ak KTI – realizácia stavieb, s. r. o. povinnosť podľa § 100 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. nesplní.

KTI – realizácia stavieb, s. r. o. zastúpená Ing. P. J., prvým konateľom spoločnosti sa faxovým podaním zo 4. februára 2020 ospravedlnila z účasti pri prehliadke kvôli práceneschopnosti Ing. P. J. a požiadala o zmenu termínu.

Mesto L. M. ako stavebný úrad žiadosti vyhovel a určilo ďalší termín obhliadky na 20. február 2020 o 10.00 hod.

Z protokolu vyhotoveného 20. februára 2020 vyplýva, že KTI – realizácia stavieb, s. r. o. neumožnila povereným zamestnancom stavebného úradu vstup do priestorov stavby X, na ktorej mali prebiehať už len vnútorné ukončovacie práce. Ing. P. J., prvý konateľ spoločnosti, sa napriek doručenej písomnej výzve úradu, na ktorú nereagoval na obhliadku nedostavil, iba telefonicky informoval prostredníctvom asistentky, že je stále práceneschopný. Druhý konateľ spoločnosti, Ing. J. J., bol v čase termínu obhliadky nedostupný a asistentka sa nevedela vyjadriť, či sa na obhliadku dostaví.

V odvolaní proti rozhodnutiu o uložení pokuty KTI – realizácia stavieb, s. r. o. namietala, že mesto L. M. jej uložilo pokutu za marenie výkonu štátneho stavebného dohľadu napriek tomu, že sa konateľ spoločnosti vopred riadne ospravedlnil.

Úloha: *Bolo mesto L. M. ako stavebný úrad povinné uložiť KTI – realizácia stavieb, s. r. o. pokutu za správny delikt podľa stavebného zákona?*

1. Malo mesto L. M. ako stavebný úrad podľa zákona č. 50/1976 Zb. právomoc uložiť pokutu právnickej osobe brániacej vo výkone štátneho stavebného dohľadu?

§ 106 ods. 1 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Stavebný úrad alebo inšpekcia uloží pokutu do 400 000 Sk právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá c) nezabezpečuje podmienky vykonávania štátneho stavebného dohľadu, bráni v jeho výkone, nespĺní výzvu orgánu štátneho stavebného dohľadu [§ 102 ods. 2] alebo neurobí opatrenie nariadené orgánom štátneho stavebného dohľadu,

2. Bolo podľa zákona č. 50/1976 Zb. možné kvalifikovať konanie KTI – realizácia stavieb, s. r. o. ako marenie výkonu štátneho stavebného dohľadu?

§ 100 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 145/2010 Z. z. – Stavebník, oprávnená osoba či právnická osoba uskutočňujúca alebo odstraňujúca stavbu, ako aj vlastníci stavby sú povinní a) umožniť orgánom štátneho stavebného dohľadu a nimi prizvaným znalcom vstupovať na stavenisko a do stavby, nazerať do jej dokumentácie a utvárať predpoklady pre výkon dohľadu,

3. Kto bol podľa Obchodného zákonníka oprávnený konať v mene KTI – realizácia stavieb, s. r. o.?

§ 13 ods. 1 druhá veta zákona č. 513/1991 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Právnická osoba koná štatutárnym orgánom alebo za ňu koná zástupca.

§ 13 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Ustanovenia tohto zákona o jednotlivých obchodných spoločnostiach a o družstve určujú štatutárny orgán, ktorého konanie je konaním podnikateľa.

Prípád č. 4:

**Hmotnoprávne podmienky výkonu kontroly
v rámci stavebného dohľadu a právo na rešpektovanie obydlia
podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd**

(prof. JUDr. Soňa Košíčiarová, PhD.)

Pán H., britský občan žijúci v Londýne, bol vlastníkom bytu vo Francúzsku. Táto nehnuteľnosť mu slúžila ako miesto na rodinnú rekreáciu a na obchodné pobyty.

Akciová spoločnosť I. vlastniaca bytový komplex získala v roku 2006 dve stavebné povolenia na stavbu rodinného domu, skleníka a vonkajšieho schodiska.

V roku 2009 bytový komplex skontrolovali úradníci z odboru územného plánovania mesta. Vypracovali správu vrátane fotodokumentácie, podľa ktorej stavebník nerešpektoval rozsah prác vymedzený v stavebných povoleniach (namiesto skleníka vonkajšieho schodiska vznikla telocvičňa, sauna a masážne priestory a namiesto technickej miestnosti dva byty).

Kontrola sa uskutočnila bez predchádzajúceho súhlasu majiteľov bytového komplexu v ich neprítomnosti. Vstup nebol uzamknutý a zamestnanci stavebnej spoločnosti pracujúci v areáli proti vstupu úradníkov objektov nenamietali.

Na základe výsledkov kontroly stavebný úrad začal predbežné šetrenie, ktoré viedlo k ďalšej kontrole v roku 2010 a záveru o porušení stavebných povolení. Pán H. mal v týchto rozhodnutiach status „obyvateľa objektu“. Rozporoval výsledky prvotného šetrenia s ohľadom na to, že vstup úradníkov do budov bez jeho súhlasu a prítomnosti predstavoval zásah do jeho obydlia.

V roku 2017 bola námietka zamietnutá a sťažovateľ i spoločnosť I. boli uznaní vinnými z bránenia prístupu do areálu v rámci druhej kontrolnej prehliadky a za vykonanie stavebných prác nad rámec schváleného rozsahu. Súčasne im bola uložená pokuta vo výške niekoľko tisíc eur a nariadilo sa im, aby budovy do šiestich mesiacov uviedli do súladu s povoleniami. Spoločnosť I. následne dodatočne získala stavebné povolenie pre dotknuté objekty.

Pán H. podal sťažnosť na Európsky súd pre ľudské práva, v ktorej namietal porušenie svojho práva na rešpektovanie svojho obydlia.

Francúzska vláda namietala, že čl. 8 Dohovoru sa neuplatní v prípade, keď dotknuté miesto nemožno považovať za domov sťažovateľa v zmysle tejto medzinárodnej zmluvy. Také označenie totiž vyžaduje existenciu dostatočných a trvalých väzieb sťažovateľa k danému miestu (*Buckley proti Spojenému*

kráľovstvu, č. 20348/92, rozsudok zo dňa 25. septembra 1996, § 52–54; *Winterstein a ostatní proti Francúzsku*, č. 27013/07, rozsudok zo dňa 17. októbra 2013, § 141).

Úloha: *Došlo vstupom úradníkov stavebného úradu do obydlija pána H. bez jeho súhlasu, bez súdneho povolenia a bez účinného následného súdneho prieskumu k porušeniu čl. 8 Dohovoru?*

1. Vzťahuje sa čl. 8 Dohovoru na ochranu obydlija?

čl. 8 ods. 1 Dohovoru – Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlija a korešpondencie.

2. Možno obydlie pána H., ktoré plnilo funkciu rekreačného sídla, považovať na účely čl. 8 Dohovoru za obydlie, ak sa preukázala existencia dostatočných a súvislých väzieb k tomuto miestu?

čl. 8 ods. 1 Dohovoru –

3. Sledoval zásah stavebného úradu legitímny cieľ?

čl. 8 ods. 2 Dohovoru – Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

4. Možno kontrolu obydlija sťažovateľa vykonanú bez jeho súhlasu, bez súdneho povolenia a bez účinného následného súdneho prieskumu považovať za primeranú sledovaným legitímnym cieľom Dohovoru?

čl. 8 ods. 2 Dohovoru –

Prípád č. 5:

**Právna povaha daňovej kontroly podľa Dohovoru
o ochrane ľudských práv a základných slobôd***(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

V roku 1987 švajčiarska správa daní (Eidgenössische Steuerverwaltung) preskúmavala spis P., finančného riaditeľa, pána J. B. Zistila, že v rokoch 1979 až 1985 investoval u P. a jeho spoločností. Príslušné čiastky však neboli uvedené v jeho priznaniach za zdaňovacie obdobia 1981/1982 a 1987/1988.

Vzhľadom k týmto skutočnostiam daňová komisia okresu X. (Bezirkssteuerkommission) v 1987 začala konanie pre skrátenie dane (Steuerhinterziehungsverfahren). J. B. bol vyzvaný, aby predložil dokumenty týkajúce sa uvedených spoločností. J. B. uznal, že „v rokoch 1979 až 1985 investoval u P. a jeho spoločností a z týchto investícií riadne nepriznal príjmy v daňovom priznaní“. Požadované dokumenty však nepredložil. V 1988 bol opäť vyzvaný, aby uviedol zdroj svojich investícií u P. Na výzvu nereagoval.

Okresná daňová komisia rozhodla vykonať vyrubenie dane (Nachsteuer). Po intervencii inšpektora federálnych daní predseda daňovej komisie svoje rozhodnutie zrušil a zároveň J. B. znovu vyzval, aby objasnil zdroj investovaných príjmov. J. B. na výzvu ani na opakovanú výzvu neodpovedal. Následne mu bola uložená poriadková pokuta 1 000 CHF.

V apríli 1989, a následne v júni, júli a v auguste 1990 okresná daňová komisia zaslala ďalšie upomienky J. B., lebo požadované informácie neposkytol.

V auguste a v septembri 1990 odpovedal, že rozhodnutie o vyrubení dane podľa jeho názoru nadobudlo právoplatnosť a preto nie je povinný podať ďalšie informácie. Správa mu v októbri 1990 uložila druhú poriadkovú pokutu ve výške 2 000 CHF a v roku 1991 tretiu poriadkovú pokutu ve výške 2 000 CHF. Sťažnosť, ktorú J. B. podal proti druhej poriadkovej pokute bola v 1992 komisiou kantónu Valais (Steuerrekurskommission) zamietnutá. Podľa jej názoru J. B. zámerne odmietol vyhovieť žiadosti daňových orgánov o informácie, avšak podľa čl. 131 ods. 1 nariadenia Federálnej rady je každý, na koho sa vzťahuje daňová povinnosť povinný spolupracovať s daňovou správou, najmä predložiť listiny a ďalšie doklady, ktoré má v držbe a ktoré môžu mať význam pro stanovenie dane; okrem toho rozhodnutie o vyrubení dane nenadobudlo právoplatnosť.

J. B. podal v roku 1996 sťažnosť Európskej komisii pre ľudské práva. V nej tvrdil, že postup daňovej správy bol voči nemu nespravodlivý, keďže bol nútený predložiť dokumenty, ktoré by mohli prispieť k jeho trestnému obvineniu.

Švajčiarska vláda sťažovateľovo tvrdenie odmietla, lebo sa domnievala, že čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je na daňové konanie aplikovateľný.

Úloha: Bola situácia, keď sa daňové orgány pokúsili prinútiť sťažovateľa ukladaním poriadkových pokút, aby predložil dokumenty poskytujúce informácie o jeho príjme za účelom jeho zdanenia v súlade s požiadavkou Dohovoru?

1. Vzťahuje sa čl. 6 ods. 1 Dohovoru na postup daňových orgánov, v ktorom sťažovateľ nemohol vylúčiť, že by podľa vnútroštátneho práva mohlo neskôr vyústiť do jeho stíhania za trestný čin krátenia dane?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru – Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

2. Patrí podľa medzinárodných noriem právo zachovávať mlčanlivosť a právo neprispievať k vlastnému obvineniu medzi práva obvineného z trestného činu?

čl. 6 ods. 3 Dohovoru – Každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva: a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu; b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby; c) obhajovať sa osobne alebo pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú; d) vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe; e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom alebo týmto jazykom nehovorí.

3. Bol postupom švajčiarskej daňovej správy porušený zákaz inkrimácie (zásada *nemo tenetur se ipsum accusare*) v situácii, keď sa ako štátne orgány usilovali získať podklady pre svoje rozhodnutie proti vôli J. B.?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru –

čl. 6 ods. 3 Dohovoru –

Prípad č. 6:

**Povinnosť mlčanlivosti pri výkone kontroly
a právo na informácie**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Strana Zelených požiadala podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky o sprístupnenie výsledkov vnútrorezortnej kontroly, ktorú inicioval podpredseda vlády Slovenskej republiky, D. Č. ako zastupujúci minister vo vzťahu k aplikácii nariadenia Rady č. 338/97/ES z 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi (Ú. v. EÚ z 3. marca 1997) a zákona č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vo svojej písomnej žiadosti žiadala o sprístupnenie fotokópie výsledku kontroly (vrátane zápisnice o prerokovaní protokolu).

Ministerstvo odmietlo sprístupniť požadovanú informáciu. V odôvodnení svojho zamietavého rozhodnutia argumentovalo tým, že jej poskytnutie by bolo porušením povinnosti podľa osobitného zákona – § 11 ods. 2 písm. k) zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe. Toto ustanovenie prikazuje pracovníkom kontroly v súvislosti s výkonom kontroly zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri výkone kontroly, ak ich od tejto povinnosti písomne neoslobodí ten, v záujme koho túto povinnosť majú, alebo vo verejnom záujme vedúci orgánu kontroly; tým nie je dotknutá povinnosť zachovávať mlčanlivosť o utajovaných skutočnostiach a osobných údajoch.

Úloha: Bol postup Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Považovalo sa sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. za porušenie povinností zachovávať mlčanlivosť podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.?

§ 13 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 145/2010 Z. z. – Sprístupnenie informácií podľa tohto zákona sa nepovažuje za porušenie povinností zachovávať mlčanlivosť podľa osobitného zákona.²⁶⁾

²⁶⁾ Napríklad § 73 ods. 2 písm. b) zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, § 34 ods. 4 zákona č. 229/1992 Zb. o komoditných burzách v znení neskorších predpisov, § 10 ods. 2 zákona č. 124/1992 Zb. o Vojenskej polícii, § 54 ods. 3 zákona č. 335/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, § 15 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 16 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky, § 12 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1996 Z. z. Colný zákon v znení neskorších predpisov, § 40 a 41 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov, § 11 ods. 2 písm. k) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe, § 80 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

2. Bola povinná osoba oprávnená podľa zákona č. 211/2000 Z. z. obmedziť sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupniť, ak sa týkala výkonu kontroly?

§ 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 145/2010 Z. z. – Povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak g) sa týka výkonu kontroly, dohľadu alebo dozoru orgánom verejnej moci podľa osobitných predpisov^{24b)} okrem informácie o rozhodnutí alebo o inom výsledku kontroly, dohľadu alebo dozoru, ak jej sprístupnenie nezakazujú osobitné predpisy,^{24b)}

^{24b)} Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov, zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 340/2005 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3. Bola povinná osoba oprávnená podľa zákona č. 211/2000 Z. z. obmedziť sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupniť, ak sa týkali výsledku výkonu kontroly?

§ 11 ods. 1 písm. g) zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 145/2010 Z. z. –

4. Bolo možné informácie požadované Stranou Zelených podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. považovať za informácie o výsledku kontroly?

§ 13 ods. 1 zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 275/2009 Z. z. – O výsledku vykonanej kontroly, ktorou boli zistené nedostatky, vypracujú pracovníci kontroly protokol, ktorý obsahuje najmä a) označenie orgánu kontroly, ktorý kontrolu vykonal, b) označenie kontrolovaného subjektu, c) meno, priezvisko a titul pracovníkov kontroly, ktorí kontrolu vykonali, d) miesto a čas vykonania kontroly, e) predmet kontroly, f) kontrolované obdobie, g) preukázané kontrolné zistenia, h) zoznam príloh protokolu, i) dátum vypracovania protokolu, j) dátum oboznámenia vedúceho kontrolovaného subjektu s protokolom, k) vlastnoručné podpisy pracovníkov kontroly, l) podpis vedúceho kontrolovaného subjektu, ktorý bol s protokolom oboznámený, m) prílohy k protokolom, n) správu o zistenej nezrovnalosti, ak kontrolou zistený nedostatok je nezrovnalosťou podľa osobitného predpisu.^{18a)}

§ 13 ods. 5 zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 275/2009 Z. z. – Vyjadrenia vedúceho kontrolovaného subjektu ku kontrolným zisteniam a ďalšie písomnosti a materiály potvrdzujúce kontrolné zistenia, písomné potvrdenie kontrolovaného subjektu o vrátení dokladov a písomností, priebežný protokol, čiastkový protokol a dodatok k protokolom sú súčasťou protokolu o výsledku kontroly.

§ 13 ods. 6 zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 275/2009 Z. z. – O prerokovaní protokolu vypracujú pracovníci kontroly zápisnicu, ktorá musí obsahovať dátum oboznámenia vedúceho kontrolovaného subjektu s protokolom, dátum prerokovania protokolu, mená prítomných na prerokovaní a ich vlastnoručné podpisy. Zápisnica o prerokovaní protokolu sa prikladá k protokolom o výsledku kontroly. V zápisnici sa uloží povinnosť vedúcemu kontrolovaného subjektu v určenej lehote a) prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a ich príčin a predložiť ich orgánu kontroly, b) určiť zamestnancov zodpovedných za zistené nedostatky, c) predložiť orgánu kontroly správu o splnení opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin a uplatnení právnej zodpovednosti, d) uplatniť právnu zodpovednosť za zistené nedostatky voči zamestnancom zodpovedným za tieto nedostatky.

§ 13 ods. 7 zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 275/2009 Z. z. – Ak sa kontrolou nezistí porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov alebo interných predpisov, vypracuje sa záznam o kontrole. Pri jeho vypracovaní sa postupuje primerane podľa odseku 1.

§ 13 ods. 8 zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 275/2009 Z. z.
– Kontrola je skončená prerokovaním protokolu. Protokol sa považuje za prerokovaný aj vtedy, ak sa vedúci kontrolovaného subjektu bezdôvodne nedostaví na prerokovanie protokolu alebo odmietne podpísať zápisnicu o prerokovaní protokolu. Tieto skutočnosti pracovníci kontroly uvedú v zápisnici o prerokovaní protokolu. Kontrola, z ktorej sa vypracúva záznam, je skončená jeho podpísaním pracovníkmi kontroly a odovzdaním vedúcemu kontrolovaného subjektu.

Prípad č. 7:

**Právomoc inšpekcie uložiť sankcie za správne delikty zistené
v rámci jednej kontroly**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Inšpektori Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v T. vykonali dňa 3. marca 2020 v prevádzke fyzickej osoby – podnikateľa, Ing. J. R., kontrolu v súlade so zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ako aj so zákonom č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z kontroly bol vypracovaný jeden inšpekčný záznam. Následne Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v T. ako vecne príslušný správny orgán viedol dve samostatné správne konania č. P/0293/02/2020 a č. F/0294/02/2020, ktoré skončili vydaním dvoch samostatných rozhodnutí o uložení pokuty za porušenie zákona č. 250/2007 Z. z. a zákona č. 377/2004 Z. z.

Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie zamietol odvolania Ing. J. R. a obe rozhodnutia potvrdil.

Ing. J. R. v podanej správnej žalobe namietal nezákonnosť rozhodnutí z dôvodu, že Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v T. nemal právomoc rozdeliť jednu úradnú kontrolu, viesť dve samostatné správne konania na základe dvoch samostatných zákonov a uložiť dve pokuty, ktoré v súčte predstavovali vyššiu pokutu než by bola tá, ktorá by mu hrozila pri použití tzv. absorpčnej zásady uplatňovanej v trestnom práve.

Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 571/2015 z 12. apríla 2016, podľa ktorého správne trestanie spadá pod čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z tohto dôvodu sa na ukládanie pokuty za správne delikty musia primerane aplikovať základné zásady trestného práva. Pri nedostatku špeciálnej úpravy v predpisoch upravujúcich správne delikty je potrebné pri súbehu správnych deliktov použiť analógiu legis a aplikovať tzv. absorpčnú zásadu. Zbiehajúce sa delikty sú tak postihnuteľné len trestom určeným pre najzávažnejší z nich.

Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie ako žalovaný orgán verejnej správy sa k správnej žalobe Ing. J. R. vyjadril tak, že v danom prípade išlo o dva rôzne skutky sankcionovateľné podľa dvoch rôznych právnych predpisov, t. j. podľa zákona o ochrane spotrebiteľa a podľa zákona o ochrane nefajčiarov. Poukázal na to, že podľa

platnej právnej úpravy musia byť správne delikty prejednané v dvoch samostatných konaniach. Nie je podstatné, že orgán ich zistil v rámci jednej kontroly. Skutočnosť, že pri jednej kontrole boli zistené viaceré nedostatky, ktoré sú porušením povinností podľa rôznych právnych predpisov, nezakladá dôvod na ich spojenie do jedného postihu, resp. rozhodnutia.

Podľa žalovaného orgánu verejnej správy aplikácia absorpčnej zásady pri viacčinnom rôznorodom súbehu je v podmienkach administratívneho trestania vylúčená. I keď páchateľ porušil rôzne zákony chrániace odlišný objekt záujmu, uplatneniu zásady bráni jestvujúca špecifickosť úpravy sankčných mechanizmov v týchto zákonoch obsiahnutých.

Úloha: Došlo postupom Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v T. k zásahu do subjektívnych práv Ing. J. R., keď ako správny orgán samostatne prejedнала správne delikty zistené v rámci jednej kontroly a nezohľadnila pri ukladaní pokút tzv. absorpčnú zásadu?

1. Mal Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v T. právomoc prejednať správne delikty spáchané Ing. J. R. podľa dvoch rôznych zákonov v jednom spoločnom konaní, ak zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) a ani tieto osobitné zákony neupravujú inštitút spoločného konania?

§ 10 ods. 9 zákona č. 377/2004 Z. z. v znení zákona č. 89/2016 Z. z. – Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na ukládanie pokút všeobecné predpisy o správnom konaní.⁵⁾

5) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

§ 27 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní²⁹⁾ okrem § 20 ods. 3 písm. e) až h) a § 21 a § 26a, ak osobitný zákon neustanovuje inak.³⁰⁾

29) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

2. Pokiaľ Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v T. predjednal správne delikty Ing. J. R. spáchané podľa rôznych zákonov v súbehu samostatne, bol povinný v súlade s princípom proporcionality prihliadnúť na sankciu, ktorú už Ing. J. R. uložil v prvom konaní?

čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

3. Je správny súd povinný v konaní o správnej žalobe Ing. J. R. vo veciach správneho trestania prihliadnúť z úradnej povinnosti na dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona?

§ 195 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak d) ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania,

4. Upravuje Trestný zákon tzv. absorpčnú zásadu v súvislosti s ukladáním trestov?

§ 41 ods. 1 prvá veta zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 474/2019 Z. z. – Ak súd odsudzuje páchatela za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný.

Prípád č. 8:

**Protokol o inšpekcii ako opatrenie orgánu verejnej správy
podľa Správneho súdneho poriadku***(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

Z protokolu Inšpektorátu práce K. zo dňa 17. júna 2020 č. IKO-167-38-1.2/P-A28-20, A113 o výsledku inšpekcie práce podľa § 7 ods. 3 písm. a) v nadväznosti na § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplývalo, že u kontrolovaného subjektu (PS a., s. r. o.) bola v dňoch 11. a 17. júna 2020 vykonaná inšpekcia práce za prítomnosti konateľa kontrolovaného subjektu, Ing. L. U. Výkon inšpekcie bol zameraný na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania.

Pri vykonanej inšpekcii práce boli zistené nedostatky, a to porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania, ktorého sa PS a., s. r. o. ako zamestnávateľ dopustila tým, že využívala závislú prácu fyzickej osoby L. L. Táto osoba vykonávala stavebné práce na stavbe K. a nemala s ňou založený pracovno-právny vzťah podľa osobitného predpisu, čo bolo v rozpore s § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

L. L. v zápisnici o podaní informácie uviedol, že na pracovisku pracuje od 27. mája 2020. Vykonáva búračské práce. Zbijačku a náradie mu poskytla firma PS a., s. r. o. Zároveň uviedol, že „Ing. L. U. tu chodí a vraví, čo mám robiť a robí dohľad“. L. L. predložil zmluvu o dielo zo dňa 27. mája 2020.

V bode B/ protokolu o výsledku inšpekcie práce zo dňa 17. júna 2020 Inšpektorát práce K. medzi zistené nedostatky zahrnul, že práca, ktorú vykonával L. L., má charakter závislej práce, ktorá nemôže byť vykonávaná v zmluvnom občiansko-právnom vzťahu alebo v zmluvnom obchodno-právnom vzťahu, čo vyplýva aj zo zákona č. 308/2013 Z. z., aj zo zákona o nelegálnej práci.

V časti VII. Opatrenia protokolu bolo inšpektorom práce podľa § 12 ods. 2 písm. b) a ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. zamestnávateľovi nariadené zabezpečiť, aby sa nedostatok uvedený v bode B1 protokolu v budúcnosti nevyskytoval.

Z obsahu protokolu vyplývalo, že bol prerokovaný dňa 17. júna 2020. Kontrolovaný subjekt v zastúpení Ing. L. U. sa k zisteným skutočnostiam a nedostatkom uvedeným v protokole nevyjadril. Protokol bol podpísaný inšpekto-

rom práce JUDr. Ing. C. a Ing. U. Prevzatie protokolu dňa 17. júna 2020 Ing. L. U. potvrdil vlastnoručným podpisom.

Dňa 18. júna 2020 PS a., s. r. o. doručila Inšpektorátu práce K. vyjadrenie k protokolu č. IKO-167-38-1.2/P-A28-20, A113. Vyjadrila nesúhlas s protokolom tvrdiac, že zákaz nelegálneho zamestnávania neporušila.

Keďže nesúhlasila s vyjadrením inšpektorátu, že sa proti „výsledkom inšpekcie práce môže brániť v správnom konaní o uložení sankcie za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania nadväzujúcim na výsledky inšpekcie a preto obrana proti Protokolu a Dodatku nie je právne relevantná“, PS a., s. r. o. podala proti protokolu Inšpektorátu práce K. zo dňa 17. júna 2020 č. IKO-167-38-1.2/P-A28-20, A113 správnu žalobu.

Úloha: Mal Krajský súd v K. právomoc podľa Správneho súdneho poriadku preskúmať na základe správnej žaloby PS a., s. r. o. protokol Inšpektorátu práce K. zo dňa 17. júna 2020 č. IKO-167-38-1.2/P-A28-20, A113?

1. Bola PS a., s. r. o. podľa Správneho súdneho poriadku oprávnená domáhať sa v správnom súdnictve preskúmania protokolu Inšpektorátu práce K.?

§ 2 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

2. Bolo možné na účely Správneho súdneho poriadku považovať protokol Inšpektorátu práce K. zo dňa 17. júna 2020 č. IKO-167-38-1.2/P-A28-20, A113 za opatrenie orgánu verejnej správy?

§ 3 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie c) opatrením orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté,

§ 4 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú

- a) orgány štátnej správy,
- b) orgány územnej samosprávy, ktorými sú obce, mestá, a v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje,
- c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- d) právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- e) štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

3. Bol Krajský súd v K. povinný rozsudkom zamietnuť žalobu PS a., s. r. o., ak Inšpektorát práce K. dostatočne zistil skutkový stav veci, dostatočným spôsobom sa vysporiadal so všetkými námietkami vznesenými PS a., s. r. o. v podanom vyjadrení k predmetnému protokolu, protokol vydal v súlade so zákonom č. 125/2006 Z. z. a zistené procesné pochybenia neboli spôsobilé zapríčiniť nezákonnosť protokolu ako celku?

§ 190 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

Prípad č. 9:

**Miera spoluzavinenia ako kritérium pre určenie výšky pokuty
za neumožnenie výkonu štátneho požiarneho dozoru**

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Dňa 19. augusta 2020 bolo správcovskej spoločnosti VSD doručené oznámenie o vykonaní protipožiarnej kontroly v bytovom dome, ktorého správu zabezpečovala, ako aj poverenie na vykonanie kontroly pre konkrétnych zamestnancov.

VSD namietala, že bytové objekty neboli v poverení ani v oznámení jednoznačne identifikované s tým, že po obdržaní údajov zabezpečí vhodný termín pre zástupcu vlastníkov, ktorý sprístupní kontrolovanú nehnuteľnosť. VSD ani po predložení kontrolným orgánom vypracovaného zoznamu objektov bytového domu neumožnila orgánu štátneho požiarneho dozoru vykonať komplexnú protipožiarňu kontrolu.

Hasičský a záchranný útvar hl. mesta Slovenskej republiky B. uložil VSD ako správcovi bytového domu pokutu za správny delikt vo výške 6 000 eur na základe § 59 ods. 1 písm. p) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarňami z dôvodu, že neumožnila výkon štátneho požiarneho dozoru.

VSD v podanom odvolaní namietala nezákonnosť rozhodnutia. Podľa nej subjektom a nositeľom protipožiarnej kontroly mali byť vlastníci bytov a nebytových priestorov v kontrolovanom objekte, pretože kontrolované bolo plnenie povinností, ktoré síce zákon č. 314/2001 Z. z. ukladá správcovi bytových domov, avšak správny orgán neprihliadol na skutočnosť, že VSD mala s vlastníkmi bytov a nebytových priestorov uzavretú zmluvu o výkone správy, podľa ktorej sa mal na kontrolách štátneho požiarneho dozoru zúčastniť okrem VSD aj zástupca vlastníkov.

Úloha: Bolo rozhodnutie o pokute uloženej VSD vydané v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z.?

1. Bola správcovská spoločnosť VSD povinná umožniť orgánu vykonávajúcemu štátny požiarňu dozor vstup do objektov a priestorov na účely vykonania kontroly plnenia povinností na úseku ochrany pred požiarňami?

§ 4 písm. g) zákona č. 314/2001 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Právnic-

ká osoba a fyzická osoba-podnikateľ na účely predchádzania vzniku požiarov je povinná, ak tento zákon neustanovuje inak, g) umožniť orgánu vykonávajúcemu štátny požiarly dozor a obci vstup do objektov a priestorov na účely vykonania kontroly plnenia povinností na úseku ochrany pred požiarly, poskytovať mu požadované doklady, dokumentáciu ochrany pred požiarly a súvisiace podklady a informácie,

§ 6a zákona č. 314/2001 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Vlastník bytového domu, spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome a správca bytového domu^{5a}) sú povinní zabezpečiť pri správe bytového domu plnenie úloh ochrany pred požiarly, ktoré sa týkajú spoločných častí bytového domu a spoločných zariadení bytového domu, podľa § 4 písm. a) až c), g) až i) a k) až p), § 5 písm. a) až c), i) a j) a § 8 písm. f) s tým, že o splnení povinností podľa § 4 písm. a) vyhotoví technik požiarnej ochrany záznam; obsah záznamu o vykonaní preventívnej protipožiarnej prehliadky a druhy dokumentácie pre bytové domy ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

5a) Zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov.

2. Mal Hasičský a záchranný útvar hl. mesta Slovenskej republiky B. právomoc podľa zákona č. 314/2001 Z. z. uložiť pokutu VSD?

59 ods. 1 písm. p) zákona č. 314/2001 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Krajské riaditeľstvo alebo okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 8 298 eur právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že p) neumožní alebo sťaží výkon štátneho požiarneho dozoru,

3. Mohla mať uzavretá zmluva medzi VSD a vlastníky bytov a nebytových priestorov v kontrolovanej nehnuteľnosti vplyv na povinnosť VSD poskytnúť súčinnosť pri výkone štátneho požiarneho dozoru podľa zákona č. 314/2001 Z. z.?

§ 4 písm. g) zákona č. 314/2001 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

§ 6a zákona č. 314/2001 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

4. Vznikla objektívna zodpovednosť VSD ako právnickej osoby za správny delikt podľa zákona č. 314/2001 Z. z.?

§ 6a zákona č. 314/2001 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

5. Na aké kritériá pri určovaní výšky pokuty bol Hasičský a záchranný útvar hl. mesta Slovenskej republiky B. povinný prihliadnuť?

59 ods. 6 zákona č. 314/2001 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Pri určovaní pokuty sa prihliada najmä na závažnosť a čas trvania protiprávneho konania a na rozsah spôsobenej škody.

6. Bol Hasičský a záchranný útvar hl. mesta Slovenskej republiky B. povinný v danej situácii prihliadnuť aj na mieru spoluzavinenia ako kritérium pre ukladanie pokút?

čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

12. kapitola

PREDPOKLADY VZNIKU ADMINISTRATÍVNOPRÁVNEJ ZODPOVEDNOSTI

Prípád č. 1:

Protiprávne správanie osoby (*doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.*)

Policajná hliadka 31. decembra 2019 vykonávala o 21.35 hod. v meste P. cestnú kontrolu.

Pri kontrole osobného motorového vozidla Škoda OCTAVIA modrej farby ev. č. BA XXX-FU vzniklo podozrenie, že vodič motorového vozidla, J. R., je pod vplyvom alkoholického nápoja.

J. R. sa bránil tým, že alkoholu vypil veľmi málo, aj to pred piatimi hodinami. Keď ho policajná hliadka vyzvala, aby sa podrobil dychovej skúške. J. R. to odmietol. Rovnako sa odmietol podrobiť odberu krvi a moču za účelom zistenia prítomnosti alkoholu v krvi.

Úloha: Porušil J. R. povinnosť ustanovenú zákonom č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov?

1. Ako definuje zákon cestnú premávku?

§ 2 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Cestnou premávkou na účely tohto zákona sa rozumie užívanie diaľnic, ciest, miestnych komunikácií a účelových komunikácií (ďalej len „cesta“) vodičmi vozidiel a chodcami.

2. Bol J. R. účastníkom cestnej premávky?

§ 2 ods. 2 písm. u) zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Na účely tohto zákona sa ďalej rozumie u) účastníkom cestnej premávky osoba, ktorá sa priamo zúčastňuje cestnej premávky,

3. Je účastník cestnej premávky povinný dodržiavať pravidlá cestnej premávky?

§ 3 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Účastník cestnej premávky je povinný dodržiavať pravidlá cestnej premávky ustanovené v tomto zákone.

4. Akú povinnosť mal J. R. ako vodič motorového vozidla?

§ 4 ods. 2 písm. c) a d) zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Vodič nesmie

c) požiť počas vedenia vozidla alkohol alebo inú návykovú látku,⁹⁾

d) viesť vozidlo v takom čase po požití alkoholu alebo inej návykovej látky, keď sa alkohol alebo iná návyková látka ešte môžu nachádzať v jeho organizme; toto neplatí pre cyklistu, vodiča kolobežky s pomocným motorčekom a vodiča samovyvažovacieho vozidla jazdiaceho v obci a pre cyklistu, vodiča kolobežky s pomocným motorčekom a vodiča samovyvažovacieho vozidla jazdiaceho po cestičke pre cyklistov, ak množstvo alkoholu v jeho organizme nepresiahne hodnotu 0,24 miligramu etanolu na liter vydýchnutého vzduchu pri vyšetrení dychovou skúškou prístrojom alebo 0,5 gramu etanolu na kilogram hmotnosti vyšetrovanej osoby pri lekárskom vyšetrení zo vzorky krvi plynovou chromatografiou,

5. Porušil J. R. pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom?

§ 137 ods. 2 písm. a) a b) zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom je

a) jazda pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky; to neplatí, ak ide o cyklistu podľa § 4 ods. 2 písm. d),

b) odmietnutie podrobiť sa vyšetreniu na zistenie požitia alkoholu alebo inej návykovej látky,

6. Porušil J. R. svojím správaním predpisy o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky?

§ 137 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Porušenie povinností ustanovených týmto zákonom sa považuje za porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Prípád č. 2:

Protiprávny následok

(doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.)

I. G. bol so svojím psom na prechádzke v parku pri dome, pričom psa nevedol na vôdzke a pes nemal nasadený náhubok. Pes sa dostal do potýčky so psom majiteľa A. Z. Keď sa A. Z. usiloval ruvajúcích sa psov oddeliť, pes I. G. ho uhryzol do ruky.

I. G. bol rozhodnutím primátora mesta B. uznaný za vinného zo spáchania priestupku podľa § 7 ods. 2 písm. b) zákona č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov. Podľa tohto ustanovenia zákona „priestupku sa dopustí ten, kto psa vedie, ak nezabráni útoku psa na človeka alebo zvieru alebo nezabráni inému spôsobu ich ohrozovania psom“.

Okrem toho bol I. G. rozhodnutím Okresného úradu B. uznaný vinným zo spáchania priestupku podľa § 49 ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Podľa tohto ustanovenia zákona „priestupku sa dopustí ten, kto inému z nedbanlivosti ublíži na zdraví“.

Proti rozhodnutiu Okresného úradu v B. sa I. G. včas odvolal. Namietal nezákonnosť rozhodnutia z dôvodu, že za spáchaný skutok už bol rozhodnutím mesta B. potrestaný. Podľa jeho názoru by bolo porušením ústavného princípu *ne bis in idem* (nie dvakrát v tom istom), ak by mal byť rozhodnutím Okresného úradu B. opakovane postihnutý za ten istý skutok, t. j. za to, že jeho pes spôsobil zranenie človeku.

Odvolací orgán sa s argumentáciou I. G. nestotožnil. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že princíp *ne bis in idem* je vylúčený v situácii, ak to isté správanie zakladá právomoc orgánov verejnej správy konať na základe zákonných pravidiel chrániacich rozdielne spoločenské záujmy. Súbeh priestupkov v takom prípade nie je vylúčený, lebo protiprávne následky týchto priestupkov (vyjadrené objektmi ich skutkových podstát) sú rozdielne.

Úloha: Je objekt skutkovej podstaty priestupku podľa § 7 ods. 2 písm. b) zákona č. 282/2002 Z. z. odlišný od objektu skutkovej podstaty priestupku podľa § 49 ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb.?

1. Ako je vyjadrený objekt skutkovej podstaty priestupku v zákonnej definícii pojmu priestupku podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb.?

§ 2 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

2. Čo je objektom skutkovej podstaty priestupku podľa § 49 ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb.?

§ 49 ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

Priestupky proti občianskemu spolunažívaniu

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto b) inému z nedbanlivosti ublíži na zdraví,

3. Čo je objektom skutkovej podstaty priestupku podľa § 7 ods. 2 písm. b) zákona č. 282/2002 Z. z.?

§ 1 ods. 1 zákona č. 282/2002 Z. z. v znení zákona č. 355/2016 Z. z. – Tento zákon ustanovuje niektoré podmienky držania psov.

§ 4 ods. 1 zákona č. 282/2002 Z. z. v znení zákona č. 355/2016 Z. z. – Vodiť psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je fyzicky a psychicky spôsobilá a schopná ho ovládať v každej situácii, pričom je povinná predchádzať tomu, aby pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka alebo zvieratá, a zabraňovať vzniku škôd na majetku, prírode a životnom prostredí, ktoré by pes mohol spôsobiť.

Prípád č. 3:

Zavinenie a jeho forma*(doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.)*

R. G. bola so svojím psom na prechádzke, pričom psa nevedla na vôdzke a pes nemal nasadený náhubok. Pes sa dostal do potýčky so psom majiteľa J. T. Keď sa J. T. snažil ruvajúčich sa psov oddeliť, pes R. G. ho uhryzol do ruky.

R. G. bola právoplatne aj uznaná vinnou zo spáchania priestupku podľa § 7 ods. 2 písm. b) zákona č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov. Podľa tohto ustanovenia zákona „priestupku sa dopustí ten, kto psa vedie, ak nezabráni útoku psa na človeka alebo zviera alebo nezabráni inému spôsobu ich ohrozovania psom“.

R. G. proti právoplatnému rozhodnutiu namietala, že neporušila žiadnu povinnosť podľa zákona č. 282/2002 Z. z. Plemeno pyrenejský horský pes je vo všeobecnosti plemeno pokojné a neagresívne. Jej pes v minulosti nikdy nikoho nenapadol, nie je teda v zmysle § 2 písm. b) zákona č. 282/2002 Z. z. nebezpečným psom a pri vodení na verejnom priestranstve nemusí mať v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 282/2002 Z. z. nasadený náhubok. Poranenie poškodeného J. T. nezavinila, lebo J. T. v snahe odtrhnúť od seba bijúce sa psy postupoval nerozvážne a neopatrne, čím vlastnou vinou prispel k vzniku ujmy na jeho zdraví.

Úloha: Možno v danom prípade hovoriť o zodpovednosti majiteľky psa za priestupok?

1. Porušila R. G. povinnosť podľa zákona č. 282/2002 Z. z., keď jej pes nemal status nebezpečného psa?

§ 4 ods. 1 zákona č. 282/2002 Z. z. v znení zákona č. 355/2016 Z. z. – Vodiť psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je fyzicky a psychicky spôsobilá a schopná ho ovládať v každej situácii, pričom je povinná predchádzať tomu, aby pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka alebo zvieratá, a zabraňovať vzniku škôd na majetku, prírode a životnom prostredí, ktoré by pes mohol spôsobiť.

§ 4 ods. 2 zákona č. 282/2002 Z. z. v znení zákona č. 355/2016 Z. z. – Vodič nebezpečného psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je plne spôsobilá na právne úkony. Na verejnom priestranstve musí mať nebezpečný pes nasadený náhubok.

§ 4 ods. 3 zákona č. 282/2002 Z. z. v znení zákona č. 355/2016 Z. z. – Za psa vždy zodpovedá držiteľ psa alebo osoba, ktorá psa vedie alebo nad psom vykonáva dohľad.

2. Je podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch potrebné na zodpovednosť R. G. zavinenie?

§ 2 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

3. Akú formu zavinenia rozlišuje zákon SNR č. 372/1990 Zb.?

§ 4 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupok je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel'

- a) vedel, že môže svojím konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal na to, že tento záujem neporuší alebo neohrozí, alebo
- b) nevedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, hoci to vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

§ 4 ods. 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupok je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

- a) chcel svojím konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom alebo
- b) vedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, a pre prípad, že ho poruší alebo ohrozí, bol s tým uzrozumený.

4. Bolo potrebné v danom prípade podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. preukázať R. G. zavinenie vo forme úmyslu?

§ 3 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Na zodpovednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie.

5. Akej formy zavineného konania sa R. G. v zmysle zákona SNR č. 372/1990 Zb. dopustila?

§ 4 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z.

§ 4 ods. 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z.

6. Aký právny význam zohráva pri posúdení zodpovednosti R. G. za priestupok jej tvrdenie, že J. T. „postupoval nerozvážne a neopatrne, čím vlastnou vinou prispel k vzniku ujmy na jeho zdraví“?

§ 12 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Pri určení druhu sankcie a jej výmery sa prihliadne na závažnosť priestupku, najmä na spôsob jeho spáchania a na jeho následky, na okolnosti, za ktorých bol spáchaný, na mieru zavinenia, na pohnútky a na osobu páchatela, ako aj na to, či a akým spôsobom bol za ten istý skutok postihnutý v kárnom alebo disciplinárnom konaní.

Prípad č. 4:

Príčinná súvislosť

(doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.)

J. S. kosil na svojom pozemku pred domom trávnik, pričom spod noža jeho vysokovýkonnej kosačky prudko odletel kamienok a spôsobil na neďaleko zaparkovanom aute M. K., ktorý bol na príležitostnej návšteve u susedov, drobné poškodenie laku.

M. K. oznámil predmetné konanie J. S. Okresnému úradu L. M. ako priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Okresný úrad L. M. síce začal proti J. S. konanie o priestupku, avšak zastavil ho podľa § 76 ods. 1 zákona z dôvodu, že skutok, o ktorom konal, nie je priestupkom. Orgán štátnej správy v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol: „Konanie obvineného z priestupku nemožno kvalifikovať ako priestupok z dôvodu, že medzi následkom (škoda na majetku) a konaním J. S. nejestvuje príčinná súvislosť“.

M. K. nie je presvedčený o správnosti odôvodnenia rozhodnutia Okresného úradu L. M., lebo v tomto prípade nejestvuje pochybnosť o tom, že škoda na jeho majetku vznikla v dôsledku toho, že J. S. kosil trávu v blízkosti jeho auta. Vzhľadom na to, že trávnik nebol pravidelne udržiavaný, mohol a mal predvídať, že v ňom bude kameň, a tak mal byť pri kosení opatrný.

Úloha: Je v danom prípade podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. existencia príčinnej súvislosti medzi konaním obvineného z priestupku a škodou na majetku dostatočným dôvodom na vznik zodpovednosti J. S. za priestupok proti majetku?

1. Akým spôsobom vymedzuje zákon skutkovú podstatu priestupku proti majetku?

§ 50 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupku sa dopustí ten, kto úmyselne spôsobí škodu na cudzom majetku krádežou, spreneverou, podvodom alebo zničením alebo poškodením veci z takého majetku, alebo sa o takéto konanie pokúsi.

2. Aká forma zavinenia vo vzťahu k príčinnej súvislosti sa vyžaduje v prípade priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona?

§ 3 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Na zodpovednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie.

§ 50 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z.

3. Vyvolal J. S. svojím konaním príčinnú súvislosť vo vzťahu k protiprávnemu následku úmyselne?

§ 4 ods. 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupok je spáchaný úmyselne, ak páchatel

a) chcel svojím konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom alebo

b) vedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, a pre prípad, že ho poruší alebo ohrozí, bol s tým uzrozumený.

4. Vyvolal J. S. svojím konaním príčinnú súvislosť vo vzťahu k protiprávnemu následku z nedbanlivosti?

§ 4 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupok je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel

a) vedel, že môže svojím konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal na to, že tento záujem neporuší alebo neohrozí, alebo

b) nevedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, hoci to vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

Prípad č. 5:

**Okolnosť vylučujúca protiprávnosť konania právnickej osoby
za správny delikt**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Obchodná spoločnosť R. požiadala obec S. ako príslušný stavebný úrad podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) o vydanie stavebného povolenia na stavbu reklamného zariadenia na pozemku 543 v k. ú. S. (orná pôda v zjednodušenej evidencii katastra nehnuteľností). Po vydaní stavebného povolenia spoločnosť R. umiestnila na pozemku 543 v k. ú. S. v súlade s právoplatným povolením stavebného úradu S. reklamné zariadenie.

Dodatočne sa zistilo, že stavebný úrad stavbu povolil na lesnom pozemku. Nezákonnosť rozhodnutia bola zapríčinená vecnou chybou v evidencii verejnej správy, z ktorej pri svojom rozhodovaní ako správny orgán vychádzal.

Keď bolo rozhodnutie stavebného úradu zrušené pre jeho nezákonnosť, orgán štátnej správy lesného hospodárstva K. uložil spoločnosti R. pokutu podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch.

Proti rozhodnutiu orgánu štátnej správy lesného hospodárstva K. podala spoločnosť R. odvolanie. Namietala, že sa správneho deliktu nemohla dopustiť, lebo nevedela a podľa evidencie orgánov štátnej správy, ktorá bola chybná, nemohla vedieť, že ide o lesný pozemok. Obchodná spoločnosť R. konala v dobrej viere na základe právoplatného rozhodnutia stavebného úradu, lebo sa domnievala, že pozemok 543 v k. ú. S. nie je lesným pozemkom. Tomu nie je na prekážku ani to, že rozhodnutie stavebného úradu bolo zrušené. Obchodná spoločnosť R. nezákonnosť jeho rozhodnutia ako účastník správneho konania nezapríčinila

Úloha: Bolo možné konanie obchodnej spoločnosti R. v súlade so zákazom analógie v neprospech páchatela správneho deliktu kvalifikovať ako protiprávne konanie?

1. Akým spôsobom vymedzuje zákon č. 326/2005 Z. z. skutkovú podstatu správneho deliktu, za ktorý bola spoločnosti R. uložená pokuta?

§ 64 písm. a) zákona č. 326/2005 Z. z. v znení zákona č. 355/2019 Z. z. – Orgán štátnej správy lesného hospodárstva uloží pokutu od 165 eur do 99 580 eur

právnickej osobe alebo fyzickej osobe-podnikateľovi,⁹²⁾ ktorá a) využíva lesné pozemky na iné účely ako na plnenie funkcií lesov bez rozhodnutia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva o vyňatí alebo o obmedzení využívania, alebo znemožňuje, alebo obmedzuje ich využívanie na plnenie funkcií lesa (§ 7),

2. Vyžaduje zákon č. 326/2005 Z. z. ako hmotnoprávnu podmienku pre vznik zodpovednosti porušenie povinnosti?

§ 65 ods. 1 zákona č. 326/2005 Z. z. v znení zákona č. 355/2019 Z. z. – Pri ukladaní pokuty a určení jej výšky podľa § 64 sa prihliada najmä na závažnosť, spôsob a čas trvania a možné následky porušenia povinností, na spoluprácu a prístup právnických osôb alebo dotknutých fyzických osôb-podnikateľov k odstraňovaniu následkov a k prijatým opatreniam.

3. Bol povinný orgán štátnej správy aplikovať pri absencii úpravy okolností vylučujúcich protiprávnosť konania právnickej osoby za správny delikt v zákone č. 326/2005 Z. z. na základe zásady nullum crimen, nulla poena sine lege praevia stricta tzv. okolnosti vylučujúce protiprávnosť konania podľa Trestného zákona?

čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

3. Bolo možné aplikovať na základe analógie ustanovenie Trestného zákona upravujúceho okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu?

§ 28 zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 474/2019 Z. z. –

Výkon práva a povinnosti

(1) Čin inak trestný nie je trestným činom, ak ide o výkon práva alebo povinnosti vyplývajúcich zo všeobecne záväzného právneho predpisu, z rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci, z plnenia pracovných či iných úloh alebo zo zmluvy, ktorá neodporuje všeobecne záväznému právnenému predpisu ani ho neobchádza; spôsob výkonu práv a povinností nesmie odporovať všeobecne záväznému právnenému predpisu.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak bol spáchaný trestný čin genocídia podľa § 418, trestný čin nedobrovoľného zmiznutia podľa § 420a alebo trestný čin neľudskosti podľa § 425 splnením nariadenia, príkazu, rozkazu alebo pokynu orgánu výkonnej moci alebo nadriadeného.

(3) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak bol spáchaný trestný čin vojnového bezprávia podľa § 433 splnením nariadenia, príkazu, rozkazu alebo pokynu orgánu výkonnej moci alebo nadriadeného, okrem prípadu, ak osoba, ktorá plnila také nariadenie, príkaz, rozkaz alebo pokyn,

a) mala zákonnú povinnosť splniť také nariadenie, príkaz, rozkaz alebo pokyn,

b) nevedela, že také nariadenie, príkaz, rozkaz alebo pokyn je nezákonné, a

c) obsah takého nariadenia, príkazu, rozkazu alebo pokynu nenasvedčoval, že je nezákonné.

Prípád č. 6:

**Nevedomá nedbanlivosť ako hmotnoprávny predpoklad
vzniku zodpovednosti za priestupok**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dopravný úrad ako vecne príslušný bezpečnostný orgán pre železničnú dopravu podľa § 37 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach uložil J. K. pokutu vo výške 50 eur za priestupok podľa § 42 ods. 1 písm. f) tohto zákona.

Priestupku sa J. K. mala dopustiť dňa 27. augusta 2020 v čase o 10.34 hod., keď vystúpila z osobného vlaku OS 4322 zabezpečujúceho prepravu na trase Kvetoslavov – Bodza v stanici D. B. na strane dráhy, na ktorej nie je nástupište.

K. v správnej žalobe proti právoplatnému rozhodnutiu o priestupku nesúhlasila s názorom správneho orgánu, že k naplneniu subjektívnej stránky skutkovej podstaty priestupku automaticky dochádza samotným vykonaním skutku, ktorý možno subsumovať pod objektívnu stránku skutkovej podstaty priestupku. Na to, aby bolo možné skutok kvalifikovať ako priestupok, je potrebné, aby v čase a na mieste spáchania skutku došlo aj k naplneniu zákonných znakov ustanovených v § 4 ods. 1 písm. a) alebo b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Pri nevedomej nedbanlivosti musí byť okrem nevedomosti súčasne daná i povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom. Nedostatok niektorej z týchto zložiek znamená, že čin je nezavinený. Možnosť i povinnosť predvídania sa posudzujú vždy s ohľadom na okolnosti prípadu a na osobné pomery obvineného z priestupku.

Žalobkyňa tvrdila, že vzhľadom na svoje osobné pomery nevedela a ani vedieť nemohla, že pácha priestupok, keď vystúpila na nesprávnej strane vlaku.

V čase vystupovania z vlaku existovali okolnosti, ktoré jej bránili spoznať, že pácha priestupok. Žalobkyňa cestovala vlakom len výnimočne, pohybovala sa iba v meste K., nik z jej príbuzných nepracoval na železnici. Pamätala si len, ako sa na železničnej stanici v D. B. vystupovalo v roku 1972, preto nemohla poznať aktuálne miestne pomery na Železničnej stanici v D. B. Pri vystupovaní sa riadila podľa svojej predchádzajúcej skúsenosti, že v stanici v D. B. sa vždy vystupovalo na strane budovy, preto aj v daný deň vystúpila podľa zvyklostí. V jej konaní nebolo prítomné zavinenie, a preto konanie žalobkyne nie je možné kvalifikovať ako priestupok.

Úloha: Dopustila sa J. K. priestupku podľa § 42 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2009 Z. z.?

1. Ako je vymedzený priestupok v § 42 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2009 Z. z.?

§ 42 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2009 Z. z. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Priestupku sa dopustí ten, kto f) nastupuje do pohybujúceho sa dráhového vozidla, otvára dvere pred zastavením dráhového vozidla, vystupuje z pohybujúceho sa dráhového vozidla alebo vystupuje bez pokynu vodiča alebo iného označeného zamestnanca dráhového podniku mimo stanice alebo zastávky alebo na strane dráhy, na ktorej nie je nástupište, budova stanice alebo označenie zastávky,

2. Postačuje na zodpovednosť páchatel'a za predmetný priestupok podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. nedbanlivosť?

§ 3 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Na zodpovednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie.

3. Postačuje na zodpovednosť páchatel'a za predmetný priestupok podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. nevedomá nedbanlivosť?

§ 4 ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupok je spáchaný z nedbanlivosti, ak b) páchatel' nevedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, hoci to vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

4. Musí páchatel' pri nevedomej nedbanlivosti vedieť, že môže spôsobiť protiprávny a spoločensky škodlivý následok?

§ 4 ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

5. Vyžaduje sa kumulatívne v prípade nevedomej nedbanlivosti povinnosť páchatel'a predvídať určité skutočnosti a s tým spojená určitá miera opatrnosti?

§ 4 ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

6. Konala J. K. v nevedomej nedbanlivosti, ak sa na železničnice stanici v D. B. nachádzala naposledy v roku 1972 v dôsledku čoho nepoznala pomery na železničnej stanici v súčasnosti a súčasne zanedbala potrebnú mieru opatrnosti, keď sa vopred neinformovala o strane určenej na výstup cestujúcich z vlaku?

§ 4 ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

Prípad č. 7:

**Príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním
a protiprávnym následkom**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Občianske združenie X podalo Okresnému úradu B., Odboru všeobecnej vnútornej správy návrh na prejednanie priestupku podľa § 21a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií), v ktorom uviedlo ako páchatela priestupku Ing. Š. V. Priestupku na úseku práva na prístup k informáciám sa mal dopustiť tým, že ako riaditeľ Komunikačného odboru Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky nesprístupnil informácie požadované občianskym združením X v jeho žiadosti a v lehote ustanovenej zákonom č. 211/2000 Z. z. ani nevydal rozhodnutie. V dôsledku toho zo zákona došlo k tzv. fikcii negatívneho rozhodnutia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky ako povinnej osoby.

Občianske združenie X proti fiktívnemu rozhodnutiu o odmietnutí sprístupnenia informácie podalo rozklad na základe § 19 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. Minister zdravotníctva Slovenskej republiky rozhodol o zrušení fiktívneho rozhodnutia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, Komunikačného odboru pre jeho nezákonnosť a súčasne vec vrátil odboru na nové prejednanie a rozhodnutie so záväzným pokynom informácie požadované žiadateľom sprístupniť.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky v súlade s rozhodnutím ministra občianskemu združeniu X informácie sprístupnilo.

Úloha: *Dopustil sa Ing. Š. V. priestupku podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?*

1. Akým spôsobom vymedzuje zákon č. 211/2000 Z. z. priestupok na úseku práva na prístup k informáciám?

§ 21a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Priestupky

Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) vedome vydá a zverejní nepravdivé alebo neúplné informácie,
- b) vydaním rozhodnutia alebo vydaním príkazu, alebo iným opatrením za-
príčiní porušenie práva na prístupnenie informácií,
- c) poruší inú povinnosť ustanovenú týmto zákonom.

2. Porušil Ing. Š. V. povinnosť vyplývajúcu zo zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 21a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

**3. Bolo konaním Ing. Š. V. zapríčinené porušenie práva občianskeho zdru-
ženia X na informácie, ak po zrušení fiktívneho rozhodnutia ministrom
zdravotníctva Slovenskej republiky Komunikačný odbor Ministerstva
zdravotníctva Slovenskej republiky sprístupnil informácie požadované
združením?**

§ 21a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Prípad č. 8:

Skutková podstata priestupku fyzickej osoby

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Rozhodnutím Okresného úradu S., Odboru všeobecnej vnútornej správy zo dňa 29. mája 2020 bol M. R. (nar. 1965) uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Priestupku sa dopustil tým, že v presne nezistenom čase koncom mesiaca apríl 2020 v ateliéri V. G., ktorý sa nachádza v hoteli R. v S., tomuto nadával, že je tyran manželiek a zlodej manželiek. Dňa 2. mája 2020 dal za stierač motorového vozidla V. G. papier s tromi nápismi „F. V. G. zlodej a tyran manželiek“ a to zopakoval dňa 4. mája 2020 vylepením uvedeného nápisu na dvere jeho ateliéru, čím úmyselne narušil občianske spolunažívanie iným hrubým správaním.

Za priestupok uložil orgán štátnej správy M. R. podľa § 11 ods. 1 písm. a) a § 12 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. pokarhanie ako sankciu .

M. R. sa proti rozhodnutiu Okresného úradu v S. odvolal s odôvodnením, že svoje konanie za priestupok nepovažuje, lebo ním napísané nápisy: „F. V. G. zlodej a tyran manželiek“ nesmerovali proti osobe V. G., ale proti obchodnému menu jeho fotoateliéru.

Úloha: Spáchal M. R. priestupok podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb.?

1. Splňalo konanie M. R. všeobecné znaky skutkovej podstaty priestupku podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb.?

§ 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

Pojem priestupku

(1) Priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

(2) Priestupkom nie je konanie, ktorým niekto odvracia

- a) primeraným spôsobom priamo hroziaci útok na záujem chránený zákonom alebo
- b) nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému zákonom, ak týmto konaním nebol spôsobený zrejme rovnako závažný následok ako ten, ktorý hrozil, a toto nebezpečenstvo nebolo možné v danej situácii odstrániť inak.

2. Splňalo konanie M. R. konkrétne znaky skutkovej podstaty priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb.?

§ 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupku sa dopustí ten, kto d) úmyselne naruší občianske spolunažívanie vyhrážaním ujmu na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním,

3. Splňal M. R. hmotnoprávne požiadavky, aby mohol byť subjektom priestupku podľa podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb.?

§ 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

§ 5 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

Vek a nepričetnosť

(1) Za priestupok nie je zodpovedný ten, kto v čase jeho spáchania nedovršil pätnásť rok svojho veku.

(2) Za priestupok nie je zodpovedný ten, kto pre duševnú poruchu v čase jeho spáchania nemohol rozpoznať, že ide o porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom, alebo nemohol ovládať svoje konanie. Zodpovednosti sa však nezabavuje ten, kto sa do stavu nepričetnosti priviedol, hoci len z nebdanlivosti, požitím alkoholu alebo užitím inej návykovej látky.¹⁾

1) § 1 ods. 3 zákona SNR č. 46/1989 Zb. o ochrane pred alkoholizmom a inými toxikomániami.

4. Konal M. R. podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. úmyselne?

§ 3 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Na zod-

povednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie.

§ 4 ods. 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupok je spáchaný úmyselne, ak páchatel

a) chcel svojím konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom alebo

b) vedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, a pre prípad, že ho poruší alebo ohrozí, bol s tým uzrozumený.

5. Porušil M. R. záujem chránený zákonom SNR č. 372/1990 Zb.?

§ 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

6. Zapríčinilo hrubé správanie M. R. narušenie občianskeho spolunažívania?

§ 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

Prípád č. 9:

Krajná núdza ako okolnosť vylučujúca protiprávnosť konania podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb.

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dňa 10. marca 2020 v čase 14:14:25 hod. bola cestným radarovým rýchlomerom nameraná rýchlosť motorového vozidla M. ŠPZ X. na diaľnici D1 150 km/h.

V rámci objasňovania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky policajný orgán zistil, že motorové vozidlo riadil R. R.

R. R. do správy o objasňovaní priestupku uviedol, že išlo o prípad krajnej núdze, lebo išiel k lekárovi v akútnej zdravotnej veci. Nepoprel prekročenie maximálne povolenej rýchlosti, ale popieral, že by spáchal priestupok vzhľadom na prítomnosť krajnej núdze – spočívajúcej v náhlom zhoršení jeho zdravotného stavu (bolesti chrbtice). Rýchlosť prekročil preto, lebo chcel bezodkladne navštíviť lekára.

Policajti por. R. C., por. L. Z., ktorí R. R. po zastavení vozidla kontrolovali, v konaní o priestupku tvrdili, že mu ponúkli sprievod k najbližšiemu lekárovi, čo odmietol a pokračoval v jazde smerom na N. M. V. Na križovatke však neodbočil do N. M. V., ale pokračoval v smere na P.

Dňa 13. júna 2020 v rámci konania o priestupku R. R. predložil správne-mu orgánu ako dôkaz lekársku správu s diagnózou Lumbalgia acuta, ktorú vystavil MUDr. J. K. z N. M. V. Ten vo výpovedi vysvetlil diagnózu R. R. ako bolesti v oblasti krížov, keď pacient nie je v ohrození života. Nevyžaduje sa hospitalizácia, skôr kľudový režim na lôžku.

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v T., Okresný dopravný inšpektorát ako správny orgán uznal R. R. vinným z priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. h) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Úloha: Spáchal R. R. priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. h) zákona SNR č. 372/1990 Zb.?

1. Naplnilo konanie R. R. konkrétne znaky skutkovej podstaty priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. h) zákona SNR č. 372/1990 Zb.?

§ 22 ods. 1 písm. h) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto h) ako vodič motorového vozidla prekročí rýchlosť ustanovenú v osobitnom predpise^{3c)} alebo prekročí rýchlosť ustanovenú dopravnou značkou alebo dopravným zariadením

1. v obci najviac o 20 km h⁻¹ alebo mimo obce najviac o 30 km h⁻¹,

2. v obci o 21 až 50 km h⁻¹ alebo mimo obce o 31 až 60 km h⁻¹,

3. v obci o viac ako 50 km h⁻¹ alebo mimo obce o viac ako 60 km h⁻¹,

3c) § 16, § 27 ods. 3, § 34 ods. 1, § 49 ods. 2, § 59 ods. 3 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

2. Spáchal by R. R. priestupok podľa podľa § 22 ods. 1 písm. h) zákona SNR č. 372/1990 Zb., pokiaľ by konal v krajnej núdzi?

§ 2 ods. 2 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupkom nie je konanie, ktorým niekto odvracia b) nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému zákonom, ak týmto konaním nebol spôsobený zrejme rovnako závažný následok ako ten, ktorý hrozil, a toto nebezpečenstvo nebolo možné v danej situácii odstrániť inak.

3. Bolo možné tvrdiť, že R. R. nekonal v krajnej núdzi, ak sa dokazovaním spoľahlivo preukázalo, že pri páchaní priestupku priamo nehrozilo nebezpečenstvo jeho životu, ktoré by nebolo možné odvrátiť inak než prekročením rýchlosti ustanovenej v osobitnom predpise?

§ 2 ods. 2 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

Prípád č. 10:

Nutná obrana ako okolnosť vylučujúca protiprávnosť konania podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb.*(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

Okresný úrad S., Odbor všeobecnej vnútornej správy rozhodnutím zo dňa 31. januára 2020 uznal J. J. vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Priestupku sa mal dopustiť tým, že dňa 24. decembra 2019 v čase od 14.20 hod. do 14.45 hod. v rodinnom dome svojej sestry J. R. verbálne napadol svojho bývalého švagra – podnapitého M. R., ktorému skrútil ruku, zvalil ho na dlažbu v chodbe a kľáčiac bránil M. R. v pohybe približne 20 minút do prjazdu privolanej policajnej hliadky. Týmto hrubým správaním úmyselne narušil občianske spolunažívanie.

Správny orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že „keď útok J. J. skončil, M. R. pokračoval v obrane proti M. R., hoci nemohlo ísť naďalej o nutnú obranu, ale o tzv. exces, ktorým obvinený vykročil z právnych medzí nutnej obrany. V dôsledku toho bolo treba konanie J. J. považovať za neopodstatnené a neprimerané.“

J. J. sa proti rozhodnutiu odvolal. Tvrdil, že jeho konanie nebolo kvalifikované v súlade so zákonom SNR č. 372/190 Zb., lebo mu nebol preukázaný úmysel porušiť alebo ohroziť záujem chráneným zákonom (občianske spoluzitie).

S prihliadnutím na nepredvídateľnosť správania podnapitého M. R., ktorý už v minulosti svoju manželku fyzicky napadol, jeho konanie je za daných okolností opodstatnené a primerané a treba ho považovať z právneho hľadiska za konanie vnútornej obrane.

Úloha: *Bolo rozhodnutie Okresného úradu S., Odboru všeobecnej vnútornej správy vydané v súlade so zákonom SNR č. 372/1990 Zb.?*

1. Možno podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. považovať za priestupok konanie osoby, ktoré je nutnou obranou?

§ 2 ods. 2 písm. a) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupkom nie je konanie, ktorým niekto odvracia a) primeraným spôsobom priamo hroziaci útok na záujem chránený zákonom alebo

2. Bolo by právne relevantné preukazovať J. J. úmysel porušiť alebo ohroziť záujem chráneným zákonom, pokiaľ by konal v nutnej obrane?

§ 2 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihniteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

§ 2 ods. 2 písm. a) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

3. Mohlo sa konanie J. J. kvalifikovať ako neodôvodnené v situácii, keď mohol mať vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu dôvodné obavy z opätovného napadnutia podnapitým M. R.?

§ 2 ods. 2 písm. a) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

4. Mohlo sa konanie J. J. kvalifikovať ako neprimerané v situácii, keď obmedzoval M. R. v pohybe len do príchodu privolanej policajnej hliadky po tom, ako ho zneškodnil vykrútením ruky za chrbát?

§ 2 ods. 2 písm. a) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

5. Bolo možné konanie J. J. považovať za neprimerané, keď útok M. R. mohol pokračovať alebo sa zopakovať?

§ 2 ods. 2 písm. a) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

PRINCÍPY SPRÁVNEHO TRESTANIA

Prípad č. 1:

Sankcia uložená individuálnym správnym aktom v kontexte zmeny právnej úpravy

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

Krajský súd v B. zamietol žaloby žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 1. júna 2015.

Preskúmaným rozhodnutím žalovaný (druhostupňový správny orgán) podľa § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov potvrdil rozhodnutie Colného úradu B. zo dňa 9. decembra 2014, ktorým uznal žalobcu zodpovedným z porušenia právnej úpravy účinnej do 28. februára 2014. Porušenia sa žalobca dopustil tým, že vo svojej prevádzke predal v rámci podnikateľskej činnosti dňa 28. februára 2014 minerálny olej na konečnú spotrebu v daňovom voľnom obehu, t. j. predtým, ako požiadal colný úrad o zaradenie do evidencie predajcov pohonných látok. Za správny delikt žalobcu mu správne orgány uložili peňažnú pokutu vo výške 10 000 eur.

Rozhodnutia správnych orgánov napadol žalobca správnou žalobou, keďže sa domnieval, že pokuta, ktorá mu bola uložená, bola neprimeraná. Uvedené bolo akcentované zo strany žalobcu tým, že medzičasom došlo dokonca k zmene právnej úpravy práve v otázke možnej sankcie (a to tak, že mohla byť za tento delikt uložená už aj nižšia sankcia ako 10 000 eur).

Úloha: Je možné páchatelovi správneho deliktu uložiť v novom konaní menej prísnu sankciu ako bola sankcia, ktorá mu bola pôvodne uložená a ktorá bola v súlade s právnou úpravou v čase, keď sa o tejto sankcii rozhodovalo?

1. Porušenia akej zákonnej povinnosti sa dňa 28. februára 2014 dopustil žalobca?

§ 25b ods. 1 zákona č. 98/2004 Z. z. v znení zákona č. 353/2013 Z. z. – Oso-
ba, ktorá chce v rámci podnikateľskej činnosti na daňovom území predávať
v daňovom voľnom obehú minerálny olej uvedený v § 6 ods. 1 písm. a), d)
alebo písm. f) na konečnú spotrebu (ďalej len „predajca pohonných látok“), je
povinná pred začatím predaja minerálneho oleja uvedeného v § 6 ods. 1 písm.
a), d) alebo písm. f) požiadať colný úrad o zaradenie do evidencie predajcov
pohonných látok. Žiadosť o zaradenie do evidencie predajcov pohonných lát-
tok musí obsahovať identifikačné údaje a adresu umiestnenia prevádzkarní,
ak nie sú totožné so sídlom alebo s trvalým pobytom žiadateľa.

**2. Ako bol predmetný správny delikt vymedzený v zákone č. 98/2004 Z. z.
(v jeho znení do 31. decembra 2014)?**

§ 42 ods. 1 písm. p) zákona č. 98/2004 Z. z. v znení zákona č. 323/2014 Z. z. –
Správneho deliktu sa dopustí osoba oprávnená na podnikanie, ak p) nesplní
povinnosť podľa § 25b ods. 1, 3 alebo ods. 11.

**3. Ako ustanovoval zákon pokutu za tento správny delikt v čase, keď bol
spáchaný, resp. keď sa o ňom rozhodovalo?**

§ 42 ods. 2 zákona č. 98/2004 Z. z. v znení zákona č. 323/2014 Z. z. – Colný
úrad uloží pokutu za správny delikt p) podľa odseku 1 písm. o) alebo písm.
p) 10 000 eur.

**4. Ako ustanovoval zákon pokutu za tento správny delikt v čase,
keď o ňom rozhodovali správne súdy (po 31. decembri 2017)?**

§ 42 ods. 2 písm. d) zákona č. 98/2004 Z. z. v znení zákona č. 268/2017 Z. z. –
Colný úrad uloží pokutu za správny delikt n) podľa odseku 1 písm. n) až r)
od 100 eur do 100 000 eur.

**5. Bolo rozhodnutie správneho orgánu v otázke výšky uloženej pokuty
(10 000 eur) v súlade s právnou úpravou účinnou v čase, keď sa rozhodovalo
o delikte za predmetný správny delikt?**

§ 42 ods. 2 zákona č. 98/2004 Z. z. v znení zákona č. 323/2014 Z. z. –

6. Na základe ktorých ustanovení Ústavy Slovenskej republiky bolo možné uložiť páchateľovi správneho deliktu miernejší postih?

čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 137/2017 Z. z. – Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchateľa priaznivejšie.

čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 137/2017 Z. z. – Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Prípad č. 2:

Nullum crimen sine lege scripta

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

S. I., š. p. Ž. podal žalobu proti rozhodnutiu Slovenskej inšpekcie životného prostredia, ktorá mu 14. apríla 1997 uložila pokutu podľa zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny za to, že 2. januára 1996 usmrtil chráneného živočícha – rysa ostrovida.

Žalobca namietal, že rys ostrovid je podľa zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve škodnou zverou. On postupoval v súlade s platným zákonom č. 23/1962 Zb. o poľovníctve a vyhláškou Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky č. 172/1975 Zb. o ochrane a o čase, spôsobe a podmienkach lovu niektorých druhov zvierat, keď ulovil dospelého jedinca rysa ostrovida.

Slovenská inšpekcia životného prostredia uviedla, že vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky č. 172/1975 Zb. nie je spôsobilá vylúčiť aplikáciu zákona i preto, lebo zákon je všeobecne záväzným právnym predpisom vyššej právnej sily a časovo vydaným neskôr ako predmetná vyhláška.

Úloha: Bolo možné konanie S. I., š. p. Ž. podľa platnej právnej úpravy kvalifikovať ako protiprávne?

1. Zarad'oval zákon č. 23/1962 Zb. rysa ostrovida medzi poľovnú zver?

§ 19 písm. b) zákona č. 23/1962 Zb. v znení zákona NR SR č. 99/1993 Z. z. – Zverou podľa tohto zákona sa rozumie: b) zver škodná: srstnatá: medveď hnedý (*Ursus arctos* L.), rys ostrovid (*Lynx lynx* L.), mačka divá (*Felis silvestris* Schreb.), vlk (*Canis lupus* L.), líška obyčajná (*Vulpes vulpes* L.), kuna hôrna (*Martes martes* L.), kuna skalná (*Martes foina* Erxl.), medvedíkovec kuní (*Nyctereutes procyonoides* Gray), tchor tmavý (*Putorius putorius* L.), tchor svetlý (*Putorius eversmanni* Less.), lasica hranostaj (*Mustela erminea* L.), lasica obyčajná (*Mustela nivalis* L.), vydra riečna (*Lutra lutra* L.), jazvec obyčajný (*Meles meles* L.), veвериčka obyčajná (*Sciurus vulgaris* L.), ondatra pižmová (*Ondatra zibethica* L.),

2. Ustanovovala vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky č. 172/1975 Zb. čas lovu pre rysa ostrovida?

§ 2 ods. 1 vyhlášky MPV SSR č. 172/1975 Zb. v znení vyhlášky MPV SR č. 231/1997 Z. z. – Čas lovu na nižšie uvedené druhy zveri sa ustanovuje takto:
7. rys ostrovid od 16. septembra do 28. februára,

3. Ustanovovala vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky č. 172/1975 Zb. zákaz činnosti vo vzťahu k rysovi ostrovidovi?

§ 4 ods. 6 písm. f) vyhlášky MPV SSR č. 172/1975 Zb. v znení vyhlášky MP SR č. 231/1997 Z. z. – Zakazuje sa: f) vyberať mláďatá rysa ostrovida a vlka obyčajného z brlohov,

4. Akým spôsobom vymedzoval zákon NR SR č. 287/1994 Z. z. definíciu chráneného živočícha?

§ 24 ods. 2 zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. v znení zákona č. 222/1996 Z. z. – Za chránené rastliny a živočíchy sa podľa tohto zákona považujú aj druhy chránené medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná.⁴⁵⁾
45) Napríklad Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín – CITES (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 572/1992 Zb.).

(poznámka autorky) V Prílohe II Dohovoru sú zaradené (okrem tých druhov, ktoré sú už zaradené v Prílohe I) napr. všetky opice, vydry a mačkovité šelmy, dravce, sovy a kolibríky, krokodíly a iné plazy, niektoré žaby a ryby, z bezstavovcov napr. niektoré motýle, mäkkýše a morské koraly, z rastlín sú tu napr. všetky druhy orchideí a kaktusov a tiež všetky mäsožravé rastliny.

5. Bola situácia, keď zákon NR SR č. 287/1994 Z. z. zakazoval usmrcovanie rysa ostrovida a súčasne zákon č. 23/1962 Zb. a vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky č. 172/1975 Zb. umožňovali lov rysa ostrovida v súlade s Ústavou Slovenskej republiky?

čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 9/1999 Z. z. – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

6. Bol postupom Slovenskej inšpekcie životného prostredia v takejto právnej situácii porušený Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd?

čl. 7 ods. 1 prvá veta Dohovoru – Nikoho nemožno uznať za vinného zo spáchania trestného činu na základe skutku alebo opomenutia, ktoré v čase jeho spáchania nie je považované podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva za trestný čin.

Prípad č. 3:

Zodpovednosť páchatel'a súvisiaceho deliktu*(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

Inšpektorát bezpečnosti práce v B. B. na základe výsledkov kontroly v poľnohospodárskom podniku rozhodnutím zo dňa 10. júla 1995 uložil J. N. ako predsedovi poľnohospodárskeho družstva a štatutárnemu zástupcovi tejto organizácie za to, že porušil predpisy na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení a predpisy ustanovujúce pracovné podmienky pokutu vo výške 4 000 Sk. Pokutu uložil za zavinené porušenie predpisov na zaistenie bezpečnosti práce podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce.

J. N. v žalobe podanej na Najvyššom súde Slovenskej republiky žiadal o zrušenie právoplatného rozhodnutia inšpektorátu.

Tvrdil, že on ako predseda poľnohospodárskeho družstva nezavinil nesplnenie zákonných povinností v takom rozsahu, aby to odôvodňovalo uloženie pokuty. On nie je jediným štatutárnym zástupcom a ako predseda družstva je viazaný uzneseniami družstva. Okrem toho, z platných stanov družstva vyplýva aj to, že orgánom, ktorý riadi činnosť družstva medzi členskými schôdzami, je predstavenstvo družstva.

Žalovaný inšpektorát navrhol zamietnuť žalobu s odôvodnením, že nie je jeho povinnosťou prihliadať na súvisiace delikty jednotlivých pracovníkov, keď nebolo sporné, že žalobca ako predstaviteľ poľnohospodárskeho družstva nesplnil uloženú povinnosť. Podľa zákona má právomoc vyvodiť jeho zodpovednosť za iný správny delikt samostatne.

Úloha: Bol orgán štátneho dozoru povinný zohľadniť pri vyvodzovaní zodpovednosti J. N. súvisiace delikty iných pracovníkov?

1. Mal Inšpektorát bezpečnosti práce právomoc uložiť pokutu za iný správny delikt pracovníkovi organizácie?

§ 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 174/1968 Zb. v znení zákona č. 256/1994 Z. z.
– Orgány štátneho odborného dozoru sú ďalej oprávnené a) ukladať pracovníkom organizácií, ktorí svojím zavinením porušili závažné povinnosti, vy-

plývajúce z predpisov na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení a z predpisov ustanovujúcich pracovné podmienky, alebo zatajili skutočnosti dôležité pre výkon dozoru, pokutu až do sumy rovnajúcej sa trojnásobku ich priemerného mesačného zárobku (§ 275 Zákonníka práce); jednotlivým užívateľom technických zariadení a samostatným prevádzateľom môžu tieto pokuty ukladať do výšky 5 000 Kčs.

2. Aké zákonné predpoklady museli byť splnené na to, aby Inšpektorát bezpečnosti práce mohol uložiť pokutu?

§ 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 174/1968 Zb. v znení zákona č. 256/1994 Z. z. –

3. Je v prípade súvisiacich deliktov v súlade so zásadou individualizácie trestu, aby orgán pri vyvodzovaní zodpovednosti fyzickej osoby za iný správny delikt prihliadal na súvisiace delikty iných osôb, aj keď mu to zákon, na ktorého základe postupuje výslovne neprikazuje?

čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Prípád č. 4:

**Hmotnoprávny aspekt princípu zákazu retroaktivity
prísnejšieho zákona***(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

Orgán štátnej správy uložil podnikateľovi J. V. pokutu za správny delikt, ktorého skutkovú podstatu upravoval zákon X. V priebehu správneho konania o uložení pokuty nadobudol účinnosť nový zákon – zákon Y.

Proti rozhodnutiu o uložení pokuty sa J. V. odvolal. Poukázal na skutočnosť, že prvostupňový správny orgán v rámci konania neskúmal a ani sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal so skutočnosťou, že ak sa dopustil správneho deliktu za účinnosti zákona X, to ešte nemusí znamenať, že mu za takýto správny delikt podľa už neplatnej právnej úpravy môže byť bez ďalšieho uložená sankcia. Mohlo by dôjsť k uloženiu trestu za niečo, čo zákon už nesankcionuje a teda i k porušeniu Ústavy Slovenskej republiky. Orgán štátnej správy sa mal v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať porovnaním predchádzajúcej a novej právnej úpravy skutkových podstát správnych deliktov a uviesť, že i podľa novej zákonnej úpravy je prejednávané správanie obvineného trestné a že postih za toto správanie nie je podľa novej úpravy preňho výhodnejší.

Prvostupňový správny orgán vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že postupoval podľa § X zákona Y, podľa ktorého: „Konanie o pokutách začaté pred účinnosťou tohto zákona sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov. Ostatné začaté konania sa dokončia podľa tohto zákona.“ Jednoznačne ide o prechodné ustanovenie, ktoré má procesnoprávny charakter. Takým ustanovením zákona Y preto nemôže byť dotknutý zákaz retroaktivity prísnejšieho zákona v situácii, keď nová hmotnoprávna úprava zodpovednosti za správny delikt v zákone Y je identická s tou predchádzajúcou. Ak by to tak nebolo, musel by sa s touto skutočnosťou v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať. Jeho rozhodnutie je preto vydané v súlade s princípom *nullum crimen, nulla poena sine lege praevia*.

Úloha: *Bolo rozhodnutie orgánu štátnej správy vydané v súlade s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s Ústavou Slovenskej republiky?*

1. Aký princíp sa uplatňuje podľa Dohovoru pri postihu páchatel'a verejnoprávneho deliktu?

čl. 7 ods. 1 Dohovoru – Nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu.

2. Aký princíp sa uplatňuje podľa Ústavy Slovenskej republiky pri postihu páchatel'a za správny delikt na základe analógie?

čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

3. Má princíp v Dohovore a v Ústave Slovenskej republiky hmotnoprávny charakter?

čl. 7 ods. 1 Dohovoru –

čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. –

Prípád č. 5:

**Absorpčná zásada ako prejav princípu subsidiarity
trestného postihu (ultima ratio) pri súbehu správnych deliktov**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Rozhodnutím z 12. júla 2020 Slovenská inšpekcia životného prostredia – Inšpektorát životného prostredia Ž., Odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny ako príslušný orgán podľa § 64 ods. 1 písm. b) a § 66 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny uložila A. B., spol. s r. o. jedným rozhodnutím súčasne:

I. za správny delikt podľa § 90 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. pokutu vo výške 160 eur za to, že v októbri 2019 vypustila vodnú nádrž B. bez súhlasu orgánu ochrany prírody,

II. za správny delikt podľa § 90 ods. 3 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. pokutu vo výške 320 eur za to, že touto činnosťou došlo v apríli roku 2019 k rušeniu prirodzeného vývinu chráneného živočícha ropuchy bradavičnatej (*Bufo bufo*).

Úloha: *Rozhodla Slovenská inšpekcia životného prostredia v súlade so zákonom č. 543/2002 Z. z.?*

1. Naplnila A. B., spol. s r. o. svojím konaním skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 90 ods. 1 písm. a) zákona?

§ 90 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – Orgán ochrany prírody môže uložiť pokutu do 9 958,17 eura a prepadnutie veci podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že a) vykonáva činnosť uvedenú v § 6 ods. 2 a 4, § 7 ods. 2, § 13 až 16, § 24 alebo § 38 ods. 2 bez súhlasu príslušného orgánu ochrany prírody,

§ 13 ods. 2 písm. o) zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na o) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka.

2. Naplnila A. B., spol. s r. o. svojím konaním skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 90 ods. 3 písm. a) zákona?

§ 90 ods. 3 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – Pokutu do 33 193,91 eura a prepadnutie veci môže orgán ochrany prírody uložiť podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že a) vykonáva činnosť zakázanú podľa § 26 ods. 5, § 34 ods. 1 alebo § 35 ods. 1 a 2,

§ 35 ods. 1 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – Chráneného živočícha je zakázané b) úmyselne rušiť, najmä v období rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo sťahovania,

3. Porušila A. B., spol. s r. o. viaceré povinnosti podľa zákona o ochrane prírody a krajiny skôr, než o ich porušení právoplatne rozhodla Slovenská inšpekcia životného prostredia – Inšpektorát životného prostredia Ž., Odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny?

§ 90 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z.

§ 90 ods. 3 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z.

4. Ustanovuje zákon č. 543/2002 Z. z. tzv. absorpčnú zásadu pri ukladaní sankcií za delikty spáchané v tzv. viacčinnom súbehu?

§ 91 ods. 14 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – Za viac iných správnych deliktov tej istej právnickej osoby alebo fyzickej osoby oprávnenej na podnikanie prejednávaných v jednom konaní sa uloží sankcia podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na iný správny delikt najprísnejšie postihnuteľný.

5. Podľa ktorého ustanovenia sa v prípade A. B., spol. s r. o. mala uložiť pokuta v súlade s 91 ods. 14 zákona č. 543/2002 Z. z.?

§ 90 ods. 3 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. –

Prípád č. 6:

**Autonómne posúdenie závažnosti druhu sankcie
a princíp ne bis in idem**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Pán Z., ruský štátny občan, podal sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva. Namietal, že postupom ruských štátnych orgánov došlo k porušeniu jeho práva podľa čl. 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V roku 2002 sa viedlo voči sťažovateľovi správne a trestné konanie za to, že do vojenského zariadenia bez povolenia priviedol svoju priateľku. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 4 malo dôjsť tým, že po odpykaní sankcie troch dní odňatia slobody, ktorá mu bola uložená v správnom konaní (podľa platnej právnej úpravy horná hranica sankcie zadržania predstavovala 15 dní), bol pán Z. znovu vzatý do väzby a súdený pre ten istý čin v trestnom konaní.

Európsky súd pre ľudské práva zistil, že sťažovateľ bol najprv právoplatne odsúdený pre menej závažný delikt výtržníctva v správnom konaní. Obvinenie z trestného činu výtržníctva v trestnom konaní poukazovalo presne na to isté konanie, ako predchádzajúce obvinenie a v zásade zahŕňalo aj tie isté skutky.

Úloha: Došlo k porušeniu práva pána Z. zaručeného v čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru?

1. Čo je podľa Dohovoru obsahom práva nebyť opakovane súdený alebo trestaný?

čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru – Nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcom právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený právoplatným rozsudkom v súlade so zákonom a trestným poriadkom tohto štátu.

2. Bolo možné vzhľadom na prísnosť hroziaceho trestu považovať konanie, ktoré sa podľa vnútroštátneho práva považovalo za administratívne za porovnateľné s trestným konaním?

čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru –

3. Bolo možné považovať rozhodnutie vydané v správnom konaní, ktorým bol uložený pánovi Z. trest troch dní odňatia slobody za právoplatný, aj keď by proti nemu nebolo podané riadne odvolanie?

čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru –

4. Mala pre posúdenie veci z právneho hľadiska význam skutočnosť, že pán Z. bol v trestnom konaní oslobodený?

čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru –

5. Malo by vplyv na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, pokiaľ by došiel k presvedčeniu, že sankcia, ktorú bolo možné podľa vnútroštátneho práva uložiť v správnom konaní dosahovala závažnosť trestu, ktorý by bolo možné uložiť v trestnom konaní?

čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru –

Prípád č. 7:

**Nullum crimen sine lege a Dohovor o ochrane ľudských práv
a základných slobôd**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Páni H. a H. dňa 3. marca 1993 narušili Portmanský lov na líšky, ktorý má v Anglicku dlhoročnú tradíciu, s cieľom rozptýliť lovecké psy, aby zabránili prenasledovaniu a zabíjaniu líšok.

Za ich konanie boli podmiennečne odsúdení na zaplatenie pokuty 100 libier šterlingov s tým, že v nasledujúcich 12 mesiacoch nebudú narušovať verejný poriadok.

Proti rozhodnutiu sa odvolali na Korunný súd v Dorchestri. Ten rozhodol, že sa síce nedopustili porušenia verejného poriadku, ale ich správanie bolo contra bonos mores, t. j. šlo o konanie, ktoré je skôr nesprávne ako správne z pohľadu väčšiny spoluobčanov.

H. a H. podali sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva.

Namietali, že rozhodnutím britských súdov došlo k porušeniu ich práva na slobodu prejavu, keďže nebolo vydané na základe zákona v súlade s čl. 10 ods. 2 Dohovoru. Tvrdili, že zákon o správaní contra bonos mores neobsahuje dostatočne objektívne kritériá vyžadované v čl. 10 Dohovoru, pokiaľ ide o podmienky obmedzenia práva na slobodu prejavu. Príkaz nekonať contra bonos mores nemohol byť ani ustanovený rozhodnutím súdu na základe zákona, keďže ten neurčoval, čo subjekt môže alebo nemôže v súlade so zákonom urobiť.

Vláda v konaní o sťažnosti pred Európskym súdom pre ľudské práva žiadala, aby Súd sťažnosť zamietol. Podľa jej názoru inštitút správania contra bonos mores je dostatočne presný na to, aby spĺňal podmienku upravenú v čl. 10 ods. 2 Dohovoru. Vzhľadom na skutkovú podstatu prípadu mali sťažovatelia vedieť, že to čo robia, je v rozpore s dobrými mravmi a že sa majú takého správania vyvarovať. Zámerne rušili zákonné správanie iných a nemali pochybovať o tom, že ich správanie je protiprávne.

Úloha: *Bol postup britských štátnych orgánov v súlade s čl. 10 ods. 2 Dohovoru?*

1. Čo je obsahom práva na slobodu prejavu podľa Dohovor?

čl. 10 ods. 1 Dohovoru – Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

2. Umožňuje Dohovor, aby členské štáty Rady Európy obmedzili výkon slobody prejavu?

čl. 10 ods. 2 Dohovoru – Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

3. Umožňuje Dohovor členskému štátu obmedziť výkon práva prejavu zákonom z dôvodu ochrany morálky?

čl. 10 ods. 2 Dohovoru –

4. Prikazuje Dohovor, aby obmedzenie výkonu slobody prejavu podliehalo formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon?

čl. 10 ods. 2 Dohovoru –

Prípad č. 8:

**Princíp proporcionality a minimálna výška pokuty
ustanovená zákonom**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Predmetom súdnej žaloby bolo rozhodnutie českého Okresného úradu P. zo dňa 16. júla 2001, ktorým bola H. K. uložená pokuta podľa § 106 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. vo výške 500 000 Kč za to, že ako fyzická osoba – podnikateľ v rozpore s kolaudačným rozhodnutím užívala dve miestnosti v suteréne rodinného domu ako prevádzkareň kaderníctva.

Okresný úrad P. sa v konaní o žalobe vyjadril, že bol viazaný § 106 ods. 3 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb., ktorý prikazuje príslušnému orgánu uložiť pokutu od 500 000 do 1 milióna Kč právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikajúcej podľa osobitných predpisov, ktorá užíva stavbu bez kolaudačného rozhodnutia alebo v rozpore s ním. Jeho rozhodnutie je preto v súlade so zákonom. H. K. sa dopustila protiprávneho konania. Orgán verejnej správy má povinnosť za správny delikt uložiť pokutu v zákonom ustanovenej výške.

Dňa 22. januára 2002 bol Ústavnému súdu Českej republiky predložený návrh senátu Krajského súdu v Ú. L. na zrušenie § 106 ods. 3 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v časti, podľa ktorej mal stavebný úrad právomoc za správny delikt uložiť pokutu „od 500 000 Kč“.

Krajský súd v Ú. L. vyslovil názor, že uložená výška pokuty je v súlade so zákonom, ktorý však neumožňuje prihliadnuť na majetkové pomery páchatela správneho deliktu, resp. na to, či je páchatel vôbec schopný pokutu uloženú orgánom v spodnej hranici zaplatiť. V tomto prípade by H. B. musela na uloženú pokutu pracovať 14 rokov. V Českej republike viac než 19 % fyzických a právnických osôb malo ročný príjem do 50 000 Kč a takmer 70 % fyzických osôb a viac než 34 % právnických osôb príjem do 500 000 Kč. Z tohto hľadiska je voči H. K. pokuta nastavená likvidačným spôsobom. Súd sa domnieval, že zákon bol v tejto časti v rozpore s českou ústavou.

Úloha: *Predstavovala zákonná úprava neprimeraný zásah do majetkových práv H. K. podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd?*

1. Akým spôsobom vymedzuje Dohovor právo osoby na ochranu majetku?

čl. 1 prvá veta Dodatkového protokolu k Dohovoru – Každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

2. Za akých podmienok možno zbaviť osobu majetku?

čl. 1 druhá veta Dodatkového protokolu k Dohovoru – Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

3. Bol dodržaný princíp proporcionality zásahu štátu do práva osoba zaručeného Dohovorom?

čl. 1 tretia veta Dodatkového protokolu k Dohovoru – Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

Prípád č. 9:

Právna povaha prepustenia policajta zo služobného pomeru*(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

Okresný dopravný inšpektorát Okresného riaditeľstva Policajného zboru v P. uznal R. B. vinným z priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. i), h) a l) zákona NR SR č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách na tom skutkovom základe, že dňa 18. apríla 2008 o 00.30 hod. pod vplyvom alkoholu spôsobil dopravnú nehodu. Za priestupok mu bola uložená pokuta 300 eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 12 mesiacov, a to od právoplatnosti rozhodnutia o priestupku.

Proti rozhodnutiu o priestupku podal R. B. žalobu dňa 27. augusta 2008 Krajskému súdu v P.

Súd napadnuté právoplatné rozhodnutie o priestupku zrušil a vec vrátil žalovanému správne orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie. Svoj rozsudok odôvodnil tým, že R. B. bol na základe toho istého skutku personálnym rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky s účinnosťou odo dňa 18. decembra 2008 prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru. Tým, že správny orgán začal priestupkové konanie dňa 10. februára 2009 a rozhodol o tom istom skutku ako o priestupku, došlo k porušeniu princípu *ne bis in idem*.

Podľa názoru Krajského súdu v P. konanie o prepustení R. B. zo služobného pomeru a v ňom vydaný personálny rozkaz na základe § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície malo nepochybne charakter disciplinárneho konania. R. B. bol prvýkrát postihnutý personálnym rozkazom o prepustení zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru z dôvodu, že jeho konanie zo dňa 18. apríla 2008 o 00.30 hod. (zapríčinenie dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu) bolo kvalifikované ako porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pre ktoré by jeho ponechanie v služobnom pomere bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Druhýkrát bol postihnutý v priestupkovom konaní uložením pokuty a zákazom činnosti viesť motorové vozidlo na 12 mesiacov.

Krajský súd v P. vyslovil právny názor, že v dôsledku porušenia princípu *ne bis in idem* bude správny orgán po zrušení preskúmaného rozhodnutia o priestupku súdom povinný vydať rozhodnutie o zastavení ko-

nania o priestupku podľa § 76 ods. 1 písm. ch) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch z dôvodu, že "o skutku už bolo rozhodnuté v disciplinárnom alebo kárnom konaní a toto rozhodnutie sa považuje za postačujúce".

Úloha: *Došlo rozhodnutím o priestupku R. B. v situácii, keď už bol R. B. na základe jeho konania zo dňa 18. apríla 2008 prepustený zo služobného pomeru k porušeniu princípu ne bis in idem?*

1. Akým spôsobom bol vymedzený princíp ne bis in idem?

čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 210/2006 Z. z. – Nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevyklučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd –

1. Nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcim právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom podľa zákona a trestného poriadku tohto štátu.

2. Ustanovenia predchádzajúceho odseku nie sú na prekážku obnove konania podľa zákona a trestného poriadku príslušného štátu, ak nové alebo novoodhalené skutočnosti alebo podstatná chyba v predchádzajúcom konaní mohli ovplyvniť rozhodovanie vo veci.

3. Od tohto článku nemožno odstúpiť podľa článku 15 Dohovoru.

2. Považoval zákon č. 73/1998 Z. z. prepustenie zo služobného pomeru za disciplinárne opatrenie, ktoré je sankciou za disciplinárne previnenie?

§ 52 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 278/2008 Z. z. – Disciplinárnym previnením je zavinené porušenie povinností policajta, pokiaľ nie je trestným činom alebo priestupkom.

§ 53 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 278/2008 Z. z. – Disciplinárnym opatrením je

a) písomné pokarhanie,

b) zníženie služobného platu až o 15 % na dobu najviac troch mesiacov,

- c) zníženie hodnosti o jeden stupeň na dobu jedného roka,
- d) zákaz činnosti,
- e) prepadnutie veci.

3. Bolo cieľom rozhodovania o prepustení zo služobného pomeru prejednať disciplinárne previnenie?

TRETIA ČASŤ
SLUŽOBNÁ DISCIPLÍNA A DISCIPLINÁRNA PRÁVOMOC
§ 47
Služobná disciplína

Služobná disciplína policajtov spočíva v dôslednom plnení povinností ustanovených ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, služobnou prisahou, rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených.

Ukladanie disciplinárnych opatrení
§ 55

- (1) Za disciplinárne previnenie možno policajtovi uložiť len jedno z disciplinárnych opatrení uvedených v § 53 ods. 1 písm. a) až c).
- (2) Disciplinárne opatrenie zníženia hodnosti o jeden stupeň nemožno uložiť policajtovi v hodnosti strážmajstra, podporučíka alebo generála.
- (3) Za priestupok možno policajtovi uložiť disciplinárne opatrenie uvedené v § 53 ods. 1 písm. a), b), d) a e); tieto disciplinárne opatrenia možno uložiť samostatne alebo spolu. Disciplinárne opatrenia uvedené v § 53 ods. 1 písm. a) a b) nemožno uložiť súčasne.
- (4) Disciplinárne opatrenie zákazu činnosti a disciplinárne opatrenie prepadnutia veci možno uložiť len za podmienok ustanovených osobitným predpisom.¹⁵⁾
- (5) Disciplinárnym opatrením zákazu činnosti nemožno uložiť zákaz výkonu funkcie policajta.
- (6) Disciplinárne opatrenie zákazu činnosti a disciplinárne opatrenie prepadnutia veci sa vykoná aj vtedy, ak policajt, ktorému bolo toto disciplinárne opatrenie uložené, skončil služobný pomer. O upustení od výkonu zvyšku disciplinárneho opatrenia zákazu činnosti rozhoduje nadriadený, ktorý disciplinárne opatrenie uložil.

15) § 14 a 15 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb.

DEVIATA ČASŤ SKONČENIE SLUŽOBNÉHO POMERU

Prepustenie

§ 192

- (1) Policajt sa prepustí zo služobného pomeru, ak
- a) pre neho v dôsledku zníženia početných stavov Policajného zboru schválených vládou nie je iné služobné zaradenie,
 - b) podľa rozhodnutia lekárskej komisie stratil dlhodobo zo zdravotných dôvodov spôsobilosť vykonávať akúkoľvek funkciu v Policajnom zbore alebo spôsobilosť vykonávať doterajšiu funkciu a nemožno ho previesť ani preložiť na inú funkciu v štátnej službe, ktorej výkon by nebol na ujmu jeho zdravia,
 - c) podľa posudku služobného klinického psychológa nie je duševne spôsobilý na výkon štátnej služby,
 - d) bol pri služobnom hodnotení hodnotený ako nespôsobilý vykonávať akúkoľvek funkciu v štátnej službe,
 - e) porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby,
 - f) bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin alebo pre trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody,
 - g) stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky alebo nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

Prípád č. 10:

Zásada zákazu dvojitého pričítania ako zásada ukladania trestov podľa Trestného zákona

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Rozhodnutím Okresného úradu Ž., Odboru všeobecnej vnútornej správy zo dňa 29. mája 2020 bol F. M. uznaný vinným zo spáchania priestupku proti extrémizmu podľa § 47a ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Priestupku sa dopustil tým, že dňa 19. marca 2020 medzi 15.00 až 16.00 hod. na námestí A. H. v Ž. voľne rozhodil letáky podporujúce apartheid. Každá osoba, ktorá sa pohybovala na tomto mieste sa tak mohla s obsahom letáku oboznámiť.

Za priestupok mu orgán štátnej správy uložil podľa § 11 ods. 1 písm. b) a § 12 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. ako sankciu pokutu vo výške 350 eur.

V odôvodnení rozhodnutia Okresný úrad Ž., Odbor všeobecnej vnútornej správy uviedol, že pri určení výšky pokuty za priestupok podľa § 47a ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. zohľadnil aj tú skutočnosť, že F. M. spáchal predmetný priestupok verejne, čím sa zvýšila závažnosť jeho priestupku.

F. M. sa proti rozhodnutiu Okresného úradu Ž. odvolal. Okrem iného namietal nezákonnosť výšky uloženej pokuty. Správny orgán podľa neho pri jej určení porušil zásadu zákazu dvojitého pričítania, ktorú mal použiť na základe analógie podľa § 38 ods. 1 Trestného zákona. Ide o totiž o zásadu ukladania trestov, ktoré je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania.

Úloha: *Bolo rozhodnutie Okresného úradu Ž., Odboru všeobecnej vnútornej správy vydané v súlade s platným právnym poriadkom?*

1. Vylučuje zákon SNR č. 372/1990 Zb. možnosť, aby správny orgán pri určení druhu sankcie za priestupok a jej výmery prihliadol aj na skutočnosť, že priestupok bol spáchaný verejne?

§ 12 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Pri určení druhu sankcie a jej výmery sa prihliadne na závažnosť priestupku, najmä na spôsob jeho spáchania a na jeho následky, na okolnosti, za ktorých

bol spáchaný, na mieru zavinenia, na pohnútky a na osobu páchatela, ako aj na to, či a akým spôsobom bol za ten istý skutok postihnutý v kárnom alebo disciplinárnom konaní.

2. Akým spôsobom vymedzuje Trestný zákon zásadu zákazu dvojitého pričítania?

§ 38 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 420/2019 Z. z. – Na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, priťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

3. Je na základe Správneho súdneho poriadku potrebné zásadu zákazu dvojitého pričítania považovať za takú zásadu ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktorú je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania?

§ 195 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak d) ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania,

4. Je verejnosť spáchania priestupku okolnosťou, ktorá je zákonným znakom samotnej skutkovej podstaty priestupku podľa § 47a ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb., z ktorého bol F. M. uznaný vinným?

§ 47a ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupku extrémizmu sa dopustí ten, kto b) použije na verejnosti písomné, grafické, obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové vyhotovenie obhajujúce, podporujúce alebo podnecujúce nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu alebo pre ich náboženské vyznanie,

5. Naplnil F. M. svojím konaním požiadavku, aby bol priestupok podľa § 47a ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. spáchaný na verejnosti?

§ 122 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 420/2019 Z. z. – Trestný čin je spáchaný verejne, ak je spáchaný

a) obsahom tlačoviny alebo rozširovaním spisu, filmom, rozhlasom, televíziou, použitím počítačovej siete alebo iným obdobne účinným spôsobom, alebo

b) pred viac ako dvoma súčasne prítomnými osobami.

14. kapitola

PRIESTUPKY

Prípád č. 1:

Moment spáchania priestupku (*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Okresný úrad M., Odbor stavebného poriadku ako príslušný stavebný úrad podľa § 117 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) uznal J. P., bytom Hraničná 1, R. svojím rozhodnutím č. 215-sp. zn. Pl. zo dňa 15. novembra 1997 vinným z priestupku a uložil mu zaň pokutu vo výške 5 000 Sk.

Priestupku sa dopustil tým, že od marca 1997 do októbra 1997 uskutočňoval drobnú stavbu bez ohlásenia stavebnému úradu. Túto skutočnosť potvrdili svojimi výpoveďami v rámci priestupkového konania aj manželia J. M. a E. M., vlastníci susediacej nehnuteľnosti.

J. P. v odvolaní voči neprávoplatnému rozhodnutiu stavebného úradu namietal jeho nezákonnosť. Táto – podľa jeho názoru – spočívala v tom, že priestupok spáchal v marci 1997, keď začal drobnú stavbu uskutočňovať, teda v čase, keď ešte nebola účinná novela zákona č. 50/1976 Zb., ktorá od 1. septembra 1997 zvýšila hornú hranicu pokuty za predmetný priestupok z 2 000 Sk na 10 000 Sk. Pri ukladaní pokuty bol stavebný úrad povinný zvoliť sadzu pokuty podľa zákona účinného v čase spáchania priestupku, t. j. do 2 000 Sk. Na túto skutočnosť však Okresný úrad M., Odbor stavebného poriadku neprihliadol. J. P. považuje rozhodnutie za nezákonné z dôvodu, že sa ním porušil princíp zákazu retroaktivity upravený v zákone SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Úloha: Bolo rozhodnutie Okresného úradu M., Odboru stavebného poriadku o priestupku J. P. vydané v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Vzťahovali sa podľa zákona č. 50/1976 Zb. na priestupky všeobecné predpisy o priestupkoch?

§ 105 ods. 5 zákona č. 50/1976 Zb. – O konaní vo veciach priestupkov, o podmienkach zodpovednosti za priestupky, ako aj o príslušnosti na prejednávanie priestupkov platia všeobecné predpisy.¹⁰⁾

¹⁰⁾ Zákon č. 60/1961 Zb. o úlohách národných výborov pri zabezpečovaní socialistického poriadku, zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

§ 105 ods. 6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 229/1997 Z. z. – Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahujú všeobecné predpisy o priestupkoch.¹⁰⁾

¹⁰⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.)

2. Ustanovoval zákon SNR č. 372/1990 Zb. pri postihu páchatel'a za priestupok zákaz retroaktivity?

§ 7 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 168/1996 Z. z. – Zodpovednosť za priestupok sa posudzuje podľa zákona účinného v čase spáchania priestupku; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje iba vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

3. Akým spôsobom vymedzoval zákon č. 50/1976 Zb. skutkovú podstatu priestupku pred a po nadobudnutí účinnosti jeho novely z roku 1997?

§ 105 ods. 1 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 286/1996 Z. z. – Priestupku sa dopustí a pokutou až do výšky 2 000 Kčs sa potresce ten, kto a) uskutočňuje drobnú stavbu, stavebné úpravy alebo udržiavacie práce, ktoré treba ohlásiť stavebnému úradu, bez takého ohlásenia,

§ 105 ods. 1 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 229/1997 Z. z. – Priestupku sa dopustí a pokutou do 10 000 Sk sa potresce ten, kto a) uskutočňuje jednoduchú stavbu, drobnú stavbu, stavebné úpravy alebo udržiavacie práce, ktoré treba ohlásiť, bez takéhoto ohlásenia alebo v rozpore s ním,

4. Bolo možné priestupok – vzhľadom na vymedzenie jeho skutkovej podstaty v zákone č. 50/1976 Zb. – považovať z právneho hľadiska za pokračovací priestupok a spájala čiastkové útoky J. P. v rámci tohto istého konania objektívna súvislosť v čase, spôsobe ich páchania a v predmete útoku, ako

aj subjektívna súvislosť, najmä jednotiaci zámer páchatel'a spáchať uvedený priestupok?

§ 105 ods. 1 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 286/1996 Z. z.

§ 105 ods. 1 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 229/1997 Z. z.

Prípád č. 2:

Lehota pre zánik zodpovednosti za priestupok

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch do roku 2003 upravoval, že priestupok nemožno prejednať, ak od jeho spáchania uplynul jeden rok. Novelou zákona (zákonom č. 515/2003 Z. z.) bolo s účinnosťou od 1. januára 2004 toto ustanovenie zmenené tak, že lehota pre zánik zodpovednosti za priestupok bola predĺžená na dva roky. Novela zákona neobsahovala v tejto súvislosti žiadne prechodné ustanovenia.

Dňa 12. februára 2004 bola Konzultačnému zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pre aplikáciu správneho poriadku doručená žiadosť o zaujatie stanoviska k novelizovanému § 20 zákona SNR č. 372/1990 Zb. Žiadateľ sa pýtal: „Možno potrestať páchatel'a priestupku v roku 2004, keď už uplynula jednoročná lehota, ale od spáchania priestupku neuplynuli dva roky?“

Úloha: Kedy podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. zanikla zodpovednosť za priestupok spáchaný v roku 2003?

1. Upravoval zákon o priestupkoch zákaz retroaktivity?

§ 7 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 515/2003 Z. z. – Zodpovednosť za priestupok sa posudzuje podľa zákona účinného v čase spáchania priestupku; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje iba vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

2. Bola novelizovaná úprava pre páchatel'a priestupku priaznivejšia?

§ 20 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 430/2003 Z. z. – Priestupok nemožno prejednať, ak od jeho spáchania uplynul jeden rok; nemožno ho tiež prejednať, prípadne uloženú sankciu alebo jej zvyšok vykonať, ak sa na priestupok vzťahuje amnestia.

§ 20 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 515/2003 Z. z. – Priestupok nemožno prejednať, ak od jeho spáchania uplynuli dva roky; nemožno ho tiež prejednať, prípadne uloženú sankciu alebo jej zvyšok vykonať, ak sa na priestupok vzťahuje amnestia.

Prípad č. 3:

Objekt priestupku

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Proti J. R. sa začalo trestné stíhanie pre zločin všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s odkazom na § 138 písm. a) a h) Trestného zákona.

Zločinu sa ma dopustiť na tom skutkovom základe, že "dňa 30. augusta 2018 v čase okolo 11.55 hod. po tom, čo aj v predchádzajúcich úsekoch cesty nebezpečnou jazdou ohrozoval životy a majetok, viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky Mercedes Benz s evidenčným číslom (Poľská republika) po štátnej ceste 1/59 v smere od mesta D. K. do obce O. P. a keď sa s vozidlom nachádzal v časti zvanej H. na rovnom úseku cesty s miernym klesaním v kilometri 71,000, kde je predbiehanie zakázané vodorovným dopravným značením, realizoval predchádzací úkon, pri ktorom sa s vozidlom nachádzal v protismernom jazdnom pruhu a svojou jazdou ohrozoval iných účastníkov cestnej premávky, ako aj ich spolujazdcov, čím zvýšil všeobecné nebezpečenstvo, čo neskôr vyústilo do dopravnej nehody, ktorej následkom bolo spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví ako aj smrti."

Krajský súd v Ž. uznesením sp. zn. 3 Tpo 300/2018 z 10. októbra 2018 podľa § 194 ods. 1 písm. a) zákona Trestného poriadku vzal J. R. na základe § 72 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku do väzby.

J. R. sa domnieva, že postup Krajského súdu v Ž. bol nezákonný, keďže sa tak stalo po tom, ako mu dňa 30. augusta 2018 bola na mieste nehody uložená sankcia vo forme blokovej pokuty za priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. k) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a § 15 ods. 5 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Uložením blokovej pokuty sa meritórne skončilo priestupkové konanie za ten istý skutok, z ktorého bol následne obvinený v trestnom konaní. Podľa názoru J. R. začatím trestného stíhania proti nemu, vznesením obvinenia a následne aj jeho vzatím do väzby rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu princípu ne bis in idem.

Úloha: *Boli uznesením Krajského súdu v Ž. porušené práva J. R. podľa čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd?*

1. Zahŕňa princíp ne bis in idem okrem zákazu viacnásobného potrestania aj zákaz viacnásobného stíhania za totožný skutok?

čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 137/2017 Z. z. – Nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevyklučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru – Nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcim právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený právoplatným rozsudkom v súlade so zákonom a trestným poriadkom tohto štátu.

2. Bolo by právo J. R. nebyť viacnásobne stíhaný za ten istý skutok dotknutý, ak by objekt zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol totožný s objektom priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. k) zákona SNR č. 372/1990 Zb. a § 15 ods. 5 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z.?

čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 137/2017 Z. z. –

čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru –

3. Bolo objektom zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona záujem spoločnosti na ochrane zdravia ľudí alebo cudzieho majetku?

§ 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 161/2018 Z. z. –

Prvý diel
Trestné činy všeobecne nebezpečné

Všeobecné ohrozenie
§ 284

(1) Kto úmyselne

a) vydá ľudí do nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví alebo cudzí

majetok do nebezpečenstva škody veľkého rozsahu tým, že spôsobí požiar alebo povodeň, alebo poruchu, či haváriu prostriedku hromadnej prepravy, alebo škodlivý účinok výbušnín, plynu, elektriny, rádioaktivity alebo iných podobne nebezpečných látok alebo síl, alebo sa dopustí iného podobného nebezpečného konania (všeobecné nebezpečenstvo), alebo

b) všeobecné nebezpečenstvo zvýši alebo sťaží jeho odvrátenie alebo zmiernenie, potrestá sa odňatím slobody na štyri roky až desať rokov.

(2) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) závažnejším spôsobom konania,

b) na chránenej osobe,

c) z osobitného motívu, alebo

d) preto, aby inému zmaril alebo sťažil uplatnenie jeho základných práv a slobôd.

(3) Odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsať rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť, alebo

b) ako člen nebezpečného zoskupenia.

(4) Odňatím slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví viacerým osobám alebo smrť viacerých osôb, alebo

b) za krízovej situácie.

4. Bolo objektom priestupkov spáchaných v jednočinnom súbehu záujem spoločnosti na ochrane bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky?

22 ods. 1 písm. k) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 315/2016 Z. z. –

§ 22

Priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky

(1) Priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto k) iným spôsobom ako uvedeným v písmenách a) až i) sa dopustí porušenia pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom podľa osobitného predpisu,^{3d)}

3d) § 137 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

§ 15 ods. 5 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 106/2018 Z. z. – Vodič nesmie predchádzať, c) ak by ohrozil alebo obmedzil vodiča jazdiaceho v protismere, alebo ohrozil iného účastníka cestnej premávky,

5. Bol objekt zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona totožný s objektom priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. k) zákona SNR č. 372/1990 Zb. a § 15 ods. 5 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z.?

§ 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 161/2018 Z. z. –

22 ods. 1 písm. k) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 315/2016 Z. z. –

§ 15 ods. 5 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 106/2018 Z. z. –

Prípad č. 4:

Špeciálny subjekt priestupku

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Obec M. ako príslušný stavebný úrad podľa § 117 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) uznal J. P., bytom Hlavná ul. č. 203, M. svojím rozhodnutím zo dňa 15. októbra 2020 vinným z priestupku podľa § 105 ods. 3 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. na tom skutkovom základe, že stavbu rodinného domu nachádzajúcej sa na pozemku, k. ú. M. uskutočňoval v rozpore s právoplatným stavebným povolením, za čo mu ako sankcia bola uložená pokuta vo výške 300 eur.

J. P. v odvolaní namietal nezákonnosť rozhodnutiu obce M. Tá – podľa jeho názoru – spočívala v tom, že priestupok nespáchal, lebo počas výstavby rodinného domu kontrolu vykonával Ing. J. M., ktorý plnil funkciu stavebného dozoru. Ten k jej realizácii nemal pripomienky.

Úloha: *Bolo rozhodnutie obce M. o priestupku J. P. vydané v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb.?*

1. Aké hmotnoprávne postavenie mal J. P.?

§ 58 ods. 1 prvá veta zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Žiadosť o stavebné povolenie spolu s dokladmi a predpísanou dokumentáciou vypracovanou oprávnenou osobou podáva stavebník stavebnému úradu.

§ 54 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Stavby, ich zmeny a udržiavacie práce na nich sa môžu uskutočňovať iba podľa stavebného povolenia alebo na základe ohlásenia stavebnému úradu.

2. Mal Ing. J. M., ktorý plnil funkciu stavebného dozoru hmotnoprávne postavenie stavebníka rodinného domu?

§ 59 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. –

Účastníci stavebného konania

(1) Účastníkmi stavebného konania sú:

- a) stavebník,
 - b) osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté,
 - c) ďalšie osoby, ktorým toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu,¹⁶⁾
 - d) stavebný dozor alebo kvalifikovaná osoba,
 - e) projektant v časti, ktorá sa týka projektu stavby.
- 1g) § 24 až 27 zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

3. Aké povinnosti vyplývali Ing. J. M., ktorý plnil funkciu stavebného dozoru v súvislosti s uskutočňovaním stavby rodinného domu J. P.?

§ 46b zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Osoba vykonávajúca stavebný dozor

- a) sleduje spôsob a postup uskutočňovania stavby tak, aby sa zaručila bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, riadna inštalácia a prevádzka technického vybavenia na stavbe, odborné ukladanie stavebných výrobkov a hmôt, vhodnosť ich použitia a odborné ukladanie strojov a zariadení; sleduje vedenie stavebného denníka,
- b) zodpovedá za súlad priestorovej polohy s dokumentáciou stavby, za dodržanie všeobecných technických požiadaviek na výstavbu a spoluzodpovedá za dodržanie podmienok rozhodnutí vydaných na uskutočnenie stavby, najmä územného rozhodnutia a stavebného povolenia,
- c) vplýva na odstránenie závad, ktoré na stavbe zistil; ak nemožno závydy odstrániť v rámci výkonu stavebného dozoru, bezodkladne ich oznámi stavebnému úradu.

4. Bolo možné stíhať Ing. J. M. za porušenie jeho povinností ako osoby vykonávajúcej stavebný dozor podľa § 105 ods. 3 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb.?

§ 105 ods. 3 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Priestupku sa dopustí a pokutou do 1 milióna Sk sa potrestá ten, kto c) ako stavebník uskutočňuje novú stavbu bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním,

Prípad č. 5:

Hmotnoprávny dôsledok zadržania vodičského preukazu

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dňa 17. mája 2013 policajný orgán pri kontrole na mieste zadržal na základe § 71 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov vodičský preukaz vodičovi M. R., ktorý viedol svoje osobné motorové vozidlo značky Mercedes Benz s evidenčným číslom BA XXX-FU.

Dôvodom bolo, že M. R. ako vodičovi motorového vozidla bola uložená pokuta v blokovom konaní za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorú bol ochotný zaplatiť, ale nemohol tak urobiť na mieste. V potvrdení o zadržaní vodičského preukazu mu policajný orgán povolil ďalšiu jazdu s vozidlom na 15 dní.

Keďže M. R. nezaplatil blokovú pokutu v lehote 15 dní, príslušný orgán Policajného zboru vydal dňa 27. júna 2013 rozhodnutie o zadržaní vodičského preukazu M. R.

Dňa 1. júla 2013 bola vodičovi M. R., ktorý viedol svoje osobné motorové vozidlo značky Mercedes Benz s evidenčným číslom BA XXX-FU uložená pokuta v blokovom konaní podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 8/2009 Z. z. z dôvodu, že "porušil povinnosť vodiča mať pri sebe platné doklady predpísané týmto zákonom alebo osobitným predpisom".

Úloha: *Bolo rozhodnutie policajného orgánu o uložení blokovej pokuty M. R. za porušenie povinnosti vodiča § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 8/2009 Z. z. v súlade s platnou právnou úpravou?*

1. Bol podľa zákona č. 8/2009 Z. z. policajný orgán oprávnený zadržať dňa 17. mája 2013 vodičský preukaz M. R.?

§ 71 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 98/2013 Z. z. – Policajt je oprávnený zadržať vodičský preukaz okrem dôvodov podľa § 70 ods. 1 aj vtedy, ak vodič motorového vozidla, ktorému je v blokovom konaní za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, za priestupok spáchaný nezaplacením úhrady za užívanie diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy alebo za priestupok spáchaný porušením predpisov na úseku organizácie pracovného času v doprave^{37a)} uložená pokuta, je ochotný ju zaplatiť, ale nemôže tak urobiť na mieste.

2. Bol postup policajného orgánu v súlade so zákonom č. 8/2009 Z. z., keď na mieste vydal dňa 17. mája 2013 M. R. o zadržaní jeho vodičského preukazu potvrdenie, v ktorom mu povolil ďalšiu jazdu na 15 dní?

§ 71 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 98/2013 Z. z. – Policajt na mieste vydá o zadržaní vodičského preukazu podľa odseku 1 potvrdenie, v ktorom povolí ďalšiu jazdu na 15 dní; povolenie platí len na území Slovenskej republiky. V potvrdení musí byť uvedený rozsah udeleného vodičského oprávnenia a spôsob vrátenia vodičského preukazu. Páchatel priestupku môže požiadať policajta, ktorý vodičský preukaz zadržal, aby zadržaný vodičský preukaz postúpil orgánu Policajného zboru v mieste jeho pobytu alebo v mieste, kde sa zdržiava, na účely jeho vrátenia; policajt je povinný tejto žiadosti vyhovieť.

3. Bol povinný príslušný orgán Policajného zboru vrátiť vodičovi M. R. zadržaný vodičský preukaz?

§ 71 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 98/2013 Z. z. – Ak páchatel priestupku preukázateľne zaplatil uloženú blokovú pokutu v lehote podľa odseku 2, zadržaný vodičský preukaz sa mu bezodkladne vráti po tom, čo sa orgán Policajného zboru o zaplatení pokuty dozvedel. Páchatel priestupku je na účely prevzatia zadržaného vodičského preukazu povinný dostaviť sa na orgán Policajného zboru; ak ide o cudzinca, ktorý nemá pobyt na území Slovenskej republiky, orgán Policajného zboru zašle vodičský preukaz štátu jeho pobytu.

4. Mal M. R. dňa 1. júla 2013 vodičský preukaz zadržaný?

§ 71 ods. 5 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 98/2013 Z. z. – Ak páchatel priestupku nezaplatil uloženú blokovú pokutu v lehote podľa odseku 2, orgán Policajného zboru vydá do 30 dní od uplynutia tejto lehoty rozhodnutie o zadržaní vodičského preukazu a postúpi vec na výkon rozhodnutia. Zadržaný vodičský preukaz sa vráti jeho držiteľovi až po výkone rozhodnutia.

5. Mal M. R. dňa 1. júla 2013 hmotnoprávne postavenie vodiča motorového vozidla podľa zákona č. 8/2009 Z. z.?

§ 2 ods. 2 písm. u) zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 98/2013 Z. z. – Na účely tohto zákona sa ďalej rozumie u) vodičom osoba, ktorá vedie vozidlo,

§ 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 98/2013 Z. z. – Vodič je povinný b) mať pri sebe platné doklady predpísané týmto zákonom alebo osobitným predpisom,⁷⁾

7) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, § 18 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 23 ods. 7, § 52 ods. 7, § 70 ods. 3 zákona č. 725/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 12 zákona č. 280/2006 Z. z. o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov.

6. Zaniklo v dôsledku právoplatného rozhodnutia o zadržaní vodičského vodičského preukazu oprávnenie M. R. viesť jeho motorové vozidlo?

§ 73 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 98/2013 Z. z. – Vodičské oprávnenie je právo osoby viesť motorové vozidlo určitej skupiny.

§ 77 ods. 1 písm. k) zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 98/2013 Z. z. – Vodičské oprávnenie sa udelí žiadateľovi, ktorý k dátumu udelenia vodičského oprávnenia k) nemá zadržaný vodičský preukaz,

§ 94 ods. 2 prvá veta zákona č. 8/2009 Z. z. v znení zákona č. 98/2013 Z. z. – Vodičský preukaz je verejnou listinou, ktorou jej držiteľ preukazuje oprávnenie viesť motorové vozidlá v rozsahu v ňom uvedenom.

7. Spáchal M. R. dňa 1. júla 2013 priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. c) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, ak viedol motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia?

§ 22 ods. 1 písm. c) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 94/2013 Z. z. – Priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto c) vedie motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia, bez osoby spolujazdca^{3ba)} alebo počas zadržania vodičského preukazu okrem prípadu, ak sa učí viesť motorové vozidlo v autoškole, podrobuje sa skúške z vedenia motorového vozidla alebo má v čase zadržania vodičského preukazu povolenú jazdu,

Prípád č. 6:

Hrubé správanie ako súčasť objektívnej stránky skutkovej podstaty priestupku proti občianskemu spolunažívaniu

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Rozhodnutím Okresného úradu Ž., Odboru všeobecnej vnútornej správy zo dňa 29. mája 2020 bol F. M. uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Priestupku sa dopustil tým, že dňa 14. apríla 2020 vymenil zámok na záhrade, ku ktorej v tom čase nemal uzatvorenú nájomnú zmluvu na jej užívanie a tým, že kľúče odmietol vydať Z. H. ako oprávnenej užívateľke podľa nájomnej zmluvy, ktorú mala uzatvorenú s vlastníkom záhrady od 1. apríla 2020.

Za priestupok mu orgán štátnej správy uložil podľa § 11 ods. 1 písm. b) a § 12 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. ako sankciu pokutu vo výške 50 eur.

Úloha: Spáchal F. M. priestupok § 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb.?

1. Akým spôsobom vymedzuje zákon SNR č. 372/1990 Zb. objektívnu stránku skutkovej podstaty tohto priestupku proti občianskemu spolunažívaniu?

§ 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupku sa dopustí ten, kto d) úmyselne naruší občianske spolunažívanie vyhrázaním ujmu na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním,

2. Zasiahol F. M. svojím konaním do práv Z. H. ako nájomkyne záhrady založených účinnou nájomnou zmluvou uzavretou podľa Občianskeho zákonníka?

§ 663 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. – Nájomnou zmluvou prenajímateľ prenecháva za odplatu nájomcovi vec, aby ju dočasne (v dojednanej dobe) užíval alebo z nej bral aj úžitky.

§ 664 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. – Prenajímateľ je povinný prenechať prenajatú vec nájomcovi v stave spôsobilom na dohodnuté užívanie, alebo ak sa spôsob užívania nedohodol, obvyklé užívanie, a v tomto stave ju na svoje náklady udržiavať.

§ 665 ods. 1 prvá veta zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. – Nájomca je oprávnený užívať vec spôsobom určeným v zmluve; ak sa nedohodlo inak, primerane povahe a určeniu veci.

3. Bolo možné považovať neoprávnené konanie F. M. za schválnoš, ktorá dosahovala intenzitu tzv. hrubého správania v zmysle zákona SNR č. 372/1990 Zb., keď porušilo subjektívne právo Z. H. ako nájomkyne záhradu užívať?

§ 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

4. Konal F. M. úmyselne?

§ 4 ods. 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupok je spáchaný úmyselne, ak páchatel

a) chcel svojím konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom alebo

b) vedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, a pre prípad, že ho poruší alebo ohrozí, bol s tým uzrozumený.

Prípád č. 7:

**Krajná núdza a priestupok proti majetku
podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb.**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dňa 15. marca 2020 Z. R. odobrala deťom hrajúcim sa na dvore tri lopty, ktoré následne zadržovala dva mesiace a to napriek viacnásobným žiadostiam rodičov detí o vrátenie odobratých lôpt. Rodičia oznámili jej konanie ako priestupok proti majetku.

Okresný úrad S., Odbor všeobecnej vnútornej správy prejednal konanie Z. R. ako priestupok. V správnom konaní uviedla, že "lopty už ani nemá, lebo ich dala svojej maloletej vnučke na hranie a niekde sa roztratili".

Dňa 31. mája 2020 bola Z. R. rozhodnutím uznaná vinnou z priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch z dôvodu, že si úmyselne prisvojila cudziu vec, ktorej sa zmocnila a tým spôsobila škodu na cudzom majetku krádežou. Okresný úrad S., Odbor všeobecnej vnútornej správy uložil Z. R. za priestupok ako sankciu pokarhanie.

Z. R. sa v podanom odvolaní bránila tým, že priestupok nespáchala. Svojím konaním len chcela predísť vzniku škody na vlastnom majetku, keďže neopatrnou hrou detí pod oknami jej bytu na prízemí bytového domu bezprostredne hrozilo ich poškodenie rozbitím. Deti neuposlúchli jej opakované upozornenia a keďže nablízku neboli ich rodičia, ani iná osoba, ktorá na ne dohliadala, vyzvala ich, aby jej lopty odovzdali. Jej konanie nemôže byť priestupkom, ale naopak predchádzaním vzniku majetkovej škody. Podľa Občianskeho zákonníka mala na to ako vlastník bytu právo.

Úloha: *Spáchala Z. R. priestupok podľa § 50 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb.?*

1. Bolo možné považovať odobratie lôpt za odôvodnené a primerané opatrenie na ochranu majetku, ktoré vylučovalo protiprávnosť konania Z. R. podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb.?

§ 2 ods. 2 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupkom nie je konanie, ktorým niekto odvracia b) nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému zákonom, ak týmto konaním nebol spô-

sobený zrejme rovnako závažný následok ako ten, ktorý hrozil, a toto nebezpečenstvo nebolo možné v danej situácii odstrániť inak.

2. Bolo možné považovať následný postup Z. R. za krádež, ak sa zmocnila cudzej veci jej odňatím z dispozície jej oprávneného držiteľa a zabezpečila si tým možnosť nakladať s vecou podľa vlastnej vôle ako s vecou vlastnou?

§ 50 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupku sa dopustí ten, kto úmyselne spôsobí škodu na cudzom majetku krádežou, spreneverou, podvodom alebo zničením alebo poškodením veci z takého majetku, alebo sa o takéto konanie pokúsi.

3. Konala Z. H. úmyselne?

§ 4 ods. 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupok je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

a) chcel svojím konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom alebo

d) vedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, a pre prípad, že ho poruší alebo ohrozí, bol s tým uzrozumený.

Prípád č. 8:

Viazanosť všeobecného súdu výsledkom konania o priestupku*(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

M. R. ako poškodený podal žalobu na Okresnom súde P., ktorou sa domáhal voči J. Z. zaplata sumy 313,60 eura s príslušenstvom z titulu náhrady škody, ktorú mu mal spôsobiť pes J. Z. tým, že 25. decembra 2019 zaútočil na žalobcu a jeho psa. Tým mu mala vzniknúť škoda vo výške 213,60 eura za ošetrovanie psa a cestovné náklady vo výške 100 eura.

Okresný súd P. rozsudkom sp. zn. 28 C 55/2019 z 20. januára 2020 uložil J. Z. povinnosť zaplatiť M. R. sumu 213,60 eura s 9 % úrokom z omeškania. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Proti rozsudku Okresného súdu P. podal M. R. odvolanie. Krajský súd v P. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

M. R. nie je s výsledkom rozhodovania súdov spokojný. Tvrdí, že súdy pri určení výšky náhrady škody v civilnom konaní nerozhodli v súlade s Civilným sporovým poriadkom, lebo prihliadli na skutočnosť, že v priestupkovom konaní bol taktiež obvinený zo spáchania priestupku. O jeho zodpovednosti za priestupok podľa § 7 ods. 1 písm. f) zákona č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov sa však právoplatne nerozhodlo. V konaní na prvom stupni bol síce uznaný vinným z tohto priestupku na tom skutkovom základe, že nezabránil voľnému pohybu svojho psa, avšak správny orgán v odvolacom konaní musel v dôsledku márneho uplynutia lehoty pre zodpovednosť za priestupok začaté konanie zastaviť.

Úloha: Boli povinné všeobecné súdy, ktoré rozhodovali o výške náhrady škody na základe žaloby podanej M. R., rozhodovať samostatne na základe Občianskeho zákonníka a Civilného sporového poriadku?

1. Boli civilné súdy v konaní o náhrade škody povinné podľa Občianskeho zákonníka prihliadnuť na zavinenie M. R. ako poškodeného?

§ 441 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. – Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

2. Mohla mať skutočnosť, že M. R. nebol právoplatným rozhodnutím mesta P. uznaný vinným z priestupku podľa § 7 ods. 1 písm. f) zákona č. 282/2002 Z. z. vplyv na rozhodnutie súdu o výške náhrady škody v civilnom konaní podľa Civilného sporového poriadku?

§ 193 tretia veta zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 350/2018 Z. z. – Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

Prípád č. 9:

Právomoc obce upraviť zodpovednosť za priestupky*(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

Obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať všeobecne záväzné nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať všeobecne záväzné nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Zákon č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov ustanovil právomoc obce všeobecne záväzným nariadením:

- upraviť podrobnosti o vodení psa (§ 4 ods. 5),
- vymedziť miesta, kde je a) voľný pohyb psa zakázaný, b) vstup so psom zakázaný (§ 5 ods. 1),
- upraviť podrobnosti o znečisťovaní verejných priestranstiev (§ 6 ods. 3).

Dňa 11. decembra 2003 miestne zastupiteľstvo Hlavného mesta Slovenskej republiky B. schválilo všeobecne záväzné nariadenie č. 6/2003, ktorým sa upravujú podmienky vodenia psov na území Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy.

Krajská prokuratúra B. podala proti § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b), § 3 ods. 1, 2, 5, § 2 písm. c), § 4, § 5 všeobecne záväzného nariadenia protest pre ich rozpor s § 1 ods. 2, § 3 ods. 2, 3, § 4 ods. 1, 2, 5, § 5, § 6 ods. 3 a § 7 zákona č. 282/2002 Z. z.

Hlavné mesto Slovenskej republiky B. uznesením č. 1241/2013 zo dňa 25. septembra 2013 protestu prokurátora nevyhovelo.

Podľa § 4 ods. 1 až 4 protestom napadnutého všeobecne záväzného nariadenia:

- „Priestupku sa dopustí držiteľ psa, ak umožní, aby psa viedla osoba, ktorá nespĺňa podmienky ustanovené v § 3 ods. 1 a 2 nariadenia. Za tento priestupok uloží hlavné mesto pokutu do 5000 Sk.“
- „Priestupku sa dopustí ten, kto psa vedie, ak nezabránil tomu, aby pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka alebo zvieratá. Za tento priestupok uloží hlavné mesto pokutu do 5000 Sk.“

– „Porušenie povinnosti ustanovených týmto nariadením je priestupkom proti poriadku v správe. Za takýto priestupok možno v blokovom konaní aj v priestupkovom konaní uložiť pokutu do 1000 Sk.“

– „Pri ukladaní pokuty sa pri určovaní jej výšky prihliada na nebezpečnosť, závažnosť a následky protiprávneho konania.“

Úloha: Bola úprava zodpovednosti za priestupky vo všeobecne záväznom nariadení Hlavného mesta Slovenskej republiky B. č. 6/2003, ktorým sa upravovali podmienky vodenia psov na území Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v súlade so zákonom č. 282/2002 Z. z. a so zákonom SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch?

1. Bolo prípustné, aby obec upravila vo všeobecne záväznom nariadení ako priestupky proti poriadku v správe porušenia podmienok vodenia psov na území Hlavného mesta Slovenskej republiky B. v situácii, keď priestupky na úseku podmienok držania psov boli ustanovené v zákone č. 282/2002 Z. z.?

§ 7 zákona č. 282/2002 Z. z. –

Priestupky

(1) Priestupku sa dopustí držiteľ psa, ak

- a) neprihlási psa do evidencie,
- b) umožní, aby psa viedla osoba, ktorá nespĺňa podmienky ustanovené v § 4 ods. 1 a 2,
- c) neohlási, že pes pohrýzol človeka bez toho, aby bol sám napadnutý alebo vyprovokovaný, ak sa nepoužil v nutnej obrane alebo v krajnej núdzi,⁵⁾
- d) neoznami odcudzenie, zničenie alebo stratu známky.

(2) Priestupku sa dopustí ten, kto psa vedie, ak

- a) neohlási svoje meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu a meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu držiteľa psa osobe, ktorú pes pohrýzol,
- b) nezabránil tomu, aby pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka alebo zvieratá,
- c) neohlási, že pes pohrýzol človeka bez toho, aby bol sám napadnutý alebo vyprovokovaný, ak sa nepoužil v nutnej obrane alebo v krajnej núdzi,⁵⁾
- d) evidenčnou známkou nepreukáže totožnosť psa,
- e) nerešpektuje zákaz vstupu so psom alebo zákaz voľného pohybu psa.

- (3) Za priestupok podľa
a) odseku 2 písm. d) a e) obec uloží pokutu do 500 Sk,
b) odseku 1 a odseku 2 písm. a) až c) obec uloží pokutu do 5 000 Sk.
(4) Obec môže uložiť pokutu do jedného roka odo dňa, keď sa o porušení povinnosti dozvedela, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.
(5) Pri ukladaní pokuty sa prihliada najmä na závažnosť a následky protiprávneho konania.
(6) Na konanie o ukladaní pokút sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.⁶⁾
(7) Výnos z pokút je príjmom rozpočtu obce.
(8) Ak sa držiteľ psa alebo ten, kto psa vedie, dopustí priestupku opakovane, možno mu uložiť pokutu do výšky dvojnásobku pokút uvedených v odseku 3.

§ 46 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 422/2002 Z. z. –

Iné priestupky proti poriadku v správe

Priestupkom proti poriadku v správe je porušenie aj iných povinností než uvedených v § 21 až 45, ak sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, vrátane všeobecne záväzných nariadení obcí a všeobecne záväzných vyhlášok miestnych orgánov štátnej správy, ak sa takýmto konaním sťažuje plnenie úloh štátnej správy alebo obcí. Za tento priestupok možno uložiť pokutu do 1000 Sk.

2. Bola obec oprávnená založiť si všeobecne záväzným nariadením právomoc prejednávať v blokovom konaní priestupky nad rámec zákonnej úpravy?

§ 86 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 422/2002 Z. z. – V blokovom konaní môžu prejednávať b) obce priestupky proti verejnému poriadku podľa § 47 a 48, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49, priestupky proti majetku podľa § 50, ako aj priestupky proti poriadku v správe vykonávanej obcou (§ 21 ods. 1, § 24 ods. 1 písm. a) a d), § 26 ods. 1, § 27 ods. 1 písm. b), § 30 ods. 1, § 32 ods. 1, § 34 ods. 1, § 35 ods. 1, § 45 a 46) a priestupky porušenia všeobecne záväzného nariadenia obce,

3. Bola obec oprávnená upraviť vo všeobecne záväznom nariadení odlišným spôsobom kritériá pre určenie výmery pokuty za priestupky ustanovené všeobecne záväzným nariadením?

§ 12 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 422/2002 Z. z. – Pri určení druhu sankcie a jej výmery sa prihliadne na závažnosť priestupku, najmä na spôsob jeho spáchania a na jeho následky, na okolnosti, za ktorých bol spáchaný, na mieru zavinenia, na pohnútky a na osobu páchatela, ako aj na to, či a akým spôsobom bol za ten istý skutok postihnutý v kárnom alebo disciplinárnom konaní.

Prípád č. 10:

Právomoc správneho súdu preskúmať právoplatné rozhodnutie o priestupku na úseku práva na prístup k informáciám*(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

Občianske združenie X podalo Okresnému úradu B., Odboru všeobecnej vnútornej správy návrh na prejednanie priestupku podľa § 21a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií), v ktorom uviedlo ako páchatela priestupku Ing. P. V. Priestupku na úseku práva na prístup k informáciám sa mal dopustiť tým, že ako riaditeľ Komunikačného odboru Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky rozhodnutím podľa § 18 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. nevyhovel žiadosti občianskeho združenia X o sprístupnenie zápisnice z rokovania rozkladovej komisie ministra životného prostredia Slovenskej republiky.

Okresný úrad B., Odbor všeobecnej vnútornej správy priestupok prejednal podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Uznal Ing. P. V. vinným z priestupku a uložil mu pokutu.

Keď bolo predmetné rozhodnutie na základe odvolania podaného Ing. P. B. zrušené Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, občianske združenie X podalo proti právoplatnému rozhodnutiu ministerstva správnu žalobu Krajskému súdu v B.

Úloha: Bol Krajský súd v B. povinný na základe Správneho súdneho poriadku v premetnej veci povinný poskytnúť občianskemu združению X ochranu v oblasti verejnej správy?

1. Akým spôsobom vymedzuje zákon č. 211/2000 Z. z. priestupok na úseku práva na prístup k informáciám?

§ 21a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Priestupky

(2) Priestupku sa dopustí ten, kto

d) vedome vydá a zverejní nepravdivé alebo neúplné informácie,

- e) vydaním rozhodnutia alebo vydaním príkazu, alebo iným opatrením zapríčini porušenie práva na sprístupnenie informácií,
- f) poruší inú povinnosť ustanovenú týmto zákonom.

2. Bolo občianske združenie X oprávnené podať podľa zákona SNR č. 211/2000 Z. z. návrh na prejednanie priestupku podľa § 21a?

§ 21a ods. 3 prvá veta zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Priestupok podľa odseku 1 možno prejednať len na návrh postihnutej osoby, jej zákonného zástupcu alebo opatrovníka (ďalej len „navrhovateľ“).

§ 21a ods. 6 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.^{27a)}

27a) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

§ 67 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Priestupky sa prejednávajú z úradnej povinnosti, ak nejde o priestupky, ktoré sa prejednávajú len na návrh (§ 68 ods. 1).

3. Malo občianske združenie X podľa č. 211/2000 Z. z. procesnoprávne postavenie účastníka správneho konania v konaní o priestupku Ing. P. V.?

§ 21a ods. 3 druhá veta zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Navrhovateľ je účastníkom konania o priestupku.

4. Malo občianske združenie X zákonom priznané procesnoprávne postavenie účastníka v konaní o priestupku podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) z dôvodu, že rozhodnutím o priestupku mohlo byť priamo dotknuté na svojich právach alebo povinnostiach?

§ 14 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. –

(1) Účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom

chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

(2) Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.

5. Malo občianske združenie X právo podať podľa Správneho súdneho poriadku proti rozhodnutiu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky správnu žalobu?

§ 2 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

6. Bolo občianske združenie X oprávnené domáhať sa správnou žalobou zrušenia právoplatného rozhodnutia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorým tento ústredný orgán štátnej správy rozhodol vo veci priestupku a ktoré sa týkalo výlučne práv a povinností hmotnoprávnej povahy Ing. P. V.?

§ 177 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

7. Bol Krajský súd v B. povinný zamietnuť žalobu občianskeho združenia X vo veci priestupku Ing. P. V.?

§ 190 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

SPRÁVNE DELIKTY PRÁVNICKÝCH OSÔB A PODNIKAJÚCICH FYZICKÝCH OSÔB

Prípád č. 1:

Predpoklady vzniku zodpovednosti právnickej osoby za správny delikt

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Rada pre vysielanie a retransmisiu uložila vysielateľovi televíznej programovej služby X, s. r. o. pokutu vo výške 4 000 eur za porušenie povinnosti uloženej v § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách. Porušenia povinnosti sa dopustila tým, že v rámci televíznej programovej služby odvysielala upútavku na program obsahujúcu zábery, ktoré by mohli navodiť dojem skrytej formy propagácie fajčenia.

X, s. r. o. podala podľa § 64 ods. 6 včas proti rozhodnutiu o uložení sankcie správnu žalobu. Domáhala sa jeho zrušenia z dôvodu, že jej nebolo preukázané zavinenie, a to ani vo forme úmyslu, ani vo forme nedbanlivosti porušiť právnym predpisom uloženú povinnosť.

Rada pre vysielanie a retransmisiu ako žalovaná v konaní o správnej žalobe podľa § 177 a nasl. Správneho súdneho poriadku zdôraznila, že X, s. r. o. svojím konaním naplnila skutkovú podstatu správneho deliktu. Zodpovednosť vysielateľa ako právnickej osoby pri správnom delikte je objektívna. To znamená, že na vznik zodpovednosti nie je potrebná existencia zavinenia. Postačuje, ak osoba v dôsledku jej protiprávneho správania, ktorým porušila povinnosť uloženú zákonom, vyvolala protiprávny následok.

X, s. r. o. namietala, že takýto výklad nemá oporu v platnej právnej úprave. Zákon č. 308/2000 Z. z. právny inštitút zavinenia výslovne spomína v § 64 ods. 2.

Úloha: Bolo podľa zákona č. 308/2000 Z. z. hmotnoprávnou podmienkou pre vznik zodpovednosti X, s. r. o. za správny delikt jej zavinené konanie?

1. Porušila X, s. r. o. povinnosť uloženú zákonom?

§ 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. v znení zákona č. 129/2020 Z. z. – Upútačka na program v rámci televíznej programovej služby nesmie obsahovať výňatky z diel, ktoré znázorňujú scény násillia a pohlavného styku, devastácie životného prostredia a zábery, ktoré by mohli navodiť dojem skrytej formy propagácie alkoholizmu, fajčenia a používania omamných látok, jedov a prekurzorov.

2. Mala Rada pre vysielanie a retransmisiu právomoc za porušenie povinnosti X, s. r. o. ako sankciu uložiť pokutu?

§ 64 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. v znení zákona č. 129/2020 Z. z. – Za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi⁷⁾ rada ukladá tieto sankcie:

- a) upozornenie na porušenie zákona,
- b) odvysielanie oznamu o porušení zákona,
- c) pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti,
- d) pokutu,
- e) odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.

3. Vyžadoval zákon č. 308/2000 Z. z., aby protiprávne správanie vysielateľa televíznej programovej služby bolo zavinené?

§ 64 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. v znení zákona č. 129/2020 Z. z. –

§ 67 ods. 5 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z. v znení zákona č. 129/2020 Z. z. – Rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu od 3 319 eur do 165 969 eur a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 497 eur do 49 790 eur, ak e) vysielala programy a iné zložky programovej služby, ktorých obsah je v rozpore s povinnosťami podľa § 19,

4. Akú funkciu plní právny inštitút miery zavinenia páchatel'a správneho deliktu podľa zákona č. 308/2000 Z. z.?

§ 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. v znení zákona č. 129/2020 Z. z. – Pokutu rada určí podľa závažnosti veci, spôsobu, trvania a následkov porušenia

povinnosti, miery zavinenia a s prihliadnutím na rozsah a dosah vysielania, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a retransmisie, získané bezdôvodné obohatenie a sankciu, ktorú už prípadne uložil samoregulačný orgán pre oblasť upravenú týmto zákonom v rámci vlastného samoregulačného systému.

Prípád č. 2:

**Hmotnoprávny dôsledok uplynutia lehoty
pre uloženie pokuty za colný delikt**

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

J. K., Intex, spol. s r. o. bola uznaná vinnou z colného deliktu podľa § 71 ods. 1 písm. a) zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov na tom skutkovom základe, že 13. decembra 2019 nezákonne doviezla nedenedaturovaný etylakohol a pri jeho preprave cez štátnu hranicu smerom do vnútrozemia nesplnila povinnosť prihlásiť a predložiť ho pohraničnému colnému orgánu (Colnému úradu B., Pobočke colného úradu B. – P.) spolu s dokladmi vzťahujúcimi sa na tento tovar.

J. K., Intex, spol. s r. o. vo svojej žalobe proti tomuto právoplatnému rozhodnutiu tvrdila, že jej zodpovednosť za porušenie colných predpisov zanikla v čase prebiehajúceho odvolacieho konania pred druhostupňovým správny orgánom v dôsledku márneho uplynutia dvojročnej subjektívnej zákonnej lehoty na uloženie pokuty.

Žalovaný orgán namietal, že takýto výklad nie je náležitý. Z ustanovenia § 76 Colného zákona nevyplýva, že uplynutie lehoty (subjektívnej či objektívnej) na uloženie sankcie má za následok zánik zodpovednosti osoby za porušenie colných predpisov. Má za následok len nemožnosť uložiť sankciu. Právomoc správneho orgánu uznať osobu zodpovednou z porušenia colných predpisov zostáva nedotknutá. Ak by mal zákonodarca v úmysle zbaviť porušovateľa colných predpisov zodpovednosti, bolo by to v zákone výslovne upravené. Žalovaný orgán poukázal pritom na § 20 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Ten ustanovuje, že „priestupok nemožno prejednať, ak od jeho spáchania uplynuli dva roky“, pričom názov ustanovenia je „Zánik zodpovednosti za priestupok“.

J. K., Intex, spol. s r. o. sa vyjadrila, že právnú nemožnosť uložiť pokutu podľa § 76 ods. 1 Colného zákona je potrebné chápať ako zánik trestnosti. V opačnom prípade by bolo možné vyvodzovať zodpovednosť subjektu za spáchaný colný delikt neobmedzene dlhý čas, čo by bolo v rozpore s princípom proporcionality a z neho vyplývajúce princípu subsidiarity trestného postihu.

Úloha: *Zanikla uplynutím lehoty na uloženie pokuty zodpovednosť J. K., Intex, spol. s r. o. za správny delikt?*

1. Akú právomoc mal colný orgán podľa Colného zákona, ak osoba porušila alebo nesplnila povinnosť uloženú colnými predpismi?

§ 76 zákona č. 199/2004 Z. z. v znení zákona č. 221/2019 Z. z. –

(1) Pokutu alebo prepadnutie tovaru alebo veci možno uložiť porušovateľovi do dvoch rokov odo dňa, keď colný úrad zistil, že táto osoba porušila alebo nesplnila povinnosť uloženú colnými predpismi, najneskôr však do šiestich rokov odo dňa porušenia alebo nesplnenia povinnosti.

(2) Plynutie lehoty podľa odseku 1 sa prerušuje odo dňa podania žaloby na súd do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci.

2. Vyplývala colnému orgánu z Colného zákona právomoc uznať vo výroku rozhodnutia osobu zodpovednou z porušenia alebo nesplnenia povinnosti uloženej colnými predpismi?

§ 76 ods. 1 zákona č. 199/2004 Z. z. v znení zákona č. 221/2019 Z. z. –

3. Aký princíp sa uplatní podľa Ústavy Slovenskej republiky?

čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Štátne orgány môže konať iba na základe ústavy v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Prípád č. 3:

Porušenie povinnosti v súvislosti s podnikateľskou činnosťou

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Obec M. ako stavebný úrad svojím rozhodnutím z 12. júla 2020 uložila J. M. – Salón DARLING pokutu podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) vo výške 3 000 eur za vykonanie nepovolenej zmeny stavby bez stavebného povolenia.

Nepovolená zmena stavby spočívala v zmene garáže a dielne rodinného domu, ktorý je vo vlastníctve manželov J. M. a H. M. bez povolenia stavebného úradu na predajňu potrieb pre psy a mačky a salón pre psov.

Stavebný úrad si overil, že J. M. mala od roku 1992 živnostenské oprávnenie s predmetom podnikania „Úprava psov a stráženie malých plemien“. Ako miesto podnikania mala J. M. uvedené svoje bydlisko, t. j. dom. Súčasťou domu je garáž a dielňa, ktoré J. M. za pomoci jej manžela H. M. prestavala bez povolenia stavebného úradu.

J. M. v odvolaní proti rozhodnutiu o uložení pokuty namietala, že v danom prípade boli stavebníkmi občania – manželia J. M. a H. M. ako vlastníci garáže a dielne. Stavebné úpravy financovali z rodinného rozpočtu. Skutočnosť, že stavebníci zamýšľali vykonať stavebné práce v záujme podnikateľských aktivít J. M. neznamena, že nepovolenú činnosť vykonali ako fyzické osoby – podnikatelia. Organizácia J. M. – Salón DARLING garáž a dielňu nevlastní, nemôže nimi disponovať. Nemohla preto žiadať o vydanie stavebného povolenia ani byť stavebníkom. Organizácia sa tak protiprávneho konania nedopustila a nemohla byť potrestaná pokutou podľa ustanovenia zákona upravujúceho zodpovednosť právnických a fyzických osôb – podnikateľov za správne delikty. Správny orgán mal stíhať oboch stavebníkov ako nepodnikajúce fyzické osoby za priestupok proti stavebnému poriadku.

Úloha: *Bola obec M. ako stavebný úrad povinná podľa zákona č. 50/1976 Zb. uložiť pokutu za správny delikt subjektu J. M. – Salón DARLING?*

1. Akým spôsobom vymedzuje zákon skutkovú podstatu správneho deliktu, za ktorý bola J. M. – Salón DARLING uložená pokuta?

§ 106 ods. 2 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z.
– Stavebný úrad alebo inšpekcia uloží pokutu do 2 miliónov Sk právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá b) mení stavbu bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním,

2. Je pre posúdenie zodpovednosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby oprávnenej na podnikanie za správny delikt právne významná otázka, vo vlastníctve koho sa stavba nachádza?

§ 106 ods. 2 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. –

3. Je pre posúdenie zodpovednosti za tento správny delikt právne významná otázka, či jestvuje príčinná súvislosť medzi stavebnými prácami, stavbou a podnikaním J. M. – Salón DARLING?

§ 106 ods. 2 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. –

Prípád č. 4:

Začiatok plynutia subjektívnej lehoty na uloženie pokuty

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

J. M., I. spol. s r. o. predávala 1. februára 2000 na burze exotických zvierat 10 kusov papagájov – amazoňanov cisárskych. Nevedel hodnoverne pracovníkom Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu ochrany prírody B. B. preukázať, že tieto exempláre sú chránenými živočíchmi odchovanými v zajatí a že má na obchodovanie s nimi súhlas Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky podľa zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Inšpektorát ochrany prírody B. B. si overil u prof. RNDr. P. K., DrSc., ktorý je špecialistom na identifikáciu exotických druhov vtáctva chránených medzinárodným Dohovorom o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES), že v danom prípade skutočne išlo o amazoňanov cisárskych, ktorý je druhom chráneným podľa prílohy I tejto medzinárodnej zmluvy, a nie o amazoňanov džungľových. Tie sú vzhľadom veľmi podobné, ale chránené podľa prílohy II a na obchodovanie s nimi by nebol potrebný súhlas orgánu ochrany prírody.

Inšpektorát ochrany prírody B. B. na základe zisteného skutkového stavu začal 12. februára 2000 voči J. M., I. spol. s r. o. konanie o uloženie pokuty.

J. M., I. spol. s r. o. sa proti rozhodnutiu o uložení pokuty včas odvolala. Ústredie Slovenskej inšpekcie životného prostredia odvolanie zamietlo a napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdilo svojím rozhodnutím zo dňa 5. februára 2001. Rozhodnutie o uložení pokuty nadobudlo právoplatnosť 9. februára 2001.

J. M., I. spol. s r. o. podala proti právoplatnému rozhodnutiu Ústredia Slovenskej inšpekcie životného prostredia žalobu na Najvyšší súd Slovenskej republiky. Domáhala sa zrušenia rozhodnutia z dôvodu, že toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť až po tom, ako márne uplynula zákonná lehota na uloženie pokuty.

Ústredie Slovenskej inšpekcie životného prostredia v súdnom konaní namietalo, že lehota na uloženie pokuty nezačala plynúť 1. februára 2000, ako tvrdil žalobca, lebo v tom čase ešte nemala spoľahlivo zistené, či J. M., I. spol. s r. o. predávala amazoňanov cisárskych. To, že J. M., I. spol. s r. o. konala protiprávne, sa dozvedela až 10. februára 2000, keď bola na základe odborného posúdenia prof. RNDr. P. K., DrSc. táto skutočnosť potvrdená. Lehota na uloženie pokuty preto začala plynúť až týmto dňom.

Úloha: Zanikla podľa zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. zodpovednosť J. M., I. spol. s r. o. za správny delikt pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty?

1. Naplnila J. M., I. spol. s r. o. svojím konaním 1. februára 2000 skutkovú podstatu správneho deliktu?

§ 29 ods. 4 zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. v znení zákona č. 222/1996 Z. z. – Obchodovať na území Slovenskej republiky s druhmi rastlín a živočíchov chránenými podľa prílohy I medzinárodného dohovoru (CITES) možno len so súhlasom ministerstva.

§ 64 ods. 3 písm. d) zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. v znení zákona č. 222/1996 Z. z. – Pokutu do 500 000 Sk môže úrad životného prostredia alebo inšpekcia uložiť právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že d) vykonáva činnosť uvedenú v § 28 a 29 tohto zákona bez súhlasu orgánu ochrany prírody,

2. V akých lehotách bolo možné uložiť J. M., I. spol. s r. o. pokutu?

§ 65 ods. 3 prvá veta zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. v znení zákona č. 222/1996 Z. z. – Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa o porušení povinnosti dozvedel príslušný úrad životného prostredia alebo inšpekcia, najneskôr do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.

3. Dozvedela sa Slovenská inšpekcia životného prostredia o porušení povinnosti 1. februára 2000, keď pri výkone dozoru vzniklo dôvodné podozrenie, že J. M., I. spol. s r. o. porušila zákonom ustanovenú povinnosť?

§ 65 ods. 3 zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. v znení zákona č. 222/1996 Z. z.

Prípád č. 5:

**Hmotnoprávny účinok prerušenia plynutia lehôt
na uloženie pokuty**

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou uložil poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti X pokutu rozhodnutím dňa 18. decembra 2018 na základe zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov za porušenie povinnosti, ktorého sa poskytovateľ dopustil 22. novembra 2018 a ktoré úrad zistil 23. novembra 2018.

Proti neprávoplatnému rozhodnutiu podal poskytovateľ opravný prostriedok. Predseda úradu ako druhostupňový správny orgán považoval vydané rozhodnutie úradu za zákonné. Podaný riadny opravný prostriedok poskytovateľa zdravotnej starostlivosti X zamietol a rozhodnutie úradu potvrdil. Rozhodnutie o uložení pokuty nadobudlo právoplatnosť dňa 4. januára 2019.

Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti X podal dňa 5. februára 2020 proti právoplatnému rozhodnutiu o uložení pokuty správnu žalobu.

Krajský súd v B. B. podľa § 191 ods. 4 Správneho súdneho poriadku zrušil správnu žalobou napadnuté rozhodnutie správneho orgánu druhého stupňa z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti a vec vrátil žalovanému na nové rozhodnutie. Jeho rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 31. októbra 2020.

O veci má v správnom konaní znovu rozhodnúť predseda úradu. Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti X sa domnieva, že správny orgán je povinný konanie o uložení pokuty zastaviť podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) z dôvodu, že jeho zodpovednosť za správny delikt zanikla v dôsledku uplynutia zákonnej lehoty na uloženie pokuty, a to dňom 24. novembra 2020. Tento návrh ako účastník konania doručil predsedovi úradu dňa 25. novembra 2020 v čase, keď konanie o uložení pokuty stále nebolo ukončené právoplatným rozhodnutím.

Úloha: *Zanikla podľa platnej právnej úpravy zodpovednosť poskytovateľa zdravotnej starostlivosti X za správny delikt 24. novembra 2020?*

1. V akej lehote mal podľa zákona č. 581/2004 Z. z. správny orgán právomoc uložiť pokutu?

§ 64 ods. 5 zákona č. 581/2004 Z. z. v znení zákona č. 125/2020 Z. z. – Pokuty podľa odsekov 1 až 7 možno uložiť do dvoch rokov odo dňa zistenia porušenia povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa porušenia povinnosti.

2. Ustanovuje Správny súdny poriadok, ktorý upravuje konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve inštitút prerušenia plynutia lehôt pre zánik zodpovednosti osôb za správne delikty?

§ 71 ods. 1 prvá veta zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

Osobitné ustanovenie o plynutí niektorých lehôt

(1) Ak osobitný predpis upravujúci priestupky, kárne, disciplinárne a iné správne delikty (ďalej len „správny delikt“) určuje lehoty na zánik zodpovednosti, prípadne na výkon rozhodnutia, tieto lehoty počas konania podľa tohto zákona neplynú.

3. Prerušuje sa podľa Správneho súdneho poriadku plynutie lehôt v konaní pred správnym orgánom?

§ 71 ods. 1 prvá veta zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

Prípád č. 6:

Predávajúci ako subjekt správneho deliktu

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Inšpektorát pre hlavné mesto Slovenskej republiky B. Slovenskej obchodnej inšpekcie vydal dňa 6. júna 1996 rozhodnutie, ktorým podľa zákona NR SR č. 274/1993 Z. z. o pôsobnosti orgánov vo veciach ochrany spotrebiteľa uložil Bytovému družstvu P. (založenému na zabezpečovanie bytových potrieb svojich členov) pokutu vo výške 10 000 Sk za porušenie § 19 ods. 4 zákona č. 634/1992 Zb., pretože ako predávajúci v lehote 30 dní nevybavilo reklamáciu na vyúčtovanie nákladov za užívanie bytu.

Odvolanie Bytového družstva P. proti rozhodnutiu bolo neúspešné. Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát rozhodnutím č. P/367/4/96 dňa 2. júla 1996 prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu potvrdila.

Bytové družstvo P. podalo žalobu o preskúmanie zákonnosti oboch rozhodnutí na Najvyšší súd Slovenskej republiky. Žiadalo, aby boli zrušené, pretože správne orgány zasiahli do vnútrodružstevných vzťahov bez právneho titulu. Zákon NR SR č. 274/1993 Z. z. neopravňuje Slovenskú obchodnú inšpekciu na takýto postup. Vzťah medzi bytovým družstvom a jeho členom nemožno považovať za vzťah medzi podnikateľom a spotrebiteľom.

Slovenská obchodná inšpekcia vo svojom písomnom stanovisku k podanej žalobe uviedla, že družstvo poskytuje služby ako predávajúci podľa § 2 ods. 1 písm. b) zákona č. 634/1992 Zb. V zmysle Obchodného zákonníka (zákona č. 513/1991 Zb.) je právnickou osobou a ako podnikateľ sa povinne zapisuje do obchodného registra. Slovenská obchodná inšpekcia mala preto právomoc uložiť Bytovému družstvu P. pokutu.

Úloha: *Malo Bytové družstvo P. hmotnoprávne postavenie predávajúceho podľa zákona č. 634/1992 Zb.?*

1. Mala Slovenská obchodná inšpekcia podľa zákona NR SR č. 274/1993 Z. z. právomoc ukladať pokuty?

§ 4 písm. b) zákona NR SR č. 274/1993 Z. z. – Slovenská obchodná inšpekcia b) ukladá pokuty podľa zákona o ochrane spotrebiteľa,⁷⁾

⁷⁾ § 24 zákona č. 634/1992 Zb.

2. Mala Slovenská obchodná inšpekcia podľa zákona č. 634/1992 Zb. právomoc uložiť pokutu predávajúcemu?

§ 24 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. v znení zákona NR SR č. 220/1996 Z. z. – Za porušenie povinnosti ustanovenej týmto zákonom uložia orgány príslušné podľa zákona Českej národnej rady a zákona Slovenskej národnej rady¹⁴⁾ predávajúcemu, výrobcovi, dovozcovi alebo dodávateľovi alebo osobám uvedeným v § 27 pokutu až do výšky 500 000 Kčs. Za opakované porušenie povinnosti v priebehu jedného roka možno ukladať pokutu až do výšky 1 000 000 Kčs.

3. Kto sa na účely zákona č. 634/1992 Zb. rozumel predávajúcim?

§ 2 ods. 1 písm. b) zákona č. 634/1992 Zb. v znení zákona NR SR č. 220/1996 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie: b) predávajúcim podnikateľ,⁴⁾ ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby,
⁴⁾ § 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb.

4. Kto bol podľa Obchodného zákonníka podnikateľom?

§ 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. v znení zákona č. 58/1996 Z. z. – Podnikateľom podľa tohto zákona je: a) osoba zapísaná v obchodnom registri, b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

5. Zapisovali sa podľa Obchodného zákonníka do obchodného registra aj družstvá?

§ 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 513/1991 Zb. v znení zákona č. 58/1996 Z. z. – Do obchodného registra sa zapisujú: a) obchodné spoločnosti, družstvá a iné právnické osoby, o ktorých to ustanovuje zákon,

6. Bolo podľa Obchodného zákonníka prípustné, aby sa družstvá zakladali aj za iným účelom než za účelom podnikania?

§ 221 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. v znení zákona č. 58/1996 Z. z. – Družstvo je spoločenstvom neuzavretého počtu osôb založeným za účelom podnikania alebo zabezpečovania hospodárskych, sociálnych alebo iných potrieb svojich členov.

Prípad č. 7:

Konanie zamestnanca ako predpoklad vzniku zodpovednosti právnickej osoby za správny delikt

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v B. uložilo dňa 14. apríla 2020 právnickej osobe K., spol. s r. o. pokutu vo výške 2 500 eur za správny delikt na základe § 59 ods. 2 písm. j) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi.

Podľa § 59 ods. 2 písm. j) zákona č. 314/2001 Z. z. krajské riaditeľstvo alebo okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 16 596 eur právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že vypaľuje porasty bylín, kríkov a stromov alebo zakladá oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu.

K., spol. s r. o. v odvolaní proti rozhodnutiu uviedla, že správnym deliktom právnickej osoby je protiprávne konanie právnickej osoby, ktorého znaky ustanovuje zákon. Zavinenie nie je pojmovým znakom správneho deliktu právnickej osoby. Orgán verejnej správy preukazuje len porušenie právnej povinnosti subjektom deliktu.

Subjektom tejto kategórie správneho deliktu je právnická osoba ako celok, nie fyzické osoby – jej zamestnanci, členovia, prostredníctvom ktorých koná. Z tohto dôvodu realizácia jej deliktuálnej spôsobilosti je možná len tak, že právnu povinnosť poruší štatutárny orgán právnickej osoby alebo iní zamestnanci alebo členovia.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v B. podľa názoru K., spol. s r. o. nezohľadnilo konkrétne okolnosti, za ktorých prišlo k porušeniu povinnosti.

Do obsahu zápisnice o výsluchu zadržaného – podozrivého, M. H. dňa 1. marca 2020 uviedol: „Dňa 1. marca 2020 včase o 15.00 hod. som v areáli firmy K., spol. s r. o. páliť nahromadený odpad.“ V zápisnici o výsluchu M. H. neuviedol, že tak konal na pokyn konateľa firmy, Ing. Z. M. Bolo potrebné taktiež zisťovať, či spaľovanie odpadov obvykle patrilo do náplne práce M. H., resp. náplne práce vrátnikov.

Právnická osoba nezodpovedá za konanie, ktoré zamestnanec uskutočnil mimo rámec pracovných povinností, v rámci svojej ľubovôle a na základe vlastného rozhodnutia, bez toho, aby takéto rozhodnutie oznámil nadriadenému. Zodpovednou za porušenie povinnosti je v takom prípade zamestnanec, keďže povinnosť uloženú zákonom porušil on.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v B. podľa názoru K., spol. s r. o. nevychádzalo zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu z dôvodu existencie odôvodnených pochybností o osobe zodpovednej za správny delikt. Z tohto dôvodu považuje jeho neprávoplatné rozhodnutie o pokute za nezákonné.

Úloha: Bolo rozhodnutie o uložení pokuty vydané v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Kto je subjektom správneho deliktu podľa § 59 ods. 2 písm. j) zákona č. 314/2001 Z. z.?

§ 59 ods. 2 písm. j) zákona č. 314/2001 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Krajské riaditeľstvo alebo okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 16 596 eur právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že j) vypaľuje porasty bylín, kríkov a stromov alebo zakladá oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu.

2. Kto podľa zákona č. 314/2001 Z. z. zodpovedá za plnenie povinností právnickej osoby na úseku ochrany pred požiarmi?

§ 6 ods. 1 zákona č. 314/2001 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Za plnenie povinností právnickej osoby na úseku ochrany pred požiarmi zodpovedá jej štatutárny orgán. Ak je na čele právnickej osoby kolektívny orgán, ten určí, kto zodpovedá za plnenie úloh na úseku ochrany pred požiarmi. Ak ide o fyzickú osobu – podnikateľa, zodpovedá za ochranu pred požiarmi táto osoba alebo jej zodpovedný zástupca.

3. Ak M. H. nekonal na základe príkazu svojho zamestnávateľa, mohol by byť zodpovedný za priestupok?

§ 61 ods. 4 písm. f) zákona č. 314/2001 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Pokarhanie alebo pokutu do 331 eur možno uložiť fyzickej osobe, ktorá sa dopustí priestupku na úseku ochrany pred požiarmi tým, že f) vypaľuje porasty bylín, kríkov a stromov alebo zakladá oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu,

§ 6 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

Zodpovednosť za porušenie povinnosti uloženej právnickej osobe

Za porušenie povinnosti uloženej právnickej osobe zodpovedá podľa tohto zákona ten, kto za právnickú osobu konal alebo mal konať, a ak ide o konanie na príkaz, ten, kto dal na konanie príkaz.

Prípád č. 8:

**Zodpovednosť za správny delikt
ako absolútna objektívna zodpovednosť**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

V prevádzke Píla W. S., s. r. o. v M. nad O. bola vykonaná inšpekcia práce dňa 28. januára 2020 a 5. februára 2020. Inšpektorát práce Ž. skontroloval šiestich pracovníkov zamestnávateľa, a to C. I., M. B., B. M., M. C. st., M. C. ml. a J. C. Tí vykonávali u zamestnávateľa Píla W. S., s. r. o. závislú prácu na základe dohôd o pracovnej činnosti (odkladanie, krátenie a triedenie dreveného materiálu) z 2. januára 2020 podľa § 228a Zákonníka práce.

V rámci správneho konania bolo preukázané porušenie povinnosti zamestnávateľa s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Inšpektorát práce Ž. zistil, že Píla W. S., s. r. o. si ako zamestnávateľ nespĺnila oznamovaciu povinnosť podľa § 231 ods. 1 písm. b) bodu 1. zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Skontrolovaní zamestnanci totiž vykonávali závislú prácu u zamestnávateľa aj pred rokom 2020, kedy mali uzatvorené dohody o vykonaní práce do konca roka 2019.

Inšpektorát práce Ž. uložil Píle W. S., s. r. o. podľa § 19 ods. 2 písm. a) bodu 1. zákona č. 125/2006 Z. z. pokutu vo výške 5 000 eur.

Píla W. S., s. r. o. v odvolaní zdôraznila, že nikdy nezamestnávala fyzické osoby na nelegálnu prácu. Tvrdila, že oznamovaciu povinnosť podľa § 231 ods. 1 písm. b) bodu 1. zákona č. 461/2003 Z. z. si splnila. V danom prípade došlo totiž k pochybeniu externej účtovnej firmy. Tá nedopatrením zaregistrovala opätovne dohody o vykonaní prác namiesto dohôd o pracovnej činnosti. Píla W. S., s. r. o. bola po celý čas dobromyseľná. Považuje za nespravodlivé, ak ju štátne orgány kontroly označili za právnickú osobu, ktorá využíva tzv. čiernu prácu, hoci len opomenula dohliadať na riadne preevidovanie zamestnancov z dohôd o vykonaní prác na dohody o pracovnej činnosti.

Úloha: *Bolo rozhodnutie Inšpektorátu práce Ž. o uložení pokuty vydané v súlade so zákonom č. 125/2006 Z. z.?*

1. Mal Inšpektorát práce Ž. právomoc podľa zákona č. 125/2006 Z. z. uložiť Píle W. S., s. r. o. za správny delikt pokutu vo výške 5 000 eur?

§ 19 ods. 2 písm. a) bodu 1. zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Inšpektorát práce uloží pokutu a) zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za 1. porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 eur,

2. Ustanovoval zákon č. 125/2006 Z. z. záväzné kritériá, ktoré bol Inšpektorát práce Ž. povinný aplikovať pri určovaní výšky pokuty za správny delikt právnickej osoby?

§ 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Inšpektorát práce pri ukladaní pokuty podľa odsekov 1 a 2 zohľadňuje jej preventívne pôsobenie a pri určovaní výšky pokuty prihliada najmä na

- a) závažnosť zisteného porušenia povinností a závažnosť ich následkov,
- b) počet zamestnancov zamestnávateľa a riziká, ktoré sa vyskytujú v činnosti zamestnávateľa,
- c) počet nelegálne zamestnaných fyzických osôb, ak ide o uloženie pokuty podľa odseku 2 písm. a) prvého bodu,
- d) skutočnosť, či zistené porušenie povinností je dôsledkom neúčinného systému riadenia ochrany práce u zamestnávateľa alebo či ide o ojedinelý výskyt nedostatku,
- e) opakované zistenie toho istého nedostatku.

3. Bol Inšpektorát práce Ž. povinný aplikovať pri určovaní výšky pokuty aj ďalšie kritériá?

§ 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. –

4. Mal Inšpektorát práce Ž. povinnosť prihliadnuť na základe analógie legis na mieru zavinenia zo strany Píly W. S., s. r. o., ak zodpovednosť za správny delikt právnickej osoby je tzv. objektívnou zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie?

§ 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. –

5. Bolo možné považovať úpravu záväzných kritérií pri určovaní výšky pokuty v zákone č. 125/2006 Z. z. za úpravu liberačných dôvodov umožňujúcich páchatelovi zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt?

§ 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. –

Prípad č. 9:

Pokračovací správny delikt

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

V J., spol. s r. o. bola vykonaná kontrola vedenia účtovníctva za dve účtovné obdobia.

Kontrolou sa zistili tie isté, resp. prevažne tie isté nedostatky, ktoré daňový úrad B. kvalifikoval ako porušenie povinností, ktoré malo za následok nesprávne vedenie účtovníctva.

Z kontroly boli vyhotovené samostatné protokoly o daňovej kontrole, v ktorých bola obsiahnutá aj kontrola správnosti vedenia účtovníctva.

Daňový úrad B. na základe výsledkov kontroly uložil J., spol. s r. o. ako účtovnej jednotke samostatné pokuty (vo výške 2 655 eur, 2 323 eur a 1 990 eur) za porušenie ustanovení zákona č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v rokoch 1995 až 1997 ku dňu 11. november 1998 a to vzhľadom na konkrétne účtovné obdobia, ku ktorým sa kontrola vykonala.

Úloha: *Mal Daňový úrad B. právomoc kvalifikovať zistené porušenia zo strany J., spol. s r. o. za jednotlivé účtovné obdobia ako opakované porušenia zákona č. 563/1991 Zb.?*

1. Akým spôsobom ustanovoval zákon č. 563/1991 Zb. právomoc Daňového úradu B. uložiť pokutu účtovnej jednotke za správny delikt?

§ 37 zákona č. 563/1991 Zb. v znení zákona č. 173/1998 Z. z. –

Pokuty

(1) Orgány príslušné podľa osobitných predpisov⁹⁾ môžu uložiť účtovným jednotkám pokutu za porušenie povinnosti podľa tohto zákona, ktoré malo za následok neúplnosť alebo nepreukázateľnosť alebo nesprávnosť účtovníctva, až do výšky 500 000,- Kčs, a pokiaľ toto porušenie povinnosti viedlo k nemožnosti zistenia daňového základu, až do výšky 1 000 000,- Kčs.

(2) Pokutu podľa odseku 1 možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa orgán príslušný na jej uloženie dozvedel o porušení povinnosti; najneskôr mož-

no túto pokutu uložiť do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

(3) Ustanovenia osobitných predpisov zostávajú nedotknuté.

9) Zákon ČNR č. 531/1990 Zb. o územných finančných orgánoch.

Zákon SNR č. 84/1991 Zb. o daňových orgánoch.

2. Viazal zákon č. 563/1991 Zb. právomoc Daňového úradu B. uložiť pokutu účtovnej jednotke za správny delikt výslovne na jednotlivé účtovné obdobia?

§ 37 ods. 1 zákona č. 563/1991 Zb. v znení zákona č. 173/1998 Z. z. –

3. Mohla mať skutočnosť, že o zisteniach v každom účtovnom období bol vyhotovený samostatný protokol o daňovej kontrole obsahujúci údaje o správnosti vedenia účtovníctva vplyv na kvalifikáciu zistených porušení ako opakovaných a samostatne stíhateľných porušení zákona č. 563/1991 Zb.?

§ 37 ods. 1 zákona č. 563/1991 Zb. v znení zákona č. 173/1998 Z. z. –

4. Ak tie isté zistené nedostatky vo vedení účtovníctva účtovnej jednotky J., spol. s r. o. neboli dovtedy Daňovým úradom B. sankcionované, bolo ich potrebné na základe analógie s Trestným zákonom považovať za pokračovacie porušenie zákona, t. j. za jeden skutok?

§ 89 ods. 17 zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 129/1998 Z. z. – Pokračovaním v trestnom čine sa rozumie také konanie, ktorého jednotlivé čiastkové útoky vedené jednotným zámerom naplňajú skutkovú podstatu rovnakého trestného činu, sú spojené rovnakým alebo podobným spôsobom vykonania a blízkou súvislosťou v čase a predmete útoku.

Prípad č. 10:

**Správny delikt právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby
ako samostatná kategória správneho deliktu
vo vzťahu k priestupku**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Počas výkonu úradnej kontroly dňa 16. augusta 2020 inšpektori Štátnej veterinárnej a potravinovej kontroly v kontrolovanej prevádzkarni patriacej spoločnosti K. – veľkoobchod potravín, s. r. o. zistili rozsiahle hygienické nedostatky (napr. výskyt tiel uhynutého hmyzu v ½ cm vrstve, hrubé nečistoty pod regálmi, zaprášená deratizačná stanička, olupujúci sa náter stropu na príjmovej rampe, skladované fľaše s dátumom minimálnej trvanlivosti 10. jún 2016, cukrovinky s dátumom minimálnej trvanlivosti 28. február 2018).

Kontrolovanej právnickej osobe bola uložená pokuta vo výške 10 000 eur za správny delikt podľa § 28 ods. 4 písm. i) zákona NR SR č. 152/2015 Z. z. o potravinách z dôvodu porušenia povinností a požiadaviek na hygienu pri manipulovaní s potravinami a pri ich umiestňovaní na trh.

Spoločnosť K. – veľkoobchod potravín, s. r. o. v odvolaní namietala, že zistené nedostatky zapríčinili jej konkrétni zamestnanci. Ich zavinené protiprávne konanie nemôže byť pričítané samotnej spoločnosti. Títo zamestnanci ako fyzické osoby majú ustanovenú zodpovednosť za priestupok. Podľa § 29 ods. 1 písm. d) zákona NR SR č. 152/2015 Z. z. "priestupku podľa tohto zákona sa dopustí fyzická osoba, ktorá porušuje povinnosti a požiadavky na hygienu výroby potravín, manipulovania s nimi a ich umiestňovania na trh". Za zistené nedostatky majú byť preto stíhaní samotní zamestnanci, nie spoločnosť K. – veľkoobchod potravín, s. r. o.

Odvolací správny orgán rozhodnutie o pokute považoval za zákonné. Správny delikt spáchala spoločnosť K. – veľkoobchod potravín, s. r. o. ako právnická osoba.

Úloha: Bolo rozhodnutie o uložení pokuty spoločnosti K. – veľkoobchod potravín, s. r. o. v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Komu je orgán úradnej kontroly potravín povinný uložiť pokutu za správny delikt podľa § 28 ods. 4 písm. i) zákona NR SR č. 152/1995 Z. z.?

§ 28 ods. 4 písm. i) zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi pokutu od 1 000 eur do 500 000 eur, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi^{1e)} i) umiestňuje na trh potraviny po uplynutí dátumu spotreby alebo po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti okrem bezodplatného prevodu podľa § 6 ods. 7,

§ 6 ods. 7 zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Potraviny po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, len ak sú bezpečné, môže prevádzkovateľ bezodplatne previesť osobe vykonávajúcej činnosť s verejnosprespešným účelom v oblasti poskytovania sociálnej pomoci, humanitárnej starostlivosti alebo sociálnych služieb podľa osobitných predpisov^{8dac)} (ďalej len „charitatívna organizácia“), pričom od nej nemôže za tieto potraviny požadovať akékoľvek priame alebo nepriame plnenie. Charitatívna organizácia môže nakladať s potravinami po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti až po jej registrácii podľa odseku 1, pričom je povinná pred začatím činnosti podľa odseku 9 písm. c) požiadať príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva o vykonanie úradnej kontroly každej výdajne charitatívnej organizácie podľa osobitného predpisu.^{8dad)}

1e) Napríklad nariadenie (ES) č. 178/2002 v platnom znení, nariadenie (ES) č. 852/2004 v platnom znení, nariadenie (EÚ) č. 1308/2013 v platnom znení, nariadenie (EÚ) 2017/625.

2. Mohol by byť zamestnanec spoločnosti K. – veľkoobchod potravín, s. r. o. subjektom zodpovednosti za správny delikt podľa § 28 ods. 4 písm. i) zákona NR SR č. 152/1995 Z. z.?

§ 28 ods. 4 písm. i) zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. –

§ 28 ods. 9 zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Orgán úradnej kontroly potravín pri určení výšky pokuty prihliada na závažnosť, trvanie, následky protiprávneho konania, minulosť prevádzkovateľa^{24b)} a na to, či ide o opakované protiprávne konanie.

24b) Čl. 138 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2017/625.

3. Mohla by byť zodpovednosťou spoločnosti K. – veľkoobchod potravín, s. r. o. za správny delikt dotknutá zodpovednosť jej zamestnanca za priestupok podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch?

§ 6 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

Zodpovednosť za porušenie povinnosti uloženej právnickej osobe

Za porušenie povinnosti uloženej právnickej osobe zodpovedá podľa tohto zákona ten, kto za právnickú osobu konal alebo mal konať, a ak ide o konanie na príkaz, ten, kto dal na konanie príkaz.

16. kapitola

SPRÁVNE DISCIPLINÁRNE DELIKTY FYZICKÝCH OSÔB

Prípád č. 1:

Disciplinárny priestupok študenta

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

M. D., študent druhého ročníka Fakulty humanitných vied verejnej vysokej školy v B., zavinene porušil Študijný poriadok fakulty.

Protiprávne správanie študenta M. D. prerokovala disciplinárna komisia fakulty, ktorá ho posúdila ako disciplinárny priestupok. Komisia predložila dekanovi fakulty návrh na uloženie disciplinárneho opatrenia študentovi M. D. za spáchaný disciplinárny priestupok – pokarhanie.

Dekan fakulty vydal rozhodnutie o uložení disciplinárneho opatrenia za spáchaný disciplinárny priestupok študentovi M. D. – vylúčenie zo štúdia.

Úloha: Postupovala disciplinárna komisia fakulty a dekan fakulty v súlade so zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov?

1. Akú zákonnú povinnosť porušil študent M. D.?

§ 71 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Študent je povinný dodržiavať vnútorné predpisy vysokej školy a jej súčastí.

2. Je fakulta verejnej vysokej školy v B. súčasťou verejnej vysokej školy v B.?

§ 21 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Verejná vysoká škola sa môže členiť na tieto súčasti: a) fakulty, b) iné pedagogické, výskumné, vývojové, umelecké, hospodársko-správne a informačné pracoviská, c) účelové zariadenia.

3. Je študijný poriadok fakulty jej vnútorným predpisom?

§ 33 ods. 3 písm. a) zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Fakulta ďalej vydáva aj tieto vnútorné predpisy: a) študijný poriadok fakulty, ak rozhodne, že potrebuje na vlastné podmienky podrobnejšie upraviť študijný poriadok verejnej vysokej školy,

4. Ako definuje zákon disciplinárny priestupok študenta vysokej školy?

§ 72 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Disciplinárny priestupok je zavinené porušenie právnych predpisov alebo vnútorných predpisov vysokej školy alebo jej súčastí, alebo verejného poriadku.

5. Aké právne postavenie a právomoc má disciplinárna komisia fakulty?

§ 24 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Orgány akademickej samosprávy fakulty sú: a) akademický senát fakulty, b) dekan, c) vedecká rada fakulty, umelecká rada fakulty alebo vedecká a umelecká rada fakulty (ďalej len „vedecká rada fakulty“), d) disciplinárna komisia fakulty pre študentov (ďalej len „disciplinárna komisia fakulty“).

§ 31 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Disciplinárna komisia fakulty prerokúva disciplinárne priestupky študentov zapísaných v študijnom programe uskutočňovanom na fakulte a predkladá návrh na rozhodnutie dekanovi.

6. Bol dekan fakulty verejnej vysokej školy v B. ako orgán akademickej samosprávy fakulty oprávnený uložiť študentovi M. D. disciplinárne opatrenie?

§ 72 ods. 4 prvá veta zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Disciplinárne opatrenia podľa odseku 2 ukladá rektor; študentom zapísaným na štúdium študijných programov uskutočňovaných na fakulte ukladá disciplinárne opatrenia dekan.

7. Bola disciplinárna komisia fakulty oprávnená navrhnúť dekanovi fakulty, aby uložil študentovi M. D. ako disciplinárne opatrenie pokarhanie?

§ 31 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. –

§ 72 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Za disciplinárny priestupok možno uložiť študentovi niektoré z týchto disciplinárnych opatrení:

- a) pokarhanie,
- b) podmienené vylúčenie zo štúdia s určením lehoty a podmienok, pri dodržaní ktorých bude podmienené vylúčenie zo štúdia zrušené,
- c) vylúčenie zo štúdia.

8. Bol dekan fakulty oprávnený uložiť študentovi M. D. ako disciplinárne opatrenie vylúčenie zo štúdia?

§ 72 ods. 4 druhá veta zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Rektor ani dekan nemôže uložiť prísnejšie disciplinárne opatrenie, než navrhla disciplinárna komisia.

Prípad č. 2:

Disciplinárne previnenie člena Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Komora veterinárnych lekárov Slovenskej republiky vyzvala listom z 30. januára 2019 svojho člena, MVDr. I. M., na zaplatenie ročného členského poplatku za rok 2019 vo výške 132,78 eura do 15. marca 2019.

MVDr. I. M. listom z 20. februára 2019 spochybnil zákonnosť zvýšenia členského príspevku na 132,78 eura z dôvodu, že uznesenie snemu komory nebolo schválené zákonom predpísaným spôsobom.

V liste zo 16. marca 2019 MVDr. I. M. oznámil, že zaplatil členský príspevok iba vo výške 99,58 eura, tak ako to ukladalo predchádzajúce, ale teraz už zrušené rozhodnutie snemu komory.

Na mimoriadnom zasadnutí dozornej komisie komory 20. júna 2019 predseda dozornej komisie predložil zoznam členov komory, ktorí do 20. júna 2019 neuhradili v plnej výške členský príspevok za rok 2019.

Listom z 21. júna 2019 č. 292/2019-odosl., značka 399/19/10 adresovaným predsedovi disciplinárnej komisie komory podal predseda dozornej komisie návrh na začatie disciplinárneho konania voči MVDr. I. M. za porušenie povinnosti podľa zákona č. 442/2004 Z. z. o súkromných veterinárnych lekároch, o Komore veterinárnych lekárov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Disciplinárne konanie voči MVDr. I. M. sa začalo 15. júla 2019.

MVDr. I. M. podal proti rozhodnutiu disciplinárnej komisie č. 494/2019 zo dňa 13. septembra 2019, ktorým mu bolo uložené disciplinárne opatrenie – písomné napomenutie, odvolanie. Prezídium komory rozhodnutím z 1. mája 2020 potvrdilo rozhodnutie disciplinárneho senátu.

Úloha: *Bol postup orgánov komory v súlade so zákonom č. 442/2004 Z. z.?*

1. Mal MVDr. I. M. zákonnú povinnosť platiť členský príspevok komore?

§ 9 ods. 2 písm. e) zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – Súkromný veterinárny lekár okrem povinností uvedených v osobitnom predpise⁶⁾ je povinný e) platiť členský príspevok,

2. Aké konanie člena komory sa podľa zákona č. 442/2004 Z. z. považuje za disciplinárne previnenie ?

§ 21 ods. 1 zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – Disciplinárnym previnením člena komory je porušenie povinností, ktoré ustanovil tento zákon, alebo porušenie zásad etiky súkromného veterinárneho lekára, ak nejde o trestný čin.

3. Mala komora právomoc uložiť MVDr. I. M. písomné napomenutie za porušenie povinnosti zaplatiť členský príspevok?

§ 21 ods. 2 zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – Za porušenie povinností uvedených v § 9 ods. 2 a 3 a zásad etiky súkromného veterinárneho lekára možno členovi komory uložiť niektoré z týchto disciplinárnych opatrení: a) písomné napomenutie, b) pokutu až do výšky 30 000 Sk, c) vyčiarknutie z registra až na dobu päť rokov.

4. Kto bol oprávnený podať návrh na začatie disciplinárneho konania voči MVDr. I. M.?

§ 22 ods. 1 prvá veta zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – O uložení disciplinárneho opatrenia rozhoduje trojčlenný disciplinárny senát v konaní, ktoré sa začína na návrh predsedu dozornej komisie.

5. Bol návrh na začatie disciplinárneho konania voči MVDr. I. M. podaný v zákonnej lehote?

§ 22 ods. 1 druhá veta zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – Návrh možno podať do dvoch mesiacov odo dňa, keď sa predseda dozornej komisie dozvedel o porušení povinnosti alebo zásad etiky (§ 21 ods. 1), najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nim došlo.

Prípad č. 3:

Právna povaha disciplinárneho opatrenia uložená športovcovi

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Krajský súd v B. uznesením podľa § 98 ods. 1 písm. d) Správneho súdneho poriadku odmietol správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Slovenskej plaveckej federácie, ktorým odmietla odvolanie J. K. proti rozhodnutiu Disciplinárnej komisie Slovenskej plaveckej federácie. Disciplinárna komisia Slovenskej plaveckej federácie uložila J. K., ktorý bol členom disciplinárne opatrenie – pozastavenie výkonu funkcie Športovec – pretekár na 6 mesiacov nepodmienečne a pokutu 1 000 eur.

Krajský súd v B. v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že z obsahu spisového materiálu mal v prejednávanej veci za preukázané, že napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo žalobcovi oznámené jeho zverejnením na internetovej stránke žalovaného www.swimmsvk.sk dňa 16. augusta 2020.

V správnom súdnictve je podmienkou meritórneho prejednávania správnej žaloby skutočnosť, že táto je podaná v lehote do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Krajský súd v B. konštatoval, že dvojmesačná lehota na podanie správnej žaloby plynula do 16. októbra 2020. Keďže žaloba J. K. bola podaná osobne na Krajskom súde v B. dňa 24. októbra 2020, Krajský súd v B. dospel k záveru, že žaloba bola podaná oneskorene.

Úloha: *Mal Krajský súd v B. podľa Správneho súdneho poriadku právomoc preskúmať rozhodnutie Disciplinárnej komisie Slovenskej plaveckej federácie?*

1. Mala Slovenská plavecká federácia podľa zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov hmotnoprávne postavenie orgánu verejnej správy?

§ 8 ods. 1 zákona č. 440/2015 Z. z. v znení zákona č. 148/2020 Z. z. – Športovou organizáciou je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti alebo cieľom činnosti je športová činnosť; športovou organizáciou nie je orgán verejnej správy.

2. Možno subjekt, ktorý nemá hmotnoprávne postavenie orgánu verejnej správy na účely Správneho súdneho poriadku považovať za orgán záujmovej samosprávy?

§ 4 písm. c) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,

3. Môže byť občianskemu združeniu podľa Ústavy Slovenskej republiky zákonom zverený výkon úloh verejnej správy?

čl. 29 ods. 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Politické strany a politické hnutia, ako aj spolky, spoločnosti alebo iné združenia sú oddelené od štátu.

čl. 1 bod 1. Stanov Slovenskej plaveckej federácie zo dňa 17. apríla 2016 – Slovenská plavecká federácia je športovou organizáciou podľa § 8 ods. 1 zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len “Zákon”), ktorá má právnu formu občianskeho združenia založeného podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len “SPF”), ktorá na území Slovenskej republiky plní úlohy národného športového zväzu.

4. Možno disciplinárnu právomoc Slovenskej plaveckej federácie považovať podľa Ústavy Slovenskej republiky za súčasť výkonu verejnej moci, resp. verejnej správy?

čl. 29 ods. 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z.

§ 54 zákona č. 440/2015 Z. z. v znení zákona č. 148/2020 Z. z. –

Disciplinárne konanie

(1) Disciplinárne konanie môžu viesť disciplinárne orgány športovej organizácie voči športovcovi, športovému odborníkovi, športovej organizácii alebo inej osobe, ktorá má príslušnosť k športovej organizácii, za porušenie pravi-

diel súťaže, predpisov športového zväzu alebo rozhodnutia športového zväzu, ktorého sa dopustila v čase, keď mala príslušnosť k športovej organizácii.

(2) V disciplinárnom konaní možno uložiť iba takú sankciu a opatrenie, ktoré umožňujú uložiť predpisy športového zväzu.

(3) Rozhodnutie disciplinárneho orgánu športového zväzu o závažnom porušení pravidiel súťaže, predpisov alebo rozhodnutia športového zväzu, rozhodnutie, proti ktorému bol podaný opravný prostriedok, a rozhodnutie o opravnom prostriedku musí byť odôvodnené.

(4) Predpisy športového zväzu určia, ktoré porušenie pravidiel súťaže, predpisov športového zväzu alebo rozhodnutia športového zväzu sa považuje za závažné.

(5) Osobe, ktorej bola v disciplinárnom konaní uložená sankcia alebo opatrenie, s ktorým sú spojené finančné výdavky, môže súd priznať právo na ich náhradu od toho, kto sa dopustil protiprávneho konania alebo je zodpovedný za protiprávne konanie, ktoré bolo dôvodom pre uloženie sankcie alebo opatrenia. Pri uplatňovaní nárokov podľa tohto ustanovenia sa postupuje podľa osobitného predpisu.²⁷⁾

27) § 415 až 450 Občianskeho zákonníka.

5. Možno súkromnoprávne delikty preskúmať v rámci správneho súdnictva podľa Správneho súdneho poriadku?

§ 7 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy nepreskúmavajú d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

Prípád č. 4:

Aktívna procesná legitímácia ministra spravodlivosti na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu*(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

Správnou žalobou podanou dňa 30. júna 2019 sa minister spravodlivosti Slovenskej republiky domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Slovenskej komory exekútorov, ktorým rozhodla o zamietnutí odvolania ministra a potvrdila rozhodnutie disciplinárneho senátu č. 4 Disciplinárnej komisie Slovenskej komory exekútorov č. k. DK 38/2019 zo dňa 24. júna 2019 o zastavení disciplinárneho konania proti súdnemu exekútorovi JUDr. P. J.

Uznesením č. k. 2S/31/2019-12 zo dňa 15. júla 2019 Krajský súd v B. B. podľa § 98 ods. 1 písm. e) Správneho súdneho poriadku odmietol žalobu ministra spravodlivosti Slovenskej republiky z dôvodu, že nemá žalobnú legitímáciu na podanie žaloby.

Krajský súd v B. B. svoje uznesenie odôvodnil tým, že „aktívna procesná legitímácia ministra ako procesnoprávna podmienka v zmysle § 178 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, ktorá robí procesný subjekt osobou oprávnenou na podanie žaloby, v sebe zahŕňa kumulatívne dva predpoklady, a to postavenie účastníka v administratívnom konaní v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) Správneho súdneho poriadku završeného vydaním rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy za súčasného splnenia predpokladu ukrátenia na subjektívnych právach žalobcu spojených s vydaním napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy. Subjekt práva (fyzická alebo právnická osoba) sa nemôže všeobecnou správnu žalobou domáhať ochrany subjektívnych práv iného subjektu, resp. pod jeho subjektívne práva nemožno podriaďiť také účinky rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy, ktoré neovplyvňujú jeho právnu pozíciu, t. j. nezasahujú do jeho právnej sféry a ani nespôsobujú zmenu jeho hmotnoprávneho postavenia.“

Krajský súd v B. B. dodal, že Správny súdny poriadok v § 177 ods. 2 nevyučuje, aby sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného mohli domáhať aj iné subjekty ako účastníci administratívneho konania, ich okruh však zužuje len na prokurátora a na subjekt výslovne na to oprávnený osobitným zákonom.

Podľa názoru žalobcu, ak zákon NR SR č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov umožňuje podať ministrovi spravodlivosti disciplinárny návrh, je nutné považovať túto možnosť za výkon jeho práva reprezentujúceho prá-

vom chránený záujem na riadnom výkone funkcie exekútora. Tomuto jeho právu zodpovedá aj náležitá ochrana a možnosť jej uplatnenia v právnom štáte. Jeho právo garantované Ústavou Slovenskej republiky v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo v danom prípade porušené, lebo Krajský súd v B. B. svojím uznesením odňal ministromi spravodlivosti možnosť domáhať sa uplatnenia svojho práva v jeho konečnej podobe. Minister spravodlivosti vystupuje v disciplinárnom konaní ako jeden z účastníkov konania, a preto by mal mať k dispozícii aj rovnaké procesné prostriedky obrany a ochrany.

Úloha: Bol minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa platnej právnej úpravy oprávnený podať správnu žalobu proti rozhodnutiu Disciplinárnej komisie Slovenskej komory exekútorov vo veci disciplinárneho previnenia súdneho exekútora JUDr. P. J. ?

1. Mal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. procesnoprávne postavenie účastníka disciplinárneho konania?

§ 223 ods. 2 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. – Návrh na začatie disciplinárneho konania je oprávnený podať minister, predseda súdu, prezident komory a predseda kontrolnej komisie (ďalej len „navrhovateľ“) do 12 mesiacov odo dňa, keď sa navrhovateľ dozvedel o disciplinárnom previnení, najneskôr do dvoch rokov odo dňa, keď došlo k disciplinárnemu previneniu a ak ide o disciplinárne previnenie, ktorého sa exekútor dopustil zavineným konaním, ktoré má za následok prieťahy v exekučnom konaní, najneskôr do štyroch rokov odo dňa, keď došlo k disciplinárnemu previneniu. Ak podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania vyžaduje predchádzajúce preverenie veci, oznámi predseda súdu skutočnosť rozhodujúcu pre začatie disciplinárneho konania ministromi.

2. Bol minister spravodlivosti Slovenskej republiky oprávnený podľa Správneho súdneho poriadku podať správnu žalobu proti rozhodnutiu Disciplinárnej komisie Slovenskej komory exekútorov z dôvodu, že bol rozhodnutím priamo dotknutý na jeho subjektívnom práve?

§ 2 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 344/2018 Z. z. – Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu ve-

rejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

§ 177 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 344/2018 Z. z. – Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

3. Ktorý právny subjekt je podľa Správneho súdneho poriadku oprávnený domáhať sa ochrany iných ako vlastných subjektívnych práv?

§ 177 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 344/2018 Z. z. – Ochrany iných ako subjektívnych práv sa môže domáhať len prokurátor alebo subjekt výslovne na to oprávnený zákonom.

4. Bolo možné z právneho hľadiska považovať účinné znenie Exekučného poriadku za zákon, ktorý výslovne oprávňoval ministra spravodlivosti Slovenskej republiky domáhať sa správnu žalobou iných ako subjektívnych práv?

§ 228d ods. 8 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. – Proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu, ktorým sa rozhodlo o tom, či sa exekútor dopustil disciplinárneho previnenia, nie je možné podať opravný prostriedok. Proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu možno podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, ktorým sa rozhodlo o tom, či sa exekútor dopustil disciplinárneho previnenia. Na konanie o správnej žalobe je kauzálny príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici; jeho obvodom je celé územie Slovenskej republiky.

Prípad č. 5:

**Právomoc súdu preskúmať zákonnosť rozhodnutia
o disciplinárnom priestupku vojaka z povolania**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

V máji 1997 sused poškodil pánovi Č. plot a vstúpil na jeho pozemok za účelom pripojenia svojho domu na prívod plynu umiestneného na ulici. Pán Č. požiadal suseda aj robotníkov, aby zastavili stavebné práce, lebo mu neboli oznámené a sused nepreukázal, že je na tieto práce oprávnený. Keďže tí neuposlúchli, snažil sa im v tom zabrániť. Sused zavolať políciu. Pán Č. bol vyzvaný, aby na policajnej stanici podal vysvetlenie svojho správania.

Vyšetrovateľ Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru v M. vzniesol proti pánovi Č. obvinenie pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia. Prokurátor Vojenskej obvodnej prokuratúry B. B. toto rozhodnutie zrušil vzhľadom na to, že z hľadiska stupňa spoločenskej škodlivosti konanie pána Č. nebolo trestným činom. Prokurátor ho považoval za priestupok podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Vec bola postúpená rektorovi Vojenskej akadémie v L. M., lebo pán Č. bol vojakom z povolania a zamestnancom jej fakulty.

V októbri 1997 rektor rozhodnutím uložil pánovi Č. pokutu vo výške 1 000 Sk (t. j. približne 33 eur) za disciplinárny priestupok podľa Základného poriadku ozbrojených síl Slovenskej republiky v spojitosti s § 49 ods. 1 písm. d) a § 50 zákona SNR č. 372/1990 Zb.

Pán Č. sa odvolal, avšak Ministerstvo obrany Slovenskej republiky jeho odvolanie zamietlo. Pán Č. podal žalobu na Okresný súd B. III o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministerstva. Krajský súd v B. zastavil konanie z dôvodu, že odvolanie nebolo prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol preskúmať uvedené rozhodnutia s odkazom na § 248 ods. 2 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, ktorý v tom čase upravoval právomoc správneho súdnictva.

V marci 1999 pán Č. namietal na Ústavnom súde Slovenskej republiky, že jeho právo na súdnu ochranu bolo porušené tým, že rozhodnutie ukladajúce mu pokutu nemohlo byť na základe platnej právnej úpravy súdne preskúmateľné.

Ústavný súd zamietol jeho sťažnosť aj podnet s odôvodnením, že už svojím nálezom z 15. októbra 1998, sp. zn. PL. ÚS 12/97 vyhlásil § 83 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. za protiústavný z dôvodu, že ustanovenie vylučovalo z preskúmvavej kompetencie súdov rozhodnutia o priestupkoch, u ktorých

bola uložená pokuta nižšia ako 2 000 Sk. Vzhľadom na to, že nález nemá retroaktívny účinok a dotknuté súdne rozhodnutia boli vyhlásené v súlade s právom účinným v relevantnom čase, neporušovali základné právo pána Č. na súdnu ochranu.

Pán Č. podal v predmetnej veci sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva.

Úloha: Bolo porušené právo pána Č. zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na prístup k súdom?

1. Bolo možné podľa platnej právnej úpravy kvalifikovať konanie pána Č. ako disciplinárny priestupok?

§ 10 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 168/1996 Z. z. – Podľa osobitných predpisov³⁾ sa prejedná konanie, ktoré má znaky priestupku, ak sa ho dopustili

a) osoby podliehajúce vojenskej disciplinárnej právomoci, príslušníci Zboru národnej bezpečnosti a príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky,

b) sudcovia a prokurátori,

c) osoby počas výkonu trestu odňatia slobody.

Zákon č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších predpisov.

3) Zákon č. 100/1970 Zb. o služobných pomeroch príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 142/1961 Zb. o kárnej zodpovednosti sudcov z povolania v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 60/1965 Zb. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov.

Rozkaz ministra spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky č. 12/1973, ktorým sa vydáva úplné znenie Poriadku pre výkon trestu odňatia slobody v nápravnových ústavoch (reg. čiastka 2/1974 Zb.), v znení rozkazov č. 11/1975 a č. 4/1976.

§ 16 zákona č. 76/1959 Zb. v znení zákona č. 76/1959 Zb. v znení zákona č. 166/1995 Z. z. –

Disciplinárny priestupok

(1) Disciplinárny priestupok je také zavinené konanie alebo opomenutie, ktoré sa prieči vojenským poriadkom a predpisom, rozkazom a nariadeniam a porušuje vojenskú disciplínu, pokiaľ nie je trestné podľa Trestného zákona.

(2) Disciplinárnym priestupkom je tiež konanie označené za priestupok v osobitných zákonoch.¹⁾

1) Napr. zákon Českej národnej rady č. 200/1990 Zb. o priestupkoch, zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, zákon č. 528/1990 Zb. devízový zákon.

2. Bolo možné ako sankciu za disciplinárny priestupok uložiť pánovi Č. pokutu?

§ 17 ods. 5 zákona č. 76/1959 Zb. v znení zákona č. 166/1995 Z. z. – Za disciplinárne priestupky uvedené v § 16 ods. 2 sa ukladajú sankcie a ochranné opatrenia podľa osobitných zákonov.

3. Bolo možné podľa Občianskeho súdneho poriadku preskúmať právoplatné rozhodnutie o disciplinárnom priestupku pána Č. v správnom súdnictve?

§ 248 zákona č. 99/1963 Zb. v znení zákona č. 211/1997 Z. z. –

(1) Súdy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o práve alebo povinnosti fyzickej alebo právnickej osoby, najmä všeobecne záväzné (normatívne) akty, rozhodnutia organizačnej povahy a rozhodnutia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal.

(2) Súdy ďalej nepreskúmajú

a) rozhodnutia, ktoré sa preskúmajú podľa tretej hlavy tejto časti alebo podľa všeobecných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku,

b) rozhodnutia správnych orgánov v občianskoprávných a obchodnoprávných veciach, v ktorých správny orgán vystupuje v mene štátu ako vlastníka alebo iného účastníka právneho vzťahu,

c) rozhodnutia orgánov vojenskej správy, ktoré sa vydali na prípravu a plnenie úloh za brannej pohotovosti štátu,

d) rozkazy funkcionárov ozbrojených síl a ozbrojených zborov,

e) rozhodnutia správnych orgánov predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy včítane rozhodnutí o poriadkových pokutách,

f) rozhodnutia správnych orgánov o disciplinárnych trestoch príslušníkov

ozbrojených síl a ozbrojených zborov, pokiaľ sa nimi neobmedzuje osobná sloboda alebo pokiaľ nemajú za následok zánik služobného vzťahu, ďalej odsúdených v nápravných výchovných ústavoch, ako aj obvinených vo výkone väzby,

g) rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, pokiaľ samy o sebe neznamenia právnú prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti,

h) rozhodnutia o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti právnickým osobám alebo fyzickým osobám, pokiaľ samy o sebe neznamenia právnú prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,

i) rozhodnutia o žiadostiach na plnenie, na ktoré nie je nárok, alebo o žiadostiach o odstránenie tvrdosti zákona, najmä rozhodnutia finančných orgánov o úľavách na odvodoch, daniach a poplatkoch,

j) rozhodnutia, ktorými sa zamietli žiadosti o povolenie výnimiek z bezpečnostných predpisov a z technických noriem.

(3) Okrem toho sú z preskúmania súdom vylúčené rozhodnutia správnych orgánov vydané na základe ustanovení uvedených v prílohe A, ktorá je súčasťou tohto zákona, ako aj rozhodnutia, ktorých preskúmanie vylúčia osobitné zákony.

4. Bolo možné považovať orgány s právomocou rozhodovať vo veciach disciplinárnych priestupkov príslušníkov ozbrojených síl za orgány súdneho typu spĺňajúce požiadavky nezávislého a nestranného tribunálu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru – Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

5. Bolo možné na účely čl. 6 Dohovoru považovať disciplinárny priestupok pána Č. svojou povahou za trestný čin?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru –

Prípad č. 6:

Disciplinárne previnenie súdneho exekútora

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Disciplinárna komisia Slovenskej komory exekútorov rozhodnutím zo dňa 25. novembra 2005 uznala súdneho exekútora JUDr. M. B. vinným z disciplinárneho previnenia, ktorého sa dopustil podľa § 110 ods. 1 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov tým, že v exekučnom konaní konanom na základe poverenia okresného súdu, č. k. 10 Er 1227/05 vymohol v prospech oprávneného D. S. sumu 55 998 Sk (cca 1 858 eur) a v čase, keď mal túto sumu na svojom účte mu príkazom na začatie exekúcie súdna exekútorka Ing. M. K. zablokovala uvedenú sumu; napriek tomuto príkazu na začatie exekúcie uvedenú sumu použil v prospech iných exekučných konaní.

Disciplinárna komisia kvalifikovala konanie JUDr. M. B. ako závažné disciplinárne previnenie a uložila mu pokutu vo výške 20 000 Sk (cca 663 eur).

JUDr. M. B. podal včas odvolanie proti neprávoplatnému rozhodnutiu.

V odvolaní uviedol, že „exekučný príkaz od súdnej exekútorke Ing. M. K. doposiaľ nedostal, keďže mala v exekučnom konaní Ex 2194/05 vznesené námietky, o ktorých nebolo právoplatne rozhodnuté okresným súdom a preto jej nemohol poukázať peniaze, ktoré vymáhal pre D. S. ako oprávneného“. Poukázal tiež na to, že „ak by bol čakal na exekučný príkaz a finančné prostriedky držal na účte v banke, išlo by o dlhú a neefektívnu prácu v prospech svojich oprávnených, čoho dôsledkom by mohlo byť väčšie poškodenie povinného a vykonávanie viacerých exekučných konaní proti nemu niekoľko rokov bez efektného konca, aj keď finančné prostriedky boli vymožené. Ak by ako súdny exekútor vymožené finančné prostriedky nepoukázal na účet svojho oprávneného S. P., pobočka V. T. na základe vydaných exekučných príkazov, tak by tieto exekúcie doposiaľ neboli vymožené, pretože D. S. nespolupracoval a zdržiaval sa dlhodobo na neznámych miestach. Ako súdny exekútor by rešpektoval exekučný príkaz, ktorý súdna exekútorka Ing. M. K. doposiaľ nevydala, preto nenastal ani samotný skutok, ani porušenie § 110 ods. 1 Exekučného poriadku.“

Odvolací disciplinárny senát Disciplinárnej komisie Slovenskej komory exekútorov zistil, že JUDr. M. B. časť zo sumy 55 998 Sk vymoženú v prospech oprávneného D. S. napriek doručeniu príkazu na začatie exekúcie súdnou exekútorke Ing. M. K. dňa 28. mája 2005 použil na splatenie dlhu oprávneného D. S. voči S. P., pobočka V. T. Poverenie na vykonanie exekúcie voči

povinnému D. S. v prospech oprávnenej S. P. V. T. bolo vydané až po tom, ako mu peniaze zablokovala súdna exekútorka Ing. M. K.

Úloha: Bolo rozhodnutie disciplinárnej komisie Slovenskej komory exekútorov vydané v súlade so zákonom NR SR č. 233/1995 Z. z.?

1. Ako vymedzuje zákon NR SR č. 233/1995 Z. z. disciplinárne previnenie súdneho exekútora?

§ 220 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 125/2005 Z. z. –

Disciplinárne previnenie

(1) Disciplinárnym previnením je zavinené porušenie povinností pri výkone činnosti exekútora, porušenie sľubu, správanie, ktorým naruša dôstojnosť svojej funkcie, a pokračovanie napriek predchádzajúcej výzve vo výkone činnosti, ktorá je nezlučiteľná s funkciou exekútora.

(2) Konanie uvedené v odseku 1 je závažným disciplinárnym previnením, ak vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, jeho opakovanie alebo iné prifažujúce okolnosti je jeho škodlivosť zvýšená.

2. Porušil JUDr. M. B. ako súdny exekútor podľa zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. povinnosť o časovom spravovaní sa pohľadávok po doručení príkazu na začatie exekúcie a vyplatil finančné prostriedky napriek zákazu v prospech iných exekučných konaní s časovo horším poradím?

§ 110 ods. 1 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 125/2005 Z. z. – Poradie pohľadávok sa spravuje dňom, keď sa dlžníkovi povinného doručil príkaz na začatie exekúcie. Ak sa mu doručil toho istého dňa príkaz na začatie exekúcie pre niekoľko pohľadávok, ktoré by sa nemohli z pohľadávky povinného úplne uspokojiť, uspokojí dlžník povinného tieto pohľadávky pomerne.

3. Bola disciplinárna komisia Slovenskej komory exekútorov oprávnená uložiť JUDr. M. B. v súlade so zákonom NR SR č. 233/1995 Z. z. pokutu vo výške 20 000 Sk?

§ 221 ods. 1 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 125/2005 Z. z. – Za disciplinárne previnenie možno uložiť ako disciplinárne opatrenie

- a) pokarhanie,
- b) písomné pokarhanie,
- c) peňažnú pokutu až do sumy 10 000 Sk.

§ 221 ods. 2 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 125/2005 Z. z. – Za závažné disciplinárne previnenie možno uložiť ako disciplinárne opatrenie

- a) písomné pokarhanie,
- b) peňažnú pokutu až do sumy 100 000 Sk,
- c) zbavenie výkonu exekútorského úradu.

§ 221 ods. 3 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 125/2005 Z. z. – Za porušenie ustanovenia § 46 ods. 2 sa uloží disciplinárne opatrenie podľa odseku 2 písm. b). Za opakované porušenie ustanovenia § 46 ods. 2 sa uloží disciplinárne opatrenie len podľa odseku 2 písm. c).

§ 46 ods. 2 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 125/2005 Z. z. – Exekútor je povinný vykonávať exekúcie v poradí, v akom mu boli doručené návrhy na vykonanie exekúcie.

Prípád č. 7:

**Skončenie štátnozamestnaneckého pomeru služobným úradom
podľa zákona č. 312/2001 Z. z.**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

PhDr. D. T. bola rozhodnutím služobného úradu Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 260.007/2009-KAVE/63 odvolaná zo štátnozamestnaneckého pomeru na základe § 40 ods. 2 písm. c) zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov .

Výrok tohto rozhodnutia znel tak, že služobný úrad podľa § 40 ods. 2 písm. c) zákona č. 312/2001 Z. z. dňom 31. marca 2009 ukončuje štátnozamestnanecký pomer v rámci stálej štátnej služby s PhDr. D. T. z dôvodu, že ako štátny zamestnanec závažne porušila služobnú disciplínu.

V odôvodnení rozhodnutia služobný úrad uviedol: “PhDr. D. T. ako zodpovedný konzulárny zamestnanec v období rokov 2006 – 2008 rozhodovala o zamietnutí žiadostí o víza, zamietnutie žiadostí o víza nevyznačovala v N. okamžite, ale až následne alebo vôbec, čím tak žiadosti nebolo možné považovať za rozhodnuté v zákonnej lehote, o vízových žiadostiach rozhodovala okamžite, bez vykonania osobného pohovoru, nepreverovala účel pobytu žiadateľa na území Slovenskej republiky, akceptovala aj e-mailovú komunikáciu ohľadne ubytovania cudzincov na území Slovenskej republiky bez preukázateľného potvrdenia o úhrade služieb a finančného krytia, so žiadateľmi spisovala dohody o príjme formou zálohy bez okamžitého vystavenia pokladničného príjmového bloku (tieto boli vystavené dodatočne), čím porušila metodické pokyny č. 3/2003, 17/2004, 36/2004, pokyny riaditeľa KONZ č. 18/2007, 37/2007, smernicu č. 24/1996 o kauciách, smernicu 23/2002 o vízach a pobytoch, smernicu č. 25/2004 o konzulárnych poplatkoch, zákon SNR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch. Ako predstaviteľ správneho orgánu oprávneného vyberať konzulárne poplatky vyberala finančné prostriedky za podanie žiadosti o víza a prechodné pobyty ako finančnú zálohu, ktorej výšku si určovala podľa ňou stanoveného predpokladu výšky výdavkov, pri podaní žiadosti nevyberala zákonom určenú výšku poplatku, vybrané finančné prostriedky evidovala v pokladničnej knihe ústrižkovej dodatočne s niekoľkodňovým odstupom, nevedla skutočnú dennú evidenciu o vykonaných spoplatnených úkonoch a príslušných sumách a výdajoch v pokladničnej knihe I. priepisovej, čím vážnym spôsobom porušila zákon SNR č. 145/1995 Z. z., smernicu č. 25/2004 o konzulárnych poplatkoch a smernicou určený spôsob vyberania konzulárnych poplatkov, keď finančné prostriedky vyberala ako

zálohové platby a ich výšku určovala podľa ňou predpokladaných výdavkov.”

Predmetné konanie zo strany PhDr. D. T. vedúci úradu ako prvostupňový správny orgán v konaní o štátnozamestnaneckom pomere podľa § 125 a nasl. Zákona č. 312/2001 Z. z. označil za zneužitie postavenia správneho orgánu oprávneného vyberať poplatky. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že PhDr. D. T. opakovaným porušovaním platných právnych predpisov, interných smerníc žalovaného, metodických pokynov KONZ a pokynov riaditeľa KONZ pri výkone konzulárnej a vízovej agendy pri výkone štátnej služby na Zastupiteľskom úrade v A. poškodila dobré meno Slovenskej republiky vo vzťahu k plneniu záväzkov vyplývajúcich z členstva Slovenskej republiky v Schengene v súvislosti s udeľovaním víz. Konanie PhDr. D. T. považoval za závažné porušenie služobnej disciplíny podľa písm. a), l) a s) rozhodnutia VEDU č. 49 zo dňa 1. októbra 2006, keďže ním porušila povinnosti vyplývajúce jej z § 53 ods. 1 písm. b), c), d) a n) zákona č. 312/2001 Z. z.

PhDr. D. T. v odvolaní proti rozhodnutiu namietala porušenie svojho základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rozhodnutie považovala za nezákonné z dôvodu, že právne záväzná časť rozhodnutia, ktorou je len výrok, neobsahovala nezameniteľné skutkové dôvody, kedy, kde a akým spôsobom sa mala dopustiť protiprávneho konania, teda chýbal popis konkrétneho skutku disciplinárneho deliktu.

Úloha: Bolo rozhodnutie služobného úradu Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky vydané v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Vzťahoval sa podľa zákona č. 312/2001 Z. z. na konanie o štátnozamestnaneckom pomere zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)?

§ 125 zákona č. 312/2001 Z. z. v znení zákona č. 460/2008 Z. z. –

Predmet konania

(1) Konanie vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru (ďalej len „konanie“) sa vzťahuje na veci týkajúce vzniku, zmeny a skončenia štátnozamestnaneckého pomeru.

(2) Na konanie podľa odseku 1 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,²⁷⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

27) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

2. Aké obsahové náležitosti musel podľa zákona č. 71/1967 Zb. obsahovať výrok rozhodnutia?

§ 47 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 527/2003 Z. z. – Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania.

3. Malo “rozhodnutie vo veci” ako povinná súčasť výroku obsahovať popis konania PhDr. D. T., ktoré služobný úrad Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky kvalifikoval ako závažné porušenie služobnej disciplíny?

§ 47 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 527/2003 Z. z. –

4. Bolo by vzhľadom na všeobecnosť úpravy v zákone č. 71/1967 Zb. prípustné aplikovať na základe analógie legis Trestný poriadok?

§ 163 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. v znení zákona č. 97/2009 Z. z. – Výrok, ktorým sa obžalovaný uznáva za vinného alebo ktorým sa spod obžaloby oslobodzuje, musí presne označovať trestný čin, ktorého sa výrok týka, a to nielen zákonným pomenovaním a uvedením právnej kvalifikácie, ale aj uvedením miesta, času a spôsobu spáchania, prípadne aj s uvedením iných skutočností potrebných na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným, ako aj uvedením všetkých zákonných znakov vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu.

5. Bol by podľa Ústavy Slovenskej republiky absenciou údajov o mieste, čase a spôsobe protiprávneho konania PhDr. D. T. vo výroku rozhodnutia dotknutý princíp právnej istoty?

čl. 1 ods. 1 prvá veta ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 210/2006 Z. z. – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

6. Bol by absenciou údajov o mieste, čase a spôsobe konania vo výroku rozhodnutia, ktorá by umožňovala zameniteľnosť skutku s iným skutkom podľa Ústavy Slovenskej republiky dotknutý princíp zákazu ne bis in idem?

čl. 50 ods. 5 prvá veta ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 210/2006 Z. z. – Nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby.

7. Bola absencia údajov o mieste, čase a spôsobe protiprávneho konania PhDr. D. T. vo výroku rozhodnutia správneho orgánu takou vadou, ktorá by odôvodňovala zrušenie rozhodnutia podľa Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve?

**§ 250j ods. 2 písm. e) zákona č. 99/1963 Zb. v znení zákona č. 643/2007 Z. z. – Súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správne-
nemu orgánu na ďalšie konanie, ak po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v medziach žaloby dospel k záveru, že e) v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.**

Prípád č. 8:

Disciplinárne previnenie súkromného veterinárneho lekára

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dňa 4. októbra 2020 bola Komore veterinárnych lekárov Slovenskej republiky doručená sťažnosť G. P. na neodborné ošetrenie, ktorého následkom bolo uhynutie zvieratá, vykonané MVDr. K. B. Prílohou písomnej sťažnosti bola pitevná správa zo dňa 23. septembra 2020 s fotodokumentáciou.

Sťažnosť bola predložená Dozornej komisii Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky. Jej prešetrenie vykonal JUDr. MVDr. I. R. Výsledok predložil dňa 1. októbra 2020 predsedovi Dozornej komisii Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky. Ten podal návrh na začatie disciplinárneho konania voči MVDr. K. B. dňa 5. októbra 2020.

Disciplinárny senát rozhodnutím č. 20/2020 DS zo dňa 20. októbra 2020 uznal MVDr. K. B. ako člena komory vinným z porušenia povinnosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) zákona č. 442/2004 Z. z. o súkromných veterinárnych lekároch, o Komore veterinárnych lekárov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, lebo „nevykonal súkromné veterinárne činnosti odborne, pretože dňa 23. septembra 2020 o 10.30 hod. nesprávne fixoval psa majiteľky G. P., pričom došlo k jeho usmrteniu“ a z porušenia povinnosti podľa § 9 ods. 2 písm. b) zákona č. 442/2004 Z. z., lebo „na výkon súkromných veterinárnych činností zamestnával veterinárnu lekárku, ktorej diplom o vzdelaní nebol uznaný Komorou veterinárnych lekárov Slovenskej republiky“.

Za porušenie povinností bolo MVDr. K. B. rozhodnutím uložené disciplinárne opatrenie – pokuta vo výške 200 eur.

Proti rozhodnutiu podal disciplinárne obvinený odvolanie. Zdôraznil, že tým, že zamestnal na výkon veterinárnych činností veterinárnu lekárku MVDr. L. B., ktorej diplom o vzdelaní nebol uznaný, neporušil zákon č. 442/2004 Z. z. Ustanovenie § 9 ods. 1 upravuje oprávnenia súkromného veterinárneho lekára, nie jeho povinnosti. Navyše aj keby tomu tak nebolo, jeho previnenie na základe § 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 442/2004 Z. z. zaniklo uplynutím času. Veterinárnu lekárku MVDr. L. B. zamestnával odo dňa 24. septembra 2006. Ak predseda dozornej komisii nepodal návrh na začatie disciplinárneho konania do jedného roka (teda najneskôr do dňa 24. septembra 2007), právomoc sankcionovať toto disciplinárne previnenie zaniklo uplynutím prekluzívnej lehoty.

Úloha: Boli námietky uvedené v odvolaní podanom MVDr. K. B. právne relevantné?

1. Čo je potrebné podľa zákona č. 442/2004 Z. z. rozumieť disciplinárnym previnením člena Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky?

§ 21 ods. 1 zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – Disciplinárnym previnením člena komory je porušenie povinností, ktoré ustanovil tento zákon, alebo porušenie zásad etiky súkromného veterinárneho lekára, ak nejde o trestný čin.

2. Porušil MVDr. K. B. svoju povinnosť podľa § 9 ods. 2 písm. a) zákona č. 442/2004 Z. z., ak sa v konaní preukázalo, že vykonal ošetrovanie zvieratá neodborne?

§ 9 ods. 2 písm. a) zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – Súkromný veterinárny lekár okrem povinností uvedených v osobitnom predpise⁶⁾ je povinný vykonávať súkromnú veterinárnu činnosť odborne, v súlade so zásadami etiky, ktoré vydá komora,

6) § 12 zákona č. 488/2002 Z. z. v znení zákona č. 472/2003 Z. z.

3. Vyplývala z § 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 442/2004 Z. z. možnosť súkromného veterinárneho lekára zamestnávať len odborne spôsobilých veterinárnych lekárov?

§ 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – Súkromný veterinárny lekár pri vykonávaní súkromných veterinárnych činností okrem oprávnení uvedených v osobitnom predpise⁶⁾ je oprávnený a) zamestnávať odborne spôsobilých veterinárnych lekárov, ktorých diplomy, certifikáty alebo iné doklady o vzdelaní boli uznané komorou, absolventov stredných odborných škôl veterinárneho zamerania alebo inej osoby, ktorých činnosť je potrebná pre riadny výkon súkromných veterinárnych činností,

6) § 12 zákona č. 488/2002 Z. z. v znení zákona č. 472/2003 Z. z.

4. Ustanovoval zákon č. 442/2004 Z. z. právomoc Disciplinárneho senátu Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky uložiť členovi komory ako disciplinárne opatrenie pokutu?

§ 21 ods. 2 zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – Za porušenie povinností uvedených v § 9 ods. 2 a 3 a zásad etiky súkromného veterinárneho lekára možno členovi komory uložiť niektoré z týchto disciplinárnych opatrení:

- a) písomné napomenutie,
- b) pokutu až do výšky 30 000 Sk,
- c) vyčiarknutie z registra až na dobu päť rokov.

§ 9 ods. 2 zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – Súkromný veterinárny lekár okrem povinností uvedených v osobitnom predpise⁶⁾ je povinný

- a) vykonávať súkromnú veterinárnu činnosť odborne, v súlade so zásadami etiky, ktoré vydá komora,
- b) dodržiavať vnútorné predpisy komory,
- c) viesť evidenciu o vykonávaní súkromných veterinárnych činností,
- d) oznámiť zmeny údajov uvedených v registri do 30 dní odo dňa ich zmeny,
- e) platiť členský príspevok,
- f) odborne sa vzdelávať v lehotách a spôsobom určeným komorou,
- g) poistiť sa pre prípad zodpovednosti za škodu z výkonu povolania,
- h) oznámiť komore každú zmenu podmienok, za ktorých bolo vydané osvedčenie,
- i) chrániť záujmy objednávateľa veterinárnych činností a upozorniť ho na zrejmé dôsledky porušenia povinností uložených orgánmi štátnej správy vo veterinárnej oblasti,⁸⁾
- j) uplatňovať všetky prostriedky a metódy zodpovedajúce súčasnému stavu veterinárnej medicíny a techniky,
- k) držať príručnú lekárničku na zabezpečenie výkonu súkromnej veterinárnej činnosti,
- l) držať vlastnú zásobu liekov na zabezpečenie výkonu súkromnej veterinárnej činnosti,
- m) predložiť na požiadanie členov dozornej komisie dokumentáciu o vykonávaní súkromnej veterinárnej činnosti a podať požadované vysvetlenia.

§ 9 ods. 3 zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – Súkromný veterinárny lekár je ďalej povinný mať technické vybavenie umožňujúce poskytovanie súkromnej veterinárnej činnosti podľa druhov tejto činnosti. Minimálne technické vybavenie podľa druhu činnosti ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

5. Porušil MVDr. K. B. podľa § 9 ods. 2 písm. b) zákona č. 442/2004 Z. z. povinnosť vyplývajúcu mu z vnútorných predpisov Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky zamestnávať výlučne odborne spôsobilých veterinárnych lekárov ?

§ 3 stanov Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky – Súkromný veterinárny lekár je povinný najmä: a) pri výkone svojho povolania konať čestne asvedomito, b) postupovať pri výkone svojho povolania tak, aby neznižoval dôstojnosť veterinárneho stavu, c) dbať nadôstojnosť a autoritu komory, d) vykonávať súkromnú veterinárnu činnosť v súlade so zásadami etiky, ktoré ustanovujú vnútorné poriadky komory, e) vykonávať SVČ odborne, na základe dostupných vedeckých poznatkov uplatňujúc pritom všetky prostriedky a metódy zodpovedajúce súčasnému stavu veterinárnej medicíny a techniky, f) odborne sa vzdelávať v lehotách a spôsobom určeným vnútornými poriadkami komory alebo uznesením snemu; podrobnosti ustanoví vzdelávací poriadok, g) platiť riadne avčas členský príspevok vo výške a v termíne určenom vnútornými poriadkami komory a uznesením snemu; podrobnosti ustanoví príspevkový poriadok, h) dodržiavať opatrenia na ochranu zdravia zvierat, ochranu zdravia ľudí a životného prostredia v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, i) držať príručnú lekárničku na zabezpečenie výkonu súkromnej veterinárnej činnosti a držať vlastnú zásobu liekov na zabezpečenie výkonu súkromnej veterinárnej činnosti, j) upozorniť príslušné štátne orgány na týranie a nevhodné zaobchádzanie so zvieratami a na odstránenie tohto stavu využívať svoje právomoci, k) chrániť záujmy objednávateľa veterinárnych činností a upozorniť ho na zrejmé dôsledky porušenia povinností uložených orgánmi štátnej správy vo veterinárnej oblasti, l) písomne oznámiť komore všetky ním zistené porušenia zákona o lieku, m) predložiť na požiadanie členov Dozornej komisie KVL SR dokumentáciu o vykonávaní SVČ a podať požadované vysvetlenia, n) zachovávať mlčanlivosť o tom, čo mu bolo zverené v rámci výkonu povolania, alebo s čím sa oboznámil. Zbaviť mlčanlivosti ho môže iba objednávateľ, alebo nastane v prípade podozrenia na znáky, alebo iného hromadného ochorenia zvierat, alebo z ochorenia zvierat, ktoré môže spôsobiť škodu, o) používať pečiatky, ktoré vydala KVL SR, na tlačivách určených pre orgány štátnej správy vo veterinárnej oblasti. Všetky iné pečiatky používané SVL pri výkone SVČ musia obsahovať meno a priezvisko SVL a číslo osvedčenia, p) podľa svojich možností a schopností pomáhať mladým absolventom v nadobudnutí praktických skúseností a vedomostí a vo formovaní odborného a morálneho profilu najmä osobným príkladom, q) dodržiavať pri zamestnávaní osôb všeobecne záväzný právne predpisy, ktoré sú pre príslušnú činnosť a oblasť vydané, najmä predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, r) oznámiť zamestnanie veterinár-

neho lekára komore aregionálnej komore podľa miestnej príslušnosti, s) bezodkladne oznámiť komore všetky skutočnosti, ktoré môžu byť dôvodom na pozastavenie registrácie, alebo na vyčiarknutie z registra.

6. Aké lehoty ustanovoval zákon č. 442/2004 Z. z. pre zánik zodpovednosti súkromného veterinárneho lekára za disciplinárne previnenie?

§ 22 ods. 1 zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. – O uložení disciplinárneho opatrenia rozhoduje trojčlenný disciplinárny senát v konaní, ktoré sa začína na návrh predsedu dozornej komisie. Návrh možno podať do dvoch mesiacov odo dňa, keď sa predseda dozornej komisie dozvedel o porušení povinnosti alebo zásad etiky (§ 21 ods. 1), najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nim došlo.

7. Bolo potrebné konanie MVDr. K. B. spočívajúce v porušení povinnosti nezamestnávať na výkon súkromných veterinárnych činností odborne nespôsobilé osoby kvalifikovať na základe analógie s Trestným zákonom za trváci disciplinárny delikt?

§ 122 ods. 12 zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 474/2019 Z. z. – Za trváci trestný čin sa považuje vyvolanie a udržiavanie alebo len udržiavanie protiprávneho stavu.

8. Bola dodržaná zákonná lehota na začatie disciplinárneho konania voči MVDr. K. B.?

§ 22 ods. 1 druhá veta zákona č. 442/2004 Z. z. v znení zákona č. 359/2019 Z. z. –

Prípad č. 9:

Disciplinárne previnenie profesionálneho vojaka

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Plk. Ing. M. M., veliteľ brigády velenia, riadenia a prieskumu ako prvostupňový správny orgán v konaní vo veciach služobného pomeru podľa § 81 zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydal disciplinárny rozkaz č. bvrps-45-27/2013 zo dňa 6. decembra 2013, ktorým podľa § 125 písm. b) v nadväznosti na § 127 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z. z. a podľa čl. 1 služobného predpisu hlavného veliteľa ozbrojených síl Slovenskej republiky č. 1/2010 o rozsahu disciplinárnej právomoci a o podrobnostiach o udeľovaní disciplinárnych odmien a ukladaní disciplinárnych opatrení uložil žalobcovi disciplinárne opatrenie a to zníženie služobného platu o 5 % na tri mesiace z posledného priznaného služobného platu.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplývalo, že disciplinárne opatrenie bolo kpt. Ing. M. B. uložené z dôvodu, že nevyhovoval podmienkam preskúšania z pohybovej výkonnosti v roku 2013. V určenom termíne (dňa 20. septembra 2013) v disciplíne "zhyby na hrazde" dosiahol počet 11, v disciplíne "beh na 60 m" dosiahol čas 8,6 sekundy a v disciplíne "dvanásťminútový beh na vzdialenosť 1 980 m" so súčtom dosiahnutých bodov 131 bol hodnotený „nevyhovujúco“.

Kpt. Ing. M. B. sa proti rozhodnutiu včas odvolal. V odvolaní tvrdil, že profesionálny vojak by mohol byť postihnutý len za neudržiavanie si potrebnej fyzickej zdatnosti a pre neúčast' pri každoročnom preskúšaní z pohybovej výkonnosti, keďže tie predstavujú základné povinnosti profesionálneho vojaka. Podľa § 119 ods. 1 písm. p) zákona č. 346/2005 Z. z. sa disciplinárneho previnenia nemôže profesionálny vojak dopustiť na tom skutkovom základe, že dosiahne nevyhovujúce hodnotenie z preskúšania z pohybovej výkonnosti. Také konanie nie je porušením základných povinností profesionálneho vojaka, a teda nenapĺňa objektívnu stránku skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia. Služobný predpis č. 33/2008, ktorého porušenia sa údajne dopustil, je síce vykonávacím predpisom k § 119 ods. 2 zákona č. 346/2005 Z. z. upravujúcim podmienky a podrobnosti preskúšania profesionálnych vojakov z pohybovej výkonnosti, a teda ustanovuje určité normy a kritériá preverenia fyzickej zdatnosti profesionálnych vojakov, avšak neupravuje základné povinnosti profesionálnych vojakov, ktorých porušenie zakladá disciplinárnu zodpovednosť v zmysle § 123 zákona č. 346/2005 Z. z.

Veliteľstvo vzdušných síl ozbrojených síl Slovenskej republiky vo Z. zastúpené veliteľom vzdušných síl ozbrojených síl Slovenskej republiky rozhodlo vo veci odvolania kpt. Ing. M. B. rozhodnutím č. VVzS-136-2-1/2014-PPV zo dňa 21. februára 2014 tak, že odvolanie zamietlo a napadnuté rozhodnutie potvrdilo. V disciplinárnom konaní sa preukázalo, že žalobca porušil základnú povinnosť profesionálneho vojaka. Uložené disciplinárne opatrenie bolo plne v rozsahu právomocí priznaných veliteľovi vojenského útvaru. Udržiavanie fyzickej zdatnosti profesionálneho vojaka priamo ovplyvňuje výkon jeho služby a jeho možnú nasaditeľnosť. Už pri výberovom konaní uchádzačov o štátnu službu profesionálnych vojakov je jednou z podmienok na prijatie profesionálneho vojaka do služobného pomeru. Odvolací orgán považoval uložené disciplinárne opatrenie za primerané.

Úloha: *Bolo disciplinárne opatrenie uložené kpt. Ing. M. B. v súlade so zákonom č. 346/2005 Z. z.?*

1. Aké základné povinnosti profesionálneho vojaka ustanovoval zákon č. 346/2005 Z. z.?

§ 119 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z. z. v znení zákona č. 80/2013 Z. z. –

Základné povinnosti profesionálneho vojaka

- (1) Profesionálny vojak je povinný
 - a) dodržiavať služobnú disciplínu,
 - b) vykonávať štátnu službu osobne, nestranne, riadne, včas a v medziach svojho oprávnenia,
 - c) vykonávať štátnu službu v mieste a vo funkcii podľa potrieb služobného úradu,
 - d) oznámiť bezodkladne veliteľovi vznik havárií, porúch a nedostatkov, ktoré sťažujú výkon štátnej služby, ohrozujú život, zdravie alebo bezpečnosť, a hroziacu škodu,
 - e) zakročiť, ak pri výkone štátnej služby hrozí škoda a na jej odvrátenie je potrebný neodkladný zákrok; nemusí tak urobiť, ak mu v tom bráni dôležitá okolnosť alebo ak by tým seba alebo iné osoby vystavil vážnemu ohrozeniu,
 - f) dodržiavať predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri výkone štátnej služby, s ktorými bol riadne oboznámený,
 - g) pri výkone štátnej služby dodržiavať ustanovenia Etického kódexu profesionálneho vojaka,

- h) zdržať sa konania, ktoré by mohlo viesť ku konfliktu verejného záujmu s osobnými záujmami, najmä nezneužívať informácie nadobudnuté pri vykonávaní štátnej služby na vlastný prospech alebo v prospech blízkych osôb, alebo iných fyzických osôb alebo právnických osôb; táto povinnosť platí aj po skončení alebo zániku služobného pomeru,
- i) vo výkone i mimo výkonu štátnej služby zdržať sa konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť ozbrojených síl alebo ohroziť dôveru v ozbrojené sily,
- j) poskytnúť služobnému úradu osobné údaje podľa § 13, ktoré sú nevyhnutné na realizáciu práv a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru, a bezodkladne hlásiť zmeny týchto údajov,
- k) dodržiavať určený týždenný služobný čas alebo kratší týždenný služobný čas, ak mu je povolený,
- l) byť pri výkone štátnej služby riadne ustrojený a dbať o náležitú úpravu svojho zovňajšku,
- m) oznámiť bezodkladne veliteľovi príbuzenské vzťahy podľa § 14, ktoré vznikli počas trvania služobného pomeru,
- n) zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s vykonávaním štátnej služby a ktoré v záujme ozbrojených síl nemožno oznamovať iným osobám, a to aj po skončení služobného pomeru, ak ho tejto povinnosti nezbaví vedúci služobného úradu,
- o) oznámiť bezodkladne veliteľovi rozhodnutia zakladajúce stratu svojej bezúhonnosti a začatie a ukončenie trestného stíhania alebo vznesenie obvinenia proti svojej osobe,
- p) udržiavať si potrebnú fyzickú zdatnosť a zúčastňovať sa každoročne na preskúšaní z pohybovej výkonnosti, ak to výkon štátnej služby umožňuje,
- q) preukazovať služobnému úradu svoje majetkové pomery v majetkovom priznaní,
- r) zabezpečiť účelné a hospodárne spravovanie a využívanie finančných zdrojov, zariadení a služieb, ktoré mu boli zverené,
- s) podrobiť sa
1. lekárskej prehliadke a profylaktickým opatreniam,
 2. lekárskemu a psychologickému vyšetreniu na zistenie alebo potvrdenie zdravotnej spôsobilosti na výkon štátnej služby,
 3. prieskumnému konaniu,
 4. úkonom súvisiacim s odobratím biologických vzoriek, odtlačkov prstov a panoramatických röntgenových snímok chrupu podľa § 51a,
 5. počas výkonu štátnej služby úkonom súvisiacim so zisťovaním prítomnosti alkoholu, metabolitov omamných alebo psychotropných látok v organizme,
- t) dodržiavať liečebný režim počas dočasnej neschopnosti vykonávať štátnu službu pre chorobu alebo úraz,^{23bc)}
- u) zdržiavať sa na adrese v Slovenskej republike uvedenej na tlačive, ktorým

sa potvrdzuje dočasná neschopnosť vykonávať štátnu službu pre chorobu alebo úraz, ak jeho miesto výkonu štátnej služby je na území Slovenskej republiky; to neplatí, ak je tomuto profesionálnemu vojakovi poskytovaná zdravotná starostlivosť mimo územia Slovenskej republiky,

x) oznámiť bezodkladne veliteľovi zmenu adresy podľa písm. v),

y) nastúpiť na výkon štátnej služby bezodkladne po zrušení rozhodnutia o skončení služobného pomeru a oboznámiť s týmto rozhodnutím veliteľa,

z) vyčerpať v kalendárnom roku najmenej tri týždne dovolenky, ak mu na ňu vznikol nárok a ak mu veliteľ vytvorí na jej vyčerpanie podmienky.

2. Bol podľa zákona č. 346/2005 Z. z. profesionálny vojak disciplinárne zodpovedný za disciplinárne previnenie?

§ 123 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z. z. v znení zákona č. 80/2013 Z. z. – Profesionálny vojak je disciplinárne zodpovedný za disciplinárne previnenie alebo za konanie, ktoré má znaky priestupku³⁷⁾ (ďalej len „priestupok“).

37) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 199/2004 Z. z. colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 652/2004 Z. z.

§ 124 zákona č. 346/2005 Z. z. v znení zákona č. 80/2013 Z. z. – Disciplinárnym previnením je zavinené porušenie alebo nespĺnenie povinností profesionálneho vojaka, pokiaľ nie je trestným činom alebo priestupkom; zavineným porušením alebo nespĺnením povinnosti sa rozumie úmyselné alebo nedbalostné konanie profesionálneho vojaka.

3. Za akých podmienok bolo možné uložiť profesionálnemu vojakovi disciplinárne opatrenie?

§ 126 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z. z. v znení zákona č. 80/2013 Z. z. – Disciplinárne opatrenie možno uložiť, ak sa preukázalo, že profesionálny vojak disciplinárne previnenie spáchal a ak na nápravu a obnovenie služobnej disciplíny za menej závažné konanie nepostačuje prerokovanie disciplinárneho previnenia.

4. Aký druh disciplinárneho opatrenia bolo podľa zákona č. 346/2005 Z. z. možné uložiť profesionálnemu vojakovi?

§ 125 zákona č. 346/2005 Z. z. v znení zákona č. 80/2013 Z. z. – Disciplinárnym opatrením je

a) písomné pokarhanie,

b) zníženie služobného platu až o 15 % najdlhšie na tri mesiace z posledného priznaného služobného platu.

§ 127 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z. z. v znení zákona č. 80/2013 Z. z. – Za disciplinárne previnenie môže vedúci služobného úradu alebo veliteľ uložiť profesionálnemu vojakovi len jedno z disciplinárnych opatrení uvedených v § 125.

5. Porušil kpt. Ing. M. B. povinnosť § 119 ods. 1 písm. p) zákona č. 346/2005 Z. z., ak platný služobný predpis č. 33/2008 ukladal profesionálnemu vojakovi v každej z disciplín dosiahnuť aspoň 26 bodov?

§ 119 ods. 1 písm. p) zákona č. 346/2005 Z. z. v znení zákona č. 80/2013 Z. z. –

Prípád č. 10:

**Preskúmateľnosť disciplinárneho trestu
uloženého odsúdenej osobe**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Oprávnený orgán podľa § 97b ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 62 ods. 2 Poriadku v disciplinárnom konaní č. 1891040-1/2017-DT uznal rozhodnutím zo dňa 17. januára 2017 Z. Z., t. č. v W. C. C. vinným zo spáchania disciplinárneho previnenia, a to za porušenie § 39 písm. b) zákona č. 475/2005 Z. z. a § 6 písm. b) Ústavného poriadku pre odsúdených v Ústave na výkon trestu odňatia slobody B. B. – K.

Disciplinárny trest (pokarhanie) podľa § 52 ods. 3 písm. a) zákona č. 475/2005 Z. z. bol uložený za porušenie povinnosti odsúdeného Z. Z., t. č. v W. C. C. plniť pokyny a príkazy príslušníka zboru a zamestnanca zboru, zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku. Predmetom rozhodovania teda nebolo konanie Z. Z., t. č. v W. C. C., ktoré by malo znaky priestupku podľa osobitných predpisov.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody B. B. – K. ako odvolací orgán podľa § 97j ods. 7 písm. a) zákona č. 475/2005 Z. z. rozhodnutím zo dňa 15. februára 2017 podľa § 97j ods. 9 písm. b) zákona č. 475/2005 Z. z. odvolanie Z. Z., t. č. v W. C. C. zamietol a rozhodnutie zo 17. januára 2017 potvrdil.

Krajský súd v B. B. uznesením č.k. 24S/32/2017-38 zo dňa 14. novembra 2017 podľa § 18 ods. 1 Správneho súdneho poriadku zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody B. B. – K. o odvolaní s tým, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude vec postúpená Krajskej prokuratúre v B. B.

Správny súd v odôvodnení uviedol, že žalobou napadnuté rozhodnutia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody B. B. – K. boli výsledkom rozhodovacieho procesu v rámci jeho pôsobnosti podľa § 4 zákona č. 475/2005 Z. z. v spojení s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody. Žalovaný rozhodoval podľa § 97b ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. a § 62 ods. 2 Poriadku na úseku verejného práva trestnoprávneho charakteru, v ktorom mal postavenie ozbrojeného zboru a nie správneho orgánu v oblasti verejnej správy.

Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa Z. Z., t. č. v W. C. C. domáhal, aby kasačný súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v B. B. zrušil a vec mu

vrátil na ďalšie konanie. V predmetnej veci podľa neho nebolo sporné, že ním žalované rozhodnutia sa dotýkajú jeho práva na prístup k súdu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktoré je nespochochybniteľné a neodňateľné. Pokiaľ správny súd dospel k záveru o nedostatku svojej právomoci, bol podľa žalobcu povinný vec postúpiť civilnému súdu. Nemal konanie zastaviť a vec postúpiť krajskej prokuratúre ako nesúdnemu orgánu.

Úloha: Postupoval Krajský súd v B. B. v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Bolo možné podľa Dohovoru považovať rozhodnutie o disciplinárnom previnení Z. Z., t. č. v W. C. C. za vec, ktorou sa rozhodlo o jeho občianskych právach alebo záväzkoch?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru – Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

2. Bola podľa Civilného sporového poriadku daná vo veci Z. Z., t. č. v W. C. C. právomoc civilného súdu prejednať a rozhodnúť?

§ 3 zákona č. 160/2015 Z. z. – Súdny prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

3. Bolo možné považovať disciplinárne previnenie odsúdeného Z. Z., t. č. v W. C. C. za "trestný čin" podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru na základe autonómneho výkladu tohto pojmu Európskym súdom pre ľudské práva (vzhľadom špeciálny subjekt disciplinárneho previnenia, druh zákonom chráneného záujmu a závažnosť trestu ukladaného za predmetné disciplinárne previnenie)?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru –

§ 52 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Disciplinárnym previnením je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo

zákazu podľa tohto zákona, predpisov na jeho vykonanie alebo ústavného poriadku odsúdeným. Disciplinárnym previnením je aj konanie, ktoré má znaky priestupku podľa osobitných predpisov.³³⁾

33) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

§ 52 ods. 3 zákona č. 475/2005 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Za disciplinárne previnenie možno odsúdenému uložiť tieto disciplinárne tresty:

- a) pokarhanie,
- b) zákaz telefonického volania až na dobu troch mesiacov,
- c) zákaz najviac dvoch nákupov potravín, vecí osobnej potreby a iných vecí okrem základných a ďalších potrieb osobnej hygieny a základných potrieb na korešpondenciu,
- d) zákaz používania vlastného televízneho prijímača alebo rádioprijímača až na dva mesiace,
- e) umiestnenie do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase až na dobu 20 dní,
- f) celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu až na dobu 14 dní,
- g) umiestnenie do samoväzby až na dobu 14 dní,
- h) prepadnutie vecí.

3. Bola podľa právneho poriadku daná právomoc správneho súdu prejednať a rozhodnúť vo veci Z. Z., t. č. v W. C. C.?

§ 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. – Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

§ 7 zákona č. 162/2015 Z. z. – Správne súdy nepreskúmajú

- a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,
- b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy

a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,

c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,

d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,

f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,

g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,

h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

§ 97n ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Rozhodnutie o uložení disciplinárnej odmeny a rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu nie je preskúmateľné súdom; to neplatí, ak ide o rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu za konanie odsúdeného, ktoré má znaky priestupku.

4. Je podľa platnej právnej úpravy konanie vo veciach súvisiacich s výkonom trestu z právneho hľadiska výkonom verejnej správy?

§ 97a ods. 1 písm. b) zákona č. 475/2005 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Ústav alebo generálne riaditeľstvo koná vo veci: b) disciplinárneho previnenia,

§ 97a ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Na konanie podľa odseku 1 sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.^{63a)}

63a) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

§ 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Správnym orgánom je štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

5. Ktorý orgán bol podľa zákona č. 475/2005 Z. z. vecne príslušný vykonávať dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave?

§ 96 zákona č. 475/2005 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu.

62) § 18 zákona č. 153/2001 o prokuratúre.

17. kapitola
SPRÁVNE PORIADKOVÉ DELIKTY

Prípád č. 1:

**Sťažovanie výkonu štátnej kontroly vnútorného trhu
vo veciach ochrany spotrebiteľa**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v K. pre Košický kraj rozhodnutím z 8. januára 2020 uložil V. R. ako fyzickej osobe – podnikateľovi poriadkovú pokutu vo výške 900 eur podľa § 9 ods. 2 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov za marenie výkonu kontroly.

Sankciu uložil na tom skutkovom základe, že opakovane doručoval V. R. predvolanie zo 14. apríla 2019 na 9. mája 2019, zo 6. júla 2019 na 1. augusta 2019 a zo 4. októbra 2019 na 24. októbra 2019 na adresu V. R. uvedenú v živnostenskom registri ako adresu miesta podnikania žalobcu ako aj na adresu trvalého pobytu uvedenú v registri obyvateľov Slovenskej republiky. Keďže sa všetky zásielky vrátili správne mu orgánu s vyznačením „adresát zásielku neprevzal v odbernej lehote“ a iná adresa správne mu orgánu nebola známa, uložila pre marenie výkonu kontroly pokutu.

V. R. v odvolaní proti rozhodnutiu uviedol, že sa necíti vinným, lebo svojím konaním nemaril vykonanie kontroly. Inšpektori Slovenskej obchodnej inšpekcie pri svojej kontrolnej činnosti väčšinou osobne navštevujú v registri zapísaná prevádzkarne. Jeho nevyhľadali ani raz, predvolania mu neboli doručené.

Namietal, že inšpektorát nevzal do úvahy, že je poberateľom starobného dôchodku, ktorý si len minimálne privyrába podnikaním. Uložená poriadková pokuta je preňho likvidačná, ohrozuje jeho výživu, život a zdravie. Okrem toho inšpektorát v rámci svojej správnej úvahy nezohľadnil všetky zákonné kritériá, ktorými je podľa zákona č. 128/2002 Z. z. viazaný pri určovaní výšky ukladanej poriadkovej pokuty.

Úloha: *Postupoval Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v K. v súlade so zákonom č. 128/2002 Z. z.?*

1. Má inšpektorát právomoc uložiť poriadkovú pokutu?

§ 9 ods. 2 zákona č. 128/2002 Z. z. v znení zákona č. 371/2019 Z. z. – Inšpektorát môže uložiť kontrolovanej osobe, ktorá marí, ruší alebo inak sťažuje výkon kontroly, poriadkovú pokutu do 50 000 Sk, a to aj opakovane.

2. Bolo možné kvalifikovať konanie V. R. ako marenie výkonu kontroly?

§ 9 ods. 2 zákona č. 128/2002 Z. z. v znení zákona č. 371/2019 Z. z. –

3. Na aké zákonné kritériá je inšpektorát povinný pri určení výšky poriadkovej pokuty prihliadať?

§ 9 ods. 5 zákona č. 128/2002 Z. z. v znení zákona č. 371/2019 Z. z. – Pri uložení pokuty sa prihliada najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a následky protiprávneho konania.

4. Bol inšpektorát povinný zaoberať sa všetkými kritériami pre určenie výšky pokuty výslovne upravenými v zákone č. 128/2002 Z. z.?

§ 9 ods. 5 zákona 128/2002 Z. z. v znení zákona č. 371/2019 Z. z. –

5. Bol inšpektorát oprávnený zaoberať sa aj inými kritériami pre určenie výšky pokuty?

§ 9 ods. 5 zákona 128/2002 Z. z. v znení zákona č. 371/2019 Z. z. –

Prípad č. 2:

**Vynucovanie splnenia povinnosti podľa živnostenského zákona
uložením poriadkovej pokuty**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

U Ing. J. N. prevádzkujúceho živnosť v predvádzkarni v B. bola vykonaná živnostenská kontrola podľa § 61 a nasl. zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon).

Kontrolóri si okrem iného vyžiadali od Ing. J. N. predloženie rozhodnutia úradu verejného zdravotníctva k uvedeniu priestorov do predvádzky. Ing. J. N. tak v určenej lehote neurobil, lebo takéto rozhodnutie nemal. Uvedená skutočnosť sa preukázala v konaní o uložení poriadkovej pokuty, ktoré začal živnostenský úrad z vlastného podnetu.

Okresný úrad B., Odbor živnostenského podnikania uložil Ing. J. N. poriadkovú pokutu podľa § 65c zákona č. 455/1991 Zb. vo výške 100 eur.

Úloha: *Postupoval Okresný úrad B., Odbor živnostenského podnikania v súlade so zákonom č. 455/1991 Zb.?*

1. Mali kontrolóri v súvislosti s výkonom živnostenskej kontroly oprávnenie žiadať od Ing. J. N. predloženie rozhodnutia úradu verejného zdravotníctva?

§ 61 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Živnostenský úrad v sídle kraja vykonáva kontrolu dodržiavania povinností, ktoré pre podnikateľov vyplývajú zo živnostenského zákona a z osobitných predpisov, ak sa vzťahujú na živnostenské podnikanie.

§ 61 ods. 2 zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Na výkon kontrolnej činnosti sa vo veciach neustanovených týmto zákonom primerane vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu.³⁸⁾

38) Druhá časť a tretia časť zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.

§ 11 ods. 1 písm. b) zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. v znení zákona č. 373/2019 Z. z. – Pracovníci kontroly sú v súvislosti s výkonom kontroly oprávnení

v nevyhnutnom rozsahu b) vyžadovať od kontrolovaného subjektu a jeho zamestnancov, aby im v určenej lehote poskytovali doklady¹⁵⁾, iné písomnosti, vyjadrenia a informácie (vrátane technických nosičov údajov) potrebné na výkon kontroly, originály dokladov; pri vyžiadaní dokladov a informácií obsahujúcich utajované skutočnosti alebo osobné údaje je potrebné dodržať postup ustanovený osobitnými predpismi,¹⁶⁾

15) Napríklad zákon č. 563/1991 Zb. o účtovníctve.

2. Bol Ing. J. N. povinný mať podľa platnej právnej úpravy rozhodnutie úradu verejného zdravotníctva k uvedeniu priestorov do prevádzky?

§ 29 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Podnikateľ je povinný pri prevádzkovaní živnosti dodržiavať podmienky ustanovené týmto zákonom a osobitnými predpismi.³²⁾

Napríklad zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov, § 20 až 24 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 79/1997 Z. z. o opatreniach na predchádzanie prenosným ochoreniam v znení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 54/2000 Z. z.

§ 13 ods. 4 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 242/2020 Z. z. – Ak v tomto zákone nie je ustanovené inak, úrad verejného zdravotníctva alebo regionálny úrad verejného zdravotníctva a) rozhoduje o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky,

3. Bolo možné nepredloženie rozhodnutia úradu verejného zdravotníctva k uvedeniu priestorov do prevádzky zo strany Ing. J. N. kvalifikovať ako bezdôvodné odmietnutie a teda považovať to za sťažovanie výkonu živnostenskej kontroly podľa zákona č. 455/1991 Zb.?

§ 65c zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Živnostenský úrad v sídle kraja môže osobe uvedenej v § 62 ods. 6, ktorá marí, ruší alebo inak sťažuje výkon kontroly najmä tým, že odmieta súčinnosť pri výkone kon-

troly alebo bez závažných dôvodov sa nedostaví na výzvu živnostenského úradu v sídle kraja, uložiť poriadkovú pokutu do 331 eur, a to aj opakovane.

§ 62 ods. 6 zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Podnikateľ a osoba zodpovedná za činnosť prevádzkarne sú povinní poskytovať súčinnosť pri kontrole dodržiavania povinností a podmienok vyplývajúcich z tohto zákona, najmä preukázať kontrolórom svoju totožnosť, umožniť im vstup do prevádzkarní a do priestorov súvisiacich s prevádzkovaním živnosti, poskytnúť im potrebné doklady, informácie a vysvetlenia.

4. Mal Okresný úrad B., Odbor živnostenského podnikania právomoc uložiť Ing. J. N. pokutu za porušenie povinnosti vyplývajúcej mu z § 29 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb.?

§ 65a ods. 1 písm. c) zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Živnostenský úrad v sídle kraja môže uložiť podnikateľovi pokutu až do 1659 eur, ak podnikateľ c) nedodržiava podmienky podľa § 29 ods. 1; pokutu nemožno uložiť, ak iný orgán začal v rovnakej veci konanie o uloženie pokuty podľa osobitných predpisov.

Prípád č. 3:

Subjekt poriadkovej pokuty

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Inšpektorát práce K. ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 7 ods. 3 písm. i) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozhodnutím zo dňa 21. marca 2020 č.: 5/20/S podľa § 20 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z. z. uložil poriadkovú pokutu M. G. (bez označenia konateľka C. – S. s., s. r. o.) za porušenie povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplývalo, že poriadková pokuta bola M. G. (nar. X., M.) uložená ako osobe oprávnenej robiť právne úkony za zamestnávateľa za to, že neposkytla Inšpektorátu práce K. podklady potrebné na výkon inšpekcie práce požadované na základe písomnej výzvy zo dňa 1. augusta 2019, konkrétne neposkytla v lehote uvedenej v písomnej výzve orgánu doklady ohľadne osôb, s ktorými má alebo mala C. – S. s., s. r. o. uzatvorený pracovnoprávny vzťah za obdobie od 4. júna 2018.

Úloha: *Uložil Inšpektorát práce K. poriadkovú pokutu povinnej osobe podľa zákona č. 125/2006 Z. z.?*

1. Mal Inšpektorát práce K. právomoc uložiť pokutu?

§ 7 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Inšpektorát práce i) rozhoduje o uložení pokút podľa § 19, 20 a osobitného predpisu,^{17a)} 17a) Napríklad § 37 zákona č. 462/2007 Z. z., § 21 ods. 3 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. Bolo možné podľa zákona č. 125/2006 Z. z. sankcionovať C. – S. s., s. r. o. za porušenie povinnosti v súvislosti s výkonom dozoru nad dodržiavaním pracovnoprávnych predpisov uložením poriadkovej pokuty?

§ 20 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. –

Poriadkové pokuty

(1) Zamestnancom zamestnávateľa a osobám oprávneným robiť právne úkony za zamestnávateľa alebo fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, ktorí v určenej lehote nesplnili povinnosti podľa § 16, bezodkladne neohlásili vznik pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, závažnej priemyselnej havárie podľa osobitného predpisu²⁴⁾ príslušnému inšpektorátu práce alebo ktorí majú výkon inšpekcie práce, možno uložiť poriadkovú pokutu vo výške od 100 eur až do 1 000 eur, a to aj opakovane, ak sa povinnosť nesplnila ani v novourčenej lehote. Poriadkovú pokutu môže inšpektorát práce uložiť do jedného roka odo dňa nesplnenia povinnosti.

(2) Fyzickej osobe nachádzajúcej sa na pracovisku zamestnávateľa, ktorá má výkon inšpekcie práce, môže inšpektorát práce uložiť poriadkovú pokutu vo výške od 65 eur až do 650 eur.

(3) Výnos poriadkových pokút je príjmom štátneho rozpočtu.

3. Mala C. – S. s., s. r. o. podľa zákona č. 125/2006 Z. z. hmotnoprávne postavenie zamestnávateľa?

§ 2 ods. 1 písm. a) bod. 1 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Inšpekcia práce je a) dozor nad dodržiavaním 1. pracovnoprávnych predpisov,²⁾ ktoré upravujú pracovnoprávne vzťahy, najmä ich vznik, zmenu a skončenie, mzdové podmienky a pracovné podmienky zamestnancov vrátane pracovných podmienok žien, mladistvých, domácych zamestnancov, osôb so zdravotným postihnutím a osôb, ktoré nedovršili 15 rokov veku, a kolektívne vyjednávanie,

§ 2 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Zamestnávateľom na účely výkonu inšpekcie práce podľa odseku 1 písm. a) štvrtého bodu je aj fyzická osoba alebo právnická osoba, ktoré nelegálne zamestnávajú fyzickú osobu.

4. Bola C. – S. s., s. r. o. povinná poskytnúť Inšpektorátu práce K. na základe doručenej písomnej výzvy doklady ohľadne osôb, s ktorými má alebo mala C. – S. s., s. r. o. uzatvorený pracovnoprávny vzťah za obdobie od 4. júna 2018?

§ 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z.
– Zamestnávateľ je na požiadanie povinný poskytnúť inšpektorátu práce alebo inšpektorovi práce a) všetky podklady a informácie potrebné na výkon inšpekcie práce vrátane prvopisov dokladov a technických nosičov údajov,

§ 16 ods. 5 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení zákona č. 198/2020 Z. z. – Fyzická osoba a právnická osoba je na požiadanie inšpektorátu práce alebo inšpektora práce povinná poskytnúť informácie potrebné na výkon inšpekcie práce, ak osobitný predpis neustanovuje inak.⁷⁾

7) Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 638/2005 Z. z.

Prípad č. 4:

**Preskúmateľnosť rozhodnutia o poriadkovej pokute
v správnom súdnictve**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Ústavnému súdu Slovenskej republiky bol 11. októbra 2001 doručený návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania o súlade § 248 ods. 2 písm. e) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v slovách „včítane rozhodnutí o poriadkových pokutách“ s čl. 12 a s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Navrhovateľ odôvodnil nesúlad zákona s ústavou nasledovne: “Odopretie súdnej ochrany v prípadoch preskúmavania rozhodnutí orgánov verejnej správy je možné len vtedy, ak tak ustanoví zákon. V ustanovení § 248 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku sú taxatívne vymenované jednotlivé rozhodnutia správnych orgánov, u ktorých je vylúčené ich preskúmavanie súdom (tzv. negatívna enumerácia). Okrem iného sú z takéhoto preskúmavania vylúčené aj rozhodnutia správnych orgánov predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy včítane rozhodnutí o poriadkových pokutách [písm. e) citovaného ustanovenia].

Uloženie poriadkovej pokuty je administratívno-procesnou sankciou, za účelom vymáhania určitej procesnej povinnosti a preto je súčasne i aktom donucovacej povahy. Má predovšetkým majetkové zameranie, umožňujúce vynútiť určitú ujmu na majetku dotknutých subjektov a popri tom sa dotýka i iných stránok spojených s potrebou a súčasne i právom vlastníť majetok.

Poriadkové pokuty ukladané správnymi orgánmi v správnom konaní a pri výkone kontrolnej činnosti sú okrem toho svojou povahou všeobecne spôsobilé zasiahnuť do základných práv príslušného subjektu, a to s ohľadom na ich výšku a možnosť ich opakovaného ukladania. Závažnosť ich dopadu je o to výraznejšia, že môžu byť ukladané na základe voľného uváženia správneho alebo kontrolného orgánu, resp. jeho aparátu, čím nie je vylúčený ich prípadný diskriminačný a aj subjektívny efekt voči rôznym právnym subjektom. Okrem toho ich možno ukladať i opakovane, dovtedy kým nebude dosiahnutý sledovaný cieľ (riadny priebeh konania).”

Úloha: *Bol § 248 ods. 2 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku v súlade s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky?*

1. Ako vymedzovala Ústava Slovenskej republiky základné právo na súdnu ochranu?

čl. 46 ods. 2 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 9/1999 Z. z. – Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takehoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

2. Je zákonodarca podľa Ústavy Slovenskej republiky povinný pri vylúčení preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy týkajúcich sa základných práv a slobôd prihliadnuť na vymedzenie všeobecnej právomoci súdov?

čl. 142 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 9/1999 Z. z. – Súdny rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov.

3. Predstavuje uloženie poriadkovej pokuty zásah do majetkovej sféry postihovaného subjektu (osoby), keďže ide o peňažnú sankciu, ktoré musí subjekt zaplatiť z vlastných prostriedkov a tým sa zmenšuje jeho majetok (aktíva) a zhoršuje jeho pozícia pri uplatňovaní práv a plnení povinností?

čl. 20 ods. 1 prvá veta ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 9/1999 Z. z. – Každý má právo vlastníť majetok.

4. Pripúšťa zákonom ustanovené rozpätie poriadkových pokút pri ich ukladaní správne uváženie orgánu verejnej správy, ktorého nezákonné použitie je spôsobilé privodiť porušenie rovnosti medzi sankcionovanými osobami?

čl. 12 ods. 1 prvá veta ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 9/1999 Z. z. – Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach.

5. Je nezákonné rozhodnutie správneho orgánu o poriadkovej pokute spôsobilé porušiť základné práva a slobody jeho adresáta?

čl. 12 ods. 1 prvá veta ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 9/1999 Z. z. –

čl. 20 ods. 1 prvá veta ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 9/1999 Z. z. –

Prípad č. 5:

**Poriadková pokuta ako poriadkové opatrenie
správneho orgánu**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Obec Š. na základe zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení uložila rozhodnutím Ing. A. I. podľa § 45 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) poriadkovú pokutu vo výške 66 eur z dôvodu, že sa nedostavil na ústne pojednávanie ako účastník konania vo veci X podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný poriadok) na Obecný úrad Š. dňa 16. mája 2020 o 16.00 hod., hoci bol riadne, včas a opakovane predvolaný podľa § 41 zákona č. 71/1967 Zb.

Ing. A. I. písomné predvolanie prevzal dňa 30. apríla 2020. Bol v ňom poučený o možných následkoch neuposlúchnutia výzvy podľa § 45 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb.

Dňa 16. mája 2020 o 13.55 hod. osobne doručil na obecný úrad Š. ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní zo zdravotných dôvodov. Zamestnankyňa ho skontaktovala so starostom obce Š., ktorý mu oznámil, že "je na ceste na obecný úrad, o desať minút príde a pojednávanie sa môže uskutočniť aj skôr".

Ing. A. I. však nevyčkal, odišiel a neprišiel na ústne pojednávanie ani v stanovený termín o 16.00 hod. Zamestnankyni na obecnom úrade Š. oznámil, že sa bude do 17.00 hod. zdržiavať v obci Š.

Úloha: *Bolo rozhodnutie obce Š. o uložení poriadkovej pokuty Ing. A. I. vydané v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb.?*

1. Má obec Š. podľa platnej právnej úpravy postavenie správneho orgánu?

§ 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 178/2018 Z. z. – Správnym orgánom je štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

§ 27 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak obec rozhoduje v správnom konaní v prvom stupni, odvolací orgán ustanovuje osobitný predpis.^{18ba)}

18ba) § 4 ods. 2 písm. d) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2. Mala obec Š. podľa zákona č. 71/1967 Zb. právomoc uložiť poriadkovú pokutu?

§ 45 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 178/2018 Z. z. – Tomu, kto sťažuje postup konania, najmä tým, že sa bez závažných dôvodov nedostaví na výzvu na správny orgán, ruší napriek predchádzajúcemu napomenutiu poriadok, bezdôvodne odmieta svedeckú výpoveď, predloženie listiny alebo vykonanie ohliadky, môže správny orgán uložiť poriadkovú pokutu do 165 eur, a to aj opakovane.

3. Bolo možné kvalifikovať konanie Ing. A. I. ako sťažovanie postupu konania vo veci X., ak mu jeho zdravotný stav k termínu ústneho pojednávania preukázateľne nebránil ako riadne predvolanému účastníkovi konania osobne sa dostaviť na ústne pojednávanie?

§ 45 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 178/2018 Z. z. –

4. Bola obec Š. povinná akceptovať ospravedlnenie neúčasti Ing. A. I., ak hodnoverným spôsobom nepreukázal existenciu zdravotných dôvodov, pre ktoré sa nemohol dostaviť na pojednávanie (lekárske potvrdenie)?

§ 42 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 178/2018 Z. z. – Účastník konania alebo svedok, ktorý sa bez náležitého ospravedlnenia alebo bez závažných dôvodov na opätovné predvolanie nedostaví na správny orgán a bez osobnej účasti ktorého nemožno konanie uskutočniť, môže byť predvedený.

Prípad č. 6:

Poriadková pokuta uložená obvinenému z priestupku

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Mesto L. M. doručilo podľa § 41 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) písomné predvolanie Ing. J. S. ako obvinenému z priestupku podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V konaní o priestupku prejednávacom mestom L. M. na základe zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch bol obvinený z porušenia zákazu fajčenia. Porušenia zákazu fajčenia podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 377/2004 Z. z. sa mal dopustiť dňa 17. novembra 2020 na zastávke mestskej hromadnej dopravy ul. H. v L. M. v čase o 16.05 až 16.10 hod.

Ing. J. S. prevzal písomné predvolanie aj s poučením o možných následkoch nedostavenia sa na ústne pojednávanie podľa § 45 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. a § 74 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. Mestu L. M. oznámil, že sa na ústne pojednávanie na mestský úrad L. M. dňa 3. decembra 2020 o 11.00 hod. nebude môcť dostaviť, nakoľko v tom čase je už objednaný na lekárske vyšetrenie v špecializovanom zdravotníckom zariadení v B. B.

Mesto L. M. ako správny orgán vecne príslušný prejednať priestupok nepovažovalo dôvod ospravedlnenia zo strany Ing. J. S. za závažný. Keďže bolo nevyhnutné obvineného z priestupku vypočuť, doručilo Ing. J. S. dňa 30. novembra 2020 nové predvolanie. V ňom oznámilo, že zrušilo termín ústneho pojednávania dňa 3. decembra 2020 o 11.00 hod. Súčasne predvolalo Ing. J. S. na ústne pojednávanie v novom termíne dňa 15. decembra 2020 o 11.00 hod.

Dňa 5. decembra 2020 mesto L. M. doručilo Ing. J. S. do vlastných rúk rozhodnutie, ktorým mu na základe § 45 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. uložilo poriadkovú pokutu vo výške 80 eur. Rozhodnutie odôvodnilo tým, že Ing. J. S. svoju neprítomnosť na ústnom pojednávaní dňa 3. decembra 2020 o 11.00 hod. náležite neospravedlnil a tým, že sa nedostavil na ústne pojednávanie sťažil postup konania vo veci prejednávania priestupku porušenia zákazu fajčenia podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 377/2004 Z. z.

Úloha: *Bolo rozhodnutie mesta L. M. o uložení poriadkovej pokuty Ing. J. S. vydané v súlade s právnym poriadkom?*

1. Malo mesto L. M. ako správny orgán podľa zákona č. 71/1967 Zb. právomoc uložiť poriadkovú pokutu v konaní o priestupku?

§ 45 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 178/2018 Z. z. – Tomu, kto sťažuje postup konania, najmä tým, že sa bez závažných dôvodov nedostaví na výzvu na správny orgán, ruší napriek predchádzajúcemu napomenutiu poriadok, bezdôvodne odmieta svedeckú výpoveď, predloženie listiny alebo vykonanie ohliadky, môže správny orgán uložiť poriadkovú pokutu do 165 eur, a to aj opakovane.

§ 51 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – Ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.⁴⁾

4) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

2. Bolo by možné kvalifikovať konanie Ing. A. I. ako sťažovanie postupu konania o priestupku podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 377/2004 Z. z., ak by sa dňa 3. decembra 2020 o 11.00 hod. nedostavil na ústne pojednávanie z dôvodu, že bol v tomto čase na lekárskom vyšetrení v špecializovanom zdravotníckom zariadení v B. B.?

§ 45 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 178/2018 Z. z. –

§ 74 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. – O priestupku koná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu.

3. Bol Ing. J. S. spôsobilý porušiť povinnosť dostaviť sa na výzvu správneho orgánu na ústne pojednávanie dňa 3. decembra 2020 o 11.00 hod., ak termín ústneho pojednávania bol zrušený dňa 30. novembra 2020?

§ 45 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 178/2018 Z. z. –

§ 74 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

Prípad č. 7:

Poriadková pokuta uložená podľa zákona č. 128/2002 Z. z.

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dňa 22. júla 2005 bola inšpektormi Slovenskej obchodnej inšpekcie vykonaná kontrola zameraná na šetrenie podnetu č. 452/05 v prevádzkovej jednotke R. C. so zameraním na dodržiavanie povinnosti predávajúceho podľa zákona č. 643/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa.

Po zaplatení kontrolných nákupov a preukázaní sa služobnými preukazmi zo strany inšpektorov Slovenskej obchodnej inšpekcie títo boli vykázaní majiteľom prevádzky, I. T. z jeho priestorov, čím došlo k mareniu výkonu kontroly.

Za účelom došetrenia písomného podnetu č. 452/05 bol I. T. predvolaný, aby v sídle Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v K. pre Košický kraj predložil písomné doklady potrebné pre výkon kontroly (oprávnenie na výkon podnikateľskej činnosti – živnostenský list, rozhodnutie príslušného orgánu hygieny, inšpekčnú knihu). Dňa 31. januára 2006 sa I. T. na predvolanie osobne dostavil, no žiadny z požadovaných dokladov nepredložil.

Dňa 6. februára 2006 bol na inšpektoráte vyhotovený inšpekčný záznam o došetrení kontroly, z ktorého taktiež vyplývalo, že I. T. pri ňom nespolupracoval.

Dňa 17. marca 2006 bolo I. T. doručené oznámenie inšpektorátu o začatí správneho konania vo veci uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 18. mája 2006 inšpektorát ako správny orgán prvého stupňa uložil I. T. na základe § 9 ods. 2 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov poriadkovú pokutu vo výške 1 659,70 eura (50 000 Sk) pre marenie výkonu kontroly.

I. T. v odvolaní proti rozhodnutiu nesúhlasil s tým, že sa dopustil správneho deliktu marenia výkonu kontroly, keďže v čase a mieste kontroly podnikateľskú činnosť nevykonával, a preto mu ani nevznikla povinnosť umožniť vykonanie kontroly v súkromných priestoroch. Ak nepredložil dňa 31. januára 2006 inšpektorátom požadované dokumenty, bolo to len z toho dôvodu, že od začiatku považoval kontrolu za nezákonnú.

Odvolací správny orgán, Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenská obchodná inšpekcia B., zistil, že námietky I. T. boli vykonávané a účelové v snahe zbaviť sa zodpovednosti za správny poriadkový

delikt. Rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty nadobudlo právoplatnosť dňa 6. júla 2006.

Úloha: Bolo rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v K. o uložení poriadkovej pokuty I. T. v súlade so zákonom č. 128/2002 Z. z.?

1. Porušil I. T. povinnosť podľa § 7 ods. 2 zákona č. 128/2002 Z. z.?

§ 7 ods. 2 zákona č. 128/2002 Z. z. v znení zákona č. 646/2005 Z. z. – Kontrolovaná osoba je povinná umožniť inšpektorom a prizvaným osobám vykonať kontrolu, najmä umožniť vstup do objektov, prevádzkarní, na pozemky a do iných priestorov, ktoré súvisia s predajom výrobkov a poskytovaním služieb.

2. Boli lehoty ustanovené zákonom č. 128/2002 Z. z. dodržané?

§ 9 ods. 2 zákona č. 128/2002 Z. z. v znení zákona č. 646/2005 Z. z. – Inšpektorát môže uložiť kontrolovanej osobe, ktorá marí, ruší alebo inak sťažuje výkon kontroly, poriadkovú pokutu do 50 000 Sk, a to aj opakovane.

§ 9 ods. 3 zákona č. 128/2002 Z. z. v znení zákona č. 646/2005 Z. z. – Konanie o uložení pokuty možno začať do jedného roka odo dňa, keď sa inšpektorát o porušení povinnosti podľa odsekov 1 a 2 dozvedel. Pokutu nemožno uložiť, ak od porušenia povinnosti uplynuli tri roky.

18. kapitola

VEREJNÉ UŽÍVANIE, NÚTENÉ OBMEDZENIE VLASTNÍCKEHO PRÁVA, VYVLASTNENIE

Prípád č. 1:

Kritérium pre určenie výšky náhrady za vyvlastnenie

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dňa 9. januára 1989 došlo v Grécku na základe rozhodnutia Ministerstva životného prostredia, regionálneho rozvoja a verejných prác k vyvlastneniu viac ako 150 pozemkov za účelom výstavby novej hlavnej cesty medzi Stavrosom a Elefsinou. Rozhodnutie bolo vydané v súlade s vyhláškou č. 797/1971 o vyvlastňovaní a zákonom č. 653/1977 o povinnostiach susediacich vlastníkov pri výstavbe hlavných ciest. Zákon ustanovoval, že výstavbou novej hlavnej cesty získavajú vlastníci susediacich pozemkov určité výhody a preto sa musia podieľať na nákladoch vyvlastnenia. V dôsledku uplatnenia nevyvrátiteľnej domnienky podľa zákona č. 653/1977 sa v rámci systému náhrada znižovala vždy o čiastku rovnajúcu sa hodnote plochy širokej 15 m bez toho, aby sa sťažovateľom ako vlastníkom umožnilo namietiť, že im dotknuté práce v skutočnosti neprinesú žiaden úžitok, prípadne im prinesú menší úžitok alebo im spôsobia škodu.

Dvom vlastníkom boli vyvlastnené pozemky vo výmere 8 402 m² a na základe spomínanej domnienky o získaní hospodárskeho prospechu im bola znížená výmera pôdy, za ktorú získali náhradu o 1 440 m²; získali tak náhradu za 6 962 m².

Vo svojej sťažnosti podanej Európskemu súdu pre ľudské práva namietali porušenie svojich práv podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Nenamietali, že by vyvlastnenie v ich prípade bolo uskutočnené v rozpore s platnou úpravou a že by nesledovalo legitímny cieľ vo verejnom záujme. Sťažovali sa na to, že určená náhrada za ich vyvlastnené pozemky bola nižšia ako hodnota týchto pozemkov a že v dôsledku uplatnenia domnienky podľa zákona č. 653/1977 im bola poskytnutá náhrada iba za 6 962 m² z celkovej plochy 8 402 m², ktorá im bola vyvlastnená.

Úloha: Bola právna úprava inštitútu uplatnenia nevyvrátiteľnej domnienky podľa gréckeho zákona č. 653/1977 v súlade s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru?

1. Ktoré právo fyzických a právnických osôb vyhlasuje čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru?

čl. 1 prvá veta Dodatkového protokolu k Dohovoru – Každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

2. Vyžaduje Dohovor, aby zásah do tohto práva zachovával spravodlivú rovnováhu medzi potrebou verejného záujmu a požiadavkou ochrany základného práva jednotlivca?

čl. 1 druhá veta Dodatkového protokolu k Dohovoru – Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

3. Môže legitímny záujem v zmysle Dohovoru vyžadovať nižšiu náhradu ako je plná trhovú hodnotu vyvlastneného majetku?

čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru – Každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

4. Je z právneho hľadiska pre posúdenie veci relevantná primeranosť poskytnutej náhrady vo vzťahu k hodnote vyvlastnených pozemkov?

čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru –

Prípad č. 2:

Verejnoprávne obmedzenie práva na pokojné užívanie majetku

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dedičia po pánovi S. a p. L. vo svojej sťažnosti podanej Európskemu súdu pre ľudské práva tvrdili, že dlhý čas platnosti povolenia na vyvlastnenie (23, resp. osem rokov) sprevádzaný zákazom stavby (25, resp. dvadsať rokov) vydaných na základe platnej švédskej právnej úpravy mala nepriaznivé dôsledky na ich právo pokojne užívať ich majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Aj keď sťažovatelia výslovne netvrdili, že boli formálne a definitívne zbavení majetku, povolenia a zákazy znamenali pre výkon ich práva také obmedzenia, ktoré boli extrémne neprimerané a neoprávňovali ich na odškodnenie.

Švédska vláda v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva zastávala stanovisko, že povolenia a zákazy boli neoddeliteľnou súčasťou urbanistického plánovania a neovplyvnili právo majiteľov nehnuteľností pokojne užívať ich majetok.

Úloha: *Bola švédska právna úprava, na základe ktorej bolo vydané povolenie na vyvlastnenie a zákaz stavby v súlade s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru?*

1. Bolo možné v danej situácii aplikovať druhú vetu čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru?

čl. 1 druhá veta Dodatkového protokolu k Dohovoru – Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

2. Predstavovala právna situácia, v ktorej sa nachádzali dedičia po pánovi S. a p. L., porušenie spravodlivej rovnováhy medzi ochranou práva pokojne užívať majetok a požiadavkami všeobecného záujmu?

čl. 1 tretia veta Dodatkového protokolu k Dohovoru – Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Prípád č. 3:

Účel vyvlastnenia majetku

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Sanmarínska vláda v marci 1985 na základe vládneho nariadenia vyvlastnila pozemky cirkevnej inštitúcie B. C. P. na účely urbanizácie. Tieto pozemky boli využité len sčasti.

Vo februári 1987 B. C. P. požiadala vládu o vrátenie nevyužívanej časti pozemkov. Vláda túto žiadosť zamietla z dôvodu, že pozemky ešte možno budú využité v záujme spoločnosti.

Úloha: Bol postupom sanmarínskej vlády porušené právo B. C. P. pokojne užívať jej majetok zaručené čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd?

1. Aké pravidlo vyplýva z Dohovoru ohľadne obmedzenia výkonu práv zaručených touto medzinárodnou zmluvou?

čl. 18 Dohovoru – Obmedzenia, ktoré tento Dohovor pripúšťa pre uvedené práva a slobody, nesmú sa využívať na iný účel než na ten, na ktorý boli určené.

2. Bolo možné v danej situácii aplikovať druhú vetu čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru?

čl. 1 druhá veta Dodatkového protokolu k Dohovoru – Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

3. Musí byť účel, na ktorý je majetok vyvlastnený dodržaný?

čl. 1 druhá veta Dodatkového protokolu k Dohovoru –

Prípad č. 4:

Osobitné užívanie miestnej komunikácie

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Dňa 21. júna 2020 v čase od 16.30 hod. do 18.00 hod. sa na základe iniciatívy občianskeho združenia Ž. uskutočnilo v B. podľa zákona č. 84/1990 Zb. o zhromažďovanom práve riadne oznámené zhromaždenie (pouličný sprievod), ktorého účelom bolo formou hromadného prejazdu cyklistov po vybraných komunikáciách mesta poukázať na potrebu komplexnej podpory verejnej dopravy a systematickejšieho riešenia dopravnej situácie v meste. Súčasťou zhromaždenia happeningového charakteru bola aj päťminútová blokáda križovatky na Š. n.

Následne bola občianskemu združeniu Ž. ako organizátorovi zhromaždenia uložená pokuta podľa § 22a písm. a) bodu 1. zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) za to, že bez povolenia cestného správneho orgánu užívalo iným než zvyčajným spôsobom miestne komunikácie I. a II. triedy.

Úloha: *Naplnilo záujmové združenie Ž. ako právnická osoba a organizátor zhromaždenia skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 22a písm. a) bodu 1. zákona č. 135/1961 Zb.?*

1. Možno podľa zákona č. 135/1961 Zb. za zvláštne užívanie miestnych komunikácií iným než zvyčajným spôsobom alebo na iné účely, než na ktoré sú určené považovať ich využitie za účelom realizácie vopred riadne oznámeného zhromaždenia?

§ 22a písm. a) bodu 1. zákona č. 135/1961 Zb. v znení zákona č. 393/2019 Z. z. –

Pokuty

Cestný správny orgán a obec v rozsahu svojej pôsobnosti uložia pokutu do 33 190 eur právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie podľa osobitných predpisov,⁹⁾ ak a) bez povolenia cestného správneho orgánu alebo v rozpore s vydaným povolením 1. užíva diaľnicu, cestu alebo miestnu komunikáciu iným spôsobom než zvyčajným alebo na iné účely, než na ktoré

sú určené, s výnimkou nadrozmerných dopráv a nadmerných dopráv (zvláštne užívanie),

2. Ktoré základné právo záujmového združenia Ž. by mohlo byť podľa Ústavy Slovenskej republiky dotknuté rozhodnutím cestného správneho orgánu?

čl. 28 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Právo pokojne sa zhromažďovať sa zaručuje.

3. Je podľa Ústavy Slovenskej republiky možné podmieňovať výkon tohto základného práva povolením orgánu verejnej správy?

čl. 28 ods. 2 druhá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Zhromaždenie sa nesmie podmieňovať povolením orgánu verejnej správy.

Prípad č. 5:

**Predkupné právo štátu ako hmotnoprávna podmienka
povolenia vkladu vlastníckeho práva
z kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dňa 7. júla 2015 bol podľa zákona NR SR č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) na Okresnom úrade N., Katastrálny odbor podaný návrh na povolenie vkladu a zápis vlastníckeho práva k pozemku registra C KN, nachádzajúceho sa v katastrálnom území N., s parcelným číslom xxx, orná pôda o výmere 903 m² na základe kúpnej zmluvy č. 2015/7/3/Luž/2636 uzavretej dňa 3. júla 2015.

Dňa 7. júla 2015 nadobudla účinnosť novela zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov, ktorá upravila predkupné právo štátu k pozemkom, na ktorých sa má realizovať významná investícia (vrátane stavieb na nich). Právna podstata predkupného práva spočíva v tom, že vlastník veci, pokiaľ sa rozhodne vec predať, je povinný ponúknuť ju na predaj tomu, kto je z predkupného práva oprávnený. Ide teda o vzťah, v ktorom právu oprávnenej osoby zodpovedá povinnosť povinnej osoby ponúknuť vec tejto oprávnenej osobe ako prvej ku kúpe.

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 401/2015 z 8. júla 2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii. Prílohou č. 1 k tomuto osvedčeniu bol zoznam pozemkov nachádzajúcich sa v katastrálnom území Z., M., L., vrátane predmetného pozemku. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky doručilo Okresnému úradu N. dňa 22. júla 2015 žiadosť o zápis predkupného práva štátu vzťahujúci sa aj k tomuto pozemku a osvedčenie č. 20801/2015-1000-33509 z 13. júla 2015 o tom, že stavba „Vybudovanie strategického parku“ je významnou investíciou a jej uskutočnenie je vo verejnom záujme.

Dňa 29. júla 2015 vydal Okresný úrad N., Katastrálny odbor rozhodnutie č. V5399/15, ktorým povolil vklad vlastníckeho práva k tomuto pozemku do katastra nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy č. 2015/7/3/Luž/2636 z 3. júla 2015. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 29. júla 2015.

Proti rozhodnutiu o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností podal prokurátor Okresnej prokuratúry N. na Okresnom úrade N., Katastrálnom odbore dňa 19. októbra 2015 protest č. Pd 202/15/4403-2

z dôvodu, že úrad neprihliadol na existenciu zákonného predkupného práva štátu, pričom išlo podľa platnej právnej úpravy o skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu.

Úloha: Bol vznik predkupného práva štátu podľa zákona č. 175/1999 Z. z. po uzavretí kúpnej zmluvy právnou skutočnosťou, ktorá mala mať vplyv na povolenie vkladu do katastra nehnuteľností?

1. Bola účelom konania o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností kontrola dodržania zákonných podmienok pri nakladaní s nehnuteľnosťami?

§ 31 ods. 1 prvá veta zákona NR SR č. 162/1995 Z. z. v znení zákona č. 180/2013 Z. z. – Okresný úrad preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom.

2. Bol Okresný úrad N., Katastrálny odbor povinný prihliadnuť pri rozhodovaní o povolení vkladu na skutkové a právne skutočnosti,^{10b)} ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu?

§ 31 ods. 1 druhá veta zákona NR SR č. 162/1995 Z. z. v znení zákona č. 180/2013 Z. z. – Pri rozhodovaní o vklade prihliada okresný úrad aj na skutkové a právne skutočnosti,^{10b)} ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu. 10b) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, Občiansky súdny poriadok, zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

3. Predstavuje existencia predkupného práva štátu podľa zákona č. 175/1999 Z. z. z hmotnoprávneho hľadiska skutkovú a právnu skutočnosť spôsobilú mať vplyv na rozhodnutie o povolení vkladu?

§ 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. v znení zákona č. 154/2015 Z. z. – Významnou investíciou je aj stavba, ktorej výstavbu bude zabezpečovať

a) podnik, ak uskutočnenie tejto stavby je nevyhnutné na zabezpečenie prevádzkovania činnosti vo významnej investícii podľa odseku 2, s ktorou technicky, technologicky alebo logisticky súvisí a vláda o nej rozhodla, že jej uskutočnenie je vo verejnom záujme, alebo

b) podnik so 100 % majetkovou účasťou štátu, ak uskutočnenie tejto stavby je nevyhnutné na zabezpečenie prípravy územia na realizáciu strategického parku a vláda o nej rozhodla, že jej uskutočnenie je vo verejnom záujme.

§ 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. v znení zákona č. 154/2015 Z. z. – Na pozemok a stavby na ňom, na ktorom sa má realizovať významná investícia podľa § 1 ods. 3, vzniká zo zákona predkupné právo štátu dňom schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou. Predkupné právo štátu sa zapíše do katastra nehnuteľností na návrh príslušného ministerstva. Predkupné právo štátu nie je iným právom k pozemkom a stavbám.^{1d)}

1d) § 139 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

4. Vzniklo predkupné právo štátu podľa zákona č. 175/1999 Z. z. k pozemku v priebehu konania o povolení vkladu do katastra nehnuteľností?

§ 3 ods. 5 prvá veta zákona č. 175/1999 Z. z. v znení zákona č. 154/2015 Z. z. –

5. Bol Okresný úrad N., Katastrálny odbor povinný prihliadnúť pri rozhodovaní aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu ku dňu vydania jeho rozhodnutia o návrhu na vklad?

§ 31 ods. 1 druhá veta zákona NR SR č. 162/1995 Z. z. v znení zákona č. 180/2013 Z. z. –

Prípád č. 6:

Nepovolená stavba a ochrana vlastníckeho práva

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Obec CH. ako stavebný úrad svojím rozhodnutím zo dňa 6. mája 2020 začala z vlastného podnetu konanie o odstránenie stavby na pozemku p. č. XXXX v kat. Ú. XY.

V konaní vydala rozhodnutie, ktorým nariadila J. V. podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) odstránenie predmetnej stavby.

V odôvodnení rozhodnutia uviedla, že rozhodla na nasledujúcom skutkovom základe: J. V. ohlásil stavebnému úradu stavbu ako stavebné úpravy rodinného domu. V ohlásení uviedol, že ide o výmenu starých častí za nové vo vzťahu k stenám, stropom a streche.

Zamestnanci zistili kontrolou na pozemku p. č. XXXX v kat. Ú. XY čiastočne rozpracovanú spodnú stavbu z monolitického železobetónu. Stavbu uskutočňoval na mieste vyhoretej drevenej chalupy. Z právneho hľadiska nemohlo ísť o stavebné úpravy alebo opravy jestvujúcej stavby, ale o stavbu novú.

Stavebný úrad bezodkladne doručil J. V. písomnú výzvu na zastavenie stavebných prác. J. V. výzvu neuposlúchol a v stavebných prácach pokračoval.

Stavebný úrad rozhodol o odstránení stavby z dôvodu, že z charakteru a umiestnenia dokončenej stavby bolo zrejmé, že ide o stavbu rekreačného charakteru. Konaním J. V. bola porušená stavebná uzávera podľa § 39d zákona č. 50/1976 Zb., ktorá sa vzťahovala na stavby rekreačných chat. Dodatočne povolenie stavby rekreačnej chaty by bolo v rozpore s verejným záujmom a mohlo by byť návodom k tomu, ako realizovať stavby v miestach, kde by žiadna stavba rekreačného charakteru povolená byť nemohla.

V. sa v odvolaní proti rozhodnutiu o odstránení stavby dovoľával svojej ochrany ako nespochybniteľný vlastníak predmetnej stavby. Tvrdil, že stavebný úrad rozhodnutím o odstránení stavby zasiahol do jeho základného práva zaručeného Ústavou Slovenskej republiky.

Úloha: *Bolo možné považovať rozhodnutie stavebného úradu o nariadení odstránenia stavby J. V. za taký zásah do ochrany jeho vlastníckeho práva, ktorý by bolo možné z právneho hľadiska považovať za nezákonný, nelegitímny alebo neproporcionálny výkon verejnej moci?*

1. Mal stavebný úrad v zákone č. 50/1976 Zb. ustanovenú právomoc nariadiť odstránenie stavby?

§ 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Stavebný úrad nariadi vlastníkovi stavby odstránenie b) stavby postavenej bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním alebo bez písomného oznámenia stavebného úradu podľa § 57 ods. 2 pri stavbách, ktoré treba ohlásiť; odstránenie stavby sa nenariadi iba v prípadoch, keď dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami,

§ 88 ods. 3 prvá veta zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Na odstránenie stavby, pokiaľ nebolo nariadené, je potrebné povolenie stavebného úradu, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Mal stavebný úrad podľa zákona č. 50/1976 Zb. právomoc nariadiť odstránenie stavby J. V.?

§ 88a ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Odstránenie stavby podľa odseku 1 písm. b) nariadi stavebný úrad vlastníkovi stavby, ktorý je stavebníkom, alebo nájomcovi stavby, ak je stavebníkom podľa § 58 ods. 3.

3. Bolo možné považovať rozhodnutie o stavebnej uzávere za právnu skutočnosť, ktoré zakladalo verejný záujem vylučujúci podľa zákona č. 50/1976 Zb. dodatočné povolenie stavby J. V.?

§ 39d zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. –

Rozhodnutie o stavebnej uzávere

(1) Rozhodnutím o stavebnej uzávere sa vymedzuje územie, v ktorom sa dočasne zakazuje alebo obmedzuje stavebná činnosť, najmä ak by mohla sťažiť alebo znemožniť budúce využívanie územia alebo jeho organizáciu podľa pripravovaného územného plánu.

(2) Stavebnú uzáveru možno určiť iba na nevyhnutne potrebný čas, najviac však na päť rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o stavebnej uzávere.

(3) Rozhodnutím o stavebnej uzávere nemožno zakázať ani obmedziť vykonávanie udržiavacích prác.

(4) Ak pominuli dôvody, pre ktoré bolo vydané rozhodnutie o stavebnej uzá-

vere, alebo to isté územie rieši schválený územný plán zóny, stavebný úrad zruší rozhodnutie aj bez návrhu. Ak bolo rozhodnutím zriadené vecné bremeno zapísané v katastri nehnuteľností po zrušení rozhodnutia alebo po uplynutí času, na ktorý bola obmedzená jeho platnosť, stavebný úrad podá návrh na jeho výmaz.

4. Bolo možné považovať rozhodnutie o odstránení stavby za neprimeraný zásah do vlastníckeho práva J. V. v situácii, keď jeho vlastnícke právo k stavbe nepoživalo právnu ochranu?

čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Případ č. 7:

Zákon týkající sa jedinečného prípadu

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Ústavnému súdu Českej republiky bol doručený návrh 17 senátorov Senátu Parlamentu Českej republiky na zrušenie zákona č. 544/2005 Zb., o výstavbe vzletovej a pristávacej dráhy 06R – 24L letiska Praha Ruzyně pre jeho rozpor s Ústavou Českej republiky a s Listinou základných práv a slobôd. Napadnutý zákon obsahoval nasledujúci text:

§ 1

Veřejný zájem

Vzletová a pristávacia dráha 06R – 24L letiště Praha Ruzyně, odpovídající svým umístěním platnému územnímu plánu hlavního města Prahy a platnému územnímu plánu města Hostivice, a dále všechny stavby, které budou v oblasti technické infrastruktury zajišťovat její provoz (dále jen „vzletová a pristávacia dráha“), jsou veřejným zájmem¹⁾.

§ 2

(1) Ve věcech správních řízení týkajících se stavby vzletové a pristávacie dráhy se lhůty pro řízení stanovené zvláštními právními předpisy²⁾ zkracují na polovinu. Je-li lhůta dána lichým počtem dnů, končí uplynutím následujícího dne po dni, na nějž připadá polovina lhůty.

(2) Ve všech správních řízeních, jakož i při jiné činnosti týkající se stavby vzletové a pristávacie dráhy nevyžadují příslušné správní orgány stanoviska od těch dotčených úřadů, které podaly svá stanoviska v dřívějších fázích příprav výstavby vzletové a pristávacie dráhy.

(3) Správní řízení týkající se stavby vzletové a pristávacie dráhy nelze přerušit

- a) z důvodů uvedených v § 137 odst. 1 a 2 stavebního zákona,
- b) z důvodů uvedených v § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu,
- c) podle § 64 odst. 2 a 3 správního řádu.

(4) Mělo-li by jinak být důvodem přerušení správního řízení posouzení občanskoprávní nebo jiné námitky podle zvláštního právního předpisu³⁾ nebo

posouzení předběžné otázky podle správního řádu, o níž pravomocně nerozhodl příslušný orgán, učiní si o nich příslušný správní úřad vlastní úsudek bez ohledu na možnost podat podnět k zahájení řízení u soudu nebo u jiného orgánu a o námitce bez prodlevy rozhodne. Podané odvolání proti rozhodnutí nemá odkladný účinek.

(5) V řízení o vyvlastnění pozemků, staveb a práv k nim potřebných ke stavbě vzletové a přistávací dráhy se za nedosažení dohody podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ považuje její neuzavření do 30 dnů ode dne doručení nabídky s návrhem náhrady za vyvlastnění za cenu v místě a čase obvyklou. Veřejný zájem na vyvlastnění pozemků, staveb a práv k nim pro stavbu vzletové a přistávací dráhy se ve vyvlastňovacím řízení prokáže odkazem na tento zákon.

Úloha: Bol zákon č. 544/2005 Zb. v súlade s Listinou základných práv a slobôd a s Ústavou Českej republiky?

1. Bol § 1 zákona č. 544/2005 Zb. zlučiteľný s princípmi právneho štátu, najmä s princípom deľby moci v situácii, keď zisťovanie verejného záujmu v konkrétnom prípade patrí v právnom a demokratickom štáte do právomoci výkonnej moci a nie do právomoci zákonodarnej moci?

čl. 1 Ústavy Českej republiky –

(1) Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana

(2) Česká republika dodržuje závazky, které pro ni vyplývají z mezinárodního práva.

čl. 2 ods. 1 Ústavy Českej republiky – Lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.

čl. 2 ods. 3 Ústavy Českej republiky – Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.

čl. 81 Ústavy Českej republiky – Soudní moc vykonávají jménem republiky nezávislé soudy.

čl. 90 Ústavy Českej republiky – Soudy jsou povolány především k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům. Jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy.

2. Bol § 1 zákona č. 544/2005 Zb. zlučiteľný s právom na súdny prieskum podľa čl. 36 Listiny v situácii, ak zákon vylučoval zo súdneho prieskumu právomoc posúdiť prítomnosť verejného záujmu, keďže ten bol ustanovený priamo zákonom, ktorým sú súdy viazané?

čl. 36 Listiny –

(1) Každý sa môže domáhať stanoveným postupom svojho práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených prípadech u jiného orgánu.

(2) Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny.

(3) Každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem.

(4) Podmínky a podrobnosti upravuje zákon.

3. Zakladala úprava § 2 zákona č. 544/2005 Zb. ničím neodôvodnenú nerovnosť osôb v situácii, keď neexistovali žiadne racionálne argumenty na podporu záveru, prečo by v správnom konaní týkajúcom sa konkrétnej regulovanej stavby mala jestvovať odlišná procesnoprávna úprava (v porovnaní so všeobecnou úpravou)?

čl. 11 ods. 1 druhá veta Listiny – Vlastnické právo všetkých vlastníkov má stejný zákonný obsah a ochranu.

VONKAJŠIA KONTROLA VEREJNEJ SPRÁVY

Prípád č. 1:

Právomoc súdu preskúmať rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

Advokátka riadne vedená v zozname advokátov Slovenskej advokátskej komory bola uznaná vinnou z disciplinárneho deliktu, a to na tom skutkovom základe, že nezaplatila riadne a včas príspevok na činnosť Slovenskej advokátskej komory.

Slovenská advokátska komora právoplatne rozhodla tak, že advokátku uznala vinnou zo spáchania disciplinárneho deliktu, upustila od uloženia disciplinárneho opatrenia a advokátku zaviazala k náhrade trov disciplinárneho konania.

Advokátka právoplatné rozhodnutie napadla na súde správnu žalobou.

Úloha: Je rozhodnutie Slovenskej advokátskej komory o disciplinárnom previnení advokáta (ktorým sa upúšťa od disciplinárneho opatrenia) podľa Správneho súdneho poriadku vylúčené zo súdneho prieskumu?

1. Je disciplinárne rozhodnutie Slovenskej advokátskej komory vylúčené zo súdneho prieskumu?

§ 2 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

§ 7 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súde nepreskúmajú

- a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,
- b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,
- c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,
- d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,
- e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,
- f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,
- g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

2. Je na účely podania správnej žaloby vo veciach správneho trestania potrebné, aby bolo advokátke ako žalobcovi uložené disciplinárne opatrenie (t. j. sankcia)?

§ 194 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správny trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie.

Prípád č. 2:

**Právomoc súdu preskúmať rozhodnutie
o odňatí zbrojného preukazu**

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

Príslušný útvar Policajného zboru viedol voči A. J. správne konanie o odňatí zbrojného preukazu podľa zákona č. 190/2003 Z. z. o zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to na základe uznesenia o vznesení obvinenia za úmyselný obzvlášť závažný trestný čin. Svojím rozhodnutím podľa § 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) rozhodol o odňatí zbrojného preukazu až do právoplatného rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní, resp. súdu a súčasne uložil A. J. povinnosť zbraň ponechať v jeho úschove.

Úloha: *Bol správny súd oprávnený preskúmať rozhodnutie o odňatí zbrojného preukazu?*

1. V akom prípade je orgán Policajného zboru oprávnený podľa zákona rozhodnúť o odňatí zbrojného preukazu fyzickej osobe?

§ 26 ods. 1 zákona č. 190/2003 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajný útvar rozhodne o odňatí zbrojného preukazu alebo skupiny zbrojného preukazu držiteľovi, ktorý

- a) bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená,²³⁾
- b) stratil odbornú spôsobilosť, zdravotnú spôsobilosť alebo psychickú spôsobilosť,
- c) prestal spĺňať podmienky bezúhonnosti (§ 19 ods. 1) alebo spoľahlivosti (§ 19 ods. 2),
- d) je mladší ako 21 rokov a je držiteľom skupiny D alebo E zbrojného preukazu a prestal spĺňať podmienky uvedené v § 18 ods. 2 alebo 3,
- e) prestal byť držiteľom platného poľovného lístka, alebo ktorému bol poľovný lístok odňatý, ak ide o skupinu D zbrojného preukazu,
- f) prestal byť členom streleckej organizácie, ak ide o skupinu E zbrojného preukazu.

2. Je A. J. podľa zákona bezúhonnou osobou?

§ 19 ods. 1 zákona č. 190/2003 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Za bezúhonnú osobu sa na účely tohto zákona, okrem osoby, ktorej odsúdenie bolo zahladené, nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za

a) úmyselný trestný čin proti životu a zdraviu podľa druhej časti prvej hlavy Trestného zákona, trestný čin proti slobode a ľudskej dôstojnosti podľa druhej časti druhej hlavy Trestného zákona okrem trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 Trestného zákona, trestného činu porušovania tajomstva prepravovaných správ podľa § 196 až 198 Trestného zákona, trestného činu súlože medzi príbuznými podľa § 203 Trestného zákona, úmyselný trestný čin všeobecne nebezpečný podľa druhej časti šiestej hlavy prvého dielu Trestného zákona, trestný čin proti republike podľa druhej časti siedmej hlavy Trestného zákona, trestný čin proti výkonu právomoci orgánu verejnej moci podľa druhej časti ôsmej hlavy prvého dielu Trestného zákona, trestný čin proti brannosti podľa druhej časti desiatej hlavy prvého dielu Trestného zákona, úmyselný trestný čin proti službe v ozbrojených silách podľa druhej časti desiatej hlavy tretieho dielu Trestného zákona, trestný čin proti obrane vlasti podľa druhej časti desiatej hlavy štvrtého dielu Trestného zákona, úmyselný trestný čin vojenský podľa druhej časti jedenástej hlavy Trestného zákona, trestný čin proti mieru a ľudskosti alebo trestný čin terorizmu a extrémizmu podľa druhej časti dvanástej hlavy prvého dielu Trestného zákona, trestný čin vojnový podľa druhej časti dvanástej hlavy druhého dielu Trestného zákona, trestný čin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 a 5 Trestného zákona, trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona, trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona, trestný čin pytlíctva podľa § 310 Trestného zákona, trestný čin násilného prekročenia štátnej hranice podľa § 354 Trestného zákona, trestný čin prevádzacstva podľa § 355 a 356 Trestného zákona, trestný čin vzbury väzňov podľa § 358 Trestného zákona, trestný čin násilia proti skupine obyvateľov podľa § 359 Trestného zákona, trestný čin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Trestného zákona, trestný čin opilstva podľa § 363 Trestného zákona alebo trestný čin týrania zvierat podľa § 378 Trestného zákona, alebo

b) iný trestný čin, ako je uvedený v písmene a), ak bol trestný čin spáchaný so zbraňou podľa Trestného zákona,¹⁹⁾ spáchaný násilím,^{19a)} hrozbou bezprostredného násilia, hrozbou inej ťažkej ujmy alebo spáchaný s použitím nátlaku.^{19b)}

3. Bol orgán Policajného zboru oprávnený rozhodnúť podľa správneho poriadku o odňatí zbrojného preukazu až do právoplatného rozhodnutia or-

gánu činného v trestnom konaní, resp. súdu a uložiť A. J. povinnosť zbraň ponechať v jeho úschove?

§ 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. – Správny orgán môže pred skončením konania v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre zabezpečenie jeho účelu a) uložiť účastníkom, aby niečo vykonali, niečoho sa zdržali alebo niečo strpeli;

4. Malo rozhodnutie orgánu Policajného zboru podľa zákona č. 71/1967 Zb. dočasný charakter?

§ 43 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. – Správny orgán predbežné opatrenie zruší, len čo pominie dôvod, pre ktorý bolo nariadené; inak stráca účinnosť dňom, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť.

5. Bolo (by) rozhodnutie preskúmateľné súdom?

§ 7 písm. e) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy nepreskúmajú e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,

Prípad č. 3:

**Nedostatok právomoci súdu preskúmať
zadržanie vodičského preukazu**

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Pán E., belgický štátny občan, sa 16. júna 1994 stal účastníkom dopravnej nehody. Policajti privolaní na miesto nehody mali podozrenie, že bol v čase nehody pod vplyvom alkoholu. Na základe ich správy príslušný prokurátor nariadil, aby mu bol zadržaný vodičský preukaz. Krvná skúška podozrenie potvrdila.

Pán E. 21. júna 1994 požiadal o vrátenie vodičského preukazu. Listom z 23. júna 1994 bol vyzvaný, aby si ho vyzdvihol, čo aj urobil. Následne štátny orgán uložil rozhodnutím pánovi E. pokutu za spáchanie priestupkov a trest zákazu vedenia motorového vozidla.

Pán E. podal Európskemu súdu pre ľudské práva sťažnosť vo veci porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Namietal, že zadržaním vodičského preukazu, proti ktorému sa nebolo možné podľa platnej belgickej právnej úpravy brániť na súde, bol pozbavený svojho práva na prístup k súdu.

Belgická vláda sa v konaní o sťažnosti vyjadrila, že čl. 6 Dohovoru nemožno na tento prípad aplikovať, pretože opatrenie sa netýkalo ani trestného obvinenia sťažovateľa, ani jeho občianskych práv a záväzkov. Nariadeniu zadržať vodičský preukaz nepredchádza zisťovanie a vyslovenie viny. Opatrenie preto nemá trestnoprávny charakter, považuje sa vo vnútroštátnom práve za bezpečnostné opatrenie správneho práva. Jeho účelom je chrániť verejnosť pred prípadným rizikom, ktoré vytvára správanie nebezpečného vodiča. Navyše, dôsledky opatrenia ako aj jeho trvanie boli minimálne, pretože vodičský preukaz bol vrátený hneď, ako o to pán E. požiadal. Podľa vnútroštátnej úpravy zadržanie vodičského preukazu nemôže presiahnuť 15 dní okrem osobitných okolností, keď je možné predĺžiť toto zadržanie o dvakrát 15 dní.

Úloha: Bola belgická právna úprava, ktorá vylučovala preskúmanie rozhodnutia o zadržaní vodičského preukazu súdom v rozpore s Dohovorom?

1. Ktoré právo osoby chráni čl. 6 ods. 1 Dohovoru?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru – Každý má právo na to, aby jeho záležitosti

bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a ne-stranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

2. Bolo možné považovať zadržanie vodičského preukazu (vzhľadom na jeho právnu kvalifikáciu vo vnútroštátnom práve, jeho povahu a stupeň prísnosti obmedzenia) za trestné obvinenie podľa Dohovoru?

čl. 6 ods. 2 Dohovoru – Každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

3. Sú procesné záruky podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru aplikovateľné na verejno-mocenské opatrenia predbežného charakteru?

čl. 6 ods. 3 Dohovoru – Každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva

- a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu;
- b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;
- c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;
- d) vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe;
- e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom alebo týmto jazykom nehovorí.

Prípad č. 4:

Právomoc súdu preskúmať rozhodnutie o priestupku

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Pánovi I. L. bola v máji 1994 uložená Obvodným úradom D. nad V. na základe § 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch pokuta 300 Sk (cca 10 eur) za narušovanie občianskeho spolužitia. Rozhodnutie bolo v odvolacom konaní v júni 1994 potvrdené ako zákonné Okresným úradom P. B.

Keďže § 83 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. vylučoval právomoc všeobecného súdu v rámci správneho súdnictva preskúmať rozhodnutie o priestupku, ak ním nebola uložená pokuta vyššia ako 2 000 Sk, pán I. L. sa v auguste 1994 obrátil na Ústavný súd Slovenskej republiky. Vo svojej sťažnosti sa dovoľával predovšetkým čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, lebo svoju vec nemohol nechať spravodlivo a verejne prejednať a orgány verejnej správy nemajú právnu povahu nestranných tribunálov. Ústavný súd Slovenskej republiky v novembri 1994 jeho sťažnosť zamietol ako zjavne nepodloženú.

Pán I. L. sa 13. júna 1994 obrátil na Európsku komisiu pre ľudské práva. Komisia sťažnosť prijala a postúpila ju Európskemu súdu pre ľudské práva.

Slovenská vláda pred súdom popierala aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 Dohovoru na konanie pred obvodným a okresným úradom. Argumentovala, že v ňom nešlo o rozhodovanie týkajúce sa "trestného obvinenia". Priestupok ako správny delikt podľa vnútroštátnej úpravy nemá trestnoprávnu povahu. Sankcie za priestupky majú preventívnu a výchovú funkciu. Za priestupok nemožno fyzickej osobe uložiť trest odňatia slobody a spáchanie priestupku sa neeviduje v registri trestov. Vláda Slovenskej republiky taktiež zdôraznila, že sankcia ukladaná za priestupky je podľa platnej právnej úpravy nízka.

Úloha: Bolo podľa Dohovoru úpravou v zákone SNR č. 372/1990 Zb. dotknuté právo pána I. L. na preskúmanie rozhodnutia o priestupku nezávislým a nestranným súdom ?

1. Ako Dohovor vymedzuje právo na súdnu ochranu?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru – Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a ne-

stranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

2. Mali orgány verejnej správy, ktoré podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. rozhodovali o priestupku hmotnoprávne postavenie orgánov súdneho typu?

§ 52 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 42/1994 Z. z. – Priestupky prejednávajú tieto správne orgány:

- a) obvodné úrady,
- b) orgány Zboru národnej bezpečnosti, ak ide o priestupky spáchané porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
- c) iné orgány štátnej správy, ak tak ustanovuje osobitný zákon.

3. Bol subjekt priestupku všeobecný?

§ 49 ods. 1 písm. d) zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 42/1994 Z. z. – Priestupku sa dopustí ten, kto d) úmyselne naruší občianske spolunažívanie vyhrázaním ujmu na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním.

4. Bolo účelom uloženej pokuty ako sankcie odradiť pána I. L. od recidívy?

§ 12 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona č. 42/1994 Z. z. – Pri určení druhu sankcie a jej výmery sa prihliadne na závažnosť priestupku, najmä na spôsob jeho spáchania a na jeho následky, na okolnosti, za ktorých bol spáchaný, na mieru zavinenia, na pohnútky a na osobu páchatela, ako aj na to, či a akým spôsobom bol za ten istý skutok postihnutý v kárnom alebo disciplinárnom konaní.

5. Postačoval verejnoprávny charakter úpravy zodpovednosti za priestupky spolu so zastrešujúcim a trestajúcim účelom sankcií ukladanými za ich porušenie na to, aby sa priestupky na účely Dohovoru považovali za delikty trestnej povahy preskúmateľné súdmi?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru –

Prípad č. 5:

Právomoc súdu v správnom súdnictve preskúmať predbežné rozhodnutie obce vo veci zrejmeho zásahu do pokojného stavu

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Žalobkyňa, J. M. sa správnou žalobou domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia obce M. vydaného podľa § 5 Občianskeho zákonníka.

Obec M. uložila žalobkyni J. M. a jej manželovi K. M. dbať na to, aby nerušili pokojné spolunažívanie občanov – susedské spolunažívanie s L. B. a jeho manželkou E. B. tým, že sa zdržia zamedzovania ich prístupu k opravám ich murovaného plotu ako aj narúšania súkromia L. B. a jeho manželky E. B. celodenným hlasitým počúvaním rozhlasu cez otvorené okno.

Krajský súd v K. uznesením odmietol správnu žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. e) Správneho súdneho poriadku z dôvodu jej neprípustnosti. Svoje uznesenie odôvodnil tým, že ide o rozhodnutie orgánu verejnej správy predbežnej povahy, ktoré nemôže mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konaní. Také rozhodnutia podľa § 7 písm. e) Správneho súdneho poriadku správne súdy nepreskúmajú.

Úloha: Je právny názor Krajského súdu v K. v súlade s právnym poriadkom?

1. Má obec právomoc podľa Občianskeho zákonníka zabezpečiť predbežnú ochranu pred zásahom do pokojného stavu?

§ 5 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. – Ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

2. Možno považovať právomoc obce zakázať alebo uložiť obnovenie predošlého stavu ustanovenú v Občianskom zákonníku za prejav výkonu tzv. vrchnostenskej verejnej správy v súkromnoprávných veciach?

§ 5 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. –

PRVÁ ČASŤ zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 394/2019 Z. z. –

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Prvá hlava

OBČIANSKOPRÁVNE VZŤAHY A ICH OCHRANA

3. Vylučuje Správny súdny poriadok z prieskumu v správnom súdnictve rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktoré majú predbežnú povahu vo vzťahu k právomoci súdu v civilnom procese?

§ 7 písm. e) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy nepreskúmavajú e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,

Prípad č. 6:

**Preskúmanie služobného hodnotenia policajta
v správnom súdnictve**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Príslušník Policajného zboru, strážmajster J. N. bol pri služobnom hodnotení podľa § 27 zákona o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície hodnotený ako nespôsobilý vykonávať akúkoľvek funkciu v štátnej službe.

Bezprostredne nadriadený ho bezodkladne oboznámil so schváleným služobným hodnotením a poučil ho o možnosti podať odvolanie proti schválenému služobnému hodnoteniu.

V konaní o odvolaní strážmajster J. N. neuspel. V obave, že na základe vykonateľného služobného hodnotenia bude prepustený zo služobného pomeru, podal správnu žalobu dňa 23. augusta 2020 na Krajský súd v T., ktorou sa domáhal svojej ochrany pred nezákonným služobným hodnotením ešte pred tým, než jeho bezprostredne nadriadený spracoval a predložil podľa § 193 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. návrh na prepustenie strážmajstra J. N. na ďalšie opatrenie nadriadenému oprávnenému rozhodnúť o prepustení policajta zo služobného pomeru.

Strážmajster J. N. tak urobil napriek tomu, že špeciálne ustanovenie § 248 zákona č. 73/1998 Z. z., podľa ktorého "policajt môže podať na súde návrh na preskúmanie právoplatného rozhodnutia vydaného nadriadeným" už bolo novelou vypustené.

Úloha: *Vylučuje Správny súdny poriadok z prieskumu v správnom súdnictve vykonateľné služobné hodnotenie policajta?*

1. Akú funkciu plní služobné hodnotenie vo veciach služobného pomeru policajta podľa zákona č. 73/1998 Z. z.?

§ 27 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

(1) Služobné hodnotenie je základným podkladom na rozhodovanie vo veciach služobného pomeru policajtov. So služobným hodnotením musí byť policajt oboznámený. Služobné hodnotenie obsahuje hodnotiacu časť a závery.

(2) V hodnotiacej časti sa posudzujú

- a) znalosti právnych predpisov a ich uplatňovanie vo výkone štátnej služby,
- b) znalosti interných služobných predpisov, s ktorými bol policajt riadne oboznámený,
- c) výkon štátnej služby z hľadiska správnosti, rýchlosti, samostatnosti a iniciatívy,
- d) plnenie povinností policajta alebo nadriadeného pri dodržiavaní služobnej disciplíny,
- e) splnenie kvalifikačných predpokladov na funkciu,
- f) bezúhonnosť a spoľahlivosť policajta podľa § 14 ods. 2 a 3,
- g) spôsobilosť policajta na ďalší výkon funkcie alebo výkon štátnej služby.

(3) Policajt je služobne hodnotený za dobu, ktorá uplynula od schválenia predchádzajúceho služobného hodnotenia.

(4) V záveroch služobného hodnotenia sa uvedie, že policajt je

- a) spôsobilý na zaradenie do stálej štátnej služby,
- b) nespôsobilý na zaradenie do stálej štátnej služby,
- c) spôsobilý vykonávať zastávanú funkciu,
- d) nespôsobilý vykonávať zastávanú funkciu a spôsobilý vykonávať inú, menej zodpovednú funkciu, alebo
- e) nespôsobilý vykonávať akúkoľvek funkciu v štátnej službe.

2. Je rozhodnutie o odvolaní policajta podanému proti schválenému služobnému hodnoteniu, ktoré má pre policajta negatívne dôsledky, právoplatným a vykonateľným správny aktom podľa zákona č. 73/1998 Z. z.?

§ 31 ods. 2 druhá veta zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Bezprostredne nadriadený poučí policajta o možnosti podať odvolanie proti schválenému služobnému hodnoteniu.

§ 32 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Služobné hodnotenie platí odo dňa jeho vykonateľnosti (§ 241 ods. 7) až do dňa vykonateľnosti nového služobného hodnotenia. Navrhované opatrenia v služobnom pomere policajta, ku ktorým má v tomto období dôjsť, sa vykonávajú na základe platného služobného hodnotenia.

§ 241 ods. 7 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Rozhodnutie je vykonateľné, ak nadobudlo právoplatnosť alebo ak odvolanie nemá odkladný účinok.

3. Je rozhodnutie o odvolaní policajta proti schválenému služobnému hodnoteniu, ktoré má pre policajta negatívne dôsledky rozhodnutím orgánu verejnej správy na účely Správneho súdneho poriadku?

§ 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z.

– Na účely tohto zákona sa rozumie písm. b) rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka,

§ 4 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú

- a) orgány štátnej správy,
- b) orgány územnej samosprávy, ktorými sú obce, mestá, a v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje,
- c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- d) právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- e) štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

Prípád č. 7:

Odvolaie hlavného kontrolóra obce

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Obecné zastupiteľstvo obce V. L. uznesením:

A. odvolalo dňa 15. októbra 2015 Bc. E. P. z funkcie hlavného kontrolóra obce V. L. v zmysle § 18a ods. 9 písm. b) zákona SNR č. 369/1990 Zb. z dôvodu, že hrubo alebo opakovane zanedbáva povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie a bol na to aspoň raz písomne upozornený obecným zastupiteľstvom,

B. konštatovalo, že v zmysle § 18a ods. 11 zákona SNR č. 369/1990 Zb. dňom zániku výkonu funkcie hlavného kontrolóra zaniká aj jeho pracovný pomer,

C. uložilo starostovi obce, aby rozviazal pracovný pomer s hlavným kontrolórom obce.

Zástupkyňa starostu, Ing. M. B., v diskusii pred hlasovaním o návrhu uznesenia informovala poslancov o dôvodoch, ktoré ju viedli k predloženiu návrhu na odvolanie hlavného kontrolóra. Dňa 21. septembra 2015 bolo za-evidované v podateľni obecného úradu oznámenie Okresnej prokuratúry K. č. 2180/2015 o zrušení ochrany Bc. E. P. Z uvedeného podania vyplývalo, že hlavný kontrolór nie je chráneným oznamovateľom protispoločenskej činnosti podľa zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže ním podané trestné oznámenie bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Odboru kriminálnej polície v K. sp. zn. ORP-50/VYS-KK-2015 zo dňa 15. júla 2015 zastavené, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27. júla 2015.

Po tom, ako poslanci obecného zastupiteľstva obce V. L. schválili uznesenie, starosta obce vyzval Bc. E. P. na odovzdanie kľúčov od priestorov hlavného kontrolóra, osobného počítača s príslušenstvom a spisovej agendy.

Nakoľko Bc. E. P. považoval skončenie pracovného pomeru na základe uznesenia obecného zastupiteľstva obce V. L. č. 70/2015 za neplatné, rozhodol sa podať žalobu správne-mu súdu. Domáhal sa v nej zrušenia uznesenia obecného zastupiteľstva obce V. L. č. 70/2015 zo dňa 15. októbra 2015 z dôvodu jeho nezákonnosti.

Úloha: Zrušil Krajský súd v P. uznesenie obecného zastupiteľstva obce V. L. č. 70/2015 zo dňa 15. októbra 2015 podľa Správneho súdneho poriadku?

1. Zaniká výkon funkcie hlavného kontrolóra jeho odvolaním z funkcie?

§ 18a ods. 8 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 125/2015 Z. z. –
Výkon funkcie hlavného kontrolóra zaniká

- a) vzdaním sa funkcie,
- b) odvolaním z funkcie,
- c) uplynutím jeho funkčného obdobia,
- d) smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho,
- e) dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorým bola jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená,
- f) dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol odsúdený za úmyselný trestný čin alebo právoplatne odsúdený za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený,
- g) dňom, keď začal vykonávať funkciu podľa § 18 ods. 2.

2. Z akého dôvodu môže obecné zastupiteľstvo odvolať hlavného kontrolóra z funkcie?

§ 18a ods. 9 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 125/2015 Z. z. –
Obecné zastupiteľstvo môže odvolať hlavného kontrolóra z funkcie, ak

- a) opakovane alebo zvlášť hrubým spôsobom poruší povinnosti zamestnanca alebo vedúceho zamestnanca,¹⁶⁾
 - b) hrubo alebo opakovane zanedbáva povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie a bol na to aspoň raz písomne upozornený obecným zastupiteľstvom,
 - c) uvedie nepravdivý údaj v čestnom vyhlásení podávanom podľa § 18 ods. 1 alebo v údajoch o svojich majetkových pomeroch.
- 16) Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme.

3. Mohol sa podľa Správneho súdneho poriadku Bc. E. P. domáhať žalobou preskúmania zákonnosti uznesenia zastupiteľstva obce V. L. o jeho odvolaní z funkcie hlavného kontrolóra obce v správnom súdnictve?

§ 337 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. – Žalobca sa môže žalobou domáhať preskúmania zákonnosti uznesenia zastupiteľstva o jeho odvolaní z funkcie hlavného kontrolóra obce, mesta, samosprávneho kraja, kontrolóra mestskej časti, miestneho kontrolóra alebo mestského kontrolóra (ďalej len „hlavný kontrolór“).

4. Bolo možné uznesenie obecného zastupiteľstva obce V. L. č. 70/2015 zo dňa 15. októbra 2015 považovať za nezákonné z dôvodu, že neobsahovalo konkrétne dôvody, na ktorých základe obecné zastupiteľstvo odvolalo Bc. E. P. z funkcie hlavného kontrolóra obce?

§ 347 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. – Ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť žaloby podľa § 337 ods. 1, uznesením zruší napadnuté uznesenie zastupiteľstva. Vo výroku uvedie označenie žalovaného a číslo a deň vydania zrušeného uznesenia zastupiteľstva.

Prípad č. 8:

**Záväzné stanovisko dotknutého orgánu ako predmet prieskumu
v správnom súdnictve**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Okresný úrad K. – okolie, Pozemkový a lesný odbor dňa 26. apríla 2017 vydal nesúhlasné záväzné stanovisko vo vzťahu k žiadosti J. K. k umiestneniu stavby v ochrannom pásme lesa, kat. územie N. K. podľa § 10 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch. V stanovisku uviedol, že predmetná stavba je plánovaná na parc. KNC X kat. úz. N. a na parc. KNC XXX/X kat. úz. A., okres K. – okolie, ktorá sa nachádza vo vzdialenosti 50 m od lesného porastu, teda v ochrannom pásme lesných pozemkov, ktorých riadnym obhospodarovateľom je urbariát obce A., pozemkové spoločenstvo A. Pre dotknutý lesný pozemok je vyhotovený a schválený program starostlivosti o lesy č. SL016/2009. Obhospodarovateľ predmetných lesných pozemkov vyjadril nesúhlasný postoj k plánovanej výstavbe rodinného domu v ochrannom pásme lesa.

K. podal podľa Správneho súdneho poriadku proti nesúhlasnému záväznému stanovisku Okresného úradu K. – okolie, Pozemkového a lesného odboru žalobu, keďže záväzné stanovisko orgánu miestnej štátnej správy považoval za opatrenie orgánu verejnej správy.

Krajský súd v K. odmietol žalobu J. K. podľa § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku z dôvodu jej neprípustnosti.

Úloha: Bolo záväzné stanovisko vo vzťahu k žiadosti J. K. o umiestnenie stavby v ochrannom pásme lesa samostatne spôsobilým predmetom súdneho prieskumu podľa Správneho súdneho poriadku?

1. Mal Okresný úrad K. – okolie, Pozemkový a lesný odbor v konaní o umiestnení stavby v ochrannom pásme lesa podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) procesnoprávne postavenie dotknutého orgánu?

§ 140a ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 247/2015 Z. z. – Dotknutým orgánom podľa tohto zákona je

a) orgán verejnej správy, ktorý je správnym orgánom chrániacim záujmy uvedené v § 126 ods. 1, ak konanie podľa osobitného predpisu upravujúceho jeho

pôsobnosť je súčasťou konania podľa tohto zákona, má naň nadväzovať alebo s ním súvisí,

b) obec, ak nie je stavebným úradom podľa tohto zákona a konanie sa týka pozemku alebo stavby na jej území, okrem stavby diaľnice alebo rýchlostnej cesty,

c) vlastník sietí a zariadení technického vybavenia územia a iná právnická osoba, ak to ustanovuje osobitný predpis.¹⁵⁾

15) Napríklad zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov, zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, zákon č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.

§ 126 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 247/2015 Z. z. – Ak sa konanie podľa tohto zákona dotýka záujmov chránených predpismi o ochrane zdravia ľudu, o utváraní a ochrane zdravých životných podmienok, vodách, o ochrane prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov, o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, o lesoch a lesnom hospodárstve, o opatreniach na ochranu ovzdušia, o ochrane a využití nerastného bohatstva, o kultúrnych pamiatkach, o štátnej ochrane prírody, o požiarnej ochrane, o zákaze biologických zbraní, na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, o odpadoch, o veterinárnej starostlivosti, o vplyvoch na životné prostredie, o jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení, o prevencii závažných priemyselných havárií, o správe štátnych hraníc, o pozemných komunikáciách, o dráhach a o doprave na dráhach, o civilnom letectve, o vnútrozemskej plavbe, o energetike, o tepelnej energetike, o elektronických komunikáciách, o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, o civilnej ochrane, o inšpekcii práce a o štátnej geologickej správe, rozhodne stavebný úrad na základe záväzného stanoviska dotknutého orgánu podľa § 140a, ktorý uplatňuje požiadavky podľa osobitných predpisov.

2. Bolo potrebné na rozhodnutie o umiestnení stavby na lesnom pozemku podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch záväznú stanovisko Okresného úradu K. – okolie, Pozemkového a lesného odboru?

§ 6 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Na vydanie územného rozhodnutia o umiestnení stavby na lesnom pozemku je po-

trebné záväzné stanovisko príslušného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, ak osobitný predpis^{11a)} neustanovuje inak.

11a) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 129/1996 Z. z. o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení neskorších predpisov.

§ 38 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

3. Malo záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa zákona č. 326/2005 Z. z. právnu povahu rozhodnutia?

§ 6 ods. 4 zákona č. 326/2005 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Na udeľenie súhlasu podľa odseku 2 a záväzného stanoviska podľa odseku 3 sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.¹²⁾

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

§ 1 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 238/2017 Z. z. – Tento zákon sa vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

4. Plnilo záväzné stanovisko dotknutého orgánu v konaní o umiestnení stavby na lesnom pozemku podľa zákona č. 50/1976 Zb. funkciu podkladu pre rozhodnutie o umiestnení stavby ?

§ 140b ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 247/2015 Z. z. – Záväzné stanovisko je na účely konaní podľa tohto zákona stanovisko, vyjadrenie, súhlas alebo iný správny úkon dotknutého orgánu, uplatňujúceho záujmy chránené osobitnými predpismi, ktorý je ako záväzné stanovisko upravený v osobitnom predpise. Obsah záväzného stanoviska je pre správny orgán v konaní podľa tohto zákona záväzný a bez zosúladenia záväzného stanoviska s inými záväznými stanoviskami nemôže rozhodnúť vo veci.

5. Bolo možné podať proti záväznému stanovisku dotknutého orgánu odvolanie?

§ 140b ods. 1 prvá veta zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 247/2015 Z. z. – Ak odvolanie proti rozhodnutiu podľa tohto zákona smeruje proti obsahu

záväzného stanoviska, odvolací orgán konanie preruší a vyžiada si stanovisko k obsahu odvolania od dotknutého orgánu príslušného na vydanie záväzného stanoviska.

6. Mal J. K. právo podať podľa Správneho súdneho poriadku proti nesúhlasnému záväznému stanovisku Okresného úradu K. – okolie, Pozemkového a lesného odboru žalobu?

§ 2 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 88/2017 Z. z. – Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

7. Bolo možné záväzné stanovisko Okresného úradu K. – okolie, Pozemkového a lesného odboru považovať za rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré je predmetom prieskumu v správnom súdnictve podľa Správneho súdneho poriadku?

§ 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 88/2017 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie b) rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka,

8. Bolo možné záväzné stanovisko Okresného úradu K. – okolie, Pozemkového a lesného odboru považovať za opatrenie orgánu verejnej správy, ktoré je predmetom prieskumu v správnom súdnictve podľa Správneho súdneho poriadku?

§ 3 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 88/2017 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie c) opatrením orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté,

9. Bolo záväzné stanovisko Okresného úradu K. – okolie, Pozemkového a lesného odboru vylúčené zo súdneho prieskumu podľa Správneho súdneho poriadku?

§ 7 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 88/2017 Z. z. – Správne súdy nepreskúmajú

- a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,
- b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,
- c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,
- d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,
- e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,
- f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,
- g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

Prípád č. 9:

Fiktívne rozhodnutie podľa zákona o slobode informácií

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Občianske združenie X požiadalo príspevkovú organizáciu A. ako povinnú osobu podľa § 2 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) o sprístupnenie informácií – výška príspevkov poskytnutých jej zo štátneho rozpočtu za roky 2018 a 2019.

Žiadateľovi bolo doručené rozhodnutie, ktorým príspevková organizácia A. ako povinná osoba žiadosti sčasti nevyhovela.

Proti rozhodnutiu sa občianske združenie X odvolalo. O podanom odvolaní malo rozhodnúť Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky ako nadriadený príspevkovej organizácii A. To však v lehote ustanovenej v § 18 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. nerozhodlo.

Občianske združenie X podalo podľa Správneho súdneho poriadku správnu žalobu Krajskému súdu v B. proti tzv. fiktívnemu rozhodnutiu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, lebo na základe § 18 ods. 3 predpokladalo, že bolo vydané rozhodnutie, ktorým ministerstvo ako žalovaný orgán verejnej správy odvolanie zamietlo a napadnuté rozhodnutie potvrdilo.

Úloha: Je tzv. fiktívne rozhodnutie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z právneho hľadiska spôsobilé byť predmetom súdneho prieskumu podľa Správneho súdneho poriadku?

1. Aký právny dôsledok malo zmeškanie lehoty v prípade rozhodovania odvolacieho orgánu o odvolaní podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 19 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Odvolací orgán rozhodne o odvolaní do 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou. Ak odvolací orgán v tejto lehote nerozhodne, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil; za deň doručenia tohto rozhodnutia sa považuje druhý deň po uplynutí lehoty na vydanie rozhodnutia.

2. Malo občianske združenie X právo podať podľa Správneho súdneho poriadku proti fiktívnemu rozhodnutiu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky správnu žalobu?

§ 2 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

3. Bolo možné fiktívne rozhodnutie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky považovať za rozhodnutie orgánu verejnej správy podľa Správneho súdneho poriadku?

§ 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie b) rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka,

4. Mohol Krajský súd v B. preskúmať fiktívne rozhodnutie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky?

§ 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

5. Bol Krajský súd v B. povinný zrušiť napadnuté fiktívne rozhodnutie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, ktoré neobsahuje ani výrok ani odôvodnenie?

§ 191 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak

- a) bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu,
- b) ho vydal orgán, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený,
- c) vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- d) je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov,
- e) zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci,
- f) skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu,
- g) došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

6. Bol Krajský súd v B. povinný v záujme zabezpečenia ochrany práva na informácie občianskeho združenia X vrátiť vec na ďalšie konanie Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky?

§ 191 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak správny súd zrušuje rozhodnutie alebo opatrenie, podľa okolností môže aj bez návrhu súčasne vysloviť, že vec sa vracia na ďalšie konanie žalovanému, prípadne orgánu verejnej správy podľa odseku 3. Ak správny súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, lehota na vydanie rozhodnutia alebo opatrenia v ďalšom konaní začne orgánu verejnej správy plynúť až po doručení všetkých administratívnych spisov pripojených k prejednávanej veci.

Prípad č. 10:

**Sankčná moderácia ako prejav plnej jurisdikcie
správneho súdu**

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Krajský súd v B. rozsudkom podľa § 198 ods. 1 písm. a) Správneho súdneho poriadku zmenil napadnuté rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy o uložení pokuty za správny delikt zo dňa 6. júna 2016 tak, že znížil výšku pokuty uloženej žalobcovi z pôvodnej výšky 66 400 eur na 50 000 eur.

Žalobca proti rozsudku správneho súdu podal v zákonom ustanovenej lehote kasačnú sťažnosť prostredníctvom právneho zástupcu z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku.

Navrhol v nej aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd zmenil rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa v časti o uložení pokuty vo výške 66 400 eur a sťažovateľovi uložil podľa § 11 ods. 3 písm. c) zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov pokutu vo výške 100 €. Súčasne žiadal priznať mu nárok na náhradu trov konania.

Úloha: Má Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa Správneho súdneho poriadku právomoc sankčnej moderácie?

1. Bol Krajský súd v B. podľa Správneho súdneho poriadku oprávnený znížiť výšku pokuty uloženej žalobcovi z pôvodnej výšky 66 400 eur na 50 000 eur?

§ 198 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správny súd môže na základe výsledkov ním vykonaného dokazovania na návrh žalobcu rozsudkom

zmeniť druh alebo výšku sankcie, aj keď orgán verejnej správy pri jej uložení nevybočil zo zákonného rámca správnej úvahy, ak táto sankcia je neprimeraná povahe skutku alebo by mala pre žalobcu likvidačný charakter, upustiť od uloženia sankcie, ak účel správneho trestania možno dosiahnuť aj samotným prejednaním veci.

2. Ustanovuje Správny súdny poriadok jednostupňové správne súdnictvo?

§ 438 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

3. Je Najvyšší súd Slovenskej republiky príslušný rozhodovať vo veciach kasačnej sťažnosti?

§ 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – O kasačnej sťažnosti rozhoduje senát najvyššieho súdu a vo veciach ustanovených v § 22 ods. 1 veľký senát najvyššieho súdu (ďalej len „kasačný súd“).

§ 22 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Najvyšší súd koná a rozhoduje o kasačných sťažnostiach vo veľkom senáte zloženom z predsedu senátu a šiestich sudcov, ak

- a) senát najvyššieho súdu dospel pri svojom rozhodovaní k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu, a vec uznesením postúpil na rozhodnutie veľkému senátu,
- b) senát najvyššieho súdu dospel pri svojom rozhodovaní opätovne k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru orgánu verejnej správy o tej istej právnej otázke, a vec uznesením postúpil na rozhodnutie veľkému senátu,
- c) to navrhol generálny prokurátor podľa § 47 ods. 3 z dôvodu rozdielnej rozhodovacej činnosti správnych súdov alebo pretrvávajúcej odlišnosti rozhodovania správnych súdov a orgánov verejnej správy.

4. Akým spôsobom vymedzuje Správny súdny poriadok právomoc kasačného súdu?

§ 440 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

(1) Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

(2) Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

PRÁVO NA INFORMÁCIE – PRÁVNA ZÁRUKA OCHRANY PRÁV VO VEREJNEJ SPRÁVE

Prípád č. 1:

Povinná osoba podľa zákona č. 211/2000 Z. z.

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

J. B. sa so svojím listom obrátila na prodekana pre výchovu a vzdelávanie fakulty X verejnej vysokej školy Y, v ktorom ho žiadala o sprístupnenie úplného súboru skúšobných otázok na písomnú a ústnu časť štátnych záverečných skúšok prebiehajúcich v letnom semestri príslušného akademického roka (z niektorých povinných predmetov).

Prodekan fakulty X listom oznámil, že fakulta X jej úplný súbor otázok ako žiadateľke o informáciu v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) neposkytne. Uviedol, že vysoké školy sú vrcholné vzdelávacie inštitúcie, pričom ich cieľom je naučiť študenta tvorivému a logickému mysleniu. Sprístupnením konkrétnych otázok by sa nenaplnil základný cieľ vysokoškolského štúdia.

J. B. sa obrátila listom na rektora verejnej vysokej školy Y. Rektor v odôvodnení svojho zamietavého rozhodnutia o sprístupnení úplného súboru skúšobných otázok uviedol, že fakulta X, resp. jej dekan, nemá tieto informácie k dispozícii, ak jej ich samotné katedry neposkytnú. Katedra fakulty X pritom nie je povinnou osobou v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z.

Úloha: Bolo rozhodnutie rektora verejnej vysokej školy Y vydané v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Kto má podľa zákona č. 211/2000 Z. z. právne postavenie osoby povinnej sprístupňovať informácie?

§ 2 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

(1) Osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

(2) Povinnými osobami sú ďalej právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona.²⁾

(3) Povinnými osobami sú ďalej aj právnické osoby založené povinnými osobami podľa odseku 1 a 2.

(4) Osobitný zákon môže ustanoviť povinnosť sprístupňovať informácie aj inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe.³⁾

2. Aké právne postavenie má verejná vysoká škola podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov?

§ 2 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Vysoké školy sú právnické osoby.

§ 5 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Verejná vysoká škola je verejnoprávna a samosprávna inštitúcia, ktorá sa zriaďuje a zrušuje zákonom. Zákon tiež ustanovení jej názov, začlenenie (§ 2 ods. 13) a sídlo. Ak sa verejná vysoká škola člení na fakulty, pri jej zriadení sa súčasne zriaďujú aj tieto fakulty.

3. Aké právne postavenie má fakulta verejnej vysokej školy podľa zákona č. 131/2002 Z. z.?

§ 21 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Verejná vysoká škola sa môže členiť na tieto súčasti: a) fakulty, b) iné pedagogické, výskumné, vývojové, umelecké, hospodársko-správne a informačné pracoviská, c) účelové zariadenia.

4. Mala J. B. podľa zákona č. 211/2000 Z. z. právo na prístup k informáciám, ktoré mala fakticky k dispozícii katedra fakulty X verejnej vysokej školy Y?

§ 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

Prípád č. 2:

Základné právo na informácie o životnom prostredí

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Ústavnému súdu Slovenskej republiky bolo doručené podanie občianskeho združenia S. namietajúceho porušenie jeho práva podľa čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky, ku ktorému došlo konaním Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, Odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie a medzirezortných vzťahov (ďalej len „ministerstvo“) vo veci posudzovania vplyvov zámeru výstavby vodného diela S. na životné prostredie. Ministerstvo svojím postupom, ktorý nemal oporu v zákone porušilo ústavné právo združenia na informácie o životnom prostredí.

Proces posudzovania vplyvov zámeru výstavby vodného diela S. začal vo februári 1994, keď zákon NR SR č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie nebol súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky (jestvoval len jeho návrh, ktorý bol predložený na schválenie Národnej rade Slovenskej republiky). V čase začatia posudzovania bol účinný zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí. Zákon NR SR č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie nadobudol účinnosť 1. septembra 1994, t. j. v priebehu posudzovania zámeru výstavby vodnej stavby S.

Ústavný súd Slovenskej republiky sa 13. júla 2001 obrátil na ministerstvo so žiadosťou o vyjadrenie k podnetu navrhovateľa.

Ministerstvo vo svojom vyjadrení uviedlo:

1. Proces posudzovania zámeru začal na základe iniciatívy Vodohospodárskej výstavby, š. p., ktorý prejavil záujem podrobiť svoj investičný zámer environmentálnemu posúdeniu podľa návrhu zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

2. Ministerstvo z dôvodu možnosti praktického overenia budúcej zákonnej úpravy procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie posúdilo predložený zámer investora. Išlo teda o dobrovoľný proces posudzovania.

3. O tom, že o tomto dobrovoľnom procese posudzovania boli subjekty vrátane verejnosti dostatočne informované, svedčí i fakt, že zaslali ministerstvu svoj stanoviská k zámeru. Nik z týchto subjektov nenamietal nepotrebnosť, nekompletnosť, nedostatočnú informovanosť ohľadne postupu posudzovania projektu. Reakciou na postup ministerstva bol aj vznik občianskej iniciatívy občanov Ž. a H. H., ako i občianskeho združenia S.

4. Do 1. septembra 1994, keď nadobudol účinnosť zákon NR SR č. 127/1994 Z. z., nebolo vydané povolenie ohľadne výstavby vodného diela S.

5. Proces posúdenia vplyvu výstavby vodného diela S. na životné prostredie umožnilo verejnosti, orgánom samosprávy a dotknutým orgánom štátnej správy, aby uplatnili ochranu ich záujmov podľa zákona č. 17/1992 Zb., ktorý zakotvoval posudzovanie vplyvov na životné prostredie. Ministerstvo tým, že umožnilo verejnosti, súčasťou ktorej bolo i záujmové združenie S., predčasné informovanie o navrhovanej činnosti a jej možných vplyvoch na životné prostredie, nemohlo porušiť právo záujmového združenia S. na informácie podľa čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky.

Úloha: *Bolo postupom ministerstva porušené základné právo záujmového združenia S. na informácie podľa čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky?*

1. Čo bolo obsahom ústavného práva na informácie o životnom prostredí?

čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 244/1998 Z. z. – Každý má právo na včasnú a úplnú informáciu o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.

2. Vzťahovalo sa na predmetné ústavné právo čl. 51 Ústavy Slovenskej republiky?

čl. 51 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 244/1998 Z. z. – Domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

3. Podliehal zámer výstavby vodného diela S. podľa zákona č. 17/1992 Zb. posúdeniu z hľadiska jeho možných vplyvov na životné prostredie?

§ 20 ods. 1 zákona č. 17/1992 Zb. – Zámery na realizáciu činností uvedených v § 17 ods. 2 a 3 (ďalej len „zámery“) podliehajú pred vydaním rozhodnutia podľa osobitných predpisov²⁾ posúdeniu z hľadiska ich možných vplyvov na životné prostredie (ďalej len „posúdenie zámerov“).

§ 17 ods. 2 zákona č. 17/1992 Zb. – Každý, kto využíva územie alebo prírodné zdroje, projektuje, vykonáva alebo odstraňuje stavby, je povinný také činnosti

vykonávať len po zhodnotení ich vplyvov na životné prostredie a zaťaženie územia, a to v rozsahu ustanovenom týmto zákonom a osobitnými predpismi.

4. Ktorý orgán štátnej správy bol podľa zákona č. 17/1992 Zb. oprávnený vykonať posúdenie zámeru?

§ 21 ods. 1 prvá veta zákona č. 17/1992 Zb. – Posúdenie zámerov uvedených v prílohe č. 1 tohto zákona vykonávajú príslušné orgány štátnej správy určené zákonom Českej národnej rady a Slovenskej národnej rady (ďalej len „posudzujúce orgány“) po prerokovaní s ostatnými dotknutými orgánmi štátnej správy, s obcami, ktorých územia sa vplyvy zámerov dotýkajú, a s verejnosťou.

5. Bola výstavba vodného diela S. činnosťou podliehajúcou hodnoteniu vplyvov na životné prostredie podľa prílohy č. 1 k zákonu č. 17/1992 Zb.?

Príloha č. 1 zákona č. 17/1992 Zb. – Činnosti podliehajúce hodnoteniu vplyvov na životné prostredie v rámci Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky 8.6. Priehrady a vodné nádrže s výškou hrádze nad 3 m nad základnou škárou alebo s celkovým objemom zásobného priestoru nad 0,5 milióna m³.

6. Bolo možné podľa Ústavy Slovenskej republiky realizovať ústavné práva osoby v rámci postupu pred orgánom štátnej správy bez toho, aby existovala právna úprava takéhoto postupu dostupná každému z nositeľov základného práva a slobody na nediskriminačnom základe?

čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 244/1998 Z. z. – Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Prípad č. 3:

**Obmedzenie prístupu k informáciám
z dôvodu ochrany utajovaných skutočností**

(Mgr. Martin Cíferický)

V roku 2019 občianske združenie požiadalo podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) ministerstvo o sprístupnenie fotokópie originálu celej privatizačnej zmluvy, na základe ktorej Slovenská republika ako jediný akcionár akciovej spoločnosti predala v zastúpení ministerstvom 51 % akcií tejto spoločnosti zahraničnej súkromnej právnickej osobe.

Ministerstvo v rozhodnutí občianskemu združeniu oznámilo, že mu fotokópiu privatizačnej zmluvy – ako žiadateľovi o informáciu – podľa zákona č. 211/2000 Z. z. nespístupní. V rozhodnutí uviedlo, že zmluva je utajovanou skutočnosťou, ktorá patrí do oblasti medzinárodných rokovaní a ich prípravy vrátane medzinárodných rokovaní o zmluvných dokumentoch, ak to ich povaha vyžaduje. Zmluva je podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov zmluvou utajenou stupňa utajenia „Dôverné“ a obsahuje informácie, ktorých neoprávnenou manipuláciou by mohlo dôjsť k poškodeniu štátnych záujmov, verejných záujmov alebo právom chránených záujmov štátneho orgánu a tým k jednoduchej ujme na záujmoch Slovenskej republiky.

Úloha: Bolo rozhodnutie ministerstva vydané v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Aké podmienky musia byť splnené, aby mohla byť zmluva označená za medzinárodnú zmluvu?

čl. 2 bod 1 písm. a) Viedenského dohovoru o zmluvnom práve, ktorý bol vyhlásený vyhláškou č. 15/1988 Zb. o Viedenskom dohovore o zmluvnom práve – Zmluvou je medzinárodná dohoda uzavretá medzi štátmi písomnou formou, spravujúca sa medzinárodným právom, spísaná v jedinej alebo vo dvoch alebo viacerých súvisiacich listinách, nech je jej názov akýkoľvek.

2. Aké podmienky musia byť splnené podľa zákona č. 215/2004 Z. z., aby sa stala informácia utajovanou skutočnosťou stupňa utajenia „Dôverné“?

§ 2 písm. a) zákona č. 215/2004 Z. z. v znení zákona č. 221/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona je utajovanou skutočnosťou informácia alebo vec určená pôvodcom utajovanej skutočnosti, ktorú vzhľadom na záujem Slovenskej republiky treba chrániť pred vyzradením, zneužitím, poškodením, neoprávneným rozmnožením, zničením, stratou alebo odcudzením (ďalej len „neoprávnená manipulácia“) a ktorá môže vzniknúť len v oblastiach, ktoré ustanoví vláda Slovenskej republiky svojím nariadením.

§ 3 ods. 5 zákona č. 215/2004 Z. z. v znení zákona č. 221/2019 Z. z. – Stupňom utajenia Dôverné sa označuje utajovaná skutočnosť vtedy, ak by následkom neoprávnenej manipulácie s ňou mohlo dôjsť k poškodeniu štátnych záujmov, verejných záujmov alebo právom chránených záujmov štátneho orgánu, a tým k jednoduchej ujme na záujmoch Slovenskej republiky.

3. Môže utajovaná skutočnosť podľa nariadenia vlády SR č. 216/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností vzniknúť v oblasti medzinárodných zmlúv?

§ 1 písm. p) nariadenia vlády č. 216/2004 Z. z. – Utajovaná skutočnosť môže vzniknúť v oblasti medzinárodných rokovaní a ich prípravy vrátane medzinárodných rokovaní o zmluvných dokumentoch, ak to ich povaha vyžaduje, a medzinárodných zmlúv a ich plnenia, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú.

4. Mohlo ministerstvo zmluvu medzi ním a zahraničnou súkromnou spoločnosťou týkajúcu sa nakladania s verejnými financiami podľa zákona č. 211/2000 Z. z. utajiť ako celok jej označením za utajovanú skutočnosť?

§ 12 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia.

Prípad č. 4:

**Obmedzenie práva na informácie
z dôvodu ochrany duševného vlastníctva**

(Mgr. Martin Cíferický)

A. B. požiadal podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) mesto T. o sprístupnenie kópie doplnku územného plánu mesta.

Mestský úrad T. žiadateľovi A. B. sprístupnenie informácie odmietol z dôvodu, že územnoplánovacia dokumentácia je duševným vlastníctvom autora a ku kopírovaniu a šíreniu kompletného diela je potrebný súhlas autora. Autor predmetnej dokumentácie však takýto súhlas nedal.

Ako ďalší dôvod nesprístupnenia informácie uviedol, že územnoplánovacia dokumentácia síce bola objednaná na žiadosť mesta T. a je jeho majetkom, ale nebola financovaná z verejných prostriedkov, ale jej vyhotovenie bolo financované z prostriedkov súkromných firiem.

Úloha: *Bolo rozhodnutie Mestského úradu T. vydané v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z.?*

1. Môže povinná osoba odmietnuť sprístupnenie informácie z dôvodu ochrany duševného vlastníctva?

§ 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak tým možno porušiť ochranu duševného vlastníctva ustanovenú osobitným predpisom²³⁾ s výnimkou, ak osoba oprávnená podľa týchto osobitných predpisov²³⁾ na výzvu povinnej osoby na sprístupnenie informácie udelí súhlas.

2. Akú právnu povahu má územnoplánovacia dokumentácia podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)?

§ 8 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 279/2019 Z. z. – Územnoplánovacia dokumentácia komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné

využívanie územia, zosúladuje záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Územnoplánovacia dokumentácia sa spracúva pre stupeň celoštátny, regionálny, pre obce a časti obce.

§ 8 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 279/2019 Z. z. – Územnoplánovacia dokumentáciu tvoria Koncepcia územného rozvoja Slovenska, územný plán regiónu, územný plán obce, územný plán zóny.

§ 26 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 279/2019 Z. z. – Územné plány obcí a zón schvaľuje obec.

§ 27 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 279/2019 Z. z. – Obec schvaľuje územnoplánovacia dokumentáciu a jej záväzné časti vyhlasuje všeobecne záväzným nariadením.

3. Vzťahovala sa na územnoplánovacia dokumentáciu ochrana podľa Autorského zákona?

§ 3 ods. 1 zákona č. 185/2015 Z. z. v znení zákona č. 306/2018 Z. z. – Predmetom autorského práva je dielo z oblasti literatúry, umenia alebo vedy, ktoré je jedinečným výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora vnímateľným zmyslami, bez ohľadu na jeho podobu, obsah, kvalitu, účel, formu jeho vyjadrenia alebo mieru jeho dokončenia.

§ 5 písm. zákona č. 185/2015 Z. z. v znení zákona č. 306/2018 Z. z. – Za predmet autorského práva sa nepovažuje

a) myšlienka, spôsob, systém, metóda, koncept, princíp, objav alebo informácia, ktorá bola vyjadrená, opísaná, vysvetlená, znázornená alebo zahrnutá do diela,

b) text právneho predpisu, úradné rozhodnutie alebo súdne rozhodnutie, technická norma,²⁾ ako aj spolu s nimi vytvorená prípravná dokumentácia a ich preklad, bez ohľadu na to, či spĺňajú podmienky podľa § 3 ods. 1,

c) územnoplánovacia dokumentácia,³⁾ bez ohľadu na to, či spĺňa podmienky podľa § 3 ods. 1,

d) štátny symbol, symbol obce, symbol samosprávneho kraja; to neplatí, ak ide o dielo, ktoré je podkladom na vytvorenie symbolu,

e) prejav prednesený pri prerokúvaní vecí verejných, bez ohľadu na to, či spĺňa podmienky podľa § 3 ods. 1,

- f) denná správa; dennou správou je informácia o udalosti alebo skutočnosti, pričom za dennú správu sa nepovažuje dielo, ktoré o dennej správe informuje alebo v ktorom je denná správa zahrnutá,
- g) dielo tradičnej ľudovej kultúry,
- h) výsledok výkonu činnosti znalca, tlmočníka alebo prekladateľa podľa osobitného predpisu.⁴⁾

4. Kto podľa zákona č. 50/1976 Zb. uhrádza náklady spojené s obstaraním územnoplánovacej dokumentácie?

§ 19 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 279/2019 Z. z. – Náklady spojené s obstaraním územnoplánovacej dokumentácie uhrádza orgán územného plánovania, ktorý ju obstaráva. Orgán územného plánovania môže však požadovať čiastočnú alebo úplnú úhradu nákladov za obstaranie územnoplánovacej dokumentácie od orgánov štátnej správy, orgánov samosprávnych krajov, obcí, fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorých výhradná potreba vyvolala obstaranie územnoplánovacej dokumentácie.

5. Malo mesto T. podľa zákona č. 50/1976 Zb. právne postavenie orgánu územného plánovania?

§ 16 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 279/2019 Z. z. – Orgánmi územného plánovania sú obce, samosprávne kraje a okresné úrady v sídle kraja.

6. Bolo postupom mesta T. porušené právo žiadateľa A. B. na informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

Prípád č. 5:

**Obmedzenie prístupu k informáciám
z dôvodu ochrany obchodného tajomstva**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Pani E. T. požiadala podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky o sprístupnenie informácií týkajúcich sa bezpečnosti jadrovej elektrárne V1 J. B. (išlo o informácie z bezpečnostných správ týkajúce sa systému lokalizácie havárie, zalievania aktívnej zóny, radiačných následkov pri havárii a súhrnnej bezpečnostnej správy pre hermetickú zónu JE V1 po postupnej rekonštrukcii).

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky žiadosti nevyhovel z dôvodu, že požadované dokumenty obsahujú informácie, ktoré S. e., a. s. považuje za predmet svojho obchodného tajomstva. Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky taktiež uviedol, že nie je oprávnený rozhodovať o tom, čo je predmetom obchodného tajomstva S. e., a. s. podľa Obchodného zákonníka.

Úloha: *Bol postup Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky v súlade s platnou právnou úpravou?*

1. Mal Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky hmotnoprávne postavenie povinnej osoby podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 2 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Povinné osoby

(1) Osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

(2) Povinnými osobami sú ďalej právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona.²⁾

(3) Povinnými osobami sú ďalej aj právnické osoby založené povinnými osobami podľa odseku 1 a 2.

(4) Osobitný zákon môže ustanoviť povinnosť sprístupňovať informácie aj inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe.³⁾

2. Má povinná osoba povinnosť odmietnuť sprístupniť informáciu označenú ako obchodné tajomstvo?

§ 10 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Informácie označené ako obchodné tajomstvo¹⁷⁾ povinná osoba nesprístupní.

3. Bolo možné považovať informácie požadované pani E. T. z hmotnoprávneho hľadiska za predmet obchodného tajomstva podľa Obchodného zákonníka?

§ 17 druhá veta zákona č. 513/1991 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Obchodné tajomstvo tvoria všetky skutočnosti obchodnej, výrobnjej alebo technickej povahy súvisiace s podnikom, ktoré majú skutočnú alebo aspoň potenciálnu materiálnu alebo nemateriálnu hodnotu, nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné, majú byť podľa vôle podnikateľa utajené a podnikateľ zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie zabezpečuje.

4. Bol Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky povinný aplikovať zákonnú definíciu obchodného tajomstva podľa Obchodného zákonníka?

čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

5. Bolo možné sprístupnenie informácií týkajúcich sa bezpečnosti jadrovej elektrárne V1 J. B. považovať za porušenie alebo ohrozenie obchodného tajomstva podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 10 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Porušením alebo ohrozením obchodného tajomstva nie je najmä sprístupnenie informácie

a) týkajúcej sa závažného vplyvu na zdravie ľudí, svetové kultúrne a prírod-

né dedičstvo,¹⁸⁾ životné prostredie vrátane biologickej diverzity a ekologickej stability,¹⁹⁾

b) o znečisťovaní životného prostredia,²⁰⁾

c) ktorá sa získala za verejné prostriedky,^{7a)} alebo sa týka používania verejných prostriedkov, nakladania s majetkom štátu, majetkom obce, majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom právnických osôb zriadených zákonom, na základe zákona alebo nakladania s finančnými prostriedkami Európskej únie,

d) o štátnej pomoci²¹⁾ a informácie podľa § 3 ods. 2.

(3) Porušením alebo ohrozením obchodného tajomstva nie je ani zverejnenie zmluvy podľa § 5a.

§ 5a zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Povinne zverejňovaná zmluva

(1) Povinne zverejňovaná zmluva je písomná zmluva, ktorú uzaviera povinná osoba a ktorá obsahuje informáciu, ktorá sa získala za finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy^{7aa)} vrátane neštátnych účelových fondov, alebo sa týka používania týchto finančných prostriedkov, nakladania s majetkom štátu, majetkom obce, majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom právnických osôb zriadených zákonom alebo na základe zákona alebo nakladania s finančnými prostriedkami Európskej únie.

(2) Povinne zverejňovaná zmluva je aj písomná zmluva, ktorú uzaviera povinná osoba podľa § 2 ods. 3, v ktorej má štát alebo povinná osoba podľa § 2 ods. 1 a 2 výlučnú účasť alebo v ktorej majú štát a povinná osoba podľa § 2 ods. 1 a 2 spoločne výlučnú účasť alebo v ktorej majú štát a viaceré povinné osoby podľa § 2 ods. 1 a 2 spoločne výlučnú účasť a ktorá sa týka nakladania s jej majetkom; to neplatí, ak je zmluva uzatvorená v bežnom obchodnom styku v rozsahu predmetu podnikania alebo činnosti zapísanej v obchodnom registri alebo v inej úradnej evidencii.

(3) Namiesto zmluvy uzatvorenej v bežnom obchodnom styku v rozsahu predmetu podnikania alebo činnosti zapísanej v obchodnom registri alebo v inej úradnej evidencii povinnej osoby podľa odseku 2 a namiesto zmluvy podľa § 5a ods. 5 písm. c), d), i), j), r) a s) sa zverejňuje informácia o uzatvorení takejto zmluvy; to neplatí, ak sa zmluva uzavrela s fyzickou osobou, ktorá nie je podnikateľom. Na zverejňovanie informácie podľa prvej vety sa použijú odseky 6, 7, 9 a 14 rovnako.

(4) Ustanovenie povinne zverejňovanej zmluvy, ktoré obsahuje informáciu, ktorá sa podľa tohto zákona nesprístupňuje, sa nezverejňuje. Rovnako sa nemusia zverejniť časti povinne zverejňovanej zmluvy, ktorými sú technické

predlohy, návody, výkresy, projektové dokumentácie, modely, spôsob výpočtu jednotkových cien a vzory. Ustanovenia všeobecných obchodných podmienok sa nemusia zverejniť, ak časť obsahu povinne zverejňovanej zmluvy je určená odkazom na ne a zároveň totožné ustanovenia všeobecných obchodných podmienok boli zverejnené tou istou povinnou osobou spolu s inou povinne zverejňovanou zmluvou, ktorá už nadobudla účinnosť; pri takto povinne zverejňovanej zmluve sa uvedie v Centrálnom registri zmlúv (ďalej len „register“) alebo na webovom sídle odkaz na inú povinne zverejňovanú zmluvu, ktorá už nadobudla účinnosť.

(5) Povinne zverejňovanou zmluvou nie je

- a) služobná zmluva,^{7b)}
- b) pracovná zmluva a dohoda o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru;^{7c)} povinne zverejňovanou zmluvou však je kolektívna zmluva,
- c) zmluva týkajúca sa burzových obchodov a ich sprostredkovania,
- d) zmluva týkajúca sa cenných papierov alebo iných finančných nástrojov,
- e) zmluva uzavieraná v pôsobnosti Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva,
- f) zmluva, ktorej účelom je zabezpečenie ochrany a bezpečnosti v miestach, kde sa vykonáva väzba alebo trest odňatia slobody,
- g) zmluva, ktorej účelom je zabezpečenie potrieb cudzích zastupiteľských úradov v Slovenskej republike a zabezpečenie činnosti zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí,
- h) zmluva uzavieraná v pôsobnosti Štátnej pokladnice týkajúca sa finančných a platobných služieb,
- i) zmluva týkajúca sa obchodov zabezpečujúcich likviditu štátu a zmluva o zabezpečení poskytovania platobných služieb,
- j) zmluva o pôžičke podľa osobitného predpisu,^{7ca)}
- k) zmluva, ktorej účelom je zabezpečenie hospodárskej mobilizácie,^{7cb)}
- l) zmluva, ktorej účelom je realizácia aktívnych opatrení na trhu práce alebo podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím podľa osobitného zákona a ktorá sa uzatvára so zamestnancom, uchádzačom o zamestnanie alebo so záujemcom o zamestnanie,^{7cc)}
- m) zmluva o poskytovaní sociálnej služby, ktorá sa uzatvára s prijímateľom sociálnej služby,^{7cd)}
- n) zmluva týkajúca sa vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately uzavieraná s fyzickou osobou podľa osobitného predpisu^{7ce)} okrem zmluvy uzavieranej s fyzickou osobou, ktorá vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa osobitného predpisu,^{7cf)}
- o) zmluva týkajúca sa prevozu alebo uskladnenia vojenského materiálu, zbraní alebo streliva uzavieraná v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej re-

publiky, akciových spoločností v jeho zakladateľskej pôsobnosti a rozpočtových organizácií v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti,

p) zmluva, ktorej účelom je plnenie úloh Policajného zboru súvisiacich s bojom proti terorizmu a organizovanému zločinu, činnosťou služby kriminálnej polície, služby finančnej polície, so zaisťovaním osobnej bezpečnosti určených osôb, s ochranou objektov a so zabezpečením ochrany štátnej hranice,

q) zmluva týkajúca sa vyporiadania vlastníctva nehnuteľností do vlastníctva Národnej diaľničnej spoločnosti podľa osobitného zákona,^{7cg)}

r) zmluva, ktorej predmetom je umelecký výkon alebo použitie umeleckého výkonu^{7ch)} a zmluva, ktorú uzatvára povinná osoba s fyzickou osobou inej umeleckej profesie,^{7ci)}

s) zmluva týkajúca sa razby mincí, medailí, žetónov alebo obdobných predmetov.

Prípad č. 6:

**Obmedzenie prístupu k informáciám z dôvodu
ochrany osobných údajov**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Nadácia O. a d. požiadala o informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) týkajúce sa čísel služobných mobilných telefónov pridelených Miestnym úradom B. – R. zamestnancom mestskej časti podľa zákona SNR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave.

Miestny úrad B. – R. odmietol sprístupniť tieto informácie s odôvodnením, že ide o informácie, ktoré sa dotýkajú osobnosti a súkromia fyzických osôb a ich poskytnutie by bolo porušením práva na ochranu osobnosti a osobných údajov.

Úloha: *Bol postup Miestneho úradu B. – R. v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z.?*

1. Je mestská časť B. – R. povinnou osobou podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 2 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Povinné osoby

(5) Osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

(6) Povinnými osobami sú ďalej právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona.²⁾

(7) Povinnými osobami sú ďalej aj právnické osoby založené povinnými osobami podľa odseku 1 a 2.

(8) Osobitný zákon môže ustanoviť povinnosť sprístupňovať informácie aj inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe.³⁾

§ 1a ods. 2 zákona SNR č. 377/1990 Zb. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Mestská časť je územným samosprávnym a správnym celkom Bratislavy; združuje obyvateľov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Mestská časť vykonáva samosprávu Bratislavy a prenesenú pôsobnosť v rozsahu vymedzenom zákonom a štatútom Bratislavy (ďalej len „štatút“); v tomto rozsahu má postavenie obce.

2. Je mestská časť B. – R. povinná zverejniť na účely informovania verejnosti osobné údaje fyzickej osoby, ktorá je zamestnancom mestskej časti B. – R. podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme?

§ 9 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Povinná osoba sprístupní na účely informovania verejnosti osobné údaje fyzickej osoby, ktoré sú spracúvané v informačnom systéme za podmienok ustanovených osobitným zákonom⁹⁾ o fyzickej osobe, ktorá je verejným funkcionárom,^{16a)} poslancom obecného zastupiteľstva,^{16b)} predstaveným v štátnej službe,^{16c)} odborníkom plniacim úlohy pre člena vlády Slovenskej republiky, prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky alebo podpredsedu Národnej rady Slovenskej republiky,^{16d)} vedúcim zamestnancom vykonávajúcim práce vo verejnom záujme,^{16e)} vedúcim zamestnancom zamestnávateľa, ktorým je orgán verejnej moci,^{16f)} nadriadeným v služobnom pomere^{16g)} alebo členom hodnotiacej komisie alebo iného obdobného orgánu, ktorý sa zúčastňuje na procese rozhodovania o použití verejných prostriedkov.^{16h)} Podľa prvej vety sa sprístupňujú osobné údaje v rozsahu

- a) titul,
- b) meno,
- c) priezvisko,
- d) funkcia a deň ustanovenia alebo vymenovania do funkcie,
- e) pracovné zaradenie a deň začiatku výkonu pracovnej činnosti,
- f) miesto výkonu funkcie alebo pracovnej činnosti a orgán, v ktorom túto funkciu alebo činnosť vykonáva,
- g) mzda, plat alebo platové pomery a ďalšie finančné náležitosti priznané za výkon funkcie alebo za výkon pracovnej činnosti, ak sú uhrádzané zo štátneho rozpočtu alebo z iného verejného rozpočtu.

§ 2 ods. 1 zákona č. 552/2003 Z. z. v znení zákona č. 470/2019 Z. z. – Zamestnanec podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu k zamestnávateľovi uvedenému v § 1 ods. 2 pri výkone práce vo verejnom záujme, ako aj štatutárny orgán, ktorý je v pracovnoprávnom vzťahu k zamestnávateľovi.

§ 1 ods. 2 písm. a) zákona č. 552/2003 Z. z. v znení zákona č. 470/2019 Z. z. – Tento zákon sa vzťahuje na zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme k zamestnávateľom, ktorými sú a) štátne orgány, obce, vyššie územné celky a právnické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy,

3. Možno informáciu o číslach služobných mobilných telefónov pridelených Miestnym úradom B. – R. zamestnancom považovať podľa zákona č. 211/2000 Z. z. za informáciu dotýkajúcu sa osobnosti a súkromia fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy, na ktorej sprístupnenie je potrebný súhlas dotknutej osoby?

§ 9 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Informácie, ktoré sa dotýkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje osobitný zákon, alebo s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba.¹³⁾ Ustanovenia osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.¹⁴⁾

§ 9 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Informácie o osobných údajoch fyzickej osoby, ktoré sú spracúvané v informačnom systéme za podmienok ustanovených osobitným zákonom,⁹⁾ povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje zákon, alebo na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nemá spôsobilosť na právne úkony, taký súhlas môže poskytnúť jej zákonný zástupca.¹⁶⁾ Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba.¹³⁾

4. Má mestská časť B. – R. hmotnoprávne postavenie prevádzkovateľa podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov?

§ 5 písm. o) zákona č. 18/2018 Z. z. v znení zákona č. 221/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie o) prevádzkovateľom každý, kto sám alebo spoločne s inými vymedzí účel a prostriedky spracúvania osobných údajov a spracúva osobné údaje vo vlastnom mene; prevádzkovateľ alebo konkrétne požiadavky na jeho určenie môžu byť ustanovené v osobitnom predpise ale-

bo medzinárodnej zmluve, ktorou je Slovenská republika viazaná, ak takýto predpis alebo táto zmluva ustanovuje účel a prostriedky spracúvania osobných údajov,

5. Je mestská časť B. – R. podľa zákona č. 18/2018 Z. z. oprávnená poskytovať jej telefónne číslo, ak je to potrebné v súvislosti s plnením pracovných povinností?

§ 78 ods. 3 zákona č. 18/2018 Z. z. v znení zákona č. 221/2019 Z. z. – Prevádzkovateľ, ktorý je zamestnávateľom dotknutej osoby, je oprávnený poskytovať jej osobné údaje alebo zverejniť jej osobné údaje v rozsahu titul, meno, priezvisko, pracovné zaradenie, služobné zaradenie, funkčné zaradenie, osobné číslo zamestnanca alebo zamestnanecké číslo zamestnanca, odborný útvar, miesto výkonu práce, telefónne číslo, faxové číslo, adresa elektronickej pošty na pracovisko a identifikačné údaje zamestnávateľa, ak je to potrebné v súvislosti s plnením pracovných povinností, služobných povinností alebo funkčných povinností dotknutej osoby. Poskytovanie osobných údajov alebo zverejnenie osobných údajov nesmie narušiť vážnosť, dôstojnosť a bezpečnosť dotknutej osoby.

Prípad č. 7:

**Informačný filibustering ako prejav
zneužitia práva na informácie**

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

T. R. požiadal na základe zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) o sprístupnenie všetkých informácií, ktoré mala povinná osoba v dispozícii bez ich bližšieho určenia za obdobie január až júl 2020. Predmetom žiadosti boli rôzne informácie, ktoré nesúviseli s výkonom verejnej správy zabezpečovaných povinnou osobou.

T. R. netajil, že žiadosť o sprístupnenie podal s cieľom, aby činnosť povinnej osoby sťažil. Z obsahu ním vyžadovaných informácií nevyplývalo, že by mal záujem o ich reálne využitie. Z jeho strany nebola daná vážnosť prejavenej vôle o sprístupnenie informácie.

Povinná osoba považovala predmetný spôsob realizácie práva T. R. na informácie zaručeného v čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky za zneužitie jeho práva a neposkytla T. R. požadované informácie na základe § 18 zákona č. 211/2000 Z. z.

Úloha: *Bol postup povinnej osoby v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky?*

1. Akým spôsobom vymedzuje zákon č. 211/2000 Z. z. verejné subjektívne právo na prístup k informáciám?

§ 3 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

(1) Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

(2) Povinná osoba podľa § 2 ods. 3 sprístupní iba informácie o hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladaní s majetkom štátu majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom obce, o životnom prostredí,^{3a}) o úlohách alebo odborných službách týkajúcich sa životného prostredia a o obsahu, plnení a činnostiach vykonávaných na základe uzatvorenej zmluvy.

(3) Informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.

§ 2 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Povinné osoby

(1) Osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

(2) Povinnými osobami sú ďalej právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona.²⁾

(3) Povinnými osobami sú ďalej aj právnické osoby založené povinnými osobami podľa odseku 1 a 2.

(4) Osobitný zákon môže ustanoviť povinnosť sprístupňovať informácie aj inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe.³⁾

2) § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 584/2005 Z. z. § 1 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 149/1975 Zb. o archívnictve v znení neskorších predpisov

2. Aké hmotnoprávne podmienky musí osoba, ktorá žiada o sprístupnenie informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. spĺňať?

§ 3 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

(1) Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

(2) Povinná osoba podľa § 2 ods. 3 sprístupní iba informácie o hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladaní s majetkom štátu majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom obce, o životnom prostredí,^{3a)} o úlohách alebo odborných službách týkajúcich sa životného prostredia a o obsahu, plnení a činnostiach vykonávaných na základe uzatvorenej zmluvy.

(3) Informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.

3a) Zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí.

3. Možno považovať informácie, ktoré má povinná osoba v dispozícii, za informácie priamo nesúvisiace s príslušným úsekom verejnej správy?

§ 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

4. Požíva podľa Ústavy Slovenskej republiky výkon práva bez vážnosti prejavenej vôle žiadateľa získať informácie právnu ochranu?

čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

5. Musí povinná osoba v súvislosti s rozhodovacou činnosťou ohľadne prístupnenia informácie na základe žiadosti interpretovať zákon č. 211/2000 Z. z. tak, aby nedochádzalo k zneužívaniu práva súkromnou osobou vo verejnej správe?

čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Prípád č. 8:

Informácia povinnej osoby k dispozícii

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Mgr. J. K. požiadala Štatistický úrad Slovenskej republiky na základe zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) o sprístupnenie evidencie dochádzky zamestnancov z konkrétneho pracovného dňa.

Štatistický úrad Slovenskej republiky odmietol požadované informácie sprístupniť s odôvodnením, že ich nemá k dispozícii, lebo v originálnej podobe sa v jej dokumentácii nenachádzajú, navyše sa týkajú vnútornej činnosti právnickej osoby, ktorá nemá vplyv na vzťah povinnej osoby k verejnosti.

Úloha: Bolo porušené verejné subjektívne právo Mgr. J. K. na prístup k ňou požadovanej informácii?

1. Ktoré informácie sú predmetom prístupu podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

2. Mal Štatistický úrad Slovenskej republiky podľa zákona č. 211/2000 Z. z. hmotnoprávne postavenie povinnej osoby?

§ 2 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Povinné osoby

(1) Osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

(2) Povinnými osobami sú ďalej právnické osoby zriadené zákonom a práv-

nické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona.²⁾

(3) Povinnými osobami sú ďalej aj právnické osoby založené povinnými osobami podľa odseku 1 a 2.

(4) Osobitný zákon môže ustanoviť povinnosť sprístupňovať informácie aj inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe.³⁾

2) § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 584/2005 Z. z. § 1 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastrí nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 149/1975 Zb. o archívnictve v znení neskorších predpisov

3. Aké hmotnoprávne podmienky musí osoba, ktorá žiada o sprístupnenie informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. spĺňať?

§ 3 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

(1) Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

(2) Povinná osoba podľa § 2 ods. 3 sprístupní iba informácie o hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladaní s majetkom štátu majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom obce, o životnom prostredí,^{3a)} o úlohách alebo odborných službách týkajúcich sa životného prostredia a o obsahu, plnení a činnostiach vykonávaných na základe uzatvorenej zmluvy.

(3) Informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.

3a) Zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí.

4. Bola informácia požadovaná Mgr. J. K. predmetom povinného zverejňovania podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 5 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Každá povinná osoba podľa § 2 ods. 1 a 2 je povinná zverejniť tieto informácie:

a) spôsob zriadenia povinnej osoby, jej právomoci a kompetencie a popis organizačnej štruktúry,

b) miesto, čas a spôsob, akým možno získavať informácie; informácie o tom, kde možno podať žiadosť, návrh, podnet, sťažnosť alebo iné podanie,

- c) miesto, lehota a spôsob podania opravného prostriedku a možnosti súdneho preskúmania rozhodnutia povinnej osoby vrátane výslovného uvedenia požiadaviek, ktoré musia byť splnené,
 - d) postup, ktorý musí povinná osoba dodržiavať pri vybavovaní všetkých žiadostí, návrhov a iných podaní, vrátane príslušných lehôt, ktoré je nutné dodržať,
 - e) prehľad predpisov, pokynov, inštrukcií, výkladových stanovísk, podľa ktorých povinná osoba koná a rozhoduje alebo ktoré upravujú práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb vo vzťahu k povinnej osobe,
 - f) sadzobník správnych poplatkov,⁶⁾ ktoré povinná osoba vyberá za správne úkony, a sadzobník úhrad za sprístupňovanie informácií.
- 6) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

§ 5 ods. 5 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a orgány miestnej štátnej správy zverejňujú materiály programového, koncepčného a strategického charakteru a texty navrhovaných právnych noriem po ich uvoľnení na medzirezortné pripomienkové konanie.

§ 5 ods. 6 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Povinná osoba je povinná zverejniť označenie nehnuteľnej veci vrátane bytov a nebytových priestorov a hnutelnej veci, ktorej nadobúdacia cena bola vyššia ako 20-násobok minimálnej mzdy^{6a)} vo vlastníctve štátu, verejnoprávnej inštitúcie, obce, vyššieho územného celku alebo orgánu verejnej moci, ktorý táto povinná osoba previedla do vlastníctva alebo ktorý prešiel do vlastníctva inej osoby než orgánu verejnej moci, dátum prevodu alebo prechodu vlastníctva a právny titul, ako aj informácie o osobných údajoch a iných identifikačných údajoch osôb, ktoré nadobudli tento majetok do vlastníctva, a to v rozsahu

- a) meno a priezvisko, názov alebo obchodné meno,
- b) adresa pobytu alebo sídlo,
- c) identifikačné číslo, ak ide o právnickú osobu alebo fyzickú osobu – podnikateľa.

6a) § 2 ods. 1 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.

§ 5a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Povinne zverejňovaná zmluva je písomná zmluva, ktorú uzaviera povinná osoba a ktorá obsahuje informáciu, ktorá sa získala za finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy^{7aa)} vrátane neštátnych účelových fondov, alebo sa týka používania týchto finančných prostriedkov, nakladania

s majetkom štátu, majetkom obce, majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom právnických osôb zriadených zákonom alebo na základe zákona alebo nakladania s finančnými prostriedkami Európskej únie.

§ 5a ods. 5 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Povinne zverejňovanou zmluvou nie je

- a) služobná zmluva,^{7b)}
- b) pracovná zmluva a dohoda o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru;^{7c)} povinne zverejňovanou zmluvou však je kolektívna zmluva,
- c) zmluva týkajúca sa burzových obchodov a ich sprostredkovania,
- d) zmluva týkajúca sa cenných papierov alebo iných finančných nástrojov,
- e) zmluva uzavieraná v pôsobnosti Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva,
- f) zmluva, ktorej účelom je zabezpečenie ochrany a bezpečnosti v miestach, kde sa vykonáva väzba alebo trest odňatia slobody,
- g) zmluva, ktorej účelom je zabezpečenie potrieb cudzích zastupiteľských úradov v Slovenskej republike a zabezpečenie činnosti zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí,
- h) zmluva uzavieraná v pôsobnosti Štátnej pokladnice týkajúca sa finančných a platobných služieb,
- i) zmluva týkajúca sa obchodov zabezpečujúcich likviditu štátu a zmluva o zabezpečení poskytovania platobných služieb,
- j) zmluva o pôžičke podľa osobitného predpisu,^{7ca)}
- k) zmluva, ktorej účelom je zabezpečenie hospodárskej mobilizácie,^{7cb)}
- l) zmluva, ktorej účelom je realizácia aktívnych opatrení na trhu práce alebo podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím podľa osobitného zákona a ktorá sa uzatvára so zamestnancom, uchádzačom o zamestnanie alebo so záujemcom o zamestnanie,^{7cc)}
- m) zmluva o poskytovaní sociálnej služby, ktorá sa uzatvára s prijímateľom sociálnej služby,^{7cd)}
- n) zmluva týkajúca sa vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately uzavieraná s fyzickou osobou podľa osobitného predpisu-^{7ce)} okrem zmluvy uzavieranej s fyzickou osobou, ktorá vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa osobitného predpisu,^{7cf)}
- o) zmluva týkajúca sa prevozu alebo uskladnenia vojenského materiálu, zbraní alebo streliva uzavieraná v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky, akciových spoločností v jeho zakladateľskej pôsobnosti a rozpočtových organizácií v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti,
- p) zmluva, ktorej účelom je plnenie úloh Policajného zboru súvisiacich s bojom proti terorizmu a organizovanému zločinu, činnosťou služby kriminálnej

polície, služby finančnej polície, so zaisťovaním osobnej bezpečnosti určených osôb, s ochranou objektov a so zabezpečením ochrany štátnej hranice,

a) zmluva týkajúca sa vyporiadania vlastníctva nehnuteľností do vlastníctva Národnej diaľničnej spoločnosti podľa osobitného zákona,^{7cg)}

a) zmluva, ktorej predmetom je umelecký výkon alebo použitie umeleckého výkonu^{7ch)} a zmluva, ktorú uzatvára povinná osoba s fyzickou osobou inej umeleckej profesie,^{7ci)}

a) zmluva týkajúca sa razby mincí, medailí, žetónov alebo obdobných predmetov.

7b) § 27 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

7c) § 42 a 223 Zákonníka práce.

7ca) Zákon č. 200/1997 Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde v znení neskorších predpisov.

7cb) Napríklad § 7 ods. 11 zákona č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov.

7cc) Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

7cd) § 74 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 551/2010 Z. z.

7ce) Napríklad § 2, 48, § 53 ods. 7 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

7cf) § 71 ods. 1 písm. d) a e) zákona č. 305/2005 Z. z.

5. Týkala sa informácia požadovaná Mgr. J. K. úloh štátnej správy zabezpečovaných Štatistickým úradom Slovenskej republiky v rámci jeho pôsobnosti ustanovenej zákonom č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy?

§ 26 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Štatistický úrad Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť štátnej štatistiky.

Prípad č. 9:

**Podmienky vzniku fiktívneho negatívneho rozhodnutia
podľa zákona o slobode informácií**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Mgr. J. K. požiadala žiadosťou na základe zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) doručenou dňa 9. septembra 2020 Slovenskej komore exekútorov o sprístupnenie ňou vydaného interného normatívneho aktu, ktorým sa súdnym exekútorom odporúčal spôsob a pravidlá uloženia vymožených prostriedkov na bankových účtoch exekútora.

Mgr. J. K. žiadala o sprístupnenie interného normatívneho aktu, o ktorého existencii počula od exekútorov a ktorého obsah mal byť nezákonný.

Slovenská komora exekútorov žiadateľovi dňa 12. septembra 2020 oznámila, že postup súdneho exekútora upravuje zákon NR SR č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a teda nie je potrebné, aby Slovenská komora exekútorov vydala interný normatívny akt (smernicu). Prezídium Slovenskej komory exekútorov smernicu nevydalo a ani nie je zverejnená na webovom sídle komory. Súčasne Mgr. J. K. poučila, že proti jej rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

Mgr. J. K. nebola spokojná s odpoveďou samosprávnej stavovskej organizácie. Nepýtala sa predsa, ktorý zákon upravuje postup exekútora a či je niečo potrebné upraviť interným predpisom, ale žiadala sprístupniť interný akt Slovenskej komory exekútorov. Ak jej nebola informácia sprístupnená, mali jej byť oznámené dôvody nesprístupnenia.

Podľa názoru Mgr. J. K. Slovenská komora exekútorov zostala nečinná a v dôsledku toho vzniklo fiktívne rozhodnutie podľa § 18 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z.

Úloha: Konala Slovenská komora exekútorov v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z.?

1. Mala Slovenská komora exekútorov hmotnoprávne postavenie povinnej osoby podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 2 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Povinné osoby

- (1) Osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.
 - (2) Povinnými osobami sú ďalej právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona.²⁾
 - (3) Povinnými osobami sú ďalej aj právnické osoby založené povinnými osobami podľa odseku 1 a 2.
 - (4) Osobitný zákon môže ustanoviť povinnosť sprístupňovať informácie aj inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe.³⁾
- 2) § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 584/2005 Z. z. § 1 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 3) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 149/1975 Zb. o archívnictve v znení neskorších predpisov

2. Mala by Mgr. J. K. podľa zákona č. 211/2000 Z. z. právo na prístup k informáciám, ktoré mala Slovenská komora exekútorov k dispozícii?

§ 3 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

- (1) Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.
 - (2) Povinná osoba podľa § 2 ods. 3 sprístupní iba informácie o hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladaní s majetkom štátu majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom obce, o životnom prostredí,^{3a)} o úlohách alebo odborných službách týkajúcich sa životného prostredia a o obsahu, plnení a činnostiach vykonávaných na základe uzatvorenej zmluvy.
 - (3) Informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.
- 3a) Zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí.

3. Poskytla Slovenská komora exekútorov Mgr. J. K. požadovanú informáciu v súlade s § 18 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 18 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Ak povinná osoba poskytne žiadateľovi požadované informácie v rozsahu a spôsobom podľa § 16 v zákonom stanovenej lehote, urobí rozhodnutie zápisom v spise. Proti takému rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

4. Bola Slovenská komora exekútorov podľa zákona č. 211/2000 Z. z. nečinná?

§ 14 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Žiadosť o sprístupnenie informácií

(1) Žiadosť možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

(2) Zo žiadosti musí byť zrejmé, ktorej povinnej osobe je určená, meno, priezvisko, názov alebo obchodné meno žiadateľa, jeho adresa pobytu alebo sídlo, ktorých informácií sa žiadosť týka a aký spôsob sprístupnenia informácií žiadateľ navrhuje.

(3) Ak žiadosť nemá predpísané náležitosti uvedené v odseku 2, povinná osoba bezodkladne vyzve žiadateľa, aby v určenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako sedem dní, neúplnú žiadosť doplnil. Poučí žiadateľa aj o tom, ako treba doplnenie urobiť. Ak napriek výzve povinnej osoby žiadateľ žiadosť nedoplní a informáciu nemožno pre tento nedostatok sprístupniť, povinná osoba žiadosť odloží.

(4) Žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať.

(5) Na žiadosť povinná osoba písomne potvrdí podanie žiadosti a oznámi predpokladanú výšku úhrady za sprístupnenie informácie.

§ 17 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Lehoty na vybavenie žiadosti

(1) Žiadosť o sprístupnenie informácií povinná osoba vybaví bez zbytočného odkladu, najneskôr do ôsmich pracovných dní odo dňa podania žiadosti alebo odo dňa odstránenia nedostatkov žiadosti podľa § 14 ods. 2 a 3 a do 15 pracovných dní, ak sa sprístupňuje informácia nevidiacej osobe v prístupnej forme podľa § 16 ods. 2 písm. a), ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Zo závažných dôvodov môže povinná osoba predĺžiť lehotu (ods. 1), najviac však o osem pracovných dní a o 15 pracovných dní, ak sa sprístupňuje informácia nevidiacej osobe v prístupnej forme podľa § 16 ods. 2 písm. a). Závažnými dôvodmi sú:

- a) vyhľadávanie a zber požadovaných informácií na inom mieste, ako je sídlo povinnej osoby vybavujúcej žiadosť,
- b) vyhľadávanie a zber väčšieho počtu oddelených alebo odlišných informácií požadovaných na sprístupnenie v jednej žiadosti,
- c) preukázateľné technické problémy spojené s vyhľadávaním a sprístupňovaním informácie, o ktorých možno predpokladať, že ich možno odstrániť v rámci predĺženej lehoty.

(3) Predĺženie lehoty povinná osoba oznámi žiadateľovi bezodkladne, najneskôr pred uplynutím lehoty (ods. 1). V oznámení uvedie dôvody, ktoré viedli k predĺženiu lehoty.

§ 18 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Ak povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti neposkytla informácie či nevydala rozhodnutie a ani informáciu nesprístupnila, predpokladá sa, že vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu. Za deň doručenia rozhodnutia sa v tomto prípade považuje tretí deň od uplynutia lehoty na vybavenie žiadosti (§ 17).

5. Vzniklo konaním Slovenskej komory exekútorov, ktorá poskytla informáciu, aj keď v inom rozsahu než žiadala Mgr. J. K. fiktívne rozhodnutie podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 18 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Prípad č. 10:

Povinnosť orgánu verejnej správy sprístupniť informácie na základe žiadosti a ochrana osobných údajov

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Rakúska nezisková organizácia, ktorá sa zaoberala spoločenskými vplyvmi prevodov vlastníctva poľnohospodárskej a lesnej pôdy a podielala sa svojimi stanoviskami na tvorbe právnych predpisov v rámci predmetnej oblasti požiadala v apríli 2005 tirolský Úrad pre prevod nehnuteľností (Landes-Grundverkehrs-kommission) o sprístupnenie jeho rozhodnutí vydaných od začiatku tohto roku. V tejto súvislosti súhlasila s anonymizáciou osobných údajov v rozhodnutiach a ponúkla, že nahradí náklady s tým spojené.

Úrad poskytnutie informácií odmietol s poukazom na nedostatok času a pracovníkov, ktorí by tieto úkony vykonali.

V ďalšej podanej žiadosti sa nezisková organizácia dovoľavala povinnosti poskytovať informácie, ktoré úrad vyplývali zo zákona o slobodnom prístupe k informáciám (Tiroler Auskunftspflichtgesetz). Požadovala v anonymizovanej podobe všetky rozhodnutia, ktoré úrad vydal od začiatku roku 2000. I túto žiadosť úrad zamietol. Argumentoval, že i keby sa na požadované informácie vzťahoval zákon o slobodnom prístupe k informáciám, podľa tohto zákona povinnosť poskytnúť informácie je vylúčená, pokiaľ by jej plnením, t. j. vyhľadávaním, zhromažďovaním a anonymizáciou bolo ohrozené jeho riadne fungovanie.

Následnú žalobu neziskovej organizácie vnútroštátne rakúske súdy zamietli. Nezisková organizácia podala sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva.

Úloha: Bolo postupom Úradu pre prevod nehnuteľností porušené právo neziskovej organizácie podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd?

1. Zahŕňa sloboda prejavu podľa Dohovoru právo na informácie?

čl. 10 Dohovoru –

Sloboda prejavu

1. Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

2. Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré stanovuje zákon, a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky, ochranu povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

2. Bolo možné považovať zameranie činnosti rakúskej neziskovej organizácie za činnosť, ktorá sa dotýkala verejného záujmu a samotný jej záujem a úsilie zhromažďovať informácie o rozhodnutiach orgánov týkajúcich sa ochrany poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu za činnosť dotýkajúcu sa verejného záujmu?

čl. 10 Dohovoru –

3. Mal zásah zo strany Úradu pre prevod nehnuteľností ako orgánu verejnej správy oporu v zákone a vylučoval zákon sprístupnenie požadovanej informácie?

čl. 10 ods. 2 Dohovoru –

4. Sledoval zásah zo strany Úradu pre prevod nehnuteľností legitímny cieľ, t. j. ochranu práv tretích osôb?

čl. 10 ods. 2 Dohovoru –

5. Bolo možné považovať úplné a bezpodmienečné odmietnutie žiadosti o informácie zo strany Úradu pre prevod nehnuteľností za primeraný zásah v situácii, keď dôvod pre odmietnutie bol síce relevantný, ale nedostatočný?

čl. 10 ods. 2 Dohovoru –

PETIČNÉ PRÁVO A PRÁVO PODAŤ SŤAŽNOSŤ – PRÁVNA ZÁRUKA OCHRANY PRÁV VO VEREJNEJ SPRÁVE

Prípád č. 1:

Hmotnoprávne podmienky realizácie petičného práva

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Navrhovatelia P. S., bytom P. a T. B., bytom P. namietali porušenie svojho petičného práva zaručeného Ústavou Slovenskej republiky postupom mesta P. – Mestskej polície P. ako poriadkového orgánu mesta P.

K porušeniu malo dôjsť 10. marca 2000 v popoludňajších hodinách na Hlavnej ulici v P., kde navrhovatelia (spolu s ďalšími osobami) zorganizovali petičnú akciu „Petícia za vyvesenie tibetskej vlajky“. Počas trvania tejto akcie niektorí jej účastníci bubnovali na tamtamy. Akcia sa stala predmetom pozornosti zamestnancov Mestskej polície P. Tí žiadali osoby poverené zberom podpisov pod petíciu o predloženie povolenia na zvláštne užívanie priestranstva. Takýto postup poriadkového orgánu mesta P. považovali navrhovatelia za rozporný so zákonom č. 85/1990 Zb. o petičnom práve i s Ústavou Slovenskej republiky.

Podľa mesta P. jediným dôvodom na zásah zamestnancov mestskej polície bola práve hudobná produkcia (bubnovanie). To nemožno z právneho hľadiska považovať za súčasť výkonu petičného práva. Postupom zamestnancov dožadujúcich sa povolenia na zvláštne užívanie verejného priestranstva, preto nemohlo dôjsť k zásahu do ústavného práva navrhovateľov.

Úloha: *Bolo postupom mesta P. – Mestskej polície P. porušené petičné právo P. S. a T. B.?*

1. Boli navrhovatelia P. S. a T. B. podľa Ústavy Slovenskej republiky nositeľmi petičného práva?

čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 9/1999 Z. z. – Petičné právo sa zaručuje. Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami.

2. Bolo možné podľa zákona č. 85/1990 Zb. výkonu petičného práva brániť?

§ 2 prvá veta zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 242/1998 Z. z. – Vo výkone petičného práva sa nesmie nikomu brániť.

3. Ustanovoval zákon č. 85/1990 Zb. obmedzenia výkonu petičného práva?

§ 2 druhá veta zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 242/1998 Z. z. – Výkon tohto práva nesmie byť nikomu na ujmu.

§ 4 ods. 2 zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 242/1998 Z. z. – Na účel uvedený v odseku 1 možno petíciu a podpisové hárky vystaviť na miestach prístupných verejnosti. Na to nie je potrebné povolenie orgánu verejnej správy, nesmie však nastať obmedzenie cestnej premávky, rušenie verejného poriadku ani iné obmedzenie práv a právom chránených záujmov iných osôb.

4. Bol v danom prípade naplnený niektorý z legitímnych dôvodov obmedzenia výkonu petičného práva podľa zákona č. 85/1990 Zb.?

§ 4 ods. 2 zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 242/1998 Z. z.

5. Ustanovoval zákon č. 85/1990 Zb. právomoc orgánu verejnej moci brániť vo výkone petičného práva z dôvodov, ktoré priamo nesúvisia s jeho výkonom?

§ 4 ods. 2 zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 242/1998 Z. z.

Prípad č. 2:

Petícia ako podmienka zákazu hazardu

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky podala Ústavnému súdu Slovenskej republiky dňa 18. januára 2016 návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade § 10 ods. 6 zákona č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v časti „Všeobecne záväzné nariadenie podľa odseku 5 písm. d) môže obec vydať, ak sa obyvatelia obce petíciou sťažujú, že sa v obci narúša verejný poriadok v súvislosti s hraním hazardných hier, pričom takúto petíciu musí podporiť najmenej 30 % obyvateľov obce, ktorí dovŕšili vek 18 rokov veku“ s Ústavou Slovenskej republiky.“

Podľa navrhovateľov predmetná úprava zasahovala do princípov ústavou garantovaného práva na samosprávu. Napadnutá právna úprava bola podľa navrhovateľov taktiež v rozpore s čl. 27 ods. 1 ústavy upravujúcim petičné právo, pretože „uplatnenie petičného práva musí byť vždy slobodné, a to nielen čo do jeho samotného výkonu podpísaním petície, avšak aj z hľadiska jeho obsahu, teda vznesenej požiadavky, ktorá sa petíciou sleduje. Takto vymedzený obsah petície núti obyvateľov k výkonu petičného práva s odôvodnením len a výlučne spôsobom predpísaným zákonodarcom.“

Úloha: Obmedzovala úprava petičného práva v zákone č. 171/2005 Z. z. výkon územnej samosprávy?

1. Predstavuje územná samospráva úplne alebo čiastočne samostatné, od odborných pokynov nezávislé vykonávanie verejných záležitostí neštátnym nositeľom verejnej správy v jeho vlastnom mene?

čl. 64 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 427/2015 Z. z. – Základom územnej samosprávy je obec. Územnú samosprávu tvorí obec a vyšší územný celok.

čl. 64a Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 427/2015 Z. z. – Základom územnej samosprávy je obec. Územnú samosprávu tvorí obec a vyšší obec a vyšší územný celok sú samostatné územné samosprávne

a správne celky Slovenskej republiky združujúce osoby, ktoré majú na ich území trvalý pobyt. Podrobnosti ustanoví zákon.

2. Predpokladá Ústava Slovenskej republiky uskutočňovanie územnej samosprávy miestnym spoločenstvom aj vo formách priamej demokracie?

čl. 67 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 427/2015 Z. z. – Územná samospráva sa uskutočňuje na zhromaždeniach obyvateľov obce, miestnym referendom, referendom na území vyššieho územného celku, orgánmi obce alebo orgánmi vyššieho územného celku. Spôsob vykonania miestneho referenda a referenda na území vyššieho územného celku ustanoví zákon.

3. Mala úprava § 10 ods. 6 zákona č. 171/2005 Z. z. potenciál posilniť vzťah obyvateľov obce k obci, resp. k jej orgánu a ním vykonávaným verejným úlohám?

čl. 69 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 427/2015 Z. z. – Orgánmi obce sú a) obecné zastupiteľstvo, b) starosta obce.

čl. 69 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 427/2015 Z. z. – Obecné zastupiteľstvo tvoria poslanci obecného zastupiteľstva. Poslancov volia na štvorročné obdobie obyvatelia obce, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Voľby poslancov sa uskutočňujú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

4. Malo by podanie petície podľa zákona č. 171/2005 Z. z. za následok vznik právneho nároku na vyhovieť návrhu v nej uvedenej obecným zastupiteľstvom, v ktorého kompetencii je schvaľovať všeobecne záväzné nariadenie obce?

§ 5 ods. 5 zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 29/2015 Z. z. – Príslušný orgán verejnej moci je povinný prešetriť a vybaviť petíciu tak, aby zistil skutočný stav veci, jeho súlad alebo rozpor s právnymi predpismi a verejným alebo iným spoločným záujmom. Výsledok vybavenia petície písomne oznámi do 30 pracovných dní od doručenia petície alebo od odstránenia jej nedostatkov podľa odseku 4 zástupcovi. Vo zvlášť zložitých prípadoch, príslušný orgán verejnej moci písomne oznámi zástupcovi, že petícia sa vybaví v lehote najne-

skôr do 60 pracovných dní. Ak tento zákon neustanovuje inak, pri prešetroaní petície sa primerane postupuje podľa osobitného predpisu.⁷⁾

7) Zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach.

5. Je možné považovať inštitút petície za príkaz obyvateľov obce zvoleným poslancom obecného zastupiteľstva, ktorým by mohol byť dotknutý zákaz imperatívneho mandátu podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení?

§ 26 zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 125/2015 Z. z. – Poslanec skladá sľub, ktorý znie: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem riadne plniť svoje povinnosti, ochraňovať záujmy obce, dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy, a pri výkone svojej funkcie poslanca obecného zastupiteľstva ich budem uplatňovať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.“

Prípád č. 3:

Petícia podaná mestskému zastupiteľstvu*(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

Traja obyvatelia mesta R., členovia petičného výboru, podali dňa 31. marca 2016 Ústavnému súdu Slovenskej republiky sťažnosť, v ktorej namietali porušenie ich základného práva podľa čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky mestom R. – Mestským zastupiteľstvom pri prejednaní „Petície za kompletnú rekonštrukciu miestnej komunikácie spájajúcej mesto R. a Zariadenie pre seniorov J. S. n. o. R. – H“. Petíciu podanú 12. februára 2016 podpísali približne 3 % obyvateľov mesta R. starších ako 18 rokov. Žiadali, aby sa príslušné samosprávne orgány začali urýchlene zaoberať zásadnou rekonštrukciou miestnej komunikácie spájajúcou mesto R. a Zariadenie pre seniorov J. S. n. o. R. – H.

Mesto R. prípisom č. 5507/2015 z 1. decembra 2015 oznámilo, že petícia bola prerokovaná mestským zastupiteľstvom 26. novembra 2015 s tým, že tejto petícii nevyhovelo a uložilo „mestskému zastupiteľstvu pokračovať v rokovaniach so spoluvlastníkmi tak, aby bolo možné využiť európske fondy na rekonštrukciu cesty“.

Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti argumentovali, že podľa § 5 ods. 5 zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve bolo mestské zastupiteľstvo povinné skúmať súlad alebo rozpor petície s právnymi predpismi a verejným alebo iným spoločným záujmom, čo sa však podľa sťažovateľov nestalo. „Mesto odmietlo petíciu bez toho, aby zistilo súlad, resp. nesúlad obsahu petície s právnymi predpismi. Mestské zastupiteľstvo nebolo oprávnené odmietnuť petíciu, pretože k takémuto úkonu ho zákon nespĺnomocňuje. Zároveň mesto R. svoje stanovisko riadne a presvedčivo neodôvodnilo a nepresvedčilo tak osoby, ktoré podali petíciu o zákonnosti a vhodnosti svojho postupu.“

Sťažovatelia k ústavnej sťažnosti priložili ako podklad správu s názvom „Petícia za opravu cesty vedúcej k zariadeniu pre seniorov“. V časti správy označenej ako „Skutkový stav“ bola bližšie opísaná problematika prístupovej cesty k zariadeniu – obsahovala informáciu o tom, že predmetná cesta je lesnou investičnou cestou, a nie miestnou komunikáciou. Správa obsahovala návrh zriadiť vecné bremeno s právom prechodu a tiež záver, že „mesto nemôže vykonať opravu cesty výlučne z vlastných zdrojov, preto by bolo potrebné finančné prostriedky združiť“. Obsah predmetnej správy bol uvedený aj v oznámení výsledku vybavenia petície uverejnenom na webovom sídle mesta R. dňa 29. novembra 2015.

Úloha: Postupovalo mesto R. pri prešetroení a vybavení petície v súlade so zákonom č. 85/1990 Zb.?

1. Bolo mestské zastupiteľstvo mesta R. orgánom verejnej moci, na ktorý sa mohli obyvatelia mesta obrátiť s petíciou?

§ 1 ods. 2 zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 29/2015 Z. z. – Na účely tohto zákona orgánmi verejnej moci sú a) štátne orgány, b) orgány územnej samosprávy, c) osoby, ktorým zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach iných osôb.

2. Bolo povinné mestské zastupiteľstvo mesta R. prijať „Petíciu za kompletnú rekonštrukciu miestnej komunikácie spájajúcej mesto R. a Zariadenie pre seniorov J. S. n. o. R. – H.“ z 12. februára 2016?

§ 5 ods. 3 prvá veta zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 29/2015 Z. z. – Orgán verejnej moci, ktorému bola petícia doručená, je povinný petíciu prijať.

3. Týkala sa „Petícia za kompletnú rekonštrukciu miestnej komunikácie spájajúcej mesto R. a Zariadenie pre seniorov J. S. n. o. R. – H.“ verejného záujmu alebo iného spoločného záujmu?

§ 1 ods. 1 zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 29/2015 Z. z. – Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného záujmu alebo iného spoločného záujmu so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami (ďalej len „petícia“) na orgány verejnej moci.

4. Súvisel predmet „Petície za kompletnú rekonštrukciu miestnej komunikácie spájajúcej mesto R. a Zariadenie pre seniorov J. S. n. o. R. – H.“ s plnením úloh mesta R. a s jeho hospodárením s finančnými prostriedkami?

§ 7 ods. 1 zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 29/2015 Z. z. – Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov.

5. Malo mestské zastupiteľstvo ako orgán mesta právomoc vybaviť „Petíciu za kompletnú rekonštrukciu miestnej komunikácie spájajúcej mesto R. a Zariadenie pre seniorov J. S. n. o. R. – H.“?

§ 11 ods. 1 písm. a) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené a) určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu, ktorý užíva, schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku a kontrolovať hospodárenie s ním,

6. Dodržalo mesto R. zákon č. 85/2015 Z. z., ak priebežne informovalo petičný výbor o priebehu vybavovania petície, t. j. oznámilo prípisom z 27. októbra 2015, že petícia bude prerokovaná na zasadnutí mestského zastupiteľstva 26. novembra 2015?

§ 5 ods. 5 zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 29/2015 Z. z. – Príslušný orgán verejnej moci je povinný prešetriť a vybaviť petíciu tak, aby zistil skutočný stav veci, jeho súlad alebo rozpor s právnymi predpismi a verejným alebo iným spoločným záujmom. Výsledok vybavenia petície písomne oznámi do 30 pracovných dní od doručenia petície alebo od odstránenia jej nedostatkov podľa odseku 4 zástupcovi. Vo zvlášť zložitých prípadoch, príslušný orgán verejnej moci písomne oznámi zástupcovi, že petícia sa vybaví v lehote najneskôr do 60 pracovných dní. Ak tento zákon neustanovuje inak, pri prešetroaní petície sa primerane postupuje podľa osobitného predpisu.⁷⁾

7) Zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach.

7. Porušilo mesto R. zákon č. 85/1990 Zb., ak petičnému výboru nebolo umožnené vystúpiť na zasadnutí mestského zastupiteľstva, na ktorom bola petícia prerokovaná?

§ 5 ods. 2 zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 29/2015 Z. z. – Iný vecne príslušný orgán verejnej moci ako orgán verejnej moci uvedený v odseku 1 prerokuje petíciu so zástupcom a petičným výborom vtedy, ak petíciu podporilo najmenej 1000 osôb alebo aspoň 8 % osôb oprávnených voliť do orgánov samosprávy obce,^{3a)} ktorej bola petícia určená.

§ 5 ods. 3 zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 29/2015 Z. z. – Ak je petícia podľa odseku 2 určená obecnému zastupiteľstvu alebo zastupiteľstvu samosprávneho kraja, je zastupiteľstvo povinné petíciu prerokovať na svojom za-

sadnutí a umožniť vystúpiť počas prerokovania petície zástupcovi a členom petičného výboru.

8. Zverejnilo mesto R. výsledok vybavenia petície na svojom webovom sídle v zákonom ustanovenej lehote?

§ 5 ods. 7 zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 29/2015 Z. z. – Orgán verejnej moci je povinný zverejniť výsledok vybavenia petície na svojom webovom sídle,^{2c)} ak ho má zriadené a na elektronickej úradnej tabuli,^{2d)} ak to technické podmienky umožňujú, a to do desiatich pracovných dní od jej vybavenia. Povinnosti podľa osobitných predpisov^{2e)} nie sú prvou vetou dotknuté.

2c) § 2 ods. 1 písm. u) zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2d) § 34 zákona č. 305/2013 Z. z.

2e) Napríklad zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 11 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 84/2014 Z. z.

Prípád č. 4:

Právna povaha vybavenia sťažnosti podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Dňa 5. septembra 2020 Rada pre vysielanie a retransmisiu upovedomila J. K., ktorý podal 15. augusta 2020 písomnú sťažnosť podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisiu a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách, že jeho sťažnosťou sa zaoberala, avšak nenašla dôvody na začatie správneho konania podľa § 14a ods. 9. Sťažnosť J. K. smerujúcu voči programu Správy RTVS zo dňa 14. augusta 2020 posúdila ako neopodstatnenú.

J. K. podal správnu správnu žalobu podľa § 177 Správneho súdneho poriadku, v ktorej namietal, že oznámenie Rady pre vysielanie a retransmisiu malo za následok ujmu na jeho subjektívnych právach, konkrétne zasiahlo do jeho základného práva zaručeného v čl. 27 Ústavy Slovenskej republiky.

Rada pre vysielanie a retransmisiu sa k podanej správnej žalobe vyjadrila, že pri prešetrovaní sťažnosti nekonala o právach sťažovateľa. Jej činnosť v súlade so zákonom smerovala k zisteniu, či sťažnosť obsahuje skutočnosti nasvedčujúce tomu, že mohlo dôjsť k porušeniu zákona č. 308/2000 Z. z. vo verejnom záujme.

Úloha: Bol správny súd povinný zamietnuť rozsudkom správnu žalobu J. K. podľa Správneho súdneho poriadku?

1. Čo je predmetom prieskumu v správnom súdnictve na základe žaloby podľa Správneho súdneho poriadku?

§ 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

2. Možno písomné upovedomenie sťažovateľa J. K. o výsledku prešetrenia jeho sťažnosti, v ktorom Rada pre vysielanie a retransmisiu označila sťažnosť za neodpodstatnenú, považovať za rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy na účely Správneho súdneho poriadku?

§ 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie

b) rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka,

c) opatrením orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté,

3. Mohlo byť postupom pri prešetrovaní a vybavovaní sťažnosti podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. dotknuté základné právo J. K. podľa čl. 27 Ústavy Slovenskej republiky?

čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Petičné právo sa zaručuje. Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami.

4. Bolo postupom Rady pre vysielanie a retransmisiu ako právnickej osoby so sídlom v Bratislave, ktorá má pri výkone štátnej správy v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie postavenie orgánu štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, dotknuté základné právo J. K. podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky v situácii, keď Rada konala o jeho podanej sťažnosti v súlade s § 14a zákona č. 308/2000 Z. z.?

čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

§ 14a ods. 12 zákona č. 308/2000 Z. z. v znení zákona č. 129/2020 Z. z. – Na konanie o sťažnosti na porušenie tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o sťažnostiach.^{21a)}

21a) Zákon č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach.

5. Čo môže byť predmetom správnej žaloby podľa Správneho súdneho poriadku?

§ 177 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

Prípad č. 5:

Vybavovanie sťažnosti podľa Exekučného poriadku

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

JUDr. J. K. podal dňa 25. augusta 2019 Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky sťažnosť podľa zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov na postup súdneho exekútora JUDr. P. H. a Slovenskej komory exekútorov v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 1487/20.

Namietal, že súdny exekútor mu nevrátil zloženú dražobnú zábezpeku a doplatok najvyššieho podania, spolu vo výške 248 955 €, a že v exekučnom konaní nepokračoval v súlade s Exekučným poriadkom. Vo vzťahu ku Slovenskej komore exekútorov namietal, že nevybavila jeho sťažnosť na súdneho exekútora JUDr. P. H. v predmetnej veci včas a riadne. Dňa 18. apríla 2020 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky oznámilo sťažovateľovi predĺženie lehoty na vybavenie sťažnosti o 30 dní z dôvodu náročnosti prešetrovania veci.

Podaním z 21. apríla 2020 si Oddelenie kontroly a sťažnosti Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky vyžiadalo stanovisko a spis od Sekcie civilného práva, Odboru exekučného práva a znaleckej činnosti a podaním z 26. mája 2020 urgovalo zaslanie odpovede. Z dôvodu veľkého nápadu vecí vec však nebola prešetrená do 11. augusta 2020.

Ministerstvo listom z 11. augusta 2020 oznámilo sťažovateľovi JUDr. J. K., že sťažnosť prešetrí a o výsledku ho bude informovať, pričom predlžuje lehotu na vybavenie sťažnosti za účelom zabezpečenia podkladov.

V tento deň taktiež zaslalo žiadosť exekútorovi JUDr. P. H. o predloženie originálu predmetného exekútorského spisu a vyjadrenia k veci v lehote 10 dní od doručenia sťažnosti. Žiadosť bola súdnemu exekútorovi JUDr. P. H. doručená 15. augusta 2020. Ten však na žiadosť ministerstva nereagoval.

Ministerstvo samostatným listom dňa 11. augusta 2020 požiadalo Slovenskú komoru exekútorov o predloženie vyjadrenia a sťažnostného spisu vedeného v predmetnej veci. Dňa 27. septembra 2020 Slovenská komora exekútorov oznámila Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, že sťažnosť sťažovateľa JUDr. J. K. neeviduje a teda nemôže ministerstvu zaslať sťažnostný spis. JUDr. J. K. však dôkazmi o prevzatí zásielok spochybnil v rámci prešetrovania sťažnosti obranu komory o nedoručení sťažnosti navrhovateľa.

Úloha: Bol postup Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pri vybavovaní sťažnosti JUDr. J. K. v súlade s právnou úpravou?

1. Ustanovuje zákon NR SR č. 233/1995 Z. z. osobitné pravidlá pre podávanie a vybavovanie sťažností?

§ 218c zákon NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 46/2020 Z. z. –

Osobitné ustanovenie o sťažnostiach

Ak tento zákon niektoré skutočnosti súvisiace s prijímaním, evidovaním a vybavovaním sťažností neupravuje, postupuje sa podľa osobitného zákona.^{17c)}
17c) Zákon č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach.

2. Mal JUDr. J. K. podľa zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. právo obrátiť sa sťažnosťou na Ministerstvo a na Slovenskú komoru exekútorov?

§ 218a ods. 1 prvá veta zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 46/2020 Z. z. – Fyzické osoby a právnické osoby (ďalej len „sťažovateľ“) sa môžu obracať na ministerstvo a na komoru so sťažnosťami na činnosť komory a na činnosť exekútorov.

3. Kto bol podľa zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. príslušný vybaviť sťažnosti JUDr. J. K.?

§ 218a ods. 1 druhá a tretia veta zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 46/2020 Z. z. – Sťažnosti na činnosť komory vybavuje ministerstvo. Sťažnosti na činnosť exekútorov vybavuje komora.

4. Bol JUDr. J. K. podľa zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. oprávnený požiadať Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti Slovenskou komorou exekútorov?

§ 218a ods. 1 štvrtá veta zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 46/2020 Z. z. – Sťažovateľ môže požiadať ministerstvo o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou.

§ 218b ods. 4 zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 46/2020 Z. z.
– Ak je sťažovateľ toho názoru, že sťažnosť nebola komorou riadne a včas vybavená, môže požiadať ministerstvo o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou.

5. Vybavilo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky sťažnosť JUDr. J. K. v lehote podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach?

§ 13 zákona č. 9/2010 Z. z. v znení zákona č. 6/2019 Z. z. –

Lehota na vybavenie sťažnosti

(1) Príslušný orgán verejnej správy je povinný sťažnosť vybaviť do 60 pracovných dní.

(2) Ak je sťažnosť náročná na prešetrenie, môže vedúci orgánu verejnej správy alebo ním splnomocnený zástupca lehotu podľa odseku 1 predĺžiť pred jej uplynutím o 30 pracovných dní.

(3) Lehota na vybavenie sťažnosti začína plynúť prvým pracovným dňom nasledujúcim po dni jej doručenia orgánu verejnej správy príslušnému na jej vybavenie; v prípade sporu o príslušnosť lehota na vybavenie sťažnosti začína plynúť prvým pracovným dňom nasledujúcim po dni doručenia rozhodnutia podľa § 11 ods. 4.

ÚSTAVNÁ SŤAŽNOSŤ – PRÁVNÁ ZÁRUKA OCHRANY PRÁV VO VEREJNEJ SPRÁVE

Prípád č. 1:

Právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky

(*prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.*)

X. P. P., a. s. si voči Slovenskej republike nárokovala úhradu (vrátenie preplatku osobitného odvodu do štátneho rozpočtu) vo výške viac ako 8,17 mil.

Obrátila sa preto na Ministerstvo financií Slovenskej republiky, aby v rámci správneho konania rozhodlo o uplatňovanom nároku.

Keďže ministerstvo bolo v rámci správneho konania pasívne, X. P. P., a. s. podala sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach. Ministerstvo v rámci svojho oznámenia o vybavení sťažnosti X. P. P., a. s. písomne oznámilo, že vec bola postúpená rozpočtovej sekcii Ministerstva financií Slovenskej republiky.

X. P. P., a. s. považovala takéto správanie Ministerstva financií Slovenskej republiky za nečinnosť orgánu štátnej správy a podala sťažnosť Ústavnému súdu Slovenskej republiky podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky.

X. P. P., a. s. vo svojej sťažnosti namietala porušenie svojich základných práv a slobôd ako právnickej osoby v dôsledku nečinnosti Ministerstva financií Slovenskej republiky, a to práva podniku na súdnu a inú právnu ochranu a práva slobodne podnikáť. Žiadala, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí prikázal ministerstvu vo veci konať.

Úloha: *Je Ústavný súd Slovenskej republiky oprávnený rozhodnúť o ochrane základných práv X. P. P., a. s. na základe podanej sťažnosti?*

1. Je možné podľa Ústavy Slovenskej republiky domáhať sa ústavnou sťažnosťou ochrany základných práv a slobôd, ktorých porušenie vzniklo nečinnosťou?

čl. 127 ods. 2 druhá a tretia veta Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

2. Za akej podmienky je podľa Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky oprávnený rozhodovať o sťažnostiach osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd?

čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

3. Majú všeobecné súdy právomoc poskytovať ochranu pred nečinnosťou orgánu verejnej správy v správnom súdnictve?

§ 242 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatí administratívnom konaní.

§ 244 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ako účastník administratívneho konania namietajúci nečinnosť orgánu verejnej správy neúspešne vyčerpala sťažnosť podľa osobitného predpisu alebo podnet na prokuratúre.

§ 245 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý podľa žalobcu má povinnosť vydať rozhodnutie alebo opatrenie, vykonať úkon alebo začať z úradnej povinnosti administratívne konanie.

Prípád č. 2:

**Právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky
podľa čl. 127a Ústavy Slovenskej republiky**

(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)

Ústavnému súdu Slovenskej republiky bola doručená sťažnosť mesta T.

V sťažnosti mesto T. namietalo, že vláda Slovenskej republiky časťou B uznesenia č. 261 z 13. marca 2020 neústavne a nezákonne zasiahla do vecí územnej samosprávy mesta T. podľa čl. 65 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

Navrhovateľ tvrdil a doložil fotokópiami, že príslušné orgány štátnej správy boli pri svojom postupe ovplyvňované týmto uznesením vlády.

Úloha: Je Ústavný súd Slovenskej republiky oprávnený sťažnosť mesta T. odmietnuť?

1. Je Ústavný súd Slovenskej republiky oprávnený podľa Ústavy Slovenskej republiky rozhodovať o sťažnostiach týkajúcich sa vecí územnej samosprávy?

čl. 127a ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy proti neústavnému alebo nezákonnému rozhodnutiu alebo inému neústavnému alebo nezákonnému zásahu do vecí územnej samosprávy, ak o jej ochrane nerozhoduje iný súd.

2. Kto je podľa Ústavy Slovenskej republiky a zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov oprávnený podať sťažnosť vo veciach tohto typu?

čl. 127a ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. –

§ 137 zákona č. 314/2018 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

(1) Sťažnosť proti neústavnému alebo nezákonnému rozhodnutiu alebo iné-

mu neústavnému alebo nezákonnému zásahu do vecí územnej samosprávy podľa čl. 127a ústavy (ďalej len „sťažnosť vo veciach územnej samosprávy“) môže podať orgán územnej samosprávy, ktorý tvrdí, že neústavným alebo nezákonným rozhodnutím alebo iným neústavným alebo nezákonným zásahom sa zasiahlo do vecí územnej samosprávy.

(2) Na účely tohto zákona sa vecou územnej samosprávy rozumie najmä právomoc a pôsobnosť obce a samosprávneho kraja, ako aj princípy samosprávy.

3. Kto má podľa Ústavy Slovenskej republiky postavenie orgánu územnej samosprávy?

čl. 69 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Orgánmi obce sú a) obecné zastupiteľstvo, b) starosta obce.

čl. 69 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Orgánmi vyššieho územného celku sú a) zastupiteľstvo vyššieho územného celku, b) predseda vyššieho územného celku.

Prípád č. 3:

Vyčerpanie účinného právneho prostriedku na nápravu*(prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.)*

J. L., bytom Ch. (ďalej len „sťažovateľ“), doručil Ústavnému súdu Slovenskej republiky písomnú sťažnosť, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Sťažovateľ uviedol, že v roku 2000 podal ministerstvu žiadosť o priznanie odškodnenia za výkon nútených prác v Nemecku vykonávaných v období od 1. júna 1945 do 12. júla 1947. Až po opakovaných urgenciách mu ministerstvo (po uplynutí viac ako troch rokov od podania uvedenej žiadosti) oznámilo listom, že vo veci nie je oprávnené konať ministerstvo, ale Medzinárodná organizácia pre migráciu so sídlom v Ženeve.

Sťažovateľ sa ešte predtým obrátil so žiadosťou o pomoc na verejného ochrancu práv. O vybavení podnetu ho verejný ochranca práv vyrozumel listom, v ktorom – okrem iného – vyslovil názor, že postupom ministerstva pri vybavovaní jeho žiadosti došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Sťažovateľ sa domnieva, že v dôsledku nečinnosti Odboru rehabilitácií a odškodňovania ministerstva zmeškal zákonnú prekluzívnu lehotu, v ktorej mal svoje právo uplatniť na príslušnom orgáne. Navrhol, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol o jeho sťažnosti po jej predbežnom prerokovaním nálezom, ktorým by:

- vyslovil porušenie práva J. L. zaručeného podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,
- prikázal ministerstvu vec urýchlene postúpiť Medzinárodnej organizácii pre migráciu so sídlom v Ženeve,
- priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie.

Úloha: *Ako má Ústavný súd Slovenskej republiky postupovať vo veci sťažnosti žiadateľa?*

1. Akým spôsobom vymedzuje Ústava Slovenskej republiky právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach rozhodovania o sťažnostiach fyzických osôb?

čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

2. Ako vymedzuje Správny súdny poriadok právomoc všeobecných súdov vo veciach rozhodovania o nečinnosti orgánov verejnej správy?

§ 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie d) nečinnosťou orgánu verejnej správy stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nepokračuje v začatom administratívnom konaní, alebo stav, keď orgán verejnej správy protiprávne z úradnej povinnosti nezačal administratívne konanie,

§ 242 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní.

§ 244 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ako účastník administratívneho konania namietajúci nečinnosť orgánu verejnej správy neúspešne vyčerpala sťažnosť podľa osobitného predpisu alebo podnet na prokuratúre.

§ 245 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý podľa žalobcu má povinnosť vydať rozhodnutie alebo opatrenie, vykonať úkon alebo začať z úradnej povinnosti administratívne konanie

3. Má podľa Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky právomoc rozhodnúť o sťažnosti žiadateľa?

čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. –

4. Je Ústavný súd Slovenskej republiky oprávnený podľa zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov na predbežnom prerokovaní odmietnuť návrh žiadateľa uznesením bez ústneho pojednávania?

§ 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

23. kapitola

PRÁVNE PROSTRIEDKY NA OCHRANU PRED NEČINNOSŤOU VEREJNEJ SPRÁVY

Prípád č. 1:

Žaloba podľa Správneho súdneho poriadku

(*prof. JUDr. PhDr. Peter Potásch, PhD.*)

Z. B. chce podnikáť v rámci voľnej živnosti – Čistiace a upratovacie služby. V zmysle zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) spĺňa všeobecné podmienky na prevádzkovanie tejto voľnej živnosti.

Z. B. doručila miestne príslušnému Okresnému úradu Ž., Odboru živnostenského podnikania ako živnostenskému úradu ohlásenie svojej živnosti, ktoré malo všetky obsahové náležitosti podľa zákona č. 455/1991 Zb.

Keďže Okresný úrad Ž., Odbor živnostenského podnikania bol v čase podania jej ohlásenia personálne poddimenzovaný, lebo viacerí zamestnanci boli práceneschopní, zamestnanci nezvládli vybavovať nahromadenú agendu. Ako orgán verejnej správy nevykonal žiadne opatrenia na odstránenie tohto stavu. Z. B. nemala k dispozícii osvedčenie o živnostenskom oprávnení ani po uplynutí zákonnej lehoty na jeho vydanie.

Z. B. považuje takýto stav za prejav nečinnosti orgánu štátnej správy a preto sa rozhodla brániť sa podaním žaloby na všeobecnom súde.

Úloha: Ako by mala Z. B. postupovať, ak sa chce úspešne domôcť svojej ochrany na súde?

1. Ustanovuje zákon č. 455/1991 Zb. lehotu, v ktorej je živnostenský úrad povinný vydať osvedčenie o živnostenskom oprávnení?

§ 47 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 390/2019 Z. z. – Ak živnostenský úrad zistí, že ohlásenie má náležitosti podľa § 45, § 45a ods. 1 až 4 a § 46 a podnikateľ spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom, vydá

osvedčenie o živnostenskom oprávnení najneskôr do troch pracovných dní odo dňa, keď mu ohlásenie živnosti a výpisy z registra trestov boli doručené.

2. Mohla by Z. B. v danej situácii podať sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach?

§ 3 ods. 1 zákona č. 9/2010 Z. z. v znení zákona č. 6/2019 Z. z. – Sťažnosť je podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „sťažovateľ“), ktorým

- a) sa domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, o ktorých sa domnieva, že boli porušené činnosťou alebo nečinnosťou (ďalej len „činnosť“) orgánu verejnej správy,
- b) poukazuje na konkrétne nedostatky, najmä na porušenie právnych predpisov, ktorých odstránenie je v pôsobnosti orgánu verejnej správy.

§ 4 zákona č. 9/2010 Z. z. v znení zákona č. 6/2019 Z. z. –

- (1) Sťažnosťou podľa tohto zákona nie je podanie, ktoré
- a) má charakter dopytu, vyjadrenia, názoru, žiadosti, podnetu alebo návrhu,
 - b) poukazuje na konkrétne nedostatky v činnosti orgánu verejnej správy, ktorých odstránenie alebo vybavenie je upravené osobitným predpisom,²⁾
 - c) je sťažnosťou podľa osobitného predpisu,³⁾
 - d) smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy vydanému v konaní podľa osobitného predpisu,⁴⁾
 - e) smeruje proti záverom kontroly, auditu, dohľadu, dozoru alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu^{4a)} alebo
 - f) obsahuje utajované skutočnosti alebo z obsahu ktorého je zrejmé, že jeho vybavením ako sťažnosti podľa tohto zákona by došlo k ohrozeniu utajovaných skutočností podľa osobitného predpisu.^{4b)}
- (2) Sťažnosťou podľa tohto zákona nie je ani podanie
- a) orgánu verejnej správy, v ktorom upozorňuje na nedostatky v činnosti iného orgánu verejnej správy,
 - b) osoby poverenej súdom na výkon verejnej moci.⁵⁾

3. Čo by musela Z. B. v žalobe podanej podľa Správneho súdneho poriadku tvrdiť, aby súd vyslovil povinnosť živnostenského úradu vo veci vydať, resp. doručiť predmetné osvedčenie?

§ 3 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu

jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov,

b) rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zkladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka,

c) opatrením orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté,

d) nečinnosťou orgánu verejnej správy stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nepokračuje v začatom administratívnom konaní, alebo stav, keď orgán verejnej správy protiprávne z úradnej povinnosti nezačal administratívne konanie,

e) iným zásahom orgánu verejnej správy faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté; iným zásahom je aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, ak ním sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

§ 242 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní.

§ 245 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý podľa žalobcu má povinnosť vydať rozhodnutie alebo opatrenie, vykonať úkon alebo začať z úradnej povinnosti administratívne konanie

4. Možno v danom prípade považovať podanú žalobu Z. B. podľa Správneho súdneho poriadku za prípustnú?

§ 244 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ako účastník administratívneho konania namietajúci nečinnosť orgánu verejnej správy neúspešne vyčerpala sťažnosť podľa osobitného predpisu alebo podnet na prokuratúre.

Prípád č. 2:

Fikcia pozitívneho rozhodnutia

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Štátny podnik L. S. R., H. č. 10, 975 66 B. B. bol ako obhospodarovateľ lesa podľa § 28 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch povinný na svoje náklady neodkladne vykonať opatrenia na odvrátenie ohrozenia lesov a odstránenie následkov škôd. V chránených územiach s piatym stupňom ochrany mal túto povinnosť len po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia orgánu štátnej správy ochrany prírody a krajiny o povolení výnimky.

Vo svojej písomnej žiadosti doručenej Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky dňa 20. marca 2008 požiadal o povolenie výnimky z podmienok ochrany chránených druhov živočíchov podľa § 35 ods. 1 písm. a) až d) a o vydanie súhlasu podľa § 13 ods. 2 písm. h) a § 14 ods. 2 písm. c) a d) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, keďže hodlal letecky aplikovať chemické látky v chránenom území s piatym stupňom ochrany. Ako predpokladaný agrotechnický termín začatia prác – leteckej aplikácie chemických látok – uviedol 1. máj 2008.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky svojím rozhodnutím z 13. júna 2008 nevyhovelo žiadosti žiadateľa.

Úloha: Aký vplyv mal postup Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky na splnenie povinnosti žiadateľa neodkladne vykonať opatrenia podľa zákona č. 326/2005 Z. z.?

1. Ustanovoval zákon č. 543/2002 Z. z. lehotu, v ktorej bol orgán ochrany prírody povinný vydať rozhodnutie týkajúce sa zabezpečenia povinností obhospodarovateľa lesa podľa zákona č. 326/2005 Z. z.?

§ 85 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 454/2007 Z. z. – Ak ide o konanie, ktorého predmetom je zabezpečenie povinností podľa osobitného zákona,^{115b} orgán ochrany prírody vydá rozhodnutie do termínu plánovanej činnosti, ak bola žiadosť podaná podľa § 82 ods. 1 najmenej 30 dní pred plánovanou činnosťou.

^{115b} § 28 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z.

2. Obsahovala žiadosť Štátneho podniku L. S. R., H. č. 10, 975 66 B. B. náležitosti podľa zákona č. 543/2002 Z. z.?

§ 82 ods. 1 prvá veta zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 454/2007 Z. z. – Zo žiadosti o vydanie rozhodnutia musí byť najmä zrejmé, kto ju podáva, akej činnosti sa týka a čo sa navrhuje.

3. Bola žiadosť Štátneho podniku L. S. R., H. č. 10, 975 66 B. B. podaná v lehote podľa zákona č. 543/2002 Z. z.?

§ 85 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 454/2007 Z. z. –

4. Vydalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky rozhodnutie v lehote ustanovenej zákonom č. 543/2002 Z. z.?

§ 85 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 454/2007 Z. z.

5. Ustanovoval zákon č. 543/2002 Z. z. opatrenie proti nečinnosti orgánu ochranu prírody v konaní podľa § 85 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z.?

§ 85 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 454/2007 Z. z. – Ak orgán ochrany prírody rozhodnutie podľa odseku 3 nevydá, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým žiadosti vyhovel.

6. Bol Štátny podnik L. S. R., H. č. 10, 975 66 B. B. oprávnený realizovať svoju povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona č. 326/2005 Z. z.?

§ 85 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 454/2007 Z. z. –

Prípád č. 3:

Nedbanlivosť orgánov verejnej správy

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

M. Ö., občan Turecka, býval so svojou 12-člennou rodinou v okrajovej časti Istanbulu, v tzv. slume v blízkosti skládky odpadu, za ktorú zodpovedala Mestská rada mesta Istanbul.

Expertná správa zo 7. mája 1991 vypracovaná na žiadosť okresného súdu upozorňovala zodpovedné orgány, že je potrebné prijať prevenčné opatrenia, pretože hrozí výbuch metánu. Správa vyvolala diskusiu medzi starostami dotknutých mestských celkov o potrebe prijatia vhodných opatrení a o zodpovednosti za tieto opatrenia. Dňa 28. apríla 1993 došlo na skládke k výbuchu a k následnému zosuvu pôdy, v ktorého dôsledku M. Ö. stratil deviatich členov svojej rodiny.

M. Ö. podal Európskemu súdu pre ľudské práva sťažnosť vo veci porušenia čl. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru. Tvrdil, že vláda tolerovala vznik osady v predmetnom území a neprijala žiadne opatrenia, ktoré by zabránili jej ďalšiemu nežiaducemu rozširovaniu smerom k skládke odpadov. Absenciu opatrení zo strany štátnych orgánov na zabránenie tragickej udalosti považoval za porušenie čl. 2 Dohovoru. Namietal, že štát musí byť zodpovedný za nedbanlivostné konanie úradov, ktoré zapríčinilo zničenie jeho obydlija, ako aj stratu všetkého jeho hmotného majetku.

Vláda v konaní o sťažnosti tvrdila, že expertná správa neuvádzala, že by riešenie situácie malo byť okamžité. Za týchto okolností nebola povinná bezodkladne vykonať preventívne opatrenia.

Vláda sa odvolávala na aktivity štátnych úradov pred vypracovaním expertnej správy, ktoré smerovali k zabráneniu rozširovania osady a podpory pre obyvateľov osady, aby si hľadali alternatívne ubytovanie v záujme odvrátenia nebezpečenstva zdravia v súvislosti s postrekovaním skládky chemikáliami. Pri posúdení prípadu je potrebné brať do úvahy aj tú skutočnosť, že sťažovateľ sa napriek hroziacemu nebezpečenstvu vedome rozhodol ubytovať nelegálne v blízkosti skládky odpadov.

Vláda upozorňovala, že ak by navrhované opatrenia, na základe expertnej správy, boli vykonané urýchlene, bez náležitého uváženia, tieto opatrenia by boli predovšetkým v súvislosti s vysťahovaním tisícov osôb spôsobilé vyvolať negatívne humanitárne dôsledky. Rozhodnutie o potrebných opatreniach v súvislosti so skládkou odpadu, ktorá bola funkčná viac ako 20 rokov, si vyžadovalo náležitý čas na posúdenie.

Úloha: Došlo postupom tureckých orgánov verejnej správy k porušeniu čl. 2 Dohovoru a k porušeniu čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru?

1. Ktoré právo osoby chráni čl. 2 Dohovoru?

čl. 2 ods. 1 prvá veta Dohovoru – Právo každého na život je chránené zákonom.

2. Za akých podmienok sa nepovažuje zbavenie života za rozporné s Dohovorom?

čl. 2 ods. 2 Dohovoru – Zbavenie života sa nebude považovať za spôsobené v rozpore s týmto článkom, ak bude vyplývať z použitia sily, ktoré nie je viac než úplne nevyhnutné, pri:

- a) obrane každej osoby proti nezákonnému násiliu;
- b) vykonávaní zákonného zatknutia alebo zabránení úteku osoby zákonne zadržanej;
- c) zákonne uskutočnenej akcii za účelom potlačenia nepokojov alebo vzbury.

3. Zahŕňa čl. 2 Dohovoru povinnosť štátu prijať vhodné opatrenia s cieľom predísť hrozbe porušenia práva na ochranu života?

čl. 2 ods. 1 prvá veta Dohovoru – Právo každého na život je chránené zákonom.

4. Ktoré právo osoby chráni čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru?

čl. 1 prvá veta Dodatkového protokolu k Dohovoru – Každý má právo pokojne užívať svoj majetok.

5. Bolo možné považovať obydlie M. Ö., ktoré bolo umiestnené a postavené v rozpore s platnou právnou úpravou územného plánovania, za majetok v zmysle Dodatkového protokolu k Dohovoru?

čl. 1 prvá veta Dodatkového protokolu k Dohovoru –

6. Možno v súvislosti s riadnym a efektívnym výkonom práva osoby podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru požadovať od štátu opatrenia na jeho ochranu?

čl. 1 prvá veta Dodatkového protokolu k Dohovoru –

Prípad č. 4:

Povinnosť verejnej vysokej školy rozhodnúť o výške školného

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

R. B., študent Univerzity X v Z, sa žalobou podľa § 242 ods. 1 Správneho súdneho poriadku domáhal odstránenia nečinnosti Univerzity X v Z po tom, ako neúspešne vyčerpal sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach.

Žalobca v žalobe podanej dňa 12. októbra 2020 namietal nečinnosť Univerzity X v Z. Tá podľa neho spočívala v tom, že podľa čl. 2 ods. 15 vyhlášky rektora Univerzity X v Z č. 10/2019 o výške školného a poplatkov spojených so štúdiom na Univerzite v Z na akademický rok 2020/2021 dekan fakulty, na ktorej R. B. študoval, nerozhodol o jeho povinnosti uhradiť školné a zároveň mu písomne neoznámil výšku školného, dôvod povinnosti uhradiť školné, spôsob a termín splatnosti školného, hoci táto povinnosť mu vyplývala z tohto vnútorného predpisu Univerzity X v Z najneskôr do 15. septembra 2020.

Podľa čl. 2 ods. 22 vyhlášky rektora Univerzity X v Z č. 10/2019: „Disciplinárneho priestupku podľa § 72 ods. 1 zákona o vysokých školách sa dopustí študent, ktorý nezaplatil školné, pričom mal túto povinnosť, a nepožiadaval v termíne o zníženie, odpustenie alebo o odloženie termínu splatnosti, alebo neuviedol pravdivo alebo úplne skutočnosti rozhodujúce na jeho určenie. Povinnosť študenta zaplatiť dlžné školné nezaniká.“

R. B. v žalobe tvrdil, že mu nečinnosťou Univerzity X v Z spočívajúcej v nevydaní rozhodnutia o jeho povinnosti uhradiť školné bola odňatá možnosť uplatniť si svoje subjektívne právo na súdnu kontrolu rozhodnutia Univerzity X v Z o školnom podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky: „Každý, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.“ Postup Univerzity X v Z považoval taktiež za rozporný s jeho právom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže jeho povinnosť ako študenta zaplatiť školné sa dotýka jeho majetkovej sféry a rozhodnutie orgánu verejnej správy o nej nemôže byť vylúčené zo súdneho prieskumu.

Univerzita X v Z vo svojom stanovisku k žalobe R. B. uviedla, že zo zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov jej nevyplýva povinnosť určovať výšku školného študentovi formou individuálneho správneho aktu (rozhodnutia).

Ak ide o študijné programy zabezpečované fakultou, rektor verejnej vysokej školy určuje ročné školné pre tieto študijné programy na návrh dekana fakulty. Ročné školné sa vzťahuje na akademický rok. Študent má podľa § 71 ods. 3 písm. b) zákona č. 131/2002 Z. z. povinnosť uhrádzať školné a poplatky spojené so štúdiom podľa tohto zákona, a to výlučne a priamo vysokej škole, na ktorej je zapísaný.

Nemožno hovoriť o nečinnosti Univerzity X v Z v situácii, keď povinnosť dekana fakulty podľa čl. 2 ods. 15 vyhlášky rektora Univerzity X v Z č. 10/2019 nemá oporu v zákone č. 131/2002 Z. z. Vnútorný predpis verejnej vysokej školy nemôže založiť povinnosť, pokiaľ táto nevyplyva zo zákona, na ktorého základe bol vydaný.

Úloha: Bol postup Univerzity X v Z v súlade so zákonom č. 131/2002 Z. z.?

1. Patrí rozhodovanie vo veciach týkajúcich sa akademických práv a povinností študentov do samosprávnej pôsobnosti verejnej vysokej školy?

§ 6 ods. 1 písm. e) zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Do samosprávnej pôsobnosti verejnej vysokej školy patrí e) rozhodovanie vo veciach týkajúcich sa akademických práv a povinností študentov,

2. Patrí určovanie výšky školného do samosprávnej pôsobnosti verejnej vysokej školy?

§ 6 ods. 1 písm. l) zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Do samosprávnej pôsobnosti verejnej vysokej školy patrí l) určovanie výšky príspevku študentov na úhradu časti nákladov na štúdium (ďalej len „školné“) a poplatkov spojených so štúdiom podľa § 92, ak tento zákon nestanovuje inak.

3. Vzťahuje sa na rozhodovanie pri určovaní výšky školného zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)?

§ 108 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. – Všeobecný predpis o správnom konaní⁵⁰⁾ sa nevzťahuje na rozhodovanie podľa tohto zákona okrem rozhodovania o uložení pokuty podľa § 2a, rozhodovanie o zastavení konania podľa § 47, rozhodovanie o udelení oprávnenia podľa § 49a,

rozhodovanie o priznaní sociálneho štipendia (§ 96 ods. 1 až 6) a rozhodovanie o uznaní dokladov o vzdelaní na akademické účely (§ 106).
Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

4. Mohlo by byť nevydaním rozhodnutia o určení výšky školného dotknuté právo R. B. na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia súdom podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd?

čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru – Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obviňovania proti nemu.

5. Mohol sa R. B. podľa Správneho súdneho poriadku domáhať svojej ochrany na správnom súde?

§ 2 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

6. Má Univerzita X v Z podľa Správneho súdneho poriadku hmotnoprávne postavenie orgánu verejnej správy?

§ 4 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú

- a) orgány štátnej správy,
- b) orgány územnej samosprávy, ktorými sú obce, mestá, a v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje,
- c) orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,
- d) právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy,

e) štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

7. Možno postup verejnej vysokej školy pri rozhodovaní vo veciach týkajúcich sa povinnosti študenta na účely Správneho súdneho poriadku považovať za administratívne konanie?

§ 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie a) administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov,

51) § 108 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 93/2020 Z. z. –

8. Možno postup Univerzity X v Z kvalifikovať podľa Správneho súdneho poriadku ako nečinnosť?

§ 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie d) nečinnosťou orgánu verejnej správy stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nepokračuje v začatom administratívnom konaní, alebo stav, keď orgán verejnej správy protiprávne z úradnej povinnosti nezačal administratívne konanie,

Prípad č. 5:

Nečinnosť orgánu ochrany prírody

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Mgr. Z. V., bytom K. ulica č. 3, Ž. podal dňa 3. mája 2020 na Krajskom súde v Ž. žalobu proti nečinnosti. Žiadal v nej, aby správny súd podľa § 250 Správneho súdneho poriadku uložil Okresnému úradu Ž. povinnosť prerokovať jeho pripomienky zo dňa 3. marca 2020 k Zámeru na vyhlásenie zóny chráneného územia X v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu.

Okresný úrad Ž. ako vecne príslušný orgán ochrany prírody podľa § 67 písm. g) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny oznámil predmetný zámer dotknutým obciam, ktoré o ňom boli povinné informovať verejnosť na svojich úradných tabuliach.

Mgr. Z. V. podal k zámeru pripomienky, ktoré poslal doporučené poštou dňa 3. marca 2010. Domnieval sa totiž, že aj keď zákon č. 543/2002 Z. z. neuvádza výslovne medzi oprávnenými subjektmi na podanie pripomienok verejnosť, má právo ako súčasť verejnosti podať pripomienky. Toto svoje právo odvodil z obsahu zákonnej povinnosti obce informovať o zámere verejnosť vo svojom územnom obvode a umožniť jej nahliadnuť do zámeru. Zákon č. 543/2002 Z. z. podľa jeho názoru nezakladá právo na prerokovanie pripomienok len subjektu, ktorý je uvedený v § 50 ods. 3. Orgán ochrany prírody má povinnosť pripomienky prerokovať s každým, kto ich podal. Okresný úrad Ž. s ním ako s členom verejnosti však jeho pripomienky neprerokoval.

Úloha: Je možné postup Okresného úradu Ž. kvalifikovať podľa Správneho súdneho poriadku ako nečinnosť orgánu verejnej správy?

1. Akú povinnosť má obec podľa zákona č. 543/2002 Z. z. po doručení oznámenia zámeru na vyhlásenie zóny chráneného územia?

§ 50 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – Obec je povinná do 15 dní od doručenia oznámenia zámeru informovať o ňom verejnosť vo svojom územnom obvode a umožniť nahliadnuť doň na obvyklom mieste, najmä na úradnej tabuli, najmenej po dobu 15 dní.

2. Kto je oprávnený podľa zákona č. 543/2002 Z. z. podať k zámeru na vyhlásenie zóny chráneného územia písomné pripomienky orgánu ochrany prírody?

§ 50 ods. 4 prvá veta zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku, obec a dotknutý orgán štátnej správy má právo najneskôr do 30 dní od doručenia oznámenia zámeru alebo jeho verejného oznámenia podať k nemu písomné pripomienky orgánu ochrany prírody.

3. S kým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. orgán ochrany prírody povinný prerokovať podané pripomienky?

§ 50 ods. 4 tretia veta zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. – Orgán ochrany prírody je povinný najneskôr do 30 dní pripomienky prerokovať s tým, kto ich podal;

4. Vyplýva zo zákona č. 543/2002 Z. z. právo člena verejnosti predkladať k zámeru na vyhlásenie chráneného územia pripomienky?

§ 50 ods. 4 prvá veta zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2019 Z. z. –

5. Bolo konanie Okresného úradu Ž. ako orgánu štátnej správy v súlade s Ústavou Slovenskej republiky?

čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 99/2019 Z. z. – Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

6. Akým spôsobom vymedzuje Správny súdny poriadok nečinnosť orgánu verejnej správy?

§ 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie d) nečinnosťou orgánu verejnej správy stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nepokračuje v začatom administratívnom konaní, alebo stav, keď orgán verejnej správy protiprávne z úradnej povinnosti nezačal administratívne konanie,

Prípad č. 6:

**Súdny prieskum fiktívneho rozhodnutia odvolacieho orgánu
podľa zákona o slobode informácií**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Ing. M. B. dňa 28. septembra 2020 podala rozklad proti neprávoplatnému rozhodnutiu Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Generálneho štábu ozbrojených síl Slovenskej republiky, štábu riadenia a operácií, ktorým ako správny orgán v prvom stupni nevyhovelo jej žiadosti o sprístupnenie informácie podľa § 18 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

Minister obrany Slovenskej republiky o podanom rozklade nerozhodol do 15 dní od doručenia rozkladu.

Ing. M. B. sa rozhodla po tom, ako neuspela so sťažnosťou podanou podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, ktorou sa dožadovala nápravy (vydania rozhodnutia v odvolacom konaní ohľadne zamietavého rozhodnutia o sprístupnení ňou požadovanej informácie) podať podľa § 242 Správneho súdneho poriadku žalobu Krajskému súdu v B. na odstránenie nečinnosti orgánu verejnej správy.

Úloha: *Akým spôsobom rozhodol Krajský súd v B. vo veci žaloby Ing. M. B. podľa Správneho súdneho poriadku?*

1. Mala Ing. M. B. právo domáhať sa ochrany svojho práva na informácie v správnom súdnictve?

§ 2 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

2. Čo sa na účely Správneho súdneho poriadku rozumie nečinnosťou orgánu verejnej správy?

§ 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie d) nečinnosťou orgánu verejnej správy stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nepokračuje v začatom administratívnom konaní, alebo stav, keď orgán verejnej správy protiprávne z úradnej povinnosti nezačal administratívne konanie,

3. Bolo konanie o žiadosti Ing. M. B. vo veci sprístupnenia informácie administratívnym konaním podľa Správneho súdneho poriadku?

§ 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Na účely tohto zákona sa rozumie a) administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov,

4. Aký právny dôsledok malo zmeškanie lehoty na rozhodovanie odvolacieho orgánu o odvolaní podľa zákona č. 211/2000 Z. z.?

§ 19 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Odvolací orgán rozhodne o odvolaní do 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou. Ak odvolací orgán v tejto lehote nerozhodne, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil; za deň doručenia tohto rozhodnutia sa považuje druhý deň po uplynutí lehoty na vydanie rozhodnutia.

5. Vylučuje existencia fiktívneho právoplatného rozhodnutia ministra obrany Slovenskej republiky o zamietnutí odvolania právnu možnosť Ing. M. B. domáhať sa ochrany v konaní proti nečinnosti podľa § 242 a nasl. Správneho súdneho poriadku?

§ 249 zákona č. 162/2015 Z. z. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. – Ak správny súd po preskúmaní nezistí nečinnosť žalovaného, uznesením žalobu zamietne.

Prípad č. 7:

**Nečinnosť orgánu verejnej správy príslušného
na vybavenie žiadosti podľa zákona o slobode informácií**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Ing. P. B. podal dňa 18. septembra 2020 Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky žiadosť o sprístupnenie informácie o obsahu konkrétnych oprávnení príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže pri aplikácii zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky postúpilo jeho žiadosť podľa § 15 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Ing. P. B. nebol spokojný s predmetným postupom ministerstva. Informácie totiž žiadal priamo od neho práve preto, lebo názory aplikačnej praxe zložiek v rezorte ministerstva mu boli známe. Postup ministerstva mu preto neumožnil získať informáciu od ústredného orgánu štátnej správy tak, aby ju mohol konfrontovať s praxou podriadených zložiek a využiť ju na ochranu svojich práv, čo je jeden z cieľov zákona o slobode informácií. Ing. P. B. sa preto domnieval, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky bolo vo veci jeho žiadosti o sprístupnenie informácie nečinné.

Úloha: Bol postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pri vybavovaní žiadosti Ing. P. B. o sprístupnenie informácií dosiahnutý účel zákona č. 211/2000 Z. z.?

1. Ako vymedzuje zákon č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže hmotnoprávne postavenie Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže?

§ 2 zákona č. 4/2001 Z. z. v znení zákona č. 231/2019 Z. z. –

(1) Zbor organizačne tvorí

a) generálne riaditeľstvo,

b) ústavy na výkon väzby, ústavy na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnica pre obvinených a odsúdených (ďalej len „ústav“).

- (2) Generálne riaditeľstvo a ústavy zriaďuje a zrušuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).
 - (3) Generálne riaditeľstvo riadi a kontroluje ústavy.
 - (4) Ústavy vykonávajú svoju činnosť podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov.¹⁾
 - (5) Generálne riaditeľstvo a ústavy sú rozpočtové organizácie.
 - (6) Početné stavy zboru určuje vláda Slovenskej republiky.
- 1) Napríklad zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov.

2. Má Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže podľa zákona č. 211/2000 Z. z. hmotnoprávne postavenie povinnej osoby?

§ 2 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. –

Povinné osoby

- (1) Osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.
 - (2) Povinnými osobami sú ďalej právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona.²⁾
 - (3) Povinnými osobami sú ďalej aj právnické osoby založené povinnými osobami podľa odseku 1 a 2.
 - (4) Osobitný zákon môže ustanoviť povinnosť sprístupňovať informácie aj inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe.³⁾
- ²⁾ § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 584/2005 Z. z.
- ³⁾ § 1 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3. Je Zbor väzenskej a justičnej stráže podľa zákona č. 4/2001 Z. z. vecne príslušný plniť úlohy vo veciach výkonu trestu odňatia slobody podľa zákona č. 475/2005 Z. z.?

§ 1 zákona č. 4/2001 Z. z. v znení zákona č. 231/2019 Z. z. – Zbor väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“) je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy na úseku

- a) výkonu väzby,
- b) výkonu trestu odňatia slobody,
- c) ochrany objektov zboru, objektov detenčného ústavu a v ich blízkosti,
- d) ochrany verejného poriadku a bezpečnosti v objektoch súdu, objektoch prokuratúry a v ich blízkosti.

4. Je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy vecne príslušné plniť úlohy vo veciach výkonu trestu odňatia slobody podľa zákona č. 475/2005 Z. z.?

§ 13 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre súdy a väzenstvo.

Úlohy ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy

§ 35 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. –

- (1) Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sú právnické osoby.
- (2) Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sa podieľajú na tvorbe jednotnej štátnej politiky v jednotlivých oblastiach, uskutočňujú túto politiku, vykonávajú v rozsahu svojej pôsobnosti štátnu správu a plnia ďalšie úlohy ustanovené v ústavných zákonoch, zákonoch a iných všeobecne záväzných právnych predpisoch.
- (3) Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy v rozsahu vymedzenej pôsobnosti zodpovedajú aj za úlohy obrany, kybernetickú bezpečnosť a vytváranie podmienok na realizáciu požiadaviek zabezpečovania príprav na obranu, ochranu a kybernetickú bezpečnosť.
- (4) Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy v rozsahu vymedzenej pôsobnosti zabezpečujú aj úlohy súvisiace s dojednávaním a vykonávaním medzinárodných zmlúv, s rozvojom medzištátnych vzťahov a medzinárodnej spolupráce vrátane úloh, ktoré pre Slovenskú republiku vyplývajú z medzinárodných zmlúv, ako aj z jej členstva v medzinárodných organizáciách.
- (5) Ak to vyžadujú právne záväzné akty Európskej únie pri čerpaní finančných prostriedkov z fondov Európskej únie, vláda rozhodne, ktorý ústredný orgán štátnej správy bude riadiacim orgánom vo vzťahu k iným ústredným orgánom štátnej správy.

(6) Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečujú realizáciu pomoci poskytovanej Európskou úniou a zodpovedajú za využívanie finančných prostriedkov určených v rámci tejto pomoci.

(7) Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy v rozsahu vymedzenej pôsobnosti plnia voči orgánom Európskej únie informačnú a oznamovaciu povinnosť, ktorá im vyplýva z právne záväzných aktov týchto orgánov.

§ 36 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy skúmajú problematiku vo veciach, ktoré sú v ich pôsobnosti, a analyzujú dosahované výsledky. Robia opatrenia na riešenie aktuálnych otázok a spracúvajú koncepcie rozvoja zverených oblastí a riešenia základných otázok, ktoré po zverejnení a po pripomienkovom konaní predkladajú vláde. V prípadoch ustanovených zákonom alebo na základe rozhodnutia vlády sa pripomienkové konanie nemusí uskutočniť.

§ 37 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 134/2020 Z. z. – Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sa starajú o náležitú právnu úpravu vecí patriacich do ich pôsobnosti. Pripravujú návrhy zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zverejňujú ich a po prerokovaní v pripomienkovom konaní predkladajú vláde; dbajú aj o dodržiavanie zákonosti v oblasti svojej pôsobnosti.

5. Bolo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky povinné podľa zákona č. 211/2000 Z. z. postúpiť žiadosť Ing. P. B. o informácie?

§ 15 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Ak povinná osoba, ku ktorej žiadosť smeruje, nemá požadované informácie k dispozícii a ak má vedomosť o tom, kde možno požadovanú informáciu získať, postúpi žiadosť do piatich dní odo dňa doručenia žiadosti povinnej osobe, ktorá má požadované informácie k dispozícii, inak žiadosť odmietne rozhodnutím (§ 18).

6. Došlo zo strany Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky k porušeniu povinnosti, ktorým by mohlo byť dotknuté právo Ing. P. B. na informácie?

§ 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. v znení zákona č. 125/2016 Z. z. – Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ PRI VÝKONE VEREJNEJ SPRÁVY

Prípád č. 1:

Predpoklady vzniku práva na náhradu škody

(JUDr. Dušan Hrnčiar, PhD.)

B., s. r. o. podala 1. marca 2018 podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) na príslušnom stavebnom úrade návrh na začatie konania o umiestnenie stavby pre bytový komplex „Harmónia“. Obec V. ako príslušný stavebný úrad vydala v rámci preneseného výkonu štátnej správy 16. októbra 2018 rozhodnutie o umiestnení stavby bytového komplexu „Harmónia“.

B., s. r. o. proti nemu nepodala odvolanie. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 7. novembra 2018. Následne B., s. r. o. uzavrela zmluvu so spoločnosťou A., s. r. o., na základe ktorej projekt bytového komplexu „Harmónia“ ako celok vrátane prevodu všetkých súvisiacich práv a povinností predala A., s. r. o. za kúpnu cenu 3 319 392 eur.

P. V. ako vlastník susediacej nehnuteľnosti k pozemku, na ktorom má byť realizovaná výstavba bytového komplexu „Harmónia“, podal 16. januára 2019 na Okresnom úrade Ž., Odbore výstavby a bytovej politiky podnet na preskúmanie právoplatného rozhodnutia o umiestnení stavby mimo odvolacieho konania.

Okresný úrad Ž., Odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutie o umiestnení stavby pre bytový komplex „Harmónia“ 19. mája 2019 z dôvodu jeho nezákonnosti zrušil, lebo rozhodnutie stavebného úradu bolo vydané na základe neúčinného ustanovenia zákona č. 50/1976 Zb. B., s. r. o. sa proti rozhodnutiu Okresného úradu Ž., Odboru výstavby a bytovej politiky včas odvolala, ale neuspela. Neuspela ani na súde, ktorý jej žalobu proti právoplatnému rozhodnutiu Okresného úradu Ž., Odboru výstavby a bytovej politiky zamietol.

A., s. r. o. 16. decembra 2019 odstúpila od zmluvy o predaji projektu bytového komplexu „Harmónia“ uzavretej s B., s. r. o.

B., s. r. o. musela na základe toho vrátiť A., s. r. o. zaplatenú kúpnu cenu.

Úloha: Vzniklo B., s. r. o. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím stavebného úradu voči štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov?

1. Mal v územnom konaní stavebný úrad právne postavenie orgánu verejnej moci?

§ 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Na účely tohto zákona

a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,

b) orgán verejnej moci je

1. štátny orgán,

2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

2. Je právne dôležitá skutočnosť, že B., s. r. o. bola účastníkom územného konania?

§ 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

3. Bolo právoplatné rozhodnutie o umiestnení stavby bytového komplexu „Harmónia“ zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom?

§ 6 ods. 1 prvá veta zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

4. Je v danom prípade potrebné skúmať, či B., s. r. o. podala proti nezákonnému rozhodnutiu stavebného úradu odvolanie ako riadny opravný prostriedok?

§ 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

§ 6 ods. 4 prvá veta zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody.

5. Ak by B., s. r. o. bola spôsobená škoda nezákonným rozhodnutím stavebného úradu, čo by jej musel štát uhradiť?

§ 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Prípád č. 2:

Uplatnenie nároku na náhradu škody

(*JUDr. Dušan Hrnčiar, PhD.*)

J. M. podal 27. apríla 2020 podľa § 42 písm. c) zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave na Okresnom úrade B., Odbore cestnej dopravy a pozemných komunikácií žiadosť o vydanie koncesie na prevádzkovanie taxislužby. K žiadosti pripojil všetky zákonom vyžadované písomné doklady a zaplatil správny poplatok za vydanie koncesie.

Dňa 4. mája 2020 uzavrel so spoločnosťou A., s. r. o. zmluvu o propagácii na dobu 12 mesiacov. Na základe nej mal J. M. od 1. júla 2020 zabezpečovať propagáciu spoločnosti A., s. r. o. umiestnením reklamných nápisov na vozidle a umiestnením propagačných materiálov vo vozidle taxislužby. Za takúto propagáciu sa spoločnosť A s. r. o. zmluvne zaviazala uhrádzať J. M. odmenu vo výške 332 eur mesačne.

Okresný úrad B., Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií k 1. júlu 2020 koncesiu nevydal. J. M. nemohol začať prevádzkovať taxislužbu, ani zabezpečovať propagáciu spoločnosti A., s. r. o. Spoločnosť mu preto odmenu nevyplatila.

J. M. sa domnieva, že mu vzniklo právo na náhradu škody voči štátu.

Úloha: Ako by mal J. M. postupovať v prípade, ak by mu vzniklo právo na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov?

1. Akú zákonnú povinnosť porušil Okresný úrad B., Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií pri rozhodovaní o koncesii?

§ 50 ods. 1 zákona č. 56/2012 Z. z. v znení zákona č. 90/2020 Z. z. – Ak ďalej nie je ustanovené inak, na konania podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní

§ 49 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. v znení zákona č. 177/2018 Z. z. – V ostatných prípadoch, ak osobitný zákon neustanovuje inak, je správny orgán povinný rozhodnúť vo veci do 30 dní od začatia konania; vo zvlášť zložitých prípadoch rozhodne najneskôr do 60 dní; ak nemožno vzhľadom na povahu veci rozhodnúť ani v tejto lehote, môže ju primerane predĺžiť odvolací orgán

(orgán príslušný rozhodnúť o rozklade). Ak správny orgán nemôže rozhodnúť do 30, prípadne do 60 dní, je povinný o tom účastníka konania s uvedením dôvodov upovedomiť.

2. Dopustil sa Okresný úrad B., Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií ako orgán verejnej moci nesprávneho úradného postupu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.?

§ 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné preťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

3. Kto má podľa zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody v danom prípade?

§ 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

4. Ktorý orgán by bol podľa zákona č. 514/2003 Z. z. príslušný konať v mene štátu o nároku J. M.?

§ 4 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

d) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu.

5. Akú žiadosť by mal J. M. podľa zákona č. 514/2003 Z. z. podať príslušnému orgánu?

§ 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

6. Dokedy by mal najneskôr J. M. uplatniť svoj nárok na náhradu škody?

§ 19 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. –

(1) Právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

(2) Najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

(3) Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

7. Ako by mal J. M. postupovať, ak by príslušný orgán neuspokojil jeho nárok?

§ 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná

poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Prípád č. 3:

Osobitná zodpovednosť policajta za škodu

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

A. Z. dňa 25. novembra 2017 podpísal zverenie č. p. KRP-299/EO-2004, ktorým mu služobný úrad zveril prísne zúčtovateľné tlačivá, zásoby na sklade materiálu, súčiastok, náhradných dielov, olejov a špeciálnych kvapalín podľa súhrnného prehľadu majetku MT 08. V zmysle zverenia bol povinný zverené hodnoty riadne vyúčtovať a konať tak, aby nedošlo ku škodám na majetkových hodnotách a k bezdôvodnému obohateniu. Súčasne bol povinný upozorniť nadriadeného, ak hrozí škoda a tiež mu bezodkladne oznámiť, ak nemá vytvorené podmienky na plnenie týchto úloh.

V sklade oddelenia automobilovej služby Ekonomického odboru Krajského riaditeľstva Policajného zboru v T. sa následne vykonala mimoriadna inventarizácia materiálu so stavom k 6. februáru 2020. Podľa inventarizačného zápisu zo 16. februára 2020 bol na sklade schodok vo výške 1 181,50 eura.

Nadriadený rozhodnutím z 12. marca 2020 vyslovil, že A. Z. zodpovedá v celom rozsahu za škodu, ktorú spôsobil služobnému úradu porušením svojich povinností pri výkone štátnej služby. Súčasne mu uložil povinnosť nahraďiť škodu vo výške 1 181,50 eura.

Námietku A. Z., že do skladu mali prístup (počas jeho neprítomnosti z dôvodu práceneschopnosti alebo služobných ciest) aj iné osoby, ktoré nemali písomne zverené veci na vyúčtovanie, nepovažoval nadriadený za dostatočný dôkaz o účasti týchto osôb na vzniku schodku, najmä ak A. Z. túto skutočnosť v dotknutom období nenamietal a nenamietal ani podmienky, za ktorých plnil úlohy vyplývajúce z jeho služobného zaradenia, hoci túto povinnosť mal. O tom, že si A. Z. nepočínal tak, aby nedošlo ku škode na zverených hodnotách, svedčí i fakt, že v čase inventarizácie sa v sklade nachádzali súčiastky, ktoré nebolo možné identifikovať a určiť, kedy a ako sa do skladu dostali.

Úloha: *Bol podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície A. Z. zodpovedný za škodu vo výške 1 181,50 eura?*

1. Mal nadriadený policajtovi A. Z. právomoc rozhodnúť o náhrade škody spôsobenej policajtom služobnému úradu?

§ 170 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

(1) Služobný úrad je povinný vyžadovať od policajta náhradu škody, za ktorú policajt zodpovedá. O náhrade škody spôsobenej služobnému úradu rozhoduje nadriadený. Výšku požadovanej náhrady škody určuje nadriadený, ktorý ju prerokuje s policajtom.

(2) Ak sa nadriadený a policajt dohodnú na náhrade škody, uzavrujú o tom písomnú dohodu.

(3) V prípade, že nedôjde k dohode, rozhodne o náhrade škody nadriadený.

(4) Ak škoda bola spôsobená trestným činom, o povinnosti policajta uhradiť škodu rozhodne nadriadený, len ak o nej nerozhodol súd.

2. Bol služobný úrad povinný preukázať A. Z. jeho zavinenie?

§ 164 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Ak služobný úrad písomne zverí policajtovi hotovosť, ceniny, tovar, zásoby materiálu alebo iné hodnoty, ktoré je policajt povinný vyúčtovať, zodpovedá za vzniknutý schodok.

§ 164 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Zoznam funkcií a činností, pre ktoré sa vyžaduje písomné zverenie hotovosti, cenín, tovarov, zásob materiálu alebo iných hodnôt, ktoré je policajt povinný vyúčtovať, a podrobnosti o vykonávaní inventúr ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

3. Bol A. Z. oprávnený liberovať sa podľa zákona č. 73/1998 Z. z. (t. j. vyvinieť sa, resp. zbaviť sa objektívnej zodpovednosti za vzniknutú škodu)?

§ 164 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. – Policajt sa zbaví zodpovednosti celkom alebo čiastočne, ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo čiastočne bez jeho zavinenia.

4. Bol nadriadený oprávnený uložiť A. Z. nahradiť vzniknutú škodu vo výške 1 181,50 eura?

§ 166 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 73/2020 Z. z. –

- (1) Policajt, ktorý zodpovedá za škodu, je povinný nahradiť skutočnú škodu, a to v peniazoch, ak ju na základe dohody neodčiní uvedením do predchádzajúceho stavu.
- (2) Výška náhrady škody spôsobenej z nedbanlivosti nesmie u policajta presiahnuť sumu rovnajúcu sa trojnásobku služobného platu, ktorý mu patril v čase porušenia služobnej povinnosti, z ktorej škoda vznikla.
- (3) Obmedzenie podľa odseku 2 neplatí, ak škoda bola spôsobená
 - a) na zverených hodnotách, ktoré je policajt povinný vyúčtovať, alebo stratou zverených predmetov, alebo
 - b) pod vplyvom alkoholu alebo iných návykových látok.
- (4) Ak škoda bola spôsobená úmyselne alebo podľa odseku 3 písm. b), možno požadovať aj náhradu inej škody.

Prípad č. 4:

Príčinná súvislosť

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Pani J. L. podala 21. decembra 2001 na Správe katastra B. I návrh na povolenie vkladu jej vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe právneho úkonu o vložení jej spoluvlastníckeho podielu 891/10000 nehnuteľností v katastrálnom území S. M. zapísaných na liste vlastníctva č. 7244 ako stavba – polyfunkčný objekt súpisné č. 5219 na parcele č. 8356/2 vo výmere 84 m² a parcele č. 8357 vo výmere 370 m² do majetku obchodnej spoločnosti R. V., s. r. o.

Katastrálny úrad bol podľa § 32 zákona NR SR č. 162/1995 Zb. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam povinný o návrhu rozhodnúť do 30 dní odo dňa doručenia návrhu na vklad, t. j. do 20. januára 2002. Správa katastra B. I o návrhu nerozhodla v tejto lehote, ale až 6. mája 2002. Pokiaľ by rozhodla do 30 dní od doručenia návrhu, bol by predmetný prevod vlastníctva nehnuteľností oslobodený od dane z prevodu a prechodu nehnuteľností v zmysle § 18 ods. 2 zákona č. 318/1992 Z. z. o dani z dedičstva, darovania a prevodu a prechodu nehnuteľností v znení do 31. marca 2001. Keďže ale ako katastrálny úrad rozhodla o vklade až po 1. apríli 2002 (po účinnosti zákona č. 107/2002 Z. z. novelizujúceho zákon č. 318/1992 Z. z.), vznikla pani J. L. povinnosť zaplatiť daň z prevodu a prechodu nehnuteľností, ktorú by v prípade rozhodnutia o vklade do uvedeného dňa nemala.

Pani J. L. sa žalobou podanou na Okresnom súde B. I domáhala, aby viazal Správu katastra B. I zaplatiť jej v lehote troch dní 141 612 Sk so 16 % úrokom z omeškania ročne, keďže jej nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu vznikla majetková ujma.

Úloha: *Vznikla podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom pani J. L. škoda v dôsledku nesprávneho úradného postupu Správy katastra B. I?*

1. Upravoval zákon zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom?

§ 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. v znení zákona č. 119/1990 Zb. – Štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia.

2. Mala Správa katastra B. I postavenie štátneho orgánu?

§ 1 ods. 1 prvá veta zákona č. 58/1969 Zb. v znení zákona č. 119/1990 Zb. – Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len „štátny orgán“).

3. Dopustila sa Správa katastra B. I nesprávneho úradného postupu?

§ 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. v znení zákona č. 119/1990 Zb. –

4. Možno zákonnú verejnoprávnú povinnosť pani J. L. platiť daň podľa zákona č. 318/1992 Zb. považovať za škodu alebo ušlý zisk podľa Občianskeho zákonníka ?

§ 442 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 184/2002 Z. z. – Uhradza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

5. Malo byť podľa zákona č. 58/1969 Zb. zmenšenie majetku pani J. L. zapríčinené výhradne a len v dôsledku nesprávneho úradného postupu Správy katastra B. I?

§ 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. v znení zákona č. 119/1990 Zb. –

Prípad č. 5:

Vecná pôsobnosť zákona č. 514/2003 Z. z.

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

A. S. dňa 10. mája 2010 ako kupujúca uzavrela s obcou R. ako predávajúcou kúpnu zmluvu podľa § 588 Občianskeho zákonníka. Jej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaných v čl. 1 kúpnej zmluvy z predávajúcej na kupujúcu.

Podľa názoru A. S. pri prevode tohto vlastníckeho práva na jej osobu jej vznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu obce R. (jej nečinnosťou) škoda vo výške 54 023 eur.

A. S. sa žalobou domáhala uloženia povinnosti obom žalovaným zaplatiť jej škodu vo výške 54 023 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 20. júna 2011 až do zaplatenia ako aj trov konania. Tohto nároku sa domáhala podľa § 14 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

Okresný súd B. I rozsudkom z 25. júna 2013 č. k. 8 C 166/2011-147 žalobu zamietol.

V odôvodnení svojho rozsudku argumentoval, že ako súd je viazaný právnym titulom, na ktorého základe sa žalobkyňa A. S. domáhala náhrady škody a preto žalobu posudzoval v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.

Tento osobitný zákon upravuje objektívnu zodpovednosť obce za škodu spôsobenú orgánmi obce (územnej samosprávy) pri výkone samosprávy, ak orgán územnej samosprávy rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby ako orgán verejnej moci, ktorému zákon zveril výkon tejto verejnej moci.

Predmetný zákon by sa mohol vzťahovať na posudzovaný prípad, len ak by medzi žalovaným ako územnou samosprávou a žalobkyňou A. S. ako súkromnou osobou existoval verejnoprávny vzťah, čo v danom prípade splnené nebolo. Naopak v danom prípade má tento vzťah charakter občianskoprávneho (súkromnoprávneho) vzťahu. Vo vzťahu medzi žalovaným (právnickou osobou) ako vlastníkom nehnuteľnosti a žalobkyňou (fyzickou osobou) žalovaný nevystupoval ako orgán verejnej moci pri výkone verejnej moci.

Z uvedeného dôvodu nie je preto možné, aby sa žalobkyňa proti žalovaným úspešne domáhala náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobkyni preto nesvedčí označenie aktívne vecne legitimovaného subjektu na uplatnenie si jej nároku v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a rovnako ani žalovaní nie sú pasívne vecne legitimovanými subjektmi, čo bol dôvod pre zamietnutie žaloby.

Úloha: Bol rozsudok Okresného súdu B. I vydaný v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Čo je predmetom úpravy zákona č. 514/2003 Z. z.?

§ 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. –

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje

- a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
- b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len „územná samospráva“) za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
- c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

2. Akým spôsobom vymedzuje zákon č. 514/2003 Z. z. výkon verejnej moci?

§ 2 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Na účely tohto zákona a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,

3. Kto má podľa zákona č. 514/2003 Z. z. hmotnoprávne postavenie orgánu verejnej moci?

§ 2 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Na účely tohto zákona b) orgán verejnej moci je 1. štátny orgán, 2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

4. Zodpovedá územná samospráva podľa zákona č. 514/2003 Z. z. za škodu spôsobenú pri výkone samosprávy?

§ 2 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Územ-

ná samospráva zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy.

5. Je správa majetku obce podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení súčasťou samosprávy obce?

§ 4 ods. 1 a 3 písm. a) zákona SNR č. 369/1990 Zb. v znení zákona č. 413/2019 Z. z. –

Samospráva obce

(1) Obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnu pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.

(3) Obec pri výkone samosprávy najmä a) vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania,

6. Zodpovedá podľa zákona č. 514/2003 Z. z. obec za škodu pri výkone samosprávy, ak ju spôsobila nesprávnym úradným postupom?

§ 10 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. –

Rozsah zodpovednosti

(1) Územná samospráva zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy.

(2) Územná samospráva zodpovedá za škodu podľa odseku 1, ktorá bola spôsobená

a) nezákonným rozhodnutím alebo

b) nesprávnym úradným postupom.

(3) Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

7. Možno z právneho hľadiska kvalifikovať nezákonný postup obce pri prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na zmluvnom základe za nesprávny úradný postup podľa zákona č. 514/2003 Z. z. ?

§ 14 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. – Územná samospráva zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie o zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné preťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Prípad č. 6:

**Vrátenie daňového preplatku a zodpovednosť
za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu**

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

Okresný súd P. rozsudkom z 31. marca 2003 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni 855 245,70 Sk istiny so 17,6 % úrokom z omeškania ročne z dlžnej sumy od 12. decembra 2000 do zaplattenia. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaná zodpovedá v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom za škodu, ktorá bola žalobkyni spôsobená nezákonným rozhodnutím Daňového úradu P. zo dňa 18. júla 1996.

Konštatoval, že žalobkyňa nemohla v dôsledku nezákonného rozhodnutia, ktoré bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky zrušené, nakladať so sumou 2 069 768 Sk v dobe od 25. júla 1996 do 14. decembra 1998 z dôvodu, že túto sumu musela zaplatiť Daňovému úradu P. na základe platobného výmeru ako daňový nedoplatok. Pri svojom rozhodovaní vychádzal z toho, že keby nebolo vydané označené nezákonné rozhodnutie, žalobkyňa mohla získať úžitky zo svojho vlastníctva v zmysle § 123 Občianskeho zákonníka, ktorými sú pri úctoch v peňažných ústavoch úroky z vkladov. Žalobkyňa mala v žalovanom období vedený bankový účet v ING BANK a za rozhodné obdobie by vložením sumy 2 069 768 Sk získala sumu 855 245,70 Sk. Keďže žalovaná sa so svojím plnením dostala do omeškania, priznal žalobkyni 17,6 % úrok z omeškania z prisúdenej sumy od 12. decembra 2000 až do zaplattenia.

Krajský súd v T. rozsudok Okresného súdu P. potvrdil. Konštatoval, že v zmysle tejto právnej úpravy správca dane žalobkyni vrátil daňový preplatok a svojím rozhodnutím mu priznal úrok za dobu zadržania preplatku. Týmto postupom boli možnosti správcu dane vyčerpané. Proti svojmu rozsudku pripustil dovolanie na otázku, či právna úprava podľa § 63 ods. 5 a 6 zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov vylučuje aplikáciu zákona č. 58/1969 Zb. v súvislosti s nárokmi, ktoré v dôsledku preplatku na dani vznikli po zrušení platobného výmeru daňového úradu.

Žalovaná v dovolaní poukázala na to, že za oneskorené vrátenie preplatku ustanovuje § 63 ods. 6 zákona SNR č. 511/1992 Zb. priamo sankcie, a to povinnosť platiť úrok pre správcu dane. Preto mala žalobkyňa úrok z omeškania za oneskorené vrátenie preplatku uplatniť voči príslušnému daňovému úradu.

Úloha: Bol rozsudok Okresného súdu P. v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Bolo možné použiť zákon č. 58/1969 Zb. na daňové konanie podľa zákona SNR č. 511/1992 Zb.?

§ 1 ods. 1 prvá veta zákona č. 58/1969 Zb. v znení zákona č. 119/1990 Z. z. – Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len „štátny orgán“).

§ 101 zákona SNR č. 511/1992 Zb. v znení zákona č. 493/2001 Z. z. – Na daňové konanie sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.²⁰⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

2. Bola splnená podmienka na uplatnenie nároku na náhradu škody v občianskoprávnom konaní podľa § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.?

§ 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. v znení zákona č. 119/1990 Z. z. – Nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

3. Vylučovala úhrada úroku z preplatku podľa zákona SNR č. 511/1992 Zb. úhradu úroku z omeškania v rámci náhrady škody podľa zákona č. 58/1969 Zb.?

§ 63 ods. 4 zákona SNR č. 511/1992 Zb. v znení zákona č. 493/2001 Z. z. – Ak nemožno preplatok použiť podľa odsekov 2 a 3, správca dane na žiadosť daňového subjektu tento preplatok vráti, ak je väčší ako 100 Sk. Ak osobitný zákon neustanovuje inak, preplatok sa vráti do jedného mesiaca od doručenia žiadosti o jeho vrátenie; preplatok na daní z príjmov za príslušné zdaňovacie obdobie nemožno vrátiť skôr, než do jedného mesiaca po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania (§ 38) za toto zdaňovacie obdobie. Preplatok nemožno vrátiť, ak žiadosť o jeho vrátenie bola podaná po zániku práva vyrubiť daň alebo rozdiel dane (§ 45). Žiadosť o vrátenie preplatku alebo o jeho preúčtovanie nepodlieha správny poplatkom.

§ 63 ods. 6 zákona SNR č. 511/1992 Zb. v znení zákona č. 493/2001 Z. z. – Ak vznik preplatku zapríčini správca dane, a ak ho nemožno použiť podľa odsekov 2 a 3, vráti preplatok bez žiadosti do 15 dní od jeho zistenia. Ak ho vráti po lehote podľa odseku 4, je povinný zaplatiť daňovému subjektu úrok z preplatku vo výške 140 % diskontnej úrokovej sadzby Národnej banky Slovenska platnej v prvý deň kalendárneho štvrtroka, v ktorom došlo k omeškaniu.

Prípád č. 7:

**Právna povaha rozhodovania o nároku policajta
na náhradu výdavkov pri preložení na inú funkciu***(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)*

F. O. bol zaradený v stálej štátnej službe útvaru vojsk hraničnej polície. Po ukončení pôsobenia týchto vojsk bol na základe personálneho rozkazu podľa § 35 ods. 1 písm. a) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície preložený k Odboru hraničnej a cudzineckej polície B. B.

Dňa 4. februára 2003 požiadal o priznanie náhrad pri preložení na inú funkciu podľa § 113 zákona č. 73/1998 Z. z., lebo miestom jeho trvalého pobytu bol V. K. a v dôsledku preloženia došlo k jeho odlúčeniu od rodiny. Rozhodnutím mu bolo schválené priznanie náhrad výdavkov podľa § 113 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. od 14. januára 2003 do 28. februára 2003. Na základe doplnenej žiadosti F. O. bol vydaný súhlas podľa § 113 ods. 3 tohto zákona, aby mu cestovné výdavky z miesta pobytu do miesta výkonu štátnej služby a späť boli uhradené ako pri služobnej ceste. Takto priznanú sumu náhrad žalobca od služobného úradu neprevzal.

F. O. sa žalobou podanou dňa 6. júla 2007 domáhal, aby Okresný súd B. I žalovanému 1) uložil povinnosť zaplatiť mu sumu zodpovedajúcu výške jemu patriacich cestovných náhrad v zmysle § 113 zákona č. 73/1998 Z. z.

Okresný súd B. I uznesením zo 4. marca 2013 na návrh žalobcu pripustil, aby do konania na žalovanej strane ako ďalšia účastníčka konania vstúpila „Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova č. 2, Bratislava“.

Rozsudkom zo dňa 26. novembra 2013 Okresný súd B. I zamietol žalobu, ktorou sa F. O. domáhal zaplattenia sumy 6 638,78 € s príslušenstvom voči žalovanému 1) titulom nevyplatenia cestovných náhrad za obdobie od 1. augusta 2004 do 30. júna 2006 podľa zákona č. 73/1998 Z. z. z dôvodu, že F. O. nepreukázal splnenie podmienok pre nahradenie ním požadovaných cestovných náhrad (§ 115 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z.)

Vo vzťahu k žalovanej 2) Okresný súd B. I skúmal opodstatnenosť žaloby titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Škodu mali podľa žaloby F. O. predstavovať žalobcovi nevyplatené cestovné náhrady za obdobie od 1. augusta 2004 do 30. júna 2006.

Okresný súd B. I došiel k záveru, že medzi F. O. a žalovanou 2) existoval v rozhodnom čase služobnoprávny vzťah podľa § 2 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z., preto žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody nebolo možné posudzovať podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

Úloha: Bol právny názor Okresného súdu B. I, ktorým odôvodnil zamietnutie žaloby F. O. v súlade s platnou právnou úpravou?

1. Akým spôsobom vymedzoval zákon NR SR č. 71/1993 Z. z. o Policajnom zbore úlohy tohto ozbrojeného bezpečnostného zboru?

§ 1 ods. 1 zákona NR SR č. 71/1993 Z. z. v znení zákona č. 166/2003 Z. z. – Policajný zbor je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky.

§ 2 zákona NR SR č. 71/1993 Z. z. v znení zákona č. 166/2003 Z. z. –

Úlohy Policajného zboru

(1) Policajný zbor plní tieto úlohy:

- a) spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody a bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku,
- b) odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatel'ov,
- c) spolupôsobí pri odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií a legalizácie príjmov z trestnej činnosti,¹⁾
- d) vykonáva vyšetrovanie o trestných činoch^{1a)} a preverovanie oznámení o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin, a o ostatných podnetoch na trestné stíhanie,
- e) vedie boj proti terorizmu a organizovanému zločinu,
- f) zaisťuje osobnú bezpečnosť prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky, predsedu vlády Slovenskej republiky, predsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky, ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) a ďalších osôb určených vládou,
- g) zaisťuje ochranu diplomatických misií a ďalších objektov určených vládou a spolupôsobí pri fyzickej ochrane jadrových zariadení,^{1b)}
- h) zabezpečuje ochranu štátnej hranice, ak osobitný predpis neustanovuje inak,

- i) spolupôsobí pri zabezpečovaní verejného poriadku; ak bol porušený, robí opatrenia na jeho obnovenie,
 - j) dohliada na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a spolupôsobí pri jej riadení,
 - k) odhaľuje priestupky a zisťuje ich páchatateľov, a ak tak ustanovuje osobitný zákon, priestupky aj objasňuje²⁾ a prejednáva,
 - l) vykonáva pátranie po osobách a pátranie po veciach,
 - m) poskytuje ochranu a pomoc ohrozenému svedkovi a chránenému svedkovi,^{2a)}
 - m) vykonáva kriminalisticko-expertíznu činnosť.
- (2) Policajný zbor plní úlohy štátnej správy³⁾ a iné úlohy,⁴⁾ ak tak ustanovujú osobitné predpisy.
- (3) Policajný zbor plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom.
- (4) Pri plnení úloh Policajný zbor používa technické prostriedky, dopravné prostriedky vrátane leteckých dopravných prostriedkov.

2. Bolo možné považovať plnenie úloh Policajného zboru ako ozbrojeného bezpečnostného zboru za súčasť výkonu verejnej moci na účely zákona č. 514/2003 Z. z.?

§ 2 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. – Na účely tohto zákona a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,

3. Bolo možné považovať rozhodovanie nadriadeného podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o nároku policajta na náhradu výdavkov pri preložení na inú funkciu za súčasť úloh Policajného zboru podľa zákona NR SR č. 71/1993 Z. z.?

PIATA ČASŤ PLATOVÉ NÁLEŽITOSTI A ĎALŠIE NÁLEŽITOSTI

§ 113 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení zákona č. 659/2002 Z. z. – Náhrady výdavkov pri prijatí alebo pri preložení na inú funkciu

4. Akým spôsobom bol v zákone č. 514/2003 Z. z. vymedzený rozsah zodpovednosti štátu?

§ 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. – Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Prípád č. 8:

Nárok na náhradu povodňovej škody na majetku

(prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.)

V dňoch 17. až 19. mája 2020 počas III. stupňa povodňovej aktivity sa na základe rozhodnutia krízového štábu pri Okresnom úrade T. prečerpávala voda, ktorá ohrozovala obyvateľov a ich majetok v obci S. N. M. z ľavej strany štátnej cesty E79 v smere od S. N. M. do B.

Na základe informácií od Pôdohospodárskej platobnej agentúry, Regionálneho pracoviska T. užívateľmi týchto pozemkov na štvorci 1701/2 boli A., a. s. a SHR J. N. Škoda spôsobená prečerpávaním vody bola spôsobená aktívnym konaním Hasičského a záchranného zboru T.

A., a. s. a SHR J. N. si uplatnili nárok na náhradu škody dňa 4. júna 2020 svojím podaním obci S. N. M. Obec ich nárok neuznala a vec postúpila okresnému úradu.

V rámci prejednania nároku sa preukázalo, že písomný príkaz na použitie čerpadla PV Sigma 400 za účelom prečerpávania vody na pozemky krízovým štábom, resp. prednostom Okresného úradu T. vydaný nebol. Z vyjadrení pplk. Mgr. H., riaditeľa OR HaZZ a Ing. B. vtedajšieho vedúceho odboru CO a KR však vyplývalo, že nasadenie čerpadla do lokality S. N. M. nariadil vtedajší prednosta krízového štábu a zároveň aj prednosta okresného úradu.

Okresný úrad T., Odbor civilnej ochrany a krízového riadenia na základe tohto skutkového zistenia rozhodnutím zo dňa 3. septembra 2020 neuznal nárok A., a. s. a SHR J. N. na peňažnú náhradu škody na ich majetku, ktorá vznikla v priamej súvislosti s vykonávaním povodňových záchranných prác pri povodniach v máji 2020.

V odôvodnení rozhodnutia Okresný úrad T. uviedol, že „čerpadlo PV Sigma 400 zo záchranej brigády HaZZ v H., ktoré bolo nasadené v priestore S. N. M., bolo vyžiadané na zvládnutie mimoriadnej situácie Okresným riaditeľstvom HaZZ v T. na základe návrhu, a nie príkazu krízového štábu Okresného úradu T. S poukazom na jednotlivé konkrétne znenie ustanovení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu konštatoval, že príkazy súvisiace s výkonom a riadením záchranných prác na stupni okres je oprávnený vydávať prednosta okresného úradu. Krízový štáb okresného úradu nemá kompetencie a nemohol preto vydať príkaz na nasadenie čerpadla v danej lokalite. O nasadení čerpadla rozhodol prednosta Okresného úradu a riaditeľ Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v T. a nie krízový štáb Okresného úradu T. Tým však nie

je splnená podmienka podľa § 44 ods. 6 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami pre priznanie nároku na peňažnú náhradu škody.“

Keďže štát pri ochrane majetkových hodnôt iných osôb vo verejnom záujme aktívne zasiahol do vlastníckeho práva A., a. s. a SHR J. N. tým, že na ich poľnohospodárske pozemky prečerpával vodu, bolo pre uznanie ich nároku na náhradu povodňovej škody podľa zákona č. 7/2010 Z. z. nevyhnutné zistiť, na príkaz ktorého orgánu ochrany pred povodňami sa tak stalo.

Ak by nešlo o konanie na základe príkazu, bolo by možné vyvodzovať, že škoda bola spôsobená protiprávnym konaním a v takom prípade by bolo potrebné odkázať A., a. s. a SHR J. N. s ich nárokom na náhradu škodu na civilné konanie pred všeobecným súdom.

Úloha: *Bolo rozhodnutie Okresného úradu T. vydané v súlade so zákonom č. 7/2010 Z. z.?*

1. Kto a akým spôsobom vykonáva podľa zákona č. 7/2010 Z. z. povodňové záchranné práce a povodňové zabezpečovacie práce?

§ 38 ods. 1 zákona č. 7/2010 Z. z. v znení zákona č. 74/2020 Z. z. – Hasičské jednotky vykonávajú povodňové záchranné práce a povodňové zabezpečovacie práce podľa osobitného predpisu⁶²⁾ v čase povodňovej situácie podľa pokynov orgánov ochrany pred povodňami a podľa povodňových plánov.
§ 35 zákona č. 314/2001 Z. z.

2. Kto má podľa zákona č. 7/2010 Z. z. hmotnoprávne postavenie orgánu ochrany pred povodňami?

§ 22 ods. 1 zákona č. 7/2010 Z. z. v znení zákona č. 74/2020 Z. z. – Orgánmi ochrany pred povodňami sú:
a) ministerstvo,
b) okresné úrady v sídle kraja,
c) okresné úrady.

3. Bola A., a. s. a SHR J. N. spôsobená podľa zákona č. 7/2010 Z. z. povodňová škoda?

§ 2 ods. 6 písm. a) zákona č. 7/2010 Z. z. v znení zákona č. 74/2020 Z. z. – Povodňová škoda je škoda, ktorú spôsobila povodeň

a) štátu, vyššiemu územnému celku, obci a osobe

1. na majetku v ich vlastníctve, správe alebo užívaní počas III. stupňa povodňovej aktivity,

2. na stavbe na chránenom území počas II. stupňa povodňovej aktivity, ak škodu zapríčinilo zaplavenie chráneného územia v dôsledku vystúpenia hladiny podzemnej vody nad povrch terénu spôsobené dlhotrvajúcim vysokým vodným stavom vo vodnom toku,

4. Boli A., a. s. a SHR J. N. z hmotnoprávneho hľadiska subjektmi oprávnenými uplatniť si náhradu povodňovej škody podľa zákona č. 7/2010 Z. z.?

§ 2 ods. 6 písm. a) bodu 1. zákona č. 7/2010 Z. z. v znení zákona č. 74/2020 Z. z. –

5. V akom rozsahu si mohli A., a. s. a SHR J. N. uplatniť náhradu škody na majetku podľa zákona č. 7/2010 Z. z.?

§ 44 ods. 1 druhá veta zákona č. 7/2010 Z. z. v znení zákona č. 74/2020 Z. z. – Obmedzenie vlastníckeho práva alebo užívacieho práva počas povodňovej situácie nezakladá nárok na uznanie náhrady nad rámec povodňových škôd a škôd na nehnuteľnom majetku a hnuteľnom majetku osoby, ktoré vznikli v priamej súvislosti s vykonávaním povodňových záchranných prác, ktoré nariadila obec alebo orgán ochrany pred povodňami.

6. Oznámili A., a. s. a SHR J. N. škodu na majetku vecne príslušnému subjektu v súlade so zákonom č. 7/2010 Z. z.?

§ 44 ods. 3 prvá veta zákona č. 7/2010 Z. z. v znení zákona č. 74/2020 Z. z. – Osoba je povinná škodu na majetku v jej vlastníctve, správe alebo užívaní, ktorá vznikla v priamej súvislosti s vykonávaním povodňových zabezpečovacích prác alebo povodňových záchranných prác písomne oznámiť tomu, kto vydal príkaz na vykonávanie povodňových záchranných prác, alebo obci, na ktorej území sa poškodený majetok nachádzal počas povodne.

7. Kto má podľa zákona č. 7/2010 Z. z. právomoc rozhodovať o výške uznanej peňažnej náhrady?

§ 44 ods. 3 prvá veta zákona č. 7/2010 Z. z. v znení zákona č. 74/2020 Z. z. – Uplatnený nárok na peňažnú náhradu podľa odseku 5 posudzuje a ak sa nárok na peňažnú náhradu uzná, o výške uznanej peňažnej náhrady rozhoduje

- a) obec, ak nárok vznikol na základe príkazu obce,
- b) okresný úrad, ak nárok vznikol na základe príkazu orgánu ochrany pred povodňami.

8. Bolo potrebné na účely uznania nároku A., a. s. a SHR J. N. podľa zákona č. 7/2010 Z. z., aby pokyn príslušného orgánu ochrany pred povodňami bol písomný?

§ 38 ods. 1 zákona č. 7/2010 Z. z. v znení zákona č. 74/2020 Z. z. –

Prípád č. 9:

Hmotnoprávne predpoklady pre vznik práva na náhradu škody

(*prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD.*)

Ing. M. Č., B. sa žalobou podanou na okresnom súde dňa 8. októbra 2007 domáhal proti Slovenskej republike zaplatať sumu 15 136,43 € z titulu náhrady škody (ušlého zisku) spôsobenej nezákonným rozhodnutím Okresného úradu B. II, ktorý ako katastrálny úrad o návrhu na vklad vlastníckeho práva k bytu zo dňa 4. marca 1998 rozhodol až 18. augusta 2005, a to na základe rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 Sp 159/2004 z 9. júna 2005, ktorým bolo predchádzajúce rozhodnutie katastrálneho úradu o zamietnutí návrhu na vklad zrušené.

Osvedčenie o dedičstve bolo v prospech Ing. M. Č., B. v katastri nehnuteľností zapísané dňa 18. januára 2006. Ing. M. Č., B. v podanej žalobe požadoval ušlý zisk za neuskutočnený prenájom predmetného bytu vyčíslený za obdobie od 19. septembra 1999 do 18. januára 2006, počas ktorého bol byt zapečatený a bolo mu znemožnené jeho užívanie.

Rozsudkom okresného súdu bola žaloba Ing. M. Č., B. zamietnutá.

Vo vzťahu ku vzniku škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím katastrálneho úradu okresný súd konštatoval, že v zmysle § 4 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom rozhodnutie katastrálneho úradu o zamietnutí návrhu na vklad nemožno považovať za právoplatné a ani za vykonateľné rozhodnutie, na ktorého základe je možné vyvodzovať zodpovednosť za škodu.

Vo vzťahu ku škode spôsobenej nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu okresný súd nárok sťažovateľa považoval za premlčaný uplynutím troch rokov odo dňa, kedy bol katastrálny úrad v súlade so zákonom NR SR č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) povinný rozhodnúť o návrhu na vklad vlastníckeho práva.

Úloha: *Mal Ing. M. Č., B. právo na náhradu ušlého zisku voči Slovenskej republike spôsobenej rozhodnutím Okresného úradu B. II?*

1. Aké podmienky musel spĺňať Ing. M. Č., B. na účely náhrady škody podľa zákona č. 58/1969 Zb.?

§ 2 zákona č. 58/1969 Zb. v znení zákona č. 119/1990 Z. z. – Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú tí, ktorí sú účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní.

§ 30 ods. 1 zákonom NR SR č. 162/1995 Z. z. v znení zákona č. 173/2004 Z. z. – Účastníkom konania o povolení vkladu je účastník právneho úkonu, na ktorého základe má vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť právo k nehnuteľnosti (ďalej len „účastník konania“).

2. Bolo možné z hmotnoprávneho hľadiska považovať rozhodnutie katastrálneho úradu o zamietnutí návrhu na vklad vlastníckeho práva k bytu za také rozhodnutie, ktoré bolo spôsobilé zapríčiniť zmenšenie majetku účastníka katastrálneho konania?

§ 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. v znení zákona č. 119/1990 Z. z. – Nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, ak právooplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

§ 4 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. v znení zákona č. 119/1990 Z. z. – Ako výnimku z ustanovenia odseku 1 možno uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vykonateľným bez ohľadu na jeho právoplatnosť, ak toto rozhodnutie bolo na základe opravného prostriedku (§ 3) zrušené alebo zmenené.

3. Bolo možné podľa zákona č. 58/1969 Zb. aplikovať všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o tzv. objektívnej dobe, v ktorej sa premlčuje právo na náhradu škody?

§ 20 zákona č. 58/1969 Zb. v znení zákona č. 119/1990 Z. z. – Pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

§ 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. v znení zákona č. 119/1990 Z. z. – Právo na náhradu škody podľa tohto zákona sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou na uplatnenie práva na náhradu škody zrušenie rozhodnutia, plynie premlčacia doba odo dňa doručenia (oznámenia) zrušujúceho rozhodnutia.

ZOZNAM LITERATÚRY

Súdna judikatúra:

nález Ústavného súdu Českej republiky z 13. augusta 2002, sp. zn. Pl. ÚS, zv. 27 č. 405/2002 Zb.
nález Ústavného súdu Českej republiky z 17. marca 2009, sp. zn. Pl. ÚS, 124/2009 Sb., N 56/52
SbNU 555

uznesenie Ústavného súdu Českej republiky z 31. júla 1995, sp. zn. IV ÚS 140/95
uznesenie Ústavného súdu Českej republiky zo 4. marca 1999, sp. zn. III ÚS 403/98 (Zb. uznesení
19/1999, zv. 13)

nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. decembra 2000, I. ÚS 55/00
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. decembra 2000, I. ÚS 55/00
nález Ústavného Súdu Slovenskej republiky z 25. mája 2000, III. ÚS 1/00
nález Ústavného Súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2000, III. ÚS 23/2000
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. januára 2001, II. ÚS 44/00
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2001, II. ÚS 58/2001
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. augusta 2002, III. ÚS 75/01-91
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. septembra 2002, PL. ÚS 6/2001
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9. januára 2003, PL. ÚS 26/01
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. apríla 2003, I. ÚS 13/02-56
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. apríla 2003, I. ÚS 36/02-60
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 8. októbra 2003, II. ÚS 105/03-36
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2004, I. ÚS 193/03-35
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. júna 2004, I. ÚS 59/04
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2005, I. ÚS 238/04
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. februára 2006, PL. ÚS 11/04-55
nález Ústavného Súdu Slovenskej republiky z 6. júla 2006, PL. ÚS 46/03-29
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. augusta 2006, PL. ÚS 11/05-39
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 1. apríla 2009, III. ÚS 389/08-22
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. februára 2010, sp. zn. PL. ÚS 10/08
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18. januára 2012, sp. zn. I. ÚS 430/2011
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. marca 2017, sp. zn. PL. ÚS 18/2014
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. mája 2017, sp. zn. PL. ÚS 4/2016
nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. októbra. 2019, sp. zn. I. ÚS 417/2018

uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. októbra 1996, I. ÚS 56/96
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. októbra 1996, I. ÚS 55/1996
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. januára 1997, I. ÚS 43/96
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. decembra 2001, III. ÚS 88/01-30
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. apríla 2002, II. ÚS 52/02
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. apríla 2002, II. ÚS 61/02
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2002, III. ÚS 84/02
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. augusta 2003, sp. zn. III. ÚS 176/2003
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. mája 2004, 378/2004 ÚS SR
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. októbra 2004, III. US 317/04-10
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. novembra 2004, IV. ÚS 351/04
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. marca 2005, PL. 5/05442/2005
uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2005, II. ÚS 93/05

- uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 1. apríla 2008, III. ÚS 108/2008
 uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. apríla 2008, II. ÚS 182/08-15
 uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9. júna 2011, č. k. ÚS 166/2011
 uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. novembra 2012, II. ÚS 514/2012-23
 uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. apríla 2017, sp. zn. II. ÚS 242/2017
 uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. decembra 2017, sp. zn. II. ÚS 720/2017
- rozsudok Európskeho súdneho dvora (tretia komora) zo 17. februára 2005, sp. zn. C-134/03
 rozsudok Európskeho súdneho dvora (tretia komora) z 30. marca 2006, sp. zn. C-451/03
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo 7. decembra týkajúci sa sťažnosti č. 1976 5095/71, 5920/72 a 5926/72 (Kjeldsen, Busk Madsen a Pedersen proti Dánsku)
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 23. júna 1981 týkajúci sa sťažnosti č. 6878/75; 7238/75 (Le Compte, Van Leuven a De Mayere proti Belgicku)
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 23. septembra 1982 týkajúci sa sťažnosti č. 7151/75 a 7152/75 (Sporrong a Lönnroth proti Švédsku)
 rozsudok Európskej komisie pre ľudské práva z 10. júla 1991 týkajúci sa sťažnosti č. 14596/89 (Franz Jakob Weiss proti Rakúsku)
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 18. decembra 1996 týkajúci sa sťažnosti č. 21787/93 (Valsamis proti Grécku)
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 2. septembra 1998 týkajúci sa sťažnosti č. 26138/95 (Lauko proti Slovensku)
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 25. marca 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 31423/96
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 27. apríla 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 44888/98 (Martins Casimiro a Cerveira Ferreira proti Luxembursku)
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 29. apríla. 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 25088/94, 28331/95, 28443/95
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 20. mája 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 25390/94
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. októbra 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 26780/95
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. októbra 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 53371/99
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 9. novembra 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 26449/95 (Špaček proti Českej republike)
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 25. novembra 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 25594/94
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. decembra 1999 týkajúci sa sťažnosti č. 28541/95
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 5. januára 2000 týkajúci sa sťažnosti č. 33202/96
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 16. novembra 2004 týkajúci sa sťažnosti č. sťažnosti č. 27061/95 (Kadubec proti Slovenskej republike)
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 30. novembra 2004 týkajúci sa sťažnosti č. 48939/99
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 20. decembra 2004 týkajúci sa sťažnosti č. 50385/99
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. júla 2005 týkajúci sa sťažnosti č. 67099/01 (Solodyuk proti Rusku)
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 10. novembra 2005 týkajúci sa sťažnosti č. 44774/98
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo 7. februára 2006 týkajúci sa sťažnosti č. 57325/00
 rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva z 19. februára 2009 týkajúci sa sťažnosti č. 2334/03 (Kozacioglu proti Turecku)
 rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva z 19. februára 2009 týkajúci sa sťažnosti č. 14939/03 (Sergey Zolotukhin proti Rusku)
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo 17. októbra 2013 týkajúci sa sťažnosti č. 27013/07 (Winterstein a ďalší proti Francúzsku)
 rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. novembra 2013 týkajúci sa sťažnosti č. 39534/07 (Österreichische Vereinigung zur Erhaltung, Stärkung und Schaffung eines wirtschaftlich gesunden land und forstwirtschaftlichen Grundbesitzes proti Rakúsku)
 rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. júna 1999, sp. zn. 27 S 102/1999
 rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 24S 228/01

ZOZNAM LITERATÚRY

- rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 19 S 31/02
 rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 19. júna 2008, sp. zn. 3S/22/2006-73-7006200620
 rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. júna 2008, sp. zn. 6S/32/2007-47 7007200266
 rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 11. novembra 2015, sp. zn. 2 S 174/2014
 rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4 S 20/03-32
 rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. júna 1999, sp. zn. 27 S 102/1999
 rozsudok Krajského súdu v Hradci Králové zo dňa 4. júla 1997, sp. zn. 31 Ca 119/97 SJS 234/1998
 rozsudok Krajského súdu v Hradci Králové zo dňa 2. októbra 1998, č. k. 31 Ca 250/97-23 (SJS 368/1998)
 rozsudok Krajského súdu v Hradci Králové z 27. októbra 1999, sp. zn. 30 Ca 5/99 (SJS 558/1999)
 rozsudok Krajského súdu v Hradci Králové zo dňa 5. júna 2001, č. k. 31 Ca 241/2000-20 (SJS 827/2001)
 rozsudok Krajského súdu v Českých Budějoviciach zo dňa 20. októbra 2001, č. k. 10 Ca 58/2001-17 (SJS 914/2002)
 rozsudok Mestského súdu v Prahe zo dňa 19. decembra 2003, č. k. 28 Ca 612/2001
 rozsudok Mestského súdu v Prahe zo dňa 10. marca 2005, č. k. 2 Ca 1/2005-28
 rozsudok Mestského súdu v Prahe zo dňa 22. novembra 2005, č. k. 11 Ca 224/2000-32 (Zb. NSS 1210/2007)
 rozsudok Mestského súdu v Prahe zo dňa 25. novembra 2005, č. k. 9 Ca 187/2004-56 (Zb. NSS 1029/2007)
 rozsudok Vrchného súdu v Prahe z 25. januára 1999, č. k. 6 A 64/97-38 (SJS 999/2002)
 rozsudok Vrchného súdu v Prahe z 12. mája 1995, č. k. 6 A 234/97-93 (SP č. 130/1996)
 rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 27. októbra 2004, č. k. 6 A 126/2002-27 Zb. NSS, roč. 3, č. 2/2005
 rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 4. októbra 2007, sp. zn. 9 As 26/2007
 rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 25. októbra 2007, sp. zn. 6 As 16/2006
 rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 23. novembra 2007, sp. zn. 2 As 30/2007
 rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 23. novembra 2007, sp. zn. 2 As 43/2007
 rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 7. mája 2008, sp. zn. 1 As 35/2008-51
 rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 23. júna 2009, sp. zn. 6 As 22/2009-80
 rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 18. decembra 2009, sp. zn. 2 As 57/2009-62
 rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 4. júla 2018, sp. zn. 10 As 60/2018 - 45
 rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 29. augusta 2019, sp. zn. 5 As 306/2018 - 49
 rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 13. novembra 2019, sp. zn. 9 As 117/2018 - 56
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Sžo 88/2008
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Sžo-KS 82/2004
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 60/2003
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Sž 39/2003
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Sž 145/02
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6 Sž 99/00
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7 Sž 139/01
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7 Sž 139/01
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7 Sž 97/01
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky, sp. zn. M-sž dov 10/00
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky, sp. zn. 5 Sži/1/2009
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 1996, 6 Sž 57/1996
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. januára 1997, sp. zn. 5 Sž 117/97
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. marca 1999, sp. zn. 5 S 8/1998
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. marca 1998, sp. zn. 6 Sž 73/97
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júla 1999, sp. zn. 4 Cdo 17/99
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2000, 5 Sž 19-21/2000

rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2001, 7 Sž 67/2001
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2001, sp. zn. 4 Sž 43-45/2001
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. augusta 2002, sp. zn. 3 So 26/2002
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. septembra 2002, sp. zn. 1 So 104/02
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2002, sp. zn. 4 Sž 75/02
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2004, sp. zn. 4 Sž 128/03
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (Sžn 70/03, Sžn 76-97/03, Sžn 134/03, č. 41/2005)
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2005, sp. zn. 1 Sž-o-KS 32/04
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. marca 2005, sp. zn. 1 Sž-o-NS 95/2004
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. júla 2005, sp. zn. 1 Sžn 66/2004
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. októbra 2005, sp. zn. 4 So 223/2004
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007, sp. zn. 3 Cdo 32/2007
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. októbra 2007, sp. zn. 3 Sž/55/2007
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. augusta 2007, sp. zn. 3 Sž 13/2007
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. decembra 2007, sp. zn. 2 Sžo 4/2007
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. februára 2008, sp. zn. 2 Sžo 92/2008
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2009, sp. zn. 4 Sžo 12/2008
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júla 2008, sp. zn. 6 Sžo 138/2007
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. januára 2009, sp. zn. 2 Sžo 3/2008
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. novembra 2009, sp. zn. 3 Sž 52/2009-25
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2009, sp. zn. 6 Sžo 130/2009
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2000, sp. zn. 6 Sž 165/99
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. mája 2002, sp. zn. 5 Sž 35/02
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2002, sp. zn. 7 Sž 48/02
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2002, sp. zn. 4 Sž 74/2002
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2005, sp. zn. 2 Sž-o-KS 63/04
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky z 31. mája 2005, sp. zn. 1 Cdo 16/2005
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2006, sp. zn. 1 Sž-o- NS 71/2005
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. júna 2006, sp. zn. 4 So 92/2005
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2000, sp. zn. 5 Sž 67/00, 5 Sž 68/00
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2001, sp. zn. 6 Sž 91/2001
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2008, sp. zn. 4 Obdo 40/20
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. októbra 2008, sp. zn. 1 Sžo 39/2008
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. novembra 2008, sp. zn. 2 Sžo 36/2008
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. februára 2009, sp. zn. 2 Sžo 82/2008
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. marca 2009, sp. zn. 9 So 120/2008
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 12. apríla 2009, sp. zn. 2 Sžo 55/2008
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. novembra 2009, sp. zn. 1 Sžo 98/2009
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2009, sp. zn. 6 Sžo 130/2009
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2009, sp. zn. 2 Sžo 86/2009
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. januára 2010, sp. zn. 5 Sžp/10/2009
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. marca 2010, sp. zn. 1Sžo/127/2009
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2010, sp. zn. 6Sžo 32/2010
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky, sp. zn. 8Sžo/72/2013
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2011, sp. zn. 3 Sžo 256/2010
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. novembra 2011, sp. zn. 2Sžo/15/2011
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. marca 2012, sp. zn. 1Sžd/28/2011
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júna 2012, sp. zn. 6 Sži 1/2010
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. marca 2013, sp. zn. 2 Sži 9/2012
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. mája 2013, sp. zn. 7 Sžo 50/2012
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. mája 2013, sp. zn. 7 1Sžo/14/2012
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. marca 2014, sp. zn. 3 Sži/4/2014
 rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. marca 2014, sp. zn. 3 Sži/5/2013

- rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. apríla 2014, sp. zn. 2 Szd 1/2013
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. júla 2014, sp. zn. 2 Sžf 44/2013
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2015, sp. zn. 8 Sžf 5/2014
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. júla 2015, sp. zn. 1Sžso/14/2014
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. februára 2016, sp. zn. 4 Sžo 55/2015
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015, sp. zn. 8Sžo/39/2014
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. júna 2016, sp. zn. 8Sr/1/2014
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. septembra 2016, sp. zn. 3 Cdo 233/2015
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2016, sp. zn. 3Sžo/75/2015
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. novembra 2016, sp. zn. 5 Sžo/161/2015
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2016, sp. zn. 5Svzn/1/2015
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2017, sp. zn. 8Sžo/19/2015
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2017, sp. zn. 7Sžk/25/2017
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. marca 2017, sp. zn. 10Sžak/17/2016
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. marca 2017, sp. zn. 3Sžk/3/2016
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 2017, sp. zn. 6Sžo/150/2015
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 2017, sp. zn. 7Sžo/178/2015
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2017, sp. zn. 6Usam/1/2017
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. septembra 2017, sp. zn. 7Sžo/216/2015
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2017, sp. zn. 10Sžak/18/2017
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. mája 2018, sp. zn. 6Sžrk/3/2018
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 2018, sp. zn. 7Sžo/58/2016
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018, sp. zn. 10Asan/2/2016
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2019, sp. zn. 5Asan/17/2017
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2019, sp. zn. 10Sžk/33/2018
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. marca 2019, sp. zn. 3 Cdo 78/2018, 3 Cdo 79/2018
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. marca 2019, sp. zn. 5Sžk/1/2018
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. mája 2019, sp. zn. 6 Asan/14/2017
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júna 2019, sp. zn. 8Asan/16/2018
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. novembra 2019, sp. zn. 4 Asan/2/2019
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. decembra 2019, sp. zn. 6Asan/21/2018
rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2020, sp. zn. 1 Cdo/201/2018
- uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. augusta 1994, 3 Sž 25/94
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7 Sž 77/98
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, 4 Sž 148/1999
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. októbra 2008, sp. zn. 10Rks 8/2008
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. novembra 2008, 1 Sžo 64/2008
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2008, sp. zn. 5 Sžnč 3/2008
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. decembra 2008, sp. zn. 3 Sžnč 18/2008
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. augusta 2009, 6Sžo/1752008
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2009, sp. zn. 7So 138/2009
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. januára 2010, sp. zn. 8 Sžo 208/2009
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2010, sp. zn. 3 Sži 10/2009
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. decembra 2010, sp. zn. 7 Sžo/11/2010
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2011, sp. zn. 1 Sžo 233/2009
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2011, sp. zn. 5 Rks 2/2011
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2011, sp. zn. 5 Sžo 45/2011
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2011, sp. zn. 5 Sžnč/17/2011
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. júla 2012, sp. zn. 9 Nds/15/2012
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2013, sp. zn. 9 Sžz 5/2013
uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. februára 2017, sp. zn. 1Sžf/87/2015

uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. augusta 2018, sp. zn. 1KO/8/2018
 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. februára 2019, sp. zn. 5Sžk/9/2018
 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2019, sp. zn. 6Usam/2/2018
 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. augusta 2019, sp. zn. 8Cdo/172/2019
 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. septembra 2019, sp. zn. 4Asan/25/2018
 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. januára 2020, sp. zn. 6Asan/7/2019
 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. júna 2020, sp. zn. 1KO/20/2019
 uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4 S 93/96
 uznesenie Krajského súdu v Žiline z 1. júna 2010, 20S/66/2010-39

Odborná literatúra:

- Baricová, J. – Fečík, M. – Števček, M. – Filová, A. a kolektív: Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-678-4.
- Judikatúra k Správnemu poriadku a Správnemu súdnemu poriadku. Milučký, J. – Vallová, J. – Potásch, P. (eds.) Bratislava: Eurokódex, 2017. ISBN 978-80-8155-069-0.
- Judikatúra k zákonu č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície. Kravár, R. (ed.) Žilina: Eurokódex, 2020. ISBN 978-80-8155-090-4.
- Judikatúra vo veciach dopravných prostriedkov a iných deliktov v cestnej premávke. Priadka, I. (ed.) Bratislava: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-571-0000-3.
- Judikatúra vo veciach iných správnych deliktov. Babiaková, E. – Hajdinová, J. (eds.) Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-8168-723-5.
- Judikatúra vo veciach ochrany životného prostredia. Gavalec, M. (ed.) Bratislava: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-8168-230-8.
- Judikatúra vo veciach priestupkového práva. Babiaková, E. – Hajdinová, J. (eds.) Bratislava: Iura Edition, 2012. ISBN 978-80-8078-462-1.
- Judikatúra vo veciach slobodného prístupu k informáciám. Rumana, I. – Šingliarová, I. (eds.) Bratislava: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-8168-096-0.
- Judikatúra. Vybrané rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k Slovenskej republike. Pirošíková, M. – Bálintová, M. (eds.) Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-8168-638-0.
- Košičiarová, S.: Právo a povinnosť združovať sa (verejnoprávne aspekty). Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-415-2.
- Košičiarová, S. a kolektív: Prípadové štúdie zo správneho práva hmotného. Bratislava: Iura Edition. ISBN 978-80-8078-354-9.
- Košičiarová, S.: Princípy správneho trestania. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-696-5.
- Košičiarová, S.: Správne právo hmotné. Všeobecná časť. 2. aktualizované a doplnené vydanie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-684-2.
- Košičiarová, S.: Zákon o obecnom zriadení. Komentár. Žilina: Eurokódex, 2018. ISBN 978-80-8155-079-9.
- Kukliš, L. – Tarabčák, I.: Zákon o vysielaní a retransmisii. Vybrané súvisiace ustanovenia zákona o digitálnom vysielaní. Komentár. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 878-80-8168-418-0.
- Přehled judikatury z oblasti stavebního práva. Mazanec, M. – Křenková, J. (eds.) Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-296-9.
- Přehled judikatury z oblasti živnostenského podnikání. Šiškeová, S. (ed.) Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. ISBN 978-80-7357-527-4.
- Svák, J. a kolektív: Rozsudky Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (kompletné vydanie). Žilina: Poradca podnikateľa, 2006. ISBN 80-88931-52-5.
- Svák, J.: Ochrana ľudských práv (z pohľadu judikatury a doktríny štrasburských orgánov ochrany práv). 2. rozšírené vydanie. Žilina: Poradca podnikateľa, 2006. ISBN 80-88931-51-7.

ZOZNAM LITERATÚRY

Justičná revue, č. 10/2007

Zo súdnej praxe, č. 1/2006

Zo súdnej praxe, č. 3/2001

Zo súdnej praxe, č. 5/2008

Zo súdnej praxe, č. 5/2009

Internetové zdroje:

<http://eur-lex.europa.eu>

<http://jaspi.justice.gov.sk>

<http://www.concourt.sk>

<http://curia.europa.eu>

<http://www.ja-sr.sk>

<http://www.nssoud.cz>

<https://www.nsud.sk/zbierka-stanovisk-a-rozhodnuti/>

<http://www.oad.sk>

<http://eslp.justice.cz/>

<https://www.najpravo.sk/judikatura/>

Soňa Košičiarová a kolektív

SPRÁVNE PRÁVO HMOTNÉ
Všeobecná časť
Prípadové štúdie

Zodpovedný redaktor: Jozef Molitor

Grafická úprava: Jana Janíková

Návrh obálky: Marek Petržalka

Pre Právnickú fakultu Trnavskej univerzity v Trnave
vydalo Vydavateľstvo TYPUS UNIVERSITATIS TYRNAVENSIS,
spoločné pracovisko Trnavskej univerzity
a VEDY, vydavateľstva Slovenskej akadémie vied,
ako 316. publikáciu vo formáte on-line.

Vydala VEDA, vydavateľstvo SAV.

ISBN 978-80-568-0283-0 (on-line)